J. STA-LIN

TOÀN TẬP

3

NHÀ XUẤT BẢN SỰ THẬT
HÀ-NỘI

VÔ SẢN TẤT CẢ CÁC NƯỚC, LIÊN HỢP LẠI !

STA - LIN

TOÀN TẬP

3

BẢN TIẾNG NGA ĐÃ ĐƯỢC XUẤT
BẢN THEO NGHỊ QUYẾT CỦA BAN
CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG
CỘNG SẢN (B) TOÀN LIÊN - XÔ

ИНСТИТУТ МАРКСА — ЭНГЕЛЬСА — ЛЕНИНА
ПРИ ЦК ВКП (б)

И. В. СТАЛИН

СОЧИНЕНИЯ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА — 1953

J. V. STA-LIN

TOÀN TẬP

TẬP

3

THÁNG BA — THÁNG MƯỜI 1917

NHÀ XUẤT BẢN SỰ THẬT

HÀ - NỘI — 1969

LỜI TỰA

Sta-lin *Toàn tập*, tập ba gồm những bài chủ yếu của Sta-lin viết về thời kỳ chuẩn bị cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười 1917 vĩ đại.

Năm 1917, Sta-lin cộng tác chặt chẽ với Lê-nin, lãnh đạo đảng bôn-sê-vích và giai cấp công nhân đấu tranh giành chính quyền Nhà nước.

Phần lớn những bài đăng trong tập ba này viết về những vấn đề đảng bôn-sê-vích lãnh đạo quần chúng trong những cuộc biểu tình hồi tháng Sáu và tháng Bảy, trong những cuộc bầu cử vào các Đu-ma khu và Đu-ma thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát (những lời hiệu triệu «Gửi tất cả các người lao động, tất cả công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát), những bài «Phản đối những cuộc biểu tình phân tán», «Cuộc vận động bầu cử thành phố», «Những điều gì đã xảy ra», «Hãy xiết chặt hàng ngũ», «Hôm nay bầu cử!» vân vân), trong cuộc tiêu diệt vụ bạo động phản cách mạng Coóc-ni-lốp («Chúng tôi yêu cầu», «Cuộc âm mưu tiếp tục», «Những người nước ngoài và cuộc âm mưu của Coóc-ni-lốp», vân vân) và trong thời kỳ trực tiếp chuẩn bị cho cuộc khởi nghĩa vũ trang hồi tháng chín và tháng Mười 1917 («Bàn về hội nghị dân chủ», «Hai đường lối», «Các ngài cứ việc chờ...», «Phe phản cách mạng đang huy động lực lượng. Các đồng chí hãy chuẩn bị đánh trả lại», «Người ta đang rèn những xiềng xích», «Họ vô liêm si đến chừng nào», vân vân).

Một số bài trong tập này viết về những vấn đề đảng đấu tranh để chuyển các Xô-viết, từ những cơ quan huy động quần chúng thành những cơ quan khởi nghĩa, thành những cơ quan chính quyền vô sản (các báo cáo tại hội nghị bất thường đảng bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát đảng Công nhân xã hội - dân chủ (bôn-sê-vích) Nga và tại đại hội VI đảng bôn-sê-vích, những bài «Toàn bộ chính quyền vào tay các Xô-viết!», «Chính quyền xô-viết», «Bọn phản bội cách mạng», «Chúng ta cần gì?»).

Phần lớn những bài in trong tập này đều đã được tập hợp in trong cuốn *Trên con đường tháng Mười* xuất bản hai lần năm 1925. (Các bài báo đó đều đăng lần đầu tiên trên báo *Sự thật*, cơ quan trung ương của đảng bôn-sê-vích, (còn mang những tên: *Người vô sản, Công nhân, Con đường công nhân)* và trên các tờ báo bôn-sê-vích *Sự thật binh sĩ, Sự nghiệp vô sản, Công nhân và binh sĩ*, vân vân.

Viện Mác — Ăng-ghen — Lê-nin
trực thuộc Ban Chấp hành trung ương
đảng Cộng sản (bôn-sê-vích) toàn Liên-xô.

THÁNG BA – THÁNG MƯỜI 1917

BÀN VỀ CÁC XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CÔNG NHÂN VÀ BINH SĨ

Cỗ xe cách mạng Nga tiến nhanh như chớp. Ở khắp nơi, đội ngũ chiến sĩ cách mạng ngày càng tăng và lớn mạnh. Những cột trụ của chính quyền cũ đều bị lung lay đến tận nền tảng và đang sụp đổ. Ngày nay, cũng như xưa nay, Pê-tơ-rô-gơ-rát vẫn dẫn đầu. Theo sau nó, là cả các địa phương vô cùng rộng lớn, và bước đi đôi khi còn chệnh choạng.

Những lực lượng của chính quyền cũ đang sụp đổ, nhưng chưa bị tiêu diệt hẳn. Chúng chỉ mới nằm phục xuống, chờ cơ hội thuận lợi là ngóc đầu dậy và nhẩy xổ vào nước Nga tự do. Hãy nhìn chung quanh mình, các bạn sẽ thấy các lực lượng đen tối đang không ngừng theo đuổi công việc hung tàn của chúng.

Gìn giữ các quyền đã giành được để tiêu diệt hẳn các thế lực cũ và, cùng với các địa phương, đẩy cách mạng Nga tiến lên hơn nữa, — nhiệm vụ hiện nay của giai cấp vô sản thủ đô phải như thế đấy.

Nhưng làm thế nào để đạt được?

Muốn thế thì phải làm gì?

Trước kia, để *đập tan* chính quyền cũ, chỉ cần có một sự liên minh tạm thời giữa công nhân và các binh sĩ khởi nghĩa là đủ. Bởi vì, không phải nói ta cũng biết rằng sức mạnh của cách mạng Nga là ở chỗ công nhân liên minh với những người nông dân vận áo lính.

Nhưng giờ đây, muốn *gìn giữ* các quyền đã giành được và đẩy cách mạng *phát triển lên hơn nữa*, thì chỉ riêng có sự liên minh *tạm thời* giữa công nhân và binh sĩ là hoàn toàn không đủ.

Vì vậy, cần phải làm cho sự liên minh đó trở thành một sự liên minh tự giác và vững chắc, lâu dài và bền vững, đủ bền vững để kháng cự lại những khiêu khích của thế lực phản cách mạng. Bởi vì ai cũng thấy rõ rằng điều đảm bảo cho thắng lợi cuối cùng của cách mạng Nga là ở chỗ củng cố khối liên minh giữa công nhân cách mạng và nông dân cách mạng.

Chính các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ là những cơ quan của sự liên minh đó.

Các Xô-viết đó càng đoàn kết chặt chẽ, càng được tổ chức vững mạnh, thì chúng càng thật sự thể hiện sức mạnh của chính quyền cách mạng, của nhân dân cách mạng, và càng thực sự đảm bảo cho việc chiến thắng thế lực phản cách mạng.

Làm cho các Xô-viết đó thêm vững mạnh, làm cho khắp cả nước đâu đâu cũng có những xô-viết, thắt chặt các Xô-viết đó với nhau bằng cách thiết lập, để lãnh đạo các xô-viết đó, một Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ trung ương với tư cách là một cơ quan chính quyền cách mạng của nhân dân, — đó là phương hướng công tác mà những người xã hội - dân chủ cách mạng cần đi theo.

Công nhân! Các đồng chí hãy thắt chặt hàng ngũ hơn nữa và hãy tập hợp xung quanh Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga!

Nông dân! Các bạn hãy tổ chức nhau lại thành các hội liên hiệp nông dân và hãy tập hợp lại xung quanh giai cấp vô sản cách mạng, người lãnh đạo cách mạng Nga!

Binh sĩ! Các bạn hãy tổ chức nhau lại thành những hội liên hiệp của các bạn và hãy tập hợp lại xung quanh nhân dân Nga, người bạn đồng minh trung thành duy nhất của quân đội cách mạng Nga!

Công nhân, nông dân, binh sĩ! Ở đâu các bạn cũng hãy liên hợp lại trong các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, là những cơ quan liên minh và cơ quan chính quyền của các lực lượng cách mạng Nga!

Đó là điều đảm bảo cho sự chiến thắng hoàn toàn các lực lượng đen tối của nước Nga cũ.

Đó cũng là điều đảm bảo cho việc thực hiện những yêu cầu cơ bản của nhân dân Nga: ruộng đất cho nông dân, bảo hộ lao động cho công nhân, nền cộng hòa dân chủ cho toàn thể công dân Nga.

« Sự thật » số 8,
ngày 14 tháng Ba 1917.

Ký tên: K. Sta-lin.

BÀN VỀ CHIẾN TRANH

Gần đây tướng Coóc-ni-lốp đã gửi lên Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát một bản báo cáo về việc quân Đức đang chuẩn bị tấn công nước Nga.

Nhân dịp đó, Rốt-di-an-cô và Gu-tsơ-cốp đã kêu gọi quân đội và dân chúng hãy chuẩn bị để tiến hành chiến tranh đến cùng.

Báo chí tư sản liền kêu báo động: «Nền tự do lâm nguy, chiến tranh muôn năm!» Một bộ phận trong phái dân chủ cách mạng cũng hưởng ứng kêu theo.

Nghe luận điệu của bọn kêu báo động, người ta có thể nghĩ rằng tình hình nước Nga hiện nay giống như tình hình nước Pháp hồi 1792, khi mà bọn vua chúa phản động Trung Âu và Đông Âu liên minh với nhau chống nước Pháp cộng hòa để thiết lập lại chế độ cũ ở nước này.

Và nếu tình hình quốc tế hiện nay của nước Nga thật sự cũng giống như tình hình nước Pháp hồi 1792, nếu hiện nay đang có một sự liên minh giữa bọn vua chúa phản cách mạng đặc biệt nhằm mục đích thiết lập lại chính quyền cũ ở Nga để chống lại chúng ta, thì chắc chắn là Đảng Xã hội - dân chủ sẽ nhất tề đứng dậy, muôn người như một, để bảo vệ tự do, cũng như các nhà cách mạng Pháp đã làm trong thời kỳ đó. Bởi vì, cố nhiên là cái tự do mà người ta đã đổ máu mới giành được, tự do đó phải được bảo vệ bằng vũ khí nắm trong tay chống mọi sự xâm lăng phản cách mạng, bất kỳ chúng từ phía nào đến.

Nhưng tình hình có phải thật như vậy không?

Cuộc chiến tranh năm 1792 là một cuộc chiến tranh của các triều đại chống nước Pháp cộng hòa, tiến hành bởi bọn vua chúa chuyên chế, những kẻ bảo vệ chế độ nông nô hoảng sợ trước ngọn lửa cách mạng bùng cháy ở Pháp. Mục đích cuộc chiến tranh này là dập tắt đám cháy đó, thiết lập lại chế độ cũ ở Pháp và, do đó, bảo vệ bọn vua chúa khiếp sợ chống cái bệnh truyền nhiễm cách mạng không để lan sang nước chúng. Chính vì lẽ đó mà những người cách mạng Pháp đã chiến đấu chống quân đội của bọn vua chúa một cách đầy hy sinh quên mình như vậy.

Trong cuộc chiến tranh hiện nay, tình hình lại khác hẳn. Cuộc chiến tranh hiện nay là một cuộc chiến tranh đế quốc. Mục đích chủ yếu của nó là để cho những nước phát triển — hiểu theo nghĩa là những nước tư bản phát triển — thôn tính lãnh thổ nước ngoài, nhất là những nước nông nghiệp. Những nước tư bản đó cần có những thị trường tiêu thụ mới, cần có những con đường thuận tiện để ra vào các thị trường đó, cần có nguyên liệu và tài nguyên khoáng sản, và chúng đang ra sức chiếm đoạt các thứ đó ở khắp nơi, chẳng kể là chế độ bên trong của nước bị xâm lược đó là như thế nào.

Điều này giải thích vì sao, nói chung, cuộc chiến tranh hiện nay không dẫn đến và không thể dẫn đến sự can thiệp tất nhiên vào công việc nội bộ của nước bị xâm lược nhằm thiết lập lại ở đó chế độ cũ.

Chính vì vậy mà tình hình hiện nay của nước Nga không cho phép người ta đánh mõ báo động và tuyên bố: «Nền tự do lâm nguy, chiến tranh muôn năm!»

Nói cho đúng hơn, tình hình hiện nay của nước Nga giống tình hình nước Pháp hồi 1914, lúc bắt đầu chiến tranh, lúc mà cuộc chiến tranh giữa Đức và Pháp đã rõ ràng là không sao tránh khỏi.

Lúc đó, phe tư sản Pháp, cũng giống như báo chí tư sản Nga bây giờ, đã kêu báo động: «Nước cộng hòa lâm nguy, đả đảo bọn Đức!»

Và cũng như hồi đó, ở Pháp, nhiều người xã hội chủ nghĩa (Ghe-sđơ, Xem-bát, v.v...) đã kêu la hoảng sợ, bây giờ cũng có không ít người xã hội chủ nghĩa Nga đi theo gót những kẻ phát ngôn tư sản tuyên bố chủ trương «vệ quốc cách mạng».

Tiến trình những sự biến ở Pháp sau này đã chứng tỏ rằng lời kêu la báo động trước đây là giả dối và những tiếng kêu tự do và nền cộng hòa lâm nguy đã che đậy những thèm khát thật sự của bọn đế quốc Pháp muốn tìm cách chiếm An-dát-xơ — Lo-ren và Vét-spha-li.

Chúng tôi tin chắc rằng tiến trình những sự biến ở Nga cũng sẽ bóc trần tất cả tính chất giả dối của những tiếng kêu la phóng đại về «nền tự do lâm nguy»: làn khói «yêu nước» sẽ tan đi và ai nấy sẽ thấy rõ tận mắt rằng bọn đế quốc Nga, trên thực tế, là muốn... chiếm eo bể Đác-đa-nen, chiếm Ba-tư...

Thái độ của Ghê-sđơ, Xem-bát, v.v., đã được phê phán đúng mức với tất cả quyền uy cần thiết trong những nghị quyết rất rõ ràng của hai đại hội những người xã hội chủ nghĩa chống chiến tranh họp ở Xim-méc-van và Ki-en-tan[1] (1915 và 1916).

Những sự biến xảy ra sau này đã chứng thực rằng những luận điểm của Hội nghị Xim-méc-van và Ki-en-tan là hoàn toàn đúng đắn và có hiệu lực.

Phái dân chủ cách mạng Nga là phái đã lật đổ được chế độ Nga hoàng đáng ghét, nếu như bây giờ lại lặp lại những sai lầm của Ghê-sđơ và Xem-bát mà lùi bước trước tiếng kêu la báo động giả dối của giai cấp tư sản đế quốc, thì thật đáng buồn biết chừng nào...

Vậy thái độ của chúng ta, với tư cách là một đảng, phải như thế nào đối với cuộc chiến tranh hiện nay?

Có những biện pháp thực tiễn gì có thể đi đến chỗ mau chóng chấm dứt được chiến tranh?

Trước hết, không còn nghi ngờ gì nữa, cái khẩu hiệu giản đơn «Đả đảo chiến tranh!», tuyệt đối không phải là một biện pháp thực tiễn: thật thế, khẩu hiệu đó chỉ loanh quanh trong phạm vi tuyên truyền chung chung cho những tư tưởng hòa bình, nên nó không có và không thể có một tác dụng thực tiễn nào đối với các nước tham chiến trong việc chấm dứt chiến tranh cả.

Sau nữa, ta cần phải hoan nghênh bức thông điệp mà hôm qua đây Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát đã gửi nhân dân toàn thế giới, kêu gọi họ hãy buộc chính phủ nước mình phải ngừng cuộc chém giết. Nếu lời kêu gọi đó đến được tận quần chúng đông đảo, thì chắc nó sẽ làm cho hàng trăm và hàng nghìn công nhân nhớ lại cái khẩu hiệu đã bị lãng quên là: «Vô sản tất cả các nước, liên hợp lại!» Tuy nhiên, cũng cần chú ý rằng lời kêu gọi đó cũng vẫn chưa đưa thẳng đến mục đích. Bởi vì, dù cho người ta có thừa nhận rằng lời kêu gọi đó sẽ được truyền bá rộng rãi trong nhân dân các nước tham chiến, thì cũng khó mà giả định được rằng họ có thể hưởng ứng một lời kêu gọi như thế, khi họ còn chưa nhận thức được tính chất cướp bóc của cuộc chiến tranh hiện nay và những mục đích thôn tính của nó. Ấy là chưa kể đến trường hợp mà lời kêu gọi cho rằng điều kiện để «chấm dứt cuộc chém giết khủng khiếp» là trước hết phải lật đổ «chế độ nửa chuyên chế» ở Đức, thì như vậy là, trên thực tế, nó hoãn việc «chấm dứt cuộc chém giết khủng khiếp» tới một ngày không hạn định, do đó rơi xuống quan điểm của phái chủ trương «vệ quốc»; thật thế, người ta không biết đúng bao giờ thì nhân dân Đức sẽ lật đổ được cái «chế độ nửa chuyên chế», cũng như nói chung, người ta không thể biết được họ có lật đổ được chế độ đó trong một tương lai gần đây không...

Vậy đâu là lối thoát?

Lối thoát là ở chỗ làm áp lực với chính phủ lâm thời, buộc nó phải tuyên bố đồng ý mở ngay những cuộc đàm phán hòa bình.

Công nhân, binh sĩ và nông dân cần tổ chức những cuộc mít-tinh và biểu tình: họ cần đòi hỏi Chính phủ lâm thời *phải hành động một cách công khai và minh bạch, nhằm lôi kéo tất cả các cường quốc tham chiến phải tiến hành ngay lập tức những cuộc đàm phán hòa bình trên cơ sở thừa nhận quyền tự quyết của các dân tộc.*

Chỉ có như thế, khẩu hiệu: «Đả đảo chiến tranh!» mới không biến thành một thứ chủ nghĩa hòa bình không có nội dung, không có ý nghĩa; chỉ có như thế, khẩu hiệu đó mới có thể đi đến chỗ hình thành một cuộc vận động chính trị mạnh mẽ lật mặt nạ bọn đế quốc và bóc trần những mưu đồ thật sự của cuộc chiến tranh hiện nay.

Thật vậy, ngay như giả dụ rằng một trong hai bên từ chối đàm phán trên cơ sở nói trên, thì bản thân việc từ chối đó, tức là cứ khư khư giữ những mưu đồ thôn tính, — khách quan mà nói, — sẽ có tác dụng là đẩy mau việc chấm dứt «cuộc chém giết khủng khiếp», vì như thế nhân dân các nước sẽ thấy rõ tận mắt tính chất thôn tính của cuộc chiến tranh và bộ mặt vấy máu của các tập đoàn đế quốc mà lòng tham không đáy nhẫn tâm hy sinh cả tính mệnh của con cái chúng.

Vậy lật mặt nạ bọn đế quốc, vạch trần trước mắt quần chúng những mưu đồ thật sự của cuộc chiến tranh hiện nay, như thế há chẳng phải là thực tế tuyên chiến với chiến tranh ư, há chẳng phải là làm cho cuộc chiến tranh hiện nay không thể tiến hành được ư?

«Sự thật» số 10,
ngày 16 tháng Ba 1917.

Ký tên: K. Sta-lin

TRÊN CON ĐƯỜNG GIÀNH GHẾ BỘ TRƯỞNG

Những ngày gần đây, trên báo chí có đăng những nghị quyết của nhóm *Thống nhất*[2] về Chính phủ lâm thời, về chiến tranh và về sự hợp nhất.

Đây tức là nhóm «Vệ quốc» Po-lê-kha-nốp — Bu-ri-a-nốp.

Muốn thấy rõ những đặc điểm của nhóm này, ta chỉ cần biết rằng, theo ý kiến họ, thì:

1. «Biện pháp tốt nhất để thực hiện việc giám sát dân chủ cần thiết đối với những hành động của Chính phủ lâm thời là phái dân chủ công nhân *tham gia* Chính phủ lâm thời»;

2. «Giai cấp vô sản không thể không *tiếp tục* chiến tranh», trong đó có lý do là «để giải phóng châu Âu thoát khỏi những đe dọa của thế lực phản động Áo — Đức».

Tóm lại là: các ông công nhân, các ông hãy đưa người vào làm con tin trong Chính phủ lâm thời Gu-tsơ-cốp — Mi-li-u-cốp và hãy tiếp tục chiến tranh để... xâm chiếm Côn-stan-ti-nốp!

Đó là khẩu hiệu của nhóm Pơ-lê-kha-nốp — Bu-ri-a-nốp.

Và đã thế, nhóm này còn cả gan dám kêu gọi Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga hợp nhất với nó!

Nhóm *Thống nhất* đáng kính quên rằng Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga trung thành với những quyết nghị của hội nghị Xim-méc-van và Ki-en-tan, những quyết nghị này gạt bỏ chủ nghĩa vệ quốc, cũng như phản đối việc tham gia chính phủ hiện giờ, dù nó là lâm thời đi nữa (không nên lẫn lộn với một chính phủ lâm thời *cách mạng!*).

Nhóm này không nhận thấy rằng hội nghị Xim-méc-van và Ki-en-tan có nghĩa là phủ định Ghe-sđơ và Xem-bát, và ngược lại, liên hợp với Gu-tsơ-cốp — Mi-li-u-cốp là gạt bỏ sự thống nhất với Đảng công nhân xã hội - dân chủ...

Nhóm này không thấy rằng đã từ lâu, Liếp-nếch và Sây-đơ-man không sống chung và không thể sống chung với nhau trong cùng một đảng được nữa...

Không, thưa các ngài, lời kêu gọi thống nhất của các ngài đã nhằm nhầm đối tượng.

Đương nhiên, người ta có thể mưu đồ giành những ghế bộ trưởng, người ta có thể liên hợp với Mi-li-u-cốp — Gu-tsơ-cốp để... «tiếp tục chiến tranh», vân vân; cái đó là tùy thích; nhưng như thế thì ăn nhập gì với Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga và ăn nhập gì với việc hợp nhất với Đảng này?

Không, thưa các ngài, các ngài cứ đi theo con đường của các ngài.

«Sự thật», số 11,
ngày 17 tháng Ba 1917

Bài báo không ký tên.

NHỮNG ĐIỀU KIỆN THẮNG LỢI CỦA CÁCH MẠNG NGA

Cách mạng đang phát triển. Sau khi nổ ra ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, cách mạng lan đến các địa phương, rồi dần dần lan ra toàn cõi nước Nga. Hơn thế nữa. Từ những vấn đề chính trị, cách mạng không tránh khỏi chuyển sang những vấn đề xã hội, những vấn đề tổ chức đời sống hàng ngày của công nhân và nông dân, khiến cho cuộc khủng hoảng hiện tại trở nên sâu sắc hơn và gay gắt hơn.

Tất cả các điều đó không khỏi gieo rắc hoang mang lo sợ trong một số tầng lớp hữu sản ở Nga. Bọn địa chủ phản động, tán thành chế độ Nga hoàng, ngóc đầu dậy. Tập đoàn đế quốc gõ mõ báo động. Giai cấp tư sản tài chính bắt tay bọn quý tộc phong kiến suy đồi, cùng nhau tổ chức cuộc phản cách mạng. Hôm nay, các tầng lớp đó hãy còn yếu và do dự, nhưng ngày mai, chúng có thể trở nên mạnh mẽ, và có thể huy động lực lượng chống lại cách mạng. Dù sao, chúng vẫn tiến hành không ngớt công việc đen tối của chúng, tập hợp lực lượng trong tất cả các tầng lớp nhân dân, kể cả trong quân đội...

Làm thế nào để đè bẹp được cuộc phản cách mạng đang đến?

Những điều kiện cần thiết cho thắng lợi của cách mạng Nga là gì?

Một trong những đặc điểm của cuộc cách mạng của chúng ta là ở chỗ, cho đến nay, căn cứ địa cách mạng vẫn là

Pê-tơ-rô-gơ-rát. Những cuộc chiến đấu nhỏ và những tiếng súng nổ, những chiến lũy và những người bị hy sinh, cuộc đấu tranh và thắng lợi đều nhất nhất xảy ra ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và các vùng lân cận (Cơ-rôn-stat, v.v.). Các địa phương chỉ ngồi thu kết quả của thắng lợi và bày tỏ sự tín nhiệm của mình đối với Chính phủ lâm thời.

Kết quả của tình trạng đó là sự tồn tại song song của hai chính quyền, là sự phân chia, trên thực tế, chính quyền giữa Chính phủ lâm thời và Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát, khiến cho bọn lính đánh thuê cho phe phản cách mạng không được yên. Một Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát, với tư cách là cơ quan đấu tranh cách mạng của công nhân và binh sĩ, và một Chính phủ lâm thời, với tư cách là cơ quan của giai cấp tư sản ôn hòa hoảng sợ trước những «hành động cực đoan» của cách mạng và dựa vào sự tiêu cực của các địa phương: tình hình là như thế.

Đó là chỗ yếu của cách mạng, vì một tình trạng như vậy khiến cho thủ đô và các địa phương tách rời nhau, không tiếp xúc được với nhau.

Nhưng cách mạng phát triển sâu thì cũng lan ra các địa phương. Các địa phương đều thành lập Xô-viết đại biểu công nhân. Phong trào lôi cuốn nông dân, và nông dân tự tổ chức thành những hội liên hiệp nông dân. Quân đội được dân chủ hóa, trong các đơn vị đều thành lập những hội liên hiệp binh sĩ. Tính tiêu cực của các địa phương trở thành một sự kiện thuộc về quá khứ.

Chính do đó mà Chính phủ lâm thời đang bị lung lay.

Đồng thời, bản thân Xô-viết đại biểu công nhân Pê-tơ-rô-gơ-rát cũng không còn đủ khả năng đối phó với tình hình mới nữa.

Cần phải thành lập cho cả nước Nga một cơ quan đấu tranh cách mạng của toàn bộ phái dân chủ Nga, một cơ quan có đủ uy tín để liên hợp lực lượng dân chủ của thủ đô và lực

lượng dân chủ ở các địa phương thành một khối, và để đến lúc cần thì nó sẽ biến từ cơ quan *đấu tranh* cách mạng của nhân dân thành cơ quan *chính quyền* cách mạng, huy động tất cả mọi lực lượng hăng hái trong nhân dân chống lại bọn phản cách mạng.

Cơ quan đó chỉ có thể là Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân toàn Nga.

Đó là điều kiện thứ nhất cho sự thắng lợi của Cách mạng Nga.

Sau nữa, cũng như mọi sự việc trong đời sống, chiến tranh, ngoài những mặt tiêu cực của nó, còn có một mặt tích cực: khi động viên hầu hết tất cả những người thành niên ở Nga, chiến tranh đã khiến cho quân đội có tinh thần dân tộc, và do đó, tạo điều kiện thuận lợi cho sự đoàn kết giữa binh sĩ và những công nhân khởi nghĩa. Điều đó giải thích tại sao cách mạng đã nổ ra và thắng lợi ở nước ta một cách tương đối dễ dàng.

Nhưng quân đội lại căn bản có tính chất lưu động rất lớn, nhất là vì nó luôn luôn di chuyển từ nơi này đến nơi khác, tùy theo nhu cầu của chiến tranh. Quân đội không thể ở mãi một nơi để bảo vệ cách mạng chống lại những cuộc tiến công của bọn phản cách mạng. Vì thế cần có một lực lượng vũ trang khác, lực lượng của công nhân vũ trang, đương nhiên là gắn liền với các trung tâm của phong trào cách mạng. Và nếu luận điểm cho rằng cách mạng không thể thắng lợi được nếu không có một lực lượng vũ trang luôn luôn sẵn sàng phục vụ cách mạng, là đúng thì cuộc cách mạng của chúng ta cũng vậy, nó không thể không có đội cận vệ công nhân của chính nó, gắn bó mật thiết với lợi ích của cách mạng.

Vũ trang lập tức cho công nhân, lập đội cận vệ công nhân: đó là điều kiện thứ hai cho sự thắng lợi của cách mạng.

Một trong những đặc điểm của các phong trào cách mạng như ở Pháp chẳng hạn, là sự thật không thể chối cãi được

này: thường là các chính phủ lâm thời ở các nơi đó ra đời trên các chiến lũy, và vì thế, là những chính phủ cách mạng, dù sao cũng cách mạng hơn những Quốc hội lập hiến mà nó triệu tập sau này và thường chỉ họp sau khi đất nước đã «trở lại yên tĩnh». Điều đó giải thích tại sao những nhà cách mạng có kinh nghiệm nhất trong các thời đó ra sức thực hiện cương lĩnh của mình với sự giúp đỡ của chính phủ cách mạng, ngay cả trước khi triệu tập Quốc hội lập hiến và kéo dài việc triệu tập Quốc hội lập hiến. Như vậy là các nhà cách mạng đó muốn đặt Quốc hội lập hiến ở vào tình trạng đứng trước những sự cải cách đã thực hiện rồi.

Ở nước ta, tình hình lại khác hẳn. Chính phủ lâm thời của chúng ta không phải là ra đời *trên* các chiến lũy, mà là ra đời *bên cạnh* các chiến lũy. Bởi vậy nó không phải là chính phủ cách mạng và chỉ biết đi theo sau cách mạng, vừa đi vừa vấp ngã. Và nếu căn cứ vào sự thật là cách mạng phát triển từng bước về bề sâu, coi những vấn đề xã hội như ngày làm 8 giờ và tịch thu ruộng đất là những vấn đề hàng đầu và cách mạng hóa các địa phương, thì có thể nói một cách chắc chắn rằng Quốc hội lập hiến tương lai, đại diện cho toàn dân, sẽ dân chủ hơn nhiều so với Chính phủ lâm thời hiện tại do Đu-ma bầu ra ngày 3 tháng Sáu.

Đồng thời, người ta có thể e ngại rằng Chính phủ lâm thời, hoảng sợ trước quy mô rộng lớn của cách mạng và bị tiêm nhiễm bởi những khuynh hướng đế quốc, *có thể*, trong một tình thế chính trị nhất định, làm cái lá chắn và cái mặt nạ «hợp pháp» cho phe phản cách mạng hiện đang được tổ chức.

Cho nên vô luận thế nào, cũng không nên trì hoãn việc triệu tập Quốc hội lập hiến.

Vì những lý do trên, cần phải triệu tập, càng sớm càng tốt, Quốc hội lập hiến, tức là một cơ quan duy nhất có uy tín đối với tất cả các tầng lớp trong xã hội và có thể làm cho sự nghiệp

cách mạng thành công, bằng cách chặt cánh phe phản cách mạng đang trên đà phát triển.

Triệu tập cấp tốc Quốc hội lập hiến: đó là điều kiện thứ ba cho sự thắng lợi của cách mạng.

Tất cả những điều nói trên lại nhất thiết phụ thuộc vào một điều kiện chung, tức là việc tiến hành đàm phán hòa bình sớm nhất, phụ thuộc vào việc chấm dứt chiến tranh vô nhân đạo, vì việc kéo dài chiến tranh, với những hậu quả của nó đối với cuộc khủng hoảng về tài chính, về kinh tế và lương thực, là tảng đá ngầm mà con tàu cách mạng có thể đâm phải và tan vỡ.

« Sự thật », số 12
ngày 18 tháng Ba 1917

Ký tên: K. Sta-lin

BÀN VỀ VIỆC XÓA BỎ NHỮNG HẠN CHẾ DÂN TỘC

Một trong những ung nhọt đã làm ô nhục nước Nga cũ là cái ung nhọt áp bức dân tộc.

Bức hại về mặt tôn giáo và về mặt dân tộc, dùng bạo lực để Nga hóa những «người dị tộc», bài trừ những thiết chế văn hóa dân tộc, tước quyền bầu cử, tước quyền tự do đi lại, khích cho các dân tộc thù ghét lẫn nhau, giết chóc và tàn sát: đó là ách áp bức dân tộc nhớ lại mà hổ thẹn.

Làm thế nào để thoát khỏi ách áp bức dân tộc?

Cơ sở xã hội của sự áp bức dân tộc, cái lực lượng cổ vũ nó, là giai cấp quý tộc địa chủ suy tàn. Chúng càng đi sát chính quyền, càng nắm vững chính quyền trong tay, thì ách áp bức dân tộc càng nặng nề và những hình thức áp bức càng bỉ ổi.

Trong nước Nga cũ, khi mà giai cấp quý tộc địa chủ cũ, dựa trên chế độ nông nô, đang nắm chính quyền, thì ách áp bức dân tộc hoành hành rất dữ, thường thường dẫn đến những vụ giết chóc (giết hại người Do thái) và những vụ tàn sát (tàn sát người Ác-mê-ni và Ta-ta-ri).

Ở Anh, nơi mà giai cấp quý tộc địa chủ (bọn lãnh chúa) chia chính quyền với giai cấp tư sản, nơi mà đã từ lâu không còn có tình trạng giai cấp quý tộc này độc chiếm quyền thống trị nữa, thì ách áp bức dân tộc cũng bớt hà khắc hơn, bớt vô nhân đạo hơn; đương nhiên, đây là không kể trong chiến

tranh, chính quyền lại chuyền về tay bọn lãnh chúa, nên ách áp bức dân tộc đã tăng rất mạnh (bức hại người Ai-rơ-lan và người Ấn-độ).

Còn ở Thụy-sĩ và ở Bắc Mỹ là những nơi không có và không hề bao giờ có bọn lãnh chúa, ở đó chính quyền hoàn toàn nằm trong tay giai cấp tư sản, thì các dân tộc được phát triển tương đối tự do hơn, và nói chung, ách áp bức dân tộc hầu như không có.

Tất cả những cái đó, chủ yếu là vì, do địa vị của nó, giai cấp quý tộc địa chủ vốn là (và điều đó là tất nhiên!) kẻ thù kiên quyết nhất và quyết liệt nhất của mọi thứ tự do, kể cả tự do dân tộc; thật vậy, tự do nói chung, tự do dân tộc nói riêng, phá hoại (và điều đó là tất nhiên!) chính ngay những cơ sở của nền thống trị chính trị của giai cấp quý tộc địa chủ.

Đuổi giai cấp quý tộc phong kiến ra khỏi vũ đài chính trị, đoạt lấy chính quyền ở trong tay chúng, tức là xóa bỏ ách áp bức dân tộc và tạo ra những điều kiện cụ thể của tự do dân tộc.

Cách mạng Nga thắng lợi là nó đã tạo ra những điều kiện cụ thể đó bằng cách đánh đổ chính quyền phong kiến dựa trên chế độ nông nô, và xác lập các quyền tự do.

Bây giờ cần phải:

1. Thừa nhận những quyền của các dân tộc đã thoát khỏi ách áp bức;

2. Dùng pháp luật để xác định những quyền đó.

Vì vậy mới có bản sắc lệnh của Chính phủ lâm thời xóa bỏ những hạn chế về mặt tín ngưỡng và về mặt dân tộc.

Dưới sức ép của cách mạng ngày càng lớn mạnh, Chính phủ lâm thời đã phải thực hiện cái bước đầu tiên tiến tới việc giải phóng các dân tộc ở Nga; và nó đã thực hiện được bước đó rồi.

Nội dung của sắc lệnh ấy chung quy lại là xóa bỏ những điều hạn chế quyền hạn của những người công dân thuộc các dân tộc không phải Nga và theo những tín ngưỡng không phải chính thống, về các mặt sau đây: 1° cư trú và đi lại; 2° quyền sở hữu, v.v.; 3°. mọi loại hoạt động công nghiệp, thương nghiệp, v.v.; 4°. tham gia các công ty cổ phần và các công ty ty khác; 5° vào làm việc trong các cơ quan Nhà nước, v.v.; 6° vào học các trường; 7° dùng các thứ tiếng và thổ ngữ không phải là tiếng Nga trong văn thư giao dịch của các công ty tư nhân, trong việc giảng dạy tại tất cả các loại trường tư thục và trong việc vào các sổ sách thương nghiệp.

Sắc lệnh của Chính phủ lâm thời là như vậy.

Các dân tộc ở Nga từ trước tới nay vẫn bị nghi ngờ, bây giờ có thể thở được và có thể cảm thấy mình là công dân Nga.

Tất cả những cái đó rất tốt.

Nhưng nếu nghĩ rằng sắc lệnh đó đã đủ để đảm bảo cho quyền tự do dân tộc, sự nghiệp giải phóng ách áp bức dân tộc như vậy là đã hoàn thành rồi, thì sẽ phạm một sai lầm không thể tha thứ được

Trước hết, sắc lệnh không quy định quyền bình đẳng về pháp lý giữa các dân tộc về phương diện ngôn ngữ. Điểm cuối cùng của sắc lệnh có ghi rõ quyền sử dụng các thứ tiếng khác ngoài tiếng Nga trong các sổ sách của các công ty *tư nhân* và trong việc giảng dạy tại các trường *tư thục*. Nhưng ở những vùng có một đa số công dân đông đúc không phải là người Nga, không nói tiếng Nga (miền Nam Cáp-ca-dơ, Tuyếc-ke-stan, U-cơ-ren, Li-tu-a-ni, v.v.) thì làm thế nào đây? Chắc chắn là những xứ đó sẽ có (họ phải có!) những Quốc hội riêng của họ và do đó, họ sẽ có «sổ sách» của họ (quyết không phải là sổ sách «tư nhân»!) cũng như việc «giảng dạy» của họ trong các trường (không phải chỉ là những trường tư thục»« !), — tất cả những cái đó cố nhiên không phải chỉ dùng tiếng Nga, mà còn dùng cả các tiếng địa phương nữa. Có phải Chính phủ

lâm thời muốn tuyên bố tiếng Nga là quốc ngữ, do đó mà *tước của những vùng nêu trên đây cái quyền được dùng tiếng dân tộc trong việc « vào sổ sách » và trong việc « giảng dạy » tại các trường sở không có tính chất « tư nhân » của họ* ? Hiển nhiên là đúng như thế. Nhưng trừ những người ngây thơ, ai mà có thể tin được rằng đó là sự bình đẳng hoàn toàn về mặt pháp lý giữa các dân tộc, thứ bình đẳng mà bọn tư sản lắm mồm ở tờ *Ngôn luận*[3] và tờ *Ngày*[4] đang rêu rao và tuyên bố khắp nơi? Ai mà không hiểu rằng như thế chẳng khác gì hợp pháp hóa sự không bình đẳng về pháp lý giữa các dân tộc về phương diện ngôn ngữ?

Sau nữa, ai đã muốn thiết lập một sự bình đẳng thật sự về mặt pháp lý giữa các dân tộc, thì không thể chỉ độc dùng có một biện pháp tiêu cực là xóa bỏ những điều hạn chế, mà họ phải chuyển từ việc xóa bỏ những điều hạn chế sang một kế hoạch tích cực đảm bảo cho việc xóa bỏ ách áp bức dân tộc.

Vì vậy, cần tuyên bố:

1. Quyền tự trị chính trị (chứ không phải chế độ liên bang!) của những vùng mà lãnh thổ là một chỉnh thể kinh tế có một phương thức sinh hoạt riêng và một thành phần dân tộc trong dân cư, và việc «vào sổ sách» và việc «giảng dạy» tiến hành bằng tiếng mẹ đẻ;

2. Quyền tự quyết đối với những dân tộc mà, vì lý do này hay lý do khác, không thể ở lại trong khuôn khổ của Quốc gia.

Đó là con đường dẫn đến việc thật sự xóa bỏ ách áp bức dân tộc, dẫn đến việc đảm bảo cho các dân tộc được hưởng quyền tối đa dưới chế độ tư bản.

« Sự thật » số 17
ngày 25 tháng Ba 1917

Ký tên: K. Sta-lin.

CHỈ CÓ THỂ LÀ MỘT TRONG HAI ĐIỀU

Trong bài phát biểu nổi tiếng ngày 23 tháng Ba, ông Mi-li-u-cốp, bộ trưởng Bộ Ngoại giao, đã trình bày bản «cương lĩnh» của mình về những mục đích của cuộc chiến tranh hiện nay. Qua báo *Sự thật*[5], số ra ngày hôm qua, bạn đọc thấy rằng đó là những mục đích đế quốc: xâm chiếm Côn-stan-ti-nốp, xâm chiếm Ác-mê-mi, phân chia nước Áo và nước Thổ, xâm chiếm miền Bắc Ba-tư.

Thì ra binh lính Nga đổ máu của họ trên các chiến trường không phải là để « bảo vệ tổ quốc », cũng không phải là « vì tự do », như lời báo chí tư sản vụ lợi khẳng định với chúng ta, — mà là để xâm chiếm đất đai của nước ngoài vì lợi ích của bọn đế quốc.

Ít ra đó cũng là điều mà ông Mi-li-u-cốp đã nói.

Vậy với danh nghĩa gì ông Mi-li-u-cốp đã nói tất cả những điều đó một cách rất công khai và rất lớn tiếng như thế?

Đương nhiên, không phải là nhân danh nhân dân Nga. Bởi vì nhân dân Nga, công nhân, nông dân và binh sĩ Nga, *phản đối* việc xâm chiếm lãnh thổ nước ngoài, *phản đối* việc dùng bạo lực đối với các dân tộc. « Lời kêu gọi » nổi tiếng của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát, tiêu biểu cho ý chí của nhân dân Nga, đã cho ta một bằng chứng hùng hồn về điều đó.

Như thế thì ông Mi-li-u-cốp đã nói lên ý kiến của ai?

Có lẽ đó là ý kiến của toàn thể Chính phủ lâm thời chăng?

Nhưng báo *Buổi chiều*[b], số ra ngày hôm qua, đã đăng tin về vấn đề đó như sau :

«Về bài phát biểu của bộ trưởng Bộ Ngoại giao Mi-li-u-cốp, đăng trên các báo Pê-tơ-rô-gơ-rát ngày 23 tháng Ba, bộ trưởng Bộ Tư pháp Kê-ren-ski đã cho phép Cục Thông tin báo chí trực thuộc Bộ Tư pháp tuyên bố rằng *lời trình bày trong bài phát biểu đó về những mục tiêu của chính sách đối ngoại của nước Nga trong cuộc chiến tranh hiện nay là ý kiến riêng của Mi-li-u-cốp, chứ tuyệt nhiên không phải là quan điểm của Chính phủ lâm thời*».

Như vậy, cứ theo Kê-ren-ski thì ông Mi-li-u-cốp không phải đã nói lên ý kiến của Chính phủ lâm thời về cái vấn đề chủ chốt là những mục đích chiến tranh.

Nói tóm lại, khi ông Mi-li-u-cốp, bộ trưởng Bộ Ngoại giao tuyên bố trước toàn thế giới những mục đích xâm lược của cuộc chiến tranh hiện nay, thì không những ông ta đã đi *ngược lại* ý chí của nhân dân, mà còn đi *ngược lại* với Chính phủ lâm thời mà ông ta tham gia.

Ngay dưới chế độ Nga hoàng, ông Mi-li-u-cốp cũng đã chủ trương các bộ trưởng chịu trách nhiệm trước nhân dân. Chúng tôi đồng ý với ông, cho rằng các bộ trưởng phải báo cáo những việc làm của mình với nhân dân và chịu trách nhiệm trước nhân dân. Cho nên chúng tôi muốn hỏi : Ông Mi-li-u-cốp vẫn còn thừa nhận cái nguyên tắc các bộ trưởng phải chịu trách nhiệm trước nhân dân chứ ? Và nếu ông vẫn còn thừa nhận nguyên tắc đó, thì tại sao ông không từ chức đi ?

Hay có lẽ thông cáo của Kê-ren-ski không... đúng chăng ?

Chỉ có thể là một trong hai điều :

Hoặc là thông cáo của Kê-ren-ski nói sai, và như vậy, nhân dân cách mạng phải đòi Chính phủ lâm thời giữ đúng quy tắc và buộc Chính phủ phải thừa nhận ý chí của nhân dân.

Hoặc là Kê-ren-ski nói đúng, và như vậy ông Mi-li-u-cốp không thể ở trong Chính phủ lâm thời được nữa, — ông phải xin từ chức đi thôi.

Không có con đường thứ ba.

«Sự thật» số 18
ngày 26 tháng Ba 1917.
Xã luận.

PHẢN ĐỐI CHẾ ĐỘ LIÊN BANG

Báo *Sự nghiệp nhân dân*[7], số 5, có đăng một bài ngắn nhan đề « Nước Nga — một liên hiệp giữa các vùng ». Bài báo đó chẳng qua chỉ chủ trương biến nước Nga thành một « liên hiệp giữa các vùng », thành một « Quốc gia liên bang ». Ta hãy xem đây :

«Quốc gia liên bang Nga hãy tiếp nhận lấy các chức năng về chủ quyền mà các vùng (Tiểu-Nga, Giê-oóc-gi, Xi-bê-ri, Tuyếc-ke-stan, v.v.) giao phó cho... Nhưng nó cần để cho các vùng đó cái chủ quyền đối nội. Trong Hội nghị lập hiến sắp tới, cần thành lập Liên hiệp giữa các vùng ở Nga.»

Tác giả bài báo ngắn ấy (G. Ô-cu-li-so) đã giải thích điều đó như sau :

«Chỉ nên có một quân đội duy nhất, một thứ tiền tệ duy nhất, một chính sách đối ngoại duy nhất, một tòa án tối cao duy nhất. Nhưng các vùng khác nhau trong Quốc gia phải được tự do trong việc độc lập sáng tạo ra một cuộc sống mới. Nếu những người Mỹ, ngay từ 1776,... bằng một hiệp ước liên minh đã sáng lập ra «Hợp chủng quốc», thì giờ đây, năm 1917, chúng ta há lại không có thể sáng lập được một liên hiệp bền vững giữa các vùng hay sao ?»

Báo *Sự nghiệp nhân dân* nói như vậy đó.

Phải thừa nhận rằng bài báo ngắn đó có nhiều chỗ đáng chú ý và dẫu sao cũng có những nét mới lạ. Nó còn đáng chú ý vì cái giọng nghiêm trang trịnh trọng của nó, có thể nói là cái giọng một « bản tuyên ngôn » (« cần », « nên... »).

Tuy nhiên, cần vạch ra rằng, nhìn chung, bài báo đó đã gây ra một sự hiểu lầm kỳ lạ, và sở dĩ như vậy là do chỗ nó

đã giải thích lịch sử cơ cấu chính trị của Hợp chủng quốc Bắc Mỹ (cũng như của Thụy-sĩ và Ca-na-đa) một cách quá ư khinh suất.

Lịch sử này cho ta thấy gì ?

Hồi 1776, Hợp chủng quốc không phải là một liên bang, mà là một liên minh những vùng thực dân địa hay những bang từ trước tới lúc đó vẫn là những xứ độc lập. Nghĩa là là trước đây có những vùng thực dân độc lập với nhau, nhưng sau đó, để bảo vệ những lợi ích chung, nhất là để chống những kẻ thù bên ngoài, các vùng đó đã kết hợp lại với nhau thành một đồng minh (một *liên minh*), song vẫn là những bang hoàn toàn độc lập. Từ 1860 đến 1870, có một sự chuyển biến trong đời sống chính trị trong nước : những bang miền Bắc đòi hỏi có một sự kết hợp chặt chẽ hơn nữa về mặt chính trị giữa họ với nhau, trái hẳn lại với những bang miền Nam phản đối « chế độ tập trung » và đấu tranh để giữ nguyên tình trạng cũ. Cuộc « nội chiến » bùng nổ và những bang miền Bắc đã thắng. Thế là ở Mỹ đã thành lập ra một *liên bang*, nghĩa là một liên hợp những bang có chủ quyền, những bang này *chia sẻ* chính quyền của mình với một chính phủ liên bang (trung ương). Nhưng tình trạng đó không tồn tại được lâu. Chế độ liên bang cũng chỉ là một biện pháp quá độ như chế độ liên minh vậy. Cuộc đấu tranh giữa các bang và chính quyền trung ương không chấm dứt, tình trạng hai chính quyền song song tồn tại trở nên không thể chịu nổi và sự phát triển sau này của Hợp chủng quốc đã khiến nó chuyển biến từ chỗ là một liên bang trở thành một Quốc gia *đơn nhất* (gắn bó chặt chẽ với nhau) theo những quy định thống nhất về hiến pháp, với một chế độ tự trị hạn chế (tự trị không phải về mặt chính trị, mà là về mặt hành chính) trong giới hạn những điều quy định nói trên. Áp dụng vào Hợp chủng quốc, danh từ « liên bang » trở thành một tiếng trống rỗng, một tiếng cũ rích đã từ lâu không còn phù hợp với tình hình thực tế nữa.

Về Thụy-sĩ và Ca-na-đa là những nước mà tác giả bài báo ngắn trên đây cũng đã nêu lên, ta cũng phải nói như vậy. Cũng những bang (những tổng) độc lập trong thời kỳ đầu lịch sử, cũng có cuộc đấu tranh để củng cố khối liên hợp của họ (cuộc chiến tranh Xon-déc-bun[8] ở Thụy-sĩ, cuộc đấu tranh của người Anh chống người Pháp ở Ca-na-đa), về sau cũng có sự chuyển biến từ chế độ liên bang thành một quốc gia đơn nhất.

Vậy những sự việc đó nói lên điều gì?

Tất cả chỉ nói lên rằng nước Mỹ, cũng như Ca-na-đa và Thụy-sĩ, đã phát triển *bắt đầu từ chỗ* là những vùng độc lập với nhau, rồi sau *trải qua* chế độ liên bang để rồi cuối cùng đi đến chỗ trở thành một quốc gia đơn nhất; rằng xu hướng phát triển không phải nhằm theo chế độ liên bang, mà là *chống lại nó*. Chế độ liên bang là một hình thức quá độ.

Và cái đó không phải là ngẫu nhiên, bởi vì sự phát triển của chủ nghĩa tư bản trong những hình thức cao của nó, và gắn liền với sự phát triển đó là sự mở rộng phạm vi của lĩnh vực kinh tế, cùng với những xu hướng tập trung của sự mở rộng đó, đòi hỏi phải có một hình thức sinh hoạt chính trị không phải là liên bang, mà là đơn nhất.

Chúng ta tuyệt đối không thể coi thường xu hướng đó, tất nhiên trừ phi chúng ta lại định quay ngược bánh xe lịch sử.

Nhưng do đó ta thấy rằng tìm cách biến nước Nga thành một liên bang, một chế độ mà bản thân cuộc sống đã đẩy vào chỗ bị tiêu vong, thì thật là không hợp lý.

Báo *Sự nghiệp nhân dân* chủ trương nên áp dụng ở Nga kinh nghiệm của Hợp chủng quốc hồi 1776. Nhưng thử hỏi giữa Hợp chủng quốc hồi 1776 và nước Nga ngày nay có chỗ nào giống nhau không, dù chỉ là giống chút ít thôi?

Hồi đó, Hợp chủng quốc là một khối tập hợp những vùng thực dân địa độc lập, không có liên hệ gì với nhau, nhưng

muốn liên kết lại với nhau ít ra là dưới một hình thức liên minh. Và hồi đó, ý muốn này là hoàn toàn có thể hiểu được. Nước Nga hiện nay có gì giống như thế không? Hiển nhiên là không. Ai cũng thấy rõ là ở Nga, các vùng (các biên khu) đều *gắn bó* với nước Nga trung ương bằng những mối liên hệ kinh tế và chính trị ; và nước Nga càng dân chủ thì những mối liên hệ đó càng chặt chẽ.

Sau nữa, hồi đó muốn thiết lập ở Mỹ một liên minh hay một liên bang, thì phải *liên hợp* các vùng thực dân địa vốn chưa có liên hệ gì với nhau. Và như vậy là có lợi cho sự phát triển kinh tế của Hợp chủng quốc. Nhưng hiện nay, muốn biến nước Nga thành một liên bang, thì lại phải *cắt đứt* những mối liên hệ kinh tế và chính trị vốn có giữa các vùng, điều đó là hoàn toàn không hợp lý và phản động.

Sau hết, nước Mỹ (cũng như Ca-na-đa và Thụy-sĩ) chia thành những bang (những tổng) không phải là theo những đặc trưng về dân tộc, mà là theo những đặc trưng về địa lý. Ở đó, các bang là do từ những cộng đồng di dân mà phát triển lên, không phụ thuộc gì vào thành phần dân tộc cả. Ở Hợp chủng quốc có mấy chục bang, song tập đoàn dân tộc thì chỉ có bảy, tám thôi. Ở Thụy-sĩ có 25 tổng (vùng), song tập đoàn dân tộc thì chỉ có 3. Ở Nga thì khác hẳn. Những vùng mà ở Nga người ta thường nói là cần, chẳng hạn, được tự trị (U-cơ-ren, Nam Cáp-ca-dơ, Xi-bi-ri, Tuyếc-ke-stan, v.v.) thì không phải chỉ giản đơn là những vùng địa lý như U-ran hay xứ Vôn-ga, mà là những vùng nhất định ở Nga có một lối sinh hoạt nhất định và có một thành phần dân tộc (không phải Nga) trong dân cư. Ta phải kết luận : chế độ tự trị (hay chế độ liên bang) của các bang ở Mỹ hay ở Thụy-sĩ không những đã không giải quyết vấn đề dân tộc (vả lại nó cũng không nhằm một mục đích như thế!), mà thậm chí cũng không đặt vấn đề đó ra nữa ; nếu người ta chủ trương thực hiện chế độ tự trị (hay chế độ liên bang) ở các miền

nước Nga, thì đó chính là đề đặt và giải quyết vấn đề dân tộc trong nước này, vì việc chia nước Nga ra thành từng miền là căn cứ vào đặc trưng dân tộc.

Há chẳng phải rõ ràng là nếu cho rằng Hợp chủng quốc hồi 1776 giống với nước Nga ngày nay, thì đấy là một điều giả tạo và phi lý đó ư?

Há chẳng phải rõ ràng là chế độ liên bang ở Nga không giải quyết và không thể giải quyết được vấn đề dân tộc, và với những mưu toan kiểu Đôn Qui-chốt của nó nhằm làm cho bánh xe lịch sử quay lùi trở lại, nó chỉ làm cho vấn đề dân tộc thêm rắc rối và phức tạp đó ư?

Không, chủ trương áp dụng ở Nga cái kinh nghiệm của Mỹ hồi 1776 là hoàn toàn không đúng. Cái hình thức quá độ nửa vời là chế độ liên bang không đáp ứng và không thể đáp ứng được những lợi ích của nền dân chủ.

Cách giải quyết vấn đề dân tộc phải vừa thực tiễn, vừa căn bản và triệt để; tức là:

1. Những dân tộc nào sống trên những miền nhất định ở Nga mà không thể và không muốn nằm trong khuôn khổ một chỉnh thể thống nhất, đều có quyền phân lập;

2. Những miền nào khác với các miền khác vì thành phần dân tộc nhất định, mà vẫn nằm trong khuôn khổ một chỉnh thể thống nhất, đều có quyền tự trị chính trị trong khuôn khổ một quốc gia đơn nhất (gắn bó chặt chẽ với nhau) theo những quy định thống nhất về mặt hiến pháp.

Vấn đề các miền ở Nga cần phải giải quyết như vậy, và chỉ nên giải quyết như vậy mà thôi.

« Sự thật » số 19 ngày
28 tháng Ba 1917.

Ký tên: K. Sta-lin

CHÚ THÍCH CỦA TÁC GIẢ

Bài báo này phản ánh thái độ phủ nhận, thái độ chiếm địa vị thống trị hồi đó trong Đảng ta đối với vấn đề tổ chức Nhà nước liên bang. Thái độ phủ nhận này đối với chế độ liên bang chính trị đã được nêu ra một cách hết sức dứt khoát trong bức thư nổi tiếng của Lê-nin gửi Sa-u-mi-an hồi tháng Một 1913.

Trong thư đó, Lê-nin nói : «Chúng tôi tuyệt đối tán thành chế độ tập trung dân chủ. Chúng tôi phản đối chế độ liên bang... Về nguyên tắc, chúng tôi phản đối chế độ liên bang: nó làm suy yếu mối liên hệ kinh tế, nó không bổ ích gì cho một nước thống nhất. Anh muốn tách ra à? Thế thì mời anh đi đi, nếu anh có thể cắt đứt được mối liên hệ kinh tế, hay nói cho đúng hơn, nếu ách áp bức và những va chạm trong sự «chung sống» lại đi đến chỗ làm tổn thương và phá hoại mối liên hệ kinh tế. Anh không muốn tách ra à? Thế thì, tôi xin lỗi, anh đừng có quyết định thay cho tôi, anh chớ có tưởng rằng mình có «quyền» thành lập liên bang». (Xem Lê-nin *Toàn tập*, tiếng Nga, xuất bản lần thứ 4, t. 18, tr. 453.)

Điều đáng chú ý là nghị quyết về vấn đề dân tộc do Hội nghị tháng Tư của Đảng năm 1917[9] thông qua, cũng hoàn toàn không đả động đến vấn đề tổ chức Nhà nước liên bang. Trong nghị quyết, người ta nói đến quyền phân lập của các dân tộc, nói đến chế độ tự trị của những vùng dân tộc trong khuôn khổ một quốc gia thống nhất (quốc gia đơn nhất) và sau hết đến việc ban bố một đạo luật cơ bản chống mọi đặc quyền dân tộc, bất kỳ là đặc quyền gì; nhưng không hề có một lời nào nói rằng có thể thực hiện một tổ chức Nhà nước liên bang.

Trong cuốn *Nhà nước và Cách mạng* (tháng Tám 1917) của Lê-nin, Đảng — mà người đại biểu là Lê-nin — đã bước một bước đầu quan trọng thừa nhận có thể thực hiện chế độ liên bang coi như một hình thức quá độ «tiến tới một chế độ

cộng hòa tập trung», nhưng trong khi thừa nhận như vậy, thì đồng thời lại kèm theo một số điều kiện quan trọng.

Trong cuốn sách đó, Lê-nin nói: Ăng-ghen cũng như Mác đều đứng trên quan điểm của giai cấp vô sản và của cách mạng vô sản để bênh vực chế độ tập trung dân chủ, nước cộng hòa thống nhất và không thể phân chia. Ăng-ghen xem nước cộng hòa liên bang hoặc là một ngoại lệ và một vật chất chướng ngại cho sự phát triển, hoặc là một bước quá độ từ chế độ quân chủ đến nước cộng hòa tập trung, một «bước tiến» trong những điều kiện đặc biệt nào đó. Và trong số những điều kiện đặc biệt ấy, ông đặt vấn đề dân tộc lên hàng đầu... Ngay cả ở Anh là nơi mà những điều kiện địa lý, sự thống nhất ngôn ngữ và một lịch sử dài hàng bao nhiêu thế kỷ hình như «đã giải quyết xong» vấn đề dân tộc đối với một ít khu vực nhỏ trong nước, — ngay ở đây, Ăng-ghen cũng vẫn chú ý đến cái sự thật hiển nhiên là vấn đề dân tộc vẫn chưa được giải quyết, và vì vậy, ông vẫn coi cộng hòa liên bang là một «bước tiến». Cố nhiên, như thế không có nghĩa là thủ tiêu việc phê phán những khuyết điểm của chế độ cộng hòa liên bang, cũng như thủ tiêu việc tuyên truyền và đấu tranh kiên quyết nhất cho chế độ cộng hòa thống nhất, dân chủ tập trung». (Xem Lê-nin, *Toàn tập*, tiếng Việt, Nhà xuất bản Sự thật, Hà-nội, 1963, t. 25, tr. 516-517).

Chỉ có sau Cách mạng tháng Mười, Đảng mới kiên quyết và dứt khoát theo quan điểm chế độ liên bang, mới lấy chế độ liên bang làm phương sách tổ chức chính trị của các nước Cộng hòa xô-viết trong suốt thời kỳ quá độ. Quan điểm đó đã được nói lên lần đầu tiên trong một văn kiện nổi tiếng, hồi tháng Giêng 1918, *Bản tuyên ngôn về quyền lợi của nhân dân lao động và bị bóc lột*, do Lê-nin thảo ra và được Ban chấp hành trung ương Đảng thông qua. Bản tuyên bố đó nói: «Cộng hòa xô-viết Nga được thiết lập trên cơ sở liên minh tự do của các dân tộc tự do, với tư cách là một liên bang các Cộng hòa dân tộc xô-viết» (xem Lê-nin, *Toàn tập*, tiếng Việt, Nhà xuất bản Sự thật, Hà nội, 1963, t. 26, tr. 385).

Quan điểm đó đã được Đảng chính thức xác định tại Đại hội VIII (1919)[10]. Ta biết rằng đại hội này đã thông qua cương

lĩnh của Đảng Cộng sản Nga, trong đó có đoạn nói : « Đảng chủ trương thực hiện liên hiệp liên bang các nước tổ chức theo kiểu xô-viết, coi đó là một trong những hình thức quá độ trên con đường thống nhất hoàn toàn » (xem *Cương lĩnh của Đ. C. S. Nga*).

Đó là tiến trình của Đảng từ chỗ phủ nhận chế độ liên bang đến chỗ thừa nhận nó, coi đó là « hình thức quá độ tiến tới chỗ hoàn toàn thống nhất nhân dân lao động các dân tộc » (xem *Đề cương về vấn đề dân tộc*[11], đã được Đại hội II của Quốc tế cộng sản thông qua).

Sự diễn biến đó trong quan điểm của Đảng ta về vấn đề liên bang chính trị là do ba nguyên nhân :

Một là, hồi Cách mạng tháng Mười, cả một loạt dân tộc ở Nga, trên thực tế, đã ở vào một tình trạng là hoàn toàn cách biệt nhau, hoàn toàn bị cắt đứt liên hệ với nhau, thành thử chế độ liên bang là một bước tiến đưa quần chúng lao động của những dân tộc ấy từ chỗ phân tán đến chỗ gần gũi nhau, liên hợp với nhau.

Hai là, bản thân những hình thức liên bang, được dần dần xác lập trong quá trình xây dựng chế độ xô-viết, không làm trở ngại gì mấy cho việc quần chúng lao động của các dân tộc ở Nga gần gũi nhau về mặt kinh tế, như trước đây người ta tưởng, thậm chí còn không hề gây trở ngại cho việc gần gũi đó, như thực tiễn về sau này đã cho ta thấy rõ.

Ba là, tầm quan trọng của phong trào dân tộc đã tỏ ra lớn hơn rất nhiều và con đường dẫn đến sự liên hợp các dân tộc đã tỏ ra phức tạp hơn rất nhiều, so với trước kia, hồi trước chiến tranh hay trước Cách mạng tháng Mười.

Tháng Mười hai 1924. *J. S.*

HAI NGHỊ QUYẾT

Hai nghị quyết. Nghị quyết thứ nhất của Ủy ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ. Nghị quyết thứ hai của công nhân (400 người) ngành cơ khí Nhà máy đóng tòa xe Nga — Ban tích.

Nghị quyết thứ nhất ủng hộ cái gọi là « công trái tự do ».

Nghị quyết thứ hai phản đối.

Nghị quyết thứ nhất thừa nhận nguyên vẹn, không phê phán gì cả, « công trái tự do », coi đó là một thứ công trái *vì tự do*.

Nghị quyết thứ hai nhận định rằng « công trái tự do » là một thứ công trái *chống lại tự do*, vì nó « được phát hành nhằm mục đích kéo dài một cuộc chiến tranh huynh đệ tương tàn, chỉ có lợi cho giai cấp tư sản đế quốc ».

Nghị quyết thứ nhất xuất phát từ những mối lo ngại của những người đã mất trí : làm thế nào đây để tiếp tế cho quân đội ? Không ủng hộ công trái há chẳng làm tổn hại cho việc tiếp tế đó ư ?

Nghị quyết thứ hai không có thứ lo ngại đó, vì nó nhìn thấy lối thoát : nó « thừa nhận rằng việc tiếp tế tất cả những thứ cần thiết cho quân đội đòi hỏi phải có tiền, và chỉ ra cho Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ thấy rằng tiền ấy phải lấy trong túi giai cấp tư sản là giai cấp đã tiến hành cuộc chém giết này, đang theo đuổi cuộc chém giết đó và rút ra từ cuộc truy hoan đẫm máu đó hàng triệu lợi nhuận. »

Các tác giả của nghị quyết thứ nhất hẳn là phải lấy làm vừa lòng: họ há chẳng đã «làm tròn bổn phận của họ» đó sao?

Các tác giả của nghị quyết thứ hai phản đối, họ nhận định rằng những người thảo ra bản nghị quyết thứ nhất đối xử với sự nghiệp của giai cấp vô sản như vậy, tức là «*phản bội Quốc tế*».

Thật là đánh trúng yếu điểm!

Một bên thì *ủng hộ*, một bên thì *phản đối* cái «công trái tự do» *phản lại* tự do.

Bên nào phải? Các đồng chí công nhân, các đồng chí hãy phán đoán xem.

Sự thật, số 29
ngày 11 tháng Tư 1917

Ký tên: K. Sta-lin.

RUỘNG ĐẤT CHO DÂN CÀY

Nông dân tỉnh Ri-a-dan đã gửi cho bộ trưởng Sin-ga-rép một bản tuyên bố báo trước rằng họ sẽ cày bừa những ruộng đất mà bọn địa chủ bỏ hóa, dù cho bọn chúng có không đồng ý đi nữa. Nông dân tuyên bố rằng việc bọn địa chủ không chịu gieo giống có thể có những hậu quả tai hại, và việc cày bừa ngay những ruộng đất bỏ hóa là biện pháp duy nhất để đảm bảo bánh mì không những cho dân cư ở hậu phương, mà còn cho cả quân đội ngoài mặt trận.

Để trả lời, bộ trưởng Sin-ga-rép (xem bức điện của ông ta[12]) đã nghiêm cấm việc cày bừa những ruộng đất bỏ hóa đó nếu không được phép, coi đó là một « hành động tự tiện » ; và ông ta đề nghị nông dân hãy chờ triệu tập Quốc hội lập hiến ; theo ông, thì Quốc hội lập hiến này sẽ giải quyết tất cả mọi vấn đề.

Nhưng vì người ta không biết bao giờ Quốc hội lập hiến mới được triệu tập, vì Chính phủ lâm thời trong đó có ông Sin-ga-rép tham gia đã trì hoãn việc triệu tập Quốc hội đó, cho nên *trên thực tế*, ruộng đất vẫn bỏ hóa, bọn địa chủ vẫn *chiếm hữu* ruộng đất, nông dân vẫn *không có* ruộng đất, mà nước Nga, công nhân, nông dân và binh sĩ vẫn không có đủ bánh ăn.

Tất cả những cái đó là để khỏi làm phiền lòng bọn địa chủ, dù cho nước Nga có bị rơi vào nanh vuốt của nạn đói.

Đấy là câu trả lời của Chính phủ lâm thời trong đó có bộ trưởng Sin-ga-rép tham gia.

Câu trả lời này không làm chúng ta ngạc nhiên. Cái chính phủ của bọn chủ xưởng và bọn địa chủ không thể đối xử với nông dân một cách khác được: họ có sá kể gì nông dân, miễn là bọn địa chủ thịnh vượng là được!

Cho nên chúng tôi kêu gọi nông dân, kêu gọi toàn thể nông dân nghèo ở toàn cõi nước Nga, hãy tự tay nắm lấy sự nghiệp của mình và làm cho sự nghiệp đó tiến lên.

Chúng tôi kêu gọi họ hãy tổ chức nhau lại trong các Ủy ban nông dân cách mạng (Ủy ban xã, huyện, v.v.) và sau khi đã thông qua các ủy ban đó mà tước đoạt được ruộng đất của bọn lãnh chúa, thì hãy tự mình cày bừa lấy những ruộng đất ấy một cách có tổ chức.

Chúng tôi kêu gọi nông dân hãy làm ngay việc đó, không chờ đợi Quốc hội lập hiến và bất chấp lệnh cấm đoán của bộ trưởng phản động đang thọc gậy vào bánh xe cách mạng.

Người ta bảo chúng ta rằng nếu tước đoạt ngay ruộng đất của bọn lãnh chúa thì sẽ làm hại đến sự «thống nhất» của cách mạng, sẽ làm cho những «tầng lớp tiến bộ» trong xã hội xa rời cách mạng.

Nhưng nếu tưởng rằng có thể làm cho cách mạng tiến lên mà không cần phải sinh sự với bọn chủ xưởng và bọn địa chủ, thì thật là ngây thơ.

Khi công nhân thực hiện chế độ ngày làm 8 giờ, họ há chẳng đã làm cho bọn chủ xưởng và phe lũ của chúng «xa rời» cách mạng đó ư? Ai dám cho rằng làm cho tình cảnh của công nhân bớt khổ cực, rút ngắn ngày lao động, là cách mạng đã bị tổn thất đi một chút gì đó?

Nếu nông dân tự tiện cày bừa những ruộng đất của bọn lãnh chúa, và nếu họ chiếm đoạt lấy ruộng đất đó, thì không còn nghi ngờ gì nữa, họ sẽ làm cho bọn địa chủ và phe lũ của chúng «xa rời» cách mạng. Nhưng ai dám cho rằng khi chúng ta tập hợp hàng triệu nông dân nghèo xung quanh cách mạng, là chúng ta làm cho cách mạng yếu đi?

Những ai muốn có một tác dụng đến tiến trình của cách mạng, thì cần dứt khoát hiểu rõ rằng:

1. lực lượng chủ yếu của cách mạng ở nước ta là công nhân và những người nông dân nghèo vì chiến tranh mà đang vận áo lính.

2. cách mạng phát triển ngày càng sâu rộng, thì những kẻ tự xưng là «phần tử tiến bộ — tiến bộ trên lời nói và phản động trong việc làm — tất nhiên sẽ ngày càng «xa rời» cách mạng.

Muốn kìm hãm cái quá trình tốt lành trong đó cách mạng gạn lọc những «phần tử» vô ích ra khỏi hàng ngũ cách mạng, thì sẽ là một không tưởng phản động.

Cái chính sách chờ đợi và trì hoãn cho đến ngày triệu tập Quốc hội lập hiến, cái chính sách «tạm thời» không tịch thu, mà phái dân túy, phái lao động và phái men-sê-vích đang khuyến khích, cái chính sách lựa chiều giữa các giai cấp (nhất là đừng làm mất lòng ai!) và giẫm chân tại chỗ đáng hổ thẹn, — cái chính sách đó không phải là chính sách của giai cấp vô sản cách mạng.

Đoàn quân chiến thắng của cách mạng Nga sẽ quét sạch chính sách đó, như là một đống rác rưởi chỉ có ích và có lợi cho kẻ thù của cách mạng.

« Sự thật », số 32
ngày 14 tháng Tư 1917.
Xã luận.

Ký tên: K. Sta-lin.

NGÀY MÙNG MỘT THÁNG NĂM

Thấm thoát đã gần ba năm kể từ ngày giai cấp tư sản tham tàn ở các nước tham chiến lôi cuốn thế giới vào trong cuộc chém giết đẫm máu.

Thấm thoát đã gần ba năm kể từ ngày công nhân tất cả các nước, — mới hôm qua hãy còn là những người anh em ruột thịt và giờ đây đang vận áo lính, — trở thành những kẻ thù địch với nhau, đâm chém nhau, giết chóc nhau, làm cho kẻ thù của giai cấp vô sản vui sướng.

Cuộc chém giết hàng loạt nhân dân các nước, sự phá sản và sự cùng khổ của quần chúng, việc tàn phá những thành phố và những làng mạc mới đây còn là những nơi phồn thịnh, nạn đói của đông đảo dân cư và tình trạng họ bị quay về cuộc sống dã man, — tất cả những cái đó để cho một nhúm tham tàn, ở ngai vàng hay không ở ngai vàng, cướp bóc ruộng đất của người khác và vơ vét không biết bao nhiêu triệu đồng: đó là kết quả của cuộc chiến tranh hiện nay.

Và thế giới đang bắt đầu bị ngạt thở dưới gọng kìm của chiến tranh...

Nhân dân châu Âu đã hết hơi sức và đã trỗi dậy chống lại giai cấp tư sản hiếu chiến.

Cách mạng Nga là cuộc cách mạng đầu tiên mở một lỗ hổng vào bức tường ngăn cách công nhân với nhau. Giữa cơn hăng say «ái quốc» phổ biến, công nhân Nga là những người đầu tiên tung ra cái khẩu hiệu đã bị lãng quên: «Vô sản tất cả các nước, liên hợp lại!»

Tiếng sét của cách mạng Nga làm cho cả công nhân Tây Âu cũng tỉnh giấc hôn mê. Những cuộc bãi công và biểu tình ở Đức, những cuộc biểu tình ở Áo và ở Bun-ga-ri, những cuộc bãi công và mít-tinh ở các nước trung lập, tình trạng sôi sục ngày càng tăng ở Anh và ở Pháp, việc hàng loạt binh sĩ ngoài mặt trận bắt tay thân thiện với nhau, — đó là những dấu hiệu đầu tiên báo trước cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa đang dâng lên.

Và cái tết của chúng ta hôm nay, cái tết Mùng Một tháng Năm, há chẳng chỉ cho ta thấy rằng những quan hệ hữu nghị mới giữa các dân tộc đang được hình thành ở trong những suối máu đó sao?

Đất đang nóng dưới chân bọn tư bản tham tàn, vì ngọn cờ đỏ của Quốc tế lại phất phới bay ở châu Âu.

Chúc cho ngày hôm nay, ngày Mùng Một tháng Năm, ngày mà hàng chục vạn công nhân Pê-tơ-rô-gơ-rát chìa tay ra bắt tay thân thiện công nhân toàn thế giới, sẽ là cái đảm bảo cho sự ra đời của một Quốc tế Cách mạng mới!

Chúc cho khẩu hiệu «Vô sản tất cả các nước, liên hợp lại!» khẩu hiệu mà hôm nay đây đang vang lên trong các quảng trường ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, sẽ lan đi khắp thế giới và sẽ liên hợp công nhân tất cả các nước trong cuộc đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội!

Vượt qua đầu bọn tư bản tham tàn, vượt qua đầu các chính phủ cướp bóc của chúng, chúng ta hãy chìa tay ra bắt tay công nhân tất cả các nước, và hô vang:

Ngày mùng Một tháng Năm muôn năm!
Tình hữu nghị anh em giữa các dân tộc muôn năm!
Cách mạng xã hội chủ nghĩa muôn năm!

«Sự thật» số 35
ngày 18 tháng Tư 1917.

Bài báo không ký tên

BÀN VỀ CHÍNH PHỦ LÂM THỜI

DIỄN VĂN ĐỌC TẠI CUỘC MÍT-TINH Ở ĐẢO VAT-XI-LI-EP-SKI

Ngày 18 tháng Tư (ngày 1 tháng Năm) 1917

Trong quá trình cách mạng, ở trong nước đã xuất hiện hai chính quyền: Chính phủ lâm thời do viện Đu-ma được thành lập ngày mùng 3 tháng Sáu bầu ra và Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ do công nhân và binh sĩ bầu ra.

Mối quan hệ giữa hai chính quyền này ngày càng trở nên xấu đi; sự hợp tác trước đây của họ đang sụp đổ; nếu chúng ta lấp liếm sự thật ấy, thì đó là một tội lỗi.

Giai cấp tư sản là kẻ đầu tiên đưa ra vấn đề hai chính quyền song song tồn tại; nó là kẻ đầu tiên đề nghị lựa chọn lấy một trong hai cái: *hoặc là* Chính phủ lâm thời, *hoặc là* Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ. Về phần chúng ta, nếu chúng ta lảng tránh và không trả lời cái câu hỏi đã được nêu ra một cách rõ ràng đó, thì thật là không xứng đáng. Công nhân và binh sĩ phải nói rõ ràng và dứt khoát rằng trong hai chính quyền ấy, họ coi cái nào là chính phủ của họ: Chính phủ lâm thời hay Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ.

Người ta nói đến sự tín nhiệm đối với Chính phủ lâm thời, đến tính chất cần thiết của sự tín nhiệm đó. Nhưng làm sao có thể tín nhiệm được một chính phủ mà bản thân nó lại không tín nhiệm nhân dân trong những vấn đề quan trọng nhất và có tính chất cơ bản? Hiện nay, chúng ta đang có

chiến tranh. Chiến tranh đang được tiến hành trên cơ sở những hiệp ước do Nga hoàng đã ngầm ký với Anh và Pháp không cho nhân dân biết, và được Chính phủ lâm thời thừa nhận mà không có sự đồng ý của nhân dân. Nhân dân có quyền được biết nội dung những hiệp ước ấy; công nhân và binh sĩ có quyền được biết vì sao máu chảy. Chính phủ lâm thời đã trả lời như thế nào khi công nhân và binh sĩ đòi hỏi phải công bố những hiệp ước ấy?

Nó đã trả lời rằng các hiệp ước đó vẫn còn hiệu lực.

Nhưng nó lại không công bố các hiệp ước, mà nó cũng chẳng định công bố đâu!

Há chẳng phải hiển nhiên là Chính phủ lâm thời che giấu không cho nhân dân biết những mục đích thật sự của chiến tranh, và làm như vậy há chẳng phải là nó vẫn khăng khăng tỏ ra không tin nhân dân đó ư? Làm sao công nhân và nông dân lại có thể tín nhiệm Chính phủ lâm thời được, khi mà chính nó lại không tín nhiệm nhân dân trong những vấn đề quan trọng nhất và có tính chất cơ bản?

Người ta nói đến việc ủng hộ Chính phủ lâm thời, sự cần thiết của việc ủng hộ đó. Nhưng các bạn hãy tự suy xét xem: ở một thời đại cách mạng, liệu có thể nào ủng hộ một chính phủ mà ngay từ ngày đầu tiên mới được thành lập đã kìm hãm cách mạng rồi? Cho tới nay, ta thấy rằng sáng kiến cách mạng và các biện pháp dân chủ đều là do Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ mà ra, và chỉ do đó thôi. Chính phủ lâm thời vẫn cứ ngoan cố chống đối lại, chỉ mãi về sau nó mới chịu đồng ý với Xô-viết, và nó cũng chỉ đồng ý trên đầu lưỡi thôi, còn trên thực tế thì nó ra sức gây trở ngại. Cho tới nay, tình hình là như vậy đó. Giữa lúc cách mạng đang dâng lên sôi sục, làm sao người ta lại có thể ủng hộ được một cái chính phủ của bọn gian dối đang kéo cách mạng giật lùi lại phía sau? Đòi hỏi Chính phủ lâm thời không được gây trở ngại cho Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ trong công cuộc

tiếp tục dân chủ hóa nước nhà của nó, há chẳng phải là một điều rất nên ư?

Ở trong nước, các lực lượng phản cách mạng đang được động viên. Người ta tuyên truyền trong quân đội. Người ta tuyên truyền trong nông dân và tiểu thị dân. Việc tuyên truyền phản cách mạng trước hết nhằm chống xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ. Việc tuyên truyền đó lấy danh nghĩa của Chính phủ lâm thời để che đậy. Và hiển nhiên là Chính phủ lâm thời dung túng những việc đả kích Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ. Vậy thử hỏi vì lẽ gì mà phải ủng hộ Chính phủ lâm thời? Phải chăng vì nó đã dung túng việc tuyên truyền phản cách mạng?!

Một phong trào ruộng đất đang xuất hiện ở Nga. Nông dân đòi hỏi được tự ý cày bừa những ruộng đất do bọn địa chủ bỏ hóa. Nếu không cày bừa đi, thì nước nhà có thể bị đẩy đến nạn đói. Thể theo nguyện vọng của nông dân, Hội nghị các xô-viết toàn Nga[13] đã quyết định «ủng hộ» phong trào nông dân tịch thu ruộng đất của lãnh chúa. Hiện nay Chính phủ lâm thời đang làm gì? Nó coi phong trào nông dân là «hành động tự tiện», cấm nông dân cày bừa ruộng đất của lãnh chúa và gửi cho các phái viên của chính phủ những chỉ thị «thích hợp» (xem báo *Ngôn luận* ngày 17 tháng Tư). Vậy thử hỏi vì lẽ gì mà phải ủng hộ Chính phủ lâm thời? Phải chăng vì nó tuyên chiến với nông dân?

Người ta nói rằng sự không tín nhiệm Chính phủ lâm thời sẽ làm hại sự thống nhất của cách mạng, sẽ làm cho các nhà tư bản và địa chủ xa rời cách mạng. Nhưng ai dám nói rằng bọn tư bản và địa chủ thực sự ủng hộ, hay có thể ủng hộ cuộc cách mạng của quần chúng nhân dân?

Trong khi thực hiện chế độ ngày làm 8 giờ, Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ há chẳng đã làm cho các nhà tư bản xa rời mình, đồng thời tập hợp quần chúng công nhân đông đảo xung quanh cách mạng đó ư? Ai dám cho rằng đối

với cách mạng tình hữu nghị đáng nghi ngờ của một nhúm chủ xưởng lại quý báu hơn là tình hữu nghị thật sự, khắc sâu trong xương máu, của hàng triệu công nhân?

Hay là như: khi Hội nghị các Xô-viết toàn Nga quyết định ủng hộ nông dân, thì nó chẳng đã làm cho địa chủ xa rời mình, đồng thời làm cho quần chúng nông dân gắn bó với cách mạng đó ư? Ai dám bảo rằng đối với cách mạng cái tình hữu nghị đáng nghi ngờ của một nhúm địa chủ lại quý báu hơn là tình hữu nghị thật sự của hàng triệu nông dân nghèo giờ đây đang vận áo lính?

Cách mạng không thể làm vừa lòng tất cả mọi người. Bao giờ cũng vậy, một mặt nó làm thỏa mãn quần chúng lao động; mặt khác, nó đập những kẻ thù giấu mặt và lộ mặt của khối quần chúng đó.

Vì vậy, cần phải lựa chọn: hoặc là đi với công nhân và nông dân nghèo *ủng hộ* cách mạng; hoặc là đi với bọn tư bản và địa chủ *chống lại* cách mạng.

Thế thì chúng ta ủng hộ bên nào?

Chúng ta có thể coi bên nào là chính phủ của chúng ta: Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ hay Chính phủ lâm thời?

Rõ ràng là công nhân và binh sĩ chỉ có thể ủng hộ Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ mà họ đã bầu ra.

« Sự thật binh sĩ », số 6
ngày 25 tháng Tư 1917.

Ký tên: K. Sta-lin.

HỘI NGHỊ Ở CUNG ĐIỆN MA-RIN-SKI

Báo chí tư sản đã đăng một bản thông cáo về cuộc hội nghị liên tịch giữa Ủy ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ với Chính phủ lâm thời. Nói chung, bản thông cáo đó không được... đúng; có những chỗ, nó xuyên tạc sự thật một cách trắng trợn, làm cho độc giả hiểu sai. Ấy là chưa nói gì đến cái cách tường thuật riêng biệt, đặc trưng của báo chí tư sản. Cho nên cần phải thuật lại cái quang cảnh thật sự của cuộc hội nghị.

Mục đích của hội nghị là làm sáng tỏ những mối quan hệ giữa Chính phủ lâm thời và Ủy ban chấp hành, vì bức thông điệp của bộ trưởng Mi-li-u-cốp[14] đã làm cho sự xung đột giữa hai bên càng thêm gay gắt.

Thủ tướng Lơ-vốp khai mạc hội nghị. Bài diễn văn khai mạc của ông có thể qua lại trong những luận điểm sau đây. Cho đến những ngày gần đây, nước nhà đã tín nhiệm Chính phủ lâm thời và công việc tiến hành tốt. Nhưng giờ đây, sự tín nhiệm đó hình như đã biến mất và thậm chí người ta còn thấy xuất hiện một sự đối lập nữa. Điều đó lại càng cảm thấy rõ từ mười lăm hôm nay, từ ngày các giới xã hội chủ nghĩa có tiếng tăm tung ra một chiến dịch công kích Chính phủ lâm thời trên báo chí. Tình hình đó không thể kéo dài được nữa. Chúng tôi cần có một sự ủng hộ kiên quyết của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ. Nếu không, chúng tôi sẽ từ chức.

Rồi đến «báo cáo» của các bộ trưởng (Bộ Chiến tranh, Bộ Nông nghiệp, Bộ Giao thông, Bộ Tài chính, Bộ Ngoại giao),

trong đó rõ ràng, cụ thể nhất là những bài của Gu-tsơ-cốp, Sin-ga-rép và Mi-li-u-cốp. Các bộ trưởng khác chỉ lắp lại những kết luận của các vị trên mà thôi.

Diễn văn của bộ trưởng Gu-tsơ-cốp chủ yếu nhằm nói rõ cái quan điểm đế quốc trứ danh về cuộc cách mạng của ta: theo quan điểm này, cách mạng Nga phải được coi là một biện pháp để tiến hành chiến tranh đến cùng». Ông ta nói: tôi vẫn tin chắc rằng một cuộc cách mạng ở Nga là một điều cần thiết để khỏi bị thua trận. Tôi muốn rằng cách mạng sẽ tạo ra một nhân tố chiến thắng mới, và tôi hy vọng nó sẽ tạo ra được nhân tố đó. Bảo vệ quốc gia, hiểu theo nghĩa rộng của từ ngữ này, bảo vệ quốc gia không những trong hiện tại, mà cả trong tương lai, đó là mục đích của chúng tôi. Nhưng từ mấy tuần nay, đã xảy ra một loạt hiện tượng trầm trọng... «Tổ quốc lâm nguy»... Nguyên nhân chủ yếu là hiện có một «làn sóng tư tưởng hòa bình chủ nghĩa» do một số giới xã hội chủ nghĩa truyền bá ra. Ông bộ trưởng rõ ràng có ý nói đến sự cần thiết phải ngăn cấm việc tuyên truyền đó và lập lại trật tự, có ý nói đến sự giúp đỡ của Ủy ban chấp hành trong việc này...

Bộ trưởng Sin-ga-rép đã miêu tả cuộc khủng hoảng về lương thực ở Nga... Vấn đề căn bản không phải là vấn đề thông điệp, cũng không phải là vấn đề chính sách đối ngoại, mà là vấn đề bánh mì: nếu chúng ta không giải quyết được vấn đề bánh mì, thì chúng ta sẽ không giải quyết được vấn đề gì hết. Đường sá đương ở vào thời kỳ lầy lội và nhiều hiện tượng tạm thời khác đã có một tác động không nhỏ, khiến cho cuộc khủng hoảng về lương thực càng trở nên trầm trọng. Nhưng Sin-ga-rép lại cho rằng nguyên nhân chủ yếu là do cái «hiện tượng đáng buồn» là nông dân «đã bắt đầu nghĩ đến vấn đề ruộng đất», họ tự tiện cày bừa ruộng đất của lãnh chúa, đã thả tù binh ở các trại ấp về và, nói chung, đã rơi vào những «ảo tưởng» ruộng đất. Cái phong trào của nông dân

mà Sin-ga-rép cho là có hại đó đã được «nhen lên» do cuộc tuyên truyền của «phái Lê-nin» đòi tịch thu ruộng đất, do «tính chất mù quáng của đầu óc cuồng nhiệt đảng phái» của họ. Cần phải chấm dứt cuộc tuyên truyền» có hại xuất phát từ cung điện Cơ-sê-xin-sca15, cái «ổ truyền nhiễm bệnh tật»... Chỉ có một trong hai đường: *hoặc là* duy trì Chính phủ lâm thời hiện nay, tín nhiệm nó, và như vậy, phải chấm dứt những «hành vi quá khích về ruộng đất»; *hoặc là* thiết lập một chính quyền nào khác.

Mi-li-u-cốp: Bức thông điệp đó không phải là ý kiến của cá nhân tôi, mà là của toàn thể Chính phủ lâm thời. Vấn đề chính sách đối ngoại chung quy lại là xem xem chúng ta có sẵn sàng làm trọn những lời cam kết của ta với các nước đồng minh không. Chúng ta gắn liền với các nước đồng minh... Nói chung, người ta chỉ nhận xét chúng ta là một lực lượng, có khả năng hay không có khả năng thực hiện một mục đích nào đó. Chỉ cần chúng ta tỏ ra yếu đuối là đủ khiến cho các mối quan hệ hỏng bét... Cho nên từ bỏ chính sách thôn tính là rất nguy hiểm... Chúng tôi cần có sự tín nhiệm của các bạn, các bạn hãy tín nhiệm chúng tôi, thế là quân đội sẽ phấn khởi, chúng ta sẽ mở cuộc tấn công có lợi cho sự nhất trí ngoài mặt trận, chúng ta sẽ đánh rát bọn Đức, buộc chúng phải nới bớt ở mặt trận Pháp và Anh. Những lời cam kết của chúng ta với các nước đồng minh đòi hỏi phải như vậy. Mi-li-u-cốp kết luận: các bạn thấy rằng trong tình hình đó, một khi chúng ta mong muốn không làm mất sự tín nhiệm của các nước đồng minh đối với chúng ta, thì bức thông điệp không thể khác được.

Như vậy, những bài diễn văn dài dòng của các bộ trưởng có thể khái quát được trong mấy điểm sau đây: nước nhà đang trải qua một cuộc khủng hoảng nghiêm trọng, nguyên nhân của cuộc khủng hoảng đó là do phong trào cách mạng mà ra, và lối thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng đó là ngăn chặn cách mạng và tiếp tục chiến tranh.

Thế là muốn cứu vãn nước nhà thì cần phải: 1. kiềm chế binh sĩ lại (Gu-tsơ-cốp); 2. kiềm chế nông dân lại (Sin-ga-rép); 3. kiềm chế công nhân cách mạng (tất cả các bộ trưởng) đang lột mặt nạ của Chính phủ lâm thời. Các bạn hãy ủng hộ chúng tôi trọng bước khó khăn này; các bạn hãy giúp đỡ chúng tôi tiến hành một cuộc chiến tranh tấn công (Mi-li-u-cốp), và như thế mọi điều sẽ tốt lành. Nếu không, chúng tôi sẽ từ chức.

Các bộ trưởng nói như vậy đó.

Điều hết sức đáng chú ý là những bài diễn văn có tính chất cực kỳ đế quốc và phản cách mạng ấy của các bộ trưởng đã không gặp phải một sự phản ứng nào của Txê-rê-tê-li, đại biểu cho phái đa số trong Ủy ban chấp hành. Hoảng sợ trước cách đặt vấn đề thẳng thừng của các bộ trưởng, hốt hoảng sợ họ sẽ từ chức, trong bài diễn văn của Txê-rê-tê-li, ông ta đã van xin họ hãy áp dụng một sự nhượng bộ còn có thể áp dụng được, bằng cách công bố một «bài giải thích[16]» bức thông điệp theo cái nghĩa làm cho người ta vừa ý, dù đó chỉ là để «dùng trong nội bộ». Ông ta nói: «Phái dân chủ sẽ hết sức ủng hộ Chính phủ lâm thời», nếu Chính phủ lâm thời chấp nhận một sự nhượng bộ thực tế chỉ thuần túy là một sự nhượng bộ trên lời nói mà thôi.

Ý muốn che đậy sự xung đột giữa Chính phủ lâm thời và Ủy ban chấp hành, tinh thần sốt sắng nhượng bộ, miễn là giữ được sự hòa hợp giữa đôi bên: đó là tư tưởng chủ đạo trong diễn văn của Txê-rê-tê-li.

Ca-mê-nép đã phát biểu theo một tinh thần hoàn toàn ngược lại. Nếu đất nước đang ở bên bờ vực thẳm, nếu nước nhà đang trải qua những cơn khủng hoảng về kinh tế, về lương thực, v.v., thì lối thoát ra khỏi tình trạng đó không phải là ở chỗ cứ tiếp tục chiến tranh, vì như thế chỉ làm cho cuộc khủng hoảng trầm trọng thêm và có nguy cơ làm tan vỡ những thành quả cách mạng, mà lối thoát là ở chỗ sớm chấm dứt chiến tranh. Chính phủ lâm thời hiện nay rõ ràng là

không có khả năng mau chóng chấm dứt được chiến tranh, vì nó đang hy vọng tiến hành chiến tranh «đến cùng». Bởi vậy, lối thoát là ở chỗ chuyển chính quyền sang tay một giai cấp khác, có khả năng đưa nước nhà ra khỏi con đường bế tắc...

Sau bài diễn văn của Ca-mê-nép, liền có những tiếng la ó từ các ghế bộ trưởng: «Thế thì các anh hãy nắm lấy chính quyền».

«Sự thật», số 40,
ngày 25 tháng Tư 1917

Ký tên: K. Sta-lin.

HỘI NGHỊ LẦN THỨ VII (HỘI NGHỊ THÁNG TƯ) CỦA Đ.C.N.X.H.D.C.N. (BÔN-SÊ-VÍCH)

(Ngày 24-29 tháng Tư 1917)

1. DIỄN VĂN ỦNG HỘ NGHỊ QUYẾT CỦA ĐỒNG CHÍ LÊ-NIN VỀ TÌNH HÌNH HIỆN NAY

(Ngày 24 tháng Tư)

Thưa các đồng chí, điều mà Búp-nốp đề nghị cũng đã được dự tính trong bản nghị quyết của đồng chí Lê-nin. Đồng chí Lê-nin gạt bỏ những hành động quần chúng và biểu tình quần chúng. Nhưng vấn đề không phải là ở chỗ đó. Ý kiến bất đồng là ở trong vấn đề giám sát. Việc giám sát giả định là phải có người giám sát và người bị giám sát và một sự thỏa thuận nhất định giữa hai người. Ta đã có một sự giám sát, lại cũng có một sự thỏa thuận. Nhưng việc giám sát đã có tác dụng gì? Chẳng có tác dụng gì cả. Từ sau bài phát biểu của Mi-li-u-cốp (ngày 19 tháng Tư), tính chất ảo tưởng của việc giám sát đã đặc biệt rõ ràng.

Gu-tsơ-cốp nói: «Tôi coi cách mạng là một biện pháp để tiến hành chiến tranh được tốt hơn; *chúng ta hãy làm một cuộc cách mạng nhỏ nhằm giành lấy một thắng lợi lớn.*». Ông ta nói: Nhưng hiện nay, những tư tưởng hòa bình chủ nghĩa đã tiêm nhiễm vào trong quân đội, nên không thể tiến hành chiến tranh được nữa. Thế là chính phủ bảo chúng ta: «Các

anh hãy bỏ việc tuyên truyền chống chiến tranh đi; nếu không, chúng tôi sẽ từ chức».

Trong vấn đề ruộng đất, chính phủ cũng không thể thỏa mãn được những lợi ích của nông dân muốn tịch thu ruộng đất của lãnh chúa. Họ bảo chúng ta: «Các anh hãy ủng hộ chúng tôi kiềm chế nông dân; nếu không, chúng tôi sẽ từ chức».

Mi-li-u-cốp nói: «Cần phải đảm bảo sự nhất trí ngoài mặt trận, chúng ta phải mở một cuộc tấn công địch, các anh hãy làm cho binh sĩ phấn khởi, nếu không, chúng tôi sẽ từ chức».

Tình hình đã như vậy, mà lại còn có người đề nghị với chúng ta thực hiện một sự giám sát. Thật là đáng tức cười! Lúc đầu thì Xô-viết đại biểu quy định cương lĩnh; hiện nay thì lại là Chính phủ lâm thời. Sự liên minh giữa Xô-viết và Chính phủ từ sau ngày xảy ra cuộc khủng hoảng (từ sau ngày Mi-li-u-cốp tuyên bố) có nghĩa là Xô-viết đã đi theo đuôi chính phủ. Chính phủ tấn công xô-viết. Xô-viết rút lui. Tình hình đã như vậy mà lại còn nói đến việc Xô-viết giám sát Chính phủ, thì đó là nói đề mà chẳng nói gì cả. Cho nên tôi đề nghị không chấp nhận ý kiến sửa đổi của Búp-nốp về việc giám sát.

2. BÁO CÁO VỀ VẤN ĐỀ DÂN TỘC

(Ngày 29 tháng Tư)

Lẽ ra, tôi trình bày một bản báo cáo dài về vấn đề dân tộc mới phải, nhưng thì giờ không đủ, tôi buộc phải rút ngắn bản báo cáo lại.

Trước khi bàn đến dự án bản nghị quyết cần phải đặt trước mấy tiền đề.

Áp bức dân tộc là gì? Áp bức dân tộc, đó là cái hệ thống bóc lột và cướp bóc các dân tộc bị áp bức, đó là những biện pháp bạo lực mà các giới đế quốc đã áp dụng để hạn chế quyền của các dân tộc. Tất cả những cái đó, gộp lại, cho chúng ta thấy rõ hình ảnh của cái chính sách thường được gọi là chính sách áp bức dân tộc.

Vấn đề thứ nhất là: những giai cấp nào được chính quyền này hay chính quyền nọ dựa vào để thi hành chính sách áp bức dân tộc của nó? Để giải đáp vấn đề này, trước hết, cần phải hiểu tại sao trong các nước khác nhau lại có nhiều hình thức áp bức dân tộc khác nhau? Tại sao ở nước này sự áp bức dân tộc lại nặng nề và tàn tệ hơn ở nước khác? Chẳng hạn như ở Anh và ở Áo — Hung, sự áp bức dân tộc không bao giờ diễn ra dưới hình thức những cuộc tàn sát, nhưng lại tồn tại dưới hình thức những sự hạn chế quyền dân tộc của những dân tộc bị áp bức; còn ở Nga; nó lại thường hiện ra dưới hình thức những cuộc chém giết và tàn sát. Trong một vài nước khác, trái lại, không hề có những biện pháp đặc biệt chống lại những dân tộc thiểu số. Ở Thụy-sĩ, chẳng hạn, không có áp bức dân tộc, ở đấy những người Pháp, Ý và Đức đều sống một cách tự do.

Như thế thì cắt nghĩa thái độ khác nhau của các nước đối với những dân tộc thiểu số như thế nào?

Cắt nghĩa bằng trình độ khác nhau của chế độ dân chủ trong các nước ấy. Ở Nga, hồi xưa, khi bọn quý tộc địa chủ cũ còn nắm chính quyền, thì sự áp bức dân tộc có thể diễn ra, và thật sự đã diễn ra, dưới những hình thức bỉ ổi là tàn sát và chém giết. Ở Anh, chế độ dân chủ và quyền tự do chính trị được thi hành đến một mức độ nào đó, nên sự áp bức dân tộc có tính chất ít tàn bạo hơn. Còn ở Thụy-sĩ, vì đã tiến lên gần như một xã hội dân chủ, nên những dân tộc thiểu số ở đó được hưởng các quyền tự do ít nhiều đầy đủ. Tóm lại, nước nào càng dân chủ, thì sự áp bức dân tộc ở đó càng nhẹ,

và ngược lại cũng thế. Và, khi nói đến dân chủ hóa thì chúng ta đã hiểu những giai cấp nhất định nào phải nắm chính quyền, nên, đứng về quan điểm ấy, ta có thể quả quyết rằng giai cấp quý tộc địa chủ cũ mà càng gần chính quyền bao nhiêu — như trong nước Nga cũ, dưới thời Nga hoàng, chẳng hạn, — thì sự áp bức dân tộc càng mạnh và những hình thức của nó càng bỉ ổi.

Tuy nhiên, sự áp bức dân tộc không phải chỉ được riêng bọn quý tộc địa chủ bênh vực. Bênh vực sự áp bức đó, còn có một lực lượng khác nữa: ấy là bọn đế quốc, chúng nhập cảng vào trong nước chúng những phương pháp nô dịch các dân tộc, phương pháp mà chúng đã nhiễm được trong các thuộc địa, và do đó, chúng đã trở thành những đồng minh tự nhiên của quý tộc địa chủ. Rồi đến giai cấp tiểu tư sản, một bộ phận những người trí thức, một bộ phận những công nhân quý tộc cũng bênh vực sự áp bức dân tộc, vì những bọn này cũng được hưởng những lợi lộc của cuộc cướp bóc. Như thế là có cả một bè lũ những lực lượng xã hội ủng hộ sự áp bức dân tộc, và đứng đầu tất cả, là bọn quý tộc địa chủ và tài chính. Muốn tạo nên một trật tự thật sự dân chủ, trước hết, cần phải dọn dẹp đường lối và gạt cái bè lũ ấy ra khỏi vũ đài chính trị. (Diễn giả đọc bản nghị quyết.)

Vấn đề thứ nhất là phải tổ chức đời sống chính trị của những dân tộc bị áp bức như thế nào? Đáp lại câu hỏi ấy, phải nói rằng các dân tộc bị áp bức thuộc nước Nga, phải được quyền tự mình quyết định lấy vấn đề muốn ở lại trong quốc gia Nga hay tách ra ngoài để lập thành những quốc gia độc lập. Hiện giờ, chúng ta đang đứng trước một cuộc xung đột cụ thể giữa nhân dân Phần-lan và Chính phủ lâm thời. Đại biểu của nhân dân Phần-lan và đại biểu của Đảng xã hội - dân chủ buộc Chính phủ lâm thời phải trả lại cho nhân dân Phần-lan những quyền mà họ đã được hưởng trước kia, khi chưa bị sát nhập vào nước Nga. Chính phủ lâm thời từ chối,

vì không thừa nhận chủ quyền của nhân dân Phần-lan. Vậy chúng ta phải đứng về phe nào? Tất nhiên, phải đứng về phe nhân dân Phần-lan, vì thừa nhận việc dùng võ lực để giữ bất cứ một dân tộc nào trong khuôn khổ một quốc gia duy nhất là một việc không thể nào tưởng tượng được. Đặt nguyên tắc dân tộc có quyền tự quyết, là chúng ta nâng cuộc đấu tranh chống áp bức dân tộc lên ngang hàng một cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, kẻ thù chung của chúng ta. Nếu chúng ta không làm như thế, chúng ta sẽ có thể sa vào tình trạng là nối giáo cho bọn đế quốc. Nếu chúng ta, những người xã hội - dân chủ, mà từ chối không cho nhân dân Phần-lan được quyền bày tỏ ý chí phân lập của họ và quyền thực hiện ý chí ấy, thì do đó chúng ta sẽ đứng vào địa vị của bọn kế tục chính sách Nga hoàng.

Không được lẫn lộn vấn đề *quyền* các dân tộc được tự do phân lập với vấn đề *cưỡng bách* một dân tộc phải phân lập trong một lúc này hay một lúc nào khác. Vấn đề ấy, Đảng của giai cấp vô sản phải giải quyết nó trong từng trường hợp riêng biệt, hoàn toàn riêng rẽ, tùy theo tình thế. Khi thừa nhận cho những dân tộc bị áp bức được quyền phân lập, *quyền* tự mình quyết định lấy vận mệnh chính trị của mình, thì không phải, do đó, mà chúng ta giải quyết luôn được cả vấn đề xem những dân tộc nào, vào lúc nào, *phải* tách rời ra khỏi quốc gia Nga. Tôi có thể thừa nhận cho một dân tộc có quyền phân lập, nhưng điều đó không hẳn có nghĩa là tôi bắt buộc họ phải phân lập. Một dân tộc có quyền phân lập, nhưng nó có thể, tùy theo điều kiện, không dùng đến quyền ấy. Như thế là, về phần chúng ta, chúng ta vẫn có quyền tự do để vận động ủng hộ hoặc chống lại sự phân lập, tùy theo lợi ích của giai cấp vô sản, tùy theo lợi ích của cách mạng vô sản. Như thế, vấn đề phân lập phải được giải quyết trong từng trường hợp riêng biệt, hoàn toàn riêng rẽ, tùy theo tình thế; và chính vì thế mà chúng ta không được lẫn lộn vấn đề

thừa nhận quyền phân lập với việc sử dụng quyền phân lập trong những điều kiện này hay những điều kiện khác. Về phần tôi, chẳng hạn, tôi sẽ chống lại sự phân lập của xứ Nam Cap-ca-dơ, vì tôi căn cứ vào bước phát triển chung của xứ Nam Cap-ca-dơ và của Nga, vào những điều kiện nào đó của cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản, v.v. Tuy thế, nếu dân xứ Nam Cap-ca-dơ cứ đòi phân lập, thì chắc chắn họ sẽ được phân lập mà không gặp một sự ngăn cản nào của chúng ta cả. (D i ễ n g i ả l ạ i t i ế p t ụ c đ ọ c b ả n n g h ị q u y ế t).

Chúng ta bàn tiếp. Đối với những dân tộc muốn ở lại trong phạm vi quốc gia Nga, phải xử sự thế nào? Nếu trước kia, các dân tộc có sự hiềm nghi đối với nước Nga, thì trước hết là do chính sách của chế độ Nga hoàng gây nên. Ngay sau khi chế độ Nga hoàng đã bị tiêu diệt rồi, khi chính sách áp bức của nó không còn nữa, thì sự hiềm nghi phải giảm bớt, phần quyến luyến đối với nước Nga sẽ được tăng lên. Tôi tin rằng, sau khi chế độ Nga hoàng bị đánh đổ rồi, thì chín phần mười các dân tộc đều không muốn phân lập. Cho nên, Đảng đề nghị tổ chức ra chế độ địa phương tự trị cho những miền nào không muốn phân lập và có những đặc thù về điều kiện sinh hoạt, về ngôn ngữ, như những xứ Nam Cap-ca-dơ, Tuốc-ke-stan, U-cơ-ren, chẳng hạn. Những biên giới địa lý của những miền tự trị đó sẽ do dân cư tự quyết định lấy cho hợp với những điều kiện kinh tế, những điều kiện sinh hoạt, v.v., của họ.

Ngược với chế độ địa phương tự trị, còn có một kế hoạch khác do phái Bun[17] và, trước hết là do Spo-rin-ghe và Bau-e đã chủ trương từ lâu, họ đề ra nguyên tắc dân tộc tự trị về mặt văn hóa. Tôi cho rằng chủ trương ấy không thích hợp với Đảng xã hội - dân chủ. Trên căn bản, chủ trương ấy là thế này: nước Nga phải cải biến thành một liên hợp các dân tộc, và dân tộc thành một liên hợp các cá nhân họp lại trong một xã hội duy nhất, bất kỳ những cá nhân ấy cư trú ở vùng

nào trong quốc gia. Tất cả những người Nga, tất cả những người Ác-mê-ni, v.v., đều tổ chức thành những khối liên hợp dân tộc riêng, bất cứ là ở trên phần lãnh thổ nào, để sau đó gia nhập liên hợp các dân tộc toàn nước Nga. Chủ trương ấy bất tiện và bất hợp lý đến cực điểm. Thật vậy, sự phát triển của chủ nghĩa tư bản đã phân tán, đã tách rời ra khỏi các dân tộc, từng nhóm nguyên vẹn những cá nhân hiện nay ở rải rác khắp nơi trên nước Nga. Vì sự phân tán dân tộc, do những điều kiện kinh tế gây ra là như thế, nên đòi tập hợp những cá nhân của một dân tộc nhất định nào đó lại, tức là đòi tổ chức một cách giả tạo ra dân tộc, đòi lập ra dân tộc. Và đòi tập hợp một cách giả tạo những cá nhân thành dân tộc như thế, tức là đứng vào lập trường dân tộc chủ nghĩa. Chủ trương do phái Bun đưa ra đó, Đảng xã hội - dân chủ không thể nào lại tán thành được. Chủ trương ấy đã bị bác trong cuộc Hội nghị của Đảng ta năm 1912, và, nói chung, trừ phái Bun ra, nó không được các giới xã hội - dân chủ tán thành. Chủ trương ấy cũng được mệnh danh là chủ trương tự trị về văn hóa, vì trong số rất nhiều vấn đề quan hệ đến dân tộc, nó dành riêng cho những vấn đề thuần túy văn hóa một vai trò đặc biệt, và vì nó đặt những vấn đề đó vào tay các liên hợp dân tộc. Muốn thế, nó xuất phát từ luận điểm cho rằng chính sách văn hóa liên hợp được các dân tộc lại thành một khối duy nhất. Người ta cho rằng trong lòng mỗi dân tộc, một mặt thì có những quyền lợi làm chia rẽ dân tộc, như những quyền lợi kinh tế chẳng hạn, một mặt khác lại có những quyền lợi cố kết dân tộc lại thành một khối duy nhất; và vấn đề văn hóa chính là thuộc loại sau.

Sau hết, còn có vấn đề các dân tộc ít người. Những quyền của họ phải được bênh vực một cách đặc biệt. Cho nên, Đảng đòi cho các dân tộc ít người phải được quyền bình đẳng hoàn toàn về những vấn đề trường học, tôn giáo, v.v., hủy bỏ tất cả những sự hạn chế đối với họ.

Khoản 9 quy định quyền bình đẳng của các dân tộc. Những điều kiện cần thiết cho sự thực hiện quyền đó chỉ có thể xuất hiện khi nào toàn thể xã hội được dân chủ hóa một cách đầy đủ.

Chúng ta còn phải giải quyết vấn đề làm thế nào để tổ chức giai cấp vô sản trong các dân tộc khác nhau thành một đảng chung, duy nhất. Theo một chủ trương nọ, thì công nhân nên tổ chức theo dân tộc tính, nghĩa là: bao nhiêu dân tộc thì bấy nhiêu đảng. Chủ trương ấy đã bị Đảng xã - hội dân chủ bác bỏ. Thực tiễn đã chứng minh rằng việc tổ chức giai cấp vô sản trong một quốc gia nào đó theo tính chất dân tộc, thì chỉ đưa đến kết quả làm cho ý thức đoàn kết giai cấp bị tan rã. Tất cả vô sản trong tất cả các dân tộc của một quốc gia phải được tổ chức thành một tập thể vô sản duy nhất, không thể phân chia.

Bởi vậy, quan điểm của chúng ta về vấn đề dân tộc có thể tóm tắt trong những luận điểm sau đây:

a) thừa nhận cho tất cả các dân tộc được quyền phân lập;

b) để cho các dân tộc còn ở lại trong phạm vi quốc gia nhất định, được quyền địa phương tự trị;

c) ban bố những đạo luật riêng bảo đảm cho các dân tộc ít người được quyền tự do phát triển;

d) đối với tất cả những người vô sản, trong tất cả các dân tộc họp thành một Quốc gia, chỉ có một đoàn thể vô sản duy nhất không thể phân chia, tức là một đảng duy nhất.

3. DIỄN VĂN KẾT THÚC VẤN ĐỀ DÂN TỘC

(Ngày 29 tháng Tư)

Hai bản nghị quyết, trong đại thể, đều giống nhau. Pi-a-ta-cốp đã chép tất cả các điểm trong bản nghị quyết của chúng ta, chỉ trừ có độc một điểm là «sự thừa nhận quyền phân lập».

Trong hai điều, nhất định phải chọn lấy một: hoặc là chúng ta nhận cho các dân tộc được quyền phân lập, thì phải tuyên bố cho rõ ràng; hoặc là chúng ta không thừa nhận cho họ quyền đó. Hiện nay, ở Phần-lan, có phong trào đòi tự do cho dân tộc, và cũng có cuộc đấu tranh của Chính phủ lâm thời để chống lại phong trào ấy. Vấn đề đặt ra là chúng ta phải ủng hộ bên nào? Hoặc giả chúng ta ủng hộ chính sách của Chính phủ lâm thời, chính sách cưỡng bách Phần-lan phải ở lại và hạn chế quyền của dân tộc ấy đến mức tối thiểu, thì như thế chúng ta sẽ trở thành những người chủ trương đi thôn tính, vì chúng ta nối giáo cho Chính phủ lâm thời, hoặc giả chúng ta ủng hộ quyền độc lập của Phần-lan. Chúng ta phải tỏ ra dứt khoát theo con đường này hay con đường kia; chỉ biết tuyên bố thừa nhận các quyền không thôi là điều không thể được.

Có một phong trào đòi độc lập ở Ai-rơ-lan. Các đồng chí chúng ta phải đứng về phe nào? Hoặc về phe Ai-rơ-lan, hoặc về phe đế quốc Anh. Và tôi xin hỏi chúng ta đứng về phe những dân tộc đang chống lại áp bức, hay đứng về phe những giai cấp đang áp bức họ? Chúng ta trả lời rằng Đảng xã hội - dân chủ đang hướng đến cách mạng xã hội chủ nghĩa thì nhất định phải ủng hộ phong trào cách mạng của các dân tộc, là phong trào chống lại chủ nghĩa đế quốc.

Hoặc là chúng ta nhận rằng chúng ta phải tạo ra cho đạo quân tiền phong của cách mạng xã hội chủ nghĩa một hậu thuẫn là những dân tộc đang nổi lên chống lại áp bức dân tộc, — thì trong trường hợp đó, chúng ta sẽ bắc được một cái cầu giữa phương Tây và phương Đông, chúng ta thực sự hướng đến cách mạng xã hội chủ nghĩa thế giới; hoặc là chúng ta không làm như thế, — thì trong trường hợp đó, chúng ta sẽ bị cô độc và sẽ phải lìa bỏ cái sách lược là dùng tất cả mọi phong trào cách mạng trong các dân tộc bị áp bức, để đạt mục đích tiêu diệt chủ nghĩa đế quốc.

Chúng ta phải ủng hộ tất cả mọi phong trào có mục đích chống chủ nghĩa đế quốc. Nếu không, thì những công nhân Phần-lan sẽ nói chúng ta thế nào? Pi-a-ta-cốp và Déc-gin-ski nói với chúng ta rằng tất cả mọi phong trào dân tộc đều là những phong trào phản động. Điều đó không đúng đâu, các đồng chí ạ. Phong trào Ai-rơ-lan chống đế quốc Anh há không phải là một phong trào dân chủ, đang đánh một đòn vào chủ nghĩa đế quốc đó sao? Thế thì chúng ta há lại không có bổn phận phải ủng hộ phong trào đó sao?...

Xuất bản lần thứ nhất trong cuốn: Hội nghị của Đảng Công nhân xã hội dân chủ Nga (b) và hội nghị của Đảng bộ thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát hồi tháng Tư 1917.

Mạc-tư-khoa — Lê-nin-gơ-rát, 1925.

NHỮNG KẺ TỤT LẠI ĐẰNG SAU CÁCH MẠNG

Cách mạng đang tiến lên. Cách mạng phát triển ngày càng sâu rộng, lan từ lĩnh vực hoạt động này sang lĩnh vực hoạt động kia, và làm đảo lộn toàn bộ đời sống kinh tế và xã hội của nước nhà.

Đi vào lĩnh vực công nghiệp, cách mạng nêu vấn đề công nhân giám sát và điều tiết sản xuất (vùng mỏ Đô-nê-txơ).

Sang lĩnh vực nông nghiệp, cách mạng thúc đẩy việc canh tác tập thể những ruộng đất bỏ hóa, việc cung cấp nông cụ và gia súc cho nông dân (huyện Sơ-lút-xen-bua[18]).

Vạch trần những vết thương chiến tranh và tình trạng suy sụp do chiến tranh gây ra, là cách mạng đã lan sang lĩnh vực phân phối; một mặt, nó đặt vấn đề tiếp tế lương thực cho thành thị (cuộc khủng hoảng lương thực); mặt khác nó đặt vấn đề cung cấp những sản phẩm công nghiệp cho nông thôn (cuộc khủng hoảng hàng hóa).

Việc giải quyết tất cả những vấn đề đó và những vấn đề tương tự khác đã chín muồi, đòi hỏi phải có tính chủ động hết sức cao của quần chúng cách mạng, phải có sự tham gia tích cực của các Xô-viết đại biểu công nhân vào trong việc tổ chức cuộc sống mới, và sau hết là phải chuyển toàn bộ chính quyền vào tay một giai cấp, mới có khả năng đưa nước nhà vào con đường rộng lớn của cách mạng.

Ở các địa phương, quần chúng cách mạng đã bước vào con đường đó. Ở một đôi nơi (U-ran, Sơ-lút-xen-bua), các tổ chức

cách mạng đã nắm lấy chính quyền, bất chấp những cái gọi là ủy ban «công an».

Trong khi đó, Ủy ban chấp hành xô-viết đại biểu Pê-tơ-rô-gơ-rát có nhiệm vụ lãnh đạo cách mạng, lại cứ giẫm chân tại chỗ; bất lực, nó đi sau quần chúng và xa rời quần chúng; đáng lẽ phải giải quyết vấn đề căn bản là giành lấy toàn bộ chính quyền, nó lại đề cập đến cái vấn đề hão huyền là «chọn người» vào Chính phủ lâm thời. Không theo kịp quần chúng, do đó Ủy ban chấp hành cũng không theo kịp cách mạng, gây trở ngại cho bước tiến của cách mạng.

Chúng tôi hiện có đây hai văn kiện của Ủy ban chấp hành: *Thủ san chỉ dẫn cho các đại biểu công nhân ở mặt trận* (họ đem quà biếu binh sĩ), và *Lời kêu gọi binh sĩ ngoài mặt trận*. Vậy những văn kiện này chứng tỏ điều gì? Chúng chứng tỏ rằng Ủy ban chấp hành vẫn lạc hậu như thế; đối với những vấn đề trọng yếu nhất hiện nay, Ủy ban chấp hành đưa ra những lời giải đáp hết sức khả ố, hết sức phản cách mạng!

VẤN ĐỀ CHIẾN TRANH

Trong khi Ủy ban chấp hành bàn luận dài dòng với Chính phủ lâm thời về vấn đề thôn tính và bồi thường, trong khi Chính phủ lâm thời cứ cho ra những bức «thông điệp» và Ủy ban chấp hành cứ thích thú về cái vai trò «kẻ chiến thắng» của mình, còn cuộc chiến tranh xâm lược vẫn cứ tiếp tục như trước, thì cuộc sống trong chiến hào, cuộc sống hiện thực của binh sĩ đã đẻ ra một biện pháp đấu tranh mới: đó là hàng loạt binh sĩ ngoài mặt trận bắt tay thân thiện với nhau. Không còn nghi ngờ gì nữa, bản thân việc các binh sĩ ngoài mặt trận bắt tay thân thiện với nhau, chỉ là một hình thức tự phát của lòng khao khát hòa bình. Tuy nhiên, nếu có tổ chức và có ý

thức, thì việc đó có thể trở thành một biện pháp mạnh mẽ trong tay giai cấp công nhân để tạo ra một tình thế cách mạng trong các nước tham chiến.

Còn thái độ của Ủy ban chấp hành đối với việc các binh sĩ ngoài mặt trận bắt tay thân thiện với nhau, như thế nào?

Các bạn hãy xem đây:

«Các đồng chí binh sĩ! Không phải bằng cách bắt tay thân thiện với nhau mà các đồng chí có được hòa bình đâu... Những kẻ nào nói quả quyết với các đồng chí rằng việc bắt tay thân thiện là con đường dẫn đến hòa bình, những kẻ đó sẽ đưa các đồng chí đến chỗ bị diệt vong; họ sẽ đưa các đồng chí đến chỗ thủ tiêu nền tự do của nước Nga. Chớ có tin họ» (xem *Lời kêu gọi*).

Đáng lẽ phải kêu gọi binh sĩ ngoài mặt trận bắt tay thân thiện với nhau thì Ủy ban chấp hành lại đề nghị binh sĩ «không nên từ chối tham gia các cuộc hành quân tấn công mà tình hình quân sự có thể đòi hỏi» (xem *Lời kêu gọi*). Thì ra «việc phòng ngự, hiểu theo nghĩa chính trị của danh từ này, lại không hề loại trừ những cuộc tấn công chiến lược, không hề loại trừ việc chiếm lĩnh những khu vực mới, v.v.. Vì lợi ích của việc phòng ngự... nên tuyệt đối cần thiết phải tấn công, phải chiếm lĩnh những vị trí mới» (xem *Thủ san chỉ dẫn*).

Tóm lại: muốn đi đến hòa bình, thì cần phải tấn công và chiếm lĩnh những «khu vực» do kẻ khác nắm giữ.

Ủy ban chấp hành lập luận như vậy đó.

Nhưng thử hỏi cái luận điệu có tính chất đế quốc này của Ủy ban chấp hành có khác gì cái «quyết định» phản cách mạng của tướng A-lếch-xê-i-ép là tên đã gọi việc các binh sĩ bắt tay thân thiện với nhau ngoài mặt trận là «phản bội» và ra lệnh cho quân sĩ «tiến hành một cuộc chiến đấu quyết liệt chống quân thù»?

Hay thử hỏi luận điệu đó có khác gì bài diễn văn phản cách mạng của Mi-li-u-cốp đọc tại hội nghị ở cung điện Ma-rin-ski,

trong đó Mi-li-u-cốp đòi hỏi binh sĩ phải tham gia «các cuộc hành quân tấn công» và phải giữ kỷ luật vì lợi ích của sự «nhất trí ngoài mặt trận»?...

VẤN ĐỀ RUỘNG ĐẤT

Ai nấy đều biết rõ cuộc xung đột xảy ra giữa nông dân và Chính phủ lâm thời. Nông dân đòi hỏi phải canh tác ngay những ruộng đất mà địa chủ bỏ hóa; họ cho rằng biện pháp đó là phương pháp duy nhất để đảm bảo bánh mì không những cho dân cư ở hậu phương, mà còn cho cả quân đội ngoài mặt trận. Để đáp lại, Chính phủ lâm thời đã công khai tuyên chiến với nông dân, đặt phong trào ruộng đất ra ngoài vòng «pháp luật»; và đã cho các phái viên về tại chỗ để đảm bảo lợi ích của địa chủ, chống lại những cuộc «xâm phạm», những «hành động tự tiện» của nông dân. Chính phủ lâm thời đề nghị nông dân chớ có tịch thu ruộng đất, chờ cho đến ngày triệu tập Quốc hội lập hiến, mà theo lời chính phủ, thì Quốc hội lập hiến sẽ giải quyết mọi vấn đề.

Song, thái độ của Ủy ban chấp hành đối với vấn đề này như thế nào: họ ủng hộ ai, nông dân hay Chính phủ lâm thời?

Các bạn hãy xem đây:

«Trong Quốc hội lập hiến *sắp tới*, phái dân chủ cách mạng sẽ ủng hộ một cách kiên quyết... việc chuyển nhượng không bồi thường... những ruộng đất của địa chủ... Nhưng *giờ đây*, vì việc tịch thu ngay ruộng đất của địa chủ có thể gây ra... ở trong nước một tình trạng rối loạn kinh tế nghiêm trọng... nên phái dân chủ cách mạng yêu cầu nông dân hãy dè chừng tránh mọi sự tự tiện giải quyết vấn đề ruộng đất, vì những sự rối loạn về ruộng đất sẽ có lợi không phải cho nông dân, mà lại là cho thế lực phản cách mạng». [Cho nên, người ta căn dặn là] «đừng có tự tiện chiếm đoạt tài sản của địa chủ trước khi có quyết định của Quốc hội lập hiến» (xem *Thủ san chỉ dẫn*).

Ủy ban chấp hành nói như vậy đó.

Rõ ràng không phải là họ ủng hộ nông dân, mà lại ủng hộ Chính phủ lâm thời.

Há chẳng phải rõ ràng rằng trong khi đi theo lập trường này, Ủy ban chấp hành đã tự hạ thấp mình tới mức đi lặp lại cái khẩu hiệu phản cách mạng của một anh Sin-ga-rép: «kiềm chế nông dân lại!».

Vả chăng, phong trào ruộng đất trở thành những cuộc «rối loạn về ruộng đất» từ bao giờ thế? Những việc «tự tiện giải quyết» các vấn đề trở thành những việc không thể dung thứ được từ bao giờ thế? Các Xô-viết, và nói riêng Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát là cái gì, nếu không phải là một tổ chức đã được thành lập «một cách tự tiện»? Ủy ban chấp hành cho rằng thời kỳ các tổ chức và các quyết định «tự tiện» đã qua rồi chăng?

Ủy ban chấp hành đưa con ngáo ộp «phá sản kinh tế» ra để đe dọa việc tự tiện cày bừa ruộng đất của địa chủ. Nhưng hãy xem đây một bản quyết định của Ủy ban cách mạng huyện Sơ-lút-xen-bua được thành lập «một cách tự tiện»: ủy ban đã ra quyết định này nhằm tăng thêm khả năng cung cấp lương thực của nhân dân:

«Để có một số lượng thóc lúa nhiều hơn, mà tình hình hiện nay đang thật sự khẩn thiết, các công xã nông thôn sẽ tiến hành việc cày bừa những ruộng đất bỏ hóa của Nhà thờ, tu viện, thái ấp cũ và của tư nhân».

Liệu Ủy ban chấp hành có thể lấy gì để bác bỏ lại cái quyết định «tự tiện» này?

Liệu Ủy ban chấp hành có thể lấy gì để đập lại cái quyết định sáng suốt này, ngoài những câu trống rỗng về «tự tiện», «rối loạn về ruộng đất», «việc tự tiện giải quyết», v.v., sao chép ở trong các lệnh của ông Sin-ga-rép?

Há chẳng phải rõ ràng là Ủy ban chấp hành lạc hậu với phong trào cách mạng của địa phương, và do đó, Ủy ban đã đi ngược lại phong trào?...

Như vậy chúng ta thấy có một quang cảnh mới. Cách mạng phát triển ngày càng sâu rộng, bao quát thêm nhiều ngành mới, xâm nhập lĩnh vực công nghiệp, nông nghiệp, phân phối, đặt vấn đề giành lấy toàn bộ chính quyền. Địa phương đang dẫn đầu phong trào. Nếu trong những ngày đầu của cách mạng, Pê-tơ-rô-gơ-rát đã từng dẫn đầu, thì hiện nay nó bắt đầu tụt lại đằng sau. Và người ta có cảm tưởng rằng Ủy ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát tìm cách *dừng lại* ở điểm đã đạt được.

Nhưng ở vào một thời kỳ cách mạng, thì không thể nào cứ đứng yên tại chỗ được: người ta chỉ có thể tiến hay lùi. Cho nên kẻ nào tìm cách đứng dừng lại trong cuộc cách mạng, tất nhiên phải lạc hậu, và không thể dung thứ cho kẻ tụt lại đằng sau: cách mạng sẽ đẩy hắn sang phe phản cách mạng.

«Sự thật», số 48,
ngày 4 tháng Năm 1917.

Ký tên: K. Sta-lin.

CHÚNG TA ĐÃ CHỜ ĐỢI GÌ Ở HỘI NGHỊ

Đảng ta là liên hợp những người xã hội - dân chủ trong toàn thể nước Nga, từ Pê-tơ-rô-gơ-rát đến Cáp-ca-dơ, từ Ri-ga đến Xi-bi-ri. Liên hợp đó được tổ chức ra để giúp đỡ những người lao động đấu tranh thắng lợi chống bọn nhà giàu, bọn chủ xưởng và bọn địa chủ, giành một cuộc đời tốt đẹp hơn, giành chủ nghĩa xã hội.

Nhưng cuộc đấu tranh chỉ có thể thắng lợi, nếu Đảng ta nhất trí và đoàn kết, nếu toàn Đảng ta đồng tâm đồng ý, nếu bất kỳ ở đâu, ở khắp nơi trong toàn cõi nước Nga, Đảng ta đều nhất trí bước theo một nhịp.

Nhưng làm thế nào để thực hiện được sự nhất trí và đoàn kết trong Đảng?

Muốn thế, chỉ có một phương pháp là: các đại biểu do những công nhân giác ngộ trong toàn nước Nga bầu ra, họp lại ở một nơi, cùng nhau thảo luận những vấn đề cơ bản của cách mạng, xây dựng một ý kiến chung, rồi sau đó trở về đi sâu vào trong nhân dân và dắt dẫn họ cùng đi theo một con đường nhằm tới một mục đích chung.

Một cuộc hội họp như thế gọi là hội nghị.

Cho nên tất cả chúng ta đều đã nóng lòng chờ đợi việc triệu tập một hội nghị của Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga.

Trước cách mạng, Đảng ta ở trong tình trạng lén lút; đó là một đảng bị cấm đoán; người ta bắt các đảng viên và đày họ đi tù khổ sai. Bởi vậy, Đảng lúc đó là một đảng «bí mật», được tổ chức thích ứng với tình trạng lén lút.

Bây giờ hoàn cảnh đã thay đổi; cách mạng đã đem lại tự do; tình trạng lén lút không còn nữa và Đảng phải trở thành một đảng công khai; Đảng cần được tổ chức một cách khác trước.

Một vấn đề đặt ra cho chúng ta, vấn đề chiến tranh và hòa bình. Chiến tranh đang lấy mất và sẽ còn lấy mất hàng triệu sinh mệnh. Chiến tranh làm phá sản hàng triệu gia đình. Nó đã đem lại cảnh đói rét và kiệt quệ cho các thành thị. Nó đã khiến cho nông thôn thiếu những hàng cần thiết nhất. Chiến tranh chỉ lợi cho bọn giàu có, vớ đầy túi nhờ có những đơn đặt hàng của Nhà nước. Chiến tranh chỉ lợi cho những chính phủ cướp bóc nhân dân các nước ngoài. Chính nhằm mục đích cướp bóc ấy mà người ta tiến hành chiến tranh. Cho nên câu hỏi đặt ra là: đứng trước cuộc chiến tranh thì cần phải làm gì, cần phải chấm dứt hay cứ tiếp tục chiến tranh, cần siết chặt hơn nữa cái dây thòng lọng hay là dứt khoát cắt đứt nó đi?

Hội nghị cần trả lời câu hỏi đó.

Sau nữa, nước Nga, cả ở hậu phương lẫn ngoài tiền tuyến, đều lâm vào nạn đói. Nhưng nạn đói sẽ còn khốc liệt hơn gấp ba lần, nếu tất cả các ruộng đất hiện «bỏ không» không được cày bừa ngay từ bây giờ. Song, bọn địa chủ cứ để ruộng đất bỏ hóa, không chịu gieo giống, còn Chính phủ lâm thời thì không cho phép nông dân lấy những ruộng đất đó để cày bừa... Phải làm gì đối với Chính phủ lâm thời đang ủng hộ bọn địa chủ bằng mọi cách? Phải làm gì đối với chính ngay bọn địa chủ, có nên cứ để ruộng đất cho địa chủ hay là chuyển ruộng đất về tay nhân dân?

Đối với tất cả những câu hỏi đó, hội nghị cần phải trả lời rõ ràng và chính xác.

Bởi vì, chỉ có những câu trả lời như thế mới làm cho Đảng nhất trí và đoàn kết chặt chẽ.

Chỉ có một đảng đoàn kết nhất trí mới có thể đưa nhân dân đến thắng lợi.

Hội nghị có thực hiện những nguyện vọng của chúng ta không?

Hội nghị có trả lời rõ ràng và chính xác không? Các đồng chí hãy nghiên cứu quyết nghị của nó đăng trong phụ trương số báo 13 của chúng ta[19], và tự mình quyết định lấy.

« Sự thật binh sĩ », số 16,
ngày 6 tháng Năm 1917.
Xã luận

Ký tên: K. Sta-lin

CUỘC VẬN ĐỘNG BẦU CỬ THÀNH PHỐ[20]

Cuộc bầu cử vào các Đu-ma khu sắp đến. Danh sách những người ứng cử đã được đăng ký và công bố. Cuộc vận động bầu cử đang tiến hành rầm rộ.

Danh sách những người ứng cử được đưa ra gồm đủ «đảng phái»: thật sự và giả tạo, cũ và mới toanh, đứng đắn và ngông cuồng. Bên cạnh đảng dân chủ - lập hiến, người ta thấy có một «đảng của sự trung thực, của trách nhiệm và công lý»; bên cạnh nhóm *Thống nhất* và nhóm Bun, lại có «một đảng tả hơn đảng Dân chủ - lập hiến một chút»; bên cạnh bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa cách mạng vệ quốc, lại có đủ các nhóm «ngoài» và «trên» các đảng phái. Các màu cờ thật hỗn tạp và kỳ dị ngoài sức tưởng tượng.

Ngay từ các cuộc họp tranh cử đầu tiên, người ta đã thấy vấn đề trung tâm của cuộc vận động bầu cử không phải là bản thân «sự cải cách» thành phố, mà là tình hình chính trị chung trong nước. Sự cải cách thành phố chẳng qua chỉ được dùng làm cơ sở cho việc trình bày những cương lĩnh chính trị chủ yếu.

Điều đó cũng dễ hiểu. Hiện nay, đang lúc chiến tranh đã đưa nước nhà gần đến cảnh tàn phá, và quyền lợi của đa số nhân dân đòi hỏi phải có một cuộc cách mạng trong toàn bộ đời sống kinh tế trong nước, mà Chính phủ lâm thời thì lại rõ rệt là bất lực không đưa được nước nhà ra khỏi chỗ bế tắc, trong tình trạng đó mọi vấn đề địa phương, kể cả những vấn đề thành phố, chỉ có thể lĩnh hội và giải quyết được bằng cách

gắn liền chặt chẽ với những vấn đề chung của chiến tranh và hòa bình, của cách mạng và phản cách mạng. Không gắn liền như vậy với tình hình chính trị chung, thì cuộc vận động bầu cử thành phố sẽ biến thành một cuộc bàn suông về việc tráng thiếc các thùng rửa bát và «xây dựng các chuồng xí tốt» (xem cương lĩnh của những người men-sê-vích vệ quốc).

Vì thế, trên bức nền sặc sỡ của những lá cờ mà vô số đảng phái đã giương lên, tất yếu sẽ nổi bật lên trong quá trình cuộc vận động hai đường lối chính trị cơ bản : đường lối phát triển sau này của cách mạng và đường lối phản cách mạng.

Cuộc vận động càng rầm rộ, thì sự phê phán giữa các đảng phái càng sâu sắc, hai đường lối càng nổi bật lên, vị trí các nhóm trung gian muốn điều hòa cái không thể điều hòa được càng không thể giữ nổi, và mỗi người càng thấy rõ những người vệ quốc men-sê-vích và dân túy đứng giữa cách mạng và phản cách mạng, thực tế sẽ ngăn cản cách mạng và giúp tay cho phản cách mạng.

*
* *

Đảng «Tự do nhân dân»

Từ khi chế độ Nga hoàng bị lật đổ, những đảng phái cánh hữu đã phân tán. Đó là vì sự tồn tại của chúng dưới hình thức cũ không có lợi gì nữa. Chúng đi đâu ? Chúng đã tập hợp quanh cái đảng gọi là «Tự do nhân dân», đảng của Mi-li-u-cốp và đồng bọn. Đảng của Mi-li-u-cốp hiện nay là đảng hữu nhất. Sự thật đó không ai chối cãi được. Vì thế đảng ấy hiện nay là trung tâm thu hút những lực lượng phản cách mạng.

Đảng của Mi-li-u-cốp tán thành kiềm chế nông dân vì nó chủ trương đàn áp phong trào cách mạng ruộng đất.

Đảng của Mi-li-u-cốp chủ trương kiềm chế công nhân, vì nó phản đối những yêu sách «quá trớn» của công nhân, và hơn nữa, nó coi tất cả những yêu sách quan trọng của công nhân đều là «quá trớn».

Đảng của Mi-li-u-cốp tán thành kiềm chế binh sĩ, vì nó chủ trương một «kỷ luật sắt», tức là nó chủ trương khôi phục quyền lực của các cấp chỉ huy quân đội đối với binh sĩ.

Đảng của Mi-li-u-cốp tán thành cuộc chiến tranh ăn cướp đã làm cho nước nhà bị điêu tàn và phá sản.

Đảng của Mi-li-u-cốp chủ trương có những «biện pháp kiên quyết» chống lại cách mạng; nó « kiên quyết » chống lại tự do của nhân dân, mặc dầu nó mang tên là đảng «Tự do nhân dân».

Người ta có thể hy vọng một đảng như thế sẽ cải thiện tình trạng kinh tế thành thị, phục vụ cho quyền lợi các tầng lớp nhân dân nghèo, được chăng?

Người ta có thể giao phó số phận thành phố cho đảng đó, được chăng?

Không bao giờ?! Bất kỳ trường hợp nào cũng không!

Khẩu hiệu của chúng ta: không chút tín nhiệm nào đối với đảng của Mi-li-u-cốp, không bỏ một phiếu nào cho đảng «Tự do nhân dân»!

*
* *

Đảng Công nhân xã hội-dân chủ (bôn-sê-vích) Nga

Đảng ta hoàn toàn đối lập với đảng Dân chủ-lập hiến. Dân chủ lập hiến là đảng của tư sản và địa chủ phản cách mạng. Đảng ta là đảng công nhân cách mạng thành thị và nông thôn. Đó là hai đảng không thể điều hòa được; thắng lợi của đảng này có nghĩa là thất bại của đảng kia. Yêu sách của chúng ta mọi người đều biết. Đường lối của chúng ta rất rõ rệt.

Chúng ta phản đối cuộc chiến tranh hiện tại, vì đó là chiến tranh ăn cướp và xâm lược.

Chúng ta chủ trương hòa bình, một nền hòa bình toàn diện và dân chủ, vì một nền hòa bình như thế là một biện pháp chắc chắn nhất để thoát khỏi tình trạng điêu tàn về kinh tế và khủng hoảng về lương thực.

Người ta kêu ca thiếu bánh mì trong các thành phố. Nhưng thiếu bánh chính là vì nhân công, «bị dồn» vào chiến tranh, không có đủ, nên diện tích canh tác giảm sút. Thiếu bánh chính là vì ngay cả những kho dự trữ hiện có, cũng không thể chuyên chở được do chỗ các đường sắt đều bị trưng dụng cho nhu cầu chiến tranh. Đình chỉ chiến tranh thì sẽ có bánh.

Người ta kêu ca thiếu hàng hóa ở nông thôn. Nhưng chính thiếu hàng hóa là vì đại bộ phận các nhà máy và công xưởng phải hoạt động cho chiến tranh. Đình chỉ chiến tranh thì sẽ có hàng hóa.

Chúng ta phản đối chính phủ hiện tại vì những lời nó kêu gọi tấn công sẽ kéo dài chiến tranh, và làm tăng thêm tình trạng điêu tàn và đói kém.

Chúng ta phản đối chính phủ hiện tại, vì khi nó bảo vệ lợi nhuận của các nhà tư bản, nó đã ngăn chặn không để cho công nhân tiến hành các biện pháp cách mạng trong đời sống kinh tế của nước nhà.

Chúng ta phản đối chính phủ hiện tại, vì khi nó ngăn cản không cho các ủy ban nông dân sử dụng ruộng đất của địa chủ, nó đã làm thất bại sự nghiệp giải phóng của nông thôn đang muốn thoát khỏi ách thống trị của địa chủ.

Chúng ta phản đối chính phủ hiện tại, vì sau khi đã bắt đầu «sự nghiệp» của nó bằng cách rút những quân đội cách mạng khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát, thì hiện nay nó chuyển sang việc đưa công nhân cách mạng ra khỏi thành phố (giải tỏa Pê-tơ-rô-gơ-rát) và do đó đẩy cách mạng vào chỗ bất lực.

Chúng ta phản đối chính phủ hiện tại, vì nó hoàn toàn bất lực trong việc đưa nước nhà ra khỏi tình trạng khủng hoảng.

Chúng ta chủ trương trao lại tất cả chính quyền cho công nhân, binh sĩ và nông dân cách mạng.

Chỉ có một chính quyền như vậy mới có thể chấm dứt cuộc chiến tranh ăn cướp triền miên. Chỉ có một chính quyền như vậy mới có khả năng tước đoạt những lợi nhuận của bọn tư bản và địa chủ, mới có thể đẩy cách mạng tiến lên và giữ khỏi bị phá sản hoàn toàn.

Cuối cùng, chúng ta phản đối việc lập lại chế độ cảnh sát, cái chế độ cảnh sát cũ rích đã từng bị căm ghét, một chế độ cảnh sát xa cách nhân dân và đặt dưới quyền bọn «quan chức» do trên chỉ định.

Chúng ta chủ trương thành lập một đội dân vệ chung, do dân bầu ra và dân có quyền bãi miễn, vì chỉ có một đội dân vệ như thế mới có thể bảo vệ được quyền lợi của nhân dân.

Những yêu cầu bức thiết của chúng ta là như vậy.

Chúng ta khẳng định rằng nếu không thực hiện những yêu cầu đó, không đấu tranh cho những yêu cầu đó, thì người ta không thể nghĩ đến bất kỳ một cải cách quan trọng nào cho thành phố, bất kỳ một sự dân chủ hóa nào của chính quyền thành phố.

Ai muốn bảo đảm bánh mì cho nhân dân, muốn xóa bỏ nạn khủng hoảng nhà ở, muốn chỉ đánh thuế thị chính lên đầu bọn nhà giàu thôi, và muốn nỗ lực thực hiện những cải cách đó bằng việc làm thực tế chứ không phải chỉ bằng lời nói, thì phải bỏ phiếu cho những người phản đối cuộc chiến tranh xâm lược, phản đối chính quyền địa chủ và tư bản, phản đối việc lập lại chế độ cảnh sát, và chủ trương một nền hòa bình

dân chủ, chủ trương đưa chính quyền vào chính tay của nhân dân, chủ trương dân chủ hóa thực sự chính quyền thành phố.

Không có những điều kiện đó, thì «cải cách triệt để thành phố» chỉ là một câu rỗng tuếch.

*
* *

Khối liên minh vệ quốc

Giữa bọn dân chủ - lập hiến và Đảng ta, có những nhóm *Thống nhất*. nhóm Bun, nhóm vệ quốc men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng, nhóm lao động[21], nhóm «xã hội chủ nghĩa» nhân dân[22]. Trong một số khu, những nhóm đó đưa ra những danh sách riêng biệt, trong một số khu khác họ lại liên minh với nhau và đưa ra một danh sách chung. Họ liên minh để chống ai? Trên lời nói là chống bọn dân chủ lập hiến. Nhưng thực tế có phải thế không?

Điều nổi bật nhất là họ thiếu hẳn những nguyên tắc liên minh. Có gì là giống nhau, chẳng hạn, giữa nhóm lao động tư sản cấp tiến và nhóm men-sê-vích vệ quốc vẫn tự nhận là «mác-xít» và «xã hội chủ nghĩa»? Nhóm lao động vẫn chủ trương chiến tranh đến thắng lợi cuối cùng, đã trở thành bạn chiến đấu của bọn men-sê-vích và bọn Bun là bọn vẫn tự nhận là «phái Xim-méc-van», «không chấp nhận chiến tranh» từ bao giờ thế? Và nhóm *Thống nhất* của Pơ-lê-kha-nốp, — của chính tên Pơ-lê-kha-nốp đã từ bỏ ngọn cờ của Quốc tế, đứng hẳn ngay từ thời Nga hoàng dưới một lá cờ khác, dưới lá cờ màu vàng của chủ nghĩa đế quốc, — có gì là giống nhau giữa tên sô-vanh công khai này và, chẳng hạn, tên Txê-rê-tê-li, «người thuộc phái Xim-méc-van», chủ tịch danh dự của hội nghị những người men-sê-vích vệ quốc? Vả lại cách đây không lâu, khi Pơ-lê-kha-nốp kêu gọi ủng hộ chính phủ Nga hoàng trong cuộc chiến tranh chống Đức, thì Txê-rê-tê-li,

«người thuộc phái Xim-méc-van», đã «công kích» tên sô-vanh Pơ-lê kha-nốp. Cuộc đấu tranh giữa phái *Thống nhất* và *Báo công nhân*[23] đang tiến hành rầm rộ, nhưng các ngài đó giả bộ không biết gì hết và đã «bắt tay nhau thân thiện»...

Phải chăng những phần tử tản mạn như vậy chỉ có thể kết thành một khối liên minh ngẫu nhiên, không có nguyên tắc gì? Không phải một nguyên tắc nào, mà chính sự lo bị thất bại đã đẩy họ đến chỗ kết thành khối liên minh.

Điều nổi bật sau nữa là trong hai khu Ca-dăng và Spa-ski (xem «danh sách những người ứng cử»), phái *Thống nhất*, phái Bun và bọn vệ quốc men- sê-vích và xã hội chủ nghĩa cách mạng không đưa ra danh sách, nhưng cũng hai khu đó, và chỉ hai khu đó thôi, Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ khu đã đưa ra danh sách của mình, bất chấp cả nghị quyết của Ủy ban chấp hành. Rõ ràng là, vì sợ tranh cử thất bại, các vị khối liên minh dũng cảm của chúng ta đã đành cam nấp sau lưng Xô-viết khu để lợi dụng uy tín của Xô-viết. Thật đáng tức cười là các vị hiền nhân cao quý đó vẫn kiêu hãnh về «trách nhiệm» của họ, lại không đủ dũng khí để công khai tranh đấu, và đành trốn tránh một cách hèn nhát những «trách nhiệm» của họ.

Vậy thì cái gì đã tập hợp các nhóm tản mạn đó thành một khối?

Cũng vẫn chỉ là sự thiếu tin tưởng, cũng vẫn chỉ là sự kiên nhẫn theo gót bọn dân chủ - lập hiến, cũng vẫn chỉ là tính thù địch đối với Đảng ta.

Cũng như bọn dân chủ - lập hiến, họ đều ủng hộ chiến tranh nhưng có điều là không phải để xâm lược (cầu Chúa bảo vệ cho họ khỏi phải như vậy!), mà vì... «một nền hòa bình không thôn tính và không bồi thường». Chiến tranh vì hòa bình...

Cũng như bọn dân chủ - lập hiến, họ đều ủng hộ một «kỷ luật sắt», nhưng có điều là không phải để kiềm chế binh sĩ (dĩ nhiên là không!), mà vì quyền lợi... của chính bản thân binh sĩ.

Cũng như bọn dân chủ - lập hiến, họ đều ủng hộ tấn công, nhưng có điều là không phải vì quyền lợi của các chủ ngân hàng Anh — Pháp (cầu Chúa bảo vệ cho họ khỏi phải như vậy!) mà vì quyền lợi... «của nền tự do non trẻ của chúng ta».

Cũng như bọn dân chủ - lập hiến, họ đều phản đối «những ý đồ vô chính phủ của công nhân muốn chiếm lấy công xưởng và nhà máy» (xem *Báo Công nhân* ngày 21 tháng Năm), không phải vì quyền lợi của các nhà tư bản (ghê tởm biết chừng nào!), mà là để tránh làm cho các nhà tư bản quay lưng chống lại cách mạng, tức là vì lợi ích... của cách mạng.

Nói chung, họ đều ủng hộ cách mạng, nhưng chỉ tới mức là (chỉ tới mức là!) cách mạng không làm cho các nhà tư bản và địa chủ phải hoảng sợ, chỉ tới mức là cách mạng không đi ngược lại quyền lợi của các nhà tư bản và địa chủ.

Tóm lại: họ đều ủng hộ cũng những biện pháp thực tiễn đó của bọn dân chủ-lập hiến, nhưng với những sự dè dặt tế nhị và những danh từ rỗng tuếch về «tự do» và «cách mạng» v.v..

Song những chữ và những danh từ rỗng tuếch vẫn chỉ là những chữ, nên rút cục trên thực tế họ vẫn đi theo cùng một đường lối với bọn dân chủ-lập hiến.

Những lời nói về tự do và chủ nghĩa xã hội chỉ dùng để che đậy bản chất dân chủ lập hiến của họ.

Vì thế nên khối liên minh của họ không phải nhằm chống lại bọn dân chủ - lập hiến phản cách mạng, mà là nhằm chống lại công nhân cách mạng, chống lại khối liên minh của Đảng ta với «Tổ chức liên khu[24] của những người xã hội - dân chủ hợp nhất» và những người men-sê-vích cách mạng.

Sau những việc kể trên đây, liệu người ta còn có thể cho rằng các bậc hiền nhân có tính chất hầu như dân chủ-lập hiến đó có thể cải thiện và cải tổ chính quyền thành phố đã đổ nát, được không?

Làm sao có thể giao phó cho họ vận mệnh của những tầng lớp nhân dân nghèo, khi họ vẫn giày xéo hàng ngày lên quyền lợi của nhân dân đó, bằng cách ủng hộ cuộc chiến tranh ăn cướp và chính phủ của bọn tư bản và địa chủ?

Muốn dân chủ hóa chính quyền thành phố, bảo đảm lương thực và nhà ở cho nhân dân, bỏ thuế thị chính cho dân nghèo và trút cả gánh nặng thuế má lên hạng người có của, thì cần thiết phải từ bỏ chính sách thỏa hiệp và phải tước đoạt các lợi nhuận của bọn tư bản và bọn chủ nhà đất... Há chẳng phải rõ ràng là các ngài ôn hòa của khối liên minh vệ quốc, sợ làm phật ý giai cấp tư sản, đã tỏ ra bất lực không thể có những hành động cách mạng như vậy?...

Trong Đu-ma Pê-tơ-rô-gơ-rát hiện tại, có một nhóm gọi là «xã hội chủ nghĩa thành phố», gồm chủ yếu là bọn vệ quốc xã hội chủ nghĩa - cách mạng và men-sê-vích. Nhóm đó đã chỉ định trong nội bộ họ một «tiểu ban tài chính»; có nhiệm vụ đề ra những «biện pháp cấp bách» để làm cho chính quyền thành phố trở nên lành mạnh. Rồi sao? Các nhà «canh tân» đó đã thấy rằng muốn dân chủ hóa chính quyền thành phố thì phải: 1. «tăng giá nước»; 2. «tăng giá vé tầu điện». «Còn về việc binh sĩ phải giả tiền vé tàu điện, thì đã được quyết định là phải tiếp xúc với Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ» (xem *Đời sống mới*[25], số 26). Rõ ràng là những người trong tiểu ban đã có ý định bắt binh sĩ phải trả tiền, nhưng họ không dám làm việc đó nếu không có sự thỏa thuận của binh sĩ.

Đáng lẽ phải xóa bỏ thuế cho dân nghèo, thì các ủy viên cao quý của tiểu ban lại quyết định tăng thuế đối với dân nghèo, và thậm chí đối với binh sĩ họ cũng không từ.

Đó là những ví dụ về công tác thành phố của bọn vệ quốc xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích.

Phải chăng còn chưa rõ rệt là những câu nói hào nhoáng và những «chương trình cải cách thành phố» huênh hoang đó đã che đậy những hành vi thảm hại về thành phố của bọn vệ quốc?

Sự thể đã như vậy và cũng sẽ như vậy đó...

Và họ càng khéo léo ẩn nấp sau những lời lẽ về «tự do» và «cách mạng», thì cuộc đấu tranh chống lại họ càng phải kiên quyết và không khoan nhượng.

Xé bỏ cái mặt nạ xã hội chủ nghĩa của khối liên minh vệ quốc, phơi trần ra ánh sáng cái bản chất tư sản và dân chủ-lập hiến của nó, đó là một trong những nhiệm vụ bức thiết của cuộc vận động đang tiến hành.

Không mảy may ủng hộ khối liên minh vệ quốc, không chút tín nhiệm nào đối với các ngài trong khối đó.

Công nhân phải hiểu rằng ai không ủng hộ mình tức là chống lại mình, rằng khối liên minh vệ quốc không ủng hộ mình, vậy thì nó chống lại mình.

*
* *

Những nhóm «không đảng phái»

Trong tất cả các nhóm tư sản đã đưa người ra ứng cử, thì những nhóm không đảng phái có lập trường mơ hồ nhất. Những nhóm không đảng phái đó cũng khá đông, cả một mớ, ngót ba chục nhóm. Chẳng thiếu thứ gì! Những «ủy ban hỗn hợp về nhà cửa» và một «nhóm nhân viên cơ quan giáo dục», một «nhóm các nhà thực nghiệp không đảng phái» và một «nhóm cử tri ngoài đảng phái», một «nhóm những người quản lý nhà đất» và một «hội những chủ nhà ở», một «nhóm những người chủ trương chế độ cộng hòa trên các đảng phái»

và một «liên đoàn vì bình đẳng pháp quyền của phụ nữ», một «nhóm liên hiệp các kỹ sư» và một «hội liên hiệp thương nghiệp và công nghiệp», một «nhóm của sự trung thực, của trách nhiệm và công lý» và một «nhóm vì một tổ chức dân chủ», một «nhóm trật tự và tự do» và còn nhiều nhóm khác nữa: đó là bức tranh đủ màu sắc của cái mớ hỗn độn không đảng phái.

Những người đó là hạng người nào, họ từ đâu đến và họ muốn đi đến đâu?

Họ đều là những nhóm tư sản. Phần lớn là những lái buôn, chủ công nghiệp, chủ nhà đất, những người làm «nghề tự do», những nhà trí thức.

Họ không có cương lĩnh nguyên tắc. Đối với các nhóm đi kêu gào dân chúng bỏ phiếu cho họ đó, cử tri không bao giờ có thể biết được thực sự họ muốn gì.

Họ không có cương lĩnh công tác thành phố. Cử tri không bao giờ biết các nhóm đó đòi hỏi những cải tiến gì trong lĩnh vực chính quyền thành phố, và không hiểu vì sao phải bỏ phiếu cho họ.

Họ không có quá khứ; vì trước đây không hề có các nhóm đó.

Và họ cũng không có tương lai; vì sau cuộc bầu cử, chắc chắn họ sẽ biến mất như những đám tuyết năm xưa.

Các nhóm đó chỉ xuất hiện trong dịp bầu cử và cũng chỉ sống trong thời gian bầu cử: miễn là họ luồn được vào một Đu-ma, rồi sau đó, chuyện đời mặc thây nó. Đó là những nhóm tư sản không có cương lĩnh, họ sợ ánh sáng và sự thật, và cố gắng dùng mọi cách gian lận để nhét người ứng cử của mình vào Đu-ma khu.

Mục đích của họ rất tối tăm, đường đi của họ cũng tối tăm. Làm sao chứng minh được sự tồn tại của họ.

Người ta còn có thể hiểu được sự tồn tại của các nhóm không đảng phái trước đây, dưới chế độ Nga hoàng, khi việc tham gia vào một đảng phái, một đảng phái *cánh tả*, đã từng bị «pháp luật» thẳng tay trấn áp, khi một số đông người phải tự nhận không đảng phái để khỏi bị bắt bớ và đàn áp, khi danh nghĩa không đảng phái là một cái mộc để chống đỡ lại với bọn cảnh sát Nga hoàng. Nhưng hiện nay, trong những điều kiện có tự do đến mức tối đa, khi mà mỗi đảng có thể hoạt động công khai và tự do không sợ bị truy tố, khi mà lập trường dứt khoát của mỗi chính đảng và sự đấu tranh công khai của các chính đảng đã trở thành một nguyên tắc và một điều kiện để giáo dục chính trị cho quần chúng, thì làm sao chứng minh được sự tồn tại của những nhóm không đảng phái? Họ sợ cái gì, và thực tâm; họ muốn giấu bộ mặt thật của họ với ai?

Chắc chắn là trong quần chúng, nhiều cử tri còn chưa nhận thức rõ cương lĩnh các chính đảng; tính tiêu cực và tính lạc hậu về chính trị do chế độ Nga hoàng để lại đã ngăn cản họ nhận thức được một cách mau lẹ. Nhưng há chẳng rõ ràng là sự tồn tại của các nhóm không đảng phái và không cương lĩnh chỉ củng cố và hợp pháp hóa sự lạc hậu và tính tiêu cực đó sao? Ai dám chối cãi rằng sự đấu tranh công khai và thẳng thắn của các chính đảng là một biện pháp rất quan trọng để thức tỉnh quần chúng và nâng cao tính tích cực chính trị của họ.

Một lần nữa, những nhóm không đảng phái sợ cái gì, tại sao họ không thích ánh sáng, và thực tâm, họ muốn tránh mặt ai? Bí mật của họ là gì?

Sự thật là, trong những điều kiện hiện nay của nước Nga, trong khi cách mạng phát triển nhanh, trong khi có những quyền tự do tới mức tối đa, trong khi quần chúng trưởng thành về chính trị không phải hàng ngày mà hàng giờ, thì việc giai cấp tư sản công khai nhảy lên vũ đài sẽ là việc vô

cùng mạo hiểm. Trong những điều kiện như thế, đưa ra những cương lĩnh tư sản không được ngụy trang có nghĩa là sẽ bị phá sản chắc chắn trước quần chúng. Biện pháp duy nhất để «cứu vãn tình thế», là khoác cho mình cái mặt nạ không đảng phái và xuất hiện như một nhóm vô thưởng vô phạt, như kiểu nhóm «của sự trung thực, trách nhiệm và công lý ». Không gì tiện bằng nước đục thả câu. Chắc chắn là sau những danh sách của những người không đảng phái, có ẩn náu những tên tư sản có xu hướng dân chủ-lập hiến và có hình thù dân chủ-lập hiến; bọn này sợ không dám xuất hiện với bộ mặt thật và mưu đồ luồn vào các Đu-ma khu một cách gian lậu. Điều đáng chú ý là người ta không thấy trong các nhóm đó một nhóm vô sản nào, và tất cả các nhóm đó đều xuất thân từ hàng ngũ của giai cấp tư sản, và chỉ từ hàng ngũ đó. Nhất định họ có thể câu được khá nhiều cử tri ngây thơ, nếu họ không đụng phải sự phản kháng cần thiết của những người cách mạng.

Tất cả điều bí mật của họ là ở đó!

Đó là lý do tại sao *nguy cơ «không đảng phái»* là một trong những nguy cơ thực tế nhất trong cuộc vận động bầu cử thành phố đang tiến hành.

Đó là lý do tại sao một trong những mục tiêu chủ yếu trong cuộc vận động của chúng ta là xé toạc cái mặt nạ không đảng phái của các ngài đó đi, và buộc họ phải giơ cái bộ mặt thật ra, để quần chúng có thể đánh giá đúng về họ.

Bỏ những mặt nạ không đảng phái xuống, đường lối chính trị rõ rệt và dứt khoát muôn năm! Đó là khẩu hiệu của chúng ta.

*
* *

Các đồng chí, ngày mai đã tiến hành bầu cử. Hãy xiết chặt hàng ngũ đi đến hòm phiếu, và cùng bỏ phiếu cho danh sách những người bôn-sê-vích.

Không bỏ một phiếu nào cho bọn dân chủ-lập hiến, kẻ thù của cách mạng Nga!

Không bỏ một phiếu nào cho bọn vệ quốc, kẻ chủ trương thỏa hiệp với bọn dân chủ-lập hiến!

Không bỏ một phiếu nào cho bọn «không đảng phái», bạn bè giấu mặt của kẻ thù của các đồng chí.

«Sự thật» số 63, 64, 66 ngày 21, 24 và 26 tháng Năm 1917

Ký tên: K. Sta-lin.

HÔM QUA VÀ HÔM NAY

(CUỘC KHỦNG HOẢNG CỦA CÁCH MẠNG)

Trước khi rút khỏi Chính phủ lâm thời, Gu-tsơ-cốp và Mi-li-u-cốp đã đưa ra ba yêu sách: 1⁰ lập lại *kỷ luật*; 2⁰ tuyên bố *tấn công*; 3⁰ *kiềm chế* bọn quốc tế chủ nghĩa cách mạng.

Quân đội tan rã; trật tự ở đó đã mất; lập lại kỷ luật, bịt miệng sự tuyên truyền hòa bình, nếu không chúng tôi sẽ từ chức, Gu-tsơ-cốp đã nói như vậy trong «báo cáo» của ông ta trước Ủy ban chấp hành trong cuộc hội nghị nổi tiếng ở cung điện Ma-rin-ski (20 tháng Tư).

Chúng ta liên hiệp với các nước đồng minh; người ta đòi hỏi sự giúp đỡ của chúng ta vì lợi ích của sự nhất trí ngoài mặt trận; kêu gọi quân đội tấn công; kiềm chế bọn phản đối chiến tranh, nếu không chúng tôi sẽ từ chức, Mi-li-u-cốp đã nói như vậy trong «báo cáo» của ông ta cũng ở hội nghị nói trên.

Điều đó xảy ra trong thời kỳ «khủng hoảng chính quyền».

Những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng trong Ủy ban chấp hành làm ra vẻ không muốn nhượng bộ.

Khi đó Mi-li-u-cốp công bố một bài «giải thích» bổ sung cho bức thông điệp của ông ta; nhân đó các nhà hùng biện trong Ủy ban chấp hành tuyên bố sự «thắng lợi» của «phái dân chủ cách mạng» và... «những sự phẫn nộ lắng xuống».

Nhưng sự «thắng lợi» đã tỏ ra là giả tạo. Vài ngày sau, người ta thông báo một cuộc «khủng hoảng» mới; Gu-tsơ-

cốp và Mi-li-u-cốp «phải» rút lui ; những cuộc họp liên miên đã diễn ra giữa Ủy ban chấp hành và các bộ trưởng và... «cuộc khủng hoảng được giải quyết bằng sự tham gia của một số đại biểu của Ủy ban chấp hành vào Chính phủ lâm thời.

Những người quan sát nhẹ dạ đã trút một hơi thở dài khoan khoái. Thế là người ta đã « chiến thắng» Gu-tsơ-cốp và Mi-li-u-cốp! Thế là hòa bình sắp tới, một nền hòa bình «không thôn tính và không bồi thường»! Cuộc huynh đệ tương tàn sắp chấm dứt!

Điều gì đã xảy ra vậy? Người ta vừa mới tổng kết những «thắng lợi» của cái gọi là «phái dân chủ», người ta vừa mới «an táng» các bộ trưởng từ chức, thì những bộ trưởng mới, các bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» đã bắt đầu nói lên những lời lẽ rất an ủi đối với Gu-tsơ-cốp và Mi-li-u-cốp!

Thật ra, «người chết đã nắm được kẻ sống»!

Xin bạn đọc hãy tự phán đoán lấy.

Ngay trong diễn văn đầu tiên của ông ta tại đại hội nông dân[26], người công dân Kê-ren-ski, bộ trưởng mới của Bộ chiến tranh, đã tuyên bố rằng ông ta muốn phục hồi «kỷ luật sắt» trong quân đội. Kỷ luật đó là gì, bản «tuyên bố về quyền lợi của binh sĩ»[27], do Kê-ren-ski ký tên, đã chỉ rõ ; trong đó có nói rằng «trong hoàn cảnh chiến đấu», cấp trên «có quyền dùng lực lượng vũ trang... đối với cấp dưới không tuân lệnh» (xem điểm 14 của bản *Tuyên bố*).

Điều mà Gu-tsơ-cốp vẫn ước mơ, nhưng chưa dám đem ra thực hành thì Kê-ren-ski đã «thực hiện» rất gọn, dưới những câu huênh hoang về tự do, bình đẳng và công lý.

Kỷ luật đó dùng để làm gì?

Ông bộ trưởng Txê-rê-tê-li đã bộc lộ điều đó với chúng ta sớm hơn các đồng nghiệp của ông. Ông ta đã nói với các nhân viên bưu điện: «Chúng ta khao khát chấm dứt chiến tranh, nhưng không phải bằng một hòa ước riêng lẻ, mà bằng một

cuộc chiến thắng chung với các đồng minh của chúng ta đối với những kẻ thù của tự do» (xem báo *Sở giao dịch buổi chiều*[28], ngày 8 tháng Năm).

Nếu người ta bỏ qua việc đề cập đến tự do, rất lạc lõng ở đây, và nếu người ta nói lại bằng một ngôn ngữ giản dị những lời lẽ khó hiểu của bộ trưởng, thì người ta sẽ đi tới một ý niệm duy nhất là : vì lợi ích của hòa bình, cần thiết phải liên minh với Anh và Pháp để đánh Đức, điều tất yếu đó lại bắt buộc chúng ta phải tấn công.

Chuẩn bị tấn công vì lợi ích của sự nhất trí ngoài mặt trận nhằm cùng chiến thắng Đức, đó là điều làm cho «kỷ luật sắt» trở nên cần thiết.

Điều mà Mi-li-u-côp đeo đuổi một cách rất rụt rè, nhưng cũng rất kiên nhẫn, thì ông bộ trưởng Txê-rê-tê-li đã nói ra như là cương lĩnh của chính ông ta.

Các sự việc đó đã xảy ra ngay hôm sau ngày «giải quyết» cuộc khủng hoảng. Nhưng sau đó, các bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» càng trở nên mạnh dạn và dứt khoát hơn.

Ngày 12 tháng Năm đã công bố «lệnh» của Kê-ren-ski gửi các sĩ quan, binh sĩ và thủy thủ :

«... Các bạn sẽ tiến lên cho tới chỗ mà những người chỉ huy và chính phủ sẽ dẫn các bạn đến...» Các bạn tiến lên... Gắn bó bên nhau bởi kỷ luật của nhiệm vụ... Theo đúng ý nguyện của nhân dân, các bạn phải trừ bỏ cho tổ quốc và cho thế giới khỏi bọn áp bức và bọn xâm lược. Tôi kêu gọi các bạn hãy lập chiến công đó» (xem báo *Ngôn luận*, ngày 14 tháng Năm).

Há chẳng phải là lệnh của Kê-ren-ski chẳng khác mấy về nội dung với những chỉ thị có tính chất đế quốc mà mọi người đều biết của chính phủ Nga hoàng, chẳng hạn : «Chúng ta phải chiến đấu cho đến thắng lợi, chúng ta phải đuổi kẻ thù láo xược ra khỏi lãnh thổ của tổ quốc, chúng ta phải giải phóng thế giới khỏi ách quân phiệt Đức... » ? v.v..

Và nói tấn công vẫn dễ hơn là thực hiện tấn công ; như một số trung đoàn (bốn), chẳng hạn, của quân đoàn VII, thấy không thể tuân lệnh «tấn công», thì Chính phủ lâm thời cùng với Kê-ren-ski đã từ lời nói chuyển sang «hành động», bằng cách ra lệnh giải tán ngay những trung đoàn «phạm tội» và đe dọa những kẻ phạm tội sẽ bị «tù đày và bị tước hết quyền công dân» (xem *Buổi chiều*, ngày mồng 1 tháng Sáu). Nhưng tất cả điều đó vẫn thấy chưa đủ, nên Kê-ren-ski lại cho ra một «lệnh» mới nhằm đặc biệt chống lại việc bắt tay thân thiện ngoài mặt trận và đe dọa truy tố những người «phạm tội» ra «trước tòa án nhằm trừng phạt họ một cách nghiêm khắc theo đúng tính chất của pháp luật», nghĩa là bắt họ đi tù đày (xem *Đời sống mới*, ngày mồng 1 tháng Sáu).

Tóm lại là: phải tấn công ngay lập tức, dù sao cũng tấn công, nếu không thì tù đày và xử bắn: đó là ý nghĩa các «lệnh» của Kê-ren-ski.

Và điều đó đã diễn ra trong lúc những hiệp ước của Nga hoàng với giai cấp tư sản Anh, Pháp vẫn còn giá trị ; trong lúc, trên cơ sở những hiệp ước đó, người ta bức thiết «chúng ta» phải ủng hộ tích cực chính sách xâm lược của Anh, Pháp ở Mê-dô-pô-ta-mi, Thổ-nhĩ-kỳ và An-da-xơ — Lo-re-nơ!

Nhưng như vậy thì nền hòa bình không thôn tính và không bồi thường, lời cam kết của Chính phủ lâm thời mới là tranh thủ hòa bình bằng «những biện pháp kiên quyết nhất», tất cả những lời hứa hẹn đó, đưa ra trong lúc «khủng hoảng chính quyền», đã đi đâu cả?

Ôi! những bộ trưởng của chúng ta không quên hòa bình đâu, một nền hòa bình không thôn tính và không bồi thường. Họ còn nói đến nhiều và nhiều hơn nữa; họ nói rồi lại viết; viết rồi lại nói. Và không phải chỉ có những bộ trưởng của chúng ta mà thôi đâu. Trả lời đề nghị của Chính phủ lâm thời về việc xác định mục đích chiến tranh, các chính phủ

Anh Pháp đã tuyên bố, ngay những ngày gần đây nữa, là chính họ cũng phản đối thôn tính, nhưng... với điều kiện là điều đó không cản trở việc sát nhập An-da-xơ — Lo-ren-nơ và Mê-dô-pô-ta-mi, v.v.. Trước lời tuyên bố đó, Chính phủ lâm thời đã trả lời trong công hàm ngày 31 tháng Năm, rằng «trung thành một cách bất di bất dịch với sự nghiệp chung của các nước đồng minh», Chính phủ lâm thời đề nghị triệu tập «một hội nghị các đại biểu những cường quốc đồng minh, hội nghị đó sẽ có thể họp trong một thời gian gần đây, ngay khi đã có những điều kiện thuận lợi», nhằm xét lại sự thỏa thuận về mục đích chiến tranh (xem báo *Công nhân* số 72). Nhưng vì chưa ai biết đến đúng ngày nào thì «sẽ có những điều kiện thuận lợi»; vì, dù sao, cái «thời gian gần đây» hoặc cho là gần, sẽ không trôi qua một cách nhanh chóng, do đó, *trong thực tế*, cuộc «đấu tranh kiên quyết» cho một nền hòa bình không thôn tính và không bồi thường đành phải xếp lại vô thời hạn và biến thành những diễn văn dài dòng trống rỗng và giả dối. Ngược lại, dường như không được trì hoãn một phút nào cuộc tấn công mà người ta đang chuẩn bị bằng «những biện pháp kiên quyết nhất», thậm chí cả đến sự đe dọa bằng tù đày và xử bắn...

Không thể có một sự nghi ngờ nào nữa. Chiến tranh đã và vẫn đang còn là một cuộc chiến tranh đế quốc. Những sự bàn cãi về một nền hòa bình không thôn tính, *trong khi* về thực tế người ta đang chuẩn bị tấn công, chỉ là để che đậy tính chất ăn cướp của chiến tranh. Chính phủ lâm thời đã đi hẳn vào con đường của chủ nghĩa đế quốc *tích cực*. Điều mà ngày hôm qua còn dường như không có khả năng, thì hôm nay đã trở thành có khả năng do sự tham gia của những «người xã hội chủ nghĩa» vào Chính phủ lâm thời. Họ đã dùng những danh từ xã hội chủ nghĩa để ngụy trang cho cái bản chất đế quốc của Chính phủ lâm thời, do đó họ đã củng cố và mở rộng vị trí của phe phản cách mạng đang ngóc đầu lên,

Giai cấp tư sản đế quốc chủ nghĩa đã lợi dụng một cách có hiệu quả những bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» để đạt tới mục đích phản cách mạng của nó, tình hình hiện nay là như thế đó.

Kẻ chiến thắng không phải là những người «dân chủ cách mạng» ngây thơ, mà là những tên bợm già của chủ nghĩa đế quốc, như Gu-tsơ-cốp và Mi-li-u-cốp.

Song việc đứng sang phía hữu về chính sách đối ngoại tất nhiên sẽ, đưa đến cùng một chuyển hướng về chính sách đối nội, vì trong hoàn cảnh chiến tranh thế giới, chính sách đối ngoại là cơ sở của mọi chính sách, là trung tâm của toàn bộ sinh hoạt của Nhà nước.

Thực vậy, Chính phủ lâm thời đã ngày càng dứt khoát đi vào con đường một «cuộc đấu tranh kiên quyết» chống lại cách mạng.

Cách đây không lâu, chính phủ đó đã mở một cuộc tấn công vào những người thủy thủ ở Cơ-rôn-stat, đồng thời lại ngăn cản nông dân khu Pê-tơ-rô-gơ-rát, nông dân các xứ Pen-da, Vô-rô-nê-giơ và nhiều nơi khác nữa, thực hiện những nguyên tắc dân chủ sơ đẳng nhất.

Sau nữa, cách đây vài ngày, Scô-bê-lep và Txê-rê-tê-li đã được lừng danh (theo kiểu E-rô-stơ-ra-tơ!) trong việc trục xuất Rô-be Gơ-rim[29] ra khỏi nước Nga, và họ đã làm điều đó không điều tra xét xử, như những tên hiến binh thực sự, song bọn đế quốc Nga lại rất thích thú.

Tuy nhiên, chính vị bộ trưởng Pê-rê-vec-dep («cũng lại» một người xã hội chủ nghĩa!) đã nói ra một cách rõ rệt nhất phương hướng mới của chính sách đối nội của Chính phủ lâm thời. Ông ta yêu cầu, không hơn không kém, «phải ban bố cấp tốc đạo luật về những tội làm rối trị an». Theo đạo luật đó (điều 129)... «Phàm người nào được biết đích xác là đã dùng lời kêu gọi công chúng, hoặc dùng những tài liệu in, viết hay những tranh vẽ đem phân phát hay trình bày

công khai để khích động: 1. làm cho người khác phạm một tội nặng; 2. làm cho một bộ phận nhân dân này có những hành động bạo lực chống lại một bộ phận khác; 3. làm cho người ta không tuân theo hoặc chống đối lại pháp luật hay một quyết định có tính chất bắt buộc, hay một việc thừa hành pháp lý của chính quyền, sẽ bị phạt giam cầm tại một trại tù đày trong một thời gian tối đa là ba năm» [và] «trong thời chiến... phải phạt khổ sai có thời hạn» (xem *Ngôn luận*, ngày 4 tháng Sáu).

Đấy là công trình lập pháp, dựa vào sự tù đày, của vị bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» đó; xin lỗi các bạn về danh từ này.

Hiển nhiên là Chính phủ lâm thời đã chạy thẳng về phía phản cách mạng.

Điều đó còn thấy rõ trong việc Mi-li-u-cốp, tên bợm già phản cách mạng, đã nhấm nháp, trong dịp này, những kết quả của thắng lợi mới. Hắn nói: «Nếu Chính phủ lâm thời, sau thời gian dài do dự, hiểu rằng chính quyền, ngoài sự thuyết phục, còn có những biện pháp khác, chính những biện pháp mà chính phủ đã bắt đầu sử dụng, và nếu chính phủ đi vào con đường đó, thì những thành quả của cách mạng Nga (xin đừng cười!) sẽ được củng cố... Chính phủ lâm thời của ta đã bắt Cô-lư-sơ-cô và trục xuất Gơ-rim. Nhưng Lê-nin, Tơ-rốt-ski và các đồng chí của họ vẫn ung dung tự do... Chúng ta mong rằng một ngày kia Lê-nin và các đồng chí của ông cũng sẽ nếm số phận đó...» (xem *Ngôn luận*, ngày 4 tháng Sáu».

Đó là những lời «mong ước» của ông Mi-li-u-cốp, con cáo già của giai cấp tư sản Nga.

Chính phủ lâm thời thường vẫn rất chú ý đến tiếng nói của Mi-li-u-cốp, liệu họ có chấp nhận những điều «mong ước» như thế của nhân vật này không? Hiện nay những điều «mong ước» đó có khả năng thực hiện không? Đó là điều ta sẽ thấy trong tương lai gần đây.

Nhưng có một điều chắc chắn là chính sách đối nội của Chính phủ lâm thời đã hoàn toàn phụ thuộc vào những yêu cầu của chính sách đế quốc tích cực của nó.

Từ đó người ta chỉ có thể rút ra một kết luận.

Sự phát triển của cách mạng chúng ta đã đi vào một giai đoạn gay gắt. Trong giai đoạn mới này, cách mạng khi tràn vào tất cả mọi lĩnh vực của đời sống kinh tế và làm đảo lộn những lĩnh vực đó tận gốc, đã làm quật khởi mọi lực lượng của thế giới cũ và thế giới mới. Chiến tranh và sự tàn phá do chiến tranh đưa lại đã làm cho những mâu thuẫn giai cấp trở nên gay gắt đến cực độ. Chính sách thỏa hiệp với giai cấp tư sản, chính sách lựa gió phất cờ giữa cách mạng và phản cách mạng rõ rệt đã trở thành không thể thực hiện được nữa.

Trong hai điều phải chọn một:

Hoặc là tiến lên, chống lại giai cấp tư sản, ủng hộ việc chuyển chính quyền về tay những người lao động, ủng hộ việc chấm dứt chiến tranh và tàn phá, ủng hộ việc tổ chức sản xuất và phân phối;

Hoặc là thụt lùi, ủng hộ giai cấp tư sản, ủng hộ tấn công và kéo dài chiến tranh, chống lại những biện pháp kiên quyết nhằm ổn định tình trạng hỗn loạn, ủng hộ tình trạng vô chính phủ trong sản xuất, ủng hộ một chính sách công khai phản cách mạng.

Chính phủ lâm thời rõ ràng đã đi vào con đường phản cách mạng công khai.

Nhiệm vụ những người cách mạng là phải xiết chặt hàng ngũ hơn nữa và thúc đẩy cách mạng tiến lên.

« Sự thật binh sĩ »,
số 42, ngày 13 tháng Sáu 1917.

Ký tên: K. Sta-lin

PHẢN ĐỐI NHỮNG CUỘC BIỂU TÌNH PHÂN TÁN

Cách đây vài ngày, Chính phủ lâm thời đã có một quyết định trục xuất những người vô chính phủ ra khỏi biệt thự Đuốc-nô-vô. Quyết định đó, căn bản là độc đoán, đã gây phẫn nộ rầm rộ trong công nhân. Không còn nghi ngờ gì nữa, công nhân đã thấy ở đấy một sự vi phạm quyền tồn tại của một tổ chức nào đó. Về nguyên tắc, chúng ta phản đối những người vô chính phủ, nhưng vì đằng sau họ có một bộ phận công nhân, dù là nhỏ, nên họ cũng có quyền tồn tại như, chẳng hạn, những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng. Theo ý nghĩa đó, công nhân đã có lý khi họ phản kháng việc xâm phạm của Chính phủ lâm thời. Hơn nữa, ngoài những người vô chính phủ ra, còn nhiều nhà máy và công đoàn cũng sử dụng biệt thự đó.

Bạn đọc đều biết rằng việc phản kháng của công nhân đã làm cho Chính phủ lâm thời phải lùi bước và họ đã có thể giữ lấy biệt thự.

Hiện nay có một hoạt động mới của công nhân «được tổ chức» ở biệt thự Đuốc-nô-vô. Người ta cho chúng tôi biết ở đó có những cuộc họp các đại biểu của các ủy ban nhà máy, do những người vô chính phủ cầm đầu, nhằm tổ chức một cuộc biểu tình trong ngày hôm nay. *Nếu điều đó có thật*, chúng tôi tuyên bố cực lực *lên án* tất cả mọi hoạt động tản mạn và vô chính phủ. Chúng tôi cho rằng những cuộc biểu tình ở các khu và các trung đoàn riêng lẻ, cầm đầu là những

người vô chính phủ bất lực không có phương hướng trong điều kiện hiện nay, những cuộc biểu tình tổ chức ngược lại với đa số các khu và các trung đoàn, ngược lại với ban chấp hành các công đoàn và ban chấp hành trung ương các ủy ban nhà máy, và cuối cùng ngược lại với đảng xã hội chủ nghĩa của giai cấp vô sản, chúng tôi cho rằng những cuộc biểu tình vô Chính phủ như thế *rất có hại cho sự nghiệp cách mạng công nhân*.

Chúng ta có thể và chúng ta phải bảo vệ quyền tồn tại của các tổ chức, kể cả những tổ chức của những người vô chính phủ, khi người ta muốn trục xuất các tổ chức này. Nhưng tham gia với những người vô chính phủ để tiến hành những hoạt động vô lý, thấy trước sự thất bại, điều đó không thể dung thứ được và là tội lỗi đối với những công nhân giác ngộ.

Các đồng chí công nhân và binh sĩ cần phải suy nghĩ kỹ : các đồng chí là xã hội chủ nghĩa hay vô chính phủ ? Nếu các đồng chí là xã hội chủ nghĩa, thì hãy quyết định xem có thể đi ngược lại với quyết nghị của Đảng ta mà kề vai sát cánh với những người vô chính phủ trong những hoạt động rõ ràng là thiếu suy nghĩ, hay không.

Các đồng chí! Do ý định của chúng ta muốn biểu tình ngày 10 tháng Sáu, chúng ta đã được ủy ban chấp hành và đại hội các Xô-viết[30] thừa nhận sự cần thiết phải biểu tình. Các đồng chí chắc đã biết, đại hội các Xô-viết đã ấn định một cuộc tổng biểu tình vào ngày 18 tháng này và đã tuyên bố trước cho mọi người được tự do đề ra khẩu hiệu.

Hiện nay nhiệm vụ của chúng ta là làm thế nào để cuộc biểu tình đó diễn ra ở Pê-tơ-rô-gơ-rát với những khẩu hiệu cách mạng của chúng ta.

Và chính vì thế chúng ta phải dứt khoát chấm dứt mọi hoạt động vô chính phủ, và chỉ chuẩn bị một cách tích cực hơn cho cuộc biểu tình ngày 18 tháng Sáu.

Phản đối những hoạt động tản mạn, ủng hộ cuộc tổng biểu tình ngày 18 tháng Sáu, đó là điều mà chúng tôi kêu gọi các đồng chí.

Các đồng chí, thời giờ rất quý, chớ để mất một phút nào! Mỗi nhà máy, mỗi khu, mỗi trung đoàn và mỗi đại hội hãy chuẩn bị cờ của mình với những khẩu hiệu của giai cấp vô sản cách mạng.

Các đồng chí, tất cả mọi người hãy lao vào công tác, tất cả mọi người hãy lao vào chuẩn bị cho cuộc biểu tình ngày 18 tháng Sáu.

Phản đối những hoạt động vô chính phủ, ủng hộ cuộc tổng biểu tình dưới ngọn cờ của đảng vô sản, đó là lời kêu gọi của chúng tôi.

« Sự thật », số 81,
ngày 14 tháng Sáu 1917.

Ký tên: K. Sta-lin.

TỔNG KẾT CUỘC BẦU CỬ THÀNH PHỐ PÊ-TƠ-RÔ-GƠ-RÁT

Cuộc bầu cử vào các Đu-ma khu của Pê-tơ-rô-gơ-rát (12 khu) đã kết thúc. Việc tổng kết chung những con số và các tài liệu khác vẫn chưa được công bố; tuy nhiên, người ta cũng có thể dựa vào những số liệu lấy ở các khu để lập thành bản sơ đồ chung về tiến trình và về kết quả cuộc bầu cử.

Trong hơn một triệu cử tri, có gần 80 vạn người đã sử dụng quyền bầu cử của mình. Trung bình là 70%. Số người bỏ quyền bầu cử không có gì là «đáng sợ». Các khu vô sản đông đảo nhất của những khu phố như khu Vep-ski và Nac-va (ngoại ô), chưa được quy hoạch vào thành phố, thì không được tham gia bỏ phiếu.

Cuộc tranh cử không phát triển xung quanh những yêu sách có tính chất địa phương về thành phố, như «thường» xảy ra ở châu Âu, mà trên những cương lĩnh chính trị chủ yếu. Và điều đó hoàn toàn dễ hiểu. Trong cơn sóng gió bất thường của cách mạng mà cuộc chiến tranh và sự tàn phá về kinh tế làm cho thêm phức tạp, trong khi đó những mâu thuẫn giai cấp đã trở nên gay gắt đến cực độ, thì hoàn toàn không thể nào chỉ nói tới các vấn đề địa phương trong cuộc tranh cử được: việc gắn chặt những vấn đề địa phương với những vấn đề do tình hình chính trị chung của đất nước đặt ra là điều không thể thiếu được.

Bởi thế cuộc tranh cử đã diễn ra nhất là giữa ba danh sách ứng cử viên, gắn liền với ba cương lĩnh chính trị chủ yếu:

cương lĩnh của những người dân chủ - lập hiến, cương lĩnh của những người bôn-sê-vích và cương lĩnh của những người vệ quốc (khối liên minh những người dân túy, men-sê-vích và phái *Thống nhất*). Trong tình hình đó, các nhóm không đảng phái biểu hiện tình trạng do dự về chính trị và không có cương lĩnh, tất nhiên phải bị chìm nghỉm vào hư không, và thực tế điều đó đã xảy ra.

Cử tri phải lựa chọn :

Hoặc là thụt lùi, đoạn tuyệt với giai cấp vô sản, ủng hộ những «biện pháp kiên quyết» chống cách mạng *(bọn dân chủ - lập hiến)*;

Hoặc là tiến lên, đoạn tuyệt với giai cấp tư sản, ủng hộ một cuộc đấu tranh kiên quyết chống phe phản cách mạng, ủng hộ việc phát triển không ngừng của cách mạng *(những người bôn-sê-vích)*;

Hoặc là ủng hộ sự thỏa hiệp với giai cấp tư sản, ủng hộ một chính sách lừng chừng giữa cách mạng và phản cách mạng, tức là không lùi, không tiến *(khối liên minh vệ quốc: men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng)*.

Cử tri đã lựa chọn. Trong 800.000 phiếu, hơn 400.000 đã bỏ cho khối liên minh vệ quốc ; hơn 160.000 một chút đã bỏ cho những người dân chủ-lập hiến, và những người này không được đa số trong bất kỳ một khu nào hết ; hơn 160.000 đã bỏ cho những người bôn-sê-vích, những người này được đa số tuyệt đối trong khu có nhiều vô sản nhất của thủ đô, khu Vư-boóc-gơ. Số phiếu còn lại *(không đáng kể)* đã chia sẻ cho 30 nhóm «không đảng phái», «trên đảng phái» và các tổ chức cơ hội khác thuộc đủ các loại.

Đó là sự trả lời của cử tri.

Điều đó có ý nghĩa gì ?

Trước hết, điều nổi bật nhất, là sự yếu đuối và bất lực của các nhóm không đảng phái. Cái truyền thuyết cho rằng

«bản tính» của người dân Nga là không đảng phái đã bị hoàn toàn gạt bỏ trong cuộc bầu cử. Tình trạng lạc hậu về chính trị, có lợi cho các nhóm không đảng phái rõ ràng đã thuộc về quá khứ. Cử tri, trong toàn bộ, đã dứt khoát đi vào con đường đấu tranh chính trị công khai.

Đặc điểm thứ hai là sự thất bại hoàn toàn của những người dân chủ - lập hiến. Mặc dù những người dân chủ - lập hiến có lấp liếm cách nào đi nữa thì họ cũng phải thừa nhận rằng trong cuộc đấu tranh công khai đầu tiên, do có *tự do bầu cử*, họ đã bị đánh bại hoàn toàn, không nắm được bất kỳ một Đu-ma khu nào. Mới gần đây, những người dân chủ - lập hiến vẫn coi Pê-tơ-rô-gơ-rát như khu đất phong của họ. Họ đã nhiều lần viết trong các bài hiệu triệu của họ rằng Pê-tơ-rô-gơ-rát «chỉ tín nhiệm đảng tự do nhân dân thôi», và họ dẫn chứng cuộc bầu cử Đu-ma Nhà nước được tiến hành theo những quy định của đạo luật ngày 3 tháng Sáu. Hiện nay, người ta đã nhận thấy dứt khoát rằng những người dân chủ-lập hiến chỉ thống trị được ở Pê-tơ-rô-gơ-rát bằng ơn huệ của Nga hoàng và đạo luật bầu cử của nó. Chỉ cần chế độ cũ rút lui là những người dân chủ - lập hiến cảm thấy ngay rằng đất dưới chân họ đã sụp rồi.

Tóm lại, quần chúng cử tri dân chủ không ủng hộ những người dân chủ - lập hiến.

Đặc điểm thứ ba là người ta đã có thể thấy được sự lớn mạnh không thể chối cãi được của lực lượng chúng ta, của lực lượng Đảng ta. Ở Pê-tơ-rô-gơ-rát có từ 23.000 đến 25.000 đảng viên của ta ; báo *Sự thật* đã in từ 90.000 đến 100.000 số, trong đó 70.000 được phát hành ở thủ đô ; nhưng chúng ta đã được trên 160.000 phiếu, tức là gấp bảy lần số đảng viên và gấp hai lần số độc giả báo *Sự thật* ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Và như thế, mặc dầu những tiếng gào thét dữ dội và sự truy kích đối với những người bôn-sê-vích, mặc dầu những cố gắng của tất cả những cái mà người ta đồng ý gọi là báo chí,

từ những tờ *Sở giao dịch*, *Buổi chiều* và các tờ lá cải khác đến tờ báo của chính phủ *Ý nguyện nhân dân*[31] và tờ *Báo công nhân*, nhằm dọa nạt dân chúng. Không cần phải nói rằng trong không khí đó, chỉ có những phần tử cách mạng kiên định nhất, những người không khuất phục trước «uy vũ» mới có thể bỏ phiếu cho Đảng ta. Điều đó trước hết được thực hiện ở người lãnh đạo cách mạng, tức giai cấp vô sản, họ đã đem lại cho chúng ta ưu thế ở Đu-ma khu Vư-booc-gơ, rồi đến những bạn đồng minh trung thành nhất của giai cấp vô sản: những trung đoàn cách mạng. Sau nữa phải kể đến việc bầu cử tự do đã thu hút đến hòm phiếu những từng lớp nhân dân hoàn toàn mới, chưa từng tham gia đấu tranh chính trị. Trước hết là phụ nữ, rồi đến hàng vạn công chức nhỏ trong các bộ; rồi đến một số các «tiểu thị dân» như thợ thủ công, chủ hàng xén, v.v.. Chúng ta không hề tin và không thể tin được rằng các tầng lớp đó có thể đoạn tuyệt ngay từ bây giờ với «thế giới cũ» và kiên quyết đi theo lập trường của giai cấp vô sản cách mạng. Tuy nhiên, thực ra chính các tầng lớp đó đã quyết định số phận cuộc bầu cử. Việc họ biết từ bỏ bọn dân chủ - lập hiến — vì họ đã làm điều đó — cũng đã là một tiến bộ lớn rồi.

Tóm lại, quần chúng cử tri *ngay từ bây giờ* đã tách khỏi những người dân chủ-lập hiến, song *còn chưa* đến với đảng ta: họ đang ở giữa đường. Trái lại, những phần tử kiên quyết nhất: những người vô sản cách mạng và những binh sĩ cách mạng, đã tập hợp xung quanh Đảng ta.

Quần chúng cử tri đã ngừng ở giữa đường. Và ở đó, ở giữa đường, họ đã có sẵn một kẻ dẫn đường: khối liên minh những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Không có phương hướng đúng đắn trong tình hình

hiện nay và lừng chừng giữa giai cấp vô sản và bọn tư bản, người cử tri tiểu tư sản, không tín nhiệm bọn dân chủ - lập hiến nữa, tự nhiên đã ngả theo những người men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng, là những người đã hoàn toàn mất phương hướng, đi ngoắt ngoéo một cách bất lực giữa cách mạng và phản cách mạng. Ngưu tầm ngưu, mã tầm mã! Đó là tất cả ý nghĩa của sự «thắng lợi rực rỡ» của khối liên minh vệ quốc. Đó cũng là đặc điểm thứ tư của cuộc bầu cử. Không nghi ngờ gì nữa, với đà phát triển của cách mạng, đội quân ô hợp của khối liên minh sẽ không tránh khỏi tan rã, một bộ phận thì lùi lại với bọn dân chủ-lập hiến, một bộ phận thì tiến lên với Đảng ta. Nhưng hiện nay... hiện nay thì những người cầm đầu khối liên minh vẫn có thể tự an ủi với «thắng lợi» của họ.

Sau hết, đặc điểm thứ năm và cũng là đặc điểm cuối cùng của cuộc bầu cử — cuối cùng nhưng không phải là kém quan trọng! — là cuộc bầu cử đã đặt ra một cách cụ thể vấn đề chính quyền trong nước. Cuộc bầu cử đã chứng minh triệt để rằng những người dân chủ-lập hiến đã bị thiểu số, vì họ chỉ giành được 20% số phiếu một cách chật vật. Đa số tuyệt đối, hơn 70%, đã đi theo những người xã hội chủ nghĩa cánh hữu và cánh tả, tức là đi theo những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng và những người men-sê-vích và đi theo những người bôn-sê-vích. Người ta cho rằng cuộc bầu cử thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát báo hiệu trước cuộc bầu cử quốc hội lập hiến sắp tới. Nhưng nếu điều đó đúng, thì chẳng phải là quái gở khi những người dân chủ-lập hiến chỉ chiếm một thiểu số ít ỏi trong nước, lại chiếm đa số tuyệt đối trong chính phủ lâm thời, hay sao? Tại sao người ta có thể dung túng cho họ thống trị trong Chính phủ lâm thời, trong khi *đa số* nhân dân đã hiển nhiên không tín nhiệm họ? Phải chăng sự không ăn

nhịp đó chính là nguyên nhân của sự bất mãn ngày càng tăng và ngày càng công khai đối với Chính phủ lâm thời?

Phải chăng đã rõ ràng là không hợp lý và cũng không dân chủ nếu cứ giữ mãi tình trạng không ăn nhịp đó?

« Bản tin của Ban báo chí thuộc Ban Chấp hành Trung ương Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga », số 1 ngày 15 tháng Sáu 1917.

Ký tên: K. Sta-lin.

GỬI TẤT CẢ CÁC NGƯỜI LAO ĐỘNG, TẤT CẢ CÔNG NHÂN VÀ BINH SĨ PÊ-TƠ-RÔ-GƠ-RÁT[32]

Các đồng chí,

Nước Nga đang phải chịu những thử thách nặng nề.

Cuộc chiến tranh gây ra vô số nạn nhân, vẫn tiếp tục. *Bọn kẻ cướp, bọn ngân hàng hút máu*, tức bọn có lợi trong cuộc chiến tranh đó vẫn cố ý kéo dài nó ra.

Tình trạng điêu tàn trong công nghiệp do chiến tranh gây ra đã đưa đến hậu quả là các nhà máy không hoạt động và công nhân không có việc làm. Bọn tư bản *thích đóng cửa nhà máy và giãn thợ* đã cố ý làm cho tình trạng đó nghiêm trọng thêm, chúng thèm khát những lợi nhuận kếch sù.

Nạn thiếu thực phẩm, do chiến tranh gây ra, ngày càng trầm trọng. Đời sống đắt đỏ bóp chết dân nghèo thành thị. Vật giá luôn luôn tăng lên theo ý muốn của bọn *đầu cơ và con buôn*.

Bóng ma khủng khiếp của nạn đói và của sự tàn phá đang lởn vởn trên đầu chúng ta...

Đồng thời những đám mây đen phản cách mạng cũng đang tiến lại gần.

Viện Đu-ma ngày 3 tháng Sáu trước kia đã giúp Nga hoàng đàn áp nhân dân, thì hiện nay đang đòi cấp tốc mở cuộc tấn

công ngoài mặt trận. Để làm gì? Để dìm nền tự do đã giành được trong bể máu, vì lợi ích của bọn kẻ cướp «đồng minh» và Nga.

Hội đồng Quốc gia trước kia đã cung cấp cho Nga hoàng những đại thần đồ tể, thì hiện nay đang bện ngấm ngầm một chiếc dây thừng phản bội. Để làm gì? Để quàng đúng lúc vào cổ nhân dân, làm cho bọn áp bức đồng minh và Nga hết sức vui thú.

Còn Chính phủ lâm thời, trong đó có mười ủy viên tư sản, đứng giữa Đu-ma Nga hoàng và Xô-viết các đại biểu, chính phủ này đã chịu ảnh hưởng rõ rệt của bọn địa chủ và tư bản.

Đáng lẽ phải bảo đảm quyền lợi cho binh sĩ, thì «bản tuyên bố» của Kê-ren-ski đã phá bỏ những quyền lợi ấy.

Đáng lẽ phải tôn trọng những quyền tự do mà binh sĩ đã giành được trong những ngày cách mạng, thì những «lệnh» mới đây lại dọa bắt họ đi tù đày và dọa giải tán các trung đoàn.

Đáng lẽ phải bảo đảm quyền tự do mà người dân Nga đã giành được, thì lại thiết lập sự chỉ điểm chính trị trong trại lính, tiến hành những vụ bắt bớ không cần điều tra và thẩm xét, đưa ra những dự án mới về điều 129, với sự đe dọa bằng tù đày.

Đáng lẽ phải vũ trang nhân dân, thì lại đe dọa tước vũ khí của công nhân và binh sĩ.

Đáng lẽ phải giải phóng các dân tộc bị áp bức, thì lại ngược đãi Phần-lan và U-cơ-ren, lo ngại về việc ban bố quyền tự do cho họ.

Đáng lẽ phải đấu tranh kiên quyết chống bọn phản cách mạng, thì lại dung túng cho bọn phản cách mạng hung ác được công nhiên tự võ trang để đấu tranh chống lại cách mạng.

Trong lúc đó, chiến tranh vẫn tiếp diễn, và chính phủ không có một biện pháp có hiệu quả và nghiêm chỉnh nào để chấm dứt chiến tranh và để đề nghị với tất cả các dân tộc một hòa ước công bằng.

Trong lúc đó tình trạng sụp đổ càng trở nên trầm trọng, và chính phủ không có một biện pháp nào để ngăn chặn.

Trong lúc đó, nạn đói ngày một đến gần, và chính phủ không có một biện pháp nào có hiệu quả để ngăn chặn.

Có nên lấy làm lạ rằng bọn phản cách mạng ngày càng trở nên láo xược và chúng còn thúc đẩy chính phủ áp dụng những biện pháp đàn áp mới đối với công nhân và nông dân, binh sĩ và thủy thủ?

Các đồng chí, ta không thể dung thứ mãi được tình trạng này và im lặng mãi. Im lặng trước tình trạng đó sẽ là một tội lỗi!

Các đồng chí là công dân tự do, các đồng chí có quyền phản kháng; và các đồng chí phải sử dụng quyền đó, đừng để quá chậm.

Ngày mai (18 tháng Sáu), ngày biểu tình hòa bình, phải trở thành một ngày phản kháng mãnh liệt của thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát cách mạng chống lại chế độ áp bức và độc tài đang ngóc đầu dậy!

Ngày mai, những ngọn cờ chiến thắng phải tung bay trước sự hoảng sợ của bọn thù địch với tự do và chủ nghĩa xã hội!

Tiếng gọi của các đồng chí, tiếng gọi của các chiến sĩ cách mạng, phải lan đi khắp thế giới, làm nức lòng tất cả những người bị áp bức và bị nô dịch!

Ở bên kia, phía phương Tây, trong các nước tham chiến, đã chớm hửng lên ánh bình minh của một cuộc sống mới, bình minh của cuộc đại cách mạng công nhân. Ngày mai, những người anh em phương Tây của các đồng chí phải biết được

rằng ngọn cờ của các đồng chí cách mạng lại cho họ không phải chiến tranh mà là hòa bình, không phải nô dịch mà là tự do!

Hỡi công nhân và binh sĩ! Hãy thân thiện nắm tay nhau tiến lên dưới ngọn cờ của chủ nghĩa xã hội!

Các đồng chí, tất cả chúng ta hãy xuống đường!

Hãy xiết chặt hàng ngũ xung quanh ngọn cờ của các đồng chí!

Hãy giữ vững hàng ngũ, diễu hành trên các phố của thủ đô!

Hãy bình tĩnh và mạnh dạn đưa ra các yêu sách:

ĐẢ ĐẢO PHẢN CÁCH MẠNG!

ĐẢ ĐẢO ĐU-MA NGA HOÀNG

ĐẢ ĐẢO HỘI ĐỒNG QUỐC GIA!

ĐẢ ĐẢO MƯỜI BỘ TRƯỞNG TƯ BẢN!

TẤT CẢ CHÍNH QUYỀN VỀ TAY XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU CÔNG NHÂN, BINH SĨ VÀ NÔNG DÂN!

XÉT LẠI Bản Tuyên bố về quyền lợi của binh sĩ!

XÓA BỎ NHỮNG QUYẾT ĐỊNH CHỐNG LẠI BINH SĨ VÀ THỦY THỦ.

ĐẢ ĐẢO VIỆC TƯỚC VŨ KHÍ CÔNG NHÂN CÁCH MẠNG!

ĐỘI DÂN VỆ MUÔN NĂM!

ĐẢ ĐẢO SẢN XUẤT VÔ CHÍNH PHỦ, ĐẢ ĐẢO BỌN TƯ BẢN ĐÓNG CỬA GIÃN THỢ!

KIỂM SOÁT VÀ TỔ CHỨC SẢN XUẤT VÀ PHÂN PHỐI MUÔN NĂM!

ĐẢ ĐẢO CHÍNH SÁCH TẤN CÔNG!

GIỜ CHẤM DỨT CHIẾN TRANH ĐÃ ĐẾN! XÔ-VIẾT ĐẠI BIỂU PHẢI TUYÊN BỐ NHỮNG ĐIỀU KIỆN HÒA ƯỚC CÔNG BẰNG!

KHÔNG KÝ HÒA ƯỚC RIÊNG VỚI GHI-ÔM, KHÔNG KÝ HIỆP ƯỚC BÍ MẬT VỚI BỌN TƯ BẢN PHÁP, ANH!

BÁNH MÌ! HÒA BÌNH! TỰ DO!

Ban Chấp hành trung ương Đảng Công nhân xã hội-dân chủ Nga.

Ban chấp hành đảng bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng Công nhân xã hội-dân chủ Nga.

Hội đồng quân sự trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng Công nhân xã hội — dân chủ Nga.

Ủy ban Trung ương các ủy ban nhà máy Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Nhóm Bôn-sê-vích trong Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Ban Biên tập báo «Sự thật».

Ban Biên tập báo «Sự thật quân đội».

Báo *«Sự thật», số 84,*
Ngày 17 tháng Sáu 1917.

CUỘC BIỂU TÌNH

Một ngày tươi sáng. Một dòng vô tận những người biểu tình. Suốt từ sáng đến chiều, đoàn người đổ về phía Quảng trường Mác-xơ. Một rừng cờ vô tận. Tất cả mọi xí nghiệp và cơ quan đều đóng cửa. Giao thông bị gián đoạn. Khi đi qua các nấm mộ, đoàn người biểu tình rủ cờ xuống. Bài *« Mác-xây-e »* và *« Quốc tế ca »* xen kẽ với bài *« Các bạn đã hy sinh »*. Những lời hô hòa lẫn nhau thành một tiếng rền vang rộng lớn. Người ta nghe vang lên không ngớt những tiếng hô: «Đả đảo mười bộ trưởng tư bản!» «Tất cả chính quyền về tay Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ». Đáp lại những tiếng hô đó là từng tràng «hua ra!» hưởng ứng rầm rộ vang lên từ khắp nơi.

Điều nổi bật nhất, khi người ta quan sát đoàn biểu tình, là sự vắng mặt của giai cấp tư sản và những người bạn đường của nó. Khác với cuộc biểu tình ngày đưa đám, lúc đó công nhân bị chìm trong cái đại dương «dân chúng» và tiểu thị dân, cuộc biểu tình ngày 18 tháng Sáu là một cuộc biểu dương lực lượng thần túy vô sản: thành phần tham gia chủ yếu là công nhân và binh sĩ. Ngay trước hôm biểu tình, những người dân chủ - lập hiến đã tuyên bố tẩy chay, bằng cách thông qua Ban chấp hành của họ mà tuyên bố là cần phải «cự tuyệt» không tham gia. Và, quả nhiên không những giai cấp tư sản không tham gia biểu tình mà họ còn trốn tránh thực sự. Đường phố Nép-ski bình thường vẫn ồn ào chật ních người, mà hôm đó vắng bặt hẳn những người tư sản quen thuộc.

Tóm lại, đó là một cuộc biểu tình thật sự *vô sản* của những công nhân cách mạng lôi cuốn theo họ các binh sĩ cách mạng.

Công nhân và binh sĩ *liên minh* với nhau *chống lại* bọn tư sản lẩn trốn, *còn* thường dân thì trung lập, đó là quang cảnh bên ngoài của đoàn biểu tình ngày 18 tháng Sáu.

KHÔNG PHẢI LÀ MỘT CUỘC DIỄU HÀNH, MÀ LÀ MỘT SỰ BIỂU DƯƠNG LỰC LƯỢNG THỰC SỰ

Đoàn biểu tình ngày 18 tháng Sáu không phải là một cuộc dạo chơi đơn thuần, một cuộc biểu tình diễu hành, như cuộc biểu tình ngày đưa đám. Đó là một cuộc biểu dương phản kháng, một cuộc biểu dương những lực lượng tích cực của cuộc cách mạng nhằm thay đổi sự so sánh lực lượng. Điều rất đáng chú ý là đoàn người biểu tình không những thét lên ý chí của họ, mà họ còn đòi phải thả ngay lập tức đồng chí Khao-stôp*, nguyên cộng tác viên của báo *Sự thật chiến hào*[33]. Chúng ta chú ý tới cuộc hội nghị toàn Nga các tổ chức quân sự của Đảng ta, hội nghị này có tham gia cuộc «biểu dương lực lượng» và đã đòi Ủy ban chấp hành, do Tsơ-khê-i-dê đại diện, phải trả lại tự do cho đồng chí Khao-stôp; trả lời yêu sách đó, Tsơ-khê-i-dê đã hứa là sẽ dùng mọi biện pháp để làm cho việc đó thành sự thực «ngay ngày hôm nay».

Tất cả tính chất của những khẩu hiệu, trong đó nói lên sự phản kháng chống lại những «quyết định» của Chính phủ lâm thời, chống lại toàn bộ chính sách của chính phủ đó, đã chứng tỏ một cách không chối cãi được rằng cuộc «biểu tình

---

* Tên của một chuẩn úy, xã hội - dân chủ bôn-sê-vích, trùng tên với một công nhân xã hội - dân chủ men-sê-vích, ủy viên của Du-ma IV. (*J.S.*)

hòa bình», mà người ta muốn cho diễn ra như một cuộc dạo mát hiền lành, đã biến thành một cuộc biểu dương lực lượng mãnh liệt gây áp lực đối với chính phủ.

KHÔNG TÍN NHIỆM CHÍNH PHỦ LÂM THỜI

Một đặc điểm nổi bật: không một nhà máy nào, không một công xưởng nào, không một đơn vị quân đội nào đưa ra khẩu hiệu: «Tín nhiệm chính phủ lâm thời!». Ngay cả những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng cũng *quên* tung ra khẩu hiệu đó (hay đúng hơn là họ không dám làm điều đó!). Người ta thấy ở họ tất cả mọi thứ, nào là «Đả đảo chia rẽ», nào là «Ủng hộ thống nhất», nào là «ủng hộ Xô-viết», nào là « Ủng hộ một nền giáo dục phổ cập» (cứ tha hồ mà nói...). Chỉ thiếu mỗi một khẩu hiệu chủ yếu: *tín nhiệm* Chính phủ lâm thời, dù là với một tý dè dặt xảo quyệt «trong chừng mực là...». Chỉ có ba nhóm dám đưa ra khẩu hiệu tín nhiệm, nhưng rồi họ đã phải hối hận. Đó là nhóm cô-dắc, nhóm Bun và nhóm *Thống nhất* của Pơ-lê-kha-nốp. Cái «Tam vị nhất thể» đó đã chế giễu công nhân ở Quảng trường Mác-xơ. Công nhân và binh sĩ đã buộc hai trong ba nhóm đó (Bun và *Thống nhất*) phải cuốn biểu ngữ lại, bằng những tiếng hô «Đả đảo». Còn nhóm cô-dắc không chịu cuốn biểu ngữ lại, nên biểu ngữ của họ đã bị xé rách tả tơi. Cuối cùng, một băng biểu ngữ nặc danh tỏ lòng «tín nhiệm», được treo « lơ lửng giữa trời », trên cửa vào Quảng trường Mác-xơ, đã bị một nhóm binh sĩ và công nhân xé tan từng mảnh giữa những biểu hiện hoan nghênh của công chúng, họ nói: «Sự tín nhiệm Chính phủ lâm thời *đã bị treo lơ lửng giữa trời*». Tóm lại, đại đa số những người tham gia biểu tình đều không tín nhiệm chính phủ, còn những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng thì rõ rệt là rất sợ đi « ngược dòng »: đó là sắc thái chung của cuộc biểu tình.

SỰ SỤP ĐỔ CỦA CHÍNH SÁCH THỎA HIỆP

Trong tất cả các khẩu hiệu thì phổ biến nhất là những khẩu hiệu: «Tất cả chính quyền vào tay các Xô-viết», «Đả đảo mười bộ trưởng tư bản», «Không ký hòa ước riêng với Ghi-ôm, không ký hiệp ước bí mật với bọn tư bản Anh — Pháp», «Kiểm soát và tổ chức sản xuất muôn năm», «Đả đảo Đu-ma và Hội đồng Quốc gia», «Xóa bỏ các mệnh lệnh chống lại binh sĩ», «Tuyên bố những điều kiện hòa ước công bằng», v.v.. Như vậy là đại đa số những người tham gia biểu tình đoàn kết với Đảng ta. Ngay cả các trung đoàn, như trung đoàn Vôn-hi-ni và trung đoàn Kec-hôm, cũng đi tuần hành dưới khẩu hiệu «Tất cả chính quyền về tay các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ!» Những ủy viên thuộc phái đa số trong Ủy ban chấp hành, không có liên hệ với quần chúng binh sĩ mà chỉ liên hệ với các ủy ban quân đội, đều thực sự buồn bực vì vố «đột ngột» đó.

Tóm lại, đại đa số những người tham gia biểu tình (tổng số từ 400.000 đến 500.000 người) đã công khai biểu thị sự không tín nhiệm của họ đối với chính sách thỏa hiệp với giai cấp tư sản: cuộc biểu dương lực lượng đã diễn ra dưới những khẩu hiệu cách mạng của Đảng ta.

Không thể nghi ngờ gì nữa: câu chuyện hoang đường về «âm mưu» của những người bôn-sê-vích đã được hoàn toàn cải chính. Một chính đảng đã có được tín nhiệm của đại đa số công nhân và binh sĩ thủ đô không cần đến «âm mưu». Chỉ có một ý thức xấu, hay một sự mù tối về chính trị, mới có thể khiến cho những «nhà chính trị cao» có cái «ý nghĩ» về một vụ «âm mưu» của những người bôn-sê-vích.

«Sự thật», số 86,
ngày 20 tháng Sáu, 1917.

Ký tên: K. Sta lin

HÃY XIẾT CHẶT HÀNG NGŨ

Những sự kiện ngày 3 và 4 tháng Bảy là do cuộc khủng hoảng chung, nó đang tác hại trên đất nước. Chiến tranh kéo dài và tình trạng kiệt quệ chung, vật giá lên cao quá độ và nạn thiếu ăn, sự phát triển của thế lực phản cách mạng và tình trạng sụp đổ của nền kinh tế, việc giải tán các trung đoàn ở tiền tuyến và việc chần chừ trong vấn đề cải cách ruộng đất, sự tàn phá phổ biến trong nước và sự bất lực của Chính phủ lâm thời không đưa được đất nước ra khỏi cơn khủng hoảng, đó là những nguyên nhân đã thúc đẩy quần chúng xuống đường đấu tranh những ngày 3 và 4 tháng Bảy.

Nếu cho rằng hành động đó là sự tuyên truyền hiểm ác của đảng này hay đảng nọ, thì tức là đồng tình với quan điểm của bọn mật thám có xu hướng cho rằng mọi phong trào quần chúng đều do sự xúi giục của bọn «chủ mưu» và bọn «phiến loạn».

Không một đảng phái nào, kể cả đảng bôn-sê-vích, đã kêu gọi biểu tình ngày 3 tháng Bảy. Hơn thế nữa, ngày 3 tháng Bảy, chính đảng có uy tín nhất ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, tức đảng bôn-sê-vích, còn kêu gọi công nhân và binh sĩ không tham gia. Nhưng khi cuộc biểu tình cứ nổ ra, thì Đảng ta tự xét không có quyền thờ ơ được, nên đã làm đủ mọi cách để cho cuộc biểu tình mang tính chất hòa bình và có tổ chức.

Nhưng bọn phản cách mạng không chịu nằm yên. Chúng đã nổ súng khiêu khích, chúng đã làm cho máu chảy, đồng thời gây tang tóc cho cuộc biểu tình, và dựa vào một số đơn

vị ở tiền tuyến, chúng đã tấn công cách mạng. Như đã được dự kiến trước tất cả các điều đó, đảng Dân chủ - lập hiến, hạt nhân của bọn phản cách mạng, đã rút lui từ trước ra khỏi chính phủ để được tự do hành động. Còn những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng trong Ủy ban chấp hành thì lo giữ lấy những vị trí đã bị lung lay của họ, nên đã phản bội gán cho cuộc biểu tình đòi tất cả chính quyền về tay các xô-viết là một vụ bạo động chống lại các Xô-viết, và họ đã khích động những tầng lớp lạc hậu trong các đơn vị quân đội rút lui ở tiền tuyến về, chống lại Pê-tơ-rô-gơ-rát cách mạng. Bị mù quáng bởi đầu óc cuồng nhiệt bè phái, họ không biết rằng đả kích vào công nhân và binh sĩ cách mạng, như vậy là họ đã làm yếu ngay cả mặt trận cách mạng và nhen lại hy vọng của bọn phản cách mạng.

Kết quả là bọn phản cách mạng đã hoành hành và chế độ chuyên chính quân sự đã được thiết lập.

Phá phách báo quán báo *Sự thật* và báo quán báo *Sự thật binh sĩ*[34], phá phách nhà in «Lao động»[35] và các tổ chức khu của chúng ta, hành hung và ám sát, bắt bớ không thẩm xét và không ngừng hành động «độc đoán», bọn mật thám đê hèn vu khống một cách tùy tiện những người đứng đầu Đảng ta, bọn bồi bút trong các báo chí vụ lợi hoành hành, việc tước vũ khí công nhân cách mạng và giải tán các trung đoàn, việc lập lại án tử hình, đó là «công việc» của chuyên chính quân sự.

Tất cả những việc đó đều được thực hiện dưới chiêu bài «cứu vãn cách mạng», theo «mệnh lệnh» của «nội các» Kê-ren-ski — Tsê-tê-rê-li và được Ủy ban chấp hành toàn Nga ủng hộ. Và các đảng cầm quyền, đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng và đảng men-sê-vích, hoảng sợ trước chuyên chính quân sự, lại vui lòng đem dâng những lãnh tụ của đảng vô sản cho bọn thù địch với cách mạng, bao che các vụ phá phách và

các hành động quá khích, và không hề làm gì để phản đối những hành động bạo ngược «độc đoán» cả.

Sự thỏa thuận ngấm ngầm giữa Chính phủ lâm thời và bộ tham mưu của phe phản cách mạng, tức đảng Dân chủ - lập hiến, chống lại công nhân và binh sĩ cách mạng Pê-tơ-rô-gơ-rát, với sự đồng mưu tất nhiên của Ủy ban chấp hành, đó là bức tranh của tình hình hiện nay.

Các đảng cầm quyền càng nhượng bộ, thì bọn phản cách mạng càng láo xược. Từ chỗ tấn công những người bôn-sê-vích, chúng đã tiến tới tấn công tất cả những chính đảng tham gia các xô-viết, và thậm chí cả các xô-viết. Chúng đập phá trụ sở những tổ chức men-sê-vích khu trong tiểu khu Pê-tơ-rô-gơ-rát-ski và Ô-khơ-ta. Chúng đập phá một bộ phận trụ sở của Công đoàn luyện kim sau cổng Nep-sca-i-a. Chúng xông vào giữa phiên họp Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát và bắt bớ các ủy viên Xô-viết (đại biểu Xa-kha-pôp). Chúng tổ chức ở đại lộ Nep-ski những đội đặc biệt nhằm săn bắt những ủy viên của Ủy ban chấp hành. Chúng đã bắt đầu trắng trợn nói đến việc giải tán Ủy ban chấp hành. Đó là chưa nói tới «âm mưu» chống lại một số Ủy viên trong Chính phủ lâm thời và một số lãnh tụ trong Ủy ban chấp hành.

Sự láo xược và tính chất khiêu khích trong các hoạt động của bọn phản cách mạng tăng lên từng giờ. Trong khi đó, Chính phủ lâm thời tiếp tục tước vũ khí công nhân và binh sĩ cách mạng để «cứu vãn cách mạng»...

Và tất cả những điều đó, gắn liền với cuộc khủng hoảng đang lan tràn trong nước, với nạn đói và tình trạng tàn phá, với chiến tranh và những sự bất ngờ của nó, lại càng làm cho tình hình thêm nguy ngập và không tránh khỏi đưa đến những cuộc khủng hoảng chính trị mới.

Sẵn sàng trước những cuộc chiến đấu sắp tới, dũng cảm đón chờ những cuộc chiến đấu đó với một tổ chức chu đáo, đó là nhiệm vụ trước mắt của chúng ta.

Do đó:

Huấn lệnh thứ nhất: không để mắc mưu khiêu khích của bọn phản cách mạng, phải giữ vững tinh thần kiên nhẫn và bình tĩnh, giữ gìn lực lượng cho cuộc đấu tranh sắp tới, không dung thứ bất kỳ một hành động nôn nóng nào.

Huấn lệnh thứ hai: Đoàn kết chặt chẽ hơn xung quanh Đảng ta, xiết chặt hàng ngũ trước vô số kẻ thù đứng lên chống lại chúng ta, giương cao ngọn cờ của chúng ta, đồng thời, khuyến khích những người yếu đuối, tổ chức những người chậm tiến lại, hướng dẫn những người ít giác ngộ.

Không thỏa hiệp với bọn phản cách mạng!

Không đoàn kết với bọn «xã hội chủ nghĩa» chúa ngục!

Những người cách mạng đoàn kết lại, chống bọn phản cách mạng và bọn đỡ đầu chúng, đó là khẩu hiệu của chúng ta.

«Sự nghiệp vô sản» (Cơ-rông-stát)
số 2, ngày 15 tháng Bảy 1917.

Ký tên: K. Sta-lin

Ủy viên Ban Chấp hành trung ương
Đảng công nhân Xã hội - dân chủ Nga.

DIỄN VĂN TẠI HỘI NGHỊ BẤT THƯỜNG ĐẢNG BỘ PÊ-TƠ-RÔ-GƠ-RÁT ĐẢNG CÔNG NHÂN XÃ HỘI-DÂN CHỦ (BÔN-SÊ-VÍCH) NGA

Ngày 16-20 tháng Bảy 1917 [36]

1. BÁO CÁO CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG VỀ NHỮNG SỰ KIỆN THÁNG BẢY

(Ngày 16 tháng Bảy)

Các đồng chí,

Người ta tố cáo Đảng ta, và nhất là Ban chấp hành trung ương Đảng, là đã gây nên và tổ chức hành động ngày 3 và 4 tháng Bảy nhằm ép buộc Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết giành lấy chính quyền và, nếu Ủy ban từ chối, thì chính Đảng ta sẽ giành chính quyền.

Trước hết, tôi phải bác lời tố cáo đó. Ngày 3 tháng Bảy, hai đại biểu của một trung đoàn liên thanh đã xông vào giữa hội nghị những người bôn-sê-vích và báo tin rằng trung đoàn liên thanh thứ nhất đã hành động. Các đồng chí còn nhớ chúng tôi đã trả lời như thế nào với hai đại biểu, chúng tôi nói rằng đảng viên không thể đi ngược lại nghị quyết của Đảng, và hai đại biểu của trung đoàn đã phản đối như thế nào, họ tuyên bố thà rời bỏ đảng chứ không đi ngược lại nghị quyết của trung đoàn họ.

Ban chấp hành trung ương đã nhận định rằng hành động của công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát trong tình hình hiện nay là không hợp thời. Ban chấp hành trung ương nghĩ như vậy, là vì đã nhận thấy rõ rằng cuộc tấn công ở mặt trận do chính phủ đưa ra là một cuộc phiêu lưu ; binh sĩ sẽ không tham gia cuộc tấn công đó vì không hiểu rõ mục đích của nó ; cho nên nếu chúng ta biểu tình ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, bọn thù của cách mạng sẽ có thể trút lên đầu chúng ta trách nhiệm về sự thất bại của cuộc tấn công ngoài mặt trận. Chúng ta muốn rằng chính bọn có tội thực sự, tức bọn gây ra cuộc phiêu lưu phải chịu lấy trách nhiệm đó.

Nhưng hành động đã bắt đầu. Các đơn vị liên thanh đã phái đại biểu đến các nhà máy. Vào khoảng sáu giờ, chúng ta đã đứng trước một sự thật : đông đảo quần chúng công nhân và binh sĩ đã xuống đường. Vào khoảng năm giờ, trong phiên họp của Ủy ban chấp hành trung ương các xô-viết, tôi đã thay mặt Ban Chấp hành trung ương Đảng và hội nghị Đảng, chính thức tuyên bố rằng chúng ta đã quyết nghị không biểu tình. Như vậy mà tố cáo chúng ta là người đã tổ chức ra hành động nói trên, thì chính là đã đưa ra một điều bịa đặt xứng đáng với bọn vu khống đê hèn.

Hành động đã nổ ra. Vậy Đảng có quyền trút trách nhiệm và có thái độ bàng quan không ? Dự đoán trước những diễn biến còn nghiêm trọng hơn có thể xảy ra, chúng ta không có quyền trút trách nhiệm. Là một đảng của giai cấp vô sản, chúng ta phải tham dự cuộc biểu tình và làm cho nó mang tính chất hòa bình và có tổ chức. nhưng chúng ta không có mục đích vũ trang cướp chính quyền.

Tôi có thể nhắc lại với các đồng chí những trường hợp tương tự trong lịch sử phong trào công nhân chúng ta. Ngày 9 tháng Giêng 1905, khi Ga-pôn đưa quần chúng đi gặp Nga hoàng, Đảng đã không từ chối cùng đi với quần chúng, mặc dầu Đảng biết rõ người ta đi không biết đến tận đâu. Hiện

nay phong trào đã diễn ra, không phải theo những khẩu hiệu của Ga-pôn, mà là theo những khẩu hiệu của chúng ta, chúng ta càng không thể quay lưng lại. Chúng ta có nhiệm vụ phải tham dự với tính cách là người điều hòa phong trào, với tính cách là một chính đảng kìm giữ phong trào để tránh cho nó những điều bất trắc.

Những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng có tham vọng lãnh đạo phong trào công nhân ; song họ không giống những người có khả năng lãnh đạo giai cấp công nhân. Những cuộc đả kích của họ chống lại những người bôn-sê-vích đã hoàn toàn nói lên rằng họ chẳng hiểu gì về những nhiệm vụ của một chính đảng của giai cấp công nhân. Đối với hành động mới đây của công nhân, họ lập luận như những người đã đoạn tuyệt với giai cấp công nhân.

Buổi tối, Ban Chấp hành trung ương Đảng ta, Ban chấp hành Đảng bộ Pê-téc-bua và Tổ chức quân sự đã quyết định tham dự phong trào tự phát đó của binh sĩ và công nhân. Bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng thấy rằng có hơn 400.000 binh sĩ và công nhân đã đi theo chúng ta, và họ không còn chỗ đứng nữa nên đã gán cho hành động của công nhân và binh sĩ là một hành động chống lại các Xô-viết. Tôi khẳng định rằng, chiều ngày 4 tháng Bảy, khi bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng tuyên bố chúng ta là những người phản bội cách mạng, thì chính họ đã phản bội cách mạng, họ đã làm tan vỡ mặt trận thống nhất cách mạng và đã liên minh với bọn phản cách mạng. Đánh vào những người bôn-sê-vích, là họ đã đánh vào cách mạng.

Ngày 5 tháng Bảy, bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng đã tuyên bố giới nghiêm, đã tổ chức một bộ tham mưu và giao hết trách nhiệm cho tập đoàn quân sự. Do đó, chúng ta, vốn là những người đấu tranh cho toàn bộ chính quyền về tay các Xô-viết, đã trở thành kẻ thù võ trang của các Xô-viết. Tình hình đã diễn biến khiến cho các đội quân

bôn-sê-vích có thể ở vào địa vị đối lập với các đội quân của các Xô-viết. Khi đó nếu chúng ta giao chiến thì thật là ngu xuẩn. Chúng ta đã nói với những người lãnh đạo các Xô-viết: bọn dân chủ - lập hiến đã chạy rồi, các bạn hãy liên minh với công nhân, để làm cho chính quyền phải chịu trách nhiệm trước Xô-viết. Nhưng họ đã áp dụng một biện pháp phản bội; để chống lại chúng ta, họ đã đưa ra bọn cô-dắc, bọn học sinh sĩ quan, bọn cảnh sát và một vài trung đoàn điều ở tiền tuyến về và bị họ lừa dối rằng những người bôn-sê-vích đã chống lại các Xô-viết. Lẽ dĩ nhiên, trong điều kiện đó, chúng ta không thể tiếp nhận một cuộc chiến đấu mà bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng muốn đẩy chúng ta vào. Chúng ta đã quyết định rút lui.

Ngày 5 tháng Bảy đã có cuộc thương lượng với Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết do Li-be đại diện. Li-be đã đưa ra một điều kiện: chúng ta, tức là những người bôn-sê-vích, sẽ rút những xe bọc thép ra khỏi cung điện Khê-xin-ska, thủy quân sẽ rút khỏi pháo đài Pi-e và Pôn và trở về Cơ-rôn-stát. Chúng ta ưng thuận với điều kiện là Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết chịu trách nhiệm bảo vệ các tổ chức Đảng của chúng ta khỏi sự phá phách có thể xảy ra. Thay mặt Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, Li-be đã bảo đảm rằng những điều kiện của chúng ta sẽ được tôn trọng, và Cung điện Khê-xin-ska sẽ thuộc quyền chúng ta sử dụng cho đến khi người ta cho chúng ta một trụ sở thường trực. Chúng ta đã giữ lời hứa. Các xe bọc thép đã được rút đi, thủy quân Cơ-rôn-stat cũng đồng ý rút, nhưng với vũ khí cầm tay. Còn Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết thì không giữ một lời hứa nào. Ngày 6 tháng Bảy, Cu-dơ-min, đại diện quân sự của những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng, đã gọi điện thoại báo cho biết lệnh phải rút khỏi cung điện Khê-xin-ska và pháo đài Pi-e và Pôn trong thời hạn 45 phút, nếu không hắn dọa sẽ dùng đến lực lượng vũ trang. Ban Chấp hành trung

ương Đảng ta đã quyết định làm hết sức mình đề tránh khỏi đổ máu. Ban Chấp hành trung ương Đảng đã phái tôi đến pháo đài Pi-e và Pôn, thủy thủ trấn thủ tại đấy đã được thuyết phục đề không ứng chiến, chúng ta đã ở trong tình thế khiến có thể đối lập với các Xô-viết. Với tư cách là đại biểu của Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, lúc đó tôi đã cùng với Bô-đa-nốp, một người men-sê-vích, đến gặp Cu-dơ-min. Ở đó, tất cả đều đã sẵn sàng đề chiến đấu : pháo binh, kỵ binh, bộ binh. Chúng tôi khuyên hắn không nên dùng đến lực lượng vũ trang. Cu-dơ-min lấy làm bất mãn về việc «các nhà dân chính cứ luôn luôn can thiệp làm trở ngại công việc của hắn», và hắn chỉ chấp nhận một cách miễn cưỡng những yêu cầu của Ủy ban chấp hành trung ương Xô-viết. Theo tôi, rõ ràng là các nhà quân sự xã hội chủ nghĩa - cách mạng đã muốn đổ máu đề cho công nhân, binh sĩ và thủy thủ một «bài học». Chúng ta đã phá được kế hoạch phản bội của họ.

Trong khi đó, phe phản cách mạng đã bắt đầu tấn công : đập phá quán báo *Sự thật* và nhà in «Lao động», hành hung và ám sát các đồng chí ta, cấm báo chí ta, v.v.. Đứng đầu phe phản cách mạng là Ban Chấp hành trung ương Đảng Dân chủ - lập hiến, sau nó là bộ Tham mưu và những nhân vật thuộc các cấp chỉ huy quân đội ; bọn họ đều là đại biểu cho chính cái giai cấp tư sản muốn kéo dài cuộc chiến tranh có lợi cho nó.

Phe phản cách mạng càng ngày càng vững mạnh. Mỗi lần chúng tôi hỏi Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết đề thêm sáng tỏ về các sự việc, thì chúng tôi càng thêm tin chắc rằng Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết không đủ sức ngăn chặn những hành động quá khích, và chính quyền không phải trong tay họ, mà trong tay tập đoàn dân chủ-lập hiến và bọn quân sự, bọn này đã điều khiển phe phản cách mạng.

Các bộ trưởng rụng như những con rối. Người ta muốn thay thế Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết bằng hội nghị bất thường Mạc-tư-khoa[37], trong đó 280 ủy viên của Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết sẽ bị chìm ngập như đàn ruồi trong chậu sữa, giữa hàng trăm đại biểu công khai của giai cấp tư sản.

Hoảng sợ trước cao trào của chủ nghĩa bôn-sê-vích, Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết đã liên minh một cách nhục nhã với phe phản cách mạng và chấp thuận những yêu sách của chúng: giao cho chúng những người bôn-sê-vích, bắt phái đoàn Ban-tích[38], tước võ khí của binh sĩ và công nhân cách mạng. Tất cả những điều đó đã được tổ chức một cách rất đơn giản: bằng cách nổ mấy phát súng khiêu khích, bè lũ phái vệ quốc tạo ra một cớ để tước võ khí, và chúng đã làm như vậy. Đó là điều đã xảy ra, chẳng hạn, với công nhân Xét-stơ-rô-scơ[39], những anh em này không tham gia biểu tình.

Dấu hiệu trước tiên của mọi cuộc phản cách mạng là tước võ khí của công nhân, cũng như của binh sĩ cách mạng. Ở ta, công việc tai hại phản cách mạng đó đã do Txê-rê-tê-li và các «bộ trưởng xã hội chủ nghĩa» khác có chân trong Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, thực hiện. Mối nguy là ở đó. Cái «chính phủ bảo vệ cách mạng» đã «củng cố» cách mạng bằng cách bóp nghẹt cách mạng.

Nhiệm vụ của chúng ta là tập hợp các lực lượng, củng cố các tổ chức hiện có và can ngăn quần chúng đừng có những hành động nóng vội. Phe phản cách mạng sẽ có lợi nếu hiện nay chúng khiêu khích được ta ra giao chiến, nhưng ta không được để mắc mưu khiêu khích, ta phải tỏ ra có tinh thần bình tĩnh cách mạng cao độ. Đó là đại để đường lối sách lược của Ban Chấp hành trung ương Đảng ta.

Về sự vu khống hèn hạ những người lãnh đạo của chúng ta là đã ăn tiền của người Đức, Ban Chấp hành trung ương Đảng

ta giữ vững lập trường như sau. Trong tất cả các nước tư sản, những lãnh tụ cách mạng của giai cấp vô sản đều bị vu khống là phản bội: đối với Liếp-ních ở Đức, Lê-nin ở Nga thì cũng như thế. Ban Chấp hành trung ương Đảng cũng không lấy gì làm lạ khi thấy bọn tư sản Nga dùng đến cái thủ đoạn quen thuộc ấy để chống lại các «phần tử bất hảo». Công nhân phải nói thẳng ra rằng họ nhận định là những lãnh tụ của họ không có gì đáng chê trách, họ đoàn kết xung quanh lãnh tụ của họ và coi sự nghiệp của các lãnh tụ là sự nghiệp chung của họ. Chính công nhân đã kiến nghị với Ban chấp hành Pê-téc-bua đòi có một dự án phản kháng chống lại chiến dịch đả kích các lãnh tụ của ta. Ban chấp hành Pê-téc-bua đã dự thảo bản dự án đó và sẽ đưa ra để công nhân ký tên vào đấy.

Kẻ thù của chúng ta, bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, đã quên rằng các sự biến không phải là sự nghiệp của những cá nhân riêng lẻ, mà là của các lực lượng tiềm tàng của cách mạng, và do đó, chúng đã đi theo quan điểm của cơ quan mật thám.

Các đồng chí biết rằng báo *Sự thật* đã bị cấm từ ngày 6 tháng Bảy và nhà in «Lao động» đang còn bị niêm phong; về vấn đề đó, cơ quan phản gián khẳng định rằng, chắc chắn là sau khi điều tra xong lại sẽ được mở cửa. Trong thời gian đóng cửa đó, sẽ phải trả gần ba vạn rúp cho công nhân in và các nhân viên báo *Sự thật* và nhà in.

Sau những sự biến tháng Bảy, sau những sự việc đã diễn ra từ đó trở đi, chúng ta không còn có thể coi những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng và những người men-sê-vích là những người theo chủ nghĩa xã hội được nữa. Hiện nay công nhân gọi chúng là bọn xã hội - chúa ngục.

Như vậy mà còn nói tới đoàn kết với bọn xã hội - chúa ngục, thì sẽ là một tội ác. Phải đưa ra một khẩu hiệu khác: đoàn kết với cánh tả của chúng, với những người theo chủ

nghĩa quốc tế, những người này còn giữ được đôi chút phẩm chất cách mạng và sẵn sàng chiến đấu chống phe phản cách mạng.

Đường lối của Ban chấp hành trung ương Đảng là như vậy.

2. BÁO CÁO VỀ TÌNH HÌNH HIỆN NAY

(Ngày 16 tháng Bảy)

Các đồng chí, nét nổi bật của tình hình hiện nay là sự khủng hoảng chính quyền. Gắn liền với vấn đề đó, còn nhiều vấn đề thứ yếu khác. Tình trạng khủng hoảng chính quyền là do tính chất không ổn định của chính quyền đó tạo ra: đã đến lúc những quyết nghị của chính quyền chỉ gây ra hoặc một trò cười hoặc một sự thờ ơ, và không ai muốn thi hành những quyết nghị đó cả. Sự không tín nhiệm chính quyền đã thấm sâu vào nhân dân. Chính quyền đã lung lay. Đó là gốc rễ của sự khủng hoảng chính quyền.

Chúng ta đang chứng kiến cuộc khủng hoảng thứ ba của chính quyền. Cuộc thứ nhất là của chính quyền Nga hoàng đã tiêu vong. Cuộc thứ hai là của chính phủ lâm thời thứ nhất; kết quả của nó đã đẩy Mi-li-u-cốp và Gu-tsơ-cốp ra khỏi nội các. Cuộc thứ ba là của chính phủ liên hiệp, xảy ra vào lúc tình trạng không ổn định của chính quyền đã phát triển đến mức độ cao nhất. Những bộ trưởng xã hội chủ nghĩa đã trao trả chức vụ của họ cho Kê-ren-ski, trong khi giai cấp tư sản tỏ ra không tín nhiệm y. Người ta thành lập một nội các khác, thì ngay ngày hôm sau nó đã tỏ ra không ổn định như trước.

Là những người mác-xít, chúng ta phải xem xét sự khủng hoảng chính quyền không phải trên quan điểm hình thức, mà trước hết là trên quan điểm giai cấp. Sự khủng hoảng

chính quyền là một cuộc đấu tranh giai cấp gay gắt, công khai, để giành chính quyền. Sau lần khủng hoảng thứ nhất, chính quyền của bọn địa chủ đã nhường chỗ cho chính quyền của giai cấp tư sản, chính quyền này được sự ủng hộ của các Xô-viết «đại diện» cho lợi ích của giai cấp vô sản và giai cấp tiểu tư sản. Sau lần khủng hoảng thứ hai đã có sự thỏa hiệp giữa tư sản và tiểu tư sản dưới hình thức một chính phủ liên hiệp. Cũng như trong lần khủng hoảng thứ nhất, trong lần thứ hai chính quyền đã chống lại những hoạt động cách mạng của công nhân (ngày 27 tháng Hai và 20, 21 tháng Tư). Lần khủng hoảng thứ hai đã được giải quyết «có lợi» cho các Xô-viết, một số người «xã hội chủ nghĩa» ở các Xô-viết tham gia vào chính phủ tư sản. Trong lần khủng hoảng thứ ba, binh sĩ và công nhân đã công khai đặt vấn đề giành chính quyền về tay những người lao động, tức phái dân chủ tiểu tư sản và vô sản, đồng thời gạt ra khỏi chính phủ tất cả các phần tử tư bản chủ nghĩa.

Cái gì đã đưa đến cuộc khủng hoảng thứ ba?

Hiện nay người ta trút tất cả «tội lỗi» lên những người bôn-sê-vích. Hành động ngày 3 và 4 tháng Bảy có thể là một nhân tố làm cho tình trạng khủng hoảng thêm trầm trọng. Mác đã nói rằng mỗi một bước tiến của cách mạng đều đẩy lùi một bước thế lực phản cách mạng. Nhận định rằng hành động ngày 3 và 4 tháng Bảy là một bước tiến cách mạng, nên những người bôn-sê-vích tiếp nhận cái vinh dự là người dẫn đầu của phong trào tiến lên mà bọn phản bội chủ nghĩa xã hội đã gán cho họ. Nhưng cuộc khủng hoảng chính quyền này không được giải quyết có lợi cho công nhân. Lỗi tại ai? Nếu những người men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng ủng hộ công nhân và những người bôn-sê-vích, thì bọn phản cách mạng có thể đã bị đánh bại; song họ lại đả kích vào những người bôn-sê-vích, họ đã phá vỡ mặt trận thống nhất cách mạng, và cuộc khủng hoảng đã bắt đầu phát triển trong những

điều kiện bất lợi cho những người bôn-sê-vích mà cả cho những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng và men-sê-vích.

Đó là nhân tố thứ nhất làm cho cuộc khủng hoảng thêm trầm trọng.

Nhân tố thứ hai là việc bọn dân chủ - lập hiến rút ra khỏi chính phủ. Bọn dân chủ - lập hiến cảm thấy tình hình ngày càng nghiêm trọng, cuộc khủng hoảng kinh tế ngày càng gay gắt, tiền thiếu, và họ đã quyết định lẩn trốn. Việc rút lui của họ là sự tiếp tục vụ tẩy chay Cô-nô-va-lôp. Khi bọn dân chủ - lập hiến thấy được tình trạng không ổn định của chính phủ, thì họ là những người đầu tiên rời khỏi chính phủ.

Nhân tố thứ ba là nhân tố đã làm cho cuộc khủng hoảng chính quyền bộc lộ và trở nên trầm trọng, đó là sự thua trận của quân đội ta ngoài mặt trận. Hiện nay vấn đề chiến tranh là vấn đề trung tâm, xung quanh đó xoay chuyển mọi vấn đề đối nội cũng như đối ngoại của nước nhà. Và chính phủ đã sụp đổ vì vấn đề cơ bản đó. Ngay từ đầu, cuộc tấn công ngoài mặt trận đã rõ ràng là một cuộc phiêu lưu. Có tin đồn hàng chục vạn người của ta có lẽ đã bị cầm tù; binh sĩ chạy trốn rối loạn. Đem quy «tình trạng sụp đổ» của mặt trận hoàn toàn cho sự tuyên truyền của những người bôn-sê-vích là khuếch đại ảnh hưởng của họ. Không một chính đảng nào đủ sức làm nổi việc đó. Làm thế nào để giải thích được rằng Đảng ta có chừng 200.000 đảng viên, lại có thể «làm tan rã» quân đội, trong khi Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, tập hợp được 20 triệu công nhân, lại không thể giữ nổi quân đội dưới thế lực của mình? Sự thật là binh sĩ không muốn tiến hành một cuộc chiến tranh mà họ không biết để làm gì; họ đã kiệt quệ; vấn đề chia ruộng đất không để họ yên tâm, v.v.. Cho rằng người ta có thể đưa binh sĩ đi chiến đấu trong những điều kiện như thế, là trông chờ vào một phép lạ. Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết có khả năng mở một cuộc tuyên truyền mạnh hơn chúng ta nhiều trong quân đội. Và họ đã

làm; tuy nhiên, chính cái lực lượng vĩ đại và tự phát của cuộc đấu tranh chống chiến tranh đã giành phần thắng. Đó không phải tội lỗi của chúng ta, kẻ «có tội» chính là cuộc cách mạng đã mang lại cho mỗi công dân quyền đòi được giải đáp câu hỏi: Tại sao lại tiến hành chiến tranh?

Như vậy, ba nhân tố đã quyết định cuộc khủng hoảng chính quyền là:

1. sự bất mãn của công nhân và binh sĩ đối với chính phủ, họ cho rằng chính sách của chính phủ quá hữu khuynh.

2. sự bất mãn của giai cấp tư sản đối với chính phủ, họ cho rằng chính sách của chính phủ quá tả khuynh;

3. những thất bại ngoài mặt trận.

Đó là những lực lượng bên ngoài đã quyết định cuộc khủng hoảng chính quyền.

Còn nguyên nhân sâu xa, cái lực lượng ngấm ngầm đưa tới khủng hoảng, là tình trạng sụp đổ của nền kinh tế trong nước do chiến tranh đem lại. Chính trên cơ sở đó đã phát triển ba nhân tố đã làm lung lay quyền lực của chính phủ liên hiệp.

Nếu khủng hoảng là cuộc đấu tranh giai cấp để giành chính quyền, thì chúng ta, những người mác-xít, chúng ta phải đặt câu hỏi: vậy giai cấp nào hiện nay đang hướng lên nắm chính quyền? Những sự việc đã trả lời: đó là giai cấp công nhân. Rõ ràng là giai cấp tư sản không chịu để cho giai cấp công nhân lên nắm chính quyền mà không chiến đấu. Giai cấp tiểu tư sản, chiếm đa số trong nhân dân Nga thì dao động, khi thì đoàn kết với ta, khi thì với bọn dân chủ - lập hiến, và chính giai cấp tiểu tư sản đó làm nghiêng cán cân lực lượng. Đó là nội dung giai cấp của cuộc khủng hoảng chính quyền hiện nay.

Vậy, ai là kẻ bại trận và ai là người thắng trong cuộc khủng hoảng hiện nay? Rõ ràng là trong lúc này, chính quyền đang

ở trong tay giai cấp tư sản, mà hiện thân là bọn dân chủ-lập hiến. Trong một thời gian ngắn, khi bọn dân chủ - lập hiến rút khỏi chính phủ, chính quyền đã chuyển sang tay Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết; song Ủy ban đã từ bỏ chính quyền bằng cách giao cho các ủy viên trong chính phủ lập nội các. Hiện nay Ủy ban chấp hành trung ương đã trở thành một vật phụ thuộc của chính quyền; những bộ trưởng trong nội các cứ thay đổi liên tục; chỉ có một mình Kê-ren-ski là ngồi yên. Có một người nào đó ra lệnh mà các bộ trưởng cũng như Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết đều phải chấp hành. Lẽ dĩ nhiên, đó là lệnh của giai cấp tư sản có tổ chức, trước hết là của bọn dân chủ - lập hiến. Giai cấp tư sản đưa ra những điều kiện của nó; nó đòi hỏi phải là những «người thạo việc» nắm chính quyền, chứ không phải là đại biểu các đảng phái; phải rút bỏ cương lĩnh ruộng đất của Tséc-nôp; phải sửa đổi bản tuyên bố của chính phủ ngày 8 tháng Bảy[40] và phải đuổi những người bôn-sê-vích ra khỏi cơ quan chính quyền. Ủy ban chấp hành trung ương đã nhượng bộ trước giai cấp tư sản và chấp thuận các điều kiện của nó.

Tại sao giai cấp tư sản mới ngày hôm qua còn lùi bước mà hôm nay lại ra lệnh cho Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết? Đó là vì, sau cuộc thất bại ngoài mặt trận, chính quyền đã mất hết tín nhiệm trước bọn chủ ngân hàng nước ngoài. Theo một vài nguồn tin đáng chú ý nhất, người ta thấy xuất hiện ở đây bàn tay của đại sứ Anh Bu-sa-nan, và bàn tay của bọn chủ ngân hàng từ chối không cho chính phủ vay tiền, nếu chính phủ không từ bỏ mọi ý hướng «xã hội chủ nghĩa» của mình.

Đó là lý do thứ nhất.

Lý do thứ hai là mặt trận của giai cấp tư sản được tổ chức chu đáo hơn mặt trận cách mạng. Khi những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng liên kết

với giai cấp tư sản và bắt đầu đả kích vào những người bôn-sê-vích, thì bọn phản cách mạng biết rằng mặt trận thống nhất của cách mạng đã tan vỡ. Bọn phản cách mạng, tổ chức thành những tập đoàn quân sự và tư bản tài chính đế quốc chủ nghĩa đứng đầu là Ban chấp hành trung ương đảng Dân chủ lập - hiến, đã đưa ra cho phái vệ quốc cả một loạt yêu sách. Những người men-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng, run sợ cho chính quyền của họ, vội vã thỏa mãn các yêu sách đó.

Đó là cơ sở cho sự thắng lợi của bọn phản cách mạng.

Rõ ràng là lúc đó bọn phản cách mạng đã thắng những người bôn-sê-vích, vì những người này bị cô lập và bị bọn men-sê-vích cùng bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng phản bội. Cũng rất rõ ràng là, thời cơ thuận lợi để chúng ta giao chiến với giai cấp tư sản một trận quyết định, nhất định sẽ tới.

Có hai trung tâm phản cách mạng. Một là chính đảng của giai cấp tư sản có tổ chức, đảng Dân chủ - lập hiến, nấp sau các Xô-viết vệ quốc; cơ quan chấp hành của nó là bộ Tham mưu, đứng đầu là các tướng có tiếng tăm đang nắm trong tay mọi quyền hành của quân đội. Trung tâm thứ hai là tập đoàn tư bản tài chính đế quốc chủ nghĩa, liên hệ chặt chẽ với Anh và Pháp, đồng thời chúng nắm trong tay mọi quyền hành tài chính. Không phải ngẫu nhiên mà người ta đưa vào chính phủ E-phơ-rê-nốp, ủy viên của tiểu ban liên viện, tiểu ban này nắm tài chính trong tay.

Những sự kiện trên đây đã bảo đảm cho bọn phản cách mạng thắng cách mạng.

Hiện nay triển vọng ra sao? Chừng nào chiến tranh còn tiếp tục — và nó sẽ tiếp tục; chừng nào tình trạng hỗn loạn công nghiệp chưa được thanh toán — và tình trạng đó sẽ không thanh toán được, vì người ta không thể thanh toán nó bằng những thủ đoạn đàn áp đối với binh sĩ và công nhân, đồng thời vì những giai cấp cầm quyền hiện nay không thể

có những biện pháp mạnh dạn được; chừng nào nông dân chưa có ruộng đất — và họ sẽ không có, vì chính Tséc-nôp, với bản cương lĩnh ôn hòa của ông ta, cũng không được coi là xứng đáng vào chính phủ; chừng nào tất cả những điều đó vẫn còn, thì những cuộc khủng hoảng sẽ không tránh khỏi, quần chúng sẽ còn xuống đường nhiều lần, những cuộc quyết chiến sẽ xảy ra.

Giai đoạn hòa bình phát triển của cách mạng đã chấm dứt. Một giai đoạn mới đã bắt đầu, giai đoạn đấu tranh gay gắt, giai đoạn xung đột và chiến đấu. Cuộc sống sẽ sôi sục, các cuộc khủng hoảng sẽ nối tiếp nhau. Binh sĩ và công nhân sẽ không nằm im. Việc cấm báo *Sự thật chiến hào* đã đưa tới sự phản kháng của 20 trung đoàn. Người ta đưa những bộ trưởng mới vào chính phủ, nhưng cũng không vì thế mà giải quyết được khủng hoảng. Giai cấp công nhân chưa phải đã kiệt sức. Họ vẫn tỏ ra có nhiều lý trí hơn là quân thù đã lầm tưởng: khi họ biết rằng các Xô-viết đã phản bội, họ vẫn không giao chiến ngày 4 và 5 tháng Bảy. Còn cách mạng ruộng đất thì mới chỉ vừa bắt đầu biểu dương lực lượng.

Chúng ta phải đương đầu với những trận chiến đấu sắp tới một cách xứng đáng và có tổ chức.

Những nhiệm vụ cơ bản của chúng ta hiện nay là:

1. kêu gọi công nhân, binh sĩ, và nông dân phải bình tĩnh, kiên quyết, và có tổ chức;

2. cải tổ, củng cố và phát triển những tổ chức của chúng ta;

3. không coi nhẹ các khả năng hợp pháp, vì không một lực lượng phản cách mạng nào có thể thực sự đẩy được chúng ta vào vòng bất hợp pháp.

Thời kỳ sát hại bừa bãi đã qua rồi, một thời kỳ đàn áp «hợp pháp» bắt đầu, chúng ta phải nắm lấy và lợi dụng mọi khả năng hợp pháp.

Đa số trong Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết đã phản bội chúng ta bằng cách liên minh với bọn phản cách

mạng, những người bôn-sê-vích bị cô lập, do đó một vấn đề đã đặt ra: phải có thái độ thế nào với các Xô-viết và đa số của họ, tức bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng? Trong một buổi họp của Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, Mác-tốp đã lên án Gôt và Đan là đã đưa ra những nghị quyết đã được thông qua ở một cuộc họp của bọn Trăm-Đen và bọn Dân chủ - lập hiến. Những vụ truy bắt các người bôn-sê-vích đã chứng tỏ họ không có bạn đồng minh. Việc lại bắt giam những người lãnh đạo chúng ta và việc đình bản các báo chí của ta đã được bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng hoan nghênh rầm rộ. Như vậy mà còn nói tới đoàn kết với bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng thì tức là bắt tay với bọn phản cách mạng.

Tôi nói như vậy, vì lác đác đó đây, trong các nhà máy, người ta đang mưu toan tổ chức một sự liên minh giữa bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng với những người bôn-sê-vích. Đó là một hình thức đấu tranh giấu mặt chống lại cách mạng, bởi vì sự liên minh với bọn vệ quốc có thể đi đến thủ tiêu cách mạng. Trong hàng ngũ bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng, có những người sẵn sàng đấu tranh chống phản cách mạng (đó là những bạn hữu của Cam-cốp[41] trong bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng, và những bạn hữu của Mác-tốp trong bọn men-sê-vích), chúng ta sẵn sàng đoàn kết với họ trong mặt trận thống nhất cách mạng.

3. TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI ĐÃ ĐƯỢC VIẾT RA GIẤY

(Ngày 16 tháng Bảy)

1. *Câu hỏi của Ma-slốp-ski*: Trong những cuộc xung đột sắp tới và, cũng có thể trong những cuộc võ trang tuần hành sắp tới, Đảng ta sẽ tham gia đến mức độ nào và Đảng có ra mặt lãnh đạo không?

Trả lời của Sta-lin: Phải dự kiến là sẽ có tuần hành võ trang và phải sẵn sàng đối phó với tất cả. Những cuộc xung đột sắp tới sẽ dữ dội hơn, và Đảng không thể bàng quan trước các sự biến. Thay mặt khu Let-tô-ni, Xan-nơ đã trách Đảng là không nắm lấy việc lãnh đạo phong trào. Nhưng điều đó không đúng, vì chính đảng ta đã tự đề ra nhiệm vụ là hướng dẫn phong trào theo hướng hòa bình. Người ta có thể trách chúng ta là đã không mưu toan cướp chính quyền. Chúng ta có thể cướp chính quyền ngày 3 và 4 tháng Bảy, chúng ta có thể buộc Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết thừa nhận chính quyền của chúng ta. Nhưng vấn đề là phải biết rằng chúng ta sẽ có thể giữ được chính quyền hay không. Tiền tuyến, các tỉnh, và hàng loạt xô-viết địa phương có thể đứng lên chống lại chúng ta. Không có sự ủng hộ của các tỉnh, chính quyền sẽ không có cơ sở. Cướp chính quyền trong tay những điều kiện như thế, chúng ta sẽ tự đặt mình vào một tình thế bất lợi.

2. *Câu hỏi của I-va-nốp*: Thái độ của chúng ta đối với khẩu hiệu « Chính quyền về tay các Xô-viết», như thế nào? Há chẳng phải đã đến lúc nói đến: «Chuyên chính vô sản» sao?

Trả lời của Sta-lin: Khi một cuộc khủng hoảng chính quyền đã được giải quyết, tức là một giai cấp nào đó đã nắm chính quyền, hiện nay là giai cấp tư sản. Chúng ta có thể cứ giữ khẩu hiệu cũ là «Tất cả chính quyền về tay các xô-viết» được không? Tất nhiên là không. Trao chính quyền cho các xô-viết trong khi các xô-viết này thực tế đã ngấm ngầm ngoắc tay với giai cấp tư sản, thì như vậy là giúp ích cho kẻ thù của chúng ta. Nếu chúng ta thắng, chúng ta chỉ có thể trao chính quyền cho giai cấp công nhân, được các tầng lớp nghèo ở nông thôn ủng hộ. Chúng ta cũng phải đưa ra một hình thức tổ chức khác, hoàn chỉnh hơn, cho các Xô-viết đại biểu công

nông. Hình thức chính quyền thì vẫn như cũ, nhưng chúng ta thay đổi nội dung giai cấp của khẩu hiệu đó và bằng ngôn ngữ đấu tranh giai cấp, chúng ta nói: trao tất cả chính quyền vào tay công nhân và nông dân nghèo, họ sẽ thi hành một chính sách cách mạng.

3. *Câu hỏi của một người không ký tên*: Chúng ta phải xử trí như thế nào nếu Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ tuyên bố rằng thiểu số phải phục tùng đa số? Lúc đó chúng ta có rời bỏ Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết không?

Trả lời của Sta-lin: Đã có một quyết định về vấn đề đó. Đảng đoàn bôn-sê-vích đã họp và đã chuẩn bị câu trả lời, đại ý là: với tư cách là ủy viên Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, chúng tôi phục tùng tất cả những nghị quyết của Ủy ban và không phản đối các nghị quyết đó, nhưng với tư cách là đảng viên, chúng tôi có thể hành động một cách độc lập, vì không ai chối cãi được rằng sự tồn tại của các Xô-viết không xóa bỏ sự tồn tại độc lập của các đảng phái. Câu trả lời của chúng ta ngày mai sẽ được thông báo trong phiên họp của Ủy ban chấp hành trung ương.

4. DIỄN VĂN KẾT THÚC CUỘC THẢO LUẬN

(Ngày 16 tháng Bảy)

Các đồng chí, một tiểu ban mà tôi có tham dự đã được bầu ra để dự thảo nghị quyết về thái độ đối với quyết định của Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết về vấn đề những người bôn-sê-vích. Tiểu ban đã chuẩn bị một bản nghị quyết nói rằng: với tư cách là ủy viên Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, chúng tôi phục tùng đa số, nhưng với tư cách là đảng viên của Đảng bôn-sê-vích, chúng tôi có thể hành động

một cách độc lập, dù có chống lại quyết định của Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết thì cũng vậy.

Pơ-rô-khô-rốp hiểu chuyên chính vô sản là chuyên chính của Đảng ta. Nhưng chúng ta, thì chúng ta nói đến chuyên chính của giai cấp lôi cuốn theo nó các tầng lớp nghèo trong nông dân.

Trong tham luận của các đại biểu tôi thấy có một sự nhận định không chính xác: chúng ta đang đứng trước một sự phản động hay một cuộc phản cách mạng? Trong thời cách mạng thì không có phản động. Khi các giai cấp kế tiếp nhau nắm chính quyền, thì không phải là phản động, mà là cách mạng hoặc phản cách mạng.

Về nhân tố thứ tư đưa tới khủng hoảng chính quyền, tức là nhân tố quốc tế đã được Kha-ri-tô-nốp nêu lên, thì chỉ có chiến tranh và những vấn đề về chính sách đối ngoại gắn liền với chiến tranh, mới có liên quan đến cuộc khủng hoảng chính quyền của chúng ta. Trong báo cáo của tôi, tôi đã dành phần chủ yếu cho vấn đề chiến tranh, với tính cách là nhân tố đã đưa tới khủng hoảng chính quyền.

Còn về giai cấp tiểu tư sản, họ không còn là một khối nữa, mà họ đang phân hóa nhanh chóng (Xô-viết đại biểu nông dân của các nông dân tại ngũ đóng ở Pê-tơ-rô-gơ-rát đã chống lại Ủy ban chấp hành đại hội nông dân). Ở nông thôn đang có cuộc đấu tranh và song song với các Xô-viết đại biểu nông dân hiện có, đang tự động xuất hiện ra những xô-viết mới. Chúng ta tin vào chính sự ủng hộ của các tầng lớp nghèo đang lên đó trong nông dân. Chỉ có những tầng lớp đó, do hoàn cảnh kinh tế của họ, mới có thể đi được với chúng ta. Những tầng lớp nông dân đã đưa vào Ủy ban chấp hành Đại hội nông dân những người khát khao uống máu vô sản, như Ap-xen-chi-ep, thì sẽ không theo và cũng không đến với chúng

ta. Tôi đã thấy những người đó vỗ tay hoan nghênh Txê-rê-tê-li khi hắn tuyên bố là đã có lệnh truy nã đồng chí Lê-nin.

Những đồng chí cho rằng không thể có chuyên chính vô sản vì giai cấp vô sản chỉ đại diện cho một thiểu số trong nhân dân, những đồng chí đó đã quan niệm lực lượng đa số một cách máy móc: vì chính các Xô-viết cũng chỉ đại diện cho 20 triệu người do họ tổ chức lại, vậy mà nhờ tổ chức của họ, họ đã lôi kéo được toàn thể nhân dân. Một lực lượng có tổ chức và có khả năng đập tan những chướng ngại cản trở việc khôi phục kinh tế, sẽ được toàn dân đi theo.

Đồng chí Vô-lô-đác-ski hiểu khác tôi về bản nghị quyết đã được hội nghị thông qua, nhưng thật khó mà hiểu được quan điểm của đồng chí ấy như thế nào.

Có một số đồng chí hỏi chúng ta có thể thay đổi khẩu hiệu của chúng ta không. Khẩu hiệu của chúng ta về chính quyền xô-viết áp dụng cho giai đoạn phát triển hòa bình của cách mạng, giai đoạn đó đã chấm dứt. Không nên quên rằng hiện nay một trong những điều kiện thay đổi chính quyền là chiến thắng bọn phản cách mạng bằng khởi nghĩa. Trước kia, khi chúng ta tung ra khẩu hiệu của chúng ta về các Xô-viết, thì thực tế chính quyền đã nằm trong tay các Xô-viết. Gây áp lực đối với các Xô-viết, chúng ta có thể tác động đến việc thay đổi thành phần chính phủ. Hiện nay, chính quyền vào tay Chính phủ lâm thời. Chúng ta không thể tin rằng chính quyền sẽ về tay giai cấp công nhân một cách hòa bình, bằng cách gây áp lực đối với các Xô-viết. Là người mác-xít, chúng ta phải nói: vấn đề không phải là các thể chế, mà là cần biết thể chế đó đã áp dụng chính sách của giai cấp nào. Chúng ta hoàn toàn ủng hộ các Xô-viết mà trong đó ta chiếm đa số, và chúng ta ra sức tạo ra những Xô-viết như thế. Còn trao chính quyền cho các Xô-viết đã liên minh với bọn phản cách mạng, thì chúng ta không thể làm được.

Tóm tắt những điều trên đây, ta có thể nói là phong trào đã rời bỏ con đường phát triển hòa bình, vì nó đã đi vào con đường cách mạng xã hội chủ nghĩa. Trừ những tầng lớp nghèo trong nông dân ra, hiện nay giai cấp tiểu tư sản ủng hộ bọn phản cách mạng. Vì thế khẩu hiệu «Tất cả chính quyền về tay các Xô-viết» hiện nay đã lỗi thời.

Đăng lần đầu tiên năm 1923
trong tạp chí «Sử liệu đỏ»,
số 7

ĐIỀU GÌ ĐÃ XẢY RA?

Đó là ngày 3 và 4 tháng Bảy. Công nhân và binh sĩ cùng đi tuần hành trên các đường phố Pê-tơ-rô-gơ-rát, và hô to: «Tất cả chính quyền về tay các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ!»

Khi đó công nhân và binh sĩ muốn gì, họ muốn có được cái gì?

Lật đổ các Xô-viết chăng?

Dĩ nhiên là không!

Họ muốn có được cái điều là các Xô-viết phải nắm lấy tất cả chính quyền trong tay để cải thiện đời sống khó khăn của công nhân, nông dân, binh sĩ và thủy thủ.

Họ muốn củng cố các Xô-viết chứ không phải làm cho các Xô-viết yếu đi và bị phá hủy.

Họ muốn rằng khi nắm chính quyền, các Xô-viết phải đoạn tuyệt với địa chủ và giao ngay từ bây giờ ruộng đất cho nông dân, chứ không để kéo dài liên miên vấn đề đó.

Họ muốn rằng khi nắm chính quyền, các Xô-viết phải đoạn tuyệt với bọn tư bản và tạo ra những điều kiện lao động tốt đẹp hơn, thiết lập việc kiểm soát của công nhân trong các công xưởng và nhà máy.

Họ muốn rằng cuối cùng các Xô-viết phải chấm dứt cuộc chiến tranh nặng nề đã giết hại hàng triệu thanh niên bằng cách tuyên bố những điều kiện hòa ước công bằng.

Đó là những điều mà công nhân và binh sĩ muốn có được.

Song những người cầm đầu Ủy ban chấp hành, tức bọn men-sê-vích và xã-hội chủ nghĩa-cách mạng, không muốn đi theo con đường cách mạng.

Chúng thích thỏa hiệp với địa chủ hơn là liên minh với nông dân cách mạng.

Chúng thích thỏa hiệp với tư bản hơn là liên minh với công nhân cách mạng.

Chúng thích liên minh với học sinh-sĩ quan và cô-dắc hơn là liên minh với binh sĩ và thủy thủ cách mạng.

Sau khi đã tuyên bố một cách phản bội rằng công nhân và binh sĩ bôn-sê-vích là kẻ thù của cách mạng, họ đã quay súng bắn vào công nhân và binh sĩ để làm vừa lòng bọn phản cách mạng.

Bọn đui mù! Chúng không biết rằng bắn vào những người bôn-sê-vích là chúng bắn vào cách mạng; là chúng chuẩn bị thắng lợi cho bọn phản cách mạng.

Chính vì thế bọn phản cách mạng, trước đây vẫn ẩn nấp trong hang, nay đã xuất hiện.

Sự tan rã của mặt trận bắt đầu từ ngày đó và đã chỉ rõ những hậu quả tai hại của chính sách vệ quốc, đã khuyến khích hơn nữa những hy vọng của bọn phản cách mạng.

Và bọn này cũng không quên lợi dụng những «khuyết điểm» của bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng.

Bọn cầm đầu phe phản cách mạng, tức bọn Mi-li-u-cốp, đã uy hiếp và làm thất vọng những bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng, thuần phục họ và lôi kéo họ; sau đó chúng đã tấn công cách mạng. Phá phách và đóng

của các báo chí, tước võ khí của công nhân và binh sĩ, bắt bớ và hành hung, bịa đặt và vu khống, bọn chỉ điểm, mật thám vu khống vô sỉ và hèn hạ những lãnh tụ Đảng ta: đấy là những kết quả của cái chính sách thỏa hiệp đó.

Tình hình đã đi đến chỗ bọn dân chủ-lập hiến, táo tợn, đưa ra những tối hậu thư, đe dọa và khủng bố các Xô-viết, bài xích và lăng mạ các Xô-viết, trong khi đó những bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng xanh xám mặt mày nhượng hết trận địa này đến trận địa khác, và các ngài bộ trưởng dũng cảm thì, trước những đòn đả kích của bọn dân chủ-lập hiến, bỏ chạy tan tác, mặc cho bọn bộ hạ của Mi-li-u-côp tự do hoành hành để... «cứu vãn»... cách mạng.

Tình hình như vậy thì có gì đáng ngạc nhiên khi thấy bọn phản cách mạng ca khúc khải hoàn?

Tình hình hiện nay là như thế đó.

Nhưng tình hình đó sẽ không thể kéo dài được.

Thắng lợi của bọn phản cách mạng là thắng lợi của bọn địa chủ. Nhưng nông dân không thể sống không có ruộng đất lâu hơn nữa. Vì thế một cuộc quyết chiến với bọn địa chủ là không tránh khỏi.

Thắng lợi của bọn phản cách mạng là thắng lợi của bọn tư bản. Nhưng công nhân chỉ có thể dịu đi khi nào những điều kiện sinh sống của họ được cải thiện triệt để. Vì thế một cuộc quyết chiến với bọn tư bản là không tránh khỏi.

Thắng lợi của bọn phản cách mạng có nghĩa là chiến tranh tiếp tục, nhưng chiến tranh không thể kéo dài, vì tất cả đất nước đang nghẹt thở dưới gánh nặng của chiến tranh.

Vì thế thắng lợi của bọn phản cách mạng chỉ là mong manh và nhất thời.

Tương lai thuộc về một cuộc cách mạng mới.

Chỉ có thiết lập một chính quyền nhân dân triệt để mới có thể đem ruộng đất lại cho nông dân, lập lại trật tự trong đời sống kinh tế của đất nước và bảo đảm hòa bình, rất cần thiết cho nhân dân châu Âu đã chịu muôn ngàn thống khổ.

« Công nhân và binh sĩ » số 1,
ngày 23 tháng Bảy 1917
Bài báo không ký tên

MỘT THẮNG LỢI CỦA PHE PHẢN CÁCH MẠNG[42]

Phe phản cách mạng được tổ chức lại. Nó đang lớn mạnh và tấn công trên toàn bộ trận tuyến. Bọn thủ lĩnh của phe phản cách mạng, tức các ngài dân chủ - lập hiến, mới hôm qua đây còn tẩy chay chính phủ, thì hôm nay lại sẵn sàng trở lại chính phủ để làm chủ đất nước.

Những đảng «tham gia chính phủ», tức những đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, cùng với cái chính phủ «cứu vãn cách mạng» của họ, đang rút lui một cách vô cùng hỗn loạn. Họ sẵn sàng nhượng bộ tất cả, họ sẵn sàng làm tất cả: chỉ cần ra lệnh thôi.

Đem nộp bọn bôn-sê-vích và những kẻ tán thành chúng?

— Thưa các ngài dân chủ-lập hiến, xin mời các ngài giữ lấy bọn bôn-sê-vích.

Đem nộp phái đoàn Ban-tích và bọn bôn-sê-vích ở Cô-rôn-stát?

— Thưa các ngài «tình báo», xin tuân lệnh và mời các ngài giữ lấy phái đoàn.

Cấm các tờ báo bôn-sê-vích của công nhân và binh sĩ mà những người dân chủ-lập hiến ghét cay ghét đắng?

— Thưa các ngài dân chủ-lập hiến, thật vô cùng sung sướng được làm hài lòng các ngài, chúng tôi sẽ cấm các tờ báo đó.

— Giải giáp cách mạng, giải giáp công nhân và binh sĩ?

— Thưa các ngài địa chủ và tư sản, xin sẵn lòng. Chúng tôi sẽ giải giáp công nhân Pê-tơ-rô-gơ-rát, và cả công nhân ở Xơ-strô-ret-scơ nữa mặc dầu những người này không tham gia vào các sự biến những ngày mùng 3 và mùng 4 tháng Bảy.

Hạn chế các quyền tự do ngôn luận, tự do hội họp, quyền bất khả xâm phạm về thân thể và chỗ ở, đặt ra chế độ kiểm duyệt và chế độ cảnh sát chính trị?

— Thưa các ngài phản động, tất cả những điều đó sẽ được thực hiện, tất cả và triệt để.

Lập lại án tử hình ngoài mặt trận?

— Thưa các ngài không biết chán... chúng tôi xin sẵn lòng.

Giải tán Quốc hội Phần-lan vì đã theo lập trường của các Xô-viết?

— Thưa các ngài địa chủ và tư bản, chúng tôi sẽ xin chú ý đến điều đó.

Thay đổi cương lĩnh của chính phủ?

— Thưa các ngài dân chủ-lập hiến, xin tuân lệnh.

Và bọn men-sê-vích xã hội chủ nghĩa - cách mạng còn sẵn sàng nhượng bộ nữa, miễn là chúng thỏa hiệp được với bọn dân chủ - lập hiến, miễn là chúng trù tính được một sự cò kè mà cả nào đó...

Trong lúc đó, thì phe phản cách mạng ngày càng ngạo mạn; nó đòi hỏi những hy sinh mới; nó đưa Chính phủ lâm thời và Ủy ban chấp hành đến chỗ thoái vị một cách nhục nhã. Để làm vui lòng bọn dân chủ - lập hiến, người ta đề nghị triệu tập một «hội nghị bất thường» họp ở Mạc-tư-khoa, gồm những đại biểu của cái Đu-ma quốc gia đã bị chôn vùi và những đại biểu khác do cuộc bầu cử theo thuế suất bầu ra, như vậy trong cái bản hợp xướng chung đó Ủy ban chấp

hành trung ương sẽ bị thiểu số hết sức thảm hại. Các bộ trưởng sợ hãi cuống quít xin Kê-ren-ski cho từ chức. Bọn dân chủ - lập hiến quyết định thành phần của chính phủ.

Được Đu-ma Nga hoàng và bọn dân chủ - lập hiến phản bội giúp đỡ, người ta đã chôn vùi quyền tự do đã giành được bằng xương máu: các nhà lãnh đạo sinh hoạt chính trị ở ta hiện nay đang dẫn dắt chúng ta đi đến sự nhục nhã vô cùng như thế đó.

Trong lúc đó thì chiến tranh vẫn tiếp diễn và làm cho những khó khăn ở mặt trận thêm trầm trọng; thế là người ta cho rằng lập lại án tử hình ngoài mặt trận, tình hình sẽ tốt lên. Đồ mù! Chúng không thấy rằng quần chúng chỉ bằng lòng tấn công khi mà những mục đích chiến tranh đều rõ ràng và thiết thân đối với quân đội, khi mà quân đội có ý thức rằng họ đổ máu vì sự nghiệp của bản thân họ; chúng không thấy rằng ở nước Nga dân chủ, binh sĩ được họp mít-tinh và được tự do hội họp, nên cuộc tấn công của quần chúng không thể thực hiện được nếu không có cái ý thức đó.

Trong lúc đó thì tình trạng hỗn loạn thêm trầm trọng và có nguy cơ xảy ra nạn đói kém, nạn thất nghiệp và sự phá sản toàn diện; thế là người ta nghĩ rằng dùng những biện pháp cảnh sát để chống lại cách mạng thì giải quyết được sự khủng hoảng kinh tế. Đó là ý muốn của phe phản cách mạng. Đồ mù! Chúng không thấy rằng nếu không dùng những biện pháp cách mạng để chống lại giai cấp tư sản thì không thể nào cứu nước nhà thoát khỏi bị phá sản.

Công nhân bị truy nã, các tổ chức bị phá hủy, nông dân bị lừa phỉnh, binh sĩ và thủy thủ bị bắt giữ, các lãnh tụ của Đảng vô sản bị vu khống, thóa mạ ngày càng trơ tráo, tất cả những điều đó đều được thực hiện dưới chiêu bài «cứu vãn» cách mạng: các đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích đã dẫn dắt chúng ta đến chỗ như thế đó.

Thế mà, sau tất cả những điều đó, còn có những kẻ (xem *Đời sống mới*, đề nghị chúng ta hợp nhất với các ngài « cứu vãn» cách mạng bằng cách bóp chết cách mạng.

Vậy những kẻ đó coi chúng ta là những người như thế nào?

Không, các ngài ạ, chúng tôi không đi với bọn phản bội cách mạng đâu!

Công nhân sẽ không bao giờ quên rằng, trong những giờ phút khó khăn của những ngày tháng Bảy, khi mà phe phản cách mạng được tháo xích đã bắn vào cách mạng, thì đảng bôn-sê-vích là đảng duy nhất không rời bỏ các khu công nhân.

Công nhân sẽ không bao giờ quên rằng, trong những giờ phút khó khăn đó, các đảng tham chính, tức đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và đảng men-sê-vích, đã đứng về phía bọn chà đạp và giải giáp công nhân, binh sĩ và thủy thủ.

Công nhân sẽ nhớ tất cả các điều đó và sẽ rút ra những kết luận thích đáng.

« Công nhân và binh sĩ », số 1,
ngày 23 tháng Bảy 1917.

Ký tên: K. Sta-lin

MỘT THẮNG LỢI CỦA BỌN DÂN CHỦ - LẬP HIẾN

Việc thay đổi bộ trưởng trong nội các có lẽ vẫn chưa chấm dứt. Bọn dân chủ-lập hiến vẫn tiếp tục mặc cả với Kê-ren-ski.

Cứ hết «câu kết» này lại đến «câu kết» khác.

Bọn dân chủ-lập hiến dĩ nhiên sẽ vào nội các, vì mọi việc đều diễn ra theo yêu cầu của chúng. Có thể Tséc-nốp vẫn ở lại. Dường như « bây giờ người ta không cần đến » Txê-rê-tê-li nữa. «Trước kia người ta cần đến hắn» để giải giáp công nhân. Bây giờ công việc đã xong xuôi, thì vai trò của hắn cũng kết thúc. «Người Mâu-rơ đã làm xong nhiệm vụ, thì người Mâu-rơ có thể rút lui. »[43] Hắn sẽ được thay thế bằng Ap-cơ-xen-chi-ép.

Nhưng, dĩ nhiên, đây không phải là vấn đề người. Tséc-nốp, Txê-rê-tê-li hay một tên nào khác cùng một loại, há chẳng phải là cùng một giuộc như nhau ? Ai chẳng biết rằng những tên giả danh phái Xim-mec-van đó cũng phục vụ lợi ích của chủ nghĩa đế quốc chẳng kém gì các tên Hen-đơn-xơn và Tô-ma[44] ?

Xin nhắc lại, đây không phải là vấn đề người.

Mà vấn đề là ở chỗ này: Trong cuộc xô đẩy nhau đó, trong cuộc chạy đua giành ghế bộ trưởng, v.v., mà thực chất là một cuộc đấu tranh giành quyền bính, chính đường lối của bọn dân chủ-lập hiến đã thắng: đó là đường lối phản cách mạng trong chính sách đối nội, đường lối «chiến tranh tới cùng» trong chính sách đối ngoại.

Vì vấn đề được đặt ra như thế này:

Hoặc là tiếp tục chiến tranh, thì như thế là hoàn toàn phụ thuộc vào thị trường tài chính của Anh và Mỹ, là đưa đến sự thống trị của bọn dân chủ-lập hiến, là kìm hãm cách mạng; vì cả bọn dân chủ-lập hiến lẫn bọn tư bản «đồng minh» đều không thể có thiện cảm đối với Cách mạng Nga.

Hoặc là giao chính quyền cho giai cấp cách mạng, phá vỡ xiềng xích tài chính của tư bản đồng minh đang trói buộc nước Nga, tuyên bố các điều kiện về hòa ước, hy sinh lợi nhuận của bọn địa chủ và tư bản nhằm phục hưng nền kinh tế quốc dân bị sụp đổ.

Không có con đường thứ ba, vì vậy bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng đi tìm một con đường thứ ba thì không thể không thất bại được.

Về mặt này, bọn dân chủ-lập hiến tỏ ra khôn ngoan hơn.

Tờ *Ngôn luận* viết: «Chính phủ phải kiên quyết vứt bỏ những xu hướng nguy hại của chủ nghĩa xim-mec-van và của chủ nghĩa xã hội «không tưởng»».

Nói một cách khác là: phải cương quyết tiếp tục chiến tranh, chiến tranh tới cùng.

«Cuối cùng phải rút ra một kết luận», Nê-cơ-ra-xốp nói tại cuộc họp nổi tiếng kia như thế: Hãy giành lấy chính quyền (đây là ông ta nói với Xô-viết), hoặc là để cho người khác có cơ hội giành lấy chính quyền.

Nói một cách khác: hoặc là cách mạng hoặc là phản cách mạng.

Những người men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã vứt bỏ con đường Cách mạng: như vậy là họ nhất định sẽ phải lệ thuộc vào bọn dân chủ-lập hiến, bọn phản cách mạng.

Vì đi theo bọn dân chủ-lập hiến, tức là vay mượn bên trong được bảo đảm.

Vì đi theo bọn dân chủ-lập hiến, tức là thân thiện với tư bản đồng minh, nghĩa là vay mượn bên ngoài được bảo đảm.

Người ta lại đang cần rất nhiều tiền, vì ở hậu phương thì kiệt quệ, ở tiền tuyến lại còn hơn thế nữa...

Đó là tất cả thực chất của cuộc «khủng hoảng».

Đó là tất cả ý nghĩa của thắng lợi của bọn dân chủ-lập hiến.

Còn thắng lợi đó được lâu dài hay không, tương lai gần đây sẽ nói cho chúng ta biết.

« Công nhân và binh sĩ » số 2,
ngày 24 tháng Bảy 1917.
Xã luận

GỬI TẤT CẢ CÁC NGƯỜI LAO ĐỘNG, TẤT CẢ CÔNG NHÂN VÀ BINH SĨ PÊ-TƠ-RÔ-GƠ-RÁT [45]

Các đồng chí!

Nước Nga đang trải qua những ngày khó khăn.

Ba năm chiến tranh đã gây ra nhiều hy sinh vô kể và đã làm cho nước nhà kiệt quệ.

Việc vận tải và tiếp tế lương thực bị rối loạn đang đưa tới nguy cơ gây ra nạn đói phổ biến.

Công nghiệp bị suy sụp và các nhà máy bị đình đốn đang làm lay chuyển tận gốc nền kinh tế quốc dân.

Và chiến tranh luôn luôn tiếp diễn làm cho cuộc tổng khủng hoảng thêm trầm trọng và đưa nước nhà đến chỗ phá sản hoàn toàn.

Chính phủ lâm thời, có nhiệm vụ «cứu vãn» nước nhà, lại tỏ ra bất lực không làm nổi nhiệm vụ đó. Hơn thế nữa, nó còn làm cho tình hình trầm trọng thêm bằng cách mở cuộc tấn công trên mặt trận và do đó kéo dài thêm cuộc chiến tranh, nguy cơ chủ yếu gây ra cuộc tổng khủng hoảng trong nước.

Do đó mà có tình hình hoàn toàn không ổn định, khủng hoảng và rối loạn trong chính quyền, tình hình mà tất cả mọi người đều lớn tiếng phản đối, nhưng người ta vẫn chưa có được biện pháp nào nghiêm chỉnh để khắc phục.

Việc bọn dân chủ-lập hiến rút lui khỏi chính phủ đã vạch ra một lần nữa cho người ta thấy tất cả cái tính chất giả tạo và non yếu của một nội các liên hiệp.

Còn việc rút lui quân đội của chúng ta trên mặt trận sau cuộc tấn công nổi tiếng đó, thì chính nó đã vạch trần tất cả sự nguy hại của cái chính sách tấn công và đã đẩy cuộc khủng hoảng lên đến cực độ, làm giảm uy tín chính phủ và làm cho chính phủ mất hết mọi tín nhiệm cả của giai cấp tư sản «trong nước» lẫn của giai cấp tư sản «đồng minh».

Tình hình đã trở nên nghiêm trọng.

Có hai con đường mở ra trước mặt những «người cứu vãn» cách mạng.

Hoặc là tiếp tục chiến tranh và «tấn công», như thế thì nhất định đưa đến chỗ giao chính quyền vào tay giai cấp tư sản phản cách mạng để có được tiền bằng cách vay bên trong và bên ngoài, vì nếu không thì giai cấp tư sản sẽ không vào chính phủ, công trái trong nước sẽ không có, Anh và Mỹ sẽ không chịu cho vay; theo giả thuyết đó, «cứu» nước có nghĩa là bắt công nhân và nông dân trả những khoản tổn phí chiến tranh để làm vừa lòng bọn cá mập đế quốc Nga và «đồng minh».

Hoặc là chuyển chính quyền vào tay công nhân và nông dân nghèo, tuyên bố điều kiện ký hòa ước theo lối dân chủ, và đình chỉ chiến tranh để đẩy cách mạng tiến lên và giao ruộng đất cho nông dân, lập ra chế độ kiểm sát của công nhân trong công nghiệp, phục hưng nền kinh tế quốc dân đang bị kiệt quệ bằng cách hy sinh lợi nhuận của bọn tư bản và địa chủ.

Con đường thứ nhất tăng cường chính quyền của các giai cấp hữu sản đối với những người lao động và làm cho nước Nga trở thành thuộc địa của Anh, Mỹ, và Pháp.

Con đường thứ hai mở ra kỷ nguyên cách mạng công nhân ở châu Âu, phá bỏ màng lưới quan hệ tài chính đang bó chặt

lấy nước Nga, làm lay chuyển tận gốc nền thống trị tư sản và dọn đường cho việc thực sự giải phóng nước Nga.

Cuộc biểu tình ngày 3 và 4 tháng Bảy là lời kêu gọi của quần chúng công nhân và binh sĩ đối với các đảng xã hội chủ nghĩa để cho các đảng này đi vào con đường thứ hai, con đường phát triển liên tục của cách mạng.

Đó là ý nghĩa chính trị của cuộc biểu tình đó, ý nghĩa lịch sử rất lớn của nó.

Nhưng Chính phủ lâm thời và các đảng tham chính, đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và đảng men-sê-vích, lại không củng cố lực lượng của mình bằng cách dựa vào hành động cách mạng của công nông, mà dựa vào những sự câu kết thỏa hiệp với giai cấp tư sản dân chủ-lập hiến, nên họ đã chọn con đường thứ nhất, con đường chạy theo bọn phản cách mạng.

Đáng lẽ phải hoan nghênh những người biểu tình và nắm lấy chính quyền để cùng với họ đấu tranh chống giai cấp tư sản đế quốc đồng minh và giai cấp tư sản «trong nước» để thực sự cứu cách mạng, thì họ lại liên minh với giai cấp tư sản phản cách mạng và quay vũ khí chống những người biểu tình, chống công nhân và binh sĩ, đưa bọn học sinh sĩ quan và bọn cô-dắc ra đàn áp họ.

Làm như thế là họ đã phản bội cách mạng và mở toang cửa đón bọn phản cách mạng.

Như thế là một lớp bùn thối tha đã từ đáy bùng lên làm nhơ bẩn tất cả những gì cao quý và chính trực.

Khám xét và cướp phá, bắt bớ và đánh đập, tra tấn và giết hại, cấm báo chí và các tổ chức, tước vũ khí công nhân và giải tán các trung đoàn, giải tán Quốc hội Phần-lan, hạn chế các quyền tự do và lập lại án tử hình, để cho bọn cảnh sát và bọn mật vụ hoành hành, dối trá và vu khống bỉ ổi,

tất cả những việc đó đã xảy ra với sự mặc nhiên đồng tình của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích: đấy là bước đầu của bọn phản cách mạng.

Bọn đế quốc Nga và đế quốc đồng minh với đảng dân chủ-lập hiến; bọn chỉ huy tối cao với bọn học sinh sĩ quan, bọn cô-dắc và các cơ quan mật vụ: đó là lực lượng của bọn phản cách mạng.

Chính những tập đoàn đó quyết định thành phần của Chính phủ lâm thời; và các bộ trưởng hiện ra rồi lại biến đi như những con rối.

Chính theo lệnh của các tập đoàn đó mà người ta đem nộp những người bôn-sê-vích và Tséc-nốp, người ta thanh trừng quân đội và thủy quân, người ta xử bắn ở mặt trận và người ta giải tán các đơn vị ở đó, người ta biến Chính phủ lâm thời thành món đồ chơi trong tay Kê-ren-ski và biến Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết thành một vật phụ của cái đồ chơi đó; chính theo lệnh đó mà phe dân chủ cách mạng «từ bỏ một cách nhục nhã quyền lợi và nhiệm vụ của mình, mà viện Đu-ma của Nga hoàng mới đây bị bãi bỏ nay lại được phục hồi với đầy đủ quyền hành.

Tình hình đã đi đến chỗ là tại cái «hội nghị lịch sử»[46] ở Điện Mùa đông (ngày 21 tháng Bảy), người ta đã không úp mở thỏa thuận với nhau (người ta âm mưu!) để tiếp tục bóp nghẹt cách mạng, và vì người ta sợ những người bôn-sê-vích có thể phát hiện ra nhiều việc nên người ta không triệu tập họ đến cuộc hội nghị đó.

Và trước mắt là việc dự trù triệu tập một «hội nghị Mạc-tư-khoa» để chuẩn bị chôn vùi hẳn quyền tự do mà mọi người đã giành được bằng xương máu...

Tất cả điều đó đã được tiến hành với sự tham gia của những người men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng, họ đã hèn nhát nhượng hết trận địa này đến trận địa khác, tự công

kích mình một cách khúm núm và công kích những tổ chức của mình, chà đạp lên những thành quả của cách mạng một cách đầy tội ác...

Chưa bao giờ, các «đại biểu» phe dân chủ lại có một thái độ nhục nhã đến như thế trong những ngày lịch sử đó!

Chưa bao giờ họ sa ngã sâu đến như thế!

Trước tình hình đó, liệu người ta còn có thể ngạc nhiên khi thấy bọn phản cách mạng đã đi đến táo tợn và bôi nhọ tất cả mọi cái gì là chính trực và cách mạng? Trước tình hình đó, liệu người ta còn có thể ngạc nhiên khi thấy bọn bị mua chuộc và bọn vu cáo hèn hạ dám trắng trợn «buộc tội» các lãnh tụ Đảng ta là «phản bội»; khi thấy bọn kẻ cướp cầm bút cứ lải nhải một cách vô sỉ lời «buộc tội» đó trong báo chí tư sản, còn «Viện công tố» thì trơ tráo công bố ra những cái gọi là tài liệu «về vụ án Lê-nin», v.v..?

Rõ ràng là các ngài đó định làm rối loạn hàng ngũ chúng ta, gieo nghi ngờ và hoang mang, làm mất tin tưởng đối với các lãnh tụ của chúng ta.

Đồ khốn nạn! Chúng không biết rằng chưa bao giờ các lãnh tụ của chúng ta lại được giai cấp công nhân gần gũi và thân thiết như trong những ngày nay, những ngày mà bọn tư sản đều cáng vô sỉ đang bôi nhọ họ!

Đồ bị mua chuộc! Chúng thậm chí cũng không ngờ rằng sự vu cáo của bọn làm thuê cho giai cấp tư sản càng trắng trợn bao nhiêu thì công nhân càng yêu mến lãnh tụ của mình nhiều hơn bấy nhiêu, họ càng tin tưởng hoàn toàn vào lãnh tụ; vì do kinh nghiệm, họ biết rằng nếu kẻ thù phỉ báng lãnh tụ của giai cấp vô sản, như thế chứng tỏ chắc chắn rằng lãnh tụ thành thực phục vụ mình.

Mấy chữ ô nhục khắc vào mặt bọn vu cáo bất lương: đấy, chúng tôi dành cho các người chữ đó, các ngài A-léc-xin-ski và Buốc-xep, Pê-rê-véc-dép và Đô-bơ-rôn-ra-vôp. Các ngài

hãy nhận lấy mấy chữ đó của 32.000 công nhân có tổ chức ở Pê-tơ-rô-gơ-rát đã bầu ra chúng tôi, và hãy đeo nó cho đến ngày tận số. Các ngài rất đáng được như vậy!

Còn các ngài tư bản và địa chủ, chủ ngân hàng và đầu cơ, các giáo chủ và mật thám, tất cả các ngài đã làm ra xiềng xích cho các dân tộc, các ngài ca khải hoàn quá sớm đấy, các ngài bắt tay quá sớm vào việc chôn vùi cuộc Cách mạng Nga vĩ đại đấy. Cách mạng vẫn sống, nó sẽ còn được người ta nói đến đấy, hỡi các ngài đào huyệt.

Chiến tranh và tàn phá vẫn tiếp tục, và không phải là những biện pháp trấn áp khốc liệt làm lành được những vết thương mà chiến tranh và tàn phá đã gây ra.

Những lực lượng bí mật của cách mạng vẫn sống và đang tiếp tục công việc bền bỉ của họ là làm đảo lộn đất nước.

Nông dân vẫn chưa được ruộng đất. Họ sẽ chiến đấu, vì họ không thể sống mà không có ruộng đất.

Công nhân vẫn chưa làm được việc kiểm sát nhà máy và công xưởng. Họ sẽ chiến đấu để đạt đến chỗ đó, vì tình trạng công nghiệp suy đồi đẩy họ vào nguy cơ bị thất nghiệp.

Người ta muốn làm cho binh sĩ và hải quân quay trở lại chịu kỷ luật thời xưa. Họ sẽ chiến đấu cho tự do vì họ đã tỏ ra xứng đáng được tự do.

Không, thưa các ngài phản cách mạng, cách mạng không chết đâu; cách mạng chỉ lắng xuống thôi để đến khi tập hợp được lực lượng mới, sẽ đánh mạnh hơn nữa vào kẻ thù.

Chúng ta vẫn sống: lửa các lực lượng chưa dùng
Còn nung nấu máu đào ta...[47]

Ở phương Tây, ở Anh và ở Đức, ở Pháp và ở Áo, há người ta chẳng thấy lá cờ cách mạng công nhân đã tung bay, há người ta chẳng thấy các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ đã được tổ chức lên đó sao?

Sẽ còn có những trận chiến đấu nữa!

Sẽ còn những thắng lợi!

Tất cả vấn đề là ở chỗ phải sẵn sàng và có tổ chức để đương đầu trong những trận sắp tới.

Hỡi các công nhân! Vinh dự làm lãnh tụ cuộc cách mạng Nga thuộc về các đồng chí. Hãy liên hợp quần chúng chung quanh mình và tập hợp họ dưới lá cờ của Đảng ta. Hãy nhớ lấy rằng trong những giờ khó khăn, trong những ngày tháng Bảy, khi quân thù của nhân dân xả súng vào Cách mạng, thì Đảng bôn-sê-vích là đảng duy nhất không rời bỏ các khu công nhân. Hãy nhớ lấy rằng trong những ngày gay go ấy, bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã đứng vào phe những kẻ chà đạp và giải giáp công nhân.

Các đồng chí! Hãy đứng dưới lá cờ của chúng ta!

Hỡi các nông dân! Các lãnh tụ của các bạn đã tỏ ra không xứng đáng với hy vọng của các bạn! Họ đã theo gót bọn phản cách mạng nên các bạn vẫn không được ruộng đất: vì chừng nào bọn phản cách mạng còn làm chủ tình thế, thì các bạn sẽ không có được ruộng đất của bọn địa chủ đâu. Công nhân là những đồng minh chắc chắn duy nhất của các bạn. Chỉ có đi theo họ, các bạn mới có được ruộng đất và tự do. Vậy hãy liên hợp lại chung quanh công nhân!

Hỡi các binh sĩ! Sức mạnh của cách mạng là ở chỗ liên minh giữa nhân dân và binh sĩ. Các bộ trưởng xuất hiện rồi lại biến đi, nhưng nhân dân thì còn mãi. Vậy các đồng chí hãy luôn luôn đi với nhân dân và chiến đấu trong hàng ngũ nhân dân!

Đả đảo bọn phản cách mạng!

Cách mạng muôn năm!

Chủ nghĩa xã hội và tình hữu nghị anh em giữa các dân tộc muôn năm!

« Công nhân và binh sĩ », số 2, ngày 24 tháng Bảy 1917.

Hội nghị thành bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát của Đảng công nhân xã hội-dân chủ Nga (bôn-sê-vích)

HAI HỘI NGHỊ [48]

Hai hội nghị. Hai hội nghị ở Thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Một là của men-sê-vích và một là của bôn-sê-vích.

Hội nghị thứ nhất chỉ vẻn vẹn đại biểu cho 8.000 công nhân.

Hội nghị thứ hai đại biểu cho 32.000 công nhân.

Tại hội nghị thứ nhất bao trùm không khí hỗn loạn và tan rã vì hội nghị đó đang đi đến chỗ phân ra làm hai.

Tại hội nghị thứ hai bao trùm không khí đoàn kết nhất trí.

Hội nghị thứ nhất có sức mạnh là nhờ thỏa hiệp với giai cấp tư sản dân chủ-lập hiến. Vì thế nó chia ra làm hai, vì trong số những người men-sê-vích vẫn còn có những người chưa mất phẩm cách và không chịu chạy theo đuôi giai cấp tư sản.

Hội nghị thứ hai, trái lại, có sức mạnh không phải là nhờ câu kết với giai cấp tư sản, mà là nhờ cuộc đấu tranh cách mạng của công nhân chống tư bản và địa chủ.

Đối với hội nghị thứ nhất, «cứu nước» tức là tẩy trừ chủ nghĩa bôn-sê-vích và phản bội cách mạng.

Đối với hội nghị thứ hai, thì lại là quét sạch phe phản động và bọn «xã hội chủ nghĩa» lệ thuộc vào nó.

Người ta nói rằng chủ nghĩa bôn-sê-vích đã chết và bị chôn vùi rồi.

Các ngài đào huyệt chôn chúng tôi quá sớm đấy. Chúng tôi vẫn còn sống sờ sờ, giai cấp tư sản sẽ còn nhiều lần có dịp run rầy và sợ chết khiếp khi nghe tiếng nói của chúng tôi.

32.000 người bôn-sê-vích vai kề vai đang bảo vệ cách mạng, còn 8.000 người men-sê-vích rã rời, phần đông đã phản bội cách mạng: vậy các đồng chí công nhân, các đồng chí hãy chọn đi!

« Công nhân và binh sĩ », số 2,
ngày 24 tháng Bảy 1917.

Bài báo không ký tên

CHÍNH PHỦ MỚI

Việc thay đổi nội các đã chấm dứt. Chính phủ mới đã được thành lập. Thành phần chính phủ gồm những người dân chủ-lập hiến, những người cảm tình với phái dân chủ-lập hiến, những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng, những người men-sê-vích.

Đảng dân chủ-lập hiến đã được thỏa mãn. Những yêu cầu chủ yếu của nó đã được chấp nhận và sẽ được dùng làm cơ sở cho hoạt động của chính phủ mới.

Bọn dân chủ-lập hiến đòi tăng cường chính phủ bằng cách hạn chế quyền hạn của các Xô-viết, đòi chính phủ phải độc lập đối với các Xô-viết. Dưới sự chỉ đạo của bọn «thủ lĩnh tồi tệ» xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, các Xô-viết đã nhượng bộ, do đó đã tự mình ký án xử tử mình.

Chính phủ lâm thời một mình nắm cả quyền hành, đó là điều mà bọn dân chủ-lập hiến đã đạt được.

Bọn dân chủ-lập hiến đòi «thanh trừng quân đội», nghĩa là phải có một «kỷ luật sắt», quân đội chỉ phục tùng những người chỉ huy trực tiếp của họ, còn những người chỉ huy đó thì chỉ phục tùng chính phủ. Dưới sự chỉ đạo của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, các Xô-viết cũng đã nhượng bộ và do đó đã tự mình giải giáp mình.

Các Xô-viết không nắm quân đội và quân đội chỉ phục tùng chính phủ gồm những phần tử cảm tình với phái dân chủ-lập hiến, đó cũng là điều mà bọn dân chủ-lập hiến đã đạt được.

Bọn dân chủ-lập hiến đòi hoàn toàn nhất trí với phe đồng minh. Các Xô-viết đã nhân danh... «bảo vệ đất nước» mà «cương quyết» đi vào con đường đó, và quên mất những lời tuyên bố «quốc tế chủ nghĩa» của mình. Vì thế cái gọi là cương lĩnh ngày 8 tháng Bảy không còn hiệu lực nữa.

Chiến tranh «tàn khốc», «chiến tranh tới cùng», đó cũng là điều mà bọn dân chủ-lập hiến đã đạt được.

Xin hãy nghe đây lời của họ.

«Những yêu cầu của đảng dân chủ - lập hiến chắc chắn là được đặt làm cơ sở hoạt động của tất cả chính phủ... Vì thế, sau khi những yêu cầu chủ yếu của đảng dân chủ - lập hiến đã được chấp nhận rồi, thì đảng cho rằng không thể nào lại tiếp tục tranh cãi trên cơ sở những sự bất đồng riêng của đảng phái».

[Vì đảng dân chủ - lập hiến biết rằng trong những điều kiện hiện nay] «các nhân tố dân chủ trong cái cương lĩnh nổi tiếng ngày 8 tháng Bảy còn có rất ít thì giờ và khả năng» (xem tờ *Ngôn luận*).

Như thế là rõ ràng.

Đã có một thời kỳ các Xô-viết tạo ra một cuộc sống mới, bằng cách tiến hành những cải biến cách mạng và buộc Chính phủ lâm thời phải phê chuẩn những cải biến đó bằng sắc lệnh và mệnh lệnh.

Đó là vào tháng Ba và tháng Tư.

Chính phủ lâm thời lúc đó bị các Xô-viết xỏ mũi, nó bao che những biện pháp Cách mạng của các xô-viết bằng ngọn cờ phi cách mạng của nó.

Bây giờ đã đến thời kỳ Chính phủ lâm thời đã lùi bước và tiến hành những «cải biến» phản cách mạng, còn các Xô-viết thì «buộc lòng» phải xác nhận một cách ngấm ngầm những cái đó trong những nghị quyết mập mờ của mình.

Hiện nay, Ủy ban chấp hành trung ương, đại biểu cho tất cả các Xô-viết, đang bị chính phủ lâm thời xỏ mũi, nó dùng những luận điệu cách mạng để che giấu bộ mặt phản cách mạng của chính phủ.

Rõ ràng là các vai trò đã thay đổi và không lợi gì cho các Xô-viết.

Phải đấy, phái dân chủ-lập hiến được «thỏa mãn».

Nhưng tương lai gần đây sẽ cho chúng ta thấy rõ có được lâu hay không.

« Công nhân và binh sĩ », số 3,
Ngày 26 tháng Bảy 1917.
Xã luận

VỀ CUỘC BẦU CỬ VÀO QUỐC HỘI LẬP HIẾN[49]

Cuộc vận động bầu cử vào Quốc hội lập hiến đã bắt đầu. Các đảng đã huy động lực lượng của mình. Các ứng cử viên tương lai của Đảng dân chủ - lập hiến đang chạy đi các nơi trên nước Nga, cân nhắc khả năng thắng lợi của mình. Bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng thì triệu tập tại Pê-tơ-rô-gơ-rát một hội nghị đại biểu nông dân các tỉnh để «tổ chức» việc bầu cử. Một nhóm dân túy khác, cũng nhằm mục đích đó, lại triệu tập một đại hội Liên hiệp nông dân Nga[50] ở Mạc-tư-khoa. Đồng thời, các «Xô-viết đại biểu nông dân tại ngũ» không đảng phái, cũng tự động xuất hiện, và tự đặt cho mình mục đích tiến hành có kết quả cuộc bầu cử ở nông thôn. Có nhiều tổ chức công nhân tập hợp những người đồng hương cũng được thành lập nhằm một mục đích đó và gửi về các làng tài liệu tuyên truyền và người. Sau hết, có nhiều nhà máy cử đại biểu về nông thôn, chỉ nhằm mục đích vận động bầu cử. Đấy là chưa kể vô số những «đại biểu» cá nhân, nhất là binh sĩ và thủy thủ, chạy đi các nơi trong nước Nga, đem những «tin tức thành thị» về cho nông dân.

Rõ ràng là các tầng lớp rộng rãi nhất trong nhân dân đã thấy tính chất nghiêm trọng của lúc này và ý nghĩa quyết định của Quốc hội lập hiến.

Vả lại, mỗi người đều thấy rằng nông thôn là nơi có đại đa số dân cư nên nó có một vai trò quyết định, và cần phải đưa về đó tất cả những lực lượng sẵn có. Do tình trạng phân

tán và thiếu tổ chức của công nhân nông nghiệp là chỗ dựa chủ yếu của Đảng ta ở nông thôn, nên tất cả tình hình trên đây làm rắc rối khá nhiều cho nhiệm vụ của chúng ta trong lĩnh vực đó. Khác với công nhân thành thị là bộ phận có tổ chức nhất trong dân cư thành phố, công nhân nông nghiệp là một khối ít có tổ chức nhất. Các Xô-viết đại biểu nông dân nhằm chủ yếu tổ chức các tầng lớp trung nông và nông dân khá giả, những tầng lớp này tất nhiên có xu hướng muốn thỏa hiệp «với bọn địa chủ và tư bản có tư tưởng tự do». Các Xô-viết đó cũng lôi kéo được các phần tử vô sản và nửa vô sản nông thôn, làm cho họ chịu ảnh hưởng của các đảng thỏa hiệp như đảng lao động và xã hội chủ nghĩa-cách mạng. Sự phát triển không đầy đủ của chủ nghĩa tư bản nông nghiệp và của đấu tranh giai cấp ở nông thôn tạo ra những điều kiện thuận lợi cho chính sách thỏa hiệp đó.

Nhiệm vụ trước mắt của Đảng ta là phải làm cho những từng lớp nông dân nghèo thoát khỏi ảnh hưởng của các đảng lao động và xã hội chủ nghĩa - cách mạng và tập hợp họ cũng như công nhân thành thị thành một gia đình duy nhất đoàn kết anh em.

Chính ngay cuộc sống cũng phát triển theo chiều hướng đó và dần dần bóc trần tính chất vô dụng của chính sách thỏa hiệp. Nhiệm vụ của cán bộ Đảng là phải hết sức can thiệp vào cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến để vạch ra tất cả mọi sự nguy hại của chính sách đó và do đó làm cho việc tập hợp các tầng lớp nông dân nghèo chung quanh giai cấp vô sản thành thị được dễ dàng hơn.

Muốn thế, cần phải lập ra ngay từ bây giờ các hạt nhân của Đảng trong các làng và gắn bó chặt chẽ các hạt nhân đó với các ủy ban của Đảng ở thành thị.

Chúng ta phải tổ chức các nhóm của Đảng gồm nông dân và nông dân nghèo, trong mỗi tổng, mỗi huyện, mỗi khu bầu cử. Các nhóm đó phải liên hệ với các ủy ban của chúng ta ở

các trung tâm công nghiệp của tỉnh. Nhiệm vụ của các ủy ban là phải cung cấp cho các nhóm đó những tài liệu cần thiết về bầu cử, các tài liệu tuyên truyền và người.

Chỉ bằng cách đó và chính ngay trong quá trình cuộc vận động đó mới có thể tạo ra một sự thống nhất thực sự giữa vô sản thành thị và nông thôn.

Chúng ta không tán thành thỏa hiệp với bọn tư bản và địa chủ vì chúng ta biết rằng như thế chỉ làm tổn hại đến lợi ích của công nông.

Nhưng như thế không có nghĩa là chúng ta hoàn toàn chống mọi sự thỏa hiệp.

Chúng ta tán thành thỏa hiệp với các nhóm nông dân nghèo ngoài đảng đang được chính ngay cuộc sống thúc đẩy vào con đường đấu tranh cách mạng chống bọn địa chủ và tư bản.

Chúng ta tán thành thỏa hiệp với các tổ chức binh sĩ và thủy thủ ngoài đảng đang đặt tin tưởng vào những người nghèo chứ không phải vào bọn nhà giàu, vào nhân dân và trước hết vào giai cấp công nhân, chứ không phải vào chính phủ của giai cấp tư sản. Thật là vô lý và nguy hại nếu ta gạt bỏ các nhóm và tổ chức đó vì họ không thể và không muốn hợp nhất với Đảng ta.

Trong các địa phương ở nông thôn, việc vận động bầu cử của chúng ta như vậy là phải nhằm đi đến một sự nhất trí với các nhóm và tổ chức đó, thảo ra một cương lĩnh cách mạng chung, lập ra trong tất cả các khu những danh sách chung về ứng cử viên bao gồm không phải là những «giáo sư» và «bác học» mà là những nông dân, binh sĩ và thủy thủ sẵn sàng hiến thân mình để bảo vệ các yêu sách của nhân dân.

Chỉ có như thế mới có thể tập hợp được những tầng lớp rộng rãi nhân dân lao động nông thôn chung quanh vị lãnh tụ của cuộc cách mạng của chúng ta là giai cấp vô sản.

Không phải mất thì giờ tìm kiếm các nhóm ngoài đảng đó đâu, vì hàng ngày ở mỗi nơi đều có các nhóm đó xuất hiện. Và nó vẫn còn tiếp tục xuất hiện cũng chính vì lý do là người ta ngày càng không tín nhiệm vào Chính phủ lâm thời là chính phủ đang ngăn cản không cho các ủy ban nông dân sử dụng ruộng đất của bọn địa chủ. Các nhóm đó phát triển và sẽ còn tiếp tục phát triển do sự bất mãn đối với chính sách của Ủy ban chấp hành đại biểu nông dân Nga đi theo đuôi Chính phủ lâm thời. Chẳng hạn ta có thể dẫn chứng Xô-viết đại biểu nông dân Pê-tơ-rô-gơ-rát[51]» mới được thành lập, nó tập hợp toàn bộ quân đội đóng trong thành phố và, ngay từ buổi đầu, đã xung đột với Chính phủ lâm thời và Ban chấp hành đại biểu nông dân Nga.

Đây là một kiểu mẫu cương lĩnh có thể dùng làm cơ sở thỏa hiệp với các tổ chức nông dân và binh sĩ ngoài đảng đó.

1. Chúng ta chống bọn địa chủ và tư bản với cái « đảng tự do nhân dân » của chúng, vì chúng là những kẻ thù tệ hại nhất của nhân dân Nga. Không tín nhiệm, không ủng hộ bọn nhà giàu và chính phủ của chúng.

2. Chúng ta tín nhiệm và ủng hộ giai cấp công nhân đang dũng cảm đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội; chúng ta tán thành liên minh và thỏa hiệp giữa công nhân với nông dân, binh sĩ và thủy thủ chống lại bọn địa chủ và tư bản.

3. Chúng ta chống chiến tranh vì đó là một cuộc chiến tranh xâm lược. Tất cả các lời về hòa bình không thôn tính đều là những câu trống rỗng nếu như chiến tranh vẫn còn tiếp tục trên cơ sở các mật ước ký kết giữa Nga hoàng và bọn tư bản Anh—Pháp.

4. Chúng ta tán thành đình chỉ hết sức nhanh chóng cuộc chiến tranh bằng cuộc đấu tranh cương quyết của các dân tộc chống các chính phủ đế quốc của họ.

5. Chúng ta chống tình trạng hỗn loạn trong công nghiệp đang bị bọn tư bản làm cho trầm trọng thêm. Chúng ta tán

thành việc công nhân kiểm sát công nghiệp; chúng ta tán thành việc tổ chức công nghiệp theo nguyên tắc dân chủ, với sự can thiệp của chính bản thân công nhân và của chính quyền được họ thừa nhận.

6. Chúng ta tán thành việc tổ chức trao đổi đều đặn giữa thành thị và nông thôn, sao cho thành thị có được đủ lương thực và nông thôn có được đủ đường, dầu hỏa, giày, quần áo, các đồ bằng sắt và các sản phẩm cần thiết khác nữa.

7. Chúng ta tán thành giao tất cả ruộng đất lại cho toàn dân mà không phải bồi thường gì cả: ruộng đất của hoàng tộc, của Nhà nước, của địa chủ, của các nhà tu và Nhà thờ.

8. Chúng ta tán thành giao *ngay tức khắc* cho các ủy ban nông dân được bầu ra theo lối dân chủ, tất cả các ruộng đất và đồng cỏ không sử dụng của địa chủ.

9. Chúng ta tán thành giao *ngay tức khắc* cho các ủy ban nông dân và dùng vào việc canh tác, cắt cỏ, gặt hái, v.v., tất cả các súc vật và nông cụ thừa trong tay các địa chủ và trong các kho.

10. Chúng ta tán thành trợ cấp cho tất cả thương binh bị tàn phế vì chiến tranh, cũng như cho các cô nhi quả phụ, để bảo đảm cho họ được sống thực sự như một con người.

11. Chúng ta tán thành một chế độ cộng hòa nhân dân không có quân đội thường trực, bộ máy quan liêu và cảnh sát.

12. Thay vào quân đội thường trực, chúng ta đòi phải có một đội dân vệ với những chỉ huy được bầu ra.

13. Thay vào các công chức quan liêu vô trách nhiệm, chúng ta đòi phải có những viên chức Nhà nước do dân bầu ra và bãi miễn.

14. Thay vào đội cảnh sát giám thị nhân dân, chúng ta đòi phải có một đội dân vệ do dân bầu ra và bãi miễn.

15. Chúng ta tán thành bỏ các lệnh nhằm chống lại binh sĩ và thủy thủ.

16. Chúng ta phản đối việc giải ngũ các trung đoàn và những sự xui giục binh sĩ chống lại nhau.

17. Chúng ta phản đối các vụ truy tố báo chí của công nhân và binh sĩ; chúng ta phản đối các việc hạn chế tự do ăn nói và hội họp cả ở hậu phương lẫn ở tiền tuyến, chúng ta phản đối việc bắt giam không có xét xử, điều tra; phản đối việc giải giáp công nhân.

18. Chúng ta phản đối việc lập lại án tử hình.

19. Chúng ta tán thành cho tất cả các dân tộc trên nước Nga được quyền tự do tổ chức lấy đời sống của mình, để cho các dân tộc đó khỏi bị áp chế.

20. Sau hết, chúng ta tán thành giao toàn bộ chính quyền trong nước vào tay các Xô-viết cách mạng của công nhân và nông dân, vì chỉ có một chính quyền như thế mới có khả năng đưa nước nhà ra khỏi con đường bế tắc do chiến tranh, tình trạng suy đồi, đời sống đắt đỏ cũng như do bọn địa chủ và tư bản làm giàu trên sự khổ cực của nhân dân, đã gây ra.

Đấy là đại thể một cương lĩnh có thể làm cơ sở liên minh giữa các tổ chức của Đảng ta và các nhóm cách mạng của nông dân và binh sĩ ngoài đảng.

Các đồng chí! Cuộc bầu cử đã đến rồi. Hãy bắt tay vào việc đừng để cho quá muộn, hãy tổ chức cuộc vận động bầu cử.

Hãy lập ra các nhóm tuyên truyền lưu động gồm các nam nữ công nhân, binh sĩ và thủy thủ, và hãy tổ chức các cuộc nói chuyện ngắn để giải thích cương lĩnh của chúng ta.

Hãy cung cấp tài liệu tuyên truyền cho các nhóm ấy, và hãy phái các nhóm đó đi khắp nước Nga.

Mong cho từ nay đến cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến, tiếng nói của họ sẽ thức tỉnh được nông thôn.

Hãy lập ra các nhóm của Đảng tại các tổng, các quận và tập hợp các tầng lớp rộng rãi những nông dân nghèo chung quanh các nhóm đó.

Hãy tổ chức các cuộc nói chuyện trong mỗi tỉnh, mỗi quận, mỗi tổng để tăng cường các mối liên hệ của Đảng và cách mạng và cử ra các ứng cử viên Quốc hội lập hiến.

Quốc hội lập hiến có ý nghĩa quan trọng to lớn. Nhưng quần chúng ở ngoài Quốc hội lập hiến lại có ý nghĩa quan trọng to lớn hơn vô cùng. Sức mạnh không phải là ở bản thân Quốc hội lập hiến, mà là ở công nhân và nông dân, họ sẽ thúc đẩy Quốc hội lập hiến tiến lên bằng cách dùng cuộc đấu tranh của mình mà tạo ra một pháp quyền cách mạng mới.

Nên biết rằng quần chúng cách mạng càng có tổ chức và Quốc hội lập hiến càng chú ý đến tiếng nói của họ, thì vận mệnh của cách mạng Nga càng được bảo đảm.

Cho nên nhiệm vụ chủ yếu trong cuộc bầu cử là phải tập hợp được quảng đại quần chúng nông dân chung quanh Đảng ta.

Hãy bắt tay vào việc đi, hỡi các đồng chí!

« Công nhân và binh sĩ », số 4,
ngày 27 tháng Bảy 1917.

Ký tên: K. Sta-lin

THAM LUẬN TẠI ĐẠI HỘI VI ĐẢNG CÔNG NHÂN XÃ HỘI-DÂN CHỦ (BÔN-SÊ-VÍCH) NGA

(26 tháng Bảy — 3 tháng Tám 1917)[52]

1. BÁO CÁO CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG

(27 tháng Bảy)

Thưa các đồng chí!

Bản báo cáo này bao gồm hoạt động của Ban Chấp hành trung ương trong hai tháng rưỡi nay, tức là tháng Năm, tháng Sáu và mười lăm ngày đầu tháng Bảy.

Trong tháng Năm, hoạt động của Ban Chấp hành trung ương đã tiến hành theo ba chiều hướng sau đây.

Một là, nó đã đưa ra khẩu hiệu bầu lại các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ. Ban Chấp hành trung ương xuất phát từ chỗ là cuộc cách mạng của chúng ta phát triển một cách hòa bình; có thể cải biến thành phần các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ và do đó cải biến thành phần chính phủ, bằng cách bầu lại các Xô-viết đó. Bọn thù địch của chúng ta cho rằng chúng ta định chiếm lấy chính quyền. Đó là vu cáo. Chúng ta không có ý định làm như vậy. Chúng ta đã từng nói rằng chúng ta có khả năng thay đổi tính chất sự hoạt động của các Xô-viết cho phù hợp với nguyện vọng của

quảng đại quần chúng, bằng cách bầu lại các Xô-viết. Chúng ta thấy rõ là chỉ cần có được đa số phiếu trong các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ là đủ để cho chính quyền phải đi theo một con đường khác. Cho nên, toàn bộ công tác trong tháng Năm đã tiến hành dưới khẩu hiệu bầu cử lại. Cuối cùng, chúng ta đã giành được gần nửa số ghế trong số đại biểu công nhân và gần một phần tư số ghế trong số đại biểu binh sĩ trong Xô-viết.

Hai là, tuyên truyền chống chiến tranh. Chúng ta đã lợi dụng việc kết án xử tử Ph. Aa-le[53] để tổ chức các cuộc mít-tinh phản đối án tử hình và phản đối chiến tranh. Binh sĩ rất hoan nghênh cuộc vận động đó.

Mặt hoạt động thứ ba của Ban Chấp hành trung ương là: cuộc bầu cử thành phố vào tháng Năm. Cùng với Ban Chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát, Ban Chấp hành trung ương đã động viên hết thảy mọi lực lượng của mình để chiến đấu với bọn dân chủ-lập hiến, lực lượng chủ yếu của bọn phản cách mạng, cũng như với bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng, những kẻ vô tình hay hữu ý đi theo bọn dân chủ-lập hiến. Chúng ta đã được khoảng 20% trong số 800.000 phiếu bầu ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và đã giành được toàn bộ số ghế trong Đu-ma khu Vư-boóc-gơ. Các đồng chí binh sĩ và thủy thủ của chúng ta đã đặc biệt giúp ích cho Đảng trong dịp này.

Như vậy là tháng Năm đã diễn biến dưới khẩu hiệu: 1. bầu cử thành phố, 2. tuyên truyền chống chiến tranh, 3. bầu lại các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ.

Tháng sáu. Những tin đồn về việc chuẩn bị cuộc tiến công ở ngoài tiền tuyến đã ít nhiều kích động binh sĩ. Có một số quyết định đã xóa sạch các quyền lợi của binh sĩ. Tất cả tình hình đó đã kích động quần chúng. Mỗi tin đồn dại trong chốc lát lan khắp Pê-tơ-rô-gơ-rát, khiến cho công nhân và nhất là binh sĩ bị kích động. Các tin đồn về cuộc tiến công; các sắc

lệnh của Kê-ren-ski cùng với bản tuyên bố về quyền lợi của binh sĩ; việc rút khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát những người mà các nhà đương cục gọi là những phần tử «không cần thiết», nhưng rõ ràng là người ta muốn thanh trừ những người cách mạng ra khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát; tình trạng kinh tế bị phá hoại ngày một trầm trọng: tất cả tình hình đó đã kích thích mạnh đến tinh thần công nhân và binh sĩ. Ở các nhà máy đều có tổ chức các cuộc hội họp; các trung đoàn và các nhà máy luôn luôn đề nghị chúng ta phải hành động. Một cuộc biểu tình dự định sẽ được tiến hành vào mồng 5 tháng Sáu. Nhưng Ban Chấp hành trung ương đã quyết định chưa hành động gì hết và đến mồng 7 thì sẽ họp một cuộc hội nghị đại biểu các khu, các công xưởng, nhà máy và các trung đoàn để giải quyết vấn đề ấy. Cuộc hội nghị đó đã được tiến hành; ước chừng 200 người đến dự. Qua đó thấy rõ tinh thần cách mạng trong quân đội hết sức sôi sục. Tuyệt đại đa số quyết định là phải hành động. Vấn đề đặt ra là: nếu đại hội các Xô-viết vừa mới họp mà phản đối hành động, thì phải làm gì? Tuyệt đại đa số các đồng chí đã phát biểu đều cho rằng không có một lực lượng nào có thể ngăn cản được hành động đó. Khi đó, Ban Chấp hành trung ương quyết định tổ chức một cuộc biểu tình hòa bình. Khi anh em binh sĩ hỏi liệu có thể biểu tình mang theo vũ khí được không, thì ban Chấp hành trung ương trả lời là không được. Nhưng binh sĩ đều nói rằng không mang theo vũ khí thì không thể biểu tình được, vũ khí là cái bảo đảm thực tế duy nhất để chống lại những hành vi bạo lực của bọn tư sản và họ mang theo vũ khí là chỉ để tự vệ mà thôi.

Ngày 9 tháng Sáu, Ban Chấp hành trung ương, Ban Chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát và Tổ chức quân sự đã họp liên tịch. Ban Chấp hành trung ương đặt vấn đề: vì đại hội các

Xô-viết và tất cả những đảng «xã hội chủ nghĩa» đều phản đối cuộc biểu tình của chúng ta, vậy có nên hoãn biểu tình không? Ai nấy đều trả lời không nên hoãn.

Nửa đêm ngày 9 tháng Sáu, đại hội các Xô-viết đưa ra một bản hiệu triệu, trong đó đại hội đã dùng tất cả quyền uy của mình để chống lại chúng ta. Ban Chấp hành trung ương quyết định không tổ chức cuộc biểu tình vào ngày 10 tháng Sáu nữa và hoãn đến ngày 18, vì đại hội các Xô-viết cũng ấn định tiến hành trong ngày đó một cuộc biểu tình mà trong đó quần chúng sẽ có thể tỏ rõ ý chí của họ. Công nhân và binh sĩ tiếp nhận quyết định đó của Ban Chấp hành trung ương với một thái độ bất mãn ngấm ngầm, nhưng họ vẫn chấp hành quyết định ấy. Các đồng chí ạ, có điều đáng chú ý là cái ngày hôm đó, ngày 10 tháng Sáu, vào buổi sáng, khi cả một loạt diễn giả của đại hội các Xô-viết đến phát biểu tại các nhà máy để «thủ tiêu cái mưu toan tổ chức cuộc biểu tình», thì tuyệt đại đa số công nhân đều chỉ muốn nghe các diễn giả của Đảng ta mà thôi. Ban Chấp hành trung ương đã làm yên được lòng binh sĩ và công nhân. Tính tổ chức cao của chúng ta đã được biểu hiện ra như thế đó.

Khi ấn định tiến hành biểu tình vào ngày 18 tháng Sáu, đại hội các Xô-viết đã tuyên bố rằng cuộc biểu tình sẽ được cử hành dưới khẩu hiệu tự do đề ra khẩu hiệu. Rõ ràng là đại hội đã quyết định khiêu chiến với Đảng ta. Chúng ta đã nhận sự thách thức ấy và chuẩn bị lực lượng của mình để tiến hành cuộc biểu tình.

Các đồng chí đều biết rằng cuộc biểu tình ngày 18 tháng Sáu đã diễn ra như thế nào rồi. Chính ngay báo chí tư sản cũng viết rằng tuyệt đại đa số những người biểu tình đã tuần hành dưới các khẩu hiệu của những người bôn-sê-vích. Khẩu hiệu chính lúc đó là: «Toàn bộ chính quyền về tay Xô-viết». Có vào khoảng ít ra là 400.000 người biểu tình. Duy chỉ có ba nhóm nhỏ: phái Bun, bọn cô-dắc và bọn đồ đệ Pơ-lê-kha-nốp

đám trưng khẩu hiệu: « Tín nhiệm Chính phủ lâm thời! ». Ngay cả bọn chúng cũng đã hối hận, vì người ta buộc chúng phải cuốn những biểu ngữ của chúng lại. Đại hội các Xô-viết đã có thể thấy tận mắt sức mạnh và ảnh hưởng của Đảng ta. Ai nấy đều tin chắc rằng cuộc biểu tình ngày 18 tháng Sáu mà ảnh hưởng còn mạnh hơn là cuộc biểu tình ngày 21 tháng Tư, sẽ không phải là uổng công vô ích. Và thực vậy, cuộc biểu tình đó đã không phải là uổng công vô ích đâu. Tờ *Ngôn luận* đã nói rằng thành phần của chính phủ rất có thể có những thay đổi quan trọng, vì chính sách của các Xô-viết không được quần chúng hoan nghênh. Song chính ngày hôm đó bắt đầu một cuộc tiến công thắng lợi tại mặt trận, và tiếp đó bọn «Đen» bắt đầu biểu tình trên đại lộ Nép-ski. Tình huống đó đã xóa sạch thắng lợi về mặt tinh thần mà những người bôn-sê-vích đạt được trong cuộc biểu tình. Tình huống đó cũng thủ tiêu cả những kết quả thực tế có thể có, mà tờ *Ngôn luận* cũng như các đại biểu chính thức của các đảng chấp chính, là đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và đảng men-sê-vích, đã từng nói đến.

Chính phủ lâm thời vẫn nắm chính quyền. Sự thắng lợi của cuộc tiến công, những thắng lợi cục bộ của Chính phủ lâm thời, cả một loạt kế hoạch rút lui quân đội khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát, - những sự kiện đó đã ảnh hưởng đến binh sĩ. Họ tin chắc rằng chủ nghĩa đế quốc tiêu cực đang trở thành chủ nghĩa đế quốc tích cực. Họ hiểu rằng một thời kỳ đầy những hy sinh mới đã bắt đầu.

Mặt trận có sự tác động trở lại của nó đến chính sách của chủ nghĩa đế quốc tích cực. Bất chấp lệnh ngăn cấm, nhiều trung đoàn đã biểu quyết xem họ sẽ có tiến công hay không. Bộ chỉ huy tối cao không hiểu rằng, trong những điều kiện mới của nước Nga, và khi mục đích của cuộc chiến tranh không được rõ ràng, thì không thể mù quáng đẩy quần

chúng đi tiến công được. Kết quả đúng như chúng ta đã dự tính: cuộc tiến công rõ ràng đã lâm vào thất bại.

Cuối tháng Sáu và đầu tháng Bảy, tình hình đã diễn ra dưới dấu hiệu của chính sách tiến công. Người ta nói đến việc lập lại án tử hình, đến việc giải tán cả một loạt trung đoàn, đến những hành vi ngược đãi binh sĩ ở mặt trận. Các đại biểu từ mặt trận về đều báo tin có những vụ bắt bớ, những hành vi ngược đãi binh sĩ trong các đơn vị của họ. Ở một trung đoàn thủ pháo và một trung đoàn súng máy cũng có những tin tức giống như vậy. Tất cả tình hình đó đã chuẩn bị địa bàn cho công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát tiến hành một hoạt động mới.

Bây giờ tôi xin nói đến các sự biến ngày mồng 3 và mồng 5 tháng Bảy. Sự biến đó bắt đầu xảy ra ngày mồng 3 tháng Bảy, vào hồi 3 giờ chiều, tại trụ sở của Ban Chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Mồng 3 tháng Bảy, hồi 3 giờ chiều: Hội nghị đại biểu thành đảng bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát của Đảng ta họp. Hội nghị đang thảo luận một vấn đề hết sức bình thường, đó là vấn đề bầu cử thành phố. Lúc đó có hai đại biểu của một trung đoàn thủ đô bước vào và bất chợt họ xin phép lên tuyên bố: ở nơi họ «người ta đã quyết định hành động ngay tối nay rồi»; người ta «không thể im hơi lặng tiếng để cho các trung đoàn tại mặt trận cứ lần lượt bị giải tán hết được»; người ta «đã cử các đại biểu đến các nhà máy và các trung đoàn» để mời tham gia cuộc biểu tình. Nhân danh chủ tịch đoàn hội nghị, đồng chí Vô-lô-đác-ski đã trả lời hai đại biểu đó rằng «Đảng đã quyết định không tiến hành biểu tình, các đảng viên của Đảng trong trung đoàn của họ không được làm trái quyết định của Đảng».

4 giờ chiều. Sau khi thảo luận vấn đề. Ban Chấp hành Pê-téc-bua, Tổ chức quân sự và Ban Chấp hành trung ương Đảng đã quyết định không tiến hành biểu tình. Quyết định

đó đã được hội nghị tán thành, và các đại biểu trong hội nghị trở về các nhà máy và các trung đoàn để khuyên bảo các đồng chí không nên tiến hành biểu tình nữa.

5 giờ chiều. Tại Cung điện Táp-rít, thường vụ Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết nhóm họp. Nhân danh Ban Chấp hành trung ương Đảng, đồng chí Sta-lin đã báo cáo với Thường vụ Ban Chấp hành trung ương toàn bộ tình hình đã qua, và tuyên bố rằng những người bôn-sê-vích đã quyết định không tiến hành biểu tình.

7 giờ tối. Trước trụ sở Ban Chấp hành Pê-téc-bua. Vài trung đoàn diễu qua, có mang theo cờ. Khẩu hiệu của họ là: «Toàn bộ chính quyền vào tay Xô-viết!». Họ dừng lại trước cửa Ban Chấp hành Pê-téc-bua và yêu cầu các người trong tổ chức của chúng ta «hãy phát biểu vài lời». Các diễn giả, là các đồng chí bôn-sê-vích La-sê-vi-tsơ và Cu-rai-ep, đã giải thích cho họ hiểu tình hình chính trị và yêu cầu họ đừng tiến hành biểu tình. Họ đã đón tiếp các đồng chí đó bằng tiếng hô: «Đả đảo!» Khi đó, các đảng viên của đảng ta đề nghị với anh em binh sĩ cử một đoàn đại biểu đi trình bày nguyện vọng của họ với Ủy Ban Chấp hành trung ương các Xô-viết, sau đó các trung đoàn lại trở về doanh trại. Tiếng «Hoan hô!» vang dội đáp lại lời đề nghị đó. Đội nhạc binh cử bài *Mác-xây-e*... Lúc đó, người ta được biết rằng bọn dân chủ-lập hiến đã rút khỏi chính phủ; tin này lan khắp Pê-tơ-rô-gơ-rát; công nhân sôi sục lên. Tiếp sau binh sĩ là đội ngũ công nhân. Cũng những khẩu hiệu đó. Binh sĩ và công nhân tiến về Cung điện Táp-rít.

9 giờ tối. Tại trụ sở Ban Chấp hành Pê-téc-bua. Đại biểu các nhà máy lần lượt kéo nhau đến. Tất cả đều yêu cầu các tổ chức của Đảng ta tham dự và lãnh đạo cuộc biểu tình. Nếu không, thì «sẽ đổ máu». Có tiếng nói rằng các nhà máy và công xưởng phải bầu ra những đoàn đại biểu; các đoàn này sẽ đi trình bày với Ban Chấp hành trung ương các

Xô-viết về ý chí của những người biểu tình, rồi sau sẽ báo cáo với quần chúng, và sau khi được nghe họ báo cáo thì quần chúng sẽ giải tán một cách hòa bình.

10 giờ tối. Tại Cung điện Táp-rít. Bộ phận công nhân trong Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát họp. Sau khi nghe các báo cáo của công nhân về tình hình cuộc biểu tình đã bắt đầu, đa số trong bộ phận công nhân đó, vì để tránh mọi hành vi quá khích nên đã quyết định tham dự để làm cho cuộc biểu tình mang tính chất hòa bình và có tổ chức. Còn thiểu số không tán thành quyết định đó thì đã rời khỏi phòng họp. Phái đa số cử ra Ban cán sự có nhiệm vụ thi hành quyết định vừa được thông qua.

11 giờ tối. Thường trực của Ban Chấp hành Trung ương và của Ban Chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát của Đảng ta đã chuyển sang đóng tại Cung điện Táp-rít, là nơi mà từ chập tối, các người biểu tình đều ùn ùn đổ tới. Các cán bộ tuyên truyền cũng như các đại biểu nhà máy đều từ các khu về. Các đại biểu của Ban Chấp hành trung ương Đảng ta, của Ban Chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát, của tổ chức quân sự, của Ban Chấp hành liên khu, của Ban cán sự bộ phận công nhân trong Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát đã họp. Qua các báo cáo của các khu gửi cho chúng ta, có thể thấy rằng:

1. ngày mai, sẽ không thể ngăn cản được công nhân và binh sĩ biểu tình;

2. các người biểu tình chỉ vì để tự vệ mà sẽ mang theo vũ khí, đặng bảo đảm thực sự cho mình chống lại những phát súng khiêu khích từ phía đại lộ Nép-ski dội lại: «Bắn vào người có vũ khí thì đâu phải chuyện dễ».

Hội nghị quyết định rằng khi mà quần chúng công nhân và binh sĩ cách mạng biểu tình dưới khẩu hiệu: «Toàn bộ chính quyền vào tay Xô-viết!», thì đảng của giai cấp vô sản không có quyền phủi tay, bỏ mặc phong trào; nó không thể bỏ mặc quần chúng sẽ ra sao thì ra; nó phải tham gia với quần

chúng để làm cho phong trào tự phát có một tính chất tự giác và có tổ chức. Hội nghị quyết định yêu cầu công nhân và binh sĩ hãy cử ra các đại biểu của trung đoàn và nhà máy để đưa nguyện vọng của mình lên Ủy Ban Chấp hành các Xô-viết. Một bản hiệu triệu đã được thảo ra theo tinh thần đó, yêu cầu tiến hành «một cuộc biểu tình hòa bình và có tổ chức»[54].

12 giờ đêm. Hơn 30.000 công nhân nhà máy Pu-ti-lốp đã đến trước Cung điện Táp-rít. Họ mang theo cờ. Khẩu hiệu là: «Toàn bộ chính quyền về tay Xô-viết!». Người ta cử ra các đại biểu. Các đại biểu đi báo cáo với Ủy ban Chấp hành trung ương các Xô-viết về những yêu sách của công nhân Pu-ti-lốp. Binh sĩ và thủy thủ tề tựu trước Cung điện Táp-rít đã bắt đầu giải tán.

4 tháng Bảy. Ban ngày. Công nhân và binh sĩ diễu hành, có mang theo cờ. Khẩu hiệu của họ là khẩu hiệu của những người bôn-sê-vích. Cuộc biểu tình tiến vào Cung điện Táp-rít. Hàng nghìn thủy thủ Cơ-rôn-stát đi sau cùng. Theo báo chí tư sản *(Sở giao dịch)* cho biết, thì ít nhất cũng đến 400.000 người biểu tình. Trên các đường phố, thấy một quang cảnh hân hoan vui vẻ. Dân chúng chào đón các người biểu tình bằng những tiếng «hoan hô!» vui sướng. Đến chiều thì tình hình rắc rối đã xảy ra. Những lực lượng đen tối ở các khu phố tư sản đã khuấy rối cuộc biểu tình của công nhân, bằng những phát súng khiêu khích đầy tội lỗi. Chính ngay bọn *Tin tức sở giao dịch* cũng không dám chối rằng những phát súng đầu tiên là do bọn thù địch với cuộc biểu tình đã bắn ra. «Đúng hai giờ chiều, — tờ *Sở giao dịch* ra ngày 4 tháng Bảy (xuất bản buổi chiều) đã viết, - tại góc đường phố Xa-đô-vai-a và đại lộ Nép-ski, giữa lúc những người biểu tình có mang theo vũ khí đang diễu qua một cách bình thản trước mắt đông đảo quần chúng, thì một tiếng nổ chói tai từ phía phải đường Xa-đô-vai-a dội lại, rồi tiếp ngay là hàng tràng súng nổ»

Rõ ràng, không phải những người biểu tình, mà chính là những «kẻ lạ mặt» đã bắt đầu nổ súng; người ta đã bắn vào những người biểu tình, chứ không phải những người biểu tình bắn.

Ở khắp các khu phố tư sản trong thành phố đều đồng thời nổ súng. Bọn khiêu khích đều thức cả. Tuy vậy, những người biểu tình vẫn chỉ dùng những biện pháp cần thiết để tự vệ thôi. Ở đây không thể nói đến cuộc âm mưu hay cuộc khởi nghĩa được. Người ta không tìm thấy được một trường hợp nào mà các cơ quan chính phủ hay cơ quan công cộng bị chiếm cả, thậm chí không có mưu toan nào định làm như vậy, mặc dù những người biểu tình có sẵn những lực lượng vũ trang rất to lớn nên hoàn toàn có thể chiếm không những một số cơ quan nào đó, mà thậm chí có thể chiếm hết cả thành phố nữa...

8 giờ tối. Tại Cung điện Táp-rít. Ban Chấp hành trung ương, Ban Chấp hành liên khu và các tổ chức khác của Đảng ta đã họp và quyết định: giờ đây công nhân và binh sĩ cách mạng đã tỏ rõ ý chí của họ rồi, cuộc biểu tình tất phải chấm dứt. Một bản hiệu triệu đã được thảo ra theo tinh thần đó: «Cuộc biểu tình đã kết thúc... khẩu hiệu của chúng ta là: kiên quyết, tự chủ bình tĩnh (xem bản hiệu triệu đăng trên báo *Sự thật khổ nhỏ*[55]). Hiệu triệu đó gửi đến báo *Sự thật*, nhưng không thể đăng được vào ngày 5 tháng Bảy, vì trụ sở của báo *Sự thật* đã bị bọn học sinh sĩ quan và bọn nhân viên mật vụ phá phách, lúc đêm (mồng 4 rạng ngày mồng 5) rồi.

10 — 11 giờ tối. Tại Cung điện Táp-rít. Ủy ban Chấp hành trung ương các Xô-viết họp. Họ thảo luận vấn đề chính quyền. Hiện nay, sau khi bọn dân chủ-lập hiến rút khỏi chính phủ, thì tình thế của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích trở nên đặc biệt nguy cấp: bọn chúng «cần» liên minh với giai cấp tư sản, nhưng không thể liên minh được, vì giai cấp tư sản không muốn thỏa thuận với chúng nữa. Tư tưởng

lập khối liên minh với bọn dân chủ-lập hiến đã bị phá sản. Do đó, vấn đề các Xô-viết giành lấy chính quyền được đặt thẳng ra.

Có tin đồn rằng quân đội Đức có lẽ đã chọc thủng mặt trận của chúng ta; tin này tuy chưa được xác minh, nhưng đã gây nên sự xao xuyến.

Tin khác thì nói ngày mai báo chí sẽ cho đăng những lời vu cáo bỉ ổi đối với đồng chí Lê-nin.

Ban Chấp hành trung ương các Xô-viết cho điều binh lính của trung đoàn Vô-lưn về Cung điện Táp-rít để bảo vệ cung điện. Chống lại ai? Chống lại những người bôn-sê-vích mà người ta cho rằng sẽ đến cung điện để «bắt giữ» Ủy Ban Chấp hành và «chiếm lấy chính quyền»! Người ta nói về những người bôn-sê-vích như thế đấy, những người đã từng chiến đấu để tăng cường các Xô-viết, để trao toàn bộ chính quyền trong nước vào tay các Xô-viết!...

2 — 3 giờ sáng. Ủy Ban Chấp hành trung ương các Xô-viết không nắm giữ chính quyền. Nó giao cho các bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» thành lập một chính phủ mới, có bọn tư sản tham gia, dù là với tư cách cá nhân. Các bộ trưởng đều được ban cho những đặc quyền để «đấu tranh chống tình trạng vô chính phủ». Tình hình đã rõ ràng: Ủy Ban Chấp hành trung ương, đứng trước sự cần thiết phải kiên quyết đoạn tuyệt với giai cấp tư sản, — đây là điều nó sợ hơn cả, vì cho đến nay, nó vẫn tìm thấy sức mạnh của nó trong sự «câu kết» này nọ với giai cấp tư sản, - đã đối phó lại bằng cách kiên quyết đoạn tuyệt với công nhân và những người bôn-sê-vích để liên hợp với giai cấp tư sản và quay vũ khí chống lại công nhân và binh sĩ cách mạng. Cuộc tiến công vào cách mạng đã bắt đầu. Bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích đã nổ súng bắn vào cách mạng, khiến cho bọn phản cách mạng vô cùng vui sướng...

5 *tháng Bảy*. Báo chí (thực tế là tờ *Tiếng nói sinh động*[56]) cho đăng những tin vu cáo bỉ ổi đối với đồng chí Lê-nin. Báo *Sự thật* không xuất bản được vì tòa báo đã bị phá phách đêm mồng 4 rạng ngày mồng 5 tháng Bảy rồi. Nền chuyên chính của các bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» tìm cách liên minh với bọn dân chủ-lập hiến, đã được thành lập. Bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng không muốn nắm chính quyền, nhưng lần này thì bọn chúng lại nắm chính quyền (trong một thời gian ngắn thôi) để trấn áp những người bôn-sê-vích... Các đơn vị quân đội ở mặt trận về đã xuất hiện trên các đường phố. Bọn học sinh sĩ quan và bọn phản cách mạng đi cướp bóc, lục soát, tàn phá. Bọn phản cách mạng triệt để lợi dụng chiến dịch đả kích Lê-nin và những người bôn-sê-vích, do A-léc-xin-ski - Pan-cơ-ra-tốp - Pê-rê-véc-xép khởi xướng. Bọn phản cách mạng mạnh lên từng giờ một. Trung tâm của chuyên chính là ở bộ tham mưu. Các cơ quan mật vụ, bọn học sinh sĩ quan và bọn Cô-dắc thả cửa hoành hành. Toàn những chuyện bắt bớ và khủng bố. Cuộc tiến công của Ủy ban Chấp hành trung ương các Xô-viết chống lại công nhân và binh sĩ bôn-sê-vích đã giúp cho các lực lượng phản cách mạng tự do hoành hành...

Đáp lại những lời vu cáo của A-léc-xin-ski và đồng bọn, Ban Chấp hành trung ương Đảng ta đã cho phát hành một tờ truyền đơn, «phải truy tố bọn vu khống!»[57]. Một bản hiệu triệu của Ban Chấp hành trung ương kêu gọi đình chỉ bãi công và biểu tình đã được xuất bản riêng (vì không thể đăng trên báo *Sự thật* được, do tòa soạn đã bị phá phách). Người ta rất ngạc nhiên là các đảng «xã hội chủ nghĩa» khác không hề đưa ra một bản hiệu triệu nào cả. Duy chỉ có những người bôn-sê-vích thôi. Hết thảy những phần tử hữu so với những người bôn-sê-vích, từ Xu-vô-rin và Mi-li-u-cốp đến Đan và Tséc-nốp, đều ngấm ngầm liên minh với nhau để chống lại họ.

6 tháng Bảy. Các cầu đều bị phá hỏng. Đội tiền tiêu của tên đao phủ Ma-du-ren-cô đang hoạt động. Trên các đường phố, quân đội trấn áp những người ngang bướng. Thực ra, đó là tình trạng giới nghiêm. Những «người khả nghi» đều bị bắt giữ và giải đến Bộ tham mưu. Người ta giải giáp công nhân, binh sĩ và thủy thủ. Pê-tơ-rô-gơ-rát rơi vào tay bọn quân phiệt. Mặc dầu những «người cầm quyền» hết sức muốn đẩy công nhân và binh sĩ vào vòng «chiến đấu», nhưng họ không để bị khiêu khích, «không chấp nhận cuộc chiến đấu». Pháo đài Pi-e và Pôn mở toang cửa cho những người đến giải giáp. Đội tiền tiêu chiếm đóng trụ sở của Ban Chấp hành Pê-téc-bua. Ở các khu công nhân, người ta lục soát, giải giáp. Tư tưởng của Txê-rê-tê-li về giải giáp công nhân và binh sĩ, lần đầu tiên, vào ngày 11 tháng Sáu, được nêu ra một cách e dè, thì đến nay đã được thực hiện. Công nhân căm phẫn gọi hắn là «bộ trưởng giải giáp»...

Nhà in «Lao động» đã bị phá phách. Tờ *«Sự thật khổ nhỏ»* ra đời. Anh công nhân Vôi-nôp đi bán báo *Sự thật khổ nhỏ* bị ám sát. Báo chí tư sản giận dữ điên cuồng, coi lời vu cáo bỉ ổi đối với đồng chí Lê-nin là sự thật, và trong khi công kích cách mạng, nó không chỉ công kích những người bôn-sê-vích mà còn công kích cả các Xô-viết, bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng nữa.

Rõ ràng là, trong khi bán rẻ những người bôn-sê-vích, kích thích và dung túng các lực lượng phản cách mạng, bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích cũng tự bán rẻ mình, bán rẻ cách mạng. Ở hậu phương và tiền tuyến, chuyên chính phản cách mạng tiến công tới tấp vào các quyền tự do. Nếu xét theo thái độ báo chí của bọn dân chủ-lập hiến và bọn đồng minh, báo chí bọn này hôm qua vẫn đang còn la ó chống lại nước Nga cách mạng, mà nay bỗng nhiên tỏ ra hài lòng, thì người ta có quyền kết luận rằng «công cuộc» trấn áp không thể tiến hành được nếu không có sự tham gia của bọn tư bản Nga và đồng minh.

2. KẾT LUẬN

(27 tháng Bảy)

Thưa các đồng chí,

Qua thảo luận, có thể thấy rằng không có một đồng chí nào phê phán đường lối chính trị của Ban Chấp hành trung ương, hay phản đối khẩu hiệu của Ban Chấp hành trung ương. Ban Chấp hành trung ương đã đưa ra ba khẩu hiệu chính: toàn bộ chính quyền về tay Xô-viết, kiểm tra việc sản xuất và tịch thu ruộng đất của địa chủ. Các khẩu hiệu đó được quần chúng công nhân và binh sĩ đồng tình. Các khẩu hiệu đó là đúng đắn, và khi đấu tranh trên cơ sở ấy, chúng ta đã giữ được sự ủng hộ của quần chúng đối với chúng ta. Tôi cho rằng đó là điều cơ bản chứng minh cho đường lối của Ban Chấp hành trung ương. Nếu trong những lúc khó khăn nhất mà Ban Chấp hành trung ương đưa ra những khẩu hiệu đúng đắn, thì trung ương về cơ bản, là đúng.

Việc phê phán đã không đề cập đến cái cơ bản, mà là đến những điểm thứ yếu. Nó chỉ nêu lên rằng Ban Chấp hành trung ương không liên hệ với địa phương, mà hoạt động chủ yếu ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Lời trách cứ Ban Chấp hành trung ương đã tách khỏi địa phương không phải là không có cơ sở. Nhưng sự hoạt động của Ban Chấp hành trung ương tuyệt đối không thể ôm đồm tất cả các địa phương trong nước được. Lời trách cứ Ban Chấp hành trung ương là đã thực tế biến thành Ban Chấp hành Pê-téc-bua, có phần đúng. Thực như vậy, nhưng chính ở đây, ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, chính sách của nước Nga đã được rèn luyện nên. Chính ở đây là lực lượng lãnh đạo cách mạng. Địa phương thì hưởng ứng những việc đã xảy ra ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Cuối cùng, chính ở đây là trụ sở của Chính phủ lâm thời, nắm toàn bộ chính quyền trong tay, và của Ủy Ban Chấp hành trung ương, người phát ngôn của toàn thể

phái dân chủ cách mạng có tổ chức. Mặt khác, tình hình đang diễn biến rất nhanh; một cuộc đấu tranh công khai đang diễn ra; không có cơ sở nào để có thể tin được rằng chính phủ hiện tại sẽ không đổ nay mai. Trong những điều kiện như vậy, mà cứ chờ đợi bè bạn của chúng ta ở địa phương phát biểu ý kiến thì không thể được. Người ta biết rằng Ủy ban Chấp hành trung ương các Xô-viết đã quyết định các vấn đề của cách mạng mà không chờ đợi địa phương. Họ nắm trong tay toàn thể bộ máy chính phủ. Còn chúng ta thì sao? Chúng ta có bộ máy của Ban Chấp hành trung ương Đảng. Nhưng bộ máy Ban Chấp hành trung ương Đảng, đương nhiên là còn yếu. Thế mà cứ đòi hỏi Ban Chấp hành trung ương Đảng không được hành động gì hết nếu không hỏi ý kiến trước của các địa phương, thì như vậy là đòi hỏi nó chạy theo sau chứ không phải đi trước các sự biến. Song như thế thì không thành ra một Ban Chấp hành trung ương nữa. Chỉ với cái phương pháp mà chúng ta vẫn dùng, Ban Chấp hành trung ương mới có thể gánh vác nổi nhiệm vụ của mình.

Người ta đã trách cứ chúng ta những lời đặc biệt. Có những đồng chí đã nói đến sự thất bại của cuộc khởi nghĩa mồng 3 và mồng 5 tháng Bảy. Vâng, các đồng chí ạ, đúng là thất bại đấy; nhưng đó không phải là một cuộc khởi nghĩa mà là một cuộc biểu tình. Sở dĩ thất bại như vậy là vì trận tuyến cách mạng đã bị phá vỡ do sự phản bội của các đảng tiểu tư sản, xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, đã quay lưng lại cách mạng.

Đồng chí Be-sra-bốt-nư[58] nói rằng Ban Chấp hành trung ương Đảng đã không cố gắng cho đem những truyền đơn nói rõ các sự biến mồng 3 và mồng 5 tháng Bảy rải khắp Pê-tơ-rô-gơ-rát và các địa phương. Nhưng nhà in của chúng ta đã bị phá hỏng và chúng ta không có một khả năng vật chất để in bất cứ một thứ gì tại các nhà in khác, vì các nhà in này cũng sẽ có cơ bị phá phách.

Mặc dù như thế, tình hình ở đây không phải là xấu lắm: nếu như ở một số khu phố nào đó, chúng ta tuy có bị bắt giữ, nhưng tại các khu phố khác người ta lại hoan nghênh chúng ta một cách thắm thiết và nồng nhiệt lạ thường. Và hiện giờ, tinh thần công nhân Pê-tơ-rô-gơ-rát rất tốt, uy tín của những người bôn-sê-vích rất lớn.

Tôi muốn đặt ra vài vấn đề:

Một là chúng ta cần phải đối phó lại như thế nào với những lời vu cáo các lãnh tụ của chúng ta. Do các sự biến trong thời gian gần đây, cần phải có một bản tuyên ngôn gửi toàn thể nhân dân để giải thích cho họ hiểu tất cả những sự thật và cử ra một tiểu ban làm việc đó. Và tôi đề nghị chính ngay tiểu ban đó, nếu được cử ra, cũng cho ra một bản kêu gọi công nhân và binh sĩ cách mạng Đức, Anh, Pháp, v.v., để nói cho họ biết những sự biến ngày mồng 3 và mồng 5 tháng Bảy; trong lời kêu gọi đó, chúng ta cần phải phỉ nhổ những kẻ vu cáo. Chúng ta là đội tiền phong của giai cấp vô sản, chúng ta có trách nhiệm đối với cách mạng, chúng ta cần phải nói rõ tất cả sự thật về các sự biến và phải lật mặt nạ bọn vu cáo bỉ ổi.

Hai là, về vấn đề Lê-nin và Di-nô-vi-ép từ chối không ra trước «tòa án». Hiện nay, người ta vẫn chưa thấy thật rõ chính quyền đang nằm trong tay ai. Không có gì bảo đảm rằng một khi ra trước tòa, các đồng chí ấy sẽ không bị hành hung một cách thô bạo. Tình hình sẽ khác đi, nếu như tòa án được tổ chức một cách dân chủ, và nếu có sự bảo đảm là sẽ không để xảy ra một hành động thô bạo nào đối với các đồng chí đó. Về vấn đề này, chúng ta đã chất vấn Ủy ban Chấp hành trung ương các Xô-viết và được trả lời rằng: «Chúng tôi không biết tình hình sẽ có thể xảy ra thế nào?». Do đó, khi mà tình hình vẫn chưa được sáng sủa, khi mà giữa chính quyền chính thức và chính quyền thực tế vẫn ngấm

ngầm đấu tranh với nhau, thì các đồng chí ta sẽ không ra trước «tòa án». Nhưng, nếu, trên hết, có một chính quyền có thể bảo đảm cho các đồng chí chúng ta tránh khỏi mọi hành vi thô bạo, thì họ sẽ ra trước tòa được.

3. BÁO CÁO VỀ TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ

(30 tháng Bảy)

Thưa các đồng chí!

Vấn đề tình hình chính trị ở nước Nga cũng là vấn đề vận mệnh cuộc cách mạng của chúng ta, vấn đề thắng bại của cuộc cách mạng đó trong điều kiện chiến tranh đế quốc.

Ngay từ tháng Hai, đã thấy rõ rằng lực lượng cơ bản của cuộc cách mạng chúng ta là giai cấp vô sản, và nông dân vận áo lính vì chiến tranh.

Trong cuộc đấu tranh chống chế độ Nga hoàng vẫn còn có những lực lượng khác nữa — phái tư sản tự do và bọn tư bản đồng minh — cùng đứng chung một mặt trận với các lực lượng đó và lập thành một thứ liên minh với các lực lượng ấy.

Giai cấp vô sản xưa nay vẫn là kẻ tử thù của chế độ Nga hoàng.

Nông dân tin tưởng vào giai cấp vô sản và thấy rằng mình sẽ không có được ruộng đất nếu chế độ Nga hoàng không bị đánh đổ, do đó họ đã đi theo giai cấp vô sản.

Phái tư sản tự do, thất vọng đối với chế độ Nga hoàng, nên đã rời bỏ chế độ đó, vì chế độ Nga hoàng chẳng những không giành được cho nó những thị trường mới, mà ngay những thị trường cũ, nó cũng không thể giữ nổi, và đã bỏ mất mười lăm tỉnh cho nước Đức.

Bọn tư bản các nước đồng minh, bầu bạn của Ni-cô-la II và rất có thiện ý với y, nhưng chính chúng cũng đã «buộc

phải» phản bội chế độ Nga hoàng, vì chế độ Nga hoàng chẳng những không hề bảo đảm cho chúng sự «nhất trí ngoài mặt trận mà chúng hằng mong muốn, mà còn công nhiên chuẩn bị ký kết hòa ước riêng rẽ với nước Đức.

Như vậy là chế độ Nga hoàng đã bị cô lập.

Điều đó giải thích rõ cái sự kiện «đáng ngạc nhiên» là chế độ Nga hoàng «đã tiêu vong một cách không kèn không trống».

Song các lực lượng đó đều nhằm những mục đích hoàn toàn khác nhau.

Phái tư sản tự do và bọn tư bản Anh — Pháp muốn tiến hành ở nước Nga một cuộc cách mạng *nhỏ*, như thể cuộc cách mạng của *Phái Thổ trẻ*, để kích thích nhiệt tình của quần chúng nhân dân, rồi sau lợi dụng nhiệt tình đó để tiến hành một cuộc chiến tranh lớn, còn quyền lực của bọn tư bản và bọn địa chủ, về cơ bản, vẫn không bị đụng chạm.

Làm cuộc cách mạng nhỏ để tiến hành một cuộc chiến tranh lớn!

Trái lại! công nhân và nông dân thì muốn hoàn toàn phá hủy chế độ cũ, cái mà chúng ta gọi là một cuộc đại cách mạng: đánh đổ bọn địa chủ và trấn áp bọn tư sản đế quốc, để chấm dứt chiến tranh và giữ gìn hòa bình.

Một cuộc đại cách mạng và hòa bình!

Chính cái mâu thuẫn cơ bản đó là cơ sở phát triển của cuộc cách mạng chúng ta, là cơ sở của hết thảy những cuộc «khủng hoảng chính quyền».

Cuộc «khủng hoảng» ngày 20 và 21 tháng Tư là biểu hiện công khai đầu tiên của sự mâu thuẫn ấy. Nếu trong lịch sử các cuộc «khủng hoảng» đó, cho đến nay thắng lợi sở dĩ mỗi lần đều thuộc về phía bọn tư sản đế quốc cả, thì đó chẳng những là vì trận tuyến của thế lực phản cách mạng, đứng đầu là đảng dân chủ-lập hiến, đã được tổ chức tốt, mà trước hết là vì thái độ của các đảng thỏa hiệp, đảng xã hội chủ

nghĩa-cách mạng và đảng men-sê-vích: các đảng này, ngả theo chủ nghĩa đế quốc và còn lôi kéo được quảng đại quần chúng đi theo họ, mỗi khi phá vỡ trận tuyến của cách mạng, đều chạy sang phe giai cấp tư sản và như vậy là làm lợi cho trận tuyến phản cách mạng.

Tình hình tháng Tư là như vậy.

Tình hình tháng Bảy là như vậy.

Cái «nguyên tắc» liên hợp với bọn tư sản đế quốc, do bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng nêu ra, thực tế đã là một phương tiện tai hại, khiến cho đảng dân chủ-lập hiến, chính đảng của bọn tư bản và bọn địa chủ, có thể cô lập được những người bôn-sê-vích và dần dần tăng cường trận địa của họ qua sự môi giới của chính ngay bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng...

Tình hình mặt trận trở lại yên tĩnh hồi tháng Ba-Tư-Năm đã được lợi dụng để phát triển cách mạng. Do sự thôi thúc bởi tình trạng trong nước bị tàn phá một cách phổ biến và do sự khích lệ vì có những quyền tự do mà bất kỳ một nước tham chiến nào cũng đều không có, nên cuộc cách mạng ngày càng đi vào chiều sâu, đặt những vấn đề xã hội thành những vấn đề cấp thiết. Cách mạng đã thâm nhập vào lĩnh vực kinh tế, đề cập đến vấn đề công nhân kiểm sát công nghiệp, vấn đề quốc hữu hóa ruộng đất và cung cấp nông cụ cho nông dân nghèo, vấn đề tổ chức trao đổi đều đặn giữa thành thị và nông thôn, vấn đề quốc hữu hóa ngân hàng và sau cùng là vấn đề giai cấp vô sản cùng các tầng lớp nông dân nghèo chiếm lấy chính quyền. Cách mạng đã trực tiếp đứng trước sự cần thiết phải có những cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa.

Một số đồng chí cho rằng, vì ở ta chủ nghĩa tư bản phát triển kém, nếu đặt vấn đề cách mạng xã hội chủ nghĩa thì thật là không tưởng. Nếu không có chiến tranh, nếu không có tình trạng bị tàn phá, nếu những cơ sở của tổ chức tư bản

trong nền kinh tế quốc dân không bị lung lay, thì họ nói như vậy là đúng. Trong điều kiện chiến tranh, vấn đề can thiệp vào lĩnh vực kinh tế tất nhiên phải được đặt ra trong hết thảy mọi nước. Ở Đức, vấn đề đó cũng đã do cuộc sống đặt ra rồi, nhưng không có sự tham gia trực tiếp và tích cực của quần chúng. Ở nước Nga chúng ta, thì tình hình có khác. Ở ta, tình trạng bị tàn phá đã tới mức độ nghiêm trọng hơn. Mặt khác, trong điều kiện chiến tranh, không đâu có được quyền tự do như là ở nước ta. Sau nữa, cần phải kể đến trình độ tổ chức rất cao của công nhân: ở ta, như ở Pê-tơ-rô-gơ-rát chẳng hạn, 66% công nhân luyện kim đã có tổ chức. Cuối cùng, không có giai cấp vô sản ở bất kỳ nước nào trước kia và hiện nay lại có được những tổ chức rộng rãi như là các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ cả. Người ta hiểu rằng công nhân được hưởng nhiều quyền tự do nhất và có sự tổ chức tốt nhất, nếu không muốn tự sát về mặt chính trị, thì không thể cự tuyệt không can thiệp tích cực vào đời sống kinh tế của nước nhà nhằm tiến hành những cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa. Đòi hỏi nước Nga phải «chờ đợi» để châu Âu «bắt đầu» đã, rồi hãy tiến hành những cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa, thì như vậy chứng tỏ là thông thái rởm không thể chấp nhận được.. Nước nào có nhiều khả năng hơn, thì nước ấy «bắt đầu»...

Cách mạng đã tiến quá xa đến mức nó không thể không thức tỉnh sự cảnh giác của bọn phản cách mạng; nó tất phải kích thích thế lực phản cách mạng. Đó là nhân tố đầu tiên động viên thế lực phản cách mạng.

Nhân tố thứ hai là hành vi mạo hiểm do chính sách tiến công ở mặt trận mở đầu, và hàng loạt vụ vỡ mặt trận đã làm cho Chính phủ lâm thời mất hết uy tín và đã khuyến khích thế lực phản cách mạng tiến công chính phủ. Có tin đồn rằng ở Nga đã bắt đầu một thời kỳ có những vụ khiêu khích với quy mô lớn. Các đại biểu từ mặt trận về đều cho rằng tiến

công cũng như rút lui, tóm lại là tất cả tình trạng đã xảy ra ở ngoài mặt trận, đều đã được chuần bị cốt đề làm ô nhục cách mạng và đề đánh đồ các Xô-viết. Tôi không hiều những tin đồn đó có đúng không, nhưng phải chú ý rằng bọn dân chủ-lập hiến rút khỏi chính phủ ngày 2 tháng Bảy, rằng các sự biến tháng Bảy bắt đầu ngày mồng 3 và đến mồng 4 thì người ta loan báo là mặt trận vỡ. Thực là một sự ngẫu hợp rất kỳ! Không thề cho rằng bọn dân chủ-lập hiến rời bỏ chính phủ là do có quyết định về vấn đề U-cơ-ren, bởi vì bọn đó đã không phản đối giải pháp về vấn đề U-cơ-ren. Một sự kiện khác nữa cũng chứng thực rằng một thời kỳ khiêu khích đã bắt đầu: tôi muốn nói đến việc bắn nhau ở U-cơ-ren[59]. Các sự kiện đó tất phải dẫn các đồng chí đến chỗ hiều rằng, trong kế hoạch của bọn phản cách mạng, việc vỡ mặt trận là một trong những nhân tố nhằm làm phá sản tư tưởng cách mạng trước mắt quảng đại quần chúng tiều tư sản.

Còn một nhân tố thứ ba nữa, làm tăng thêm lực lượng phản cách mạng ở Nga: đó là bọn tư bản đồng minh. Nếu bọn này đã phản bội chính phủ Ni-cô-la khi chúng thấy chính phủ Nga hoàng hướng về một hòa ước riêng rẽ, thì không có gì ngăn cản chúng lại không đoạn tuyệt với chính phủ hiện tại khi chính phủ này tỏ ra không thề giữ nồi sự «nhất trí» ngoài mặt trận. Mi-li-u-côp đã tuyên bố trong một phiên họp rằng nước Nga được coi là người cung cấp nhân lực trên thị trường quốc tế, và do đó mà kiếm được tiền. Nếu chính quyền mới, mà Chính phủ lâm thời là tiêu biều, tỏ ra bất lực không giữ được sự nhất trí ngoài mặt trận đề tiến công nước Đức, thì viện trợ cho nó làm gì. Mà nếu không có tiền, không vay được tiền, chính phủ tất phải đồ. Bọn dân chủ-lập hiến vì thế đã trở thành một lực lượng to lớn trong thời kỳ khủng hoảng. Còn Kê-ren-ski và các bộ trưởng khác chỉ là những con rối trong tay bọn dân chủ-lập hiến. Bọn dân chủ-lập hiến sở dĩ mạnh là vì chúng được bọn tư bản đồng minh ủng hộ.

Trước mặt nước Nga mở ra hai con đường:

Hoặc là chấm dứt chiến tranh, cắt đứt hết thảy mọi quan hệ tài chính với chủ nghĩa đế quốc: như vậy thì cách mạng sẽ tiến lên, cơ sở của thế giới tư sản đều bị lung lay và thời đại cách mạng công nhân bắt đầu;

Hoặc là đi theo một con đường khác, con đường tiếp tục chiến tranh, tiếp tục tiến công ngoài mặt trận, phục tùng mọi mệnh lệnh của bọn tư bản đồng minh và của bọn dân chủ-lập hiến; như thế tức là hoàn toàn lệ thuộc vào bọn tư bản đồng minh (những tin xác thực đã lan trong Cung điện Táp-rít cho hay rằng nước Mỹ sẽ bỏ ra 8 tỷ rúp, sẽ cung cấp những phương tiện để «khôi phục» kinh tế), và lực lượng phản cách mạng sẽ thắng.

Không có con đường thứ ba.

Mưu toan của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích muốn coi cuộc biểu tình mồng 3 và mồng 4 tháng Bảy là một cuộc phiến loạn vũ trang, chỉ là điều lố bịch thôi. Ngày mồng 3 tháng Bảy, chúng ta đã đề nghị lập mặt trận cách mạng thống nhất chống lại thế lực phản cách mạng. Khẩu hiệu: «Toàn bộ chính quyền về tay Xô-viết» của chúng ta kêu gọi lập một mặt trận cách mạng thống nhất. Chính bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng vì sợ đoạn tuyệt với giai cấp tư sản nên đã quay lưng lại chúng ta, như vậy là phá vỡ mặt trận cách mạng để làm lợi cho thế lực phản cách mạng. Nếu nói đến những kẻ thủ phạm đã làm cho thế lực phản cách mạng thắng lợi, thì đó chính là bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích. Điều không may của chúng ta là nước Nga, một nước tiểu tư sản, lúc này, vẫn đang còn đi theo bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích, là những kẻ đã từng thỏa hiệp với bọn dân chủ-lập hiến. Và trong lúc mà quần chúng chưa thất vọng với cái tư tưởng thỏa hiệp với giai cấp tư sản, thì cách mạng chưa thể tiến hành vững chắc được và còn bị vấp váp.

Hiện giờ, chúng ta đang đứng trước một nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc và bọn tướng lĩnh phản cách mạng. Chính phủ bề ngoài thì đấu tranh chống nền chuyên chính đó, nhưng trên thực tế lại thực hành ý chí của nó; chính phủ chỉ là một cái bình phong che chở cho nền chuyên chính đó tránh khỏi sự căm hờn của nhân dân mà thôi. Với chính sách không ngừng nhượng bộ của mình, các Xô-viết bị suy yếu đi và mất uy tín đã bổ sung cho bức họa đó, và sở dĩ các Xô-viết không bị giải tán là vì người ta «cần đến» chúng, vì chúng là một cái bình phong «cần thiết» và rất «tiện lợi».

Như vậy, tình hình đã hoàn toàn thay đổi rồi.

Sách lược của chúng ta cũng phải thay đổi.

Trước kia, chúng ta chủ trương chính quyền chuyền qua tay các Xô-viết một cách hòa bình: chúng ta đã dự kiến rằng chỉ cần Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết quyết định giành lấy chính quyền là đủ để giai cấp tư sản nhường chỗ cho nó một cách hòa bình. Quả thực là trong tháng Ba, tháng Tư và tháng Năm, mọi quyết định của Xô-viết đều được coi như là một đạo luật vậy, và lần nào người ta cũng có thể lấy sức mạnh làm hậu thuẫn cho quyết định đó. Sau khi các Xô-viết bị tước vũ khí và (trên thực tế) bị giáng xuống mức chỉ còn là những tổ chức «nghiệp đoàn» đơn thuần, thì tình hình đã thay đổi rồi. Người ta không còn để ý đến quyết định của Xô-viết nữa. Hiện nay, muốn giành chính quyền, thì cần phải bắt đầu đánh đổ nền chuyên chính hiện tại đã.

Đánh đổ nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc! Hiện nay, khẩu hiệu của Đảng ta phải là như thế đó.

Thời kỳ hòa bình của cách mạng đã kết thúc. Thời kỳ đánh giáp lá cà và thời kỳ những cuộc bùng nổ đã đến.

Khẩu hiệu: đánh đổ nền chuyên chính hiện tại chỉ có thể được thực hiện với điều kiện là trong cả nước Nga có một cao trào chính trị mới và lớn mạnh. Cao trào đó sở dĩ không

thể tránh khỏi được là do toàn bộ quá trình phát triển trong nước, là do chỗ bất kỳ một vấn đề cơ bản nào của cách mạng cũng đều không được giải quyết, nếu chưa giải quyết được vấn đề ruộng đất, vấn đề công nhân kiểm soát, vấn đề hòa bình và vấn đề chính quyền.

Dùng biện pháp trấn áp chẳng qua chỉ làm cho tình hình nghiêm trọng lên, chứ không phải giải quyết được bất kỳ vấn đề nào của cách mạng cả.

Lực lượng chính của phong trào mới sẽ là giai cấp vô sản thành thị và các tầng lớp nông dân nghèo. Chính những lực lượng đó sẽ nắm chính quyền một khi đã chiến thắng.

Đặc điểm của tình hình hiện nay là các biện pháp phản cách mạng đều do những «người xã hội chủ nghĩa» tiến hành. Cái bình phong đó cần thiết cho bọn phản cách mạng để chúng có thể tồn tại một vài tháng nữa. Nhưng vì lực lượng cách mạng phát triển nên sẽ có những cuộc bùng nổ, và sẽ đến lúc công nhân lôi cuốn và tập hợp được xung quanh họ những tầng lớp nông dân nghèo, và họ sẽ dương cao ngọn cờ cách mạng công nhân và sẽ mở ra thời đại cách mạng xã hội chủ nghĩa ở châu Âu.

4. TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI NÊU RA ĐỐI VỚI BẢN BÁO CÁO VỀ TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ

(31 tháng Ba)

Về điểm thứ nhất: «Hình thức tổ chức đấu tranh mà người báo cáo nêu ra để thay thế các Xô-viết đại biểu công nhân, là những hình thức gì?», tôi xin trả lời rằng câu hỏi đặt ra như thế không đúng. Tôi không phản đối Xô-viết là hình thức tổ chức của giai cấp công nhân; cái quyết định của một khẩu hiệu không phải là hình thức tổ chức của một cơ quan cách mạng, mà là nội dung tạo nên thịt máu của cơ quan đó.

Nếu bọn dân chủ-lập hiến tham gia các Xô-viết, thì không bao giờ chúng ta đưa ra khẩu hiệu giao chính quyền cho các Xô-viết.

Hiện nay, chúng ta đưa ra khẩu hiệu: giao chính quyền cho giai cấp vô sản và dân nghèo. Do đó, không phải là vấn đề hình thức: mà là vấn đề cần hiểu giao chính quyền cho giai cấp nào, thành phần các Xô-viết ra sao?

Xô-viết là hình thức tổ chức hợp lý nhất của giai cấp công nhân trong cuộc đấu tranh để giành chính quyền, nhưng không phải là kiểu tổ chức cách mạng duy nhất. Đó là một hình thức thuần túy Nga. Ở nước ngoài, chúng ta thấy các tòa thị chính trong cuộc đại cách mạng Pháp, Ban chấp hành trung ương của đội tự vệ quốc dân trong thời kỳ Công xã cũng đóng một vai trò tương tự như vậy. Ngay ở nước ta cũng có ý kiến thành lập một ủy ban cách mạng. Tiểu tổ công nhân có lẽ sẽ là hình thức thích ứng hơn cả với cuộc đấu tranh giành chính quyền.

Nhưng cần phải thấy rõ rằng không phải vấn đề hình thức tổ chức là quyết định.

Trên thực tế, cái quyết định chính là vấn đề xem giai cấp công nhân đã chín muồi để có thể thực hành chuyên chính chưa; còn những vấn đề tồn tại khác tự khắc sẽ giải quyết xong, tính sáng tạo của cách mạng sẽ giúp vào đấy.

Về điểm thứ hai và thứ ba, — trong thực tiễn, thái độ của chúng ta đối với các Xô-viết hiện tại, sẽ như thế nào? câu trả lời đã hoàn toàn rõ ràng. Khẩu hiệu: giao toàn bộ chính quyền cho Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết, nay đã lỗi thời rồi. Chỉ có như vậy thôi. Còn về việc đánh đổ các Xô-viết, đó là một vấn đề giả tạo. Ở đây, không ai đặt ra cả. Nếu chúng ta đề nghị rút khẩu hiệu: «Toàn bộ chính quyền vào tay Xô-viết!», thì như vậy không hề có nghĩa là: «Đả đảo Xô-viết!» Và chúng ta, tuy rút khẩu hiệu đó, nhưng đồng

thời vẫn không rời bỏ Ủy ban Chấp hành trung ương các Xô-viết, dù trong thời gian gần đây vai trò của nó thật là thảm hại.

Các Xô-viết địa phương vẫn còn có tác dụng, vì họ còn phải đấu tranh chống lại những sự lấn quyền của Chính phủ lâm thời và trong cuộc đấu tranh đó, chúng ta sẽ ủng hộ các Xô-viết đó.

Như vậy, tôi xin nhắc lại rằng rút khẩu hiệu: giao chính quyền cho Xô-viết, không có nghĩa là «Đả đảo Xô-viết!». «Thái độ của chúng ta đối với những Xô-viết mà chúng ta chiếm đa số trong đó», là thái độ của những người biểu đồng tình nhất. Chúc các Xô-viết đó tồn tại mãi mãi và được củng cố! Nhưng *quyền lực* không còn nằm trong tay các Xô-viết nữa. Trước kia, khi Chính phủ lâm thời ban bố một đạo sắc lệnh và Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết ban bố một đạo phản sắc lệnh, thì chỉ có đạo phản sắc lệnh là mới có hiệu lực pháp luật. Các đồng chí cứ nhớ lại tình hình hồi ban bố lệnh số 1[60] mà xem. Thế mà hiện nay Chính phủ lâm thời không còn đếm xỉa gì đến Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết nữa. Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết tuy không hủy bỏ cái quyết định về việc nó tham gia tiểu ban điều tra các sự biến mồng 3 và mồng 5 tháng Bảy, nhưng vì theo lệnh của Kê-ren-ski, nên quyết định đó vẫn không thi hành được. Vấn đề hiện nay không phải là chiếm được đa số trong các Xô-viết, tuy tự nó là vấn đề rất quan trọng, mà là đánh đổ nền chuyên chính phản cách mạng.

Về điểm thứ tư, — cho cái khái niệm «nông dân nghèo» một định nghĩa cụ thể hơn và chỉ rõ hình thức tổ chức của họ, — tôi trả lời rằng thuật ngữ «nông dân nghèo» không phải là một thuật ngữ mới. Thuật ngữ đó do đồng chí Lê-nin đã dùng từ 1905 trong sách báo mác-xít; từ đó trở đi nó được dùng trong hầu hết các số báo *Sự thật* và người ta cũng tìm thấy thuật ngữ ấy trong các nghị quyết của Hội nghị đại biểu hồi tháng Tư.

Tầng lớp nông dân nghèo là những tầng lớp không cùng một lợi ích với các tầng lớp trên trong nông dân. Xô-viết đại biểu nông dân tự nhận là «đại biểu» cho 80 triệu nông dân (kể cả phụ nữ), là tổ chức của các tầng lớp trên trong nông dân. Các tầng lớp dưới tiến hành một cuộc đấu tranh quyết liệt chống chính sách của Xô-viết đó. Đối với Tséc-nốp, thủ lĩnh đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và đối với Ap-cơ-xen-ti-ep cùng các người khác yêu cầu nông dân đừng nên chiếm ngay ruộng đất và cứ chờ đợi Quốc hội lập hiến có sự giải quyết chung về vấn đề ruộng đất, thì họ trả lời bằng cách chiếm ruộng đất, cày bừa ruộng đất, tịch thu nông cụ, v.v.. Chúng ta đã nhận được những tin như vậy từ Pen-da, Vô-rô-ne-giơ, Vi-tep-scơ, Ca-dan và từ một vài tỉnh khác. Chỉ riêng điều đó cũng chứng tỏ rõ rằng trong nông thôn đã có sự phân hóa thành tầng lớp dưới và tầng lớp trên, rằng nông dân không còn là một chỉnh thể thống nhất nữa. Tầng lớp trên phần lớn đi theo những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng; tầng lớp dưới mà không có ruộng đất thì không thể sống nổi, nên họ phản đối chính phủ lâm thời. Đó là những nông dân có ít ruộng đất, có một con ngựa hoặc chẳng có con ngựa nào, v.v., tầng lớp nửa vô sản hầu như hoàn toàn không có ruộng đất cũng nhập vào với họ.

Trong thời kỳ cách mạng, mà không tìm cách tranh thủ sự đồng tình của các tầng lớp nông dân đó, thì sẽ là điều vô lý. Nhưng cũng cần phải tổ chức riêng biệt những công nhân nông nghiệp, tập hợp họ xung quanh giai cấp vô sản.

Hình thức tổ chức các tầng lớp đó sẽ như thế nào? Thực khó mà nói trước được. Hiện nay, các tầng lớp dưới trong nông dân hoặc đang tự động tổ chức nên các Xô-viết, hoặc đang tìm cách chiếm các Xô-viết hiện có. Vậy cách đây một tháng rưỡi, Pê-téc-bua đã thành lập một Xô-viết nông dân nghèo (gồm đại biểu của tám mươi đơn vị quân đội và đại

biểu của các nhà máy) và đang tiến hành một cuộc đấu tranh khốc liệt chống lại chính sách của Xô-viết đại biểu nông dân.

Nói chung, Xô-viết là hình thức tổ chức quần chúng hợp lý nhất; nhưng chúng ta không nên nói đến *thiết chế*; chúng ta phải vạch ra *nội dung giai cấp*; chúng ta phải làm sao cho cả quần chúng nữa cũng phân biệt được *hình thức với nội dung*.

Nói chung, vấn đề hình thức tổ chức không phải là vấn đề chủ yếu. Một khi có cao trào cách mạng, thì các hình thức tổ chức thích hợp sẽ được thiết lập. Chúng ta không được để cho vấn đề hình thức làm cho chúng ta quên mất cái vấn đề cơ bản là chính quyền phải được chuyển vào tay *giai cấp nào?*

Từ nay về sau, chúng ta tuyệt nhiên không thể liên minh với những người vệ quốc được. Các đảng vệ quốc đã gắn chặt vận mệnh của họ với vận mệnh của giai cấp tư sản và tư tưởng lập một liên minh từ những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng đến những người bôn-sê-vích đã bị phá sản. Đấu tranh chống các tầng lớp trên có đại biểu trong các Xô-viết, đồng thời liên minh với các tầng lớp nghèo trong nông dân và quét sạch bọn phản cách mạng: đó là vấn đề trước mắt.

5. KẾT LUẬN

(31 tháng Bảy)

Thưa các đồng chí,

Trước hết, tôi cần đưa ra một vài điểm chỉnh lý.

Khi bác bỏ lời khẳng định của tôi cho rằng giai cấp vô sản Nga là giai cấp có tính tổ chức hơn hết, đồng chí I-a-rô-sláp-ski có nêu lên giai cấp vô sản Áo. Nhưng, các đồng chí, tôi đã

nói về tổ chức «đỏ», tổ chức cách mạng, và nói về mặt tổ chức đó thì hiện nay không có nước nào đã đạt đến trình độ của giai cấp vô sản Nga cả.

An-gác-ski hoàn toàn sai lầm khi khẳng định rằng tôi chủ trương hợp nhất tất cả các lực lượng. Nhưng chúng ta không thể không thấy rằng, do những lý do khác nhau, không những nông dân và giai cấp vô sản mà cả giai cấp tư sản Nga và tư bản nước ngoài cũng đều quay lưng lại chế độ Nga hoàng. Đó là sự thật. Phủ nhận sự thật thì không xứng đáng là những người mác-xít. Nhưng sau đó, hai lực lượng đầu đã đi vào con đường tiếp tục phát triển cách mạng, còn hai lực lượng sau lại đi vào con đường phản cách mạng.

Tôi xin đi vào thực chất của vấn đề. Chính Bu-kha-rin đã đặt vấn đề một cách rõ ràng nhất, nhưng ngay cả Bu-kha-rin cũng chưa đặt vấn đề một cách triệt để. Bu-kha-rin khẳng định rằng người tư sản đế quốc đã liên minh với người mu-gích. Nhưng với người mu-gích nào? Nước ta có nhiều loại mu-gích. Hắn đã liên minh với những người mu-gích thiên hữu. Nhưng còn có những người mu-gích lớp dưới, những người mu-gích thiên tả, họp thành những tầng lớp nghèo trong nông dân. Với những người này, không thể có liên minh như thế được. Họ không liên minh với giai cấp tư sản lớn, nhưng đã theo giai cấp đó vì vô ý thức; họ chỉ bị chúng lừa phỉnh mà thôi và để cho chúng lôi kéo đi.

Và liên minh ấy chống lại ai?

Bu-kha-rin đã không nói đến điều đó. Liên minh giữa bọn tư bản đồng minh và tư bản Nga, giữa các sĩ quan trong quân đội và những tầng lớp trên trong nông dân mà đại diện là bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng loại Tséc-nốp, liên minh ấy nhằm chống lại các tầng lớp dưới trong nông dân và chống lại công nhân.

Dự tính trong tương lai của Bu-kha-rin là thế nào? Sự phân tích của Bu-kha-rin sai về cơ bản. Theo Bu-kha-rin, trong

giai đoạn thứ nhất, chúng ta sẽ thực hiện cách mạng nông dân. Nhưng cách mạng nông dân không thể không gặp, không thể không trùng với cách mạng công nhân. Giai cấp công nhân, giai cấp tiền phong của cách mạng, liệu có không đồng thời đấu tranh cho những yêu sách riêng của nó không? Cho nên, tôi cho rằng Bu-kha-rin đã không suy nghĩ đầy đủ về phương án của mình.

Theo Bu-kha-rin, giai đoạn thứ hai sẽ là cách mạng vô sản được Tây Âu ủng hộ, và không có nông dân là những người đã nhận được ruộng đất và thấy mình đã toại nguyện. Nhưng cuộc cách mạng đó nhằm chống lại ai? Trong phương án - trò chơi của mình, Bu-kha-rin không nói gì đến vấn đề đó cả. Không có một phương pháp phân tích các sự kiện nào khác đã được đề ra cả.

Về tình hình chính trị. Hiện nay, không còn ai nói đến hai chính quyền song song tồn tại nữa. Nếu cách đây ít lâu, các Xô-viết là một lực lượng thực tế, thì hiện nay nó chỉ còn là những cơ quan tập hợp quần chúng, không còn chút quyền lực nào nữa. Chính vì vậy, không thể chuyển giao chính quyền «một cách đơn giản» cho các Xô-viết. Trong cuốn sách [61] của mình, đồng chí Lê-nin còn đi xa hơn nữa, và nói dứt khoát rằng không có tình hình hai chính quyền song song tồn tại, vì toàn bộ chính quyền đã chuyển vào tay Tư bản; và nếu giờ đây mà đưa ra khẩu hiệu «Toàn bộ chính quyền vào tay các Xô-viết» thì đó sẽ là hành động theo kiểu Đôn-Ky-sốt.

Nếu cách đây ít lâu, bất kỳ đạo luật nào cũng không có hiệu lực nếu không được Ban Chấp hành trung ương các Xô-viết phê chuẩn, thì ngày nay cũng không thể nói đến vấn đề hai chính quyền song song tồn tại. Dù các đồng chí có giành được thắng lợi trong tất cả các Xô-viết chăng nữa, thì các đồng chí cũng sẽ không có chính quyền.

Chúng ta đã chế giễu bọn dân chủ-lập hiến trong cuộc bầu cử các Đu-ma khu vì họ là nhóm thảm hại nhất với 20% số phiếu bầu. Hiện nay, chính họ lại chế giễu chúng ta. Vì sao vậy? Vì Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết thiếu tinh thần trách nhiệm nên chính quyền đã chuyền vào tay giai cấp tư sản.

Các đồng chí vội vã đặt vấn đề tổ chức chính quyền. Nhưng chính quyền, thì các đồng chí còn chưa có!

Trong công tác tuyên truyền của chúng ta, nhiệm vụ chủ yếu là phải vạch rõ sự cần thiết phải *lật đổ* chính quyền đang tồn tại, chúng ta hãy còn chưa chuẩn bị đầy đủ về mặt đó. Vậy chúng ta cần phải chuẩn bị.

Công nhân, nông dân và binh sĩ cần phải hiểu rằng họ sẽ không có tự do, không có ruộng đất, nếu không lật đổ chính quyền hiện nay!

Như vậy vấn đề đặt ra không phải là tổ chức chính quyền, mà là lật đổ chính quyền; và khi chúng ta nắm được chính quyền trong tay rồi, thì chúng ta sẽ có thể tổ chức nó.

Bây giờ xin có một vài câu trả lời An-gác-ski và Nô-ghin, là hai đồng chí đã có ý kiến phản đối những sự cải tạo xã hội chủ nghĩa ở Nga. Tại Hội nghị tháng Tư, chúng ta đã nói rằng, đã đến lúc bắt đầu bước vào con đường chủ nghĩa xã hội. *(Diễn giả đọc đoạn cuối bản nghị quyết của Hội nghị tháng Tư: « Về tình hình hiện nay):*

«Giai cấp vô sản Nga, hoạt động ở một trong những nước lạc hậu nhất châu Âu, giữa quần chúng tiểu nông, không thể tự đề ra cho mình nhiệm vụ thực hiện ngay những sự cải tạo xã hội chủ nghĩa. Nhưng do đó mà suy diễn rằng giai cấp công nhân cần phải ủng hộ giai cấp tư sản, hoặc cần phải hạn chế hoạt động của mình trong phạm vi mà giai cấp tiểu tư sản có thể chấp nhận được, hoặc cần phải từ bỏ vai trò lãnh đạo của giai cấp vô sản khi cần giải thích cho nhân dân tính cấp bách của một loạt biện pháp

dẫn đến chủ nghĩa xã hội mà trên thực tế đã chín muồi, thì như vậy là phạm một sai lầm lớn nhất và thậm chí là thực sự đứng hẳn sang hàng ngũ giai cấp tư sản».

Hai đồng chí đó lạc hậu đến ba tháng. Trong ba tháng đó, những gì đã xảy ra? Giai cấp tiểu tư sản đã phân hóa; các tầng lớp dưới tách khỏi các tầng lớp trên; giai cấp vô sản đang tổ chức nhau lại; tình trạng tàn phá về kinh tế ngày càng nghiêm trọng đã đặt ra trước mắt một cách bức thiết vấn đề thực hiện sự kiểm tra của công nhân (ví như ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, vùng Đô-ne-txơ, v.v.). Tất cả những điều đó đã củng cố những luận cương đã được thông qua hồi tháng Tư. Nhưng hai đồng chí lại kéo chúng ta lùi lại.

Về các Xô-viết. Nếu chúng ta rút khẩu hiệu cũ về chính quyền xô-viết, điều đó không có nghĩa là chúng ta chống lại các Xô-viết. Trái lại, ta có thể và cần phải làm việc trong các Xô-viết, và thậm chí cả trong Ủy ban chấp hành trung ương các Xô-viết nữa, là cơ quan mà bọn phản cách mạng núp trong đó để hoạt động. Hiện nay, các Xô-viết chỉ còn là những cơ quan tập hợp quần chúng, nhưng chúng ta luôn luôn gắn bó với quần chúng và chúng ta sẽ không rời các Xô-viết chừng nào chúng ta không bị đuổi khỏi nơi đó. Chúng ta há chẳng ở lại trong các ủy ban nhà máy và công xưởng và trong các tòa thị chính, mặc dù các cơ quan đó đã không có quyền lực gì, hay sao? Nhưng trong khi ở lại trong các Xô-viết, chúng ta vẫn tiếp tục vạch trần sách lược của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và của bọn men-sê-vích.

Từ khi bọn phản cách mạng đem phơi bày ra ánh sáng những mối liên hệ giữa giai cấp tư sản nước ta với tư bản đồng minh, thì chúng ta lại càng thấy được rõ ràng hơn nữa là trong cuộc đấu tranh cách mạng của chúng ta, chúng ta phải dựa vào ba yếu tố: giai cấp vô sản Nga, nông dân nước ta và giai cấp vô sản thế giới, vì vận mệnh cuộc cách mạng của chúng ta gắn chặt với phong trào Tây Âu.

6. TRẢ LỜI PƠ-RÊ-Ô-BƠ-RA-GIEN-SKI VỀ ĐIỂM 9 CỦA NGHỊ QUYẾT « VỀ TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ »

(3 tháng Tám)

Sta-lin đọc điểm 9 của nghị quyết:

9. «Nhiệm vụ của các giai cấp cách mạng đó là dốc toàn lực ra chiếm lấy chính quyền Nhà nước và bằng cách liên minh với giai cấp vô sản cách mạng ở các nước tiền tiến hướng chính quyền đó tới hòa bình và cải tạo xã hội theo chủ nghĩa xã hội».

Pơ-rê-ô-bơ-ra-gien-ski. Tôi đề nghị sửa lại đoạn cuối bản nghị quyết: «để hướng chính quyền đó tới hòa bình và, trong điều kiện cách mạng vô sản nổ ra ở phương Tây, thì hướng tới chủ nghĩa xã hội». Nếu chúng ta thông qua đoạn này của tiểu ban, thì sẽ có mâu thuẫn với nghị quyết đã được chấp nhận của Bu-kha-rin.

Sta-lin. Tôi phản đối đề nghị sửa đổi đó. Vẫn có khả năng là chính nước Nga là nước mở đường đi tới chủ nghĩa xã hội. Cho đến nay, không một nước nào, trong điều kiện chiến tranh, đã được hưởng một nền tự do giống như ở nước Nga, không một nước nào có ý định thực hành sự kiểm soát của công nhân đối với sản xuất. Ngoài ra, cơ sở cách mạng ở nước ta rộng hơn ở châu Âu, mà tại đấy giai cấp vô sản bị hoàn toàn cô lập trước giai cấp tư sản, còn ở nước ta thì công nhân lại được các tầng lớp nông dân nghèo ủng hộ. Sau hết, ở Đức, guồng máy chính quyền Nhà nước hoạt động vô cùng tốt hơn guồng máy không hoàn bị của giai cấp tư sản nước ta, chính giai cấp này lại phụ thuộc vào tư bản châu Âu. Cần phải gạt bỏ cái tư tưởng lỗi thời cho rằng chỉ có châu Âu mới có thể

chỉ đường cho chúng ta. Có chủ nghĩa Mác giáo điều và chủ nghĩa Mác sáng tạo. Tôi theo chủ nghĩa Mác sáng tạo.

Chủ tịch. Tôi xin biểu quyết tu chính án của Pơ-rê-ô-bơ-ra-gien-ski. Tu chính án bị bác bỏ*.

Xuất bản lần đầu tiên trong Biên bản của đại hội VI Đ.C.N.X.H.D.C.N. (bôn-sê-vích). Nhà xuất bản «Người cộng sản», 1919

---

* Do các *biên bản của đại hội VI Đ.C.N.X.H.D.C. (bôn-sê-vích) Nga* đều là những biên bản tóm tắt và có những thiếu sót rõ ràng; vả lại các biên bản đó lại xuất bản hai năm sau đại hội, cho nên để bảo đảm nguyên văn các bài tham luận của J. Sta-lin tại đại hội VI, ban biên tập thấy cần phải sử dụng cả những bản tường thuật chính thức về những bài tham luận của J. Sta-lin đã được đăng hồi tháng Bảy — tháng Tám 1917 trong các tờ *Công nhân và Binh sĩ* số 7 và 14, và *Người vô sản* số 3.

BỌN TƯ BẢN MUỐN GÌ?

Đại hội II những nhà thương nghiệp và công nghiệp Nga vừa mới họp tại Mạc-tư-khoa. Nhà triệu phú Ri-a-bu-sin-ski lãnh tụ phái quốc gia, đã khai mạc đại hội này bằng một bài diễn văn có tính chất cương lĩnh.

Y đã nói gì?

Cương lĩnh của bọn tư bản như thế nào?

Công nhân cần phải biết cương lĩnh đó, nhất là hiện nay bọn tư bản đang thao túng chính phủ và bọn men-sê-vích, bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng thì đang ve vãn chúng, coi chúng là những «lực lượng đầy sức sống».

Vì bọn tư bản là kẻ thù không đội trời chung của công nhân; cho nên công nhân muốn thắng được kẻ thù của mình, thì trước hết phải biết rõ chúng.

Thế thì bọn tư bản muốn gì?

*
* *

AI NẮM CHÍNH QUYỀN?

Bọn tư bản không nói suông đâu. Chúng là những người hành động. Chúng biết rằng vấn đề chủ yếu của cách mạng và phản cách mạng là vấn đề chính quyền. Như vậy, không lấy gì làm lạ là Ru-a-bu-sin-ski mở đầu bài diễn văn của y bằng vấn đề cơ bản đó.

Ý nói: «Chính phủ lâm thời của chúng ta chỉ là một quyền lực hữu danh vô thực, nó đang chịu sức ép bên ngoài. Thực ra, một bọn chính trị bịp bợm đã nắm chính quyền. Những lãnh tụ xô-viết giả danh đã đưa nhân dân đến tai họa, và toàn bộ nước Nga đang ở trên bờ vực thẳm» (*Ngôn luận*).

Người ta đã thấy, «thực ra, một bọn chính trị bịp bợm đã nắm chính quyền», điều đó hoàn toàn đúng. Nhưng có một điều cũng không kém phần đúng là cần phải tìm những «kẻ bịp bợm» đó không phải trong số những «người lãnh tụ xô-viết» mà là ngay trong hàng ngũ bọn Ri-a-bu-sin-ski, trong số những bè bạn của Ri-a-bu-sin-ski, những kẻ đã rút khỏi Chính phủ lâm thời ngày 2 tháng Bảy, đã mà cả trong hàng tuần về các ghế bộ trưởng, đã bắt bí bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích khờ dại bằng cách đe dọa không cung cấp tài chính cho chính phủ và cuối cùng đã đạt được mục đích và buộc bọn này phải đi theo lệnh điều khiển của chúng.

Vì chính chúng, những «kẻ bịp bợm» đó, — chứ không phải những người «lãnh tụ xô-viết», — đã ra lệnh cho chính phủ bắt bớ và cướp phá, bắn giết và lập lại án tử hình.

Vì chính chúng, những «kẻ bịp bợm» đó, đang gây «sức ép» đối với chính phủ, và biến chính phủ thành cái mộc che chở cho chúng khỏi sự phẫn nộ của nhân dân.

Vì chính chúng, những «kẻ bịp bợm» đó, — chứ không phải những người «lãnh tụ xô-viết» không có quyền hành gì — «hiện nay đang thực sự nắm chính quyền» ở Nga.

Nhưng rõ ràng vấn đề không phải là ở chỗ đó. Sự thật chỉ là các Xô-viết, mà ngày hôm qua bọn tư bản còn phải quỳ phục trước họ và hôm nay đã bị đánh bại, các Xô-viết đó còn có chút ít quyền hành, và bây giờ bọn tư bản muốn tước bỏ cho kỳ hết, nhằm làm cho chính quyền của chúng càng được vững chắc hơn.

Đó là điều mà Ô. Ri-a-bu-sin-ski nói lên trước hết.

Các đồng chí muốn biết bọn tư bản muốn gì ư?

Tất cả chính quyền trong tay bọn tư bản, đó là điều chúng muốn.

*
* *

AI ĐƯA NƯỚC NGA ĐẾN CHỖ DIỆT VONG?

Ri-a-bu-sin-ski không những chỉ nói đến hiện tại. Y thấy nếu «điểm qua tình hình những tháng vừa qua», thì cũng không có hại gì. Và y rút ra những kết luận như thế nào? «Trong khi nghiên cứu tình hình», y đặc biệt nhận thấy rằng «chúng ta đã đi đến một tình trạng bế tắc không lối thoát... Vấn đề lương thực đã trở thành hoàn toàn không thể giải quyết nổi; đời sống kinh tế và tài chính của nước Nga trở nên rối loạn, v.v.».

Những người phải chịu trách nhiệm, hình như lần này nữa, cũng vẫn là những đồng chí» trong các Xô-viết, những «kẻ hoang phí» đó, mà người ta cần phải «quản chế».

«Chừng nào nhân dân còn chưa thấy rõ, thì đất nước Nga còn tiếp tục rên xiết dưới sự bóp nghẹt của những đồng chí đó; nhưng một khi nhân dân đã hiểu, họ sẽ thét ngay vào mặt các người đó: «Các anh đã lừa dối chúng tôi!»

Nước Nga đã bị dồn đến chỗ bế tắc, nước Nga đang trải qua một cuộc khủng hoảng sâu sắc, nước Nga đang ở trên bờ vực thẳm, điều đó hoàn toàn đúng.

Nhưng điều đó thật là quái gở, một khi người ta nghĩ rằng:

1. Trước chiến tranh, nước Nga có thừa lúa mì và hàng năm chúng ta xuất khẩu từ 400 đến 500 triệu pút, còn bây giờ, trong thời chiến, chúng ta thiếu lúa mì và phải chịu đói.

2. Trước chiến tranh, ở Nga, số công trái là 9 tỷ, hàng năm số lãi chi mất 400 triệu rúp, còn sau ba năm chiến tranh, số công trái lên tới 60 tỷ, hàng năm chỉ riêng số tiền lãi đã thu hút mất 3 tỷ rúp.

Há chẳng phải rõ ràng là do chiến tranh và chỉ do chiến tranh thôi, nên nước Nga đã bị dồn vào chỗ bế tắc?

Nhưng kẻ nào đã đẩy nước Nga vào vòng chiến tranh, và bây giờ đang đẩy nước Nga tiếp tục tiến hành chiến tranh, nếu không phải cũng chính bọn Ri-a-bu-sin-ski, Cô-nô-va-lốp, Mi-li-u-côp và Vi-na-vê ấy?

Ở Nga, bọn «hoang phí» có nhiều và chúng đang đưa đất nước đến chỗ diệt vong, điều đó không còn phải nghi ngờ gì nữa. Nhưng cần phải tìm chúng, không phải trong số những «đồng chí», mà lần này nữa, cũng vẫn phải tìm chúng trong số bọn Ri-a-bu-sin-ski và bọn Cô-nô-va-lốp, trong số bọn tư bản, chủ ngân hàng đã vớ được hàng triệu trong việc cung cấp vật liệu chiến tranh và trong việc cho Nhà nước vay tiền.

Và nếu một ngày kia nhân dân Nga thấy rõ, họ sẽ trị chúng ngay tức khắc, điều đó chúng có thể chắc chắn được đấy.

Nhưng rõ ràng vấn đề không phải là ở chỗ đó. Sự thật là bọn tư bản thèm khát tiến hành «chiến tranh đến cùng», rất có lợi cho chúng, nhưng chúng lại sợ phải chịu trách nhiệm về những hậu quả của cuộc chiến tranh đó; cho nên chúng ra sức đổ trách nhiệm cho những «đồng chí», nhằm có thể dìm cuộc cách mạng dưới làn sóng chiến tranh một cách càng dễ dàng hơn.

Đó là mục tiêu của bài diễn văn của Ri-a-bu-sin-ski.

Các đồng chí muốn biết bọn tư bản muốn gì ư?

Chiến tranh cho đến khi hoàn toàn chiến thắng được cách mạng đó là điều chúng muốn.

AI PHẢN BỘI NƯỚC NGA?

Sau khi miêu tả tình hình nguy kịch của nước Nga, Ri-a-bu-sin-ski đề nghị một «lối thoát khỏi tình thế đó». Nhưng hãy nghe y trình bày «lối thoát» đó:

«Nhà nước đã không đem lại cho nhân dân cả bánh mì, lẫn than và vải... Muốn thoát khỏi tình hình đó, có lẽ bàn tay xương xẩu của nạn đói, sự bần cùng của nhân dân cần phải tóm cổ những người bạn dân giả dối, những Xô-viết và những Ủy ban dân chủ».

Các đồng chí đã nghe rõ: «bàn tay xương xẩu của nạn đói, sự bần cùng của nhân dân *cần phải*...

Dường như các ngài Ri-a-bu-sin-ski đó không phản đối việc ban cho nước Nga «nạn đói» và «sự bần cùng» nhằm «tóm cổ» các Xô-viết và các Ủy ban dân chủ.

Dường như chúng không phản đối việc đóng cửa các nhà máy, công xưởng, việc gây ra nạn thất nghiệp và nạn đói, nhằm đẩy nhân dân tiến hành cuộc chiến đấu quá sớm và nhằm trấn áp công nhân và nông dân được dễ dàng hơn.

Đấy, những «lực lượng đầy sức sống» của đất nước, theo nhận định của *Báo công nhân* và *Sự nghiệp công nhân*.

Bọn phản bội và bọn phản nghịch chính cống của nước Nga đã đạt đến mức độ đó.

Ngày nay, ở Nga, người ta nói nhiều đến sự phản bội. Bọn sen đầm cũ và bọn nhân viên hiện nay của sở mật thám, bọn tay sai bất tài và bọn ma cô trụy lạc, tất cả hiện đang nói đến sự phản bội và chỉ vào các «Xô-viết và các Ủy ban dân chủ». Công nhân nên biết rằng tất cả những điều bịa đặt về những người mà chúng gọi là phản bội đều nhằm che giấu bọn phản bội chính cống của nước Nga đau thương!

Các đồng chí muốn biết bọn tư bản muốn gì ư?

Lợi ích của túi tiền của chúng được toàn thắng, dù cho nước Nga có vì thế mà bị tiêu diệt chăng nữa, đó là điều chúng muốn.

«Công nhân và binh sĩ», số 13, ngày 6 tháng Tám 1917.
Xã luận

PHẢN ĐỐI HỘI NGHỊ MẠC-TƯ-KHOA[62]

Bọn phản cách mạng bước vào một giai đoạn mới. Từ những cuộc cướp phá và những cuộc phá hoại chúng chuyển sang củng cố những vị trí đã chiếm được; từ những sự hoành hành và những hành động quá khích, chúng chuyển sang «con đường hợp pháp» của «sự thiết lập hiến pháp».

Bọn phản cách mạng nói rằng có thể và phải chiến thắng cách mạng. Nhưng như thế chưa đủ. Còn cần phải được tán thành ngay từ đầu; cần phải làm sao cho chính ngay «nhân dân», cho «quốc gia» tán thành điều đó và không những chỉ ở Pê-tơ-rô-gơ-rát hay ở mặt trận mà trên toàn cõi nước Nga. Như thế chiến thắng sẽ bền vững. Như thế, những thắng lợi đạt được sẽ có thể dùng làm điểm xuất phát cho những chiến thắng mới của thế lực phản cách mạng.

Nhưng làm thế nào để đạt được điều đó.

Người ta có thể sớm triệu tập Quốc hội lập hiến, đại diện duy nhất cho toàn thể nhân dân Nga, và yêu cầu Quốc hội lập hiến duyệt y cái chính sách chiến tranh và tàn phá, cướp bóc và bắt bớ, bạo lực và bắn giết.

Nhưng giai cấp tư sản không thể bằng lòng với điều đó được. Nó biết rằng Quốc hội lập hiến mà trong đó nông dân sẽ chiếm đa số, sẽ không thừa nhận và cũng không duyệt y chính sách của bọn phản cách mạng.

Cho nên giai cấp tư sản tìm cách hoãn ngày triệu tập Quốc hội lập hiến (và nó đã đạt được điều đó!). Chắc chắn là nó sẽ tiếp tục hoãn cho đến khi nó có thể hoàn toàn phá hủy được Quốc hội lập hiến.

Nhưng như vậy thì «lối thoát» ở đâu?

«Lối thoát» là ở chỗ thay thế Quốc hội lập hiến bằng «Hội nghị Mạc-tư-khoa».

«Lối thoát» là ở chỗ đem ý chí của những tầng lớp trên trong giai cấp tư sản và của bọn địa chủ thay thế cho ý chí nhân dân bằng cách thay thế Quốc hội lập hiến bằng «Hội nghị Mạc-tư-khoa».

Triệu tập một hội nghị những nhà thương nghiệp và những nhà công nghiệp, những địa chủ và chủ ngân hàng, những đại biểu trong Đu-ma Nga hoàng, cùng những bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã được thuần thục; tuyên bố hội nghị đó là «quốc hội» và đưa cho hội nghị đó duyệt y cái chính sách của chủ nghĩa đế quốc và bọn phản cách mạng, duyệt y cái chính sách trút gánh nặng chiến tranh lên công nhân và nông dân: đó là «lối thoát» của bọn phản cách mạng.

Bọn phản cách mạng cần có nghị viện của chúng, cần có một cơ quan trung ương của chúng, và nó đang thiết lập cái đó. Bọn phản cách mạng cần có sự tín nhiệm của «dư luận công chúng» và chúng đang thiết lập tín nhiệm đó.

Ở đây chúng ta nói đến nội dung của vấn đề.

Về mặt này, bọn phản cách mạng cũng đi theo con đường của ngay bản thân cách mạng. Nó học đòi cách mạng.

Trước kia cách mạng có nghị viện của nó, có cơ quan trung ương thực sự của nó, nên nó cảm thấy có tổ chức.

Ngày nay bọn phản cách mạng ra sức thiết lập nghị viện của chúng, và thiết lập nghị viện đó ở ngay trung tâm nước Nga, ở Mạc-tư-khoa, thông qua — số mệnh trớ trêu! — bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích.

Điều đó xảy ra trong lúc nghị viện của cách mạng bị kéo xuống làm một vai trò phụ thuộc bình thường của thế lực phản cách

mạng đế quốc tư sản, trong lúc người ta tuyên bố cuộc chiến tranh một mất một còn chống lại các Ủy ban công nhân, nông dân và binh sĩ!

Người ta dễ dàng hiểu rằng, trong những điều kiện đó, hội nghị triệu tập ngày 12 tháng Tám ở Mạc-tư-khoa nhất thiết sẽ trở thành một cơ quan của cuộc âm mưu phản cách mạng chống lại công nhân đang bị nạn đóng cửa xí nghiệp và giãn thợ và nạn thất nghiệp đe dọa, chống lại nông dân «không được cấp» ruộng đất, chống lại binh sĩ đã bị người ta tước mất những quyền tự do giành được trong những ngày cách mạng; một cơ quan của cuộc âm mưu mà những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích — là những người ủng hộ hội nghị này — đã ngụy trang bằng những «câu xã hội chủ nghĩa».

Do đó, nhiệm vụ của công nhân tiên tiến là:

1. Bóc trần cái mặt nạ đại diện nhân dân của hội nghị và vạch trần bản chất phản cách mạng, phản nhân dân của nó.

2. Lột mặt nạ bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng đang phủ lên hội nghị lá cờ «cứu vãn cách mạng» và đang lừa dối các dân tộc Nga.

3. Tổ chức những cuộc mít-tinh khổng lồ phản đối âm mưu phản cách mạng của những kẻ ra sức «cứu vớt»... lợi nhuận của bọn địa chủ và bọn tư bản.

Kẻ thù của cách mạng nên biết rằng công nhân sẽ không để cho chúng lừa bịp và sẽ không bao giờ rời bỏ lá cờ chiến đấu cách mạng.

«Công nhân và binh sĩ», số 14, ngày 8 tháng Tám 1917.

Xã luận

LẠI BÀN VỀ HỘI NGHỊ STỐC-KHÔN[63]

Chiến tranh vẫn tiếp diễn. Cỗ xe đẫm máu của chiến tranh tiếp tục con đường của nó một cách kinh khủng và nghiêm khốc. Từ cuộc chiến tranh châu Âu nó đã từng bước biến thành một cuộc chiến tranh thế giới, không ngừng lôi cuốn những nước mới vào cái công cuộc ghê tởm của nó.

Trong lúc đó, Hội nghị Stốc-khôn bị thất bại hoàn toàn và mất hết ý nghĩa.

Cuộc «đấu tranh cho hòa bình» và chiến thuật gây «áp lực» đối với các chính phủ đế quốc do bọn thỏa hiệp xướng lên, từ nay đã trở thành những «tiếng hão huyền».

Mưu toan xúc tiến việc chấm dứt chiến tranh và lập lại Quốc tế công nhân bằng sự thỏa thuận giữa bọn «vệ quốc đa số» các nước, mưu toan đó đã thất bại hoàn toàn.

Cái tấn tuồng Stốc-khôn do bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng dựng lên, xung quanh đó đã bủa dăng một màng lưới dầy đặc những mưu đồ đế quốc, tấn tuồng đó nhất định phải trở thành hoặc là một sự phô trương bất lực hoặc là một thứ đồ chơi trong tay những chính phủ đế quốc.

Ngày nay mọi người đều thấy rõ rằng cuộc đi thăm châu Âu của những người đại diện cho Đại hội các Xô-viết toàn Nga[64] và đường lối ngoại giao «xã hội chủ nghĩa» của phái vệ quốc, kèm theo những bữa tiệc huy hoàng với những đại biểu của chủ nghĩa xã hội đế quốc Anh — Pháp, đều không phải là phương pháp tốt đẹp nhằm thiết lập lại tình hữu nghị quốc tế của công nhân.

Đảng ta đã làm đúng trong việc cắt đứt liên hệ với Stốc-khôn ngay từ Hội nghị tháng Tư.

Sự phát triển của chiến tranh và toàn bộ tình hình thế giới nhất định làm trầm trọng thêm những mâu thuẫn giai cấp và dẫn đến thời kỳ những trận chiến đấu xã hội lớn lao.

Cần phải tìm ra ở đó, và chỉ có ở đó thôi, những biện pháp dân chủ nhằm kết thúc chiến tranh.

Người ta nói đến một «sự tiến triển» trong tư tưởng những người xã hội-ái quốc Anh Pháp, đến quyết định đi dự đại hội Stốc-khôn của họ, v.v., v.v.

Những điều đó có làm cho sự việc thay đổi gì không? Những người xã hội-ái quốc Nga và Đức — Áo cũng chẳng đã quyết định (thậm chí trước cả Anh — Pháp!) tham dự Hội nghị Stốc-khôn đó sao? Ai có thể khẳng định rằng quyết định đó đã sớm kết thúc được chiến tranh?

Đảng của Sây-đơ-man tham dự Hội nghị Stốc-khôn, nhưng liệu có thôi ủng hộ chính phủ của nó đang tiếp tục tấn công và đang xâm lược Ga-li-xi và Ru-ma-ni, không?

Các đảng của Rô-nô-đen và Hen-đơc-xôn nói đến «cuộc chiến đấu cho hòa bình» và nói đến Stốc-khôn, nhưng mặt khác, liệu các đảng đó có không ủng hộ các chính phủ của họ đang xâm lược Mê-dô-pô-ta-mi và Hy-lạp, không?

Trước những sự thật đó, thử hỏi những điều mà chúng *sẽ nói* ở Stốc-khôn nhằm thủ tiêu chiến tranh, phỏng còn có ý nghĩa gì?

Những lời nói tốt đẹp về hòa bình nhằm che giấu sự ủng hộ kiên quyết chính sách chiến tranh và xâm lược; ai lại không biết những phương pháp đế quốc cũ rích đó hòng lừa gạt quần chúng?

Người ta nói rằng hiện nay tình thế đã thay đổi và do đó chúng ta cũng phải thay đổi thái độ về vấn đề Stốc-khôn.

Đúng, tình thế đã thay đổi nhưng không phải thay đổi có lợi cho Stốc-khôn, mà chỉ có chống lại nó.

Cái đã thay đổi, trước tiên là cuộc chiến tranh Âu châu đã trở thành cuộc chiến tranh thế giới, đồng thời mở rộng và khơi sâu đến cực độ cuộc tổng khủng hoảng.

Cho nên khả năng thực hiện một nền hòa bình đế quốc và một chính sách «áp lực» đối với các chính phủ đều đã sụp đổ hoàn toàn.

Sau nữa, cái đã thay đổi là nước Nga đã bắt đầu cuộc tấn công ở ngoài mặt trận và nó đã thích ứng đời sống trong nước với những nhu cầu của chính sách tấn công bằng cách kìm hãm các quyền tự do. Vì rốt cuộc cần phải hiểu rằng chính sách tấn công không phù hợp với «quyền tự do tối đa»; rằng trong cuộc cách mạng của chúng ta, bước ngoặt đã bắt đầu từ tháng Sáu: những người bôn-sê-vích «lại trở vào» nhà tù, còn những người vệ quốc trở thành những người ủng hộ cuộc tấn công, thì giữ vai trò cai ngục.

Cho nên vị trí của những người ủng hộ cuộc «đấu tranh cho hòa bình» đã không thể giữ vững được: nếu trước khi người ta có thể nói đến hòa bình mà không sợ bị coi là nói láo, thì ngày nay, khi mà chính sách tấn công đã được những «người vệ quốc» ủng hộ, những lời nói về hòa bình ở cửa miệng những người này đều là một sự nhạo báng.

Tất cả những điều đó chứng minh cái gì?

Chứng minh rằng những cuộc *đàm thoại* «hữu nghị» về hòa bình ở Stốc-khôn và những *hành vi* đẫm máu ở mặt trận rõ ràng là tuyệt đối không phù hợp với nhau, rằng mâu thuẫn đã trở thành quá hiển nhiên và nó đập mạnh vào mắt người ta.

Đó là điều khiến cho Hội nghị Stốc-khôn không tránh khỏi thất bại.

Do đó thái độ của chúng ta đối với Stốc-khôn đã có sự thay đổi.

Từ trước đến nay, chúng ta đã tố cáo những âm mưu của Hội nghị Stốc-khôn. Giờ đây thì không cần thiết nữa, vì nó đã tự lột mặt nạ của nó rồi.

Từ trước đến nay, chúng ta cần lên án nó là lợi dụng hòa bình để lừa gạt quần chúng. Giờ đây thì không cần thiết nữa, vì người ta không đánh kẻ thù đã bị ngã.

Nhưng do đó con đường đi đến Stốc-khôn không phải là con đường hòa bình.

Con đường hòa bình không đi qua Stốc-khôn, mà qua cuộc đấu tranh cách mạng của công nhân chống chủ nghĩa đế quốc.

«Công nhân và binh sĩ», số 15, ngày 9 tháng Tám 1917.

Xã luận

HỘI NGHỊ MẠC-TƯ-KHOA ĐI ĐẾN ĐÂU?

TRỐN KHỎI PÊ-TƠ-RÔ-GƠ-RÁT

Hội nghị Mạc-tư-khoa đã họp. Nó không họp ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, trung tâm cách mạng, mà ở khá xa, ở «Mạc-tư-khoa yên tĩnh».

Trong những ngày cách mạng, các hội nghị quan trọng thường được triệu tập tại Pê-tơ-rô-gơ-rát, thành trì của cuộc cách mạng đã lật đổ chế độ Nga hoàng. Lúc đó người ta không sợ Pê-tơ-rô-gơ-rát, lúc đó người ta rất muốn gần Pê-tơ-rô-gơ-rát. Nhưng ngày nay, những ngày cách mạng đã nhường chỗ cho hoàng hôn của phản cách mạng. Ngày nay Pê-tơ-rô-gơ-rát là nguy hiểm; ngày nay người ta sợ nó như sợ bệnh dịch hạch và... người ta chạy trốn nó như quỷ trốn nước thánh, chạy trốn rất xa, đến tận Mạc-tư-khoa «nơi mà đời sống yên tĩnh nhất», nơi mà bọn phản cách mạng cho rằng có thể tiến hành ngấm ngầm những công việc ám muội của chúng một cách dễ dàng hơn.

«Hội nghị sẽ diễn ra dưới danh nghĩa của Mạc-tư-khoa; tư tưởng của Mạc-tư-khoa, tình cảm của Mạc-tư-khoa khác xa với Pê-tơ-rô-gơ-rát thối nát, cái ung nhọt đang đầu độc nước Nga» (*Buổi chiều*, 11 tháng Tám).

Bọn phản cách mạng nói như thế đó.

Phái «vệ quốc» hoàn toàn tán thành bọn phản cách mạng.

Những «người cứu quốc» rời khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát và thì thầm: Đi Mạc-tư-khoa, đi Mạc-tư-khoa!

Pê-tơ-rô-gơ-rát cách mạng trả lời chúng: Đi đường mạnh khỏe nhé!

Để vĩnh biệt chúng, công nhân Pê-tơ-rô-gơ-rát hô lớn: Tẩy chay Hội nghị của các anh!

Còn Mạc-tư-khoa thì sao? Liệu Mạc-tư-khoa có thực hiện được những hy vọng của bọn phản cách mạng không?

Hình như không phải thế. Báo chí đăng đầy tin tức về cuộc tổng bãi công ở Mạc-tư-khoa. Tại đấy công nhân đã phát động cuộc bãi công, họ cũng tẩy chay Hội nghị như công nhân ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Mạc-tư-khoa không lạc hậu hơn Pê-tơ-rô-gơ-rát đâu.

Công nhân Mạc-tư-khoa muôn năm!

Làm gì đây? chạy trốn nữa ư?

Từ Pê-tơ-rô-gơ-rát đi Mạc-tư-khoa, nhưng còn từ Mạc-tư-khoa thì đi đâu?

Đi Txa-ri-ô-vô-côc-sai-scơ chăng?

Công việc của các ngài ở thành Véc-xây bị bế tắc, bị bế tắc rồi...

*
* *

TỪ HỘI NGHỊ ĐẾN «NGHỊ VIỆN TRƯỜNG THỌ»[65]

Trong khi chuẩn bị Hội nghị Mạc-tư-khoa, các ngài «cứu quốc» làm ra vẻ chỉ triệu tập một «hội nghị bình thường», hội nghị đó sẽ không quyết định gì cả và cũng không hứa hẹn gì cả. Nhưng «hội nghị bình thường» dần dần biến thành một hội nghị «Nhà nước» rồi thành một «quốc hội», và giờ đây thì người ta nói rõ là biến hội nghị này

thành một «Nghị viện trường thọ», nghị viện này sẽ quyết định những vấn đề chủ yếu của vận mệnh chúng ta.

Ca-ra-u-lốp, thủ lĩnh cô-dắc ở Tê-rêc tuyên bố rằng: «nếu tại Hội nghị Mạc-tư-khoa mà không hình thành được một trung tâm tập hợp của đất nước, thì tương lai nước Nga sẽ xuất hiện dưới những màu sắc thật ảm đạm. Tuy nhiên tôi nghĩ rằng trung tâm đó sẽ được thành lập... Và nếu... chỗ dựa đó được thiết lập thì Hội nghị Mạc-tư-khoa không những chỉ xuất hiện như là một cơ quan trọng yếu; nó sẽ có khả năng tồn tại cũng lâu dài và cũng chói lọi như «*Nghị viện trường thọ*» ở thời Cơ-rôm-oen. Về phần tôi, với tư cách là đại biểu của những người Cô-dắc, tôi sẽ cố gắng bằng đủ mọi cách để góp phần vào công cuộc thành lập một trung tâm tập hợp như thế» (*Tin tức nước Nga*, xuất bản buổi chiều, 11 tháng Tám).

Người «đại diện của những người Cô-dắc» nói như thế đó.

Hội nghị Mạc-tư-khoa là «trung tâm tập hợp» của bọn phản cách mạng: đó là ý nghĩa tóm tắt của bài diễn văn dài dòng của Ca-ra-u-lôp.

Đó cũng là điều mà những người Cô-dắc miền sông Đông đã nói với các đại biểu của họ trong ủy nhiệm thư của họ : «Chính phủ phải do Hội nghị Mạc-tư-khoa hoặc do Ủy ban lâm thời của Đu-ma quốc gia tổ chức ra, chứ không phải do một đảng, như là đã tiến hành từ trước đến nay. Chính phủ đó phải có đầy đủ quyền hành và phải được hoàn toàn độc lập».

Giới quân sự Cô-dắc miền sông Đông nói như thế đó.

Mà ngày nay ai lại không biết rằng «những người Cô-dắc, chính là sức mạnh» ?

Không thể có một chút nghi ngờ nào nữa: hoặc là không có hội nghị, hoặc là hội nghị nhất định sẽ trở thành «Nghị viện trường thọ» của thế lực phản cách mạng.

Bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng là những kẻ triệu tập hội nghị, bọn này, dù muốn hay không, cũng đã giúp ích cho công cuộc phản cách mạng được tổ chức dễ dàng hơn.

Đó là một sự thật.

CHÚNG LÀ AI?

Những bọn thủ lĩnh phản cách mạng là ai?

Trước hết là bọn quân phiệt, những sĩ quan cao cấp trong quân đội, chúng kéo theo chúng một bộ phận nào đó những binh sĩ Cô-dắc và những quân nhân được thưởng huân chương Xanh Gioóc-giơ.

Thứ hai là giai cấp tư sản công nghiệp Nga, đứng đầu là Ri-a-bu-sin-ski, chính cũng là tên Ri-a-bu-sin-ski đã de dọa làm cho nhân dân phải «đói khát» và «cùng khổ» nếu nhân dân không từ bỏ những yêu sách của mình.

Cuối cùng là đảng của Mi-li-u-cốp, một đảng tập hợp bọn tướng lĩnh và bọn tư bản công nghiệp chống lại nhân dân Nga, chống lại cách mạng.

Tất cả điều đó đã thể hiện một cách khá rõ ràng tại «hội nghị sơ bộ»[66] của bọn tướng lĩnh, bọn tư bản công nghiệp và bọn dân chủ-lập hiến, họp từ ngày 8 đến ngày 10 tháng Tám.

Tờ Sở giao dịch buổi chiều viết: Tên của tướng Coóc-ni-lốp được mọi người nói đến. *Những đại diện của đảng gọi là quân nhân mà đứng đầu là tướng A-lê-xê-ép và những đại biểu của liên hiệp Cô-dắc có ưu thế ở hội nghị*. Bài diễn văn của tướng A-lê-xê-ép đọc tại phiên họp đầu tiên, được hội nghị nhiệt liệt hoan nghênh, bài diễn văn đó sẽ được đọc tại hội nghị Nhà nước ở Mạc-tư-khoa» (*Sở giao dịch buổi chiều*, 11 tháng Tám).

Chính bài diễn văn đó đã được Mi-li-u-cốp đề nghị in thành truyền đơn để phát đi.

Chúng ta hãy tiếp tục:

«Tướng Ca-lê-đin được mọi người rất chú ý. Người ta theo dõi ông và người ta lắng nghe ông với một nhiệt tình đặc biệt. Tất cả quân nhân quây quần xung quanh ông» (*Buổi chiều*, 11 tháng Tám).

Cuối cùng mọi người đều biết những tối hậu thư của các quân nhân có huân chương Xanh Gioóc-giơ và của các liên hiệp Cô-dắc mà những kẻ đứng đầu cũng chính là những tướng lĩnh đã bị lật đổ hoặc chưa bị lật đổ.

Và những tối hậu thư đó liền được thỏa mãn ngay. Vì các quân nhân không thích « nói suông ».

Không còn nghi ngờ gì nữa: chúng ta đang tiến tới việc thành lập và thừa nhận một nền chuyên chính quân sự.

Giai cấp tư sản Nga và đồng minh «sẽ chỉ còn có việc» cung cấp tiền cho nền chuyên chính đó thôi.

Không phải không có lý do gì mà ngài Bu-kha-nan, — hình như chính ngài cũng chuẩn bị đi Mạc-tư-khoa, — lại «hết sức quan tâm đến hội nghị» (Xem *Sở Giao dịch buổi chiều)*.

Không phải không có lý do gì mà bọn phiến loạn của Mi-li-u-côp lại mừng quýnh lên.

Không phải không có lý do gì mà Ri-a-bu-sin-ski lại làm ra vẻ là một Mi-ni-nơ, là một «vị cứu tinh», v.v..

*
* *

CHÚNG MUỐN GÌ ?

Chúng muốn thế lực phản cách mạng chiến thắng hoàn toàn. Hãy nghe quyết nghị của hội nghị dự bị.

«Phải lập lại kỷ luật trong quân đội và quyền lực phải được chuyển vào tay các sĩ quan».

Nói một cách khác: hãy trấn áp binh sĩ!

«Một chính quyền trung ương, duy nhất và hùng mạnh, có khả năng chấm dứt cái chế độ đã để cho các ban hoạt động như là những người chủ vô trách nhiệm».

Nói một cách khác: đả đảo các Xô-viết công nhân và nông dân!

Chính phủ hãy «kiên quyết xóa bỏ mọi dấu vết lệ thuộc vào các Ủy ban, các Xô-viết và các tổ chức tương tự khác, mặc dù những tổ chức đó như thế nào».

Nói một cách khác: Chính phủ chỉ lệ thuộc vào các «hội nghị» cô-dắc và các «hội đồng» quân nhân có huân chương Xanh-Gioóc-giơ.

Bản quyết nghị nói chắc rằng đó là biện pháp duy nhất để «cứu nước Nga».

Hình như đã rõ ràng.

Này các ngài thỏa hiệp xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, liệu các ngài có còn kiên trì chủ trương thương lượng với những đại diện của những «lực lượng đầy sức sống» nữa không?

Hay có lẽ các ngài đã thay đổi ý kiến?

Các ngài thỏa hiệp đáng thương...

*
* *

TIẾNG NÓI MẠC-TƯ-KHOA

Song Mạc-tư-khoa đang tiến hành công tác cách mạng của mình. Báo chí đưa tin rằng theo lời kêu gọi của những người bôn-sê-vích, cuộc tổng bãi công đã bắt đầu nổ ra bất chấp cả quyết định của Ủy ban chấp hành Nga vẫn tiếp tục theo đuôi bọn thù địch của nhân dân.

Thật là xấu hổ cho Ủy ban chấp hành!

Giai cấp vô sản cách mạng Mạc-tư-khoa muôn năm!

Mong rằng tiếng nói của các đồng chí chúng ta ở Mạc-tư-khoa ngày càng mạnh mẽ hơn để cho toàn thể những người bị áp bức và cho toàn thể những người bị nô dịch vui mừng!

Toàn thể nước Nga hãy biết rằng trên thế giới còn có những người sẵn sàng lấy ngực mình làm chiến lũy bảo vệ sự nghiệp của cách mạng.

Mạc-tư-khoa đang bãi công. Mạc-tư-khoa muôn năm!

«Người vô sản», số 1,
ngày 13 tháng Tám 1917

Xã luận

THẾ LỰC PHẢN CÁCH MẠNG VÀ CÁC DÂN TỘC Ở NGA

Trong thời kỳ cách mạng và những biến đổi dân chủ, phong trào diễn ra dưới ngọn cờ giải phóng.

Nông dân được giải phóng khỏi quyền chuyên chế của bọn địa chủ. Công nhân được giải phóng khỏi sự độc đoán của bọn lãnh đạo các nhà máy. Binh sĩ được giải phóng khỏi sự tàn bạo của bọn tướng lĩnh...

Quá trình giải phóng không thể không lan tới những dân tộc ở Nga bị chế độ Nga hoàng áp bức hàng thế kỷ nay.

Sắc lệnh về quyền «bình đẳng» giữa các dân tộc và việc thật sự xóa bỏ những sự hạn chế về mặt dân tộc, các đại hội những người U-cơ-ren, những người Phần-lan, những người Bi-ê-lô-ruyt-xi, và vấn đề thành lập một liên bang cộng hòa được nêu lên; việc tuyên bố một cách long trọng quyền dân tộc tự quyết và những lời hứa hẹn chính thức là «không gây khó khăn»: đó là bấy nhiêu biểu hiện của phong trào giải phóng vĩ đại của các dân tộc ở Nga.

Hồi đó là thời kỳ cách mạng, lúc mà bọn địa chủ đã từ bỏ vũ đài và giai cấp tư sản đế quốc đã bị phong trào dân chủ đang tiến lên dồn vào thế bí.

Khi bọn địa chủ (các tướng lĩnh!) trở lại nắm chính quyền và giai cấp tư sản phản cách mạng chiến thắng, thì quang cảnh thay đổi hoàn toàn.

Những «danh từ to lớn» về quyền dân tộc tự quyết và những lời hứa hẹn long trọng là «không gây khó khăn» đều bị lãng quên. Người ta gây ra những sự khó khăn không thể tưởng tượng được, thậm chí trực tiếp can thiệp cả vào đời sống nội bộ của các dân tộc nữa. Người ta giải tán Quốc hội Phần-lan[67] và đe dọa «tuyên bố tình trạng giới nghiêm ở Phần-lan nếu cần» (*Buổi chiều*, ngày 9 tháng Tám). Người ta mở một chiến dịch chống lại Ra-đa và Ban Thư ký U-cơ-ren[68] với ý đồ hiển nhiên là truất quyền tự trị của U-cơ-ren, Ở những nơi khác, người ta thấy những biện pháp cũ kỹ đáng khinh lại được đem sử dụng để gây ra những vụ xung đột dân tộc và những sự hiềm nghi «phản bội» đầy tội ác nhằm làm cho những lực lượng sô-vanh phản cách mạng trỗi dậy và dìm trong bể máu ngay cả tư tưởng giải phóng dân tộc, nhằm khơi sâu cái hố ngăn cách các dân tộc ở Nga và gieo rắc mối căm thù giữa họ, khiến kẻ thù của cách mạng hết sức vui mừng.

Do đó người ta đã phá hủy sự đoàn kết của các dân tộc ấy thành một gia đình thống nhất anh em.

Vì tất nhiên chính sách «phiền nhiễu» dân tộc không hề đoàn kết được các dân tộc, mà chia rẽ các dân tộc và đẩy mạnh xu hướng «phân lập» trong các dân tộc.

Vì tất nhiên chính sách đàn áp dân tộc của giai cấp tư sản phản cách mạng chắc chắn sẽ đẻ ra cái nguy cơ nước Nga bị «tan rã», mà báo chí tư sản đang lớn tiếng kêu gào một cách rất giả tạo và rất giả nhân giả nghĩa.

Vì tất nhiên chính sách xúi giục các dân tộc chống đối nhau lại vẫn là cái chính sách đáng khinh bỉ kia, nó chia cắt lực lượng của giai cấp vô sản Nga và phá hoại chính ngay những nền móng của cách mạng bằng cách khơi sâu mối nghi ngờ và sự thù địch giữa các dân tộc với nhau.

Cho nên chúng ta rất có cảm tình với các dân tộc bị thiệt thòi về quyền lợi và bị áp bức là những dân tộc tất nhiên phải đấu tranh chống lại một chính sách như vậy.

Cho nên chúng ta công kích những kẻ miệng thì nói đến «quyền dân tộc tự quyết» nhưng lại tiến hành một chính sách thôn tính đế quốc và «liên hiệp» bằng bạo lực.

Chúng tôi tuyệt nhiên không phản đối sự liên hiệp các dân tộc thành một nước duy nhất. Chúng tôi không hề tán thành sự chia cắt các nước lớn. Vì tất nhiên sự liên hiệp các nước nhỏ thành các nước lớn là một trong những điều kiện thuận lợi cho việc thiết lập chủ nghĩa xã hội.

Nhưng chúng tôi chỉ muốn rằng sự liên hợp đó được tiến hành một cách *hoàn toàn tự nguyện*, vì đó là phương pháp duy nhất để đạt được sự liên hiệp thực sự và bền vững.

Nhưng muốn thế, thì trước tiên cần phải thừa nhận đầy đủ và không điều kiện quyền dân tộc tự quyết của các dân tộc ở Nga, cho đến cả quyền phân lập khỏi nước Nga nữa.

Sau nữa, việc thừa nhận đó trên lời nói cần phải được xác nhận bằng hành động, ngay từ bây giờ các dân tộc cần có được khả năng quyết định đất đai và cơ cấu chính trị của mình trong các cuộc hội nghị lập hiến của mình.

Chỉ có một chính sách như thế mới có thể củng cố lòng tin và tình hữu nghị của các dân tộc.

Chỉ có một chính sách như thế mới có thể mở đường cho một sự liên hiệp thực sự giữa các dân tộc.

Chắc chắn là các dân tộc ở Nga không phải là những ông thánh và trong khi tổ chức đời sống của bản thân nước mình họ có thể mắc sai lầm. Nhiệm vụ của những người mác-xít Nga là báo cho các dân tộc Nga biết những sai lầm đó, trước hết là báo cho giai cấp vô sản của họ, đồng thời dùng phê bình và thuyết phục mà giúp đỡ họ sửa chữa sai lầm. Nhưng *không một ai* có quyền can thiệp *bằng võ lực* vào đời sống

nội bộ của các nước, có quyền «sửa chữa» những khuyết điểm của họ *bằng võ lực*. Các nước đều có quyền tối cao trong công việc nội bộ, và có quyền tự tổ chức theo ý muốn của mình.

Đó là những yêu sách căn bản của các dân tộc ở Nga, đã được cách mạng công bố và ngày nay đang bị thế lực phản cách mạng chà đạp.

Không thể nghĩ đến việc thỏa mãn những yêu sách đó chừng nào mà thế lực phản cách mạng còn nắm chính quyền.

Chỉ có sự thắng lợi của cách mạng mới có thể giải phóng các dân tộc ở Nga khỏi sự đàn áp dân tộc được.

Chỉ có một kết luận mà thôi: việc giải phóng khỏi ách áp bức dân tộc là một vấn đề chính quyền. Sự áp bức dân tộc có gốc rễ của nó trong nền thống trị của địa chủ và của giai cấp tư sản đế quốc. Trao chính quyền cho giai cấp vô sản và nông dân cách mạng là làm cho các dân tộc ở Nga có thể hoàn toàn thoát khỏi sự áp bức dân tộc.

Hoặc là các dân tộc ở Nga ủng hộ cuộc đấu tranh cách mạng của công nhân để giành lấy chính quyền, và như thế họ sẽ được giải phóng; hoặc là họ không ủng hộ cuộc đấu tranh đó, và như thế họ sẽ chạy theo công cuộc giải phóng của họ một cách không có kết quả gì hơn là con lừa chạy theo củ cà-rốt.

«Người vô sản» số 1,
ngày 13 tháng Tám 1917.

Bài báo không ký tên

HAI CON ĐƯỜNG

Trong tình hình hiện nay, vấn đề cơ bản là vấn đề chiến tranh. Tình trạng phá sản về kinh tế và vấn đề lương thực, vấn đề ruộng đất và những quyền tự do chính trị: đó chỉ là những vấn đề cục bộ trong vấn đề chung về chiến tranh.

Do đâu mà có tình trạng vô tổ chức về lương thực?

— Do chiến tranh kéo dài và tàn phá các phương tiện vận tải, khiến cho các thành phố phải thiếu bánh mì.

Do đâu mà nền kinh tế và tài chính bị suy sụp?

— Do chiến tranh liên miên đã thu hút hết tất cả lực lượng và tài nguyên của nước Nga.

Do đâu mà có sự đàn áp ở mặt trận và ở hậu phương?

— Do chiến tranh và chính sách tấn công đòi hỏi có một «kỷ luật sắt».

Do đâu mà thế lực phản cách mạng tư sản thắng lợi?

— Do toàn bộ tiến trình của chiến tranh đòi hỏi phải có thêm nhiều tỷ, trong khi đó thì giai cấp tư sản Nga được giai cấp tư sản đồng minh ủng hộ, lại từ chối mọi sự cho vay nếu trước hết không thủ tiêu những thành quả chủ yếu của cách mạng.

Và vân vân, không bao giờ hết.

Giải quyết được vấn đề chiến tranh, tức là giải quyết được mọi thứ «khủng hoảng» hiện đang làm cho đất nước lâm nguy.

Nhưng làm thế nào để giải quyết được vấn đề đó?

Trước mặt nước Nga có hai con đường.

Hoặc là tiếp tục chiến tranh và theo đuổi tấn công ngoài mặt trận, và như thế thì nhất định phải trao lại chính quyền vào tay giai cấp tư sản phản cách mạng để có thể vay được tiền ở trong nước và ngoài nước.

Trong trường hợp đó, «cứu» nước là bắt công nhân và nông dân phải trả những phí tổn về chiến tranh (thuế gián thu!) làm lợi cho bọn đế quốc cá mập ở Nga và ở các nước đồng minh.

Hoặc là trao chính quyền vào tay công nhân và nông dân, công bố những điều kiện về hòa bình dân chủ và chấm dứt chiến tranh nhằm làm cho cách mạng tiến lên bằng cách đem lại ruộng đất cho nông dân, thiết lập chế độ kiểm soát của công nhân trong công nghiệp và phục hưng nền kinh tế quốc gia đang bị phá sản bằng cách hy sinh lợi nhuận của bọn tư bản và bọn địa chủ.

Trong trường hợp đó, cứu nước là giải thoát công nhân và nông dân khỏi những gánh nặng chiến tranh về tài chính và bắt bọn cá mập của chủ nghĩa đế quốc phải chịu lấy gánh nặng đó.

Con đường thứ nhất dẫn đến nền chuyên chính của bọn địa chủ và tư bản đối với những người lao động; đó là tình trạng thuế má nặng nề mà đất nước phải chịu, đó là tình trạng lãnh thổ Nga bị bán từng miếng một cho bọn tư bản nước ngoài (những tô nhượng!) và trở thành một thuộc địa của Anh, Mỹ và Pháp.

Con đường thứ hai mở ra một kỷ nguyên cách mạng công nhân ở phương Tây, cắt đứt mọi sợi dây ràng buộc về tài chính làm tê liệt nước Nga, lay chuyển đến tận gốc nền thống trị tư sản và mở đường cho một cuộc giải phóng thực sự của nước Nga.

Đó là hai con đường nói lên những quyền lợi của hai giai cấp đối lập: giai cấp tư sản đế quốc và giai cấp vô sản xã hội chủ nghĩa.

Không có con đường thứ ba.

Điều hòa hai con đường đó với nhau là hoàn toàn không thể được, cũng như không thể điều hòa chủ nghĩa đế quốc với chủ nghĩa xã hội.

Phương pháp thỏa hiệp (liên hiệp) với giai cấp tư sản đã bị phá sản.

Nói về Hội nghị Mạc-tư-khoa, các Ngài vệ quốc viết: *«Một sự liên hiệp* trên cơ sở một cương lĩnh dân chủ, đó là lối thoát» *(Tin tức)*[69].

Không đúng đâu, các ngài thỏa hiệp ạ!

Các ngài đã ba lần tiến hành liên hiệp với giai cấp tư sản, và cứ mỗi lần, các ngài lại đi đến một cuộc «khủng hoảng chính quyền mới».

Tại sao thế?

Vì con đường liên hiệp với giai cấp tư sản là một con đường sai lầm, nó ra sức che giấu tình trạng thối nát hiện nay.

Vì liên hiệp chỉ là một công thức trống rỗng, hoặc chỉ là một biện pháp để cho giai cấp tư sản đế quốc dựa vào những «người xã hội chủ nghĩa» mà củng cố chính quyền của nó.

Chính phủ liên hiệp hiện nay, định đứng giữa hai phe, cuối cùng chẳng phải đã chạy sang phía chủ nghĩa đế quốc đó sao?

Tại sao lại triệu tập «Hội nghị Mạc-tư-khoa», nếu không phải là để củng cố vị trí của thế lực phản cách mạng và bằng cử chỉ đó nhằm tranh thủ sự thừa nhận (và số tiền vay!) của những «người có thế lực trên đời này»?

Bài diễn văn của Kê-ren-ski tại «hội nghị», khuyến khích «sự hy sinh» và «sự hạn chế tự nguyện những nguyện vọng giai cấp» vì quyền lợi, tất nhiên, «của tổ quốc» và «của chiến tranh», bài diễn văn đó là cái gì nếu không phải là một bản hiệu triệu nhằm củng cố chủ nghĩa đế quốc?

Và lời tuyên bố của Pơ-rô-cô-pô-vích: «Chính phủ sẽ không tha thứ sự can thiệp của công nhân (sự kiểm soát của công nhân!) vào việc lãnh đạo các xí nghiệp»?

Và lời tuyên bố này nữa cũng của tên bộ trưởng đó: «Chính phủ sẽ không tiến hành một sự cải cách triệt để nào cả về vấn đề ruộng đất»?

Và lời tuyên bố của Nê-cơ-ra-xốp: «Chính phủ sẽ không bao giờ tán thành việc tịch thu tài sản tư hữu cả».

Tất cả những điều đó chẳng phải là trực tiếp phục vụ sự nghiệp của giai cấp tư sản đế quốc, hay sao?

Chẳng phải rõ ràng là liên hiệp chỉ là cái mặt nạ mà bọn Mi-li-u-cốp và bọn Ri-a-bu-sin-ski cho là thích hợp và có lợi, hay sao?

Chẳng phải rõ ràng là con đường thỏa hiệp và ngoắt ngoéo giữa các giai cấp là một con đường bịp bợm và lừa gạt quần chúng, hay sao?

Không, thưa các ngài thỏa hiệp! Đã đến lúc không được phép do dự và thỏa hiệp nữa. Ở Mạc-tư-khoa, người ta đã nói một cách rõ ràng đến một «tổ chức bí mật» phản cách mạng. Báo chí tư sản đang thử dùng phương pháp «săng-ta» đã được thử thách, bằng cách phao tin «Ri-ga bị thất thủ»[70].

Trong giờ phút như thế, cần phải lựa chọn.

Ủng hộ giai cấp vô sản hay chống lại nó.

Bằng cách tẩy chay «hội nghị», giai cấp vô sản Pê-tơ-rô-gơ-rát và Mạc-tư-khoa đang kêu gọi đi vào con đường mà cách mạng sẽ được *thực sự* cứu vớt.

Hãy chú ý nghe tiếng nói của họ, hay là tránh sang một bên đường.

«Người vô sản» số 2,
ngày 15 tháng Tám 1917,

Xã luận

TỔNG KẾT HỘI NGHỊ MẠC-TƯ-KHOA

Hội nghị Mạc-tư-khoa đã bế mạc.

Sau cuộc «xung đột quyết liệt giữa hai phe đối lập», sau «trận chiến đấu đẫm máu» giữa bọn Mi-li-u-côp và bọn Txê-rê-tê-li, giờ đây cuộc «chiến đấu» đã kết liễu, những người bị thương đã được đem đi, người ta có thể tự hỏi rằng «trận chiến đấu » Mạc-tư-khoa đã kết liễu như thế nào, ai được và ai thua?

Bọn dân chủ-lập hiến lấy làm mãn nguyện và xoa tay. Chúng nói: «Đảng tự do của nhân dân có thể tự hào, các khẩu hiệu của đảng... đều được thừa nhận... là khẩu hiệu của toàn dân *(Ngôn luận)*.

Bọn vệ quốc cũng mãn nguyện vì chúng nói đến «sự thắng lợi của phái dân chủ » (nên đọc là: của bọn vệ quốc!) và khẳng định rằng: «sau Hội nghị Mạc-tư-khoa, phái dân chủ được củng cố» *(Tin tức)*.

«Phải đập tan chủ nghĩa bôn-sê-vích» — Mi-li-u-côp đã nói như thế tại hội nghị và được bọn đại diện cho những «lực lượng đầy sức sống» vỗ tay rầm rộ.

Txê-rê-tê-li trả lời: Đó là điều mà chúng tôi đang làm, vì «một đạo luật đặc biệt đã được ban hành» để chống lại chủ nghĩa bôn-sê-vích. Vả chăng «cách mạng (nên đọc là: phản cách mạng!) còn chưa có kinh nghiệm đấu tranh chống lại nguy cơ phái tả»: vậy hãy để cho chúng tôi có thì giờ để có được kinh nghiệm đó.

Và bọn dân chủ-lập hiến đồng ý rằng nên đập tan dần dần hơn là đập tan ngay một lúc chủ nghĩa bôn-sê-vích, và không phải tự mình trực tiếp làm việc đó, mà phải thông qua một trung gian khác, thông qua chính ngay những «người xã hội chủ nghĩa» vệ quốc đó.

Phải «hủy bỏ những Ủy ban và những Xô-viết», tướng Ca-lê-đin nói như thế đó và được bọn đại diện cho những «lực lượng đầy sức sống» vỗ tay hoan nghênh.

Txê-rê-tê-li trả lời Ca-lê-đin : Nhất định rồi, nhưng còn quá sớm : «người ta còn chưa có thể dỡ bỏ những giàn giáo đó được một khi mà lâu đài của cách mạng tự do (nên đọc là : phản cách mạng !) còn chưa hoàn thành». Hãy để chúng tôi «xây xong lâu đài đã», sau đó sẽ phá bỏ cả các Xô-viết lẫn các Ủy ban.

Và bọn dân chủ-lập hiến đồng ý rằng nên hạ thấp các Ủy ban và các Xô-viết xuống thành những bộ phận phụ thuộc bình thường của bộ máy đế quốc hơn là phá bỏ ngay một lúc tất cả những cái đó.

Kết quả là «sự phấn khởi» và «sự mãn nguyện chung».

Không phải không có lý do gì mà người ta đã viết trên các báo chí rằng : «Sau hội nghị, các bộ trưởng xã hội chủ nghĩa và các bộ trưởng dân chủ-lập hiến đã nhất trí với nhau hơn về quan điểm» *(Đời sống mới)*.

Các đồng chí hỏi : Ai thắng ?

Chính bọn tư bản đã thắng, vì tại hội nghị chính phủ đã cam kết «không tha thứ sự can thiệp của công nhân (sự kiểm soát !) vào việc lãnh đạo các xí nghiệp».

Chính bọn địa chủ đã thắng, vì tại hội nghị chính phủ cam kết «không tiến hành một sự cải cách triệt để nào cả về vấn đề ruộng đất».

Chính bọn tướng lĩnh phản cách mạng đã thắng, vì Hội nghị Mạc-tư-khoa đã thông qua việc lập lại án tử hình.

Các đồng chí hỏi: Ai thắng?

Chính thế lực phản cách mạng đã thắng, vì nó đã được tổ chức trên khắp nước Nga bằng cách tập hợp xung quanh nó tất cả những «lực lượng» đầy sức sống» của đất nước như kiểu bọn Ri-a-bu-sin-ski và bọn Mi-li-u-côp, bọn Txê-rê-tê-li và bọn Đan, bọn A-lê-xây-ep và bọn Ca-lê-đin.

Chính thế lực phản cách mạng đã thắng, vì từ nay trở đi nó sử dụng phái «dân chủ cách mạng» làm cái bình phong tiện lợi che chở cho nó khỏi sự phẫn nộ của nhân dân.

Từ nay trở đi bọn phản cách mạng không bị lẻ loi nữa. Từ nay trở đi tất cả phái «dân chủ cách mạng» đều phục vụ cho chúng. Từ nay trở đi, chúng nắm được «dư luận công chúng» của «đất nước Nga», dư luận mà các ngài vệ quốc sẽ còn phải «không ngừng» gây ra.

Sự thừa nhận thế lực phản cách mạng: đó là kết quả của Hội nghị Mạc-tư-khoa.

Bọn vệ quốc hiện nay đang bàn tán dông dài về «sự thắng lợi của phái dân chủ», chúng không ngờ rằng người ta chỉ dùng chúng làm tôi tớ cho bọn phản cách mạng thắng lợi mà thôi.

Đó là ý nghĩa, ý nghĩa chính trị duy nhất của «sự liên hiệp trung thực» mà Ngài Txê-rê-tê-li «van xin» và các Ngài Mi-li-u-côp không có gì cần phản đối cả.

Sự «liên hiệp» giữa bọn vệ quốc với những «lực lượng đầy sức sống» của giai cấp tư sản đế quốc chống lại giai cấp vô sản cách mạng và bần nông: đó là bản tổng kết của Hội nghị Mạc-tư-khoa.

Liệu bọn vệ quốc có thích ứng được lâu dài với «sự liên hiệp» phản cách mạng đó không? Một tương lai gần đây sẽ cho chúng ta thấy điều đó.

«Người vô sản», số 4,
ngày 17 tháng Tám 1917

Xã luận

SỰ THẬT VỀ SỰ THẤT BẠI CỦA QUÂN NGA Ở MẶT TRẬN

Chúng tôi đăng lại dưới đây những đoạn trích có giá trị tài liệu của hai bài báo, về những nguyên nhân thất bại của quân đội Nga ở mặt trận hồi tháng Bảy.

Hai bài báo đó, bài của Ac-xê-ni Mê-ri-tsơ (đăng trên tờ *Sự nghiệp Nhân dân)* và bài của V. Bơ-ri-xốp (đăng trên tờ *Thời mới*[71]), cố gắng nghiên cứu một cách khách quan sự thất bại hồi tháng Bảy, gạt bỏ những điều vu khống hèn hạ của bọn vô sỉ đối với những người bôn-sê-vích.

Do đó những lời thú nhận và những lời tuyên bố của họ càng có giá trị hơn nữa.

Bài của A. Mê-ri-tsơ chủ yếu nói về những *kẻ thủ phạm* gây ra sự thất bại. Rõ ràng những kẻ thủ phạm là «bọn cảnh sát cũ và bọn sen đầm», và nhất là «một số xe ô-tô» không rõ của ai, đi lại trong vùng quân đội bảo vệ Tác-nô-pôn và Tsec-nô-vít-si và ra lệnh cho binh sĩ đánh tháo lui. Những xe ô-tô đó là những xe ô-tô nào và làm thế nào mà bộ tư lệnh lại có thể tha thứ sự khiêu khích hiển nhiên đó được. Tiếc thay tác giả không nói gì đến điểm đó cả. Nhưng tác giả lại nói một cách rõ ràng và chính xác đến *« cuộc rút lui do bị khiêu khích »*, đến *« sự phản bội được tiến hành theo một kế hoạch có suy tính và trù định trước »*; ông ta nói rằng một cuộc điều tra đang được tiến hành và chẳng bao lâu nữa» mọi việc sẽ được sáng tỏ».

Còn những người bôn-sê-vích thì sao? Còn sự «phản bội của chủ nghĩa bôn-sê-vích» thì sao?

Trong bài báo của A. Mê-ri-tsơ không có một dòng nào một chữ nào về vấn đề đó cả!

Bài báo của V. Bô-ri-sôp đăng trên tờ *Thời mới* lại còn lý thú hơn nữa. Ông ta nói nhiều về những *nguyên nhân* thất bại hơn là về những thủ phạm của sự thất bại đó.

Ông ta tuyên bố rõ ràng ông *« minh oan cho chủ nghĩa bôn-sê-vích khỏi bị buộc tội một cách vô căn cứ là kẻ thủ phạm về sự thất bại của chúng ta »*, rằng thất bại không phải do chủ nghĩa bôn-sê-vích mà là do những «nguyên nhân sâu xa hơn» cần phải đưa ra ánh sáng và loại trừ đi. Vậy thì những nguyên nhân đó là gì? Trước hết là sự bất tài trong việc áp dụng chiến thuật tấn công, do «các tướng lĩnh của chúng ta không có kinh nghiệm», do quân đội của chúng ta không được «trang bị» đầy đủ, do quân đội thiếu nhất trí. Thứ đến là sự can thiệp của những phần tử «không phải chuyên nghiệp» (không có kinh nghiệm) đã khăng khăng đòi mở cuộc tấn công hồi tháng Sáu và cuối cùng họ đã được nghe theo. Nguyên nhân cuối cùng là chính phủ quá hấp tấp nghe theo những lời khuyên của đồng minh về việc cần thiết phải mở một cuộc tấn công, mà không đề ý đến tình hình thực tế của mặt trận.

Tóm lại: sự thiếu chuẩn bị toàn diện của «chúng ta» cho cuộc tấn công đã biến cuộc tấn công đó thành một cuộc phiêu lưu đẫm máu.

Nói một cách khác, chính là sự xác nhận những điều cảnh cáo mà những người bôn-sê-vích và báo *Sự thật* đã nhắc đi nhắc lại nhiều lần, những điều cảnh cáo đã đưa họ đến tình trạng mọi người đều có thể ngược đãi họ.

Chính những người hôm qua còn cho chúng ta là thủ phạm gây ra sự thất bại ở mặt trận, thì hiện nay họ nói như vậy đó.

Chúng tôi tuyệt nhiên không lấy làm hài lòng về những phát giác và về những lý do chiến lược và những lý do khác

mà báo *Thời mới* đã đưa ra, báo đó cho rằng hiện nay phải «minh oan cho những người bôn-sê-vích khỏi bị buộc tội một cách vô căn cứ là kẻ thủ phạm về sự thất bại của chúng ta».

Chúng tôi cũng không hề nghĩ rằng những tin tức của A. Mê-ri-tsơ đã làm cho vấn đề không còn gì đáng nói nữa.

Nhưng chúng tôi không thể không chỉ ra rằng nếu tờ ***Sự nghiệp Nhân dân*** của chính phủ cho rằng không thể im hơi lặng tiếng lâu dài về những kẻ phải chịu trách nhiệm thực sự về sự thất bại, nếu tờ *Thời mới* của Su-vô-rin ngày hôm qua còn cho rằng những người bôn-sê-vích phải chịu trách nhiệm về sự thất bại, nhưng ngày hôm nay cũng (cũng!) cho rằng phải «minh oan cho những người bôn-sê-vích» khỏi lời buộc tội đó, thì điều đó chứng tỏ rằng cuối cùng sự thật bao giờ cũng lộ rõ ra; rằng sự thật về sự thất bại đã phơi bày quá rõ ràng khiến người ta không thể che giấu nó được; rằng sự thật về những người phải chịu trách nhiệm về sự thất bại, — sự thật đó do chính các binh sĩ làm sáng tỏ ra —, sắp quật trở lại những kẻ đã buộc tội chúng tôi, và người ta sẽ ở vào một tình thế không được tốt đẹp nếu cứ im hơi lặng tiếng lâu hơn nữa...

Rõ ràng là việc buộc tội những người bôn-sê-vích là thủ phạm về sự thất bại, — việc buộc tội do bọn thù địch cách mạng kiểu các ngài ở tờ *Thời mới* đã nặn ra và được các «bạn hữu» của cách mạng kiểu các ngài ở tờ *Sự nghiệp Nhân dân* lắp lại, — việc buộc tội đó *đã dứt khoát đi đến chỗ hoàn toàn thất bại*.

Chính vì thế, và chỉ vì thế thôi, mà bây giờ các ngài đó quyết định nói đến những người chịu trách nhiệm *thật sự* về sự thất bại.

Các ngài đó có làm cho người ta nghĩ đến bọn chuột rất khôn ngoan rời bỏ trước tiên chiếc tàu bị đắm, không? Sự việc trên đưa ta đến những kết luận gì?

Người ta nói với chúng ta rằng một cuộc điều tra đang được tiến hành để làm sáng tỏ những nguyên nhân thất bại ở mặt

trận, và người ta khẳng định rằng chẳng bao lâu nữa «mọi việc sẽ được sáng tỏ». Nhưng ai bảo đảm với chúng ta rằng kết quả của cuộc điều tra lại sẽ không bị che đậy đi, rằng cuộc điều tra sẽ khách quan, rằng thủ phạm sẽ bị trừng phạt xứng đáng?

Bởi thế cho nên đề nghị thứ nhất của chúng ta là *đại diện của chính các binh sĩ phải được tham gia vào tiểu ban điều tra.*

Chỉ có sự tham gia đó mới có thể tìm ra được những kẻ thủ phạm thật sự về «cuộc rút lui do bị khiêu khích» đó.

Đó là kết luận thứ nhất.

Người ta nói với chúng ta về những nguyên nhân thất bại, đồng thời khuyên nhủ không được mắc lại những «sai lầm» cũ. Nhưng ai bảo đảm với chúng ta rằng những «sai lầm» đều thật sự là những sai lầm, chứ không phải là một «kế hoạch đã định trước». Ai có thể khẳng định rằng sau khi «khiêu khích» sự đầu hàng ở Tac-nô-pôn, người ta lại sẽ không «khiêu khích» sự đầu hàng ở Ri-ga và ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, nhằm phá hoại uy tín của cách mạng và sau đó lập lại cái chế độ cũ đáng ghét trên sự sụp đổ của cách mạng?

Vậy đề nghị thứ hai của chúng tôi là *thiết lập sự kiểm soát của chính ngay đại biểu các binh sĩ về những hành động của những người lãnh đạo họ và cách chức ngay tất cả những kẻ tình nghi.*

Chỉ có sự kiểm soát đó mới có thể bảo vệ cách mạng khỏi bị những sự khiêu khích lớn đầy tội lỗi.

Đó là kết luận thứ hai.

«Người vô sản» số 5,
ngày 18 tháng Tám 1917.

Bài báo không ký tên

NHỮNG NGUYÊN NHÂN THẤT BẠI Ở MẶT TRẬN HỒI THÁNG BẢY

Mỗi người đều còn nhớ những điều vu khống chủ nghĩa bôn-sê-vích, bị buộc tội một cách hàm hồ là đã gây ra sự thất bại ở mặt trận. Báo chí tư sản và tờ *Sự nghiệp Nhân dân* những kẻ khiêu khích trong tờ *Sở Giao dịch buổi chiều* và trong tờ *Báo công nhân*, bọn tôi tớ cũ của Nga hoàng trong tờ *Thời mới* và bọn *Tin tức*, tất cả đều phản đối dữ dội những người bôn-sê-vích, đổ cho họ là thủ phạm về sự thất bại.

Ngày nay, người ta thấy cần phải tìm ra những kẻ *thủ phạm* không phải trong số những người bôn-sê-vích mà là trong số những người đã để cho những «chiếc xe ô-tô bí mật» chạy đi chạy lại, kêu gọi rút lui và gieo rắc sự khủng khiếp trong binh sĩ (xem *Sự nghiệp Nhân dân*, ngày 16 tháng Tám).

Những «xe ô-tô» đó là những xe nào và *những sĩ quan* đã để cho những xe đó chạy đi chạy lại, *đã nghĩ đến điều gì?* Tiếc thay phóng viên tờ *Sự nghiệp Nhân dân* không nói gì đến việc đó cả.

Ngày nay người ta thấy rằng cần phải tìm *lý do* thất bại không phải ở chủ nghĩa bôn-sê-vích, mà ở «những nguyên nhân sâu xa hơn», ở sự bất tài của chúng ta về chiến thuật tấn công, ở sự thiếu chuẩn bị cho cuộc tấn công, ở chỗ «các tướng lĩnh của chúng ta không có kinh nghiệm», v.v. (xem *Thời mới* ngày 15 tháng Tám).

Công nhân và binh sĩ hãy đọc đi đọc lại những số báo *Sự nghiệp Nhân dân* và *Thời mới* đó; họ hãy đọc đi rồi họ sẽ hiểu:

1. những người bôn-sê-vích đã hành động đúng biết chừng nào, khi họ ngăn ngừa — ngay từ cuối tháng Năm — cuộc tấn công ở mặt trận (xem các số báo *Sự thật*).

2. thái độ của những người đứng đầu bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng là tội lỗi biết chừng nào, khi họ mở chiến dịch ủng hộ cuộc tấn công và hồi tháng Sáu đã đẩy Đại hội Xô-viết gạt bỏ đề nghị của những người bôn-sê-vích lên án cuộc tấn công đó.

3. rằng thủ phạm về sự thất bại hồi tháng Bảy trước hết là bọn Mi-li-u-cốp và bọn Mac-la-côp, bọn Sun-guyn và bọn Rôt-đi-an-cô, chúng đã nhân danh Đu-ma quốc gia mà «đòi mở một cuộc tấn công tức khắc» ở mặt trận, ngay từ đầu tháng Sáu.

Dưới đây là một vài đoạn trích ở những bài báo mà chúng ta đã nói đến.

1. Trích những tin tức mà Ac-xê-ni Mê-ri-tsơ đã lượm lặt được (*Sự nghiệp Nhân dân*, ngày 16 tháng Tám);

Tại sao? Tại sao tai họa đó đã xảy ra gần như cùng một lúc ở cả hai phía: ở Tac-nô-pôn và ở Tsec-nô-vit-si? Tại sao tinh thần của các trung đoàn ở những nơi đó lại đột nhiên bị sa sút như thế? Đã xảy ra cái gì? Lý do gì đã khiến có sự thay đổi tính tình một cách đột ngột như vậy?

Các sĩ quan và binh sĩ rất vui lòng trả lời những câu hỏi đó. Các câu trả lời ăn khớp với nhau gần như từng chữ một, mỗi người đều làm cho bức tranh buồn thảm thêm nổi bật...

Các chiến binh cho rằng những kẻ gây hoang mang, xui giục rút lui khỏi các tiền đồn, là *bọn cảnh sát cũ và bọn sen đầm.*

Có phải là một hành động có tổ chức không?

— Một kỳ thủ, trí thức nông dân, đảng viên đảng xã hội chủ nghĩa cách mạng, ủy viên Ủy ban chấp hành Xô-viết đại biểu binh sĩ và công nhân ở địa phương trả lời: Thật khó nói. Nhưng

luôn luôn người ta đều nhận thấy rằng *chỉ có bọn «cảnh sát» cũ* đi gieo rắc sự khủng khiếp, phao tin đồn vô lý về việc địch đã đến gần, về lực lượng của địch và về cuộc tấn công bằng hơi ngạt sẽ xảy ra sau một hay hai giờ nữa... Nhiều người trong chúng ta cho rằng bọn cảnh sát cũ và bọn sen đầm *cũng không phải* là bọn phản bội một cách có ý thức, mà chỉ là bọn *«sợ chết»*, *bọn hèn nhát*. Và do có cái thính giác rất đặc biệt, bọn mật thám, bọn khiêu khích tài trốn tránh đã thấy được bọn cảnh sát cũ và sen đầm là những người mà chúng cần đến...

Theo những câu chuyện của những người có lý trí và có tài quan sát, thì sự rút lui nhục nhã của quân đội chúng ta đã diễn ra như sau:

Từng đại đội đang tiến lên; đường rộng rãi thênh thang... Các đại đội, nối tiếp nhau và cách nhau không xa.

Thình lình người ta thấy những làn bụi cuốn lên... Phía trước đứng dừng lại mà không ai hiểu tại sao... Các đại đội đều dừng lại; binh sĩ giẫm chân tại chỗ, chuyện trò bắt đầu... Người ta vươn cổ ra để cố nhìn xem cái gì đã xảy ra ở phía trước và xem những làn bụi cuốn đang đến gần, là gì... Những xe ô-tô chạy đến hết sức nhanh và bóp còi; những xe đó đã đến gần; người ta nghe thấy những tiếng kêu: «Lùi lại,... lùi lại... quân Áo!» Ai kêu lên; ai ngồi trong các xe ô-tô? Không thể phân biệt gì được cả vì các xe chạy quá nhanh. Đôi khi người ta thoáng thấy một cái áo va-rơ; hay những cái cầu vai; thậm chí đôi khi người ta không phân biệt được gì cả... Và âm mưu đã hoàn thành: chưa ai biết quân Áo ở đâu cả, cũng chưa biết người vừa báo tin đó là ai, nhưng mọi người đều quay lại cả rồi... Người ta còn chưa kịp hoàn hồn thì một chiếc ô-tô nữa đã đến. Lại cũng vẫn những tiếng kêu: «Quân Áo!!! Quân Áo!!! Các vị trí đều đã bỏ... Hơi ngạt. Nhanh lên nữa, nhanh lên nữa... Dừng lại... quay lại...»

Thật là sự hoang mang khủng khiếp. Nó lan khắp mọi người, như là một bệnh truyền nhiễm ghê gớm... Một sự phản bội được điều khiển một cách chặt chẽ, khéo léo kinh người, tất nhiên là theo một kế hoạch có suy tính và trù định trước... Trong số những ô-tô đó chúng ta đếm có chừng hai chục chiếc không mang biển số xe... Bảy chiếc đã phải đỗ lại; dĩ nhiên những người ngồi trong xe đều hoàn toàn không phải là người của các trung đoàn chúng ta, người ta không biết họ ở đâu đến... Nhưng chừng mười tám chiếc chạy trốn được. Các đại đội, hoảng sợ vì những tiếng kêu và sự lùi lại của những hàng đầu, đều quay gót và bỏ chạy cả... Quân

Áo đã kéo vào một thành phố hoang vắng, vào các khu ngoại thành hoang vắng và ngày càng tiến sâu hơn vào phòng tuyến của chúng ta như là đi dạo mát ngày chủ nhật: không có một ai dương đầu với họ cả...

Một số binh sĩ, từ Tác-nô-pôn đến, — hai hay ba người trong số đó mang huy hiệu trường Đại học, — đi tới gần một nhóm khác. Và tất cả đều bổ sung *những chi tiết mới* vào bức tranh miêu tả *cuộc rút lui do bị khiêu khích*. Bọn vô địch của cuộc rút lui là bọn phiêu lưu, bọn mật thám, bọn phản bội... Chúng là ai? *Người ta sắp được trả lời*. Nhưng còn những kẻ khác, những kẻ mà người ta còn chưa bắt được hay còn chưa tìm ra thì chúng ở đâu? Chúng hành động vì cái gì? Chúng che giấu những hành động tội lỗi của chúng bằng những khẩu hiệu nào? Những ai đã trông thấy những sự khủng khiếp của cuộc rút lui ở Tác-nô-pôn, những người ở mặt trận, đều tin chắc rằng chẳng bao lâu mọi việc sẽ được sáng tỏ và việc phát giác điều bí mật đáng hổ thẹn đó sẽ rửa sạch được vết tích nhục nhã của đội quân ở Tác-nô-pôn, nạn nhân của sự phản bội và sự dối trá bỉ ổi nhất.

2. Trích bài báo của Bô-ri-xốp: «Chủ nghĩa bôn-sê-vích và sự thất bại của chúng ta» (*Thời mới* ngày 15 tháng Tám):

Chúng tôi muốn minh oan cho chủ nghĩa bôn-sê-vích khỏi bị buộc tội một cách vô căn cứ là kẻ thủ phạm về sự thất bại của chúng ta. Chúng tôi muốn làm sáng tỏ những nguyên nhân thực sự của thất bại đó, vì *đó là biện pháp duy nhất tránh cho tai họa sẽ không tái diễn nữa*. Không gì tai hại cho nghệ thuật chiến tranh bằng không tìm ra đúng chỗ đã sinh ra những nguyên nhân của một tai họa quân sự. Thất bại hồi tháng Bảy không phải chỉ do chủ nghĩa bôn-sê-vích; nó do những nguyên nhân sâu xa hơn; nếu không, quy mô rộng lớn của thất bại sẽ nói lên cái ảnh hưởng to lớn, phi thường, của những tư tưởng bôn-sê-vích trong quân đội ta, nhưng hiển nhiên không phải như thế và không thể như thế. Chính bản thân những người bôn-sê-vích chắc chắn đã phải ngạc nhiên về kết quả kỳ diệu của sự tuyên truyền của họ. Nhưng nếu những người bôn-sê-vích là nguyên nhân duy nhất thì giờ đây đã có thể coi những nguy biến của quân đội Nga như là đã chấm dứt. Thực ra bản chất sự thất bại lại phức tạp hơn nhiều: các chuyên gia quân sự đã dự đoán sự thất bại trước cả khi bắt đầu cuộc tấn công ngày 18 tháng Sáu; người ta đã cảm thấy có một

nguy cơ ghê gớm trong những lời tuyên bố «nhiệt tình» về những trung đoàn «cách mạng» ngày 18 tháng Sáu, về những lá cờ «đỏ», v.v..

Khi ở Bộ tổng tư lệnh người ta nhận được những điện báo tin những kết quả mạo nhận là chói lọi của ngày 18 tháng Sáu, thì chúng ta đã thấy rằng nói thật ra những kết quả đó chẳng có gì là chói lọi cả, vì chúng ta chỉ chiếm được những vị trí có công sự mà, trong những điều kiện hiện nay của cuộc chiến đấu, kẻ thù đã phải chịu hy sinh để bảo đảm thắng lợi, và chúng ta đã nói: «Chúng ta sẽ rất may mắn nếu quân Đức không phản công lại». Nhưng cuộc phản công đã diễn ra và quân đội Nga, cũng như quân đội Pháp năm 1815, bỗng nhiên đã biến thành một đám đông hỗn loạn hoảng sợ. Rõ ràng là tai họa không phải chỉ do chủ nghĩa bôn-sê-vích, mà là do một cái gì đã ăn sâu vào *cơ thể quân đội, và Bộ chỉ huy tối cao đã không ước lượng được hoặc đã không hiểu nổi*. Chính cái nguyên nhân đó của sự thất bại của chúng ta, nghiêm trọng hơn là chủ nghĩa bôn-sê-vích, mà chúng tôi muốn phân tích, trong phạm vi có thể của một bài báo, vì thời gian gấp rút.

«Chủ nghĩa quân phiệt» Đức đã nêu ra nguyên tắc này của nghệ thuật quân sự: «*Tấn công là một trong những hình thức hoạt động mãnh liệt nhất*». Ngay từ lúc bắt đầu chiến tranh (những thất bại đau đớn của Xam-xô-nôp và của Ren-nen-căm), cái công thức đó của Đức rõ ràng là không thích hợp với chúng ta: các tướng lĩnh và các binh sĩ không có kinh nghiệm thì chỉ có thể tổ chức phòng ngự với hai bên sườn được bảo đảm. Do những tổn thất thường xảy ra trong thời chiến, nên trình độ các tướng lĩnh và các sĩ quan không ngừng giảm sút, và phòng ngự đã trở thành hình thức hoạt động có lợi nhất đối với chúng ta. Nếu cộng thêm vào đấy sự phát triển chiến tranh công sự và *tình trạng thiếu thốn nặng nề về vật tư của chúng ta*, thì không cần phải là người bôn-sê-vích mới nghi ngờ chính sách «tấn công», chỉ cần hiểu rõ bản chất sự việc là đủ? Tờ *Tiếng nói Nhân dân* viết rằng theo B. Xa-vin-côp thì quần chúng binh sĩ bị ảnh hưởng tuyên truyền của những người bôn-sê-vích đang bắt đầu tin rằng đào ngũ không phải là phản bội tổ quốc mà là tán thành «chủ nghĩa xã hội quốc tế». Bất cứ một sĩ quan cũ nào, là người am hiểu các binh sĩ của ta hơn các «ủy ban», sẽ nói rằng suy nghĩ theo kiểu đó là đánh giá thấp quân đội rất dũng cảm và rất có lý trí của chúng ta. Quân đội chúng ta có một lý trí vững vàng; họ có một khái niệm rất rõ

ràng và rất đầy đủ về Nhà nước là gì; họ hiểu rất rõ là tướng và sĩ quan cũng đều là những binh sĩ cả; họ nhạo báng cái sáng kiến thay thế (một cách vô lý) cái tên gọi những người trong quân đội bằng một danh từ binh sĩ chung chung, khiến cho cái danh hiệu vẻ vang đó bị mất giá trị, vì từ nay trở đi những người thợ may trong trung đoàn đóng ở hậu phương xa tít cũng đều là những «binh sĩ» cả; họ hiểu rất rõ rằng một «kẻ đào ngũ», là một kẻ đào ngũ, nghĩa là một kẻ chạy trốn khốn nạn. Và nếu tư tưởng «từ chối không tấn công» mà những người bôn-sê-vích chủ trương được sự hưởng ứng của những người rất có lý trí đó trong quân đội chúng ta, thì chỉ vì tư tưởng đó là cái kết luận lô-gích của bản chất các sự việc, của toàn bộ kinh nghiệm của chúng ta về chiến tranh. Đối với một người Anh hay một người Pháp, tấn công, công kích có nghĩa là một việc hoàn toàn khác hẳn đối với một người Nga. Họ đóng trong những nơi ẩn núp hết sức bảo đảm và có đủ mọi tiện nghi, họ chờ cho pháo binh hùng mạnh của họ quét hết mọi thứ, và chỉ sau đó bộ binh của họ mới tấn công. Còn chúng ta, thì *luôn luôn và ở khắp mọi nơi chúng ta đều chiến đấu với những khối người đông đảo, chúng ta đã hoàn toàn hy sinh những trung đoàn ưu tú của chúng ta.* Vệ binh của chúng ta đâu? Cận vệ binh của chúng ta đâu? Một trung đoàn hai hay ba lần bị tiêu diệt và hai hay ba lần phải tổ chức lại, dù là với những phần tử ưu tú (thực tế không phải như thế), sẽ khó mà có thể cho rằng « tấn công là một trong những hình thức mãnh liệt nhất», nhất là nếu chúng ta nói thêm rằng những tổn thất to lớn đó không được chứng minh bằng những kết quả đã đạt được. Có nhiều kinh nghiệm đó nên Bộ chỉ huy tối cao cũ chỉ cho phép tấn công trong trường hợp tuyệt đối cần thiết; chính vì thế nên hồi tháng năm 1916 Bơ-ru-xi-lốp đã được phép tấn công ở Ga-li-xi. Những kết quả tầm thường của cuộc hành quân đó chỉ xác minh sự đúng đắn của những kết luận rút ra từ kinh nghiệm đó. Rất có thể là đối với Bộ chỉ huy tối cao cũ, «tấn công» có lẽ là một khái niệm dùng trong các chỉ thị với mục đích duy nhất là nâng cao tinh thần chiến đấu của quân đội, nhưng cho đến nay chưa được đem ra thực hành. Và đột nhiên đã xảy ra một sự việc ngoài khuôn khổ của nghệ thuật quân sự: những phần tử «không phải chuyên nghiệp» nắm quyền bính và đều lớn tiếng tán dương cuộc «tấn công», cho rằng tấn công là tuyệt đối cần thiết, tin tưởng vào điều mà bất cứ một lý thuyết quân sự đúng đắn nào cũng lên án cả: những đại đội «cách mạng»

đặc biệt, những đại đội «cảm tử», những đại đội «xung kích», mà không hiểu rằng đó là những phần tử vô cùng ngây ngô, vả chăng làm như vậy có lẽ người ta đã tước mất của các trung đoàn những người nhiệt tình nhất, và do đó các trung đoàn sẽ trở thành hoàn toàn những «đám đông hỗn tạp», những «vật để lấp lỗ trống». Người ta nói với chúng tôi rằng đồng minh yêu cầu «tấn công», họ cho chúng ta là «phản bội». Chúng ta có một ý niệm quá lớn về những phẩm chất rực rỡ và về năng lực cao của bộ tổng tham mưu Pháp để tin rằng ý kiến của họ ăn khớp với cái mà người ta có thể tạm gọi là dư luận của những phần tử «không phải chuyên nghiệp» về nghệ thuật quân sự. Thật thế, trong cách bố trí mà quân thù thì ở giữa, còn đồng minh và chúng ta thì ở những vị trí xung quanh, mỗi đòn chúng ta đánh vào quân địch, — ngay cả nếu đòn đó khiến chúng ta thiệt hại lớn và không cân xứng với những kết quả đạt được, — bao giờ cũng có lợi cho đồng minh chúng ta, vì đòn đó khiến họ tránh được những lực lượng của quân địch. Điều đó là tùy ở bản chất của các sự việc chứ không phải ở trái tim cứng rắn của các đồng minh. Phải xem xét vấn đề một cách có lý tính, với một giác quan chính xác, chứ không nên chạy đến chỗ tiêu diệt dân tộc mình chỉ vì một bạn đồng minh yêu cầu làm việc đó. Nghệ thuật quân sự không tha thứ những sự ngông cuồng và trừng phạt tức khắc những ai quá tin vào những sự ngông cuồng đó. Quân địch có một bộ tổng tham mưu lão luyện sẽ chú ý đến những sự ngông cuồng đó.

«Người vô sản», số 5,
ngày 18 tháng Tám 1917.
Bài báo không ký tên

AI CHỊU TRÁCH NHIỆM VỀ SỰ THẤT BẠI NGOÀI MẶT TRẬN

Hiện nay mỗi ngày lại mang đến cho chúng ta những tài liệu mới để giải đáp vấn đề đó. Và mỗi ngày lại càng tỏ rõ sự đê tiện, sự hèn hạ của bọn vẫn ra sức trút cho những người bôn-sê-vích trách nhiệm về những thất bại tháng Bảy ngoài mặt trận.

Báo *Tin tức*, cơ quan chính thức của các Xô-viết, số 147, đã đăng một bài nhan đề: «Sự thật về trung đoàn Mơ-ly-nôp». Đó là một tài liệu có tầm quan trọng chính trị vào bực nhất.

Ngày 7 tháng Bảy, trong sự ồn ào của các sự kiện Pê-tơ-rô-gơ-rát, trước sự ngạc nhiên chung, báo chí đã đăng bức điện của Bộ Tổng tư lệnh loan báo rằng trung đoàn 607, trung đoàn Mơ-ly-nôp «đã tự ý rời bỏ chiến hào», khiến cho quân Đức tràn vào chiến tuyến của chúng ta, và tất cả sự bất hạnh đó «phần lớn là *do ảnh hưởng của việc tuyên truyền của những người bôn-sê-vích*» ... Thế là những lời kết tội trút lên đầu những người bôn-sê-vích, vốn đã bị vu khống khá nhiều ở khắp nơi. Sự căm phẫn đối với những người bôn-sê-vích thật không bờ bến. Hàng ngày, tất cả báo chí «yêu nước» lại đổ thêm dầu vào lửa. Sự vu khống phát triển ngày càng điên cuồng.

Những truyện đó đều thuộc về quá khứ.

Còn hiện nay chúng ta thấy gì?

Bản thông cáo đầu tiên của Bộ Tổng tư lệnh, được dùng làm căn cứ và xuất phát điểm cho toàn bộ cái chiến dịch vu khống, là hoàn toàn *dối trá*. Ủy ban của trung đoàn 607 (Trung đoàn Mơ-ly-nốp) đã gửi cho bọn vu khống một bản tuyên bố trong đó có nói:

«Các anh có mặt trong cuộc chiến đấu ngày 6 tháng 7 không? Các anh có biết trung đoàn, gồm 798 binh sĩ và 54 sĩ quan, mà đã bảo vệ một chiến tuyến dài hai ve-stơ rưỡi, hay không? Các anh có biết chỉ có 12 sĩ quan và 114 binh sĩ còn sống, còn những người khác đều đã hy sinh cho Tổ quốc (75% thương vong), hay không?

Các anh có biết rằng trung đoàn 607 đã kháng cự trong bảy giờ dưới làn hỏa lực vô cùng ác liệt, và mặc dầu lúc 8 giờ 30 đã có lệnh rút về các cứ điểm mà nó vẫn duy trì đến 11 giờ (từ 3 giờ 30 sáng), hay không?

Các anh có biết chúng tôi đã ở trong những chiến hào như thế nào, và chúng tôi đã có những phương tiện kỹ thuật như thế nào để tự bảo vệ, hay không?...»

Nhưng còn nhiều nữa. Báo *Tin tức* trích dẫn những tài liệu của *bản điều tra chính thức*, do các thiếu tướng Gô-sơ-tốp và Ga-vơ-ri-lốp, do quyền tham mưu trưởng Cô-let-ni-cốp và do nhiều người khác nữa ký; chúng ta thấy trong bản điều tra:

«Cuộc điều tra đã chứng tỏ rằng... cả trung đoàn bộ binh 607, tức trung đoàn của Mơ-ly-nốp, lẫn sư đoàn pháo thủ 6, nói chung, *đều không thể* bị lên án là phản trắc, phản bội hay tự ý bỏ vị trí được. *Ngày 6 tháng Bảy, sư đoàn đã chiến đấu đến cùng*... Sư đoàn này đã bị pháo binh địch tiêu hao nặng, địch đã tập trung hơn 200 khẩu đại bác, trong khi đó sư đoàn chỉ có 16 khẩu».

Không có một lời nào của cái tuyên truyền nguy hiểm của những người bôn-sê-vích cả. Sự thật là như thế đấy.

Và chính báo *Tin tức*, luôn luôn sẵn sàng trút căm hờn lên đầu những người bôn-sê-vích về những chuyện không đâu, cũng đã viết về vấn đề đó:

«Dĩ nhiên không phải tổ chức cách mạng của quân đội phải chịu trách nhiệm về việc thua trận. *Song những sự vu khống chống lại tổ chức đó đã khiến cho toàn bộ trách nhiệm về việc thua trận đều được trút cả lên sự tuyên truyền của những người bôn-sê-vích* và những ủy ban đã dung túng sự tuyên truyền đó».

Này, này, các ngài *Tin tức* ơi! Xin lỗi các ngài: Chẳng phải chính các ngài cũng đã làm như thế sao? Sau bọn Trăm-Đen đều cáng, chẳng phải chính các ngài đã in ra những lời vu khống hèn hạ và những lời tố cáo nhục nhã chống lại những người bôn-sê-vích, đó sao? Chẳng phải chính các ngài đã la ó: Đả đảo, đả đảo bọn bôn-sê-vích, chúng phải chịu trách nhiệm về tất cả mọi tai họa của chúng ta, đó sao?...

Và xin nghe tiếp:

«Sự vu khống đó (toàn bộ được tạo ra ở Bộ Tổng tư lệnh) không phải là một việc ngẫu nhiên; điều đó nằm trong cả một hệ thống! — Những tờ *Tin tức* rất chính thức nói vậy. — Cũng như những bản thông cáo chính thức của Bộ Tổng tư lệnh đã nói đến một vụ phản bội của đội Cận vệ... Chúng ta đã chẳng thấy những *tên tướng phản cách mạng* bất lực đã làm tổn thất hàng nghìn sinh mạng mưu toan trút cái trách nhiệm vì sự bất lực của mình lên đầu các tổ chức của quân đội, đó sao?... Điều đó đã xảy ra với quy mô nhỏ ở Stốc-khôn; hiện nay điều đó lại tái diễn với quy mô lớn... Vì, gửi đi những báo cáo vu khống, các bộ tham mưu phản cách mạng có thể đòi giải tán các trung đoàn, thủ tiêu các ủy ban. Họ có thể dựa vào sự vu khống để bắn hàng trăm người, và *lại nhét đầy nhà tù*. Họ có thể, sau khi đã phá hoại những tổ chức cách mạng của quân đội, biến quân đội đó thành công cụ của họ và *đưa nó đi chống lại cách mạng*».

Tình hình là như vậy đó! Ngay kẻ thù quyết liệt của chúng ta là tờ *Tin tức* cũng phải thừa nhận rằng các tên tướng phản cách mạng đã dựa vào sự vu khống để lại nhét đầy các nhà tù. Vậy thưa các ngài, họ đã nhét *những ai* vào trong đó?

Những người bôn-sê-vích, những người quốc tế chủ nghĩa! Nhưng, thưa các ngài *Tin tức*, các ngài đã làm gì trong khi họ nhét các đồng chí của chúng tôi vào đầy các nhà tù? Cùng với bọn tướng phản cách mạng, các ngài đã thét lên: bắt lấy, bắt lấy chúng nó! Cùng với bọn tử thù của cách mạng, các ngài đã lùng nã những người lão thành cách mạng đã từng nêu cao tinh thần tận tụy cho sự nghiệp cách mạng bằng hàng chục năm đấu tranh quên mình. Cùng với các bọn Ca-lê-đin, A-lêch-xin-ki, Ca-rin-ki, Pê-rê-vec-dep, Mi-li-u-côp, Buôc-xep, các ngài đã tống những người bôn-sê-vích vào tù và các ngài đã cho truyền bá cái tin vu khống về «những người bôn-sê-vích nhận vàng của Đức!».

Trong cơn thành thực, báo *Tin tức* viết tiếp:

«Dĩ nhiên, họ [chỉ bọn tướng phản cách mạng] biết rằng những bản thông cáo dối trá về việc các binh đoàn lần lượt rời bỏ vị trí, đã làm cho tất cả các đơn vị tự hỏi không biết mình có còn được các đơn vị lân cận và hậu phương ủng hộ nữa không, không biết các đơn vị lân cận đã đi chưa, và không biết trong khi đóng tại chỗ như thế này mình sẽ bị rơi gọn vào tay quân thù hay không?

Họ biết tất cả những điều đó, nhưng lòng căm thù cách mạng đã làm họ mù quáng.

Từ lúc đó, tất nhiên là các trung đoàn đã rời bỏ vị trí, trung đoàn đã nghe theo những người khuyên họ như thế, đã tranh cãi trong các buổi họp xem có nên chấp hành các mệnh lệnh hay không. Tình trạng hoang mang đã lan rộng. Quân đội biến thành một bầy cừu hoảng hốt... Thế là bắt đầu sự đàn áp độc đoán. Binh sĩ biết rõ đâu là lỗi của họ và đâu là lỗi của chỉ huy. Hàng ngày họ đã phản kháng bằng hàng trăm bức thư: *thời Nga hoàng chúng tôi đã bị lừa phản, giờ đây chúng tôi bị lừa phản, thế mà chính chúng tôi lại là kẻ bị trừng phạt!*» (*Tin tức* số 147).

Các ngài *Tin tức* có hiểu được lời thú nhận trong các dòng trên đây không? Các ngài có hiểu rằng những dòng đó đã chứng minh sự đúng đắn hoàn toàn của sách lược bôn-sê-vích,

và cũng đã hoàn toàn lên án toàn bộ lập trường của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích, hay không?

Sao! Chính các ngài cũng thừa nhận là binh sĩ đã bị lừa phản như ở thời Nga hoàng; chính các ngài cũng thừa nhận là họ bị đàn áp một cách hèn hạ, thế mà các ngài lại tán thành sự đàn áp đó (các ngài đã tán thành án tử hình), các ngài đã tán thành và giúp tay cho việc đàn áp đó? Không biết nên dùng lời lẽ gì đề nguyền rủa hạng người như thế?!

Sao! Chính các ngài cũng thừa nhận rằng các vị tướng nắm trong tay sinh mệnh của hàng chục vạn binh sĩ chúng ta, các vị tướng đó đã hành động theo lòng căm thù cách mạng. Thế mà các ngài lại giao phóng hàng chục vạn binh sĩ cho các vị tướng đó, các ngài đã tán thành cuộc tấn công, các ngài lại đồng tình với các vị tướng đó trong cuộc tấn công, các ngài lại đồng tình với các vị tướng đó ở Hội nghị Mạc-tư-khoa?

Nhưng, thưa các ngài, cũng do đó mà các ngài đã ký vào bản án của chính mình! Ở đâu là giới hạn sa ngã của các ngài?

Chúng tôi đã nghe những lời dẫn chứng của các ngài *Tin tức*. Và chúng tôi xin hỏi: nếu, theo báo *Tin tức*, Bộ Tổng tư lệnh đã vu khống trung đoàn Mơ-ly-nôp, nếu nó đã có thái độ mờ ám trong sự kiện Stốc-khôn; nếu những việc nó làm không phải vì động cơ bảo vệ Tổ quốc, mà là đề chống lại cách mạng; nếu tất cả những điều đó là đúng, thì ai bảo đảm cho chúng tôi rằng ngay cả những tin tức hiện nay về mặt trận Lỗ là không bị xuyên tạc? Ai bảo đảm cho chúng tôi rằng phe phản động lại không thực sự tổ chức hết thất bại này đến thất bại khác một cách có dụng ý, một cách có ý thức?

« Ai chịu trách nhiệm về sự thất bại ngoài mặt trận? »
Nhà xuất bản « Pri-bôi ».

Pê-tec-bua, 1917.

NHỮNG TỶ BẠC MỸ

Kết quả của Hội nghị Mạc-tư-khoa đã rõ rệt.

Theo báo *Tin tức nước Nga*[72] (ngày 17 tháng Tám, xuất bản buổi chiều):

«Hôm qua Ban Chấp hành trung ương đảng tự do nhân dân đã họp. Mi-li-u-côp đã đọc một bản báo cáo, và đề nghị các ủy viên Ban Chấp hành trung ương trao đổi ý kiến về kết quả của Hội nghị Mạc-tư-khoa. Những người phát biểu đã nhất trí tán thành nguyên tắc liên hiệp. Đại đa số những người tham dự cuộc họp đều thừa nhận rằng Hội nghị Mạc-tư-khoa đã đem lại kết quả tối đa mà người ta có thể mong muốn».

Như vậy là đảng của Mi-li-u-cốp đã hài lòng. Họ tán thành liên hiệp.

Những người vệ quốc viết:

«Hội nghị Mạc-tư-khoa là một thắng lợi của phái dân chủ [tức là của phái vệ quốc?]; trong giờ phút nguy biến của chúng ta hiện nay, phái dân chủ đã biết đứng ra như một lực lượng Nhà nước thực sự, chung quanh lực lượng đó đã tập hợp tất cả [!] mọi sinh lực của nước Nga» (*Tin tức*, số 146).

Rõ ràng là cả phái vệ quốc cũng hài lòng. Ít ra nó cũng làm ra vẻ như thế, vì nó cũng tán thành liên hiệp.

Nhưng còn chính phủ? Họ nghĩ gì về Hội nghị Mạc-tư-khoa?

Theo báo *Tin tức* (số 146), thì «cảm tưởng chung của các ủy viên Chính phủ lâm thời» là:

«Hội nghị là một hội đồng Nhà nước với đúng nghĩa của tiếng đó. *Nói chung, chính sách đối ngoại cũng như đối nội của Chính*

phủ đều được tán thành. Cương lĩnh kinh tế của chính phủ không bị phản đối. Và, rốt cuộc chính sách ruộng đất của chính phủ cũng không bị đả kích».

Tóm lại, chính phủ cũng hài lòng về Hội nghị Mạc-tư-khoa, vì hình như cả chính phủ cũng tán thành liên hiệp.

Sự việc đã rõ ràng. Người ta đã hoàn thành sự liên hiệp của ba lực lượng: chính phủ, bọn dân chủ - lập hiến và bọn vệ quốc.

Hiện nay, người ta có thể coi như đã có được một «liên hiệp chân thành» dưới chiêu bài Kê-ren-ski — Mi-li-u-côp — Txê-rê-tê-li.

Đó là kết quả thứ nhất của Hội nghị Mạc-tư-khoa.

Trong chế độ tư bản, không có một sự kinh doanh nào mà lại không cần tiền vốn. Cái khối liên hiệp vừa được thành lập, mà chính phủ đứng đầu, là một cuộc kinh doanh lớn nhất của nước Nga. Nó không thể tồn tại được một giờ, một phút, nếu không có những món tiền vốn cần thiết. Nhất là hiện nay, trong một cuộc chiến tranh đang đòi hỏi những nguồn tài lực rất lớn. Vấn đề được đặt ra là:

Khối liên hiệp mới (mới tinh khôi!) định dựa vào nguồn vốn nào để tồn tại?

Xin nghe báo *Sở Giao dịch* (ngày 17 tháng 8 xuất bản buổi chiều):

«Người ta cho biết rằng kết quả trực tiếp của Hội nghị Mạc-tư-khoa, và nhất là mối đồng tình của người Mỹ đối với hội nghị, là khả năng có thể ký kết với thị trường nước ngoài *một khoản quốc trái năm tỉ đồng*. Khoản vay nợ này sẽ thực hiện *trên thị trường Mỹ*. Chính nhờ đó mà cương lĩnh tài chính tối thiểu của Chính phủ lâm thời sẽ có thể thi hành được».

Lời giải đáp đã rõ ràng. Khối liên hiệp sẽ sống nhờ các tỷ bạc Mỹ, và công nhân cùng nông dân Nga sẽ phải trả món nợ đó.

Giai cấp tư sản đế quốc Mỹ *cấp vốn* cho khối liên hiệp giữa giai cấp tư sản đế quốc Nga (Mi-li-u-côp!), tập đoàn quân phiệt (Kê-ren-ski) và các tầng lớp trên của giai cấp tiểu tư sản xun xoe một cách hèn hạ xung quanh những «lực lượng đầy sức sống» ở Nga (Txê-rê-tê-li!): đó là bức tranh của tình hình hiện nay.

Sự «đồng tình» của tư bản Mỹ đối với Hội nghị Mạc-tư-khoa, sự đồng tình có kèm theo món nợ năm tỷ bạc: há chẳng phải đó là cái mà các ngài triệu tập hội nghị đã theo đuổi hay sao?...

Ở Nga trước kia người ta thường nói ánh sáng của chủ nghĩa xã hội từ phương Tây lại. Hồi đó nói như vậy là đúng. Vì chúng ta đã học tập cách mạng và chủ nghĩa xã hội từ phương Tây.

Từ ngày phong trào cách mạng bắt đầu ở Nga, tình hình có phần đổi khác.

Năm 1906, trong khi cách mạng còn đang phát triển ở Nga, phương Tây đã giúp đỡ cho chế độ Nga hoàng phản động phục hồi sinh lực bằng cách cho nó vay hai tỷ rúp. Và chế độ Nga hoàng đã được củng cố, với sự lệ thuộc mới về mặt tài chính của nước Nga đối với phương Tây.

Nhân đó người ta nói phương Tây đã xuất cảng sang Nga không những chủ nghĩa xã hội mà cả sự phản động, dưới hình thức các tỷ bạc.

Tình hình đang diễn ra trước mắt chúng ta hiện nay lại còn hùng hồn hơn nữa. Trong khi cách mạng Nga dốc hết sức mình để bảo vệ những thành quả của nó, và chủ nghĩa đế quốc tìm hết cách để đập tan cách mạng, thì tư bản Mỹ lại cung cấp những tỷ bạc cho khối liên hiệp Kê-ren-ski — Mi-li-u-côp — Txê-rê-tê-li để hòng đè bẹp hoàn toàn cách mạng Nga, và do đó phá tan phong trào cách mạng đang lên ở phương Tây.

Đó là sự thực.

Há chẳng phải người ta đã có lý khi nói rằng phương Tây xuất cảng sang Nga nhiều ách nô dịch và phản cách mạng hơn là chủ nghĩa xã hội và tự do?

Mà liên hiệp tức là đồng minh. Vậy khối đồng minh Kê-ren-ski — Mi-li-u-côp — Txê-rê-tê-li chống lại ai?

Rất hiển nhiên là chống lại những người không tham gia Hội nghị Mạc-tư-khoa, những người đã tẩy chay hội nghị đó, những người đã đấu tranh với hội nghị đó, tức là chống những công nhân cách mạng Nga.

Sự «liên hiệp chân thành» của Kê-ren-ski, Mi-li-u-côp và Txê-rê-tê-li là do bọn tư bản Mỹ cấp vốn, để *chống lại* những công nhân cách mạng Nga: có phải như vậy không, thưa các ngài vệ quốc?

Thế thì cứ ghi lại như vậy.

«Người vô sản», số 6,
ngày 19 tháng 8 năm 1917.

Xã luận

HÔM NAY, BẦU CỬ!

Hôm nay tiến hành bầu cử Đu-ma thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát. Các đồng chí công nhân và binh sĩ, kết quả bầu cử thế nào là do các đồng chí. Đây là cuộc bầu cử theo lối bỏ phiếu phổ thông và bình đẳng. Lá phiếu của mỗi binh sĩ, của mỗi nam nữ công nhân cũng được tính như lá phiếu của một nhà tư bản, một người chủ nhà đất, một giáo sư hay một công chức. Nếu các đồng chí không biết hưởng quyền đó, thì chính là lỗi ở các đồng chí và chỉ ở các đồng chí thôi.

Trước kia các đồng chí đã biết chiến đấu trên đường phố chống lại bọn cảnh sát của Nga hoàng; giờ đây các đồng chí hãy biết đấu tranh cho lợi ích của các đồng chí bằng cách bỏ phiếu cho Đảng ta.

Trước kia các đồng chí đã biết bảo vệ quyền lợi của các đồng chí chống lại bọn phản cách mạng; giờ đây các đồng chí hãy biết từ chối không tín nhiệm chúng trong cuộc bầu cử hôm nay!

Trước kia các đồng chí đã biết lột mặt nạ của bọn phản bội cách mạng; giờ đây các đồng chí hãy biết thét vào mặt chúng: «Dẹp đi!».

Đầu tiên, trước mặt các đồng chí, có *đảng của Mi-li-u-cốp*, tức *đảng tự do nhân dân*. Đảng này bảo vệ lợi ích của bọn địa chủ và bọn tư bản. Nó chống lại công nhân, nông dân và binh sĩ, vì nó phản đối việc thiết lập sự kiểm soát của công nhân trong công nghiệp và việc trao lại cho nông dân những ruộng đất của bọn địa chủ, và nó còn đòi áp dụng án tử hình

đối với các binh sĩ ngoài mặt trận. Chính đảng Dân chủ - lập hiến đã yêu cầu, từ đầu tháng Sáu, mở ngay cuộc tấn công ở tiền tuyến, cuộc tấn công này đã làm mất hàng chục vạn sinh mạng của đất nước. Chính đảng Dân chủ-lập hiến là kẻ đã tạo ra cái thắng lợi của bọn phản cách mạng và sự đàn áp chống lại công nhân, binh sĩ và thủy thủ. Bỏ phiếu cho đảng của Mi-li-u-côp là tự phản lại chính mình, là phản bội vợ con mình, anh em mình ở hậu phương và tiền tuyến. Các đồng chí! *Không bỏ một phiếu nào cho đảng tự do nhân dân cả!*

Sau nữa, trước mặt các đồng chí còn có *bọn vệ quốc, các đảng men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng.* Các đảng này bảo vệ lợi ích của bọn khá giả ở thành thị và nông thôn. Vì thế, mỗi lần cuộc đấu tranh giai cấp chuyển sang một bước ngoặt quyết định, thì họ lại đứng về phe bọn địa chủ và bọn tư bản, chống lại công nhân, nông dân và binh sĩ. Đó là trường hợp trong những ngày tháng Bảy, khi các đảng men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng câu kết với giai cấp tư sản, đã tước vũ khí và đè bẹp công nhân và binh sĩ. Đó là trường hợp trong thời gian Hội nghị Mạc-tư-khoa, khi cũng chính các đảng đó câu kết với giai cấp tư sản, đã phê chuẩn việc đàn áp và án tử hình chống lại công nhân và binh sĩ ngoài mặt trận.

Sở dĩ bọn phản cách mạng đã thu được thắng lợi, thì một trong các nguyên nhân là vì các đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích đã thỏa hiệp với bọn địa chủ và bọn tư bản, và do đó đã giúp bọn phản cách mạng bóp chết cách mạng.

Sở dĩ bọn phản cách mạng hiện nay được củng cố, thì một trong những nguyên nhân là do các đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích đã che chở bọn chúng khỏi sự phẫn nộ của nhân dân bằng cách thực hiện những ý định của bọn phản cách mạng dưới chiêu bài cách mạng.

Bỏ phiếu cho các đảng ấy là bỏ phiếu cho sự liên minh với phe phản cách mạng chống lại công nhân và nông dân nghèo.

Bỏ phiếu cho các đảng ấy là tán thành các việc bắt bớ ở hậu phương và án tử hình ở tiền tuyến.

Các đồng chí! *Không bỏ một phiếu nào cho bọn vệ quốc, cho bọn men-sê-vích, cho bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cả!*

Cuối cùng, trước mặt các đồng chí, còn có nhóm *«Đời sống mới»*, danh sách số 12. Nhóm này biểu hiện những tình cảm của những người trí thức lẩn khuất trên mây, xa rời đời sống và phong trào. Vì thế họ luôn luôn đứng lừng chừng giữa cách mạng và phản cách mạng, giữa hòa bình và chiến tranh, giữa công nhân và bọn tư bản, giữa địa chủ và nông dân.

Một mặt họ ủng hộ công nhân; nhưng mặt khác họ lại không muốn đoạn tuyệt với bọn tư bản; vì thế họ đã xa lìa một cách đáng thẹn cuộc biểu tình của công nhân và binh sĩ ngày tháng Bảy.

Một mặt họ ủng hộ nông dân; nhưng mặt khác họ lại không chịu đoạn tuyệt với địa chủ; vì thế họ chống lại việc trao lại ngay cho nông dân ruộng đất của địa chủ, và đề nghị chờ Quốc hội lập hiến mà ngày triệu tập không biết hoãn đến bao giờ.

Trên lời nói, nhóm *Đời sống mới* ủng hộ hòa bình, nhưng trong thực tế họ lại chống lại hòa bình, vì họ *kêu gọi ủng hộ* «công trái tự do» để kéo dài cuộc chiến tranh đế quốc.

Người nào ủng hộ «công trái tự do» thì người đó góp phần vào việc kéo dài chiến tranh, giúp cho đế quốc, thực sự đấu tranh chống lại chủ nghĩa quốc tế.

Trên lời nói, nhóm *Đời sống mới* phản đối sự đàn áp và tù đầy, nhưng trong thực tế họ lại ủng hộ sự đàn áp và tù đầy, vì họ đã liên minh với bọn vệ quốc, bọn này ủng hộ sự đàn áp và tù đầy.

Người nào liên minh với bọn vệ quốc, thì người đó giúp bọn phản cách mạng, thực sự đấu tranh chống lại cách mạng.

Các đồng chí, hãy học cách đánh giá người bằng việc làm của họ, chứ không phải bằng lời nói của họ!

Hãy học cách nhận xét các đảng và các phái bằng hành động của họ, chứ không phải bằng lời hứa của họ.

Nếu nhóm *Đời sống mới* vừa kêu gọi đấu tranh cho hòa bình, lại vừa kêu gọi ủng hộ «công trái tự do», thì các đồng chí nên biết rằng họ đã nối giáo cho bọn đế quốc.

Nếu nhóm *Đời sống mới* ủng hộ bọn vệ quốc, nhưng đồng thời một đôi khi lại tìm cách thương thuyết với những người bôn-sê-vích, thì các đồng chí nên biết là họ đã nối giáo cho bọn phản cách mạng.

Bỏ phiếu cho cái nhóm hai mặt đó, bỏ phiếu cho danh sách số 12, tức là phục vụ cho bọn vệ quốc, rồi bọn này lại đi phục vụ bọn phản cách mạng.

Các đồng chí! *Không bỏ một phiếu nào cho nhóm «Đời sống mới» cả.*

Đảng ta là đảng của công nhân thành thị và nông thôn, đảng của nông dân nghèo, đảng của những người bị áp bức và bị bóc lột.

Tất cả các đảng tư sản, tất cả báo chí tư sản, tất cả các nhóm lừng chừng và thoái hóa đều căm thù và vu khống Đảng ta.

Tại sao?

Bởi vì:

Chỉ có Đảng ta chủ trương đấu tranh cách mạng chống lại địa chủ và tư bản;

Chỉ có Đảng ta chủ trương trao lại ngay cho các Ủy ban nông dân ruộng đất của bọn địa chủ;

Chỉ có Đảng ta chủ trương thiết lập sự kiểm soát của công nhân trong công nghiệp, chống lại tất cả các nhà tư bản;

Chỉ có Đảng ta chủ trương thành lập một tổ chức dân chủ cho việc trao đổi giữa thành thị và nông thôn, chống lại bọn đầu cơ trục lợi;

Chỉ có Đảng ta chủ trương triệt để tiêu diệt bọn phản cách mạng ở hậu phương cũng như ở tiền tuyến;

Chỉ có Đảng ta bảo vệ một cách không do dự các tổ chức cách mạng của công nhân, nông dân và binh sĩ;

Chỉ có Đảng ta tiến hành một cuộc đấu tranh kiên quyết và cách mạng cho hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc;

Chỉ có Đảng ta đấu tranh kiên quyết và không mệt mỏi để giành chính quyền cho công nhân và nông dân nghèo;

Đảng ta, và chỉ có Đảng ta, không tự bôi nhọ mình bằng cách bênh vực việc lập lại án tử hình ở ngoài mặt trận.

Vì thế, bọn tư sản và địa chủ rất căm ghét Đảng ta.

Vì thế, hôm nay các đồng chí phải bỏ phiếu cho Đảng ta.

Hỡi các nam, nữ công nhân và binh sĩ!

Hãy bỏ phiếu cho Đảng ta, cho danh sách 6!

«Người vô sản» số 7,
ngày 20 tháng Tám 1917.

Xã luận.

MỘT GIAI ĐOẠN KHIÊU KHÍCH

Khiêu khích là món võ khí quen thuộc của bọn phản cách mạng.

Vụ chém giết hồi tháng 6 năm 1848, vụ Pa-ri đầu hàng năm 1871, việc khiêu khích ở hậu phương và tiền tuyến để tấn công cách mạng. Vậy ai còn không biết những phương pháp phản bội đó của giai cấp tư sản?

Nhưng trên thế giới, không nơi nào giai cấp tư sản đã sử dụng thứ vũ khí ác độc ấy một cách trơ tráo và bừa bãi như ở nước Nga ta.

Ria-bun-sin-ki đã chẳng vừa mới tuyên bố một cách không úp mở và công khai rằng nếu cần thì giai cấp tư sản sẽ sử dụng không e dè đến «bàn tay xương xẩu của đói rách và nghèo khổ» để trấn áp công nhân và nông dân, đó sao?

Và giai cấp tư sản đã chẳng chuyển từ lời nói sang hành động, bằng cách đóng cửa các nhà máy và công xưởng, và quẳng ra lề đường hàng vạn công nhân, đó sao?

Ai dám bảo đó chỉ là chuyện ngẫu nhiên, chứ không phải một kế hoạch nhằm khiêu khích thành một vụ chém giết lớn và dìm cách mạng vào trong bể máu?

Nhưng địa bàn chủ yếu hiện nay để tiến hành khiêu khích không phải là hậu phương mà là tiền tuyến.

Từ tháng Ba, người ta nói rằng một số tướng lĩnh đã dự định nộp Ri-ga cho địch, và nếu họ không làm được điều đó, là do «những lý do ngoài ý muốn của họ».

Tháng Bảy mới rồi, quân đội Nga đã bỏ Tác-nô-pôn và Tséc-nô-vi-si. Bọn bồi bút của báo chí tư sản đã đồng thanh trút trách nhiệm đó cho binh sĩ và cho Đảng ta. Nhưng rồi, té ra là «cuộc rút lui do bị khiêu khích», là «vụ phản bội đã được xếp đặt theo một kế hoạch đã được thảo luận và tính toán trước, như trên một tờ giấy chép nhạc vậy». Và người ta còn kể tên một số tướng lĩnh đã nghĩ ra việc dùng ô-tô chạy khắp mặt trận để ra lệnh cho binh sĩ rút lui.

Ai dám bảo bọn phản cách mạng chỉ là bọn ba hoa, không hiểu gì những việc chúng làm?

Bây giờ lại đến lượt Ri-ga. Điện báo đã đưa tin Ri-ga đầu hàng. Bọn bồi bút báo chí tư sản đã đổ lỗi cho anh em binh sĩ, cho rằng họ đã rút chạy một cách hỗn loạn. Bộ Tổng Tư lệnh phản cách mạng đã đồng thanh với báo *Buổi chiều* mưu toan trút hết trách nhiệm cho công nhân cách mạng. Chúng ta sẽ không lấy làm lạ rằng những cuộc biểu tình sẽ bắt đầu ngày hôm nay trên đường phố Nep-ski với khẩu hiệu «Đả đảo bọn bôn-sê-vích!».

Song những bức điện của Vô-i-tin-ski, phó chính ủy mặt trận Ri-ga, đã cung cấp một bằng chứng không thể chối cãi được về việc các binh sĩ bị vu khống. Vô-i-tin-ski đã điện rằng:

«Trước toàn thể nước Nga, tôi xin chứng nhận rằng quân đội đã chấp hành trung thực các mệnh lệnh của chỉ huy và đã tiến thẳng tới trước cái chết».

Một nhân chứng đã viết như vậy đó.

Nhưng Bộ Tổng tư lệnh vẫn tiếp tục vu khống binh sĩ và khẳng định rằng các trung đoàn đã chạy trốn.

Trong khi đó, báo chí tư bản vẫn cứ ca mãi cái điệp khúc về «sự phản bội» ở mặt trận.

Há chẳng phải rõ ràng là các tướng lĩnh phản cách mạng và báo chí tư sản đang theo đuổi một kế hoạch bằng cách vu khống binh sĩ, đó sao?

Há chẳng phải rõ ràng là kế hoạch đó giống với kế hoạch đã thi hành ở Tac-nô-pôn và Tsê-nô-vi-si như hai giọt nước, đó sao?

Cuối cùng, há chẳng phải rõ ràng giai đoạn khiêu khích đã bắt đầu ở Nga là một công cụ cho nền chuyên chính tư sản đế quốc, và việc trừ bỏ hoàn toàn công cụ đó là nhiệm vụ hàng đầu của giai cấp vô sản và công nhân cách mạng, đó sao?

« Người vô sản », số 8,
ngày 22 tháng Tám 1917.

Xã luận.

VIỆC PHÂN CÔNG TRONG ĐẢNG "XÃ HỘI CHỦ NGHĨA – CÁCH MẠNG"

Trong cuộc họp gần đây của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát, những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã biểu quyết tán thành việc xóa bỏ án tử hình và đã đồng ý phản kháng việc bắt bớ những người bôn-sê-vích.

Điều đó dĩ nhiên là rất tốt và rất đáng biểu dương.

Nhưng chúng tôi chỉ xin đặt một câu hỏi nhỏ.

Ai đã đặt ra án tử hình ngoài mặt trận, *ai* đã ra lệnh bắt bớ những người bôn-sê-vích?

Lại chính là những người *xã hội chủ nghĩa-cách mạng* (với sự giúp đỡ đầy thiện chí của bọn dân chủ-lập hiến và bọn men-sê-vích!). Người công dân thủ tướng A. Kê-ren-ski, như chúng ta đều biết, là đảng viên đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng. Tên ông ta đã tô điểm cho danh sách các ứng cử viên của đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng trong cuộc bầu cử Đu-ma thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Người công dân B. Xa-vin-côp, thứ trưởng bộ Chiến tranh, như chúng ta đều biết, cũng là đảng viên đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng.

Mà hai người «xã hội chủ nghĩa-cách mạng» xuất sắc đó lại là những nhân vật chủ yếu lập lại án tử hình ngoài mặt trận. (Cũng nên kể thêm với họ tướng Cooc-ni-lôp, song theo tin cuối cùng thì tướng này chưa gia nhập đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng).

Chúng ta kể tiếp. Dường như người công dân Tséc-nôp, bộ trưởng Bộ Canh nông, cũng là đảng viên đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng.

Và cuối cùng, người công dân Ap-xen-chi-ep, bộ trưởng bộ Nội vụ, tức là nhân vật, sau Kê-ren-ski, đã giữ địa vị quan trọng nhất trong chính phủ, cũng là đảng viên đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng.

Song, chính tất cả các người «xã hội chủ nghĩa-cách mạng» rất đáng kính đó đã đặt ra án tử hình ở tiền tuyến và bắt bớ những người bôn-sê-vích.

Vấn đề đặt ra là: trong đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng, một số đảng viên tích cực phản đối việc đặt ra án tử hình, trong khi một số khác lại đặt án ấy ra, sự phân công gì mà lạ lùng thế?...

Thật là một tình hình kỳ quặc! Chúng ta vừa mới lật đổ chế độ chuyên chế, và bắt đầu «sống theo kiểu châu Âu», thế mà tất cả những mặt xấu của «lối sống châu Âu» thì chúng ta đã hấp thụ được ngay cả rồi. Hãy xem bất kỳ một đảng tư sản cấp tiến nào, ở Pháp chẳng hạn. Đảng đó tất nhiên mang nhãn hiệu xã hội chủ nghĩa: nào đảng «xã hội-cấp tiến», nào đảng «xã hội độc lập», v.v., v.v.. Trước cử tri, trước quần chúng, trước «những người bình thường», các đảng đó bao giờ cũng dồi dào các lời «khuynh tả», nhất là trước ngày bầu cử, nhất là khi có một đảng xã hội chủ nghĩa chân chính kèm riết họ. Nhưng «ở bên trên», các bộ trưởng của chính cái đảng «xã hội-cấp tiến» hoặc «xã hội độc lập» đó, đã lặng lẽ làm đầy đủ cái nhiệm vụ tư sản của họ, không hề mảy may lo lắng đến những nguyện vọng xã hội chủ nghĩa của cử tri của họ.

Đó cũng chính là cách làm ăn của những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng hiện nay.

Thật là một đảng tốt lành biết bao! Ai đã đặt ra án tử hình? Những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng! Ai đã phản đối án tử hình? Những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng! Thích món gì có món ấy...

Những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng hy vọng làm như vậy sẽ giữ được sự trong sạch của họ (không mất nhân tâm), đồng thời lại thu nhặt được tiền vốn (giữ được các ghế bộ trưởng).

Người ta có thể nói rằng có những sự bất đồng trong mỗi đảng: một số đảng viên có ý nghĩ này, một số đảng viên khác lại có ý nghĩ khác.

Phải. Nhưng cũng có bất đồng kiểu này và bất đồng kiểu kia. Nếu một số người ủng hộ bọn đao phủ và một số khác lại phản đối, thì không dễ gì mà dung hòa được những «bất đồng» như thế trong một đảng. Và nếu những người ủng hộ bọn giết người lại là những lãnh tụ cao nhất trong đảng, là những bộ trưởng đem thực hành ngay ý kiến của họ, thì bất kỳ một người nào biết suy xét về chính trị, cũng đều sẽ nhận định chính sách của đảng theo các hoạt động của các bộ trưởng đó, chứ không theo nghị quyết phản đối này nọ của các đảng viên cơ sở.

Vết ô nhục đó vẫn không rửa được. Đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng vẫn là đảng của án tử hình, đảng của bọn chúa ngục đã giam cầm các lãnh tụ của giai cấp công nhân. Không bao giờ các người xã hội chủ nghĩa-cách mạng có thể rửa được vết nhục đó: án tử hình mà các đảng viên có tên tuổi trong đảng *của họ* đã lập lại. Không bao giờ những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng có thể rửa được vết nhơ đó: chính phủ *của họ* đã khuyến khích những sự vu khống nhục nhã chống lại các lãnh tụ của đảng công nhân, chính phủ *của họ* đã định dựng lên một vụ Đơ-rây-phuyt[73] mới chống lại Lê-nin.

«Người vô sản». số 9,
ngày 23 tháng Tám 1917.
Bài báo không ký tên.

LIÊN MINH VÀNG

Cách mạng Nga không phải là một cái gì cô lập. Nó gắn liền với phong trào cách mạng phương Tây. Hơn nữa: nó còn là một bộ phận của cái phong trào rộng lớn của vô sản tất cả các nước, cái phong trào có sứ mạng phá hủy ngay cả những nền tảng của chủ nghĩa tư bản thế giới. Rất tự nhiên là mỗi bước tiến của cách mạng chúng ta nhất định sẽ tạo ra một đợt sóng mới ở phương Tây, và mỗi thắng lợi của cách mạng chúng ta đều đưa lại một sự hoạt động mới và một đà tiến mới cho phong trào cách mạng thế giới bằng cách thúc giục công nhân tất cả các nước đấu tranh chống Tư bản.

Điều đó, bọn đế quốc cá mập Tây Âu không thể không biết tới. Vì thế chúng đã quyết định tử chiến với cách mạng Nga.

Ngay từ buổi đầu, bọn tư bản Anh — Pháp đã tấn công vào cách mạng của chúng ta. Những cơ quan ngôn luận của chúng như các tờ «Times» *(Thời báo)*[74], tờ «Matin» *(Buổi sáng)*[75], ngay từ hồi đó đã bôi nhọ các Xô-viết và các Ủy ban cách mạng, đồng thời còn đòi phải thủ tiêu các tổ chức đó.

Hai tháng sau, trong một cuộc họp bí mật ở Thụy-sĩ, bọn đế quốc đã nghiên cứu lại một lần nữa những biện pháp để tấn công cuộc «cách mạng đang lên» và chúng đã hướng những đòn của chúng trước hết vào cách mạng Nga.

Hiện nay, chúng đã chuyển sang trực tiếp tấn công. Chúng đã vin vào sự thất bại ở Ri-ga. Chúng đã trút hết trách nhiệm vào binh sĩ và kêu gọi đẩy mạnh phản cách mạng ở Nga.

Xin đọc các bức điện của báo *Tin tức Sở giao dịch:*

Bức điện từ Pa-ri viết:

«Sự rút lui hay *đúng hơn là sự chạy trốn không chiến đấu của quân đoàn II* và việc Ri-ga thất thủ đã gây ra ở đây *một cơn đau xót, phẫn nộ và chán ghét.*

Báo «Le Matin» (*Buổi sáng*) khẳng định rằng những người hòa bình chủ nghĩa Nga, chịu trách nhiệm về thảm trạng này, đã tỏ ra *cũng bất lực như bọn cố vấn tồi tệ của cựu hoàng đế, và còn độc hại hơn bọn cố vấn này nữa.*

Tờ báo viết rằng *nó không thể hiểu được sự ngoan cố của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ*, Xô-viết này, bất chấp những bài học bi thảm, vẫn tiếp tục bảo vệ *những tổ chức ngu xuẩn như các Ủy ban của quân đội*».

Đó là điều mà cơ quan ngôn luận của bọn tư bản Pháp đã viết. Và sau đây là một bức điện từ Luân-đôn. Báo «Daily Chronicle» *(Tin hàng ngày)* viết:

«Trước hết, cần phải khôi phục lại kỷ luật trong quân đội. Thắng lợi nhanh chóng và rất quan trọng của người Đức đều nhờ vào cũng những nguyên nhân đã giúp họ chiếm lĩnh Ga-li-xi và Bu-cô-vin: *sự không phục tùng và sự phản bội trong quân đội Nga*».

Đó là điều mà bọn tư bản Anh đã nói. «... Chạy trốn không chiến đấu»... «Những ủy ban quân đội ngu xuẩn»... «Lập lại kỷ luật» (án tử hình còn chưa đủ cho họ!)... «Sự phản bội trong quân đội Nga»...

Đó là những lời khen ngợi mà bọn tài phiệt tặng binh sĩ Nga đang đổ máu!

Và họ làm như vậy sau khi mọi chứng cớ đã thừa nhận rằng «quân đội trong khi rút lui đã chống trả lại quân thù một cách vẻ vang», rằng «trong khu vực mà trận tuyến bị phá vỡ, quân đội đã thực hiện một cách cao cả và không ta thán các nhiệm vụ mà họ đã được giao phó»!!!

Nhưng rất rõ ràng đây không phải chỉ là gây lòng căm ghét binh sĩ và vu khống họ một cách hèn hạ.

Trong khi vu khống binh sĩ, bọn tư bản Anh — Pháp còn muốn lợi dụng những điều bất lợi ở mặt trận để thanh toán triệt để các tổ chức cách mạng Nga, để bảo đảm cho thắng lợi triệt để của chuyên chính đế quốc.

Đó là thực chất của vấn đề.

Nếu Pu-ri-kê-vich và Mi-li-u-côp chỉ trích các Xô-viết và các Ủy ban, đồng thời lại nhỏ nước mắt cá sấu trước sự thất thủ của Ri-ga và vu khống binh sĩ, chính vì hai ông mừng rỡ thấy có thể yêu sách những biện pháp đàn áp mới nhằm bảo đảm cho thắng lợi triệt để của bọn địa chủ và bọn tư bản.

Nếu bọn đế quốc phương Tây bôi nhọ «các ủy ban quân đội ngu xuẩn», đồng thời lại rêu rao lên «nỗi đau xót» của họ về vụ Ri-ga thất thủ mà họ đã trút cả trách nhiệm cho binh sĩ, chính vì chúng mừng rỡ thấy đã có thể kết liễu được những tàn tích cuối cùng của những tổ chức cách mạng Nga.

Cái ý nghĩa chính trị của cuộc tấn công phối hợp những lời vu khống và những lời phỉ báng chống lại những binh sĩ Nga hy sinh trên mặt trận phía Bắc, chính là ở đó, và chỉ ở đó thôi.

Liên minh giữa đế quốc Nga với đế quốc châu Âu là những bọn vu khống binh sĩ ta, nhằm lợi dụng những bất lợi quân sự ở Ri-ga *chống* lại cách mạng Nga đang đổ máu: đó là tình thế hiện nay.

Công nhân và binh sĩ hãy nhớ lấy điều đó!

Họ nên biết rằng chỉ có liên minh với công nhân phương Tây và chỉ có làm lung lay những nền tảng của chủ nghĩa tư bản phương Tây, thì họ mới có thể tính đến thắng lợi của cách mạng Nga được!

Họ nên biết điều ấy, và cố gắng hết sức mình để chống lại sự liên minh vàng của bọn đế quốc bằng sự liên minh đỏ của công nhân và binh sĩ cách mạng tất cả các nước.

« Người công nhân » số 1,
ngày 25 tháng Tám 1917

Xã luận.

HOẶC THẾ NÀY, HOẶC THẾ KIA[76]

Các sự biến cứ diễn ra. Hết khối liên hiệp này đến khối liên hiệp khác, khủng bố ở tiền tuyến rồi đến khủng bố ở hậu phương; nhưng «điều đó không mang lại kết quả gì hơn», vì cái tai ương chủ yếu hiện thời, tức là tình trạng đổ nát chung trong nước ta, vẫn luôn luôn phát triển và có tính chất ngày càng nguy ngập hơn.

Nước ta đang đứng gần kề nạn đói. Ca-dan và Ni-giơ-ni-Nốp-gô-rốt, I-a-rô-sláp và Ri-a-dan, Khác-côp và Rô-stốp, vùng mỏ Đô-ne-txơ và khu vực công nghiệp vùng trung tâm, Mạc-tư-khoa và Pê-tơ-rô-gơ-rát, tiền tuyến và hậu phương sát ngay tiền tuyến — tất cả các miền đó và rất nhiều miền khác nữa đang trải qua một cuộc khủng hoảng nghiêm trọng về lương thực. Đã xảy ra những cuộc nổi loạn vì đói mà bọn phản cách mạng đang lợi dụng một cách còn vụng về...

Người ta phàn nàn khắp nơi: «Nông dân không nộp lúa mì».

Nhưng nếu nông dân «không nộp lúa mì» đó không phải «vì ngu xuẩn», mà vì họ không còn tín nhiệm chính phủ và không muốn «giúp đỡ» chính phủ nữa. Hồi tháng Ba và tháng Tư, nông dân tín nhiệm các Xô-viết, và thông qua các Xô-viết mà tín nhiệm chính phủ; cho nên, lúa mì đã được chuyển tới tấp về các thành phố cũng như tới mặt trận. Hiện nay, nông dân không còn tín nhiệm cái chính phủ bảo vệ những đặc quyền của bọn địa chủ, — do đó lúa mì biến mất. Nông dân muốn tích trữ và mong đợi «những ngày sáng sủa hơn».

Nếu nông dân «không nộp lúa mì», đó không phải là vì muốn chống đối, mà vì không còn có gì để họ có thể trao đổi với lúa mì. Nông dân cần có vải hoa, giày, sắt, dầu hỏa, đường; nhưng những thứ hàng đó lại được cung cấp rất ít; còn đem lúa mì đổi lấy tiền giấy thì đó là một việc làm ngu xuẩn, vì tiền giấy không thể thay cho sản phẩm công nghiệp được và, hơn nữa, lại bị sụt giá.

Đó là chưa nói đến «tình trạng rối loạn» của ngành vận tải phát triển quá ít để phục vụ cho tiền tuyến lẫn hậu phương.

Tất cả những cái đó, kèm theo việc động viên liên miên cướp mất của nông thôn số nhân công ưu tú nhất và làm cho diện tích trồng trọt giảm sút không thể không đưa tới cuộc khủng hoảng lương thực ảnh hưởng đến cả tiền tuyến lẫn hậu phương.

Đồng thời, tình trạng đình trệ trong công nghiệp ngày càng tăng và lan rộng, lại làm cho cuộc khủng hoảng lương thực thêm trầm trọng.

«Nạn đói» than đá và dầu lửa, «nạn khủng hoảng» sắt và bông, làm tê liệt các xí nghiệp dệt, luyện kim và các xí nghiệp khác, — đó là tất cả những sự kiện mà mọi người đều biết rõ, đang đặt nước nhà đứng trước nguy cơ công nghiệp đình trệ, thất nghiệp hàng loạt và thiếu hàng hóa.

Các nhà máy và công xưởng phục vụ chủ yếu cho chiến tranh, đã không thể cùng một lúc thỏa mãn những nhu cầu của hậu phương; mà hơn nữa tất cả những «nạn đói» và «nạn khủng hoảng» đó lại bị tư bản làm cho thêm gay gắt một cách giả tạo, nhằm mục đích hoặc là tăng giá hàng hóa (đầu cơ!), hoặc là đập tan sự chống đối của công nhân vì sinh hoạt đắt đỏ mà cố gắng đòi tăng lương (lãng công của bọn tư bản!), hoặc là đóng cửa các nhà máy để gây ra nạn thất nghiệp (đóng cửa giãn thợ!) và đẩy công nhân tới những hành động tuyệt vọng, để «vĩnh viễn» chấm dứt những «yêu

cầu quá đáng». Mọi người đều hiểu rằng các chủ mỏ than vùng Đô-ne-txơ đang tìm cách thu hẹp diện sản xuất và gây ra nạn thất nghiệp.

Mọi người đều biết rằng bọn trồng bông vùng Nam Ca-spiên, trong khi kêu la về «nạn đói» bông, lại cất giấu số bông tích trữ đáng giá hàng triệu rúp với mục đích đầu cơ. Còn bọn bè bạn của chúng, những chủ xưởng dệt, lợi dụng sự đầu cơ đó và bản thân họ cũng tổ chức đầu cơ, thì lại vờ vĩnh lấy cớ thiếu bông để đóng cửa xưởng và làm cho nạn thất nghiệp thêm trầm trọng.

Mọi người đều nhớ việc Ri-a-bu-sin-ski đe dọa giai cấp vô sản cách mạng là sẽ dùng «bàn tay xương xẩu của đói rách và nghèo khổ» để «tóm cổ» họ.

Mọi người đều biết rằng bọn tư bản đã từ lời nói chuyển sang hành động bằng cách thải bớt công nhân ra khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát và Mạc-tư-khoa, đóng cửa một loạt nhà máy.

Kết quả là sinh hoạt công nghiệp có nguy cơ bị tê liệt và chúng ta có nguy cơ hoàn toàn thiếu hàng hóa.

Ấy là chưa nói đến sự khủng hoảng sâu sắc về tài chính mà nước Nga hiện đang trải qua. Số tiền nợ từ 50 đến 55 tỷ rúp, đòi hỏi mỗi năm phải trả 3 tỷ lãi trong lúc các lực lượng sản xuất đang lâm vào tình trạng sút kém chung, đã nói lên khá đủ tình hình khó khăn của nền tài chính Nga.

Những «sự thất bại» gần đây ở tiền tuyến do một bàn tay lão luyện gây nên một cách rất hiệu quả chỉ làm cho tình hình chung đó thêm đầy đủ.

Nước nhà nhất định đang tiến tới một tai họa chưa từng thấy.

Trong một thời gian rất ngắn, Chính phủ đã tiến hành rất nhiều cuộc khủng bố, nhưng không quyết định được một «cuộc cải cách xã hội» nào, chính phủ đó hoàn toàn không đủ khả năng làm cho đất nước tránh khỏi nguy cơ ghê gớm đang đe dọa.

Hơn thế nữa. Một mặt, do thực hiện ý chí của giai cấp tư sản đế quốc và mặt khác, do không muốn thủ tiêu ngay từ bây giờ «các Xô-viết và các ủy ban», nên chính phủ đã làm bùng nổ sự phẫn nộ chung cả ở phía hữu lẫn phía tả.

Một mặt, tập đoàn đế quốc đứng đầu là bọn dân chủ-lập hiến, tấn công chính phủ bằng cách đòi chính phủ phải có những biện pháp «cương quyết» chống lại cách mạng. Trong những ngày gần đây Pu-ri-skê-vi-tsơ tuyên bố rằng cần phải có «chuyên chính quân sự» của các «thống đốc» và cần phải «bắt giữ các Xô-viết», như thế chỉ có nghĩa là Pu-ri-skê-vi-tsơ đã phát biểu công khai những nguyện vọng của bọn dân chủ-lập hiến mà thôi. Tư bản đồng minh đã giúp đỡ bọn chúng, gây áp lực đối với chính phủ bằng cách hạ giá đồng rúp ở Sở giao dịch và khiển trách: «Nước Nga phải tiến hành chiến tranh, chứ không phải tranh luận» (*Tin nhanh hàng ngày:* xem *Ý chí nước Nga*[77] ngày 18 tháng Tám).

Toàn bộ chính quyền vào tay bọn đế quốc Nga và đồng minh: đó là khẩu hiệu của phe phản cách mạng.

Mặt khác, sự phẫn nộ sâu sắc ngày càng tăng lên trong quảng đại quần chúng công nhân và nông dân đang lâm vào tình trạng thiếu ruộng đất và thất nghiệp, đang chịu đựng những cuộc khủng bố và hành hình. Các cuộc bầu cử ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, làm cho lực lượng và uy tín của các đảng phái thỏa hiệp bị tổn hại, đã phản ánh rõ rệt sự chuyển sang phía tả của quần chúng nông dân — binh sĩ là những người ngày hôm qua còn tín nhiệm các đảng phái đó.

Toàn bộ chính quyền vào tay giai cấp vô sản, được nông dân nghèo ủng hộ: đó là khẩu hiệu của phe cách mạng.

Hoặc thế này, hoặc thế kia!

Hoặc đi theo bọn địa chủ và tư bản, như thế thì phe phản cách mạng sẽ hoàn toàn thắng lợi.

Hoặc đi theo giai cấp vô sản và nông dân nghèo, như thế thì phe cách mạng sẽ hoàn toàn thắng lợi.

Chính sách thỏa hiệp và liên hiệp tất phải phá sản.

Vậy đâu là lối thoát?

Cần phải đoạn tuyệt với bọn địa chủ và giao ruộng đất cho các ủy ban nông dân. Nông dân sẽ hiểu rõ điều đó, và sẽ có lúa mì.

Cần phải đoạn tuyệt với bọn tư bản và thiết lập sự kiểm soát dân chủ đối với các ngân hàng, công xưởng và nhà máy. Công nhân sẽ hiểu rõ điều đó, và «năng suất lao động» sẽ được nâng cao.

Cần phải đoạn tuyệt với bọn đầu cơ và bọn lái buôn vô lương, tổ chức việc trao đổi giữa thành thị và nông thôn trên nguyên tắc dân chủ. Dân chúng sẽ hiểu rõ điều đó, và nạn đói sẽ chấm dứt.

Cần phải cắt đứt những sợi dây đế quốc đang trói buộc nước Nga ở khắp nơi, và cần tuyên bố những điều kiện hòa bình công bằng. Khi đó quân đội sẽ hiểu rõ tại sao mình lại tại ngũ, và nếu Vin-hem không chấp nhận một nền hòa bình như vậy, thì binh sĩ Nga sẽ chiến đấu như những con sư tử chống lại y.

Cần phải «trao» toàn bộ chính quyền cho giai cấp vô sản và nông dân nghèo. Công nhân phương Tây sẽ hiểu rõ điều đó, và đến lượt họ đứng lên chống lại các tập đoàn đế quốc trong nước họ.

Chiến tranh sẽ kết thúc và mở đầu cho cuộc cách mạng công nhân ở châu Âu.

Đó là lối thoát mà sự phát triển của nước Nga và toàn bộ tình hình thế giới đã chỉ ra.

«Công nhân» số 1,
ngày 25 tháng Tám 1917.

Bài báo không ký tên

CHÚNG TÔI YÊU CẦU

Các sự biến diễn ra dồn dập. Sau Hội nghị Mạc-tư-khoa là sự đầu hàng của Ri-ga và sự kêu gọi tiến hành khủng bố. Sau sự thất bại của chiến dịch vu khống các binh sĩ ở tiền tuyến, là những lời đồn đại có tính chất khiêu khích về một cuộc «âm mưu bôn-sê-vích» và những lời kêu gọi mới về khủng bố. Sau những lời đồn đại có tính chất khiêu khích bị vạch trần, là bản tuyên bố công khai của Cooc-ni-lốp đòi truất bỏ Chính phủ lâm thời và đòi thành lập nền chuyên chính quân sự. Và đảng của Mi-li-u-côp, đảng tự do của nhân dân, rút khỏi chính phủ, như trong những ngày tháng Bảy, và bằng cách đó để công khai ủng hộ cuộc âm mưu phản cách mạng của Cooc-ni-lốp.

Kết quả, là: các trung đoàn của Cooc-ni-lốp tiến về Pê-tơ-rô-gơ-rát nhằm thiết lập nền chuyên chính quân sự, Chính phủ lâm thời cách chức Cooc-ni-lốp, Kê-ren-ski tuyên bố cuộc khủng hoảng bắt đầu. Ki-sơ-kin rút khỏi đảng dân chủ-lập hiến là đảng dính líu vào cuộc âm mưu, thành lập Viện đốc chính mang danh hiệu cách mạng.

Như vậy:

Sự thật là phe phản cách mạng đã cần đến cuộc «âm mưu bôn-sê-vích» để mở đường cho Cooc-ni-lốp đang tiến quân về Pê-tơ-rô-gơ-rát là để «trấn áp những người bôn-sê-vích».

Sự thật là toàn bộ báo chí tư sản, từ tờ *Ý chí nước Nga* và *Báo của Sở giao dịch* đến tờ *Thời mới* và *Ngôn luận* đều

đã giúp đỡ Coóc-ni-lốp bằng cách ra sức loan truyền những tin đồn về cuộc «âm mưu bôn-sê-vích» trong những ngày gần đây.

Sự thật là cuộc nổi dậy hiện nay của Coóc-ni-lốp chỉ là kết quả của các âm mưu mà mọi người đều biết của các thủ lĩnh phản động trong quân đội, bọn này đã đem nộp Tác-nô-pôn vào tháng Bảy và Ri-ga vào tháng Tám nhằm mục đích lợi dụng những «sự thất bại» ở tiền tuyến để đảm bảo sự thắng lợi «hoàn toàn» cho phe phản cách mạng.

Sự thật là ngày nay cũng như hồi tháng Bảy, đảng dân chủ-lập hiến đã đứng trong hàng ngũ bọn phản bội ở tiền tuyến và bọn phản cách mạng tồi tệ nhất ở hậu phương.

Đảng ta coi bọn dân chủ-lập hiến là những kẻ cổ vũ cho phe phản cách mạng tư sản, như vậy là đúng.

Ngay từ đầu tháng Sáu, Đảng ta đòi phải đấu tranh kiên quyết chống phe phản cách mạng và bắt giam những kẻ «liên quan» (Ca-lê-đin và bọn khác), như vậy là đúng.

Cuộc phản cách mạng không phải bắt đầu từ ngày hôm qua, cũng không phải bắt đầu với cuộc âm mưu của Coóc-ni-lốp. Nó bắt đầu, chậm lắm là vào tháng Sáu, khi chính phủ chuyển sang phản công ở tiền tuyến và thi hành chính sách khủng bố; khi các tướng lĩnh phản cách mạng, sau khi nộp Tác-nô-pôn, đã đổ trách nhiệm cho binh sĩ và được phép lập lại án tử hình ở tiền tuyến; khi bọn dân chủ-lập hiến phá hoại chính phủ ngay từ tháng Bảy và dựa vào sự giúp đỡ của tư bản đồng minh, đã nắm được toàn quyền lãnh đạo trong Chính phủ lâm thời; sau hết, khi các lãnh tụ Ủy ban chấp hành trung ương thuộc phái men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng, đáng lẽ phải đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến và liên hiệp với những người biểu tình hồi tháng Bảy, thì lại quay súng chống lại công nhân và binh sĩ.

Sự thật đó, nếu phủ nhận nó thì thật là đáng tức cười.

Trong cuộc đấu tranh diễn ra hiện nay giữa chính phủ liên hiệp và đảng của Cooc-ni-lốp, lực lượng đương đầu với nhau không phải là phe cách mạng và phe phản cách mạng, mà là hai phương pháp khác nhau của chính sách phản cách mạng, và thêm vào đó cái tình tiết là đảng của Cooc-ni-lốp, tức kẻ thù nguy hiểm nhất của cách mạng, sau khi nộp Ri-ga, đã không do dự tiến quân về Pê-tơ-rô-gơ-rát để chuẩn bị những điều kiện lập lại chế độ cũ.

Công nhân và binh sĩ sẽ áp dụng tất cả các biện pháp để cương quyết đánh trả bọn phản cách mạng Cooc-ni-lốp, nếu chúng xuất hiện ở Pê-tơ-rô-gơ-rát cách mạng.

Công nhân và binh sĩ sẽ không cho phép bàn tay bẩn thỉu của kẻ thù cách mạng làm ô uế thủ đô nước Nga.

Họ sẽ lấy thân mình để bảo vệ lá cờ chiến đấu của cách mạng.

Nhưng họ bảo vệ lá cờ của cách mạng không phải là để thay thế một nền chuyên chính mà tính chất lại xa lạ đối với họ, bằng một nền chuyên chính khác cũng không kém phần xa lạ, mà là để mở đường cho sự thắng lợi hoàn toàn của cách mạng Nga.

Hiện nay, khi nước nhà đang bị bóp nghẹt giữa hai gọng kìm của tình trạng tàn phá và chiến tranh, và khi bọn tham tàn phản cách mạng đang âm mưu đưa nước nhà đến chỗ tiêu vong, thì phe cách mạng phải tìm thấy ở mình sức mạnh và phương tiện cần thiết để cứu nước nhà khỏi suy sụp và tan rã.

Điều cần thiết hiện nay không phải là thay một số nhóm «lãnh đạo» bằng một số nhóm khác, cũng không phải là chơi trò chuyên chính, mà là thủ tiêu hoàn toàn phe phản cách mạng tư sản và áp dụng các biện pháp cương quyết vì lợi ích của đa số nhân dân Nga.

Với mục đích đó, đảng bôn-sê-vích đòi phải:

1. Trừ khử ngay các tướng lĩnh phản cách mạng ở hậu phương và ở tiền tuyến, thay thế họ bằng những chỉ huy do binh sĩ và sĩ quan bầu ra, và nói chung, tiến hành dân chủ hóa hoàn toàn quân đội từ dưới lên trên.

2. Khôi phục lại các tổ chức cách mạng của binh sĩ, là những tổ chức duy nhất có khả năng lập nên một kỷ luật dân chủ trong quân đội.

3. Thủ tiêu tất cả mọi biện pháp khủng bố, và trước hết là thủ tiêu án tử hình.

4. Trao ngay cho các Ủy ban nông dân toàn bộ ruộng đất của bọn địa chủ và cung cấp súc vật, nông cụ cho nông dân nghèo.

5. Thông qua luật pháp mà ban hành chế độ ngày làm tám giờ và tổ chức sự kiểm soát dân chủ đối với các công xưởng, nhà máy và ngân hàng, do các cơ quan có đa số đại biểu công nhân, đảm nhiệm.

6. Dân chủ hóa hoàn toàn nền tài chính và, trước hết, đánh thuế thẳng tay vào tư bản và tài sản của bọn tư bản, tịch thu các lợi nhuận bất chính về chiến tranh.

7. Tổ chức sự trao đổi hợp lý giữa thành thị và nông thôn, thành thị nhận được lương thực cần dùng, còn nông thôn thì nhận được các hàng hóa cần thiết.

8. Tuyên bố ngay quyền tự quyết cho các dân tộc ở Nga.

9. Khôi phục lại các quyền tự do, tuyên bố nền cộng hòa dân chủ và triệu tập ngay Quốc hội lập hiến.

10. Hủy bỏ các hiệp ước bí mật ký kết với các nước đồng minh và đề nghị những điều kiện cho một nền hòa bình dân chủ chung.

Đảng tuyên bố rằng nếu những yêu sách đó không được thực hiện, thì không thể cứu được cách mạng từ sáu tháng nay đang bị bóp nghẹt giữa hai gọng kìm : chiến tranh và tình trạng tàn phá chung.

Đảng tuyên bố rằng phương pháp duy nhất cần thiết để thực hiện những yêu sách đó là đoạn tuyệt với bọn tư bản, thủ tiêu hoàn toàn phe phản cách mạng tư sản và chuyển chính quyền vào tay công nhân, nông dân và binh sĩ cách mạng.

Đó là phương pháp duy nhất để cứu nước nhà và cách mạng khỏi bị phá sản.

« Công nhân » số 4
ngày 28 tháng Tám 1918

Xã luận

CUỘC ÂM MƯU TIẾP TỤC[78]

HỌ LÀ NHỮNG AI?

Hôm qua chúng tôi nói rằng bọn dân chủ-lập hiến là những kẻ cổ vũ cho phe phản cách mạng. Chúng tôi căn cứ không những vào «những tin đồn» mà cả vào những sự thật mà mọi người đều biết, như việc bọn dân chủ-lập hiến rút khỏi chính phủ trong giờ phút gay go khi Tác-nô-pôn «đầu hàng» vào tháng Bảy và khi có cuộc âm mưu của Cooc-ni-lốp vào tháng Tám. Vì không phải ngẫu nhiên mà hồi tháng Bảy cũng như hồi tháng Tám, bọn dân chủ-lập hiến đứng cùng một hàng ngũ với bọn phản bội ở tiền tuyến và bọn phản cách mạng tồi tệ nhất ở hậu phương, tức là hàng ngũ bọn thù nghịch với nhân dân Nga.

Hôm nay, phái *Tin tức* và bọn vệ quốc tức bọn chuyên môn thỏa hiệp với phái dân chủ-lập hiến, đã xác minh một cách thẳng thắn điều mà chúng tôi nói hôm qua về phái dân chủ-lập hiến.

Bọn vệ quốc viết: «Lơ-vốp đã không che giấu rằng không những tướng Cooc-ni-lốp mong muốn điều đó (tức là nền chuyên chính quân sự) *mà cả một nhóm nhà hoạt động xã hội nào đó* hiện đang ở trong Tổng hành dinh cũng mong muốn điều đó». *(Tin tức)*.

Như vậy thì:

Sự thật là Tổng hành dinh là đại bản doanh của phe phản cách mạng.

Sự thật là bộ tổng tham mưu của phe phản cách mạng gồm những «nhà hoạt động xã hội».

Những «nhà hoạt động xã hội» đó là những người nào? Xin nghe tiếp:

« *Người ta đã xác định một cách hoàn toàn chắc chắn* sự tham gia vào cuộc âm mưu của một số nhà hoạt động xã hội có liên hệ chặt chẽ, về mặt tư tưởng và cá nhân, với các đại biểu đảng dân chủ - lập hiến» (*Tin tức*).

Như vậy thì:

Sự thật là các ngài vệ quốc hôm qua còn âu yếm đối với các «lực lượng đầy sức sống» của nước nhà mà tiêu biểu là những «đại biểu của đảng dân chủ-lập hiến», thì hôm nay đã buộc phải xếp họ xuống hàng ngũ những kẻ âm mưu đang đấu tranh chống lại cách mạng.

Sự thật là cuộc âm mưu đã được các «đại biểu của đảng dân chủ-lập hiến» tổ chức và điều khiển.

Đảng ta khẳng định rằng điều kiện thứ nhất cho sự thắng lợi của cách mạng là *đoạn tuyệt* với bọn dân chủ-lập hiến, điều đó là đúng.

HỌ TRÔNG ĐỢI CÁI GÌ?

Hôm qua chúng tôi nói rằng đảng của Cooc-ni-lốp là kẻ thù nguy hiểm nhất của cách mạng Nga, rằng, sau khi đã nộp Ri-ga, Cooc-ni-lốp sẽ không do dự gì mà không nộp Pê-tơ-rô-gơ-rát với mục đích duy nhất là đảm bảo cho phe phản cách mạng thắng lợi.

Hôm nay, báo *Tin tức* đã xác minh một cách thẳng thắn những điều mà chúng tôi đã nói:

Tướng Lu-côm-ski, tổng tham mưu trưởng, thực tế là linh hồn của cuộc nổi loạn, tuyên bố rằng «trong trường hợp Chính phủ lâm thời bác bỏ lời yêu cầu của tướng Cooc-ni-lốp, cuộc nổi loạn ở tiền tuyến có thể làm cho mặt trận tan vỡ và kẻ thù sẽ xuất hiện ở nơi mà chúng ta ít ngờ nhất».

Há chẳng phải điều đó thật giống hệt như một lời đe dọa đem nộp, chẳng hạn, Pê-tơ-rô-gơ-rát, hay sao?

Và đây là một lời tuyên bố còn rõ ràng hơn nữa.

«Chắc chắn là để đảm bảo cho cuộc âm mưu được thắng lợi, tướng Lu-côm-ski sẽ công khai phản bội nước nhà không chút do dự. Lời đe dọa của ông nói rằng việc bác bỏ lời yêu cầu của tướng Cooc-ni-lốp sẽ gây nên hậu quả là nội chiến ở tiền tuyến, mặt trận mở toang và sự nhục nhã của một hòa ước riêng rẽ, lời đe dọa đó chỉ có thể giải thích bằng cái ý muốn cương quyết thỏa hiệp với người Đức nhằm đảm bảo cho cuộc âm mưu thắng lợi».

Các đồng chí nghe rõ: «thỏa hiệp với người Đức», «mặt trận mở toang», «hòa ước riêng rẽ»...

Bọn dân chủ-lập hiến «có liên quan đến cuộc âm mưu», bằng sự có mặt của chúng tại Tổng hành dinh, đã che giấu nguy cơ «mặt trận mở toang», «thỏa hiệp với người Đức»: chính đó là những «kẻ phản bội» và «kẻ bán nước» thật sự!

Hàng tháng ròng, bọn chủ trương việc «mặt trận mở toang» đó đã bôi nhọ Đảng ta, kết tội Đảng ta là «phản bội» và nói đến «vàng của Đức». Hàng tháng ròng, bọn làm thuê nhục nhã cho các ngân hàng đó đã lặp đi lặp lại cái chuyện đê tiện ấy trong các tờ *Thời mới* và *Báo của sở giao dịch*, *Ngôn luận* và *Ý chí nước Nga*. Và chúng ta thấy gì? Hiện nay chính bọn vệ quốc cũng phải thừa nhận rằng sự phản bội — ở tiền tuyến — là sự nghiệp của bọn chỉ huy và của những người cổ vũ tư tưởng cho nó.

Công nhân và binh sĩ hãy nhớ điều đó!

Họ hãy biết rằng những lời khiêu khích của báo chí tư sản về «sự phản bội» của binh sĩ và của những người bôn-sê-vích *chỉ nhằm che giấu* sự phản bội thật sự của các tướng lĩnh và của các «nhà hoạt động xã hội» của đảng dân chủ-lập hiến.

Họ hãy biết rằng khi báo chí tư sản la lối về «sự phản bội» của binh sĩ, thì đó là dấu hiệu chắc chắn rằng bọn cổ vũ của các báo chí đó đã chuẩn bị sự phản bội nào đó và ra sức đổ trách nhiệm cho binh sĩ.

Công nhân và binh sĩ hãy biết rõ điều đó và rút ra từ đấy những kết luận thích đáng.

Các đồng chí có muốn biết bọn chúng trông đợi gì không?

Chúng trông đợi «mặt trận mở toang» và «thỏa hiệp với người Đức», và hy vọng rằng với hòa ước riêng rẽ chúng sẽ có thể lôi kéo được các binh sĩ đã mệt mỏi vì chiến tranh và sau sẽ điều động họ chống lại cách mạng.

Công nhân và binh sĩ sẽ hiểu rằng không thể thương xót bọn phản bội đó trong Tổng hành dinh được.

CUỘC ÂM MƯU TIẾP TỤC...

Các sự biến diễn ra dồn dập. Những sự việc mới, những tin đồn mới nối tiếp nhau một cách nhanh chóng. Có tin đồn chưa chính xác về việc Cooc-ni-lốp đàm phán với người Đức. Người ta nói một cách chắc chắn về cuộc bắn nhau ở gần Pê-tơ-rô-gơ-rát giữa các trung đoàn của Cooc-ni-lốp và những binh sĩ cách mạng. Một «bản tuyên ngôn» của Cooc-ni-lốp đã được công bố, trong đó y tự xưng là kẻ độc tài, kẻ thù và kẻ đào mồ chôn những thành quả của cách mạng Nga.

Còn Chính phủ lâm thời, đáng lẽ phải tỏ thái độ thù địch đối với kẻ thù, thì lại thích đàm phán với tướng A-lếch-xê-ép, thích tiếp tục thương lượng mãi với Cooc-ni-lốp, thích thuyết phục mãi bọn âm mưu đang công khai phản bội nước Nga.

Còn cái gọi là «phái dân chủ cách mạng», thì lại đang chuẩn bị một «hội nghị đặc biệt» mới «theo gương hội nghị Mạc-tư-khoa, trong đó có đại diện của tất cả các lực lượng đầy sức sống của nước nhà» (xem *Tin tức)*.

Đồng thời bọn dân chủ-lập hiến, hôm qua còn la lối về «cuộc âm mưu bôn-sê-vích» và hôm nay bị lâm vào thế nguy sau khi cuộc âm mưu của Cooc-ni-lốp bị phát giác, thì lại đang kêu gọi «thận trọng» và «thỏa hiệp» (xem *Ngôn luận)*.

Chắc chắn là người ta muốn «thu xếp» một thỏa hiệp mới với cũng những «lực lượng đầy sức sống» mà miệng thì la lối về cuộc âm mưu bôn-sê-vích, nhưng đồng thời lại tổ chức một cuộc âm mưu chống cách mạng và chống nhân dân Nga.

Nhưng bọn thỏa hiệp đã không tính đến chủ nhà. Vì những người chủ thật sự của đất nước, tức những công nhân và binh sĩ, không muốn có một hội nghị nào với những kẻ thù của cách mạng. Những tin tức nhận được từ các khu và các trung đoàn đều nhất trí chứng minh rằng công nhân đang điều động lực lượng của mình, binh sĩ đã sẵn sàng chiến đấu. Rõ ràng là, công nhân thích tỏ thái độ thù địch đối với kẻ thù.

Với kẻ thù thì chỉ có đánh chứ không phải thảo luận, không có con đường nào khác hơn nữa.

Cuộc âm mưu đang tiếp tục, — các đồng chí hãy chuẩn bị đánh trả lại!

« Công nhân » số 5,
xuất bản đặc biệt lần thứ hai,
ngày 25 tháng Tám 1917

Xã luận

PHẢN ĐỐI SỰ THỎA HIỆP VỚI GIAI CẤP TƯ SẢN

Thế lực phản cách mạng của bọn địa chủ và tư bản đã bị đánh tan, nhưng nó vẫn chưa chết hẳn.

Các tướng lĩnh của Cooc-ni-lốp bị đánh bại, nhưng chiến thắng của cách mạng vẫn chưa được đảm bảo.

Tại sao vậy?

Vì, đáng lẽ phải đấu tranh không thương tiếc với kẻ thù, bọn thỏa hiệp lại đàm phán với kẻ thù.

Vì, đáng lẽ phải đoạn tuyệt với bọn địa chủ và tư bản, bọn vệ quốc lại thu xếp một thỏa hiệp với chúng.

Và, đáng lẽ phải đặt chúng ra ngoài vòng pháp luật, chính phủ lại mời chúng tham gia nội các.

Ở miền Nam nước Nga, tướng Ca-lê-đin nổi dậy chống cách mạng, thế mà người ta lại bổ nhiệm bạn của hắn là tướng A-lếch-xê-ép, làm tổng tham mưu trưởng.

Ở thủ đô nước Nga, đảng của Mi-li-u-cốp công khai ủng hộ phe phản cách mạng, thế mà các đại biểu của đảng đó, bọn Ma-khơ-la-cốp và bọn Ki-sơ-kin, lại được mời tham gia nội các.

Đã đến lúc phải chấm dứt cái tội ác chống lại cách mạng!

Đã đến lúc phải tuyên bố cương quyết và dứt khoát rằng *đối với kẻ thù thì phải đánh chứ không thỏa hiệp!*

Chống bọn địa chủ và tư bản, *chống* bọn tướng lĩnh và chủ ngân hàng, *bảo vệ* lợi ích của nhân dân Nga, *bảo vệ* hòa bình, *bảo vệ* tự do, *giành lấy* ruộng đất: đó là khẩu hiệu của chúng ta.

Đoạn tuyệt với giai cấp tư sản và bọn địa chủ — đó là nhiệm vụ thứ nhất.

Thành lập Chính phủ công nông — đó là nhiệm vụ thứ hai.

« Công nhân » số 9,
ngày 31 tháng Tám 1917

Xã luận

CUỘC KHỦNG HOẢNG VÀ VIỆN ĐỐC CHÍNH

Sau cuộc âm mưu của Cooc-ni-lốp và sau khi chính phủ bị tan rã, sau khi cuộc âm mưu bị thất bại và nội các Kê-ren-ski — Ki-sơ-kin được thành lập, sau một cuộc khủng hoảng «mới» và những cuộc đàm phán «mới» giữa Txè-rê-tè-li — Gô-txơ với cũng chính Kê-ren-ski, — cuối cùng chúng ta có một chính phủ «mới» (hoàn toàn mới!) gồm năm người.

Kê-ren-ski, Tê-rê-tsen-cô, Véc-khốp-ski, Véc-đê-srép-ski và Ni-ki-tin, một «Viện đốc chính» năm người: đó là nội các «mới» do Kê-ren-ski «tuyển lựa», được Kê-ren-ski chuẩn y, chịu trách nhiệm trước Kê-ren-ski và *độc lập* đối với công nhân, nông dân và binh sĩ.

Người ta nói rằng chính phủ đó cũng độc lập cả đối với bọn dân chủ-lập hiến. Thật là phi lý! Vì sự vắng mặt các đại biểu chính thức của họ trong chính phủ chỉ là để che giấu sự phụ thuộc hoàn toàn của chính phủ vào bọn họ.

Về hình thức thì đảng viên xã hội chủ nghĩa-cách mạng Kê-ren-ski là tổng chỉ huy. Nhưng trên thực tế thì tướng A-lếch-xê-ép, bộ hạ của bọn dân chủ-lập hiến, đã nắm được bộ tổng tham mưu, tức là nắm tất cả các quyền chỉ huy mặt trận.

Về hình thức là một Viện đốc chính «thiên tả» độc lập (xin đừng cười!) đối với bọn dân chủ-lập hiến. Nhưng trên thực tế thì các bộ hạ của bọn dân chủ-lập hiến điều khiển các bộ và thực sự quản lý tất cả các công việc Nhà nước.

Trên lời nói thì đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến. Nhưng trên thực tế thì lại thỏa hiệp với các bộ hạ của bọn dân chủ-lập hiến ở hậu phương và ở tiền tuyến.

Viện đốc chính là cái bình phong che giấu sự liên minh với bọn dân chủ-lập hiến ; nền chuyên chính của Kê-ren-ski là cái mặt nạ giúp cho nền chuyên chính của bọn địa chủ và tư bản tránh khỏi sự phẫn nộ của nhân dân — đó là tình hình hiện nay.

Trước mắt sẽ có một hội nghị mới gồm các đại biểu của những «lực lượng đầy sức sống» ; tại đấy bọn thù của công nhân và nông dân sẽ rất sung sướng được nghe các ngài Txê-rê-tê-li và Áp-cơ-xen-chi-ép, tức những tên chuyên môn thỏa hiệp, cố gắng nói công khai và rõ ràng sự thỏa hiệp với bọn dân chủ-lập hiến mà ngày hôm trước còn được giữ bí mật.

Trong sáu tháng nay, nước ta đã trải qua ba cuộc khủng hoảng chính quyền gay gắt. Mỗi lần khủng hoảng đều được giải quyết bằng một thỏa hiệp với giai cấp tư sản, và mỗi lần như thế công nhân và nông dân đều bị đánh lừa.

Tại sao vậy ?

Vì, mỗi lần nhúng tay vào cuộc đấu tranh giành chính quyền, các đảng tiểu tư sản của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và của bọn men-sê-vích đều đứng sang hàng ngũ bọn địa chủ và tư bản và đều giải quyết sự tranh chấp có lợi cho bọn dân chủ-lập hiến.

Cuộc âm mưu của Cooc-ni-lốp đã bóc trần tất cả những gì là phản cách mạng sâu sắc của bọn dân chủ-lập hiến. Trong ba ngày liền, bọn vệ quốc đã la lối về sự phản bội của bọn dân chủ-lập hiến ; trong ba ngày liền bọn vệ quốc la lối rằng sự liên hiệp bị tan rã ngay trong cuộc va chạm đầu tiên với phe phản-cách mạng, sự liên hiệp đó không thể trường cửu được. Và chúng ta thấy gì ? Sau tất cả những chuyện đó, bọn

vệ quốc không tìm được cái gì tốt hơn là chấp nhận một liên hiệp ngụy trang với cũng cái bọn dân chủ-lập hiến đó mà bọn vệ quốc vừa không ngớt sỉ nhục.

Mới hôm qua thôi, đa số bọn vệ quốc trong Ủy ban chấp hành trung ương đã bỏ phiếu «ủng hộ» Viện đốc chính năm người, con đẻ của những cuộc đàm phán ở hành lang với bọn dân chủ-lập hiến, những cuộc đàm phán làm thiệt hại đến lợi ích căn bản của công nhân và nông dân.

Trong ngày hôm đó, ngày khủng hoảng chính quyền gay gắt, ngày đấu tranh mạnh mẽ giành chính quyền ngay sau khi Cooc-ni-lốp bị đánh tan, bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng *một lần nữa lại* giúp bọn địa chủ và tư bản duy trì chính quyền, *một lần nữa lại* giúp bọn dân chủ-lập hiến phản cách mạng lừa bịp công nhân và nông dân.

Đó là ý nghĩa, ý nghĩa chính trị duy nhất, của cuộc đầu phiếu hôm qua trong Ủy ban chấp hành trung ương.

Công nhân hãy biết rõ điều đó, nông dân hãy biết rõ điều đó và rút ra từ đó những kết luận thích đáng.

Liên hiệp bí mật ngày hôm nay cũng mỏng manh như những liên hiệp công khai ngày hôm trước: không thể có sự thỏa hiệp bền vững giữa địa chủ và nông dân, giữa tư bản và công nhân. Do đó, cuộc đấu tranh giành chính quyền không những chưa chấm dứt mà, ngược lại, ngày càng quyết liệt và gay gắt.

Công nhân hãy biết rõ rằng trong cuộc đấu tranh đó, họ sẽ luôn luôn bị đánh bại chừng nào bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích còn có ảnh hưởng trong quần chúng.

Công nhân hãy nhớ rằng muốn nắm được chính quyền, cần phải tách quần chúng nông dân và binh sĩ ra khỏi bọn thỏa hiệp xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, và tập hợp quần chúng đó xung quanh giai cấp vô sản cách mạng.

Công nhân hãy nhớ điều đó và hãy làm cho nông dân và binh sĩ giác ngộ, bằng cách vạch trần cho họ thấy sự phản bội của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích.

Đấu tranh kiên quyết chống ảnh hưởng của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích trong quần chúng, phấn đấu không mệt mỏi để tập hợp nông dân và binh sĩ xung quanh lá cờ của đảng của giai cấp vô sản — đó là bài học của cuộc khủng hoảng mà chúng ta vừa mới trải qua.

« Con đường công nhân » số 1,
ngày 3 tháng Chín 1917

Xã luận

HỌ SẼ THEO CON ĐƯỜNG CỦA HỌ

Mác đã giải thích rằng một trong những nguyên nhân của nhược điểm của cách mạng 1848 ở Đức là ở chỗ nước đó không có một lực lượng phản cách mạng mạnh có thể kích thích cách mạng và củng cố cách mạng trong ngọn lửa đấu tranh.

Những người Nga chúng ta không có gì phải than vãn về mặt đó cả, vì nước Nga có bọn phản cách mạng hết sức mạnh mẽ. Và những hành động gần đây của giai cấp tư sản và của các tướng lĩnh phản cách mạng cùng với làn sóng cách mạng phản ứng lại, đã chứng tỏ một cách đặc biệt rõ rằng cách mạng phát triển và được củng cố chính ngay trong các trận chiến đấu chống phe phản cách mạng.

Trong ngọn lửa của các trận chiến đấu đó, những Xô-viết và những ủy ban đang hấp hối và bị đánh tan hồi tháng Bảy — tháng Tám vì những âm mưu của giai cấp tư sản, đã được hồi sinh và phát triển.

Dựa vào các tổ chức đó, phe cách mạng đã chiến thắng phe phản cách mạng.

Hiện nay, khi tập đoàn Coóc-ni-lốp đang rút chạy lộn xộn, còn Kê-ren-ski đang vơ về mình một cách vô sỉ những thành công của kẻ khác, — chúng ta đã nhìn thấy rõ ràng rằng nếu không có các tổ chức đó, nếu không có các ủy ban «bất hợp pháp» của công nhân viên đường sắt, binh sĩ, thủy thủ, nông dân, công nhân, nhân viên bưu điện, v.v..., nếu không có sáng kiến cách mạng và tinh thần chiến đấu cách mạng của các tổ chức trên, thì cách mạng có thể bị tiêu diệt.

Do đó người ta lại càng phải tôn kính các tổ chức đó. Hoạt động của chúng ta nhằm củng cố và phát triển các tổ chức đó, lại càng phải kiên quyết hơn. Các ủy ban «bất hợp pháp» đó phải được tồn tại và phát triển, phải được tăng cường và thu được thắng lợi — đó phải là khẩu hiệu của những người bạn thân của cách mạng.

Chỉ có những kẻ thù, những kẻ thù không đội trời chung của nhân dân Nga mới muốn xúc phạm đến sự toàn vẹn của các tổ chức đó.

Tuy nhiên, ngay khi phe phản cách mạng chuyển sang hành động, thì các ủy ban «bất hợp pháp» đã bị chính phủ Kê-ren-ski nghi ngờ. Vì không có khả năng và không muốn đấu tranh chống tập đoàn Cooc-ni-lốp, vì sợ quần chúng và phong trào quần chúng hơn bọn phản cách mạng, nên ngay ngày đầu cuộc bạo động của Cooc-ni-lốp, chính phủ đã gây nhiều trở ngại cho Ủy ban nhân dân được tổ chức ở Pê-tơ-rô-gơ-rát để chiến đấu chống bọn phản cách mạng. Và nó đã không ngừng phá hoại cuộc đấu tranh chống Cooc-ni-lốp.

Nhưng còn hơn thế nữa. Ngày 4 tháng Chín, chính phủ Kê-ren-ski đã ban hành một sắc lệnh đặc biệt trong đó nó công khai tuyên chiến với các Ủy ban cách mạng và đặt các Ủy ban cách mạng ra ngoài vòng pháp luật. Nó coi những hành động của các Ủy ban đó là «những hành động tự ý», và lại tuyên bố rằng:

« Những hành động tự ý không thể được tha thứ nữa và chính phủ lâm thời sẽ đấu tranh chống lại và coi đó là những hành động bất hợp pháp và có hại cho nước cộng hòa ».

Rõ ràng là Kê-ren-ski đã quên rằng chế độ «viện đốc chính» còn chưa được thay thế bằng «chế độ tổng tài», và y không phải là người tổng tài thứ nhất của nước Cộng hòa Nga.

Rõ ràng là Kê-ren-ski không biết rằng giữa «viện đốc chính» và «chế độ tổng tài» có một cuộc đảo chính, và đáng lẽ ra y phải làm một cuộc đảo chính trước khi ban hành những sắc lệnh như vậy.

Kê-ren-ski không biết rằng để đấu tranh chống các ủy ban «bất hợp pháp» ở hậu phương và ở tiền tuyến, y sẽ cần phải dựa vào bọn Ca-lê-đin và bọn Cooc-ni-lốp, và chỉ có dựa vào bọn chúng thôi; nhưng dù sao y cũng nên nhớ lại số phận của bọn này...

Chúng tôi tin chắc rằng các Ủy ban cách mạng sẽ đánh trả lại cái đòn đánh trộm của Kê-ren-ski một cách thích đáng.

Chúng tôi tin chắc rằng các Ủy ban cách mạng *sẽ không đi chệch con đường của mình.*

Và nếu con đường của «viện đốc chính» và con đường của các Ủy ban cách mạng hoàn toàn tách biệt nhau, thì kệ thây «viện đốc chính».

Nguy cơ phản cách mạng vẫn chưa hết: các Ủy ban cách mạng muôn năm!

«Con đường Công nhân» số 3,
ngày 6 tháng Chín 1917

Xã luận

VỀ VIỆC ĐOẠN TUYỆT VỚI BỌN DÂN CHỦ - LẬP HIẾN

Bọn phiến loạn Cooc-ni-lốp không phải chỉ có mặt xấu. Như mọi sự ở đời, nó cũng có mặt tốt. Nó mưu hại đến bản thân sự tồn tại của cách mạng. Điều đó đã hiển nhiên. Nhưng khi mưu hại cách mạng và làm chuyển động tất cả các lực lượng xã hội, thì một mặt nó đã kích thích cách mạng, buộc cách mạng phải hành động cương quyết hơn và phải có tổ chức hơn, mặt khác, nó vạch rõ bản chất thực sự của các giai cấp và các đảng bằng cách lột mặt nạ của họ và làm cho ta có thể phân biệt bộ mặt thực của họ.

Nhờ có bọn phiến loạn Cooc-ni-lốp, nên các Xô-viết ở hậu phương và các ủy ban ở tiền tuyến, trước kia hầu như không còn tồn tại, nay bỗng nhiên lại hồi phục và trở lại hoạt động tích cực.

Nhờ có bọn phiến loạn Cooc-ni-lốp, nên hiện nay tất cả mọi người đều nói đến bản chất phản cách mạng của bọn dân chủ-lập hiến, kể cả những người ngày hôm qua còn «hăng say» tìm kiếm một sự thỏa hiệp với bọn này.

Sự thật là, «sau tất cả các việc đã qua», chính ngay bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích cũng không tin là có thể liên hiệp được với bọn dân chủ-lập hiến.

Sự thật là ngay cả «viện đốc chính» năm người, do Kê-ren-ski lập nên, cũng đã buộc phải bỏ qua các đại biểu chính thức của bọn dân chủ-lập hiến.

Người ta có thể nghĩ rằng việc đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến đã trở thành một trong những nhiệm vụ của các đảng «dân chủ».

Đó là mặt tốt của bọn phiến loạn Cooc-ni-lốp.

Nhưng *đoạn tuyệt* với bọn dân chủ-lập hiến có nghĩa là gì?

Giả sử phái xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích đã «hoàn toàn» đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến, tức là với các đảng viên của một đảng nhất định. Liệu như thế có nghĩa là họ đã đoạn tuyệt với đường lối chính trị của bọn dân chủ-lập hiến là những đại biểu của giai cấp tư sản đế quốc không?

Không, không hề có nghĩa như vậy.

Giả sử trong hội nghị dân chủ sắp tới vào ngày 12 tháng Chín, bọn vệ quốc sẽ thành lập một chính phủ mới không có bọn dân chủ-lập hiến và Kê-ren-ski sẽ phục tùng quyết định đó. Liệu như thế có nghĩa là họ đã đoạn tuyệt với đường lối chính trị của bọn dân chủ-lập hiến là những đại biểu của giai cấp tư sản đế quốc không?

Không, không hề có nghĩa như vậy.

Nước cộng hòa đế quốc Pháp đã chứng tỏ bằng rất nhiều ví dụ rằng các đại biểu của tư bản, tuy bản thân không tham gia nội các, lại «đưa vào» đó những «người xã hội chủ nghĩa» tiểu tư sản để có thể đứng ngoài cuộc và thông qua người khác mà cướp bóc đất nước một cách dễ dàng. Lịch sử đã dạy cho chúng ta biết những bọn đầu sỏ tài chính Pháp đã thực hiện chính sách của giai cấp chúng có kết quả như thế nào khi đặt những «người xã hội chủ nghĩa» (Bơ-ri-ăng! Vi-vi-a-ni!) đứng đầu nội các và bản thân chúng thì lại nấp trong bóng tối.

Người ta hoàn toàn có thể nhận thức được rằng có thể tồn tại ngay cả ở nước Nga một nội các không có bọn dân chủ-

lập hiến tham gia, nội các đó sẽ tin tưởng rằng cần phải thực hiện chính sách dân chủ-lập hiến là chính sách duy nhất có thể áp dụng được, do, chẳng hạn, áp lực của tư bản đồng minh mà nước Nga trở thành nước phụ thuộc vào nó, hoặc là do những trường hợp khác.

Chẳng cần phải nói rằng trong trường hợp xấu nhất, bọn dân chủ-lập hiến sẽ không hề phản đối chút nào cái nội các kiểu đó, vì xét đến cùng, ai thực hiện chính sách dân chủ-lập hiến cũng được, miễn là chính sách đó được thực hiện!

Rõ ràng điều chủ yếu không phải là thành phần của chính phủ mà là chính sách của chính phủ.

Vì vậy người nào muốn thực sự đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến chứ không phải chỉ trên hình thức, thì người đó trước hết phải đoạn tuyệt với chính sách của bọn dân chủ-lập hiến.

Nhưng đoạn tuyệt với chính sách của bọn dân chủ-lập hiến, có nghĩa là đoạn tuyệt với bọn địa chủ và giao trả ruộng đất của chúng cho các Ủy ban nông dân, và không nên lo ngại rằng một biện pháp như vậy sẽ giáng một đòn rất nặng vào một số nhà ngân hàng có đủ mọi quyền lực.

Đoạn tuyệt với chính sách của bọn dân chủ-lập hiến, có nghĩa là đoạn tuyệt với bọn tư bản và thiết lập sự kiểm tra của công nhân đối với sản xuất và phân phối, và không nên lo ngại rằng làm việc đó thì sẽ xâm phạm đến lợi nhuận của bọn tư bản.

Đoạn tuyệt với chính sách của bọn dân chủ-lập hiến, có nghĩa là đoạn tuyệt với cuộc chiến tranh cướp bóc và các hiệp ước bí mật, và không nên lo ngại rằng biện pháp đó sẽ giáng một đòn rất nặng vào các tập đoàn đế quốc ở các nước đồng minh.

Liệu bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng có thể đoạn tuyệt như vậy với bọn dân chủ-lập hiến được không?

Không, họ không thể làm như vậy. Vì lúc đó, họ sẽ không còn là những người vệ quốc, tức là những người chủ trương tiến hành chiến tranh ở tiền tuyến và hòa bình giai cấp ở hậu phương.

Vậy thì việc họ luôn luôn làm rùm beng về việc đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến sẽ dẫn đến cái gì?

Đến một sự đoạn tuyệt hoàn toàn trên lời nói với bọn dân chủ-lập hiến, và chỉ có thế thôi.

Sự thật là sau khi âm mưu của Cooc-ni-lốp bị thất bại, sau khi bản chất phản cách mạng của đảng của Mi-li-u-cốp bị vạch trần, thì một thỏa hiệp công khai với đảng đó sẽ là một việc làm rất không được hoan nghênh trong công nhân và binh sĩ: bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng chỉ cần thỏa hiệp như vậy, là trong nháy mắt đã mất nốt những đơn vị cuối cùng trong quân đội cũ của họ. Cho nên, đáng lẽ là một thỏa hiệp công khai, thì họ đã buộc phải chuyển sang một thỏa hiệp ngụy trang. Do đó có chuyện làm rùm beng về việc đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến, để che giấu sự thỏa hiệp bí mật với họ. Trên hình thức thì đả đảo bọn dân chủ-lập hiến! Trong thực tế, thì lại liên minh với bọn dân chủ-lập hiến! Trên hình thức — một chính phủ ***không có*** bọn dân chủ-lập hiến! Trong thực tế — một chính phủ *phục vụ* bọn dân chủ-lập hiến Nga và đồng minh, bọn này bắt «những kẻ cầm quyền» làm theo ý chí của họ.

Do đó ta thấy rằng nước Nga đã bước vào một kỷ nguyên phát triển chính trị mà một thỏa hiệp công khai với giai cấp tư sản đế quốc đã trở thành một điều mạo hiểm. Chúng ta đang trải qua một thời kỳ của các chính phủ xã hội-vệ quốc mà thành phần không có bọn dân chủ-lập hiến, nhưng lại có nhiệm vụ phải thực hiện ý chí của giai cấp tư sản đế quốc.

«Viện đốc chính» xuất hiện vừa qua trên vũ đài là một mưu toan đầu tiên nhằm thành lập một chính phủ như vậy.

Cần phải nghĩ rằng cuộc hội nghị được triệu tập vào ngày 12 tháng Chín nếu không kết thúc bằng một trò hề, thì nó sẽ cố gắng lập ra một chính phủ tương tự, có vẻ là «tả hơn».

Nhiệm vụ của các công nhân tiền tiến là bóc trần cái mặt nạ của những chính phủ không có bọn dân chủ-lập hiến tham gia ấy, và chỉ cho quần chúng thấy rõ thực chất dân chủ-lập hiến của những chính phủ đó.

« Con đường Công nhân » số 3.
ngày 6 tháng Chín 1917

Ký tên: K. St.

LÀN SÓNG THỨ HAI

Làn sóng thứ nhất của cách mạng Nga đã bắt đầu chuyển động dưới ngọn cờ đấu tranh chống chế độ Nga hoàng. Khi đó những lực lượng chủ yếu tham gia cách mạng là công nhân và binh sĩ. Nhưng họ không phải là những lực lượng duy nhất. «Tham gia» bên cạnh họ còn có bọn tư sản tự do (bọn dân chủ-lập hiến) và bọn tư bản Anh — Pháp, bọn thứ nhất không theo chế độ Nga hoàng vì chế độ này không thể mở con đường đi đến tận Côn-stan-ti-nốp, và bọn thứ hai rời bỏ nó vì nó muốn ký kết một hiệp ước riêng rẽ với Đức.

Như vậy đã hình thành một loại liên hiệp bí mật, mà dưới áp lực của liên hiệp đó, chế độ Nga hoàng đã buộc phải rời khỏi vũ đài. Và ngay sau khi chế độ Nga hoàng sụp đổ, khối liên hiệp bí mật đó đã trở thành công khai, dưới hình thức một thỏa hiệp nhất định giữa Chính phủ lâm thời và Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát, giữa bọn dân chủ-lập hiến và «phái dân chủ cách mạng».

Nhưng những lực lượng đó đã theo đuổi những mục đích hoàn toàn khác nhau. Trong khi bọn dân chủ-lập hiến và bọn tư bản Anh — Pháp chỉ muốn tiến hành một cuộc cách mạng nhỏ để lợi dụng nhiệt tình cách mạng của quần chúng nhằm mục đích phục vụ cuộc chiến tranh đế quốc lớn, — còn công nhân và binh sĩ, thì ngược lại, tìm cách đập tan chế độ cũ và giành thắng lợi hoàn toàn cho một cuộc cách mạng vĩ đại, nó sẽ lật đổ bọn địa chủ, đánh tan giai cấp tư sản đế quốc và do đó sẽ chấm dứt chiến tranh, đồng thời đảm bảo một nền hòa bình công bằng.

Cái mâu thuẫn căn bản đó đã quyết định sự phát triển sau này của cách mạng. Chính nó cũng làm cho sự liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến trở thành không bền vững.

Tất cả cuộc khủng hoảng chính quyền, kể cả cuộc khủng hoảng sau cùng, cuộc khủng hoảng tháng Tám, đều là những biểu hiện của mâu thuẫn đó.

Và nếu, mỗi lần, những cuộc khủng hoảng đó lại đem đến một sự thắng lợi cho giai cấp tư sản đế quốc; nếu, sau mỗi khi «giải quyết» cuộc khủng hoảng, công nhân và binh sĩ lại bị lừa bịp, còn khối liên hiệp vẫn tồn tại dưới hình thức này hay hình thức khác, — điều đó không phải chỉ vì trình độ tổ chức cao và tiềm lực tài chính dồi dào của giai cấp tư sản đế quốc, mà cũng còn vì những tầng lớp do dự bên trên của giai cấp tiểu tư sản và các chính đảng của những tầng lớp đó, tức bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, bọn này còn có đằng sau họ những quần chúng tiểu tư sản rộng lớn trong một nước, nói chung, cũng là tiểu tư sản, tầng lớp trên đó của giai cấp tiểu tư sản và chính đảng của chúng mỗi một lần lại đã chạy sang phía «bên kia chiến lũy» và đảm bảo thắng lợi cho bọn dân chủ-lập hiến trong cuộc đấu tranh giành chính quyền.

Khối liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến đã hết sức mạnh vào những ngày tháng Bảy khi các thành viên của khối đó thành lập một mặt trận duy nhất để quay súng chống lại những công nhân và binh sĩ «bôn-sê-vích».

Xét về mặt đó, Hội nghị Mạc-tư-khoa chỉ là tiếng vang của những ngày tháng Bảy, vì việc từ chối không cho những người bôn-sê-vích tham dự hội nghị là điều đảm bảo cần thiết nhằm củng cố khối «liên hiệp chính trực» với các «lực lượng đầy sức sống» của đất nước: *cô lập* những người bôn-sê-vích là điều kiện cần thiết để cho sự *liên hiệp* với bọn dân chủ-lập hiến được vững chắc.

Trước cuộc bạo động của Cooc-ni-lốp, tình hình là như vậy.

Cooc-ni-lốp xuất hiện đã làm cho tình hình thay đổi.

Ngay từ Hội nghị Mạc-tư-khoa, rõ ràng là sự liên minh với bọn dân chủ-lập hiến đã có nguy cơ biến thành liên minh với Cooc-ni-lốp *và* Ca-lê-đin chống lại... không những những người bôn-sê-vích, mà chống *lại* cả toàn bộ cuộc cách mạng Nga, chống lại ngay cả sự tồn tại của những thành quả cách mạng. Việc tẩy chay Hội nghị Mạc-tư-khoa và cuộc bãi công phản đối của công nhân Mạc-tư-khoa đã làm rơi mặt nạ bọn phản cách mạng và làm thất bại những kế hoạch của bọn âm mưu, những sự kiện đó lúc bấy giờ là một sự cảnh cáo về phương diện đó, mà cũng là một lời kêu gọi — hãy sẵn sàng. Mọi người đều biết rằng lời *kêu gọi* đó đã được hưởng ứng: một số thành phố đã hành động ngay lập tức bằng cách bãi công phản đối...

Đó là một triệu chứng đáng sợ.

Cuộc bạo động của Cooc-ni-lốp chỉ làm bùng nổ sự phẫn nộ cách mạng đã tích lũy: nó chỉ làm bùng nổ, kích thích và đẩy mạnh cuộc cách mạng tạm thời bị kìm chế.

Và lúc bấy giờ, trong khói lửa của những trận chiến đấu chống các lực lượng phản cách mạng, trong lúc lời nói và hứa hẹn phải được chứng minh bằng những hành động, trong cuộc đấu tranh trực tiếp, — người ta đã thấy đâu là những người bạn chân chính của cách mạng và đâu là những kẻ thù thật sự của cách mạng, đâu là những đồng minh chân chính của công nhân, nông dân và binh sĩ, và đâu là những kẻ phản bội thật sự sự nghiệp của họ.

Chính phủ lâm thời, được dựng lên một cách khó khăn và chắp vá, rạn vỡ khắp mọi chỗ trước hơi thổi đầu tiên của cuộc bạo động của Cooc-ni-lốp.

Điều «đáng buồn», nhưng, sự thật là như vậy: khối liên hiệp có vẻ là một lực lượng khi nói dông dài về «việc bảo vệ cách mạng», nhưng khi cần phải thực sự cứu cách mạng khỏi nguy cơ diệt vong, thì chỉ còn là con số không.

Bọn dân chủ-lập hiến rút ra khỏi chính phủ, và công khai câu kết với bọn Cooc-ni-lốp. Bọn đế quốc đủ mọi màu sắc và đủ mọi loại, bọn chủ ngân hàng và chủ xưởng, bọn chủ nhà máy và kẻ đầu cơ, bọn địa chủ và tướng lĩnh, bọn bồi bút kẻ cướp của báo *Thời mới* và bọn khiêu khích nhát gan của *Báo của Sở giao dịch*, — tất cả những kẻ đó, đứng đầu là đảng dân chủ-lập hiến và đồng minh là các tập đoàn đế quốc Anh — Pháp, đều đứng trong hàng ngũ bọn phản cách mạng, liên hiệp lại để chống cách mạng và những thành quả của cách mạng. Rõ ràng là liên minh với bọn dân chủ-lập hiến là liên minh với bọn địa chủ chống lại nông dân, với bọn tư bản chống lại công nhân, với bọn tướng lĩnh chống lại binh sĩ.

Rõ ràng là kẻ nào thỏa hiệp với Mi-li-u-cốp, thì cũng chính là thỏa hiệp với Cooc-ni-lốp và nhất định phải chống lại cách mạng, vì Mi-li-u-cốp và Cooc-ni-lốp «chỉ là một».

Chính cái ý thức lờ mờ về cái chân lý đó là cơ sở cho phong trào cách mạng của quần chúng, là cơ sở cho làn sóng thứ hai của cách mạng Nga.

Và nếu làn sóng thứ nhất *kết thúc* bằng sự thắng lợi của sự liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến (Hội nghị Mạc-tư-khoa!), thì làn sóng thứ hai *mở đầu* bằng sự tan rã của sự liên hiệp đó, bằng một cuộc chiến tranh công khai chống bọn dân chủ-lập hiến.

Trong cuộc đấu tranh chống phe phản cách mạng của bọn dân chủ-lập hiến và bọn tướng lĩnh, các Xô-viết và các Ủy ban trước kia hầu như sắp chết, thì nay lại sống lại và được củng cố ở hậu phương lẫn ở tiền tuyến.

Trong cuộc đấu tranh chống phái phản cách mạng của bọn dân chủ-lập hiến và bọn tướng lĩnh, đã xuất hiện những Ủy ban cách mạng mới của công nhân và binh sĩ, của thủy thủ và nông dân, của công nhân viên đường sắt và của nhân viên bưu điện.

Trong khói lửa của cuộc chiến đấu đó, nhiều cơ quan chính quyền địa phương mới đã được thành lập ở Mạc-tư-khoa và Cáp-ca-dơ, ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và U-ran, ở Ô-đét-xa và Khác-cốp.

Vấn đề ở đây không phải là những nghị quyết mới của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích, là những kẻ trong những ngày gần đây, rõ ràng đã ngả về phía tả, hiện tượng đó, tự bản thân nó, tất nhiên không thể không đáng được chú ý.

Vấn đề cũng không phải là «thắng lợi của chủ nghĩa bôn-sê-vích» mà báo chí tư sản đem làm con ngáo ộp để dọa dẫm bọn phi-li-stanh nhát gan của báo *Ngày* và *Ý chí nhân dân*.

Vấn đề là ở chỗ *trong cuộc đấu tranh* chống bọn dân chủ-lập hiến và *bất chấp chúng*, đang lớn lên một chính quyền mới đã chiến thắng những lực lượng phản cách mạng trong một trận chiến đấu công khai.

Vấn đề là ở chỗ chính quyền đó, từ cầm cự chuyển sang phản công, không thể không đụng đến những lợi ích sống còn của bọn địa chủ và tư bản, và cũng do đó mà tập hợp được xung quanh mình đông đảo quần chúng công nhân và nông dân.

Vấn đề là ở chỗ, khi hành động như vậy, chính quyền «chưa được công nhận» đó, do chính ngay tình thế đã buộc phải đưa ra vấn đề «hợp pháp hóa» nó, trong khi chính quyền «chính thức» rõ ràng là cùng một gốc rễ với bọn âm mưu phản cách mạng, thì lại hiển nhiên là không có cơ sở chắc chắn.

Sau hết, vấn đề là ở chỗ, trước làn sóng mới của cách mạng lan tràn nhanh chóng tới những thành phố và những khu vực mới, chính phủ Kê-ren-ski, mới hôm qua còn sợ không dám tiến hành một cuộc chiến đấu cương quyết chống bọn Cooc-ni-lốp phản-cách mạng, thì nay lại câu kết với Cooc-ni-lốp

và đồng bọn ở hậu phương và ở tiền tuyến, đồng thời «ra lệnh» giải tán những lò lửa cách mạng, những Ủy ban «bất hợp pháp» của công nhân, binh sĩ và nông dân.

Sự thỏa hiệp giữa Kê-ren-ski với bọn Cooc-ni-lốp và bọn Ca-lê-đin càng chặt chẽ thì sự rạn nứt giữa nhân dân và chính phủ càng to lớn, sự đoạn tuyệt giữa các Xô-viết và Chính phủ lâm thời càng có khả năng xảy ra.

Chính những sự thật đó, chứ không phải những nghị quyết của đảng này phái nọ, đã lên án khai tử những khẩu hiệu thỏa hiệp cũ.

Chúng tôi không hề khuếch đại mức độ đoạn tuyệt với bọn dân chủ-lập hiến. Chúng tôi biết rằng trong lúc này, sự đoạn tuyệt đó chỉ có tính chất hình thức. Nhưng là bước đầu, thì sự đoạn tuyệt đó không vì thế mà không phải là một bước tiến bộ lớn. Cần phải nghĩ rằng chính bọn dân chủ-lập hiến sẽ đảm nhiệm phần còn lại. Họ đã tẩy chay Hội nghị dân chủ rồi đấy. Những đại biểu thương nghiệp và công nghiệp mà các nhà thao lược xảo quyệt trong Ủy ban chấp hành trung ương đã muốn «đưa vào bẫy», cũng đã theo gót bọn dân chủ-lập hiến. Cần phải nghĩ rằng họ sẽ tiến xa hơn nữa, họ sẽ tiếp tục đóng cửa nhà máy và công xưởng, sẽ từ chối không cho các cơ quan của «phái dân chủ» vay tiền và sẽ cố ý làm cho tình trạng tàn phá và nạn đói thêm trầm trọng. Và «phái dân chủ», trong khi đấu tranh chống tình trạng tàn phá và nạn đói, tất nhiên sẽ bước vào một cuộc đấu tranh quyết liệt chống giai cấp tư sản, điều đó sẽ làm cho sự đoạn tuyệt giữa phái đó với bọn dân chủ-lập hiến thêm sâu sắc...

Xét về giác độ đó và trong những điều kiện đó, thì Hội nghị dân chủ triệu tập vào ngày 12 tháng Chín là một hội nghị biểu hiện nhiều triệu chứng. Nó sẽ kết thúc như thế nào? Nó «sẽ nắm» chính quyền không? Kê-ren-ski «sẽ chịu nhường» không? Đó là tất cả những câu hỏi còn chưa thể trả lời được. Có lẽ những người khởi xướng ra hội nghị

sẽ cố gắng tìm ra một công thức «thỏa hiệp» khéo léo chăng? Đương nhiên, đó không phải là điều chủ yếu. Những vấn đề cơ bản của cách mạng, và nhất là vấn đề chính quyền, không thể giải quyết ở những cuộc hội nghị. Nhưng có một điều chắc chắn là: hội nghị sẽ tổng kết các sự kiện xảy ra trong những ngày gần đây, sẽ kiểm điểm các lực lượng, sẽ vạch rõ sự khác nhau giữa làn sóng đầu tiên của cách mạng Nga, tức làn sóng đã qua, với làn sóng thứ hai, tức làn sóng đang lên.

Và chúng ta sẽ nhận thấy rằng:

Lúc đó, với làn sóng đầu tiên, cuộc đấu tranh tiến hành chống chế độ Nga hoàng và những tàn dư của nó. Hiện nay, với làn sóng thứ hai, cuộc đấu tranh tiến hành chống bọn địa chủ và tư bản.

Lúc đó, là sự liên minh với bọn dân chủ-lập hiến. Hiện nay, là sự đoạn tuyệt với bọn chúng.

Lúc đó, là tình trạng cô lập của những người bôn-sê-vích. Hiện nay, là sự cô lập của bọn dân chủ-lập hiến.

Lúc đó, là sự liên minh với tư bản Anh — Pháp và chiến tranh. Hiện nay, là sự đoạn tuyệt với chúng đang chín muồi và là hòa bình, một nền hòa bình công bằng và phổ biến.

Đó là con đường, con đường duy nhất, mà làn sóng thứ hai của cách mạng sẽ đi theo, dù cho Hội nghị dân chủ có quyết định gì đi nữa.

«Con đường Công nhân» số 6,
ngày 5 tháng Chín 1917

Ký tên: K. Sta-lin

NHỮNG NGƯỜI NƯỚC NGOÀI VÀ CUỘC ÂM MƯU CỦA COOC-NI-LỐP

Ít lâu nay người ta nhận thấy rằng, sau cuộc âm mưu của Cooc-ni-lốp, hàng loạt những người nước ngoài đã rời khỏi nước Nga. Bọn viết thuê cho báo chí tư sản tìm cách liên hệ hiện tượng đó với «những tin đồn về hòa bình», hoặc thậm chí với «sự thắng lợi của chủ nghĩa bôn-sê-vích» ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và ở Mạc-tư-khoa. Đó là một mưu mẹo ồn ào và ấu trĩ của bọn vàng, dùng để che giấu độc giả về nguyên nhân thực sự của việc rời khỏi nước Nga đó. Nguyên nhân thực sự chính là sự tham gia không thể chối cãi được của một số người nước ngoài vào cuộc âm mưu của Cooc-ni-lốp, và sự cố gắng trong lúc này của các ngài can đảm đó muốn khôn ngoan trốn trách nhiệm.

Mọi người đều biết rằng nhân viên đoàn xe bọc sắt đi hộ tống «sư đoàn ác ôn» tiến quân về Pê-tơ-rô-gơ-rát, là gồm những người nước ngoài.

Mọi người đều biết rằng một số đại biểu các đại sứ quán trong Tổng hành dinh, không những đã biết rõ cuộc âm mưu của Cooc-ni-lốp, mà còn giúp Cooc-ni-lốp chuẩn bị cuộc âm mưu đó nữa.

Mọi người đều biết rằng đại diện của tờ *Times* và của tập đoàn đế quốc Luân-đôn, tên phiêu lưu A-la-đin, đã từ Anh đến thẳng Hội nghị Mạc-tư-khoa, rồi «chui vào» Tổng hành dinh, là linh hồn và người chủ não của cuộc bạo động Cooc-ni-lốp.

Mọi người đều biết rằng một đại diện nổi tiếng nào đó của một đại sứ quán quan trọng nhất ở Nga, ngay từ tháng Sáu, đã tham dự rõ ràng vào những âm mưu phản cách mạng của bọn Ca-lê-đin và bè lũ, đồng thời cũng có những mối quan hệ của y bằng những số tiền trợ cấp lớn lấy ở quỹ của bọn chủ của y.

Mọi người đều biết rằng tờ *Times* và tờ *Le Temps*[79] đã không che giấu sự bất bình của họ khi cuộc bạo động Coóc-ni-lốp bị thất bại, họ chửi rủa và phỉ báng các Ủy ban và các Xô-viết cách mạng.

Mọi người đều biết rằng các ủy viên Chính phủ lâm thời tại tiền tuyến đã buộc phải đọc lời cảnh cáo nào đó đối với một số người nước ngoài ở Nga có thái độ giống như những người Âu châu tại Trung — Phi.

Mọi người đều biết rằng, thực ra, chính vì những «biện pháp» đó mà hàng loạt những người nước ngoài đã bắt đầu rời khỏi nước Nga; và các nhà chức trách Nga đã buộc phải áp dụng những biện pháp chống lại sự rời khỏi đó, nhằm không để lọt những «nhân chứng» quý giá, còn Búc-ke-nen (chính bản thân Búc-ke-nen!), chắc là vì sợ những sự tố giác, nên tự mình cũng đã áp dụng những «biện pháp» và khuyên các kiều dân Anh rời khỏi nước Nga. Hiện nay, Búc-ke-nen «kiên quyết cải chính» những «tin đồn» rằng có lẽ đại sứ Anh đã khuyên *tất cả* các nhân viên đoàn kiều dân Anh ở Pê-tơ-rô-gơ-rát rời khỏi nước Nga (xem báo *Ngôn luận*). Nhưng, trước hết, lời «cải chính» kỳ quặc đó chỉ là xác nhận những «tin đồn». Sau nữa, cần gì phải có những «lời cải chính» vờ vịt khi một số người nước ngoài (không phải «*tất cả*», mà một số!) đã đi rồi, đã lẩn trốn rồi.

Tất cả những điều đó, chúng tôi xin nhắc lại, mọi người đều biết và biết quá rõ rồi.

Thậm chí những «hòn đá không biết nói» cũng nói lên tất cả những điều đó.

Và, sau tất cả những cái đó, những «giới chính phủ» nào đó và nhất là báo chí tư sản cố gắng lấp liếm vấn đề bằng cách

đổ «lỗi» cho những người bôn-sê-vích, thì đó là chứng cớ chắc chắn rằng những «giới» đó và báo chí đó, «tự đáy lòng» đều hoàn toàn đồng tình với những mưu kế phản cách mạng của «một số người nước ngoài».

Hãy nghe tờ *Ngày*, cơ quan đại diện cho «tư tưởng xã hội chủ nghĩa»:

«Về việc hàng loạt người Pháp và Anh rời khỏi nước Nga, các giới trong Chính phủ lâm thời lấy làm tiếc mà nhận xét rằng: do tình trạng không ổn định của chúng ta nên người nước ngoài không muốn phải chịu những sự bực mình, điều đó không có gì là ngạc nhiên cả. Vì, rất tiếc là không phải không có lý do khi người ta nói rằng: trong trường hợp những người bôn-sê-vích thắng lợi hoàn toàn, thì các đại biểu của các cường quốc nước ngoài sẽ thích rời khỏi nước Nga (Báo *Ngày*, ngày 10 tháng Chín)».

Cơ quan báo của bọn phi-li-stanh, hoảng hốt trước cái bóng ma chủ nghĩa bôn-sê-vích, viết như vậy đó.

Một số «giới» trong Chính phủ lâm thời, hoàn toàn không ai biết đến, «nhận xét» và hơn nữa còn «lấy làm tiếc» mà nhận xét như vậy đó.

Không thể có sự nghi ngờ gì nữa: bọn vàng ở tất cả các nước đang liên hiệp lại và âm mưu chống lại cách mạng Nga; những cây bút tồi tệ trong các cơ quan báo chí của ngân hàng cố gắng che giấu «công việc» đó, bằng cách ầm ĩ tung ra những lời giả dối về cái «họa bôn-sê-vích»; còn các «giới» chính phủ không ai biết đến thi hành mệnh lệnh của bọn đế quốc Anh — Pháp, thì chỉ trỏ một cách thâm hiểm những người bôn-sê vích và che đậy một cách vụng về hành động chạy trốn của bọn tội phạm bằng những câu nói giả dối về «tình hình không ổn định» ở Nga.

Thật là cả một cảnh tượng...

«Con đường Công nhân» số 8,
ngày 12 tháng Chín 1917

Ký tên: K.

BÀN VỀ HỘI NGHỊ DÂN CHỦ

Hội nghị dân chủ khai mạc ngày hôm nay.

Chúng tôi sẽ không nói một tý nào đến những lý do tại sao người ta lại triệu tập một hội nghị, chứ không phải đại hội các Xô-viết. Trong giờ phút lịch sử khó khăn mà kêu gọi đến một hội nghị có những phần tử tư sản tham gia chứ không kêu gọi đến một đại hội các Xô-viết, như vậy rõ ràng là Ủy ban chấp hành trung ương do đại hội bầu ra không những đã trắng trợn vi phạm thủ tục, mà còn làm một việc không thể chấp nhận được là đem ý chí của các giai cấp phản cách mạng thay thế cho ý chí của các giai cấp cách mạng. Rõ ràng «tư tưởng» của các lãnh tụ trong Ủy ban chấp hành trung ương là đảm bảo bằng được sự tham gia của các phần tử có tiền của...

Chúng tôi cũng sẽ không nói một tý nào đến tình trạng là nhiều Xô-viết công nhân và binh sĩ đã thắng các lực lượng phản cách mạng trong trận chiến đấu công khai, lại bị tước mất quyền phát biểu tại một hội nghị có nhiệm vụ giải quyết vấn đề chính quyền, trong lúc các phần tử có tiền của đã trực tiếp và gián tiếp ủng hộ bọn phản cách mạng, lại được hưởng quyền đó. Trong lịch sử các cuộc cách mạng, giai cấp tư sản luôn luôn sẵn sàng để mặc công nhân và nông dân chiến đấu một mình và chịu hết mọi sự rủi ro nguy hiểm, nhưng nó luôn luôn ra sức tước đoạt những thành quả của công nhân và nông dân chiến thắng và ngăn cản không để họ nắm chính

quyền. Chúng tôi không nghĩ rằng Ủy ban chấp hành trung ương về mặt đó lại tự chôn vùi hẳn danh dự của mình, bằng cách đi theo con đường của giai cấp tư sản...

Điều hoàn toàn dễ hiểu là nhiều tổ chức địa phương của công nhân và binh sĩ, ở hậu phương và ở tiền tuyến, ở miền trung tâm nước Nga và Khác-cốp, ở vùng Đô-ne-txơ và Xi-bi-ri, ở Xa-ma-ra và Đơ-vin-scơ, đã kịch liệt phản đối sự vi phạm trắng trợn các quyền lợi của cách mạng.

Nhưng, tôi nhắc lại, ta hãy gác vấn đề đó lại. Chúng ta nói sang vấn đề chủ yếu.

Hội nghị được triệu tập để quy định những điều kiện cần thiết cho «việc tổ chức chính quyền cách mạng».

Như vậy, tổ chức chính quyền như thế nào?

Chắc chắn là, người ta chỉ có thể tổ chức cái mà người ta có: không thể nào tổ chức một chính quyền do người khác nắm. Hội nghị trù định tổ chức một chính quyền mà hội nghị không có, vì chính quyền hiện ở trong tay Kê-ren-ski và đã có lần được Kê-ren-ski dùng để chống lại «các Xô viết và những người bôn-sê-vích» Pê-tơ-rô-gơ-rát, — hội nghị đó có thể lâm vào tình trạng hết sức ngu xuẩn ngay từ cái ý định đầu tiên của nó muốn chuyển lời nói thành hành động.

Vì trong hai điều chỉ có thể chọn một:

Hoặc giả hội nghị «sẽ» thực sự nắm lấy chính quyền, dù có xảy ra điều gì chăng nữa — và lúc đó, người ta có thể và phải nói đến việc tổ chức chính quyền cách mạng mà hội nghị sẽ giành được.

Hoặc giả hội nghị «sẽ» không «nắm lấy» chính quyền, sẽ không đoạn tuyệt với Kê-ren-ski, — và lúc đó, những cuộc thảo luận về việc tổ chức chính quyền chỉ là chuyện hão huyền.

Nhưng cứ cho — cứ tạm cho trong giây lát — rằng do một kỳ tích nào đó chính quyền đã giành được, và chỉ còn việc tổ chức nó thôi. Vấn đề đặt ra là: tổ chức nó như thế nào? Trên cơ sở nào?

— Trên cơ sở liên hiệp với giai cấp tư sản! — bọn Ap-cơ-xen-chi-ép và Txê-rê-tê-li đồng thanh trả lời như vậy.

— Không liên hiệp với giai cấp tư sản, thì không có lối nào thoát! — báo *Ngày*, *Ý chí nhân dân* và các bộ hạ khác của giai cấp tư sản đế quốc la rầm lên như vậy.

Nhưng chúng ta đã trải qua sáu tháng liên hiệp với giai cấp tư sản rồi. Liên hiệp đó đã đem lại cho chúng ta những gì, nếu không phải là tình trạng tàn phá và nạn đói ghê gớm ngày thêm nghiêm trọng, kéo dài chiến tranh và tình trạng suy sụp về kinh tế, bốn cuộc khủng hoảng chính quyền và cuộc bạo động Cooc-ni-lốp, đất nước kiệt quệ và tài chính phụ thuộc vào phương Tây?

Phải chăng như vậy vẫn chưa làm thỏa mãn các ngài thỏa hiệp, hay sao?

Người ta nói đến lực lượng và sức mạnh của liên hiệp, nói đến «mở rộng cơ sở» của cách mạng, v.v... Nhưng tại sao liên hiệp với giai cấp tư sản, liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến lại đã tan như mây khói trước hơi thổi đầu tiên của cuộc bạo động Cooc-ni-lốp? Phải chăng bọn dân chủ-lập hiến đã không đào ngũ khỏi chính phủ sao? Đâu là «lực lượng» của liên hiệp, và đâu là «mở rộng cơ sở» của cách mạng?

Một ngày kia liệu các ngài thỏa hiệp có hiểu rằng liên hiệp với bọn đào ngũ, thì không thể «cứu vãn cách mạng» được, không?

Ai đã bảo vệ cách mạng và những thành quả của cách mạng trong thời gian Cooc-ni-lốp nổi loạn?

Có lẽ «giai cấp tư sản tự do» chăng? Nhưng lúc đó, nó đang ở trong hàng ngũ bọn Cooc-ni-lốp, chống lại cách mạng và các Ủy ban của cách mạng. Mi-li-u-cốp và Ma-khơ-la-cốp giờ đây đã nói toạc ra như vậy.

Có lẽ «các giai cấp công thương nghiệp» chăng? Nhưng lúc đó, họ cũng ở trong hàng ngũ bọn Cooc-ni-lốp. Các «nhà hoạt động xã hội» lúc đó đã ở trong Tổng hành dinh của Cooc-ni-lốp; Gu-tsơ-cốp, Ri-a-bu-xin-ski và đồng bọn giờ đây đã nói toạc ra như vậy.

Một ngày kia, liệu các ngài thỏa hiệp có hiểu rằng liên hiệp với giai cấp tư sản là liên hiệp với bọn Cooc-ni-lốp và Lu-côm-ski, không?

Người ta nói đến tình trạng tàn phá ngày thêm nghiêm trọng trong công nghiệp, nhưng bọn công nghiệp đóng cửa giãn thợ đã bị vạch mặt với đầy đủ chứng cớ và đã cố tình thu hẹp sản xuất... Người ta nói đến thiếu nguyên liệu, nhưng bọn con buôn — đầu cơ đã bị vạch mặt với đầy đủ chứng cớ là đã cất giấu bông, than, v.v... Người ta nói đến nạn đói ở các thành phố, nhưng những ngân hàng đầu cơ đã bị buộc tội với đầy đủ chứng cớ là đã làm chậm một cách giả tạo việc chuyên chở lúa mì đến các thành phố... Liệu một ngày kia, các ngài thỏa hiệp có hiểu rằng liên hiệp với giai cấp tư sản, liên hiệp với các phần tử có tiền của, là liên hiệp với bọn bịp bợm và bọn đầu cơ, liên hiệp với bọn buôn bán vô lương và bọn đóng cửa xưởng giãn thợ, không?

Chỉ có đấu tranh chống bọn địa chủ và tư bản, chỉ có đấu tranh chống bọn đế quốc đủ mọi loại, chỉ có chiến đấu với chúng và chiến thắng chúng, thì mới có thể cứu vãn nước nhà khỏi nạn đói và tình trạng tàn phá, khỏi tình trạng kinh tế kiệt quệ và tài chính bị phá hoại, khỏi tình trạng hỗn loạn và dã man, điều đó há chẳng rõ ràng sao?

Và nếu các Xô-viết và các Ủy ban đã rõ ràng là những thành trì chủ yếu của cách mạng; nếu các Xô-viết và các Ủy ban đã chiến thắng cuộc nổi loạn phản cách mạng, thì như vậy há chẳng phải là hiện nay chính các Xô-viết và các Ủy

ban và chỉ có các Xô-viết và các Ủy ban mới có thể là những đại biểu chủ yếu của chính quyền cách mạng nước nhà, hay sao?

Các đồng chí hỏi: tổ chức chính quyền cách mạng như thế nào?

Nhưng chính quyền đó đã được tổ chức bên ngoài hội nghị rồi, và có lẽ bất chấp cả hội nghị, trong quá trình đấu tranh chống bọn phản cách mạng, trên cơ sở thực tế đoạn tuyệt với giai cấp tư sản, trong cuộc đấu tranh với giai cấp tư sản đó: chính công nhân, nông dân và binh sĩ cách mạng đã tổ chức chính quyền đó.

Những thành phần của chính quyền đó là các Ủy ban và các Xô-viết cách mạng ở hậu phương và ở tiền tuyến.

Mầm mống của chính quyền đó là cánh tả, nó nhất định sẽ được cấu thành tại hội nghị.

Hội nghị sẽ phải phê chuẩn và hoàn thành cái quá trình thành lập đó của chính quyền cách mạng, hoặc sẽ để cho Kê-ren-ski bắt sao chịu vậy và rời khỏi vũ đài.

Hôm qua, Ủy ban chấp hành trung ương đã thử đi vào con đường cách mạng, và không liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến.

Nhưng đảng dân chủ-lập hiến là đảng trọng yếu duy nhất của giai cấp tư sản. Các ngài thỏa hiệp liệu có hiểu được rằng không còn có giới tư sản nào khác nữa để liên hiệp không?

Liệu các ngài có can đảm lựa chọn không?

Sau này sẽ rõ.

« Con đường Công nhân » số 10
ngày 17 tháng Chín 1917

Xã luận

HAI ĐƯỜNG LỐI

Vấn đề cơ bản của cách mạng là vấn đề chính quyền. Tính chất của cách mạng, quá trình và kết cục của nó, hoàn toàn phụ thuộc vào câu hỏi: Ai nắm chính quyền? Giai cấp nào nắm chính quyền? Cái gọi là khủng hoảng chính quyền chỉ là một biểu hiện bề ngoài của cuộc đấu tranh giai cấp giành chính quyền. Thời kỳ cách mạng, nói đúng ra, có cái đặc biệt này, là trong thời kỳ đó cuộc đấu tranh giành chính quyền, mang tính chất gay gắt nhất và lộ liễu nhất. Do đó, cuộc khủng hoảng «kinh niên» của chính quyền ở ta lại bị chiến tranh, tình trạng tàn phá, nạn đói làm cho thêm nghiêm trọng. Do đó mà có điều «kỳ lạ» này là giờ đây không một «hội nghị» nào, không một «đại hội» nào họp mà lại không đặt ra vấn đề chính quyền.

Vấn đề đó tất cũng phải được đặt ra trong Hội nghị dân chủ họp ở Nhà hát A-léc-xan-đơ-rin-ski.

Hai đường lối về vấn đề chính quyền đã xuất hiện ở hội nghị này.

Đường lối thứ nhất là đường lối liên hiệp công khai với đảng dân chủ-lập hiến. Bọn vệ quốc trong các đảng men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa-cách mạng tuyên truyền cho đường lối đó. Nó đã được tên thỏa hiệp chuyên nghiệp Txê-rê-tê-li bảo vệ tại hội nghị.

Đường lối thứ hai là đường lối đoạn tuyệt hoàn toàn với đảng dân chủ-lập hiến. Đảng ta và những người theo chủ

nghĩa quốc tế trong các đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích tuyên truyền cho đường lối đó. Nó đã được Ca-mê-nép bảo vệ tại hội nghị.

Đường lối thứ nhất dẫn đến sự củng cố quyền lực của giai cấp tư sản đế quốc đối với nhân dân. Vì kinh nghiệm về chính phủ liên hiệp đã chỉ rõ rằng liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến là sự thống trị của địa chủ đối với nông dân không được cung cấp ruộng đất, là sự thống trị của nhà tư bản đối với công nhân bị đầy tới chỗ thất nghiệp, là sự thống trị của thiểu số đối với đa số bị chết dần chết mòn trong chiến tranh, trong tình trạng tàn phá và nạn đói.

Đường lối thứ hai dẫn đến sự củng cố quyền lực của nhân dân đối với bọn địa chủ và tư bản. Vì đoạn tuyệt với đảng dân chủ-lập hiến, chính là đảm bảo ruộng đất cho nông dân, sự kiểm tra cho công nhân, một nền hòa bình công bằng cho phía đa số gồm những người lao động.

Đường lối thứ nhất tín nhiệm chính phủ hiện có và trao vào tay nó toàn bộ chính quyền.

Đường lối thứ hai không tín nhiệm nó và nhằm chuyển chính quyền vào tay các đại biểu trực tiếp của các Xô-viết công nhân, nông dân và binh sĩ.

Có người có ảo tưởng dung hòa hai đường lối không thể dung hòa được đó. Chẳng hạn, Tsec-nốp, tại hội nghị, đã phát biểu chống bọn dân chủ-lập hiến, nhưng lại tán thành liên hiệp với bọn tư bản, nếu (!) bọn này từ bỏ (!) những lợi ích của chúng. Tính chất giả dối nội tại trong «lập trường» của Tsec-nốp không cần nói cũng rõ ràng; nhưng điều chủ yếu ở đây không phải là tính chất mâu thuẫn của lập trường đó, mà là ở chỗ lập trường đó lén lút đưa vào những lời nhảm nhí vô vị về chủ trương của Txê-rê-tê-li liên hiệp với đảng dân chủ-lập hiến.

Vì lập trường đó cho Kê-ren-ski được tự do theo «cương lĩnh hành động của hội nghị» để «bổ sung» chính phủ bằng

các bọn như Bu-rư-skin và Ki-sơ-kin là những kẻ sẵn sàng ký tên vào bất cứ cương lĩnh nào với điều kiện là để không thực hiện cương lĩnh đó.

Vì chính cái «lập trường» giả dối đó làm cho Kê-ren-ski dễ dàng đấu tranh chống các Xô-viết và các Ủy ban, bằng cách đem đặt vào tay hắn một vũ khí như «Tiền nghị viện» tư vấn.

«Đường lối» của Tsec-nốp cũng chính là đường lối của Txê-rê-tê-li, nhưng được ngụy trang «một cách xảo quyệt» để lừa bịp một vài người ngây thơ vào cái lưới «liên hiệp».

Người ta có lý do để tin rằng hội nghị sẽ theo con đường của Tsec-nốp.

Nhưng hội nghị đó không phải là cấp tối hậu.

Hai đường lối mà chúng tôi vừa phác qua chỉ phản ánh cái tồn tại trên thực tế. Và trên thực tế, không phải chúng ta có một chính quyền, mà hai chính quyền: một chính quyền chính thức, tức Viện đốc chính; và một chính quyền không chính thức, tức các Xô-viết và các ủy ban.

Cuộc đấu tranh giữa hai chính quyền đó, cuộc đấu tranh hãy còn ngấm ngầm và còn chưa có ý thức, là nét đặc trưng của thời kỳ hiện nay.

Hội nghị rõ ràng là có sứ mệnh đóng vai trò một sức nặng phụ thêm sẽ làm nghiêng cán cân về phía Viện đốc chính trong vấn đề chính quyền.

Nhưng các ngài thỏa hiệp, công khai hoặc giấu mặt, hãy hiểu rõ rằng: kẻ nào ủng hộ Viện đốc chính, thì kẻ đó củng cố quyền lực của giai cấp tư sản, kẻ đó không tránh khỏi xung đột với quần chúng công nhân và binh sĩ và buộc phải chống lại các Xô-viết và các Ủy ban.

Các ngài thỏa hiệp không thể không biết rằng tiếng nói quyết định sẽ thuộc về các Ủy ban và các Xô-viết cách mạng.

«Con đường Công nhân», số 12,
ngày 16 tháng Chín 1917

Xã luận

TOÀN BỘ CHÍNH QUYỀN VỀ TAY CÁC XÔ-VIẾT!

Cách mạng đang tiến bước. Bị sát hại trong những ngày tháng Bảy và «bị chôn vùi» tại Hội nghị Mạc-tư-khoa, cách mạng lại ngẩng đầu lên, lật đổ những vật chướng ngại cũ, thành lập một chính quyền mới. Tuyến chiến hào thứ nhất của bọn phản cách mạng đã bị công phá rồi. Tiếp sau Cooc-ni-lốp, Ca-lê-đin đang rút lui. Các Xô-viết dường như đã chết, thì nay trong ngọn lửa đấu tranh đã hồi phục. Các Xô-viết lại nắm tay chèo và lãnh đạo quần chúng cách mạng.

Toàn bộ chính quyền vào tay các Xô-viết! đó là khẩu hiệu của phong trào mới.

Chính phủ Kê-ren-ski đã tiến hành đấu tranh chống phong trào mới này. Từ những ngày đầu của cuộc bạo động Cooc-ni-lốp, nó đã dọa giải tán các Ủy ban cách mạng, vì nó coi cuộc đấu tranh chống Cooc-ni-lốp là «lộng quyền». Từ đó, cuộc đấu tranh chống các Ủy ban ngày càng quyết liệt và trở thành một cuộc chiến tranh công khai trong những ngày gần đây.

Xô-viết Xim-phê-rô-pôn bắt giam một người đã tham dự cuộc âm mưu Cooc-ni-lốp: tên Ri-a-bu-sin-ski khét tiếng. Chính phủ Kê-ren-ski đối phó lại bằng cách ra lệnh «áp dụng những biện pháp nhằm tha Ri-a-bu-sin-ski ra và truy tố những người đã bắt giam Ri-a-bu-sin-ski một cách trái phép» (báo *Ngôn luận*).

Ở Ta-sơ-ken, toàn bộ chính quyền chuyển vào tay các Xô-viết và các nhà đương cục cũ đều bị hạ bệ. Chính phủ Kê-ren-ski đối phó lại bằng cách «áp dụng một loạt biện pháp, hiện còn được giữ bí mật nhưng cương quyết, những biện pháp này sẽ làm tỉnh ngộ các người lãnh đạo vô liêm sỉ của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Tát-ken» *(Tin tức nước Nga)*

Các Xô-viết đòi mở cuộc điều tra nghiêm khắc và toàn diện về vụ Cooc-ni-lốp và bọn tòng phạm. Chính phủ Kê-ren-ski đối phó lại bằng cách «thu hẹp cuộc điều tra vào một số rất ít người, không sử dụng những chứng cứ rất quan trọng có thể phản định tội hành của Coóc-ni-lốp không những chỉ là phản loạn mà còn là phản quốc» (báo cáo của Xúp-ni-cốp, *Đời mới)*.

Các Xô-viết đòi phải đoạn tuyệt với giai cấp tư sản và trước hết với bọn dân chủ-lập hiến. Chính phủ Kê-ren-ski đối phó lại bằng cách tiến hành đàm phán với bọn Ki-sơ-kin và Cô-na-va-lốp, mời họ tham gia chính phủ và tuyên bố chính phủ «độc lập» đối với các Xô-viết.

Toàn bộ chính quyền vào tay giai cấp tư sản đế quốc! đó là khẩu hiệu của chính phủ Kê-ren-ski.

Không còn nghi ngờ gì nữa. Trước mặt chúng ta có hai chính quyền: một phía là chính quyền Kê-ren-ski và chính phủ của nó, một phía là chính quyền của các Xô-viết và các Ủy ban.

Cuộc đấu tranh giữa hai chính quyền đó là đặc điểm của thời kỳ mà chúng ta đang trải qua.

Hoặc là chính quyền của chính phủ Kê-ren-ski, — và như thế tức là sự thống trị của bọn địa chủ và tư bản, là chiến tranh và tình trạng tàn phá.

Hoặc là chính quyền của các Xô-viết, — và như thế tức là sự thống trị của công nhân và nông dân, là hòa bình và chấm dứt tình trạng tàn phá.

Chính cuộc sống đặt ra vấn đề như vậy và chỉ có như vậy.

Cứ mỗi lần khủng hoảng chính quyền, thì cách mạng lại đặt ra vấn đề đó. Mỗi lần như vậy, các ngài thỏa hiệp lại tránh không trả lời trực tiếp; và vì lảng tránh, nên họ đã trao chính quyền cho kẻ thù. Triệu tập hội nghị chứ không triệu tập đại hội các Xô-viết, như vậy một lần nữa bọn thỏa hiệp lại muốn lảng tránh và nhường chính quyền cho giai cấp tư sản. Nhưng họ đã tính nhầm. Đã đến lúc không thể lảng tránh được nữa.

Vấn đề mà cuộc sống đặt ra một cách trực tiếp, đòi hỏi phải được giải đáp rõ ràng và dứt khoát.

Ủng hộ hoặc chống các Xô-viết!

Các ngài thỏa hiệp hãy lựa chọn đi.

« Con đường Công nhân » số 13,
ngày 17 tháng Chín 1917

Xã luận

VỀ MẶT TRẬN CÁCH MẠNG

Những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng thuộc tờ *Sự nghiệp Nhân dân* không bằng lòng những người bôn-sê-vích. Họ nhiếc mắng những người bôn-sê-vích; sỉ vả những người bôn-sê-vích; và cuối cùng, dọa nạt những người bôn-sê-vích. Vì sao? Vì những người bôn-sê-vích đã «mị dân một cách điên cuồng», đã có những «hoạt động biệt phái», đã có những «hành động chia rẽ», đã không có «kỷ luật cách mạng». Tóm lại, vì những người bôn-sê-vích đã chống lại việc thống nhất với những người xã hội chủ nghĩa - cách mạng thuộc tờ *Sự nghiệp Nhân dân*.

Thống nhất với những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng thuộc tờ *Sự nghiệp Nhân dân* ư?... Nhưng các ngài hãy tự xét xem hiện nay có thể thực hiện được một sự thống nhất như thế không.

Trong khi Hội nghị dân chủ ở Pê-tơ-rô-gơ-rát đang hao hơi tốn sức trong những cuộc bàn cãi dài dòng vô vị và những người khởi xướng hội nghị đang vội vã thảo ra những công thức nhằm «cứu vãn» cách mạng, trong khi chính phủ Kê-ren-ski, được Bi-kê-nen và Mi-li-u-cốp khuyến khích, vẫn tiếp tục đi theo con đường của «nó», thì ở Nga đang diễn hành một quá trình có ý nghĩa quyết định, quá trình thành lập một chính quyền mới, thực sự nhân dân, thực sự cách mạng; chính quyền này đang đấu tranh quyết liệt cho sự sống còn của mình. Bên này là các Xô-viết, dẫn đầu cuộc cách mạng, dẫn đầu cuộc chiến đấu chống bọn phản cách

mạng còn chưa bị đánh bại hẳn mà mới chỉ rút lui, ẩn nấp một cách khôn ngoan đằng sau chính phủ. Bên kia là chính phủ Kê-ren-ski, bao che bọn phản cách mạng, câu kết với bọn Cooc-ni-lốp (bọn dân chủ-lập hiến!), đã tuyên chiến với các Xô-viết và đang nỗ lực đánh bại các Xô-viết để bản thân họ khỏi bị đập tan.

Ai sẽ chiến thắng trong cuộc đấu tranh này? Hiện nay, tất cả vấn đề là ở đó.

Hoặc là chính quyền của các Xô-viết, — lúc đó sẽ là thắng lợi của cách mạng và sẽ là một nền hòa bình công bằng.

Hoặc là chính quyền của chính phủ Kê-ren-ski, — lúc đó sẽ là thắng lợi của bọn phản cách mạng và sẽ là «chiến tranh cho đến khi hoàn toàn»... làm cho nước Nga kiệt quệ.

Không giải quyết được vấn đề, hội nghị chỉ phản ánh cuộc đấu tranh đó, và dĩ nhiên là phản ánh một cách rất muộn màng.

Do đó, điều chủ yếu hiện nay không phải là thảo ra một công thức chung chung để «cứu vãn» cách mạng, mà là trực tiếp ủng hộ các Xô-viết đấu tranh chống chính phủ Kê-ren-ski.

Các ngài muốn có một mặt trận cách mạng thống nhất ư? Hãy ủng hộ các Xô-viết, hãy cắt đứt quan hệ với chính phủ Kê-ren-ski, là tự nhiên mặt trận thống nhất sẽ được thành lập. Mặt trận thống nhất hình thành không phải do kết quả của các cuộc thảo luận, mà là trong quá trình đấu tranh.

Các Xô-viết yêu cầu cách chức các ủy viên dân chủ-lập hiến. Nhưng chính phủ Kê-ren-ski lại ép buộc họ phải tiếp nhận những ủy viên không ai hoan nghênh và đe dọa dùng vũ lực...

Các ngài ủng hộ ai thế, thưa các ngài công dân thuộc tờ *Sự nghiệp Nhân dân*, ủng hộ các Xô-viết hay ủng hộ những ủy viên của Kê-ren-ski?

Ở Ta-sơ-ken, Xô-viết — trong đó những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng chiếm đa số — đã nắm lấy chính quyền và

cách chức những quan lại cũ. Nhưng chính phủ Kê-ren-ski lại phái đến đó một đội quân chinh phạt và buộc phải khôi phục lại chính quyền cũ, phải «trừng trị» Xô-viết, vân vân.

Các ngài ủng hộ ai vậy, thưa các ngài công dân thuộc tờ *Sự nghiệp Nhân dân*? Ủng hộ Xô-viết Ta-sơ-ken, hay ủng hộ đội quân chinh phạt của Kê-ren-ski?

Không có một câu trả lời nào cả. Vì chúng ta không hề thấy có một sự phản kháng nào, một trường hợp phản đối nào của phái *Sự nghiệp Nhân dân* nhằm chống lại những hành động phản cách mạng của ông Kê-ren-ski cả.

Đó là điều không thể tưởng tượng được, nhưng lại là một sự thật. Kê-ren-ski, nhà xã hội chủ nghĩa-cách mạng Pê-tơ-rô-gơ-rát có chân trong Viện đốc chính, mở cuộc tiến công có nhiều «súng liên thanh» trợ lực vào những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng trong Xô-viết Ta-sơ-ken, nhưng tờ *Sự nghiệp Nhân dân*, cơ quan trung ương của đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng, thì lại hết sức im hơi lặng tiếng, làm như điều đó không liên can gì đến họ! Nhà xã hội chủ nghĩa cách mạng Kê-ren-ski chuẩn bị lao vào cuộc chém giết những người xã hội chủ nghĩa cách mạng ở Ta-sơ-ken, nhưng tờ *Sự nghiệp Nhân dân* lại tìm cách đăng bản «sắc lệnh» khát máu của Kê-ren-ski mà không bình luận gì cả, có lẽ là để giữ thái độ «trung lập»!

Vậy một đảng mà các đảng viên đi đến chỗ đâm chém lẫn nhau, còn cơ quan báo chí trung ương của đảng thì hết sức giữ thái độ không can thiệp, — là một đảng như thế nào?

Người ta nói với chúng ta về mặt trận cách mạng thống nhất, nhưng thống nhất với ai kia chứ?

Với đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng là một đảng đã không có ý kiến, vì im hơi lặng tiếng, ư?

Với tập đoàn Kê-ren-ski đang chuẩn bị đập tan các Xô-viết ư?

Hay là với nhóm xã hội chủ nghĩa-cách mạng ở Ta-sơ-ken đang tạo ra một chính quyền mới vì cách mạng và những thành quả của cách mạng?

Chúng ta sẵn sàng ủng hộ Xô-viết Ta-sơ-ken, chúng ta sẽ chiến đấu bên cạnh những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng có tinh thần cách mạng, với họ, chúng ta sẽ thành lập mặt trận thống nhất.

Không thể nào vừa ủng hộ những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng Ta-sơ-ken lại vừa ủng hộ Kê-ren-ski được, vì người nào ủng hộ những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng Ta-sơ-ken tất sẽ đoạn tuyệt với Kê-ren-ski, liệu một ngày nào đấy các ngài công dân thuộc tờ *Sự nghiệp Nhân dân*, sẽ hiểu được điều đó chăng?

Khi họ từ chối không đoạn tuyệt với chính phủ Kê-ren-ski và giữ thái độ «trung lập», như vậy là họ phản bội sự nghiệp của các đồng chí của họ ở Ta-sơ-ken, liệu một ngày nào đấy họ sẽ hiểu được điều đó chăng?

Trước khi yêu cầu thành lập mặt trận thống nhất với những người bôn-sê-vích, họ cần phải bắt đầu thành lập sự thống nhất ở trong nhà họ, ở chính ngay trong đảng họ đã, phải dứt khoát đoạn tuyệt rõ ràng *hoặc là* với Kê-ren-ski, *hoặc là* với những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng cánh tả đã, liệu một ngày nào đấy họ sẽ hiểu được điều đó chăng?

Các ngài muốn thành lập mặt trận thống nhất với những người bôn-sê-vích ư? Thì hãy đoạn tuyệt với chính phủ Kê-ren-ski, hãy ủng hộ các Xô-viết đấu tranh giành chính quyền, lúc đó mặt trận thống nhất sẽ được thành lập.

Vì sao trong những ngày Cooc-ni-lốp nổi loạn, mặt trận thống nhất lại được hình thành một cách hết sức dễ dàng và hết sức đơn giản đến thế?

Vì lúc đó mặt trận thống nhất xuất hiện không phải do kết quả của những cuộc thảo luận miên man vô tận, mà là trong quá trình đấu tranh trực tiếp chống lại bọn phản cách mạng.

Bọn phản cách mạng vẫn chưa bị đánh bại hẳn. Chúng mới chỉ rút lui ẩn náu đằng sau chính phủ Kê-ren-ski. Nếu cách mạng muốn chiến thắng, thì cũng vẫn phải đánh chiếm luôn cả cái chiến tuyến thứ hai đó của bọn phản cách mạng nữa. Sự thành công của các Xô-viết trong cuộc đấu tranh giành chính quyền, sẽ hoàn thành thắng lợi đó. Ai không muốn ở «phía bên kia chiến lũy», không muốn ở dưới tầm hỏa lực của các Xô-viết và muốn cho cách mạng thắng lợi, thì người đó tất phải đoạn tuyệt với chính phủ Kê-ren-ski và ủng hộ cuộc đấu tranh của các Xô-viết.

Các ngài muốn có mặt trận thống nhất cách mạng ư?

Thì hãy ủng hộ các Xô-viết chống lại Viện đốc chính, hãy ủng hộ cuộc đấu tranh chống bọn phản cách mạng một cách kiên quyết và triệt để, lúc đó tự khắc mặt trận cách mạng thống nhất sẽ hình thành, một cách đơn giản và tự nhiên, giống như trong những ngày Cooc-ni-lốp nổi loạn.

Đi với các Xô-viết hay là chống lại các Xô-viết? Hãy lựa chọn đi! Thưa các ngài công dân thuộc tờ *Sự nghiệp Nhân dân!*

«Con đường Công nhân», số 14,
ngày 19 tháng Chín 1917

Xã luận

NGƯỜI TA ĐANG RÈN NHỮNG XIỀNG XÍCH

Bộ máy thỏa hiệp đã bắt đầu chuyển động. Cung điện mùa đông, cái ngôi nhà của những cuộc hẹn hò chính trị đó chứa đầy khách khứa. Còn ai thiếu mặt nữa? Bọn Cooc-ni-lốp Mạc-tư-khoa và bọn Xa-vin-cốp Pê-tơ-rô-gơ-rát; Na-pô-cốp, vị «bộ trưởng» thuộc phái Cooc-ni-lốp và Txê-rê-tê-li, vị anh hùng về giải giáp; Ki-sơ-kin, kẻ tử thù của các Xô-viết và Cô-mô-va-lốp, tay nổi tiếng giãn thợ; những kẻ đại biểu cho đảng của bọn đào ngũ chính trị (bọn dân chủ-lập hiến!) và những kẻ thuộc phái hợp tác xã cực kỳ phản động như loại Béc-ken-hem; những kẻ đại biểu cho đảng của các cuộc chinh phạt (bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng!) và những kẻ thuộc cánh hữu các hội đồng tự trị địa phương như loại Đu-se-tsơ-kin; bọn ma-cô chính trị của Viện đốc chính và các «nhà hoạt động xã hội» thuộc vào số những tay tài phiệt nổi tiếng: đó là những vị khách đáng kính!

Một bên là bọn dân chủ-lập hiến và những nhà công nghiệp.

Một bên là bọn vệ quốc và phái hợp tác xã.

Ở kia là những nhà công nghiệp, — là chỗ dựa, — và đội quân bọn dân chủ-lập hiến.

Ở đây là phái hợp tác xã, — là chỗ dựa, — và đội quân bọn vệ quốc, vì sau khi bọn vệ quốc đã bị mất các Xô-viết thì chúng đã phải rút về các vị trí cũ của chúng, vị trí của phái hợp tác xã.

— Hãy cắt đứt quan hệ với bọn bôn-sê-vích, lúc đó «giai cấp tư sản và phái dân chủ sẽ có một mặt trận chung», — Ki-sơ-kin nói với bọn vệ quốc.

— Xin tuân lệnh, — Áp-xen-chi-ép trả lời, — nhưng trước tiên hãy để chúng tôi xác định «quan điểm của Nhà nước» cái đã.

— «Giai cấp tư sản cần phải chú ý không kém gì phái dân chủ, đến sự phát triển của chủ nghĩa bôn-sê-vích và quan tâm đến việc thành lập một chính quyền liên hiệp», — Béc-ken-hem gợi ý với Áp-xen-chi-ép.

— Xin tuân lệnh! Áp-xen-chi-ép trả lời.

Các bạn nghe thấy chưa: sở dĩ cần có một chính quyền liên hiệp, là dường như để đấu tranh chống lại chủ nghĩa bôn-sê-vích, tức là chống lại các Xô-viết, tức là chống lại công nhân và binh sĩ.

— Tiền nghị viện cần phải là một «cơ quan tư vấn», còn chính quyền thì phải «độc lập» đối với Tiền nghị viện, — Na-bô-cốp nói.

— Xin tuân lệnh, — Txê-rê-tê-li đáp lại, vì y đồng ý là «Chính phủ lâm thời không phải chính thức... chịu trách nhiệm trước Tiền nghị viện» (báo *Ngôn luận*).

— Không phải Tiền nghị viện lập ra chính quyền, mà trái lại, chính quyền lập ra Tiền nghị viện, tuyên bố thành phần, thẩm quyền và quy trình của Tiền nghị viện «, — bản tuyên ngôn của bọn dân chủ-lập hiến viết».

— Xin đồng ý, — Txê-rê-tê-li trả lời, — «cơ quan đó cần phải do chính quyền phê chuẩn» (*Đời sống mới*) và quyết định «cơ cấu của nó» (*Ngôn luận*).

Còn tiên sinh Kê-ren-ski, tay môi giới trung thực của Cung điện mùa đông, thì tuyên bố với một giọng trang nghiêm:

1. «Từ nay việc tổ chức chính quyền và bổ nhiệm nhân viên của nó» thuộc thẩm quyền của Chính phủ lâm thời.

2. «Hội nghị đó (Tiền nghị viện) không thể có chức năng và quyền hạn của một nghị viện.

3. «Chính phủ lâm thời không thể chịu trách nhiệm trước hội nghị đó (*Ngôn luận*).

Tóm lại, Kê-ren-ski «hoàn toàn đồng ý» với bọn dân chủ-lập hiến, và bọn vệ quốc thì sẵn sàng tuân lệnh chúng: còn muốn gì hơn nữa kia chứ?

Không phải vô cớ mà Pơ-rô-cô-pê-vit-sơ, khi rời Cung điện mùa đông, đã tuyên bố: «Sự thỏa hiệp có thể coi như là đã đạt được».

Đúng là mới hôm qua đây hội nghị hãy còn phản đối sự liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến; nhưng bọn thỏa hiệp có giấy nào có cần gì đến điều đó đâu? Nếu chúng đã dám xuyên tạc ý chí của phái dân chủ mà triệu tập hội nghị dân chủ thay cho đại hội các Xô-viết, — thì tại sao chúng lại sẽ chẳng xuyên tạc ý chí của ngay bản thân hội nghị dân chủ? Khó khăn chỉ là bước đầu thôi.

Đúng là mới hôm qua đây hội nghị dân chủ còn đưa ra một quyết nghị trong đó nói rằng Tiền nghị viện «lập ra» chính quyền, còn chính quyền thì chịu «trách nhiệm» trước Tiền nghị viện; nhưng bọn thỏa hiệp có giấy cần gì đến điều đó kia chứ! Miễn sao sự liên hiệp tồn tại khỏe mạnh là được rồi; còn các quyết nghị của hội nghị... nếu những quyết nghị đó nhằm phá hoại sự liên hiệp, thì liệu chúng có thể có giá trị gì?

«Hội nghị dân chủ» đáng thương!

Những đại biểu cả tin và ngây thơ đáng thương!

Liệu họ có thể ngờ tới sự phản bội thực sự đó của các lãnh tụ của họ không?

Đảng ta đã nói đúng khi khẳng định rằng những đảng tiểu tư sản của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng và bọn men-sê-vích, thu hút lấy lực lượng của họ không phải trong phong

trào cách mạng của quần chúng, mà là trong những mưu chước thỏa hiệp của các chính khách tư sản, thì không thể nào thi hành được một chính sách độc lập.

Đảng ta đã đúng khi nói rằng chính sách thỏa hiệp sẽ đưa đến chỗ phản bội lợi ích của cách mạng.

Hôm nay mọi người đều thấy rằng bọn phá sản chính trị của phái vệ quốc đang tự tay rèn những xiềng xích dành cho nhân dân Nga, khiến cho kẻ thù của cách mạng vui sướng hả hê.

Không phải vô cớ mà bọn dân chủ-lập hiến lấy làm thỏa mãn, xoa tay sung sướng và báo trước thắng lợi rồi.

Không phải vô cớ mà các ngài thỏa hiệp vác những bộ mặt phạm tội của «những con chó bị đòn».

Không phải vô cớ mà trong những lời tuyên bố của Kê-ren-ski lại có giọng chiến thắng.

Phải, họ đang chiến thắng.

Nhưng «thắng lợi» của họ mỏng manh, và chiến thắng của họ chỉ là nhất thời, vì họ xây dựng kế hoạch của họ mà không tính đến chủ nhân: nhân dân.

Vì đã sắp đến giờ phút mà công nhân và binh sĩ bị phỉnh phờ, cuối cùng sẽ nói lên lời nói có sức mạnh của họ và sẽ làm vỡ tan từng mảnh cái lâu đài bằng giấy của sự «thắng lợi» hào nhoáng đó.

Và lúc đó các ngài thỏa hiệp hãy tự trách lấy mình nếu tất cả cái đống phế vật của sự liên hiệp đổ sụp cùng với cái đống đồ cũ vệ quốc chủ nghĩa của họ.

«Con đường Công nhân» số 19,
ngày 24 tháng Chín 1917

Xã luận

MỘT CHÍNH PHỦ CHUYÊN CHÍNH TƯ BẢN

Sau cuộc hội nghị gian lận và sự sụp đổ xấu hổ của chính phủ, sau những «cuộc hội đàm» với bọn đầu cơ ở Sở giao dịch Mạc-tư-khoa và những lần yết kiến bí mật với *sir** Búc-kê-nen, sau những cuộc gặp gỡ yêu đương ở Cung điện mùa đông và một loạt những sự phản bội của bọn thỏa hiệp, cuối cùng một chính phủ «mới» (hoàn toàn mới!) đã được thành lập.

Sáu bộ trưởng tư bản, hạt nhân của «nội các», và mười bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» để phục vụ các bộ trưởng tư bản và chấp hành ý chí của các bộ trưởng đó.

Tuyên ngôn của chính phủ vẫn chưa được công bố, nhưng người ta đã biết những nét lớn của nó: «đấu tranh chống tình trạng vô chính phủ» (xin đọc là: chống các Xô-viết!), «đấu tranh chống tình trạng suy sụp» (xin đọc là: chống bãi công!), «nâng cao sức chiến đấu của quân đội» (xin đọc là: tiếp tục chiến tranh và «kỷ luật»!).

«Cương lĩnh» của chính phủ Kê-ren-ski — Cô-nô-va-lốp trên đại thể, là như thế.

Điều đó có nghĩa là nông dân sẽ không có ruộng đất, công nhân sẽ không kiểm soát được công nghiệp, nước Nga sẽ không có hòa bình.

---

* Tiếng Anh trong nguyên bản, có nghĩa là: ông, ngài, *(N.D.)*

Chính phủ Kê-ren-ski — Cô-nô-va-lốp là một chính phủ chiến tranh và chuyên chính tư sản.

Mười viên bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» là một tấm bình phong đằng sau đó giai cấp tư sản đế quốc sẽ hoạt động nhằm củng cố sự thống trị của chúng đối với công nhân, nông dân và binh sĩ.

Điều mà Cooc-ni-lốp muốn thi hành trực tiếp và đơn giản theo kiểu của một tướng, thì cái chính phủ «mới» sẽ nỗ lực thực hiện dần dần và êm ả, thông qua bàn tay của chính ngay những người «xã hội chủ nghĩa».

Chuyên chính của giai cấp tư sản khác với chuyên chính của giai cấp vô sản và nông dân cách mạng ở chỗ nào ?

Ở chỗ là : chuyên chính của giai cấp tư sản là sự thống trị của thiểu số đối với đa số, sự thống trị đó chỉ có thể thực hiện được bằng cách dùng bạo lực đối với đa số, sự thống trị đó đòi hỏi phải tiến hành nội chiến chống lại đa số. Còn chuyên chính của giai cấp vô sản và nông dân cách mạng, — sự thống trị của đa số đối với thiểu số, — lại hoàn toàn có thể không cần đến nội chiến. Nhưng do đó rút ra kết luận là : chính sách của chính phủ «mới» sẽ là gây ra những hành động cục bộ không thể thành công, nhằm mục đích làm cho binh sĩ chống lại công nhân hay là tiền tuyến chống lại hậu phương, và dìm lực lượng của cách mạng trong biển máu.

Cũng còn khác ở chỗ là: chuyên chính của giai cấp tư sản là một thứ chuyên chính bí mật, giấu giếm, kín đáo, cần phải có một cái vỏ ngụy trang đẹp đẽ để đánh lừa quần chúng. Còn chuyên chính của giai cấp vô sản và nông dân là một nền chuyên chính công khai, một nền chuyên chính của quần chúng, đối nội thì không cần phải lừa gạt và đối ngoại thì không cần đến lối ngoại giao bí mật. Nhưng từ đó rút ra kết luận là : các nhà độc tài tư sản ở ta sẽ ra sức giải quyết những vấn đề quan trọng nhất trong đời sống của đất nước, như

vấn đề chiến tranh và hòa bình chẳng hạn, đằng sau lưng quần chúng, không có quần chúng tham gia, thông qua những âm mưu chống lại quần chúng.

Những bước đầu tiên của chính phủ Kê-ren-ski — Cô-nô-va-lốp nói lên rõ ràng điều đó. Các bạn hãy tự nhận định xem. Những cương vị quan trọng nhất về mặt ngoại giao đều giao vào tay các nhân vật trụ cột của đảng dân chủ-lập hiến và của phái Cooc-ni-lốp. Tê-rét-sen-cô là bộ trưởng Bộ ngoại giao, Na-bô-cốp là đại sứ ở Luân-đôn, Ma-cơ-la-cốp là đại sứ ở Pa-ri, Ê-phơ-rê-mốp là đại sứ ở Béc-nơ, nơi hiện đang tiến hành một cuộc «hội nghị quốc tế (sơ bộ!) về hòa bình. Và chính những người đó, những kẻ xa rời quần chúng, những kẻ thù công khai của quần chúng, lại sẽ quyết định về các vấn đề chiến tranh và hòa bình có liên quan đến sinh mệnh của hàng triệu binh sĩ.

Hoặc nữa: báo chí đưa tin là «hôm nay Kê-ren-ski, Tê-rét-sen-cô, Béc-khốp-ski, Véc-đê-rép-ski sẽ đến Tổng hành dinh», ở đấy «ngoài cuộc thảo luận về tình hình chung ở mặt trận, — Tê-rét-sen-cô sẽ tham gia cuộc thảo luận này, — cũng sẽ tiến hành một cuộc hội nghị các đại biểu quân sự các nước ngoài công tác tại Tổng hành dinh» (báo *Sở giao dịch*, xuất bản buổi chiều)... Tất cả những điều đó là để chờ cuộc hội nghị của đồng minh, và người ta cũng sẽ đưa đến hội nghị này cả anh chàng Txê-rê-tê-li nổi danh, với tư cách là Xăng-sô Păng-xa của ông Tê-rét-sen-cô. Những con người đó rất ư tận tụy với sự nghiệp của chủ nghĩa đế quốc còn có thể xì xào với nhau về cái gì nữa, nếu không phải là về lợi ích của bọn đế quốc Nga và đế quốc đồng minh, và thực ra, những cuộc đàm phán lén lút của chúng về hòa bình và chiến tranh còn có thể dẫn tới cái gì nữa, nếu không phải là dẫn tới âm mưu chống lại lợi ích của nhân dân?

Không thể nghi ngờ gì nữa. Chính phủ Kê-ren-ski — Cô-nô-va-lốp là một chính phủ chuyên chính tư sản đế quốc.

Gây ra nội chiến: đó là chính sách đối nội của nó. Giải quyết lén lút những vấn đề chiến tranh và hòa bình: đó là chính sách đối ngoại của nó. Củng cố sự thống trị của thiểu số đối với đa số trong dân cư nước Nga: đó là mục đích của nó.

Nhiệm vụ của giai cấp vô sản, lãnh tụ của cuộc cách mạng Nga, là lột mặt nạ của chính phủ đó và chỉ cho quần chúng thấy rõ bộ mặt thật của nó, bộ mặt phản cách mạng của nó. Nhiệm vụ của giai cấp vô sản là tập hợp quanh mình những tầng lớp rộng rãi binh sĩ và nông dân, và khuyên can họ không nên manh động.

Công nhân và binh sĩ thủ đô đã thực hiện được bước thứ nhất, khi họ tỏ thái độ không tin tưởng ở chính phủ Kê-ren-ski — Cô-nô-va-lốp và kêu gọi quần chúng «xiết chặt hàng ngũ xung quanh các Xô-viết của mình, đồng thời tránh có những hành động cục bộ» (xem nghị quyết của Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát[80]).

Bây giờ xin để các địa phương nói lên ý kiến của mình.

« Con đường Công nhân », số 21,
ngày 27 tháng Chín 1917

Xã luận

BÌNH LUẬN
CUỘC BÃI CÔNG CỦA CÔNG NHÂN VIÊN ĐƯỜNG SẮT VÀ NHỮNG NGƯỜI PHÁ SẢN CỦA CHỦ NGHĨA DÂN CHỦ

Cuộc bãi công của công nhân viên đường sắt[81], dự định làm với một quy mô rất lớn và được tổ chức rất chu đáo, hình như sắp kết thúc. Thắng lợi thuộc về công nhân viên đường sắt vì hiển nhiên là cái trò liên hiệp của phe Cooc-ni-lốp — vệ quốc, không đủ sức chống lại áp lực mạnh mẽ của toàn thể phái dân chủ ở trong nước. Bây giờ, mọi người đều biết rõ rằng «gây ra» cuộc bãi công không phải do ý xấu của công nhân viên đường sắt, mà là do chính sách phản cách mạng của Viện đốc chính. Bây giờ, mọi người đều biết rõ rằng, không phải các ủy ban công nhân viên đường sắt, mà chính những đe dọa phản cách mạng của Kê-ren-ski — Ni-ki-tin đã buộc nước nhà phải tiến hành bãi công. Bây giờ, mọi người đều biết rõ rằng, nếu cuộc bãi công đó thất bại thì tức là các đường sắt có thể sẽ bị quân sự hóa và... chính quyền của giai cấp tư sản đế quốc sẽ được củng cố. Công nhân viên đường sắt đã đúng khi họ đáp lại những điều vu cáo bỉ ổi của Kê-ren-ski và Ni-ki-tin bằng lời buộc tội gắt gao này:

Thưa công dân Kê-ren-ski và Ni-ki-tin, không phải chúng tôi đã phản bội Tổ quốc; *chính các ông đã phản bội lý tưởng của các ông và Chính phủ lâm thời đã bội ước*; và hiện nay, bất kỳ lời nói và sự đe dọa nào cũng đều không thể chặn chúng tôi lại được».

Tất cả những điều đó, chúng tôi xin nhắc lại, đều đã rõ ràng và ai ai cũng biết cả.

Nhưng có những người tự xưng là dân chủ mà trong giờ phút nghiêm trọng ấy lại có thể đi kết tội công nhân viên đường sắt, mà không hiểu, hoặc không muốn hiểu rằng mình làm như vậy là đã nối giáo cho bọn ăn thịt người trong phái *Ngôn luận* và *Thời mới*.

Chúng tôi muốn nói đến bộ biên tập tờ *Báo Công nhân* của những người men-sê-vích.

Báo đó buộc cho những người lãnh đạo cuộc bãi công là đã «phục vụ ý đồ của các lực lượng tự phát» khi họ tuyên bố bãi công, và tờ báo đó lên giọng dọa rằng:

«Phái dân chủ *sẽ không dung thứ cho* bộ tham mưu của công nhân viên đường sắt hành động như vậy. Người ta không thể đem những lợi ích của cả nước, của cả phái dân chủ ra mà đánh bạc một cách dễ dàng như vậy được (*Báo Công nhân*, số 170).

Thật là không thể tin được, nhưng đây lại là sự thật: một tờ lá cải không có chút gì dân chủ cả mà lại tự cho là có quyền đe dọa phái dân chủ thật sự, đe dọa công nhân viên đường sắt

«Phái dân chủ sẽ không dung thứ...» Nhưng, thưa các ngài *Báo Công nhân*, các ngài nhân danh phái dân chủ nào mà phát biểu?

Có phải nhân danh phái dân chủ xô-viết là phái đã quay lưng lại các ngài, và là phái đã bị các ngài giả mạo ý chí trong hội nghị, chăng?

Nhưng, ai đã cho các ngài cái quyền nhân danh phái dân chủ *đó* mà phát biểu?

Hoặc, có lẽ các ngài phát biểu nhân danh Txê-rê-tê-li và Đan, Li-be và những kẻ giả mạo khác, là những người đã giả mạo ý chí của các Xô-viết trong hội nghị và đã phản bội chính ngay hội nghị đó trong các «cuộc hội đàm» tại Cung điện mùa đông, chăng?

Nhưng ai đã cho các ngài có quyền coi bọn phản bội dân chủ ấy và «phái dân chủ trong cả nước» là một?

Một ngày kia các ngài liệu có hiểu rằng con đường của phái *Bảo Công nhân* và con đường của «phái dân chủ trong cả nước» tách xa nhau và sẽ không gặp nhau nữa, không?

Những kẻ phá sản thảm hại của chủ nghĩa dân chủ!...

*
* *

NÔNG DÂN NGA VÀ ĐẢNG CỦA NHỮNG KẺ NGU NGỐC

Vừa mới đây thôi, chúng tôi có nói rằng, trên vấn đề cơ bản, tức là vấn đề chính phủ tiến hành cuộc đấu tranh chống các Xô-viết, đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã không thể có được một ý kiến chung. Trong lúc những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng cánh hữu đòi phải tiêu diệt các Xô-viết «vô chính phủ» (các đồng chí hãy nhớ lại sự kiện Tát-sơ-ken mà xem!) và tổ chức những cuộc chinh phạt, thì trái lại, cánh tả đã ủng hộ các Xô-viết, còn phái giữa, tập hợp xung quanh Tséc-nốp và nhiễm tinh thần hoài nghi kiểu Ham-lét, đã không có ý kiến riêng của mình và thích giữ «trung lập». Quả thực, phái giữa về sau đã «lấy lại thần trí» và đã rút các đảng viên đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng ra khỏi Xô-viết Ta-sơ-ken, và như vậy là đã ủng hộ chính sách chinh phạt. Nhưng, hiện nay ai mà không biết rằng việc rút khỏi như vậy chỉ tổ phơi trần sự nhục nhã của đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng thôi, vì những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã từ chối không rút khỏi Xô-viết Ta-sơ-ken và những «hành động phản cách mạng» rõ ràng là không phải của Xô-viết mà là của chính phủ Kê-ren-ski và bọn tay sai?...

Nhưng những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng vừa chớm thoát khỏi cái «chuyện» ấy thì đã rơi vào một chuyện khác còn tồi tệ hơn nữa. Chúng tôi muốn nói đến việc họ biểu quyết về vấn đề ruộng đất tại «Tiền nghị viện».

Sự thể thế này. Khi thảo luận tại Tiền nghị viện về bản tuyên ngôn ngày 14 tháng Tám[82], những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng cánh tả đã đưa ra một đề nghị: giao cho các Ủy ban nông dân quản lý toàn bộ ruộng đất của địa chủ. Có cần phải nói rằng nhiệm vụ của phái dân chủ là phải ủng hộ đề nghị đó, không? Có cần phải nhắc lại rằng vấn đề ruộng đất là một vấn đề cơ bản của cuộc cách mạng của chúng ta, không? Kết quả thế nào? Trong lúc những người bôn-sê-vích và những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng cánh tả đề nghị giao ruộng đất cho nông dân, còn những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng cánh hữu cũng như những kẻ thuộc phái Li-be — Đan[83] đều phản đối đề nghị đó, thì phái giữa, tập hợp xung quanh Tséc-nốp, lại một lần nữa không có «ý kiến riêng của mình» và không bỏ phiếu khi biểu quyết!

Tséc-nốp, viên «bộ trưởng của những người mu-gích» đã không dám tán thành giao ruộng đất của bọn địa chủ cho nông dân, mà lại để cho những kẻ giả mạo ý chí nông dân giải quyết vấn đề!

Trong giờ phút nguy cấp của cách mạng Nga, rõ ràng là đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng, đảng của «cách mạng ruộng đất» và của «chủ nghĩa xã hội hoàn chỉnh», đã không có một lập trường rõ rệt về vấn đề cơ bản đối với nông dân.

Thật đúng là đảng của những kẻ bàn suông ngu xuẩn!

Bất hạnh thay những người nông dân Nga!...

«Con đường Công nhân», số 21
ngày 27 tháng Chín, 1917

Bài báo không ký tên

CUỘC TIẾN CÔNG VÀO CÔNG NHÂN

Đã từ một tuần nay rồi, báo chí tư sản đang gây lòng ác cảm đối với công nhân vùng Đô-ne-txơ. «Tình trạng vô chính phủ», «phá phách các xí nghiệp», «bắt giữ và đánh đập» viên chức, — biết bao nhiêu chuyện vô lý như vậy chẳng đã do báo chí tư sản ăn tiền bịa đặt ra cho họ, là gì? Ngay bấy giờ, người ta đã có thể thấy trước rằng một cuộc tiến công đang được chuẩn bị để chống lại công nhân Đô-ne-txơ, người ta đang mở đường cho một cuộc tiến công thuộc loại đó của phía chính phủ. Quả vậy, chính phủ «không phải đã bưng tai không nghe» theo những lời la ó của bọn bồi bút của giai cấp tư sản. Vai trò chính phủ chuyên chính tư sản của nó là như thế đấy. Báo chí cho hay rằng Ủy ban kinh tế chung trực thuộc Chính phủ lâm thời đã thừa nhận, và dĩ nhiên là được Kê-ren-ski «đồng tình», rằng nên phái đến Khác-cốp và vùng Đô-ne-txơ... một người có những quyền *độc tài* Người đó có nhiệm vụ buộc các nhà công nghiệp phải cho các nhà máy của họ tiếp tục sản xuất, và dùng đủ mọi biện pháp để làm yên lòng quần chúng công nhân. Người đặc phái viên đó phải được quyền sử dụng tất cả mọi phương tiện cưỡng bách mà chính phủ đương quyền có» (*Báo Công thương*[84], ngày 26 tháng Chín).

Các đồng chí hãy chú ý điều này: một «người độc tài» có những «phương tiện cưỡng bách»... Người ta phái «người độc tài» ấy — mà vẫn chưa ai biết tên — đến để chống lại ai? Có lẽ để chống lại các ông chủ ở vùng Đô-ne-txơ, là những

kẻ từ ba tháng nay đã cố tình thu hẹp sản xuất lại và làm cho nạn thất nghiệp trở nên nghiêm trọng một cách đầy tội lỗi, và hiện nay đang công nhiên tổ chức những vụ giãn thợ để làm cho đời sống kinh tế trong nước có cơ lâm vào tình trạng rối loạn, chăng?

Đương nhiên không phải thế!

Ủy ban kinh tế chung tuyên bố rằng tất cả lỗi lầm đều do những «người cổ động có ác ý» chứ không phải do các chủ xí nghiệp, là vì: «Theo những tài liệu mà chúng tôi hiện có, thì những hành động quá khích xảy ra là do những nhóm người cổ động có ác ý nào đó» (*như trên*).

Người ta phái đến một «người độc tài» có những «phương tiện cưỡng bách», chính là để chống lại những người đó.

Nhưng không phải chỉ có thế. Theo báo *Sở giao dịch*, hội nghị các nhà công nghiệp họp tại Khác-cốp đã thông qua quyết nghị sau đây:

1. «Việc thải và mướn công nhân viên hoàn toàn thuộc quyền của các xí nghiệp».

2. «Xô viết đại biểu công nhân can thiệp vào việc quản lý và kiểm soát sản xuất là điều không thể chấp nhận được».

3. «Các xí nghiệp không chi bất kỳ một khoản đài thọ nào để chu cấp và trả lương cho các ủy viên của Xô-viết đại biểu công nhân, của các ban chấp hành và của các công đoàn».

4. «Bất kỳ tăng lương như thế nào đều không thể cải thiện được đời sống công nhân». (*Tin tức Sở giao dịch*, ngày 27 tháng Chín).

Tóm lại, các nhà công nghiệp đã tuyên chiến với công nhân và các tổ chức của họ.

Chẳng cần phải nói rằng cái chính phủ của tên giãn thợ Cô-nô-va-lốp nhất định sẽ lãnh đạo cuộc chiến tranh chống lại công nhân.

Và vì công nhân sẽ không đầu hàng mà không chiến đấu, nên phải có một «người độc tài» và những «phương tiện cưỡng bách».

Đó là điều rất giản đơn dễ hiểu thôi.

Xa-vin-cốp bị coi là phản cách mạng vì đã thảo ra một bản dự án quân sự hóa các xí nghiệp phục vụ quốc phòng.

Cooc-ni-lốp bị kết tội là phản bội vì đã yêu cầu thực hành dự án đó.

Còn đối với một chính phủ «không nói lôi thôi nhiều lời» đã phái đến vùng Đô-ne-txơ một «người độc tài» có quyền vô hạn, được quyền sử dụng «tất cả mọi phương tiện cưỡng bách» để tiến hành chiến tranh chống lại quần chúng công nhân và phá hủy các tổ chức của họ, thì gọi nó là gì?

Về điều này, các ngài bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» có thể nói được gì chăng?

« Con đường Công nhân», số 22,
ngày 28 tháng Chín 1917

Bài báo không ký tên

CÁC NGÀI CỨ VIỆC CHỜ

Đặc điểm tình hình hiện nay là giữa chính phủ và quần chúng nhân dân có một hố sâu không thể vượt qua được, hố sâu này chưa có trong ba tháng đầu của cuộc cách mạng, và đã xuất hiện do cuộc nổi loạn của Cooc-ni-lốp.

Sau khi chiến thắng chế độ Nga hoàng, ngay trong những ngày đầu cách mạng, chính quyền đã rơi vào tay giai cấp tư sản đế quốc. Không phải công nhân và binh sĩ nắm chính quyền mà là một nhúm phần tử đế quốc dân chủ-lập hiến. Làm thế nào mà đã có thể xảy ra tình hình đó, và lúc đó sự thống trị của cái nhúm tư sản ấy thực ra đã dựa vào đâu? Tình hình đó sở dĩ xảy ra là vì công nhân và nhất là binh sĩ đều tin vào giai cấp tư sản và hy vọng liên minh với chúng để có bánh mì và ruộng đất, hòa bình và tự do. Chính trên «lòng tin thiếu suy nghĩ» của quần chúng vào giai cấp tư sản là chỗ dựa lúc đó của sự thống trị của giai cấp tư sản. Liên hiệp với giai cấp tư sản chỉ là biểu hiện của lòng tin ấy và của nền thống trị ấy mà thôi.

Nhưng sáu tháng cách mạng không phải là vô ích. Việc liên hiệp với giai cấp tư sản đã đem lại cho quần chúng nạn đói kém chứ không phải bánh mì, nạn thất nghiệp chứ không phải là tăng lương, những lời hứa hão chứ không phải là ruộng đất, cuộc đấu tranh chống lại Xô-viết chứ không phải là tự do, và cuộc chiến tranh đi đến chỗ làm kiệt quệ nước Nga và sự phản bội của bọn Cooc-ni-lốp ở Tác-nô-pôn và ở Ri-ga, chứ không phải là hòa bình. Cuộc nổi loạn của Cooc-ni-lốp

chẳng qua chỉ là tổng kết kinh nghiệm của sáu tháng liên hiệp, làm nổi bật sự phản bội của bọn dân chủ-lập hiến và những hậu quả nguy hại của chính sách thỏa hiệp với bọn đó.

Tất cả tình hình đó đương nhiên không phải là vô ích. «Lòng tin thiếu suy nghĩ» của quần chúng vào giai cấp tư sản nay đã biến mất. Sự liên hiệp với bọn dân chủ-lập hiến đã nhường chỗ cho việc đoạn tuyệt với bọn đó. Lòng tin vào giai cấp tư sản đã được thay thế bằng lòng căm thù giai cấp ấy. Nền thống trị của giai cấp tư sản không còn chỗ dựa vững chắc nữa.

Đúng là những mưu kế thỏa hiệp của bọn vệ quốc, sự gian lận và giả mạo, việc giúp đỡ của Búc-kê-nen và của bọn dân chủ-lập hiến phái Cooc-ni-lốp cũng vẫn cho phép bọn thỏa hiệp (mặc dù công nhân và binh sĩ công nhiên không tín nhiệm) dựng lên được một chính phủ «mới» của nền chuyên chính tư sản cũ và lôi ra sân khấu bằng phương pháp lừa bịp một thứ liên hiệp đã lỗi thời và quá ư mục nát.

Nhưng, trước hết, đó là một liên hiệp rất ốm yếu; vì sự liên hiệp đó được ký kết trong Cung điện mùa đông, nó chỉ gặp toàn sự phản kháng và công phẫn trong nước thôi.

Hai là, chính phủ đó không vững, vì nó không có cái cơ sở vững chắc là sự tín nhiệm và sự đồng tình của quần chúng, họ chỉ tỏ thái độ căm thù đối với nó.

Do đó mà có một hố sâu không sao vượt nổi giữa chính phủ và cả nước.

Và nếu như chính phủ đó vẫn nắm được chính quyền, nếu như chính quyền đó, kẻ thừa hành ý chí của một thiểu số người, định tâm thống trị đa số người rõ ràng đối địch với nó, thì hiển nhiên nó chỉ có thể tính đến một điều này: dùng bạo lực đối với quần chúng. Một chính phủ như vậy không có và không thể có một chỗ dựa nào khác.

Cho nên không phải ngẫu nhiên mà bước đầu tiên của chính phủ Kê-ren-ski — Cô-nô-va-lốp là đè bẹp Xô-viết Tat-sơ-ken.

Không phải ngẫu nhiên mà chính phủ đó đã tiến hành bóp nghẹt phong trào công nhân ở vùng Đô-ne-txơ bằng cách phái đến đó một «người độc tài» thần bí.

Cũng không phải ngẫu nhiên mà trong phiên họp hôm qua của mình, chính phủ đó đã tuyên chiến với nông dân «phiến động», nó quyết định:

«lập các ủy ban địa phương của Chính phủ lâm thời mà nhiệm vụ *trực tiếp* sẽ là đấu tranh chống tình trạng vô chính phủ và trấn áp những cuộc phiến động». *(Sở giao dịch)*..

Không, tất cả tình hình đó không phải ngẫu nhiên mà có. Không được quần chúng tín nhiệm nhưng vẫn cương quyết nắm giữ chính quyền, nên chính phủ chuyên chính tư sản không thể tồn tại được nếu không có «tình trạng vô chính phủ» và những «phiến động» mà việc trấn áp được dùng để biện minh cho sự tồn tại của nó. Nó nằm mơ thấy những người bôn-sê-vích «đã tổ chức cuộc nổi dậy», hoặc nông dân «cướp phá» đất đai của lãnh chúa, hoặc công nhân viên đường sắt «đã phát động một cuộc bãi công tai hại» khiến cho tiền tuyến không có bánh mì... Nó «cần» như vậy để đẩy nông dân nổi dậy chống lại công nhân, tiền tuyến chống lại hậu phương và do đó mà tạo nên sự cần thiết phải có cuộc can thiệp vũ trang, đặng tạm thời củng cố được địa vị lung lay của nó.

Vì cuối cùng cần phải hiểu rằng một chính phủ mà không được cả nước tín nhiệm, tứ phía đều bị quần chúng căm ghét, thì chỉ có thể là một *chính phủ gây « nội chiến »* mà thôi.

Không phải không có mục đích gì mà tờ *Ngôn luận*, cơ quan nửa chính thức của Chính phủ lâm thời, cảnh cáo chính phủ đó đừng «để cho những người bôn-sê-vích có thể chọn

thời cơ tuyên bố nội chiến», và khuyên chính phủ đó đừng «dung thứ và đợi chờ họ (những người bôn-sê-vích) chọn thời cơ thuận lợi cho một cuộc tổng phát động.» (*Ngôn luận*; thứ tư).

Đúng, những con người đó đều khát máu nhân dân...

Nhưng hy vọng của họ thật hư không và những cố gắng của họ thật là vô ích.

Giác ngộ và có tổ chức, giai cấp vô sản cách mạng tiến lên giành chiến thắng. Đoàn kết một lòng và tin tưởng, nông dân và binh sĩ đều tập hợp xung quanh giai cấp vô sản. Khẩu hiệu: Toàn bộ chính quyền vào tay các Xô-viết! ngày càng vang dội hơn.

Ở Cung điện mùa đông, cái liên hiệp trên giấy... liệu có chống đỡ nổi cuộc tiến công đó không?

Các ngài muốn những người bôn-sê-vích có những hành động phân tán và được phát động quá sớm chăng?

Các ngài cứ việc chờ xem, các ngài Cooc-ni-lốp ạ!

« Con đường công nhân » số 23,
ngày 29 tháng Chín 1917

Xã luận

BÌNH LUẬN ĐẢNG "CÓ THÁI ĐỘ HỒ ĐỒ" VÀ CÁC BINH SĨ NGA

Dưới chế độ Nga hoàng, đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng tuyên bố ầm ĩ khắp mọi nơi rằng phải đem ruộng đất của bọn địa chủ trao cho nông dân. Lúc đó nông dân tín nhiệm bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng ; họ tập hợp chung quanh chúng, coi đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng như đảng của mình, đảng nông dân.

Từ khi chế độ Nga hoàng bị đánh đổ và cách mạng thắng lợi, đây là lúc phải chuyển từ lời nói sang việc làm, phải đem thực hành những «lời nói đẹp đẽ» của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng về vấn đề ruộng đất. Nhưng... (một «chữ nhưng» hay ho), bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã do dự và lắp bắp khuyên nông dân rằng muốn giải quyết vấn đề ruộng đất thì phải đợi Quốc hội lập hiến, nhưng ngày họp Quốc hội lập hiến thì đã bị hoãn lại.

Rõ ràng là la ó về ruộng đất và nông dân thì dễ dàng hơn là thật sự đem ruộng đất trao cho nông dân. Rõ ràng là bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng chỉ «thương xót» nông dân trên đầu lưỡi và, đến lúc phải chuyển từ lời nói sang việc làm, chúng lại thích lẩn tránh và nấp sau Quốc hội lập hiến...

Nông dân đã đối phó lại bằng một phong trào ruộng đất mạnh mẽ, họ tự ý «đoạt lấy» ruộng đất của bọn địa chủ, họ «cưỡng chiếm» tài sản «của người khác», và do đó họ chứng minh rằng họ không tín nhiệm chính sách chờ đợi của bọn xã hội chủ nghĩa-cách mạng.

Các bộ trưởng xã hội chủ nghĩa-cách mạng đã thanh toán xong xuôi nợ nần với nông dân; chúng đã phản ứng bằng cách bắt giam hàng chục và hàng trăm nông dân, ủy viên trong các Ủy ban ruộng đất. Các bộ trưởng xã hội chủ nghĩa-cách mạng bắt giam những nông dân xã hội chủ nghĩa-cách mạng về tội đã đem thực hành những lời hứa hẹn của đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng: đó là tình hình trước mắt chúng ta.

Kết quả là đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng hoàn toàn tan rã, sự tan rã đó đã biểu hiện một cách đặc biệt rực rỡ trong cuộc biểu quyết tại Tiền nghị viện, những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng cánh tả bỏ phiếu *tán thành* trao ngay ruộng đất cho nông dân, và những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng cánh hữu thì bỏ phiếu *chống*, còn cánh giữa và Tséc-nốp, gã Hăm-lét của đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng, đã khôn ngoan *không bỏ phiếu.*

Để trả lời, hàng loạt binh sĩ đã kéo nhau ra khỏi đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng.

Còn một bộ phận binh sĩ chưa ra khỏi đảng đó thì «nài xin với Ban chấp hành trung ương đảng» hãy chấm dứt «thái độ hồ đồ» để cuối cùng đạt tới sự thống nhất của đảng.

Xin các đồng chí nghe đây:

«Hội nghị liên tịch các đại diện của tổ chức quân sự của các trung đoàn và đơn vị đặc biệt ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, Txác-skô-i-ê — Xê-lô, Pê-téc-hốp, v.v..., nhận định rằng trong thời kỳ khó khăn hiện tại của đảng, tất phải căn cứ theo một cương lĩnh tiễu trừ diện mạo hồ đồ của đảng và đoàn kết tất cả các đảng viên có sức sống... đoàn kết đại đa số người trong đảng... hội nghị chủ trương... trao ngay tất cả các ruộng đất có thể trồng trọt được cho các ủy ban ruộng đất quản lý...» *(Sự nghiệp nhân dân).*

Như vậy, vấn đề «*trao ngay* ruộng đất» lại được đặt ra. Chính chung quanh yêu sách này mà các binh sĩ hy vọng đoàn kết được tất cả các «đảng viên có sức sống của đảng» xã hội chủ nghĩa-cách mạng.

Thật là những người ngây ngô! Sau hàng loạt thất bại, họ lại còn một lần nữa muốn cột vào cùng một chiếc xe nhà cách mạng Kam-cốp, người dân chủ-lập hiến Áp-xen-chi-ép và gã «có thái độ hồ đồ» Tséc-nốp!

Các đồng chí binh sĩ, đã đến lúc phải hiểu rõ rằng đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng không tồn tại nữa: hiện nó chỉ còn là một khối người «hồ đồ», trong đó một bộ phận bị hãm vào lập trường Xa-vin-cốp, một bộ phận khác vẫn đứng trong đội ngũ cách mạng, còn bộ phận thứ ba thì giậm chân tại chỗ một cách tuyệt vọng và, trên thực tế, che chở cho bọn Xa-vin-cốp.

Đã đến lúc phải hiểu như vậy và hãy từ bỏ ý đồ muốn liên hợp cái không thể liên hợp được...

NHỮNG KẺ MƯU ĐỒ NẮM CHÍNH QUYỀN

Hôm nay Buốc-txép viết trong tờ *Sự nghiệp chung*[85] của y như sau:

«Ngày nay có thể nói một cách chắc chắn điều này: không hề có cuộc âm mưu Cooc-ni-lốp! Trên thực tế là hoàn toàn khác hẳn: *giữa chính phủ và tướng Cooc-ni-lốp đã từng có một thỏa hiệp nhằm đánh bại bọn bôn-sê-vích!* Điều mà những đại diện của chính phủ hiệp thương với tướng Cooc-ni-lốp, — cuộc đấu tranh chống bọn bôn-sê-vích, — là mong muốn tha thiết nhất của các đại diện các đảng khác nhau: dân chủ cũng như xã hội chủ nghĩa. Từ trước cho đến cái ngày không may 26 tháng Tám, họ đều nhìn nhận Cooc-ni-lốp là vị cứu tinh của mình chống lại nguy cơ bôn-sê-vích sắp tới.»

Buốc-txép viết bằng chữ ngả: Không có «cuộc âm mưu», mà là «thỏa hiệp».

Buốc-txép nói đúng. Về điểm này, y hoàn toàn có lý. Đã từng có một hiệp định được đính ước để tổ chức một cuộc âm mưu chống lại những người bôn-sê-vích, nghĩa là chống

lại giai cấp công nhân, chống lại quân đội và nông dân cách mạng, — đã từng có *một hiệp định để tổ chức một cuộc âm mưu chống lại cách mạng.*

Đó chính là điều mà chúng ta đã nói từ ngày đầu tiên của cuộc nổi loạn Cooc-ni-lốp, có hàng chục và hàng trăm sự kiện sờ sờ trước mắt đã chứng minh cho điều đó; những sự thực bị tiết lộ ra, mà không một ai bác bỏ nổi, đã chứng minh không chút nghi ngờ nào cho điều đó.

Ấy thế mà bọn âm mưu vẫn cứ nắm giữ được chính quyền hoặc gần gũi được với chính quyền. Ấy thế mà vẫn tiếp tục tấn tuồng; người ta giở trò điều tra, người ta giở trò «cách mạng»...

Liên hiệp với bọn âm mưu, chính phủ của cuộc âm mưu, — như mọi người thấy, đó là món quà của các Ngài vệ quốc tặng công nhân và binh sĩ!

« Con đường công nhân » số 23,
ngày 29 tháng Chín 1917

Bài báo không ký tên

MỘT SỰ LIÊN HIỆP TRÊN GIẤY

Người ta nói về sự phá sản kinh tế. Người ta viết về sự phá sản. Để làm sáng-tỏ, người ta khua động cái bóng ma của sự phá sản, thường là có ý ám chỉ đến «chủ nghĩa vô chính phủ» của công nhân. Nhưng chẳng có ai muốn thừa nhận một cách thẳng thắn rằng sự phá sản thường là do bọn tư bản gây ra và cố ý làm cho trầm trọng, bọn chúng là những kẻ đóng cửa xưởng và bắt công nhân phải lâm vào tình trạng thất nghiệp. Về vấn đề này, *Báo của Sở giao dịch* đăng những tin tức đáng chú ý

«Tại thị trấn Páp-lốp-ski, trong tỉnh Mạc-tư-khoa, một vụ xung đột đã nổ ra tại một nhà máy sợi của Công ty Nga — Pháp vì không thi hành bản hợp đồng do tiểu ban quận Ô-rê-khô-vô — Du-i-ê-vô thảo ra dưới sự chủ tọa của bộ trưởng Pơ-rô-cô-pô-vi-tsơ. Nhà máy ước có 4.000 công nhân. Ủy ban công nhân đã báo cho Bộ Lao động biết về tình hình nghiêm trọng đã xảy ra do chủ xí nghiệp từ chối không chịu chấp hành quyết định trọng tài và cố ý làm sút sản xuất. Các cuộc đàm phán đã kéo dài bốn tháng, và hiện nay nhà máy có thể đóng cửa ngày một ngày hai. Về phía mình, ban quản trị nhà máy của Công ty Nga — Pháp đã gửi cho sứ quán Pháp một bản tuyên bố trong đó ban quản trị khẳng định rằng công nhân từ chối không chịu chấp hành quyết định trọng tài và hăm dọa sẽ có những hành vi quá khích và phá phách. Sứ quán Pháp đã đề nghị Bộ Ngoại giao giúp đỡ để giải quyết vụ xung đột.»

Thực ra, cái gì đã xảy ra vậy? Người ta nhận thấy rằng «ban quản trị nhà máy» và «sứ quán Pháp» đã vu khống công nhân để minh oan cho tên tư bản đóng cửa giãn thợ. Xin các đồng chí hãy nghe đây:

«Vụ đó đã được chuyển đến ủy viên Mạc-tư-khoa của Bộ Lao động; ủy viên này, sau khi điều tra tại chỗ, đã báo cho Bộ Lao

động biết rằng *ban quản trị nhà máy đã một mực lẩn tránh không chịu chấp hành những quyết định trọng tài*. Bản báo cáo của ủy viên Mạc-tư-khoa của Bộ Lao động đã được chuyển đến Bộ Ngoại giao.»

Người ta nhận thấy rằng ngay cả ủy viên của một bộ phận cách mạng cũng buộc phải cho là công nhân có lý.

Nhưng không phải đã hết đâu. Cũng tờ *Báo của Sở giao dịch* đó cho biết một trường hợp khác còn hay hơn nữa.

«Từ Mạc-tư-khoa, người ta thông báo cho Bộ Lao động rằng ở nhà máy A.V. Smia-nốp, ban quản trị nhà máy đã báo trước ý định đóng cửa nhà máy gồm có 3.000 công nhân, vì thiếu nguyên liệu và nhiên liệu, và cũng vì cần thiết phải tiến hành những sửa chữa quan trọng. Một hội đồng gồm các đại diện của «Công ty nhiên liệu Mạc-tư-khoa» và của hội nghị các nhà máy ở Mạc-tư-khoa đã cùng với ủy ban công nhân của nhà máy ấy tiến hành điều tra nhà máy và đã kết luận rằng những lý do nêu ra để chứng minh cho việc đóng cửa nhà máy là vô căn cứ, vì nhà máy có khá nhiều nguyên liệu và công việc sữa chữa có thể tiến hành mà không gián đoạn công việc của nhà máy. Sau đó, *công nhân đã bắt giam chủ xí nghiệp. Hội đồng tự trị địa phương đã chủ trương niêm phong nhà máy*. Ban chấp hành Pốt-rốp-scơ và ủy viên quận của Chính phủ lâm thời đều tham gia giải quyết vụ xung đột.»

Sự thật là như thế.

Những người thỏa hiệp xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích công bố ầm ĩ lên rằng cần thiết phải có một sự liên hiệp với những lực lượng «đầy sức sống» của đất nước, rõ ràng là muốn ám chỉ đến những nhà công nghiệp ở Mạc-tư-khoa. Và lần nào cũng vậy, họ đều nhấn mạnh rằng đây không phải là một sự liên hiệp trên miệng ở Cung điện Mùa đông mà là một sự liên hiệp thực tế trong đất nước...

Chúng tôi xin hỏi:

Liệu có thể có một sự liên hiệp thực sự giữa bọn chủ cố ý làm cho nạn thất nghiệp thêm trầm trọng và những công

nhân đã tiến hành bắt giam chúng với sự giúp sức đầy thiện ý của các ủy viên của Chính phủ lâm thời được không?

Liệu có những giới hạn nào không, cho sự ngu xuẩn của bọn ba hoa «cách mạng» là những kẻ không ngừng tán dương sự liên hiệp với bọn chủ phạm tội ác đóng cửa giãn thợ?

Liệu những kẻ tôn sùng một cách lố bịch sự liên hiệp, có tưởng nghĩ được rằng hiện nay không thể có được bất cứ một sự liên hiệp nào, nếu đó không phải là một sự liên hiệp trên giấy như sự liên hiệp đã được kết ước giữa các bức tường của Cung điện Mùa đông và biết trước là sẽ thất bại?

«Con đường công nhân» số 24,
ngày 30 tháng Chín 1917

Bài báo không ký tên

BÌNH LUẬN
NÔNG THÔN ĐANG ĐÓI

Hôm nay mọi người đều nói đến nạn khủng hoảng lương thực ở thành phố. Như một bóng ma, «bàn tay xương xẩu» của nạn đói bay lượn trên các thành phố. Nhưng chẳng ai muốn thừa nhận rằng nạn đói lan cả đến nông thôn. Chẳng ai muốn hiểu rằng chính nạn đói hiện đang gây ra một nửa những «cuộc phiến động nông dân» và một nửa những «cuộc bạo động».

Dưới đây là bức thư của một nông dân nói về các «cuộc phiến động nông dân»:

«Tôi xin các ông giải thích cho chúng tôi, «bọn dân ngu khu đen», biết rõ lý do của các «cuộc bạo động». Có lẽ các ông cho đó là sự nghiệp của bọn vô lại, bọn du đãng và bọn nghèo khổ say rượu, nhưng các ông hơi lầm một chút. Đó không phải là bọn du đãng, cũng không phải là bọn nghèo khổ say rượu, mà là những người say đói. Tôi xin nói với các ông, chẳng hạn, về quận Mu-rôm, tổng A-rê-phi-nô. Tại đây, người ta muốn làm cho chúng tôi chết đói. Hàng tháng người ta cho chúng tôi mỗi người được 5 li-vơ-rơ bột. Các ông thử nghĩ xem và thử đặt mình vào địa vị chúng tôi. Như vậy thì sống sao nổi? Những cuộc bạo động là hành vi không những của những người say rượu mà còn là của chúng tôi, tức là những người «say đói» (*Báo của Sở giao dịch*).

Lũ chó rách trong những chuồng chó tư sản thuộc báo *Ban ngày* và báo *Ý chí Nga* không ngừng sủa lên rằng nông thôn giàu có, nông dân sung túc, và vân vân. Nhưng có những sự kiện không thể bác bỏ được xác nhận là có nạn đói và tình trạng kiệt quệ của nông thôn, là cái bệnh hoại huyết, và nhiều bệnh khác do

thiếu ăn mà ra. Chúng ta càng đi lại càng thấy tình hình nông thôn đang trầm trọng thêm; vì đáng lẽ đem lại bánh mì cho nông thôn, chính phủ Kê-ren-ski — Kê-nô-va-lốp lại chuẩn bị những cuộc chinh phạt mới, trong khi đó mùa đông sắp đến hứa hẹn với nông dân những thử thách mới, còn gay go hơn nữa.

Cũng người nông dân đó viết:

«Chẳng bao lâu nữa, mùa đông sẽ đến, các sông sẽ đóng băng, và lúc đó chúng tôi chỉ còn có cách chết đói. Chúng tôi ở xa mọi ga xe lửa. Chúng tôi sẽ đi ra tỉnh để kiếm bánh mì. Các ông cứ gọi chúng tôi bằng cái tên gì tùy ý các ông, nhưng chúng tôi buộc phải làm như vậy vì đói». *(Báo của Sở giao dịch)*

Câu chuyện này của một nông dân thật là hùng hồn.

Bọn thỏa hiệp xã hội chủ nghĩa-cách mạng và men-sê-vích đã tán tụng om sòm những kết quả cứu nguy của sự liên hiệp và của chính phủ liên hiệp. Hiện nay chúng ta có một khối «liên hiệp» và một chính phủ «liên hiệp». Xin hỏi:

Vậy thì đâu là những kết quả cứu nguy của chính phủ đó?

Ngoài những cuộc chinh phạt, chính phủ đó còn có thể đem lại gì cho nông thôn bị đói?

Liệu các ngài thỏa hiệp có hiểu rằng bức thư không ác ý của người nông dân đã lên án dứt khoát sự liên hiệp do chúng đã mưu mô sắp đặt?

NẠN ĐÓI TRONG CÁC NHÀ MÁY

Những vùng công nghiệp phải chịu đựng những thử thách còn gay go hơn nữa. Nạn đói đã nhiều lần đến với dân cư công nghiệp, lần này thì tàn phá dữ dội hơn bao giờ hết. Trước chiến tranh, mỗi năm nước Nga xuất khẩu từ 400 đến 500 triệu pút lúa mì; từ khi có chiến tranh, nước Nga không nuôi nổi những

công nhân của mình nữa. Nhà máy ngừng chạy, công nhân thì bỏ công bỏ việc vì ở các vùng công nghiệp không có bánh mì, không có thực phẩm.

Dưới đây là tin tức nhận được từ các địa phương khác nhau:

«Người ta điện từ Su-i-a rằng công việc xẻ gỗ trong toàn quận đã đình lại. Bánh mì thiếu. Vì không có thực phẩm cho công nhân, nhà máy lọc đường Kô-ri-u-cốp-ke có cơ bị đóng cửa. Củ cải đường bắt đầu bị thối. Một vạn hai nghìn người sống dựa vào nhà máy sợi và dệt I-ác-txê-vô (tỉnh Xmô-len-scơ) đang lâm vào một tình cảnh bế tắc. Các kho dự trữ bột mì và bột gạo đều khô kiệt hoàn toàn. Ủy ban lương thực tỉnh bất lực không giúp đỡ được gì hết. Vì không có gì ăn, công nhân đã bắt đầu nhốn nháo. Những cuộc bạo động tất không tránh khỏi. Hội đồng các công nhân kỳ cựu của công ty nhà máy làm giấy Cúp-si-nốp (tỉnh Tve) điện: công nhân bị dồn đến chỗ đói. Đâu đâu người ta cũng từ chối không cho lúa mì. Chúng tôi yêu cầu được giúp đỡ tức khắc. Ban giám đốc công ty nhà máy Mô-rô-kin, ở Vit-su-ga, điện: vấn đề thực phẩm có tính chất nguy ngập. Công nhân bị đói và nhốn nháo. Cần phải có những biện pháp khẩn cấp để bảo đảm vấn đề lương thực. Ủy ban công xưởng của công ty ấy đã gửi cho bộ bức điện sau đây: chúng tôi khẩn thiết yêu cầu bộ cấp tốc gửi bột mì cho công nhân vì nạn đói đã bắt đầu.»

Sự thật là như vậy.

Các vùng nông nghiệp phàn nàn kêu ca là nhận được quá ít những sản phẩm của các vùng công nghiệp. Bởi vậy các vùng nông nghiệp không cung cấp lúa mì cho các vùng công nghiệp nữa. Nhưng nếu các vùng công nghiệp thiếu bánh mì thì công nhân bỏ nhà máy, công việc trong ngành công nghiệp bị giảm sút và vì vậy, số lượng sản phẩm cung cấp cho nông thôn lại càng bị giảm sút, do đó số lượng lúa mì cung cấp cho nhà máy cũng bị giảm sút thêm, nạn đói lại thêm trầm trọng và nhiều công nhân khác bỏ nhà máy.

Xin hỏi:

Làm thế nào thoát khỏi cái vòng luẩn quẩn đó, cái gọng kìm đó đang bóp nghẹt công nhân và nông dân?

Ngoài bọn «độc tài» khét tiếng mà chính phủ bí mật gửi đến các vùng công nghiệp bị đói thì, về vấn đề đó, cái chính phủ gọi là liên hiệp có thể đề nghị được gì?

Liệu các ngài thỏa hiệp có hiểu rằng giai cấp tư sản đế quốc được các ngài luôn luôn ủng hộ, đã đưa nước Nga đến con đường bế tắc, mà chỉ có thể ra khỏi bằng cách chấm dứt cuộc chiến tranh cướp bóc, hay không?

«Con đường công nhân» số 26,
ngày 3 tháng Mười 1917

Bài báo không ký tên

HỌ ĐÃ TỰ ĐÁNH LẠI MÌNH

Cách đây ít lâu, ở Ta-sơ-ken có xảy ra một việc «hết sức bình thường» như «nhiều việc xảy ra» hiện nay ở Nga. Theo lô-gích cách mạng của tình hình, công nhân và binh sĩ Ta-sơ-ken đã tỏ ra không tín nhiệm Ủy ban chấp hành Xô-viết cũ, và sau khi bầu ra một Ủy ban cách mạng mới, họ đã bãi miễn các nhà đương cục thuộc phái Cooc-ni-lốp, đã thay thế bằng những người khác và đã nắm chính quyền. Thế cũng đủ để cho những anh hùng rơm trong Chính phủ lâm thời tuyên chiến với Xô-viết «vô chính phủ» Ta-sơ-ken. Sự thật xác nhận rằng đa số trong Xô-viết là xã hội chủ nghĩa-cách mạng chứ không phải là vô chính phủ, điều đó đúng. Nhưng đối với những «kẻ đi bình định» trong Chính phủ lâm thời thì có cần gì?

Còn các Hăm-lét xã hội chủ nghĩa-cách mạng của báo *Sự nghiệp Nhân dân* lăng xăng chung quanh Kê-ren-ski, thì họ đã nghiêm nghị lên án Xô-viết Ta-sơ-ken là «phản cách mạng», họ yêu cầu các người xã hội chủ nghĩa-cách mạng rút khỏi Xô-viết đó và khẳng định sự cần thiết phải có «trật tự cách mạng» ở Tuyếc-ke-stan.

Thậm chí cả Ban chấp hành trung ương rất già nua kia cũng thấy cần phải trở mặt với những người bất hạnh ở Ta-sơ-ken...

Chỉ có đảng ta là kiên quyết ủng hộ đến cùng Xô-viết cách mạng Ta-sơ-ken chống lại những cuộc tiến công phản cách mạng của chính phủ và tay sai.

Vậy kết quả ra sao?

Tất cả mới có vài tuần, «những tình cảm cuồng nhiệt đã dịu xuống» và hôm qua một đại biểu từ Ta-sơ-ken đến kể lại cho chúng ta nghe câu chuyện thật về «vụ xảy ra» ở Ta-sơ-ken. Té ra là, bất chấp những mưu kế phản cách mạng của bọn tay sai của Chính phủ lâm thời, những con người ở Ta-sơ-ken đã trung thực làm tròn nghĩa vụ cách mạng của mình.

Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát đã *nhất trí* thông qua một kiến nghị tín nhiệm các đồng chí Ta-sơ-ken và, nhân danh «tất cả các nhóm, Xô-viết đó tuyên bố hoàn toàn sẵn sàng ủng hộ những yêu sách chính đáng của phái dân chủ cách mạng Ta-sơ-ken». Trong việc giải thích lý do biểu quyết, Si-rô-cô-va đã nhân danh đảng xã hội chủ nghĩa-cách mạng tuyên bố đảng này sẽ bỏ phiếu tán thành nghị quyết bôn-sê-vích.

Còn việc những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng rút khỏi Xô-viết Ta-sơ-ken, «tính chất phản cách mạng» của Xô-viết đó, « thái độ hèn hạ» của nó, thì sao?

Bây giờ, tất cả đều bị lãng quên...

Được thôi! Chúng ta hoan nghênh cái «bước chuyển biến» đó của những người xã hội chủ nghĩa-cách mạng : thà chậm còn hơn không.

Nhưng liệu các lãnh tụ của báo *Sự nghiệp Nhân dân* có hiểu rằng cách đây mười lăm ngày, khi quay lưng lại một cách hèn nhát với Xô-viết Ta-sơ-ken, họ đã vô tình tự đánh lại mình không?

« Con đường công nhân » số 27,
ngày 4 tháng Mười 1917

Bài báo không ký tên

CUỘC ÂM MƯU CHỐNG LẠI CÁCH MẠNG

Buốc-txép vừa viết trên báo *Sự nghiệp chung* rằng «không có *cuộc âm mưu* Cooc-ni-lốp», «chỉ có một *thỏa hiệp*» giữa Cooc-ni-lốp và chính phủ Kê-ren-ski để hoàn toàn trừ những người bôn-sê-vích và các Xô-viết nhằm thiết lập một chế độ độc tài quân sự. Để chứng thực cho ý kiến của mình, Buốc-txép đăng trên báo *Sự nghiệp chung* số 6 một «bản thuyết minh» của Cooc-ni-lốp, gồm một loạt những văn kiện thuật lại âm mưu đã qua. Mục đích trực tiếp của tất cả hành vi đó của Buốc-txép là tạo ra một không khí có lợi cho Cooc-ni-lốp và làm cho không thể đưa Cooc-ni-lốp ra xét xử được.

Chúng tôi không hề coi tài liệu của Cooc-ni-lốp là đầy đủ mọi mặt được. Trừ việc hắn cố gắng hòng thoát khỏi tội phản bội ra, hắn còn hết sức giữ gìn không nêu lên những nhân vật và tổ chức khác nhau có dính líu đến cuộc âm mưu, và nhất là một số đại diện các đại sứ quán làm việc trực tiếp tại Đại bản doanh, là những kẻ, theo như lời khai của các người làm chứng, đóng một vai trò hoàn toàn không phải là thứ yếu. Cũng nên chú ý rằng «bản thuyết minh» của Cooc-ni-lốp đã qua tay tên mật thám Buốc-txép và tên này đã bỏ đi những đoạn có lẽ rất quan trọng. Dù sao, về mặt tài liệu, «bản thuyết minh» vẫn có một giá trị lớn. Và chừng nào chưa có những bằng chứng trọng yếu tương đương đối lập lại, thì chúng tôi vẫn lấy «bản thuyết minh» đó làm bằng chứng.

Bởi thế chúng tôi thấy cần phải bàn luận với bạn đọc về văn kiện đó.

BỌN CHÚNG LÀ AI?

Ai làm cố vấn và quân sư cho Cooc-ni-lốp, ai là những kẻ được Cooc-ni-lốp gửi gắm trước hết những ý đồ mưu phản của hắn?

Cooc-ni-lốp viết: Tôi muốn mời M. Rốt-di-an-cô, hoàng thân G. Lvốp và P. Mi-li-u-cốp tham gia cuộc thảo luận về tình hình đất nước và về các biện pháp phải tiến hành để cứu đất nước và quân đội khỏi bị tan rã hoàn toàn. Các vị đó đã nhận được điện yêu cầu đến Đại bản doanh chậm lắm là vào ngày 29 tháng Tám».

Theo lời thú nhận của chính Cooc-ni-lốp, thì đấy là những cố vấn chủ yếu.

Nhưng chưa phải hết đâu. Ngoài các cố vấn và quân sư, còn có những người cộng tác chính mà Cooc-ni-lốp đặt hy vọng của mình vào, mà hắn tính toán dựa vào, và muốn cùng với chúng thực hiện âm mưu của hắn.

Xin các bạn lắng nghe:

«Người ta phác ra một dự án về «Hội đồng quốc phòng», chủ tịch là Tổng tư lệnh, phó chủ tịch là Kê-ren-ski, cùng với Xa-vin-cốp, tướng A-léc-xê-i-ép, đô đốc Côn-tsắc và Phi-lô-nen-cô. Hội đồng quốc phòng này *phải thực hiện một nền chuyên chính tập thể*, vì việc thiết lập chế độ độc tài cá nhân đã được thừa nhận là không tốt. Còn các chức vị bộ trưởng khác thì do các Ngài Tát-ta-mi-sép, Tơ-rê-ti-a-cốp, Pốt-rốp-ski, I-nha-ti-ép, A-la-đin, Pơ-lê-kha-nốp, Lvốp và Da-vô-i-cô đảm nhiệm».

Đấy là cái bè lũ bọn đồng mưu đáng tôn kính làm quân sư cho Cooc-ni-lốp và được Cooc-ni-lốp làm quân sư cho; cái bè lũ đó đã bí mật hội đàm với Cooc-ni-lốp mà nhân dân không hay và đã hoan hô Cooc-ni-lốp tại hội nghị Mạc-tư-khoa. *Mi-li-u-cốp*, thủ lĩnh đảng tự do nhân dân; *Rốt-di-an-cô*, thủ lĩnh hội đồng các nhà hoạt động xã hội; *Tơ-rê-ti-a-cốp*, thủ

lĩnh các nhà công nghiệp; *Kê-ren-ski*, thủ lĩnh phái vệ quốc có khuynh hướng xã hội chủ nghĩa-cách mạng; *Pơ-lê-kha-nốp*, quân sư của phái vệ quốc có khuynh hướng men-sê-vích; *A-la-đin*, phái viên của một công ty không biết tên ở Luân-đôn: đó, bọn chúng đấy, những kẻ trước kia là hy vọng và ước mơ của tập đoàn Cooc-ni-lốp, là linh hồn và trụ cột của phe phản cách mạng.

Hy vọng rằng lịch sử sẽ không quên chúng, và những người đương thời với chúng sẽ đối xử thích đáng với chúng.

NHỮNG MỤC ĐÍCH CỦA CHÚNG

Mục đích của chúng đều «giản đơn và rõ ràng»: «nâng cao sức chiến đấu của quân đội» và «chỉnh đốn hậu phương» để «cứu vãn nước Nga».

Để nâng cao sức chiến đấu của quân đội, *Cooc-ni-lốp* viết:

«Tôi đã chỉ ra rằng cần phải đem áp dụng lại tức khắc đạo luật về án tử hình trên các chiến trường».

Để chỉnh đốn hậu phương, Cooc-ni-lốp viết tiếp:

«Tôi đã chỉ ra rằng nhất thiết phải mở rộng việc áp dụng đạo luật về án tử hình và các tòa án quân sự cách mạng vào các vùng nội địa, xuất phát từ ý nghĩ rằng muốn hồi phục lại sức chiến đấu của quân đội thì không có biện pháp nào sẽ đem lại kết quả mong muốn cả, chừng nào mà quân đội còn nhận được từ hậu phương không phải là những đội quân tiếp viện mà là một bầy lính vô kỷ luật, không được huấn luyện về quân sự và bị tuyên truyền tiêm nhiễm.»

Nhưng chưa phải đã hết đâu. Theo Cooc-ni-lốp, «muốn đạt được những mục đích chiến tranh»... cần phải có ba đạo quân: «trong các chiến hào, trong các nhà máy ở hậu phương và trên các đường sắt». Nói cách khác: «cần phải» mở rộng «kỷ luật» quân sự với tất cả những hậu quả của nó vào các

nhà máy làm việc cho quốc phòng và vào ngành đường sắt, nghĩa là «cần phải» quân sự hóa các nhà máy và ngành đường sắt.

Như thế là, án tử hình ngoài mặt trận, án tử hình ở hậu phương, quân sự hóa các nhà máy và ngành đường sắt, biến đất nước thành một doanh trại «quân sự» và, bao trùm lên tất cả, là chế độ độc tài quân sự dưới quyền Cooc-ni-lốp: đó là những mục đích mà bè lũ bọn âm mưu nhằm đạt tới. Các mục đích đó đã được trình bày trong một «báo cáo» đặc biệt, từng nổi tiếng ngay cả trước khi họp Hội nghị Mạc-tư-khoa. Người ta lại thấy những mục đích đó trong các bức điện và «bản thuyết minh» của Cooc-ni-lốp, gọi là «những yêu sách của Cooc-ni-lốp».

Chính phủ Kê-ren-ski có biết các «yêu sách» đó không?

— Có biết, điều đó không thể chối cãi được.

Chính phủ Kê-ren-ski có tán thành Cooc-ni-lốp không?

— Hiển nhiên là có.

Cooc-ni-lốp nói:

«Sau khi ký vào một bản báo cáo chung về những biện pháp cần thiết để chỉnh đốn quân đội và hậu phương, — báo cáo này đã được các Ngài Xa-vin-cốp và Phi-lô-nen-cô ký rồi —, tôi đã đưa trình bản báo cáo chung đó trước một hội nghị không chính thức của Chính phủ lâm thời, gồm có các Ngài Kê-ren-ski, Nê-cơ-rát-xốp và Tê-rê-tsen-cô. Sau khi xem xét báo cáo, người ta tuyên bố với tôi rằng chính phủ đã tán thành tất cả các biện pháp do tôi đề nghị, nhưng việc áp dụng các biện pháp đó còn tùy ở tốc độ thi hành các biện pháp của chính phủ».

Xa-vin-cốp cũng nói như vậy khi y tuyên bố ngày 24 tháng Tám với Cooc-ni-lốp: «Những yêu sách của ngài sẽ được Chính phủ lâm thời thỏa mãn trong một thời hạn ngắn».

Đảng tự do nhân dân có biết những mục đích của Cooc-ni-lốp không?

— Có biết, điều đó không thể chối cãi được.

Đảng đó có đồng tình với Cooc-ni-lốp không ?

— Hiền nhiên là có. Thật vậy, cơ quan trung ương của đảng tự do nhân dân, tờ *Ngôn luận*, đã công nhiên tuyên bố rằng nó «hoàn toàn tán thành những lý tưởng của tướng Cooc-ni-lốp».

Đảng ta đã có lý khi khẳng định rằng đảng tự do nhân dân là một đảng chuyên chính tư sản.

Đảng ta đã có lý khi khẳng định rằng chính phủ Kê-ren-ski là một bức bình phong để che đậy cái chuyên chính kiểu đó.

Ngày nay, khi phái Cooc-ni-lốp đã hoàn hồn sau cái đòn đánh đầu tiên, thì bọn âm mưu đang nắm chính quyền lại bắt đầu nói đến «nâng cao sức chiến đấu của quân đội» và «chỉnh đốn hậu phương».

Công nhân và binh sĩ không được quên rằng «nâng cao sức chiến đấu của quân đội» và «chỉnh đốn hậu phương» có nghĩa là án tử hình ở hậu phương và ngoài tiền tuyến.

CON ĐƯỜNG CỦA CHÚNG

Con đường của chúng cũng «giản đơn và rõ ràng» như những mục đích của chúng. Đó là tiêu diệt triệt để chủ nghĩa bôn-sê-vích, giải tán các Xô-viết, tổ chức Pê-tơ-rô-gơ-rát thành một vùng quân sự đặc biệt và giải giáp Cơ-rôn-stát. Tóm lại, đè bẹp cách mạng. Chính vì thế mà cần có binh đoàn kỵ binh thứ 3. Chính vì thế mà cần có sư đoàn ác ôn.

Dưới đây là lời nói của Xa-vin-cốp, sau khi trao đổi với Cooc-ni-lốp về ranh giới cần ấn định cho vùng quân sự Pê-tơ-rô-gơ-rát. Y nói với Cooc-ni-lốp:

— «La-vơ-rơ Ghê-oóc-ghi-ê-vi-tsơ, như vậy là những yêu sách của ngài sẽ được Chính phủ lâm thời thỏa mãn trong một thời hạn ngắn; nhưng chính phủ lo ngại rằng do đó mà ở Pê-tơ-rô-gơ-rát có thể xảy ra những sự rắc rối nghiêm trọng. Chắc ngài cũng biết

ở Pê-rơ-rô-gơ-rát người ta đang đề phòng một hành động nghiêm trọng của bọn bôn-sê-vích phỏng chừng vào ngày 28 hoặc 29 tháng Tám. Việc công bố những yêu sách của ngài, — các yêu sách đó sẽ được đem thực hành thông qua Chính phủ lâm thời —, đương nhiên sẽ thúc đầy cuộc biểu tình của bọn bôn-sê-vích. Mặc dù chúng ta có đầy đủ quân đội, nhưng chúng ta không thể hoàn toàn tin cậy vào quân đội được. Vả lại người ta chưa biết thái độ sau này ra sao của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ đối với đạo luật mới. Thậm chí Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ có thể đối lập với chính phủ, và, trong trường hợp này, chúng ta không thể tin cậy vào quân đội của chúng ta được. Vì vậy tôi yêu cầu ngài chỉ thị cho binh đoàn kỵ binh thứ 3 đến cuối tháng Tám phải tiến về Pê-tơ-rô-gơ-rát và thuộc quyền sử dụng của Chính phủ lâm thời. Trong trường hợp cuộc biểu tình, ngoài bọn bôn-sê-vích ra, còn bao gồm những ủy viên của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, thì chúng ta cần phải hành động chống lại cả bọn chúng nữa».

Ngoài ra, Xa-vin-cốp còn nói rằng hành động phải cực kỳ kiên quyết và không thương xót. Tướng Cooc-ni-lốp đã trả lời rằng hắn « không nghĩ đến một hành động nào khác. Cuộc biểu tình của bọn bôn-sê-vích và Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ mà phải xảy ra thì cuộc biểu tình đó sẽ bị đàn áp một cách cực kỳ kiên quyết ».

Về việc áp dụng trực tiếp các biện pháp đó, Cooc-ni-lốp đã trao «hai sứ mạng» cho tướng Cơ-rư-mốp, tư lệnh binh đoàn kỵ binh thứ 3 và sư đoàn địa phương:

1. «Trong trường hợp ông nhận được ở tôi (Cooc-ni-lốp) hoặc trực tiếp tại chỗ những tin tức về sự khởi đầu cuộc biểu tình của bọn bôn-sê-vích, thì ông hãy tiến tức khắc về Pê-tơ-rô-gơ-rát với binh đoàn kỵ binh của ông, hãy chiếm lấy thành phố, hãy tước vũ khí những đơn vị bộ đội nào thuộc doanh trại bảo vệ thành phố, có thể sẽ hưởng ứng cuộc phát động bôn-sê-vích, hãy tước vũ khí nhân dân và giải tán các Xô-viết.

2. Một khi sứ mạng này được hoàn thành, tướng Cơ-rư-mốp sẽ phái một lữ đoàn, có trang bị trọng pháo tới Ô-ra-ni-en-ba-um, và lúc đến nơi, sẽ đòi doanh trại Cơ-rôn-stát phải giải giáp pháo đài và dời sang đất liền.

Ngày 8 tháng Tám, việc giải giáp pháo đài Cơ-rôn-stát và thoái triệt doanh trại Cơ-rôn-stát được chủ tịch nội các đồng ý, và bản báo cáo của Bộ tổng tham mưu Hải quân về vấn đề đó cùng với quyết định của Chủ tịch nội các đã được gửi đến tham mưu trưởng của Tổng tư lệnh, kèm theo một bức thư của đô đốc Mác-xi-mốp.»

Đấy là con đường đã đi của tập đoàn bọn âm mưu chống lại cách mạng và những thành quả của cách mạng.

Chẳng những chính phủ Kê-ren-ski biết tất cả cái kế hoạch hiểm độc đó, mà bản thân chính phủ Kê-ren-ski còn tham gia thảo ra và muốn cùng phối hợp với Cooc-ni-lốp để thực hiện kế hoạch đó nữa.

Xa-vin-cốp, hồi ấy còn là bộ trưởng Bộ quốc phòng, đã nói lên điều đó không úp mở gì, và lời tuyên bố của hắn tất cả mọi người đều biết và vẫn chưa được một ai cải chính.

Lời tuyên bố đó như sau:

«Để cải chính lại cho đúng với lịch sử, tôi tự nhận có nghĩa vụ phải tuyên bố rằng tôi đã thừa lệnh Chủ tịch nội các yêu cầu ông (tức Coóc-ni-lốp) điều tới một binh đoàn kỵ binh nhằm đảm bảo việc chấp hành lệnh giới nghiêm ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và đàn áp mọi ý đồ phản nghịch chống lại Chính phủ lâm thời, bất cứ từ nơi nào đến...»

Thế là rõ ràng rồi.

Đảng dân chủ-lập hiến có biết kế hoạch Cooc-ni-lốp không?

— Có biết, điều đó không thể chối cãi được.

Thật vậy, ngay trước hôm nổ ra cuộc phiến loạn Cooc-ni-lốp, tờ *Ngôn luận*, cơ quan trung ương của đảng đó, đã cố tình gieo rắc những tin đồn có tính chất khiêu khích về một «cuộc nổi loạn bôn-sê-vích», *bằng cách như vậy mà mở đường* cho Cooc-ni-lốp chiếm lấy Pê-tơ-rô-gơ-rát và Cơ-rôn-stát.

Thật thế, theo «bản thuyết minh» của Cooc-ni-lốp, Ngài Mắc-la-cốp, một *đại diện* của đảng dân chủ-lập hiến, đã tham gia «với tư cách cá nhân» tất cả các cuộc đàm phán giữa Xa-vin-cốp và Cooc-ni-lốp về kế hoạch chiếm đóng Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Cứ như những điều mà người ta biết, thì hồi đó Mắc-la-cốp không có một cương vị chính thức nào trong Chính phủ lâm thời hoặc là trực thuộc Chính phủ lâm thời: vậy thì với tư cách gì y lại có thể tham gia các cuộc đàm phán đó, nếu không phải là với tư cách là đại diện của đảng y?

Sự thật là như vậy.

Đảng ta đã có lý khi khẳng định rằng chính phủ Kê-ren-ski là một chính phủ phản cách mạng tư sản dựa vào tập đoàn Cooc-ni-lốp và chỉ khác tập đoàn Cooc-ni-lốp ở chỗ có một sự «do dự mập mờ» nào đó.

Đảng ta đã có lý khi khẳng định rằng những sợi dây tư tưởng và chính trị của phe phản cách mạng đều dẫn đến Ban chấp hành trung ương đảng dân chủ-lập hiến.

Nếu kế hoạch phản cách mạng của bọn âm mưu ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và Mô-hi-lép đã thất bại, thì đó không phải là lỗi ở Kê-ren-ski và Cooc-ni-lốp, ở Mắc-la-cốp và Xa-vin-cốp, mà là ở chính ngay các Xô-viết đó mà chúng đã chuẩn bị để «giải tán» và rõ ràng là chúng không đủ sức để chống chọi lại.

Ngày nay phái Cooc-ni-lốp đã hồi phục lại và đã len lỏi vào chính quyền nhờ sự giúp đỡ của bọn thỏa hiệp, thì vấn đề đấu tranh chống lại các Xô-viết lại được đề ra. Công nhân và binh sĩ không được quên rằng nếu họ không ủng hộ các Xô-viết trong cuộc đấu tranh chống lại chính phủ của phái Cooc-ni-lốp, thì họ có cơ rơi xuống dưới gót sắt của chế độ độc tài quân sự.

CHUYÊN CHÍNH CỦA GIAI CẤP TƯ SẢN ĐẾ QUỐC

Thế nào là nền «chuyên chính tập thể» mà bọn âm mưu chống lại cách mạng là Cooc-ni-lốp và Mi-li-u-cốp, A-la-đin và Phi-lô-nen-cô, Kê-ren-ski và hoàng thân Lvốp, Rốt-di-an-cô

và Xa-vin-cốp mưu đồ kiến lập? Chúng muốn đem lại cho nền chuyên chính đó những hình thức chính trị gì?

Chúng cần đến những thiết chế chính trị gì để kiến lập và tổ chức nền «chuyên chính tập thể»?

Hãy để cho các tài liệu nói lên.

«Tướng Cooc-ni-lốp có hỏi Phi-lô-nen-cô xem Phi-lô-nen-cô có cho rằng lối thoát duy nhất đối với tình hình trầm trọng đã xảy ra, là tuyên bố một nền chuyên chính quân sự không.

Phi-lô-nen-cô trả lời rằng nếu thiết thực tưởng nghĩ đến một nhà độc tài, thì trong điều kiện hiện tại, không thể dự kiến ai khác ngoài tướng Cooc-ni-lốp. Phi-lô-nen-cô đã phản đối chế độ độc tài cá nhân với lý lẽ sau đây: bản thân tướng Cooc-ni-lốp cũng không nắm được đầy đủ tình hình chính trị, vì thế chế độ độc tài của tướng Cooc-ni-lốp có lẽ sẽ gây nên một triều đại mà người ta đồng thanh gọi là một bè đảng điều khiển công việc quốc gia. Các giới dân chủ và cộng hòa có lẽ sẽ phản đối việc đó, và, do đó, phản đối chế độ độc tài cá nhân.

Tướng Cooc-ni-lốp: Vậy phải làm gì, vì chính phủ không áp dụng một biện pháp nào?

Phi-lô-nen-cô: Có thể tìm một lối thoát trong việc thành lập một Viện đốc chính. Tuyệt đối cần phải thành lập trong chính phủ một phòng quân sự hạn chế, tham gia phòng quân sự hạn chế đó phải là những người có tính cương nghị phi thường; phòng đó, có thể gọi là «Hội đồng quốc phòng» hoặc là tên khác, — cái đó không quan hệ gì, — nhất định sẽ bao gồm Kê-ren-ski, tướng Cooc-ni-lốp và Xa-vin-cốp. Phòng hạn chế đó phải ấn định nhiệm vụ đầu tiên của mình là bảo vệ đất nước. Dưới hình thức đó, đề án đốc chính phải được chính phủ thông qua.

Cooc-ni-lốp: Ông nói có lý. Tuyệt đối cần phải có một Viện đốc chính, và càng sớm càng tốt...» *(Thời mới)*.

Và hãy xem sau đây nữa:

«Người ta phác ra một dự án về «Hội đồng quốc phòng», chủ tịch là Tổng tư lệnh, phó chủ tịch là A. Kê-ren-ski, cùng với Xa-vin-cốp, tướng A-léc-xê-i-ép, đô đốc Côn-tsắc và ông Phi-lô-nen-cô.

Hội đồng quốc phòng này phải thực hiện một nền chuyên chính tập thể, vì việc kiến lập một chế độ độc tài cá nhân đã được thừa nhận là không tốt» *(báo Sự nghiệp chung)*.

Một *Viện đốc chính*, vậy đó là hình thức chính trị mà nền «chuyên chính tập thể» Cooc-ni-lốp — Kê-ren-ski cần phải có.

Ngày nay mọi người đều thấy rõ ràng Kê-ren-ski lập ra Viện đốc chính sau khi cuộc «phiến loạn» Cooc-ni-lốp thất bại, là hắn đã lập ra cũng cái chế độ độc tài Cooc-ni-lốp ấy bằng những thủ đoạn khác.

Ngày nay mọi người đều thấy rõ rằng Ban chấp hành trung ương đáng tôn kính tuyên bố tán thành Viện đốc chính Kê-ren-ski trong phiên họp đêm nọ là họ đã bỏ phiếu tán thành kế hoạch phản cách mạng của tướng Cooc-ni-lốp.

Ngày nay, mọi người đều thấy rõ rằng các nhà hiền triết của báo *Sự nghiệp Nhân dân* hăng hái bảo vệ Viện đốc chính Kê-ren-ski là họ đã phản bội cách mạng, khiến cho bọn thuộc phái Cooc-ni-lốp công khai hoặc giấu mặt hết sức vui mừng.

Đảng ta đã có lý khi khẳng định rằng Viện đốc chính là hình thức ngụy trang của nền chuyên chính của phe phản cách mạng.

Nhưng với Viện đốc chính không thôi, thì «người ta không làm nên đại sự được». Các nhà chiến thuật của phe phản cách mạng không thể không thấy rằng muốn «cai trị» một nước đã được hưởng những thành quả của chủ nghĩa dân chủ mà chỉ bằng một Viện Đốc chính, không có một thứ ngụy trang «dân chủ» nào cả, thì không thể được. Một nền «chuyên chính tập thể» dưới hình thức một Viện đốc chính, được lắm! Nhưng tại sao lại vạch trần nó ra? Sao không ngụy trang nó bằng một cái «Tiền nghị viện» nào đó, có hơn không? Hãy để cho một «Tiền nghị viện dân chủ» sống và ba hoa, miễn là bộ máy Nhà nước ở trong tay Viện đốc chính. Người ta biết rằng Ngài Da-vô-i-cô, con người một lòng một dạ theo Cooc-ni-lốp, Ngài A-la-đin, phái viên của một hãng không rõ tên ở Luân-đôn, và «chính ngay» Cooc-ni-lốp, bạn của Mi-li-u-cốp, đều là những kẻ đầu tiên đề nghị một đề án «Tiền nghị

viện», coi đó như là chỗ dựa và cái bình phong của một Viện đốc chính «chịu trách nhiệm» (không cười đâu nhé!) trước cái «Tiền nghị viện» đó.

Hãy để cho các tài liệu nói lên.

«Khi nhấn mạnh đến việc thành lập một Viện đốc chính, tướng Cooc-ni-lốp và những người thân cận không quan niệm Viện đốc chính đó một cách nào khác ngoài một Viện đốc chính chịu trách nhiệm trước đất nước.

Ông M.M Phi-lô-nen-cô là một trong những người tán thành, hết sức tin tưởng vào cái đề án cơ quan đại diện do A-la-đin trình bày, cái cơ quan mà chính phủ phải hoàn toàn chịu trách nhiệm trước nó cho đến ngày triệu tập quốc hội lập hiến.

Theo A-la-đin, cơ quan đại diện đó phải gồm Đu-ma Nhà nước thứ 4 (không có cánh hữu và không kể tất cả các ủy viên không hoạt động của nó), những phần tử cánh tả trong ba Đu-ma đầu tiên, một đoàn đại biểu của Ban chấp hành trung ương Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ (không hạn chế số lượng đại biểu các đảng) và từ mười đến hai mươi nhà cách mạng trong số những người có địa vị cao nhất, như Bơ-re-sơ-cô — Bơ-re-sơ-cốp-scai-a, Cơ-rô-pôt-kin, Vê-ra Phi-nhe, v.v..., do chính ngay cơ quan đại diện đặc cách bổ sung. Vậy chính A. A-la-đin là người đầu tiên đã có ý nghĩa về «Tiền nghị viện» *(Thời mới).*

«Tiền nghị viện», đấy là «cơ quan đại diện», nó phải là trụ cột «dân chủ» của nền «chuyên chính tập thể» Cooc-ni-lốp — Kê-ren-ski.

«Tiền nghị viện», một tổ chức mà chính phủ sẽ phải «chịu trách nhiệm» trước nó «*cho đến khi triệu tập*» Quốc hội lập hiến; «Tiền nghị viện» *thay thế* Quốc hội lập hiến cho đến khi triệu tập Quốc hội lập hiến; «Tiền nghị viện» *thay thế* Quốc hội lập hiến nếu việc triệu tập Quốc hội lập hiến phải hoãn lại; «Tiền nghị viện» *mang lại* một «*nền tảng* pháp lý» (các luật gia, hãy vui sướng hả hê đi!) *cho việc hoãn* triệu tập Quốc hội lập hiến; «Tiền nghị viện», *phương tiện phá hoại* Quốc hội lập hiến: đấy là tất cả ý nghĩa của «chủ nghĩa dân chủ» phản cách mạng của những kẻ mưu đồ chống lại cách mạng.

Ngày nay mọi người đều thấy rõ rằng Kê-ren-ski tán thành phê chuẩn» «Tiền nghị viện» của phái Cooc-ni-lốp triệu tập vào ngày kia là hắn chỉ làm cái việc thực hiện bằng những thủ đoạn khác *cái kế hoạch phản cách mạng* của bọn mưu đồ chống lại cách mạng.

Ngày nay mọi người đều thấy rõ rằng tổ chức ra «Tiền nghị viện» và phạm một loạt sai lầm trong lúc theo đuổi mục đích đó, là bọn Áp-xen-ti-ép và bọn Đan đã làm việc cho bọn thuộc phái Cooc-ni-lốp công khai và giấu mặt, chống lại cách mạng và các thành quả của cách mạng.

Ngày nay mọi người đều thấy rõ rằng tự đứng ra làm những kẻ tuyên truyền ầm ĩ cho Quốc hội lập hiến nhưng đồng thời lại củng cố «Tiền nghị viện» của phái Cooc-ni-lốp, những nhà hiền triết của báo *Sự nghiệp Nhân dân* đã tham gia phá hoại Quốc hội lập hiến.

Đi theo phái Cooc-ni-lốp, đấy là tất cả những gì mà bọn ba hoa «quan trọng» của «Hội nghị dân chủ», tức là bọn Txê-rê-tê-li và bọn Tséc-nốp, bọn Áp-xen-chi-ép và bọn Đan, có khả năng làm.

*
* *

KẾT LUẬN THỨ NHẤT

Theo các tài liệu phân tích trên đây, thì trong vụ «Cooc-ni-lốp» chúng ta đứng trước không phải là một «cuộc phiến loạn» chống lại Chính phủ lâm thời, cũng không phải là một cuộc «phiêu lưu» đơn thuần của một vị tướng có tham vọng, mà là đứng trước một cuộc âm mưu chống lại cách mạng thật sự, một cuộc âm mưu có tổ chức và có suy tính trước một cách nghiêm chỉnh.

Bọn tổ chức cuộc âm mưu và bọn quân sư của nó gồm có: bộ phận phản cách mạng trong hàng tướng lĩnh, các đại diện của đảng dân chủ-lập hiến, các đại diện của những «nhà hoạt động xã hội» ở Mạc-tư-khoa, các ủy viên «thân tín» của Chính phủ lâm thời và, — ở đây, đứng hàng cuối cùng, nhưng trong thực tế lại không phải thế! — một số đại diện của một số đại sứ quán («bản thuyết minh» của Cooc-ni-lốp không đề cập đến bọn này).

Nghĩa là tất cả những kẻ đã «nhiệt liệt» hoan nghênh Cooc-ni-lốp tại Hội nghị Mạc-tư-khoa như là «vị lãnh tụ được thừa nhận của nước Nga».

Cuộc «âm mưu Cooc-ni-lốp» là một cuộc âm mưu của giai cấp tư sản đế quốc chống lại các giai cấp cách mạng Nga, chống lại giai cấp vô sản và nông dân.

Mục đích của nó là đè bẹp cách mạng và thiết lập nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc.

Giữa bọn mưu đồ có những sự bất đồng, nhưng đó là những sự bất đồng về chi tiết, về lượng. Các sự bất đồng đó biểu hiện ở «tốc độ các biện pháp thi thố của chính phủ»: Kê-ren-ski muốn hành động một cách khôn ngoan và thận trọng, còn Cooc-ni-lốp thì «xông thẳng ngay vào». Nhưng tất cả bọn chúng đều đồng ý về điểm cơ bản là: thiết lập một nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc dưới hình thức nền «chuyên chính tập thể» của một *Viện đốc chính* và được ngụy trang bằng một *Tiền nghị viện* «dân chủ», nhằm lừa phỉnh những người thơ ngây.

Những đặc điểm của nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc là gì?

Trước hết, là ở chỗ một nền chuyên chính như vậy là sự thống trị của một thiểu số hiếu chiến và bóc lột đối với đa số những người lao động khao khát hòa bình. Hãy đọc «bản thuyết minh» của Cooc-ni-lốp, hãy xem những cuộc «đàm

phán» với các ủy viên chính phủ: ở đó người ta nói đến những biện pháp nhằm bóp nghẹt cách mạng, đến những phương sách củng cố chế độ tư sản và kéo dài chiến tranh đế quốc, nhưng người ta không thấy ở đó một lời nào về nông dân đang đòi ruộng đất, về công nhân đang đòi bánh mì, về đa số những công dân đang khao khát hòa bình. Hơn nữa, toàn bộ «bản thuyết minh» đều dựa trên ý đồ trung tâm này: cần phải nắm quần chúng trong một bàn tay sắt và chính quyền phải thuộc về một nhóm nhỏ độc tài.

Thứ hai, là ở chỗ nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc là một nền chuyên chính lén lút ở hậu trường, bí mật, ngụy trang, được dự tính trên sự lừa bịp quần chúng. Hãy đọc «bản thuyết minh» và các bạn sẽ thấy các Ngài âm mưu cố sức che đậy như thế nào những kế hoạch đen tối của chúng và những mánh khóe của chúng ở hậu trường không những đối với quần chúng mà cả đối với các bạn đồng nghiệp và các «bạn hữu» trong đảng của chúng nữa. Chính vì muốn lừa bịp quần chúng mà người ta đã bày đặt ra kế hoạch một Tiền nghị viện «dân chủ»: thật vậy, chủ nghĩa dân chủ gì mà lại có thể đi đôi với án tử hình ở hậu phương và ngoài tiền tuyến? Chính vì muốn lừa bịp quần chúng mà người ta đã duy trì «nước Cộng hòa Nga»: kỳ thực là một nước cộng hòa gì mà lại có thể đi đôi với tập đoàn chuyên chính của năm tên độc tài!

Cuối cùng, là ở chỗ nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc dựa vào việc dùng bạo lực đối với quần chúng. Một nền chuyên chính như vậy không có và không thể có một sự ủng hộ «chắc chắn» nào ngoài việc nhất quán dùng bạo lực đối với quần chúng. Án tử hình ở hậu phương và ngoài tiền tuyến, quân sự hóa các nhà máy và ngành đường sắt, những cuộc bắn giết, đấy là tất cả cái xưởng vũ khí của nền chuyên chính đó. Sự lừa bịp «dân chủ» được củng cố bằng

bạo lực; bạo lực được ngụy trang bằng sự lừa bịp «dân chủ»: đấy là sự khởi đầu và sự kết thúc của nền chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc.

Bọn âm mưu muốn thiết lập ở nước Nga một nền chuyên chính thuộc loại như thế đó.

KẾT LUẬN THỨ HAI

Chúng ta không hề cho cuộc âm mưu là do sự ác ý của một vài cá nhân nào. Chúng ta cũng không hề giải thích cuộc âm mưu đó là do lòng tham vọng của những kẻ chủ trương cuộc âm mưu. Nguồn gốc của cuộc âm mưu phản cách mạng sâu xa hơn. Cần phải tìm nguồn gốc đó trong những điều kiện của cuộc chiến tranh đế quốc. Cần phải tìm nguồn gốc đó trong những đòi hỏi của cuộc chiến tranh ấy. Chính sách tiến công ngoài mặt trận do Chính phủ lâm thời thông qua hồi tháng Sáu: đấy là chỗ cần phải tìm ra cái gì đã dùng làm cơ sở cho cuộc âm mưu phản cách mạng. Ở tất cả các nước tham chiến, trong hoàn cảnh chiến tranh đế quốc, đâu đâu chính sách tiến công cũng đề ra sự cần thiết phải bãi bỏ các quyền tự do, thiết lập lệnh giới nghiêm, kiến lập một «kỷ luật sắt»; thật vậy, với một chế độ ban bố đến mức tối đa các quyền tự do thì không thể đẩy quần chúng đến lò sát sinh do bọn tham tàn ở tất cả các nước tổ chức mà không có hậu họa gì. Về mặt này, nước Nga không thể coi là ngoại lệ được.

Do sức ép của các tập đoàn đế quốc trong nước và đồng minh, cuộc tiến công ngoài tiền tuyến được công bố vào tháng Sáu. Các binh sĩ khước từ không chịu ra trận một cách thụ động. Người ta bắt đầu giải tán các trung đoàn. Biện pháp này xem ra không có hiệu quả, thế là quân đội bị tuyên bố là «thiếu năng lực chiến đấu». Để «nâng cao sức chiến đấu của quân đội», Cooc-ni-lốp (và không phải chỉ có Cooc-ni-lốp!)

cấm các binh sĩ mít-tinh và hội họp, rồi đòi có một đạo luật thiết lập án tử hình ngoài mặt trận. Ở hậu phương, binh sĩ và công nhân đều phản đối các biện pháp ấy, và do đó, kích thích lòng bất bình của các binh sĩ ngoài tiền tuyến. Để đáp lại, các tướng lĩnh ngoài mặt trận, được giai cấp tư sản ủng hộ, đòi đem áp dụng án tử hình cả ở hậu phương nữa và yêu cầu quân sự hóa các nhà máy và ngành đường sắt. Kế hoạch độc tài và cuộc âm mưu chỉ là sự phát triển lô-gích của các biện pháp đó. Tóm lại, đấy là lịch sử của việc «lập lại một kỷ luật sắt» và của sự phát triển của phe phản cách mạng mà «bản thuyết minh» của Cooc-ni-lốp đã trình bày. Phe phản cách mạng từ mặt trận đến, nó sinh ra do những đòi hỏi của cuộc tiến công trong những điều kiện chiến tranh đế quốc. Cuộc âm mưu có mục đích tổ chức và hợp pháp hóa phe phản cách mạng vốn đã có và mở rộng nó ra toàn thể nước Nga.

Ngay hồi đầu tháng Sáu vừa qua, khi đòi mở một cuộc tiến công «tức khắc» để phối hợp chặt chẽ với Đồng minh, bọn tối phản động được bầu vào Đu-ma Nga hoàng ngày 3 tháng Sáu đã biết là chúng làm gì rồi. Là những kẻ phản cách mạng từng trải, chúng biết rằng công cuộc phản cách mạng sẽ là kết quả không tránh khỏi của chính sách tiến công.

Hồi đó Đảng ta đã có lý khi cảnh cáo trong bản tuyên bố của mình tại Đại hội các Xô-viết rằng cuộc tiến công ngoài mặt trận là một nguy cơ rất lớn đang đe dọa cách mạng.

Trong khi tỏ ra thù địch với bản tuyên bố của Đảng ta, các thủ lĩnh của phái vệ quốc một lần nữa lại chứng tỏ rằng chúng thiếu sự chín chắn về chính trị và bị phụ thuộc về mặt tư tưởng vào giai cấp tư sản đế quốc.

Từ đó rút ra kết luận gì?

Chỉ có thể rút ra một kết luận duy nhất. Cuộc âm mưu là sự kế tục của cuộc phản cách mạng phát sinh từ những đòi

hỏi của cuộc chiến tranh đế quốc và của chính sách tiến công. Chừng nào mà cuộc chiến tranh đó và chính sách đó còn kéo dài, thì còn có nguy cơ về những cuộc âm mưu phản cách mạng. Muốn bảo vệ cách mạng khỏi nguy cơ đó, cần phải chấm dứt chiến tranh đế quốc, cần phải xóa bỏ khả năng của một chính sách tiến công, cần phải tranh thủ được một nền hòa bình dân chủ.

KẾT LUẬN THỨ BA

Cooc-ni-lốp và bọn «tòng phạm» đã bị bắt giam. Ủy ban điều tra do chính phủ lập ra tiến hành công việc «một cách hối hả». Chính phủ lâm thời muốn đóng vai trò chánh án tối cao. Cooc-ni-lốp và bọn «tòng phạm» đóng vai trò «phiến loạn». Còn các ngài của báo *Ngôn luận* và báo *Thời mới* đóng vai trò biện hộ cho Cooc-ni-lốp. Những người ưa giật gân nói: «Vụ án sẽ lý thú». Báo *Sự nghiệp Nhân dân* viết một cách nghiêm trang: «Vụ án sẽ đem lại nhiều điều tiết lộ quan trọng».

Phiến loạn chống ai? Hiển nhiên là chống cách mạng! Vậy đâu là cách mạng? Hiển nhiên là Chính phủ lâm thời, vì cuộc phiến loạn nổ ra chống lại Chính phủ lâm thời. Vậy cuộc cách mạng đó gồm có những ai? Gồm có Kê-ren-ski «bất khả bãi miễn», các đại diện đảng dân chủ-lập hiến, các đại biểu của các «nhà hoạt động xã hội» ở Mạc-tư-khoa và một quý ngài nước Anh đứng sau các vị quý tộc đó. Có tiếng nói thứ nhất: «Nhưng thiếu Cooc-ni-lốp». Có tiếng nói thứ hai: « Thế nào, Cooc-ni-lốp à?». Người ta đã bắt hắn ngồi ở hàng ghế bị cáo rồi»...

Hãy kéo bức màn xuống. Thật ra Cooc-ni-lốp có tổ chức cuộc âm mưu chống lại cách mạng. Nhưng không phải chỉ có một mình Cooc-ni-lốp. Nó có những quân sư là Mi-li-u-cốp

và Rốt-di-an-cô, Lvốp và Mắc-la-cốp, Phi-lô-nen-cô và Na-bô-cốp. Nó có những người cộng tác là Kê-ren-ski và Xa-vin-cốp, A-léc-xê-i-ép và Ca-lê-đin. Phải chăng là một truyện thần thoại cái việc là ngày nay các vị quý tộc đó và những kẻ hợp tác với chúng đang tiêu dao thản nhiên ngoài vòng pháp luật và vẫn chưa hài lòng về cuộc tiêu dao ngoài vòng pháp luật đó mà chúng còn «cai trị» đất nước theo đúng hiến pháp của «chính ngay» Cooc-ni-lốp? Cuối cùng, Cooc-ni-lốp được giai cấp tư sản đế quốc Nga và Anh — Pháp ủng hộ, mà vì lợi ích của chúng tất cả bọn người cộng tác đó của Cooc-ni-lốp hiện đang «cai trị» đất nước. Há chẳng rõ ràng sao việc xét xử một mình Cooc-ni-lốp là một tấn hài kịch thảm hại và lố bịch? Mặt khác, làm thế nào đưa ra tòa án xét xử được giai cấp tư sản đế quốc là kẻ chịu trách nhiệm chủ yếu trong vụ âm mưu chống lại cách mạng? Hỡi các chuyên gia khôn ngoan của Bộ tư pháp, hãy tìm ra một giải pháp!

Hiển nhiên, vấn đề không phải là ở tấn hài kịch xét xử đó. Vấn đề là ở chỗ, sau cuộc nổi dậy của Cooc-ni-lốp, sau những vụ bắt bớ làm náo động một lúc và sau cuộc điều tra «nghiêm khắc», chính quyền lại hoàn toàn «rơi vào» tay phái Cooc-ni-lốp. Điều mà trước kia Cooc-ni-lốp muốn đoạt được bằng sức mạnh của vũ khí, thì bây giờ được những kẻ thuộc phái Cooc-ni-lốp nắm chính quyền thực hiện dần dần từng bước, nhưng có phương pháp, mặc dù những người đó sử dụng các thủ đoạn khác. Cho đến cả cái «Tiền nghị viện» của Cooc-ni-lốp cũng đã được nặn ra.

Vấn đề là ở chỗ, sau khi «thủ tiêu» một cách thuận lợi vụ âm mưu chống lại cách mạng, chúng ta lại «rơi vào» quyền hành của bộ tham mưu của bọn âm mưu, của cũng những Kê-ren-ski và Tê-réc-sơ-sen-cô, cũng những đại diện đảng dân chủ-lập hiến và các «nhà hoạt động xã hội», cũng những ngài và những tướng tá thuộc loại như thế. Thiếu Cooc-ni-lốp,

nhưng ngài A-léc-xê-i-ép, — một người mà nếu thiếu thì không thể giải quyết được một công việc quốc gia quan trọng nào và hình như đang chuẩn bị đại diện cho nước Nga hoặc nước Anh (người ta không biết đích xác) tại hội nghị Đồng minh, — vậy ngài A-léc-xê-i-ép kém Cooc-ni-lốp về mặt nào?

Vấn đề là không thể dung thứ lâu hơn nữa cái «chính phủ» ấy của bọn âm mưu.

Vấn đề là người ta không thể nào tín nhiệm cái «chính phủ» đó của bọn âm mưu mà lại không đưa cách mạng vào một nguy cơ rất lớn của những cuộc âm mưu mới.

Phải, cần xét xử bọn cầm đầu cuộc âm mưu chống lại cách mạng. Nhưng cần phải có một cuộc xét xử không phải có tính chất trò hề và xuyên tạc mà là thật sự và có tính chất nhân dân. Sự xét xử đó phải tước chính quyền của giai cấp tư sản đế quốc mà lợi ích được «chính phủ» hiện nay của bọn âm mưu bảo vệ. Cần phải thanh trừng những phần tử thuộc phái Cooc-ni-lốp ra khỏi chính quyền, thanh trừng triệt để, từ cơ sở đến trung ương.

Chúng tôi đã nói ở trên rằng, nếu không chấm dứt cuộc chiến tranh đế quốc và không tranh thủ được một nền hòa bình dân chủ, thì không thể bảo vệ cách mạng khỏi những cuộc âm mưu phản cách mạng. Nhưng chừng nào mà «chính phủ» hiện nay còn nắm chính quyền, thì thậm chí không thể ước mơ một nền hòa bình dân chủ được. Muốn tranh thủ được một nền hòa bình như vậy, cần phải «truất bỏ» chính quyền đó và «thiết lập» một chính quyền khác.

Muốn vậy, cần phải chuyển chính quyền vào các giai cấp mới cách mạng, vào giai cấp vô sản và nông dân cách mạng. Muốn vậy, cần phải tập trung chính quyền vào nội bộ các tổ chức quần chúng cách mạng, tức là những Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân.

Các giai cấp và các tổ chức đó, và chỉ có các giai cấp và các tổ chức đó, đã cứu vãn cách mạng khỏi bị cuộc âm mưu

Cooc-ni-lốp hăm dọa. Chính những giai cấp và tổ chức đó cũng sẽ đảm bảo cho cách mạng thắng lợi.

Thực chất của việc xét xử giai cấp tư sản đế quốc và bọn tay sai của chúng, tức bọn âm mưu, sẽ phải như vậy.

HAI VẤN ĐỀ

Vấn đề thứ nhất. Cách đây vài tuần, khi báo chí bắt đầu công bố những điều tiết lộ về cuộc âm mưu của chính quyền hiện hành (không phải của Cooc-ni-lốp mà là của chính phủ!) chống lại cách mạng, thì đảng đoàn bôn-sê-vích yêu cầu Ban chấp hành trung ương chất vấn Áp-xen-chi-ép và Xcô-bô-lép là những người đã tham gia Chính phủ lâm thời trong thời kỳ «thiên anh hùng ca Cooc-ni-lốp». Cuộc chất vấn nhằm những điều phát hiện buộc tội Chính phủ lâm thời mà Áp-xen-chi-ép và Xcô-bô-lép đáng lẽ phải xem như có bổn phận danh dự và nghĩa vụ đối với nền dân chủ cần nói ra. Cuộc chất vấn của đảng đoàn chúng ta đã được Thường vụ Ban chấp hành trung ương thông qua cùng ngày ấy và do đó trở thành cuộc chất vấn của «toàn bộ phái dân chủ cách mạng». Một tháng trôi qua; những điều phát hiện ngày càng nhiều, ngày càng xấu xa ô nhục; nhưng Áp-xen-chi-ép và Xcô-bô-lép thì câm như hến, dường như tất cả các điều đó không có liên can gì đến chúng. Các bạn đọc của chúng tôi há chẳng thấy hay sao rằng những công dân «có trách nhiệm» đó đã đến lúc phải nhớ lại những quy tắc sơ đẳng của tính trung trực thông thường và cuối cùng phải trả lời sự chất vấn mà «toàn bộ phái dân chủ cách mạng» đã đề ra cho họ?

Vấn đề thứ hai. Giữa thời kỳ sôi nổi của những điều phát hiện mới về chính phủ Kê-ren-ski, báo *Sự nghiệp Nhân dân* đã yêu cầu bạn đọc của mình hãy «chịu nhận» chính phủ đó, «chờ đợi» cho đến Quốc hội lập hiến. Thật là buồn cười khi

được nghe những người trước đây đã tự tay mình nặn ra cái chính phủ «cứu quốc» đó, ngày nay lại nói đến việc «chịu nhận» nó. Phải chăng họ đã thật sự tạo ra cái chính phủ đó chỉ là để miễn cưỡng «chịu nhận» nó «trong một thời gian ngắn» sao?... Nhưng «chịu nhận» chính phủ Kê-ren-ski nghĩa là thế nào? Điều đó có nghĩa là lại trao số phận của một dân tộc hàng triệu người vào tay bọn đã âm mưu chống lại cách mạng. Điều đó có nghĩa là lại trao số phận chiến tranh và hòa bình vào tay giai cấp tư sản đế quốc. Điều đó có nghĩa là lại trao số phận Quốc hội lập hiến vào tay bọn phản cách mạng độc ác. Một đảng «xã hội chủ nghĩa» đã gắn sinh mệnh chính trị của mình vào sinh mệnh chính trị của cái «chính phủ» của bọn cầm đầu cuộc âm mưu chống lại cách mạng, thì nên gọi nó bằng cái tên gì đây? Người ta nói đến sự «ngây thơ» của các thủ lĩnh đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Người ta nói đến cái bệnh cận thị» của báo *Sự nghiệp Nhân dân*. Không còn nghi ngờ gì nữa, về những «đức tính tốt» đó, thì các thủ lĩnh xã hội chủ nghĩa - cách mạng «có trách nhiệm» cũng không kém cỏi gì. Nhưng... các bạn đọc há chẳng thấy rằng, về chính trị, sự ngây thơ là một tội ác cũng gần với sự phản bội, đó sao?

«Con đường công nhân» số 27, 28 và 30,
ngày 4, 5 và 7 tháng Mười 1917

Ký tên: K. Sta-lin

AI PHÁ HOẠI QUỐC HỘI LẬP HIẾN?

Trong khi bọn ba hoa về sự thỏa hiệp đọc hàng tràng diễn văn về Tiền nghị viện và các bạn đường của chúng đả kích những người bôn-sê-vích, tức là những người mà theo chúng tựa hồ đã phá hoại Quốc hội lập hiến, thì bọn cầm đầu phe phản cách mạng đã thử sức lực của mình nhằm đi đến thật sự phá hoại Quốc hội lập hiến.

Mới cách đây có tám ngày thôi, các thủ lĩnh «cô-dắc sông Đông» đã đề nghị hoãn cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến, «vì nhân dân chưa được chuẩn bị».

Ngày hôm sau nữa, báo *Ngày*, người cộng tác gần gũi của báo *Ngôn luận* của phái dân chủ - lập hiến, đã để lộ bí mật, khi viết rằng «làn sóng phiến động về ruộng đất... có thể làm cho cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến phải hoãn lại».

Và hôm qua, tin điện báo rằng các «nhà hoạt động xã hội» ở Mạc-tư-khoa, — chính những người hiện nay đang lãnh đạo Chính phủ lâm thời, — cũng «cho rằng» không thể có cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến.

«N. Lvốp, ủy viên Đu-ma Nhà nước, đã chỉ ra rằng hiện nay vì những lý do về mặt thực tiễn và chính trị, không thể tiến hành cuộc bầu cử được, do tình hình vô chính phủ ở trong nước. Và Cu-đơ-min — Ca-ra-va-ép đã nói thêm rằng chính quyền còn chưa được chuẩn bị để bầu cử Quốc hội lập hiến, rằng không một dự luật nào đã được thảo ra cả».

Hiển nhiên là giai cấp tư sản có ý định phá hoại cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến.

Hiền nhiên là ngày nay giai cấp tư sản được củng cố trong Chính phủ lâm thời bằng cách tự đeo cho mình một cái ngụy trang «dân chủ» dưới hình thức một Tiền nghị viện phản cách mạng, nó tự cho mình là khá mạnh để một lần nữa «hoãn» Quốc hội lập hiến.

Các Ngài thỏa hiệp của báo *Tin tức* và *Sự nghiệp Nhân dân* có thể lấy gì để đối phó với cái nguy cơ đó?

Họ có thể lấy gì để đối phó với Chính phủ nếu Chính phủ lâm thời «lắng nghe tiếng nói của đất nước» và bắt chước các «nhà hoạt động xã hội», cũng trì hoãn cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến?

Có lẽ cái Tiền nghị viện nổi tiếng chăng? Nhưng cái Tiền nghị viện đó, thành lập theo kế hoạch Cooc-ni-lốp và dùng để che đậy các vết thương của chính phủ Kê-ren-ski, chỉ được nặn ra để thay thế Quốc hội lập hiến nếu việc triệu tập Quốc hội lập hiến phải hoãn lại. Cái thai sẩy đó của phái Cooc-ni-lốp có thể đem lại được gì trong cuộc đấu tranh cho Quốc hội lập hiến?

Có lẽ Ban chấp hành trung ương bạc nhược chăng? Nhưng cái cơ quan tách rời quần chúng đó không ngừng đả kích khi thì công nhân đường sắt, khi thì các Xô-viết, liệu có thể có được uy tín nào không?

Có lẽ cuộc «đại cách mạng Nga» chăng, một đề tài mà báo *Sự nghiệp Nhân dân* nói dông dài với một giọng rất đỗi sai lầm và rất đỗi khó chịu? Nhưng bản thân những nhà hiền triết của báo *Sự nghiệp Nhân dân* lại nói rằng cách mạng không đi đôi với Quốc hội lập hiến («hoặc là cách mạng, hoặc là Quốc hội lập hiến»!). Những câu trống rỗng về «uy lực của cách mạng» liệu có được sức lực gì trong cuộc đấu tranh cho Quốc hội lập hiến không?

Vậy đâu là sức mạnh mà người ta có thể đem đối lập với những ý đồ phản cách mạng của giai cấp tư sản?

Sức mạnh đó, chính là cuộc cách mạng Nga ngày càng trưởng thành. Những kẻ thỏa hiệp không tin tưởng vào cách mạng. Nhưng điều đó không cản trở được cách mạng phát triển, lan rộng đến nông thôn và quét sạch những cơ sở chính quyền của bọn địa chủ.

Đấu tranh chống lại đại hội các Xô-viết[86] và củng cố cái Tiền nghị viện của phái Cooc-ni-lốp như vậy, bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng giúp giai cấp tư sản phá hoại Quốc hội lập hiến. Nhưng chúng nên biết rằng đi theo con đường đó, chúng sẽ vấp phải cuộc cách mạng ngày càng trưởng thành.

« Con đường công nhân » số 28,
ngày 5 tháng Mười 1917

Xã luận

PHE PHẢN CÁCH MẠNG ĐANG HUY ĐỘNG LỰC LƯỢNG – HÃY CHUẨN BỊ ĐÁNH TRẢ LẠI

Cách mạng đang sống. Sau khi làm thất bại cuộc «phiến loạn» Cooc-ni-lốp và làm rung động tiền tuyến, sau khi đi khắp các thành phố và báo động các vùng công nghiệp, cách mạng lan đến nông thôn, quét sạch các cơ sở của chính quyền phong kiến đáng căm ghét.

Chỗ dựa cuối cùng của bọn thỏa hiệp sụp đổ. Cuộc đấu tranh chống lại phái Cooc-ni-lốp đã quét sạch những ảo tưởng thỏa hiệp của công nhân và binh sĩ, tập hợp công nhân và binh sĩ chung quanh Đảng ta. Cuộc đấu tranh chống lại bọn địa chủ sẽ quét sạch những ảo tưởng thỏa hiệp của nông dân, tập hợp nông dân chung quanh công nhân và binh sĩ.

Trong cuộc đấu tranh chống lại bọn vệ quốc và bất chấp bọn chúng, một mặt trận cách mạng của công nhân, binh sĩ và nông dân được thành lập. Trong cuộc đấu tranh chống lại bọn thỏa hiệp và bất chấp bọn chúng, mặt trận cách mạng đó lan rộng và được tăng cường.

Cách mạng huy động lực lượng của mình, loại trừ bọn thỏa hiệp men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng ra khỏi nội bộ mình.

Trong khi đó, phe phản cách mạng cũng huy động lực lượng của chúng.

Đảng dân chủ - lập hiến, một sào huyệt và một lò phản cách mạng, là kẻ khai chiến đầu tiên, bằng cách tuyên truyền cho Cooc-ni-lốp. Sau khi đã nắm chính quyền và cởi xích cho lũ chó sủa càn của Xu-vô-rin, sau khi đã ẩn nấp đằng sau cái Tiền nghị viện của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, bọn men-sê-vích và phái Cooc-ni-lốp, đảng dân chủ - lập hiến chuẩn bị một cuộc phiêu lưu Cooc-ni-lốp mới và đe dọa đè bẹp cách mạng.

«Liên minh những nhà hoạt động xã hội» ở Mạc-tư-khoa, tức là liên minh giữa bọn chủ đóng cửa dãn thợ và «bàn tay xương xẩu của nạn đói», — cái liên minh này đã giúp Cooc-ni-lốp đè bẹp binh sĩ và công nhân, giải tán các Xô-viết ở hậu phương và các Ủy ban ngoài mặt trận, — «Liên minh những nhà hoạt động xã hội» đó triệu tập vào ngày kia một *«Hội nghị Mạc-tư-khoa thứ hai»*, và khẩn khoản mời các đại diện của «Liên minh các đội quân cô-dắc» tham dự.

Ngoài mặt trận, đặc biệt là ở miền Nam và ở miền Tây, liên đoàn bí mật các tướng lĩnh phái Cooc-ni-lốp đang sôi nổi tổ chức một chiến dịch mới chống lại cách mạng bằng cách tập hợp tất cả các lực lượng có thể làm cái «công việc» hiểm độc đó.

Còn chính phủ Kê-ren-ski, cũng cái chính phủ đó đã cùng với Cooc-ni-lốp tổ chức cuộc âm mưu chống lại cách mạng, thì nó chuẩn bị trốn về Mạc-tư-khoa để, một khi đã nộp Pê-tơ-rô-gơ-rát cho bọn Đức, cùng với bọn Ri-a-bu-sin-ski và Bu-rích-kin, bọn Ca-lê-đin và A-léc-xê-i-ép tổ chức một âm mưu mới chống lại cách mạng, còn ghê gớm hơn là cuộc âm mưu trước đây.

Không còn nghi ngờ gì nữa. Đứng trước mặt trận cách mạng, là mặt trận phản cách mạng được thành lập và củng cố, của bọn tư bản và địa chủ, của chính phủ Kê-ren-ski và Tiền nghị viện. Phe phản cách mạng đang chuẩn bị một cuộc phiêu lưu Cooc-ni-lốp mới.

Cuộc âm mưu đầu tiên của tập đoàn Cooc-ni-lốp đã bị thất bại. Nhưng phe phản cách mạng chưa bị đập tan. Nó chỉ mới lùi lại, ẩn nấp đằng sau chính phủ Kê-ren-ski và thiết lập những vị trí mới.

Cuộc âm mưu thứ hai của tập đoàn Cooc-ni-lốp, hiện đang trong giai đoạn chuẩn bị, cần được đè bẹp ngay trong trứng, để tránh cho cách mạng khỏi mọi nguy cơ về lâu dài.

Cuộc tiến công đầu tiên của phe phản cách mạng đã bị lực lượng của công nhân và binh sĩ, lực lượng của các Xô-viết ở hậu phương và của các Ủy ban ngoài tiền tuyến đánh bại.

Các Xô-viết và các Ủy ban cần phải áp dụng tất cả các biện pháp để cuộc tiến công thứ hai của phe phản cách mạng sẽ bị toàn bộ sức mạnh của cuộc cách mạng vĩ đại bẻ gẫy.

Công nhân và binh sĩ, nông dân và thủy thủ cần phải biết rằng cuộc đấu tranh giành *hòa bình* và *bánh mì* , giành *ruộng đất* và *tự do* đã tiến hành chống lại bọn tư bản và địa chủ, chống lại bọn đầu cơ và lái buôn, chống lại bọn phản bội và phản nghịch, chống lại tất cả những kẻ không muốn vĩnh viễn tiêu diệt tập đoàn Cooc-ni-lốp chính đang được tổ chức lại.

Tập đoàn Cooc-ni-lốp đang huy động lực lượng, các đồng chí hãy chuẩn bị đánh trả lại!

«Con đường công nhân» số 32,
ngày 10 tháng Mười 1917

Xã luận

CẦN MỘT TIỀN NGHỊ VIỆN CHO AI

Cách đây mấy tháng, khi Cooc-ni-lốp dự định giải tán các Xô-viết và tổ chức một nền chuyên chính quân sự, thì đồng thời hắn cũng quyết định nặn ra một Tiền nghị viện «dân chủ».

Nhằm mục đích gì?

Nhằm mục đích thay thế các Xô-viết bằng Tiền nghị viện và sử dụng Tiền nghị viện để ngụy trang cho bản chất phản cách mạng của phái Cooc-ni-lốp và lừa bịp nhân dân về những mục đích của những «cải cách» của phái đó.

Sau khi cuộc phiến loạn Cooc-ni-lốp bị «thủ tiêu», khi Kê-ren-ski và bọn dân chủ - lập hiến, Tséc-nốp và các nhà công nghiệp Mạc-tư-khoa đã tổ chức một nền chuyên chính «mới» của giai cấp tư sản dưới hình thức của một liên hiệp, thì đồng thời chúng cũng quyết định nặn ra cái Tiền nghị viện của phái Cooc-ni-lốp.

Nhằm mục đích gì?

Có lẽ để đấu tranh chống lại các Xô-viết chăng? Có lẽ để ngụy trang cho phái Kê-ren-ski vốn chẳng khác gì phái Cooc-ni-lốp chăng? Áp-xen-chi-ép quả quyết rằng Tiền nghị viện được lập ra là để «cứu quốc». Tséc-nốp «phát triển» đề tài của Áp-xen-chi-ép: hắn bảo đảm rằng mục đích của Tiền nghị viện là «cứu nước, cứu nền cộng hòa». Nhưng chính ngay Cooc-ni-lốp cũng đã muốn «cứu nước, cứu nền cộng hòa» khi hắn thiết lập một nền chuyên chính quân sự và ngụy trang

nó ở đằng sau Tiền nghị viện. Cái «cứu vãn» kiểu Tséc-nốp và Áp-xen-chi-ép có khác gì cái «cứu vãn» kiểu Cooc-ni-lốp.

Vậy cái thai sảy của phái Cooc-ni-lốp, mà người ta gọi là Tiền nghị viện, được nặn ra nhằm mục đích gì?

Hãy lắng nghe một trong những kiến trúc sư đầu tiên của Tiền nghị viện, Ngài Át-giê-mốp, ủy viên Ban chấp hành trung ương đảng dân chủ - lập hiến, nguyên ủy viên Ủy ban lâm thời Đu-ma Nhà nước, hiện nay là ủy viên Tiền nghị viện. Hãy lắng nghe ông ta, vì ông ta thành thật hơn là những người khác.

«Sứ mạng của Tiền nghị viện là phải, trước hết, đem lại cho chính phủ một cơ sở, đem lại cho nó một quyền lực mà hiện nay hiển nhiên là nó không có».

Nhưng tại sao chính phủ lại cần đến cái «quyền» đó? Quyền đó cần phải chống lại ai?

Hãy nghe tiếp. *Át-giê-mốp* nói:

«Vấn đề cơ bản là xem Tiền nghị viện có qua được cơn thử thách một cách thắng lợi không, xem nó có thể đối phó với các Xô-viết đại biểu công nhân và các binh sĩ một cách thích ứng không. Người ta không thể nghi ngờ rằng lần này, tại Quốc hội lập hiến, Xô-viết và Tiền nghị viện đối lập nhau, cũng như trong vòng hai tháng nữa, cũng các tổ chức đó lại sẽ đối lập nhau. Nếu Tiền nghị viện qua được cơn thử thách, thì người ta có thể cho công việc chạy được» (xem báo *Ngày*, số chủ nhật).

Nói thế mới phải chứ! Thế mới là thẳng thắn và, nếu người ta muốn trung thực chứ!

Tiền nghị viện bảo đảm «quyền lực cho chính phủ để «đối phó lại với các Xô-viết», vì Tiền nghị viện, và chỉ có Tiền nghị viện là có thể «đối lập» với các Xô-viết.

Từ nay chúng ta biết rõ rằng Tiền nghị viện được lập ra không phải là để «cứu quốc» mà là để đấu tranh chống lại các Xô-viết. Từ nay chúng ta biết rõ rằng, bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng, tức là bọn ly khai phái dân

chủ, đã trốn vào Tiền nghị viện không phải là để «cứu cách mạng», mà là để giúp giai cấp tư sản chống lại các Xô-viết. Không phải là không có lý do khi chúng đả kích dữ dội đại hội các Xô-viết.

Ngài Át-giê-mốp hy vọng: «Nếu Tiền nghị viện qua được cơn thử thách, thì người ta có thể cho là công việc chạy được».

Công nhân và binh sĩ sẽ trù liệu mọi cách để cái thai sẩy của phái Cooc-ni-lốp *không* «qua được cơn thử thách» và «công việc» hiểm độc của nó *không* «chạy được».

«Con đường công nhân» số 32
ngày 10 tháng Mười 1917

Bài báo không ký tên

CHÍNH QUYỀN XÔ-VIẾT

Trong những ngày đầu cách mạng, khẩu hiệu: «Tất cả chính quyền vào tay các Xô-viết!» là một điều mới. Tháng Tư, «chính quyền xô-viết» lần đầu tiên đối lập lại chính quyền của Chính phủ lâm thời. Tại thủ đô, Chính phủ lâm thời không có Mi-li-u-cốp và Gu-sơ-cốp tham dự còn nắm được đa số. Tháng Sáu, tuyệt đại đa số công nhân và binh sĩ đã hiển nhiên tán thành khẩu hiệu nói trên; Chính phủ lâm thời đã bị cô lập tại thủ đô. Tháng Bảy, cuộc đấu tranh nổ ra xung quanh khẩu hiệu: «Tất cả chính quyền vào tay các Xô-viết!» giữa đa số cách mạng ở thủ đô và chính phủ Lơ-vốp — Kê-ren-ski; Ban chấp hành trung ương gồm những kẻ thỏa hiệp chạy sang phía chính phủ và lợi dụng sự trì trệ của địa phương; cuộc đấu tranh kết thúc có lợi cho chính phủ; những người tán thành chính quyền xô-viết bị tuyên bố ở ngoài vòng pháp luật. Rồi đến thời kỳ đen tối của cuộc đàn áp «xã hội chủ nghĩa» và những nhà tù «cộng hòa chủ nghĩa», thời kỳ những hãm hại kiểu Bô-na-pác-tơ và những âm mưu quân sự, thời kỳ thi hành án tử hình ở mặt trận và những cuộc «hội nghị» ở hậu phương. Thời kỳ này kéo dài đến tận cuối tháng Tám. Cuối tháng Tám, tình hình thay đổi đột ngột. Cuộc nổi loạn của Cooc-ni-lốp gây ra tình trạng khẩn trương cho tất cả các lực lượng cách mạng. Các Xô-viết ở hậu phương và các Ủy ban ở mặt trận hình như đã chết vào tháng Bảy — tháng Tám, «đột nhiên» sống lại. Và một khi sống lại, họ nắm lấy chính quyền ở Xi-bi-ri và Cáp-ca-dơ, ở Phần-lan và U-ran,

ở Ô-đét-xa và Khác-cốp. Không có điều này, không có việc nắm chính quyền, thì cách mạng bị đè bẹp. Như vậy là «chính quyền xô-viết», do một «nhóm nhỏ» những người bôn-sê-vích ở Pê-tơ-rô-gơ-rát tuyên bố vào tháng Tư, thì đến cuối tháng Tám hầu như đã được các giai cấp cách mạng ở Nga nhất trí thừa nhận.

Bây giờ mọi người đều thấy rõ rằng «chính quyền xô-viết» không phải chỉ là một khẩu hiệu quần chúng, mà còn là phương tiện duy nhất để đảm bảo thắng lợi của cách mạng, là lối thoát duy nhất của tình hình đã được tạo nên.

Đã đến lúc khẩu hiệu: «Tất cả chính quyền vào tay các Xô-viết» cuối cùng phải trở thành hiện thực.

Nhưng «chính quyền xô-viết» là gì và nó khác các chính quyền khác ở điểm gì?

Người ta nói rằng giao chính quyền vào tay các Xô-viết là thành lập một chính phủ dân chủ «đồng nhất», tổ chức một «nội các» mới gồm những bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» và, nói chung, tiến hành một sự «cải tổ sâu sắc» trong thành phần của chính phủ lâm thời. Nhưng nói như vậy là không đúng. Vấn đề ở đây hoàn toàn không phải là thay thế những người này người nọ trong chính phủ lâm thời bằng những người khác. Vấn đề là làm sao cho các giai cấp mới, các giai cấp cách mạng, trở thành những người làm chủ tình hình trong nước. Vấn đề là chuyển chính quyền vào tay giai cấp vô sản và giai cấp nông dân cách mạng. Và muốn thế, thì thay đổi chính phủ là hoàn toàn chưa đủ. Trước hết, cần triệt để thanh lọc tất cả các công sở và tất cả các cơ quan chính phủ, tống cổ bọn Coóc-ni-lốp ở khắp nơi và đặt vào đấy những người trung thành với giai cấp công nhân và nông dân. Lúc đó và chỉ có lúc đó mới có thể nói đến việc chuyên chính.

Do đâu mà có tình trạng bất lực, như mọi người đều biết, của các bộ trưởng «xã hội chủ nghĩa» trong chính phủ lâm thời? Do đâu mà có tình trạng các bộ trưởng đó rõ ràng là những con rối đáng thương trong tay những người không ở

trong chính phủ lâm thời (các bạn hãy nhớ lại những «báo cáo» của Tséc-nốp và Scô-bê-lép, Da-rút-ni và Pê-sê-khô-nốp tại «hội nghị dân chủ»!)? Trước hết, do họ không điều khiển các cơ quan của họ mà lại bị các cơ quan đó điều khiển. Lại còn tình trạng mỗi cơ quan là một pháo đài mà cho đến nay vẫn còn là nơi ngự trị của bọn quan liêu thời Nga hoàng, đang biến những ước mong đáng kính của các bộ trưởng thành một «lời nói suông» và sẵn sàng phá hoại bất cứ biện pháp cách mạng nào của chính quyền. Để chuyển chính quyền vào tay các Xô-viết không phải chỉ trên lời nói mà cả trong việc làm, thì cần phải chiếm lấy các pháo đài ấy, tống cổ bọn đầy tớ của chế độ Nga hoàng và của bọn dân chủ - lập hiến đi và thay thế bằng những người được bầu ra và có thể bị bãi miễn, trung thành với sự nghiệp cách mạng.

Chính quyền về tay các Xô-viết, tức là sự thanh lọc triệt để tất cả các cơ quan chính phủ ở hậu phương cũng như ở tiền tuyến, từ trên xuống dưới.

Chính quyền về tay các Xô-viết, tức là bầu ra và có thể bãi miễn các «nhà cầm quyền» đủ mọi loại, ở hậu phương cũng như ngoài tiền tuyến.

Chính quyền về tay các Xô-viết, tức là bầu ra và có thể bãi miễn các «đại biểu chính quyền» ở thành thị và nông thôn, trong quân đội và hải quân, trong các «công sở» và các «cơ quan», trong ngành đường sắt và ngành bưu điện.

Chính quyền về tay các Xô-viết, tức là chuyên chính của giai cấp vô sản và giai cấp nông dân cách mạng.

Chuyên chính này về căn bản khác với chuyên chính của giai cấp tư sản đế quốc, chuyên chính mà cách đây chẳng bao lâu, Coóc-ni-lốp và Mi-li-u-cốp đã ra sức thiết lập với sự giúp đỡ sốt sắng của Kê-ren-ski và Tê-rê-sơ-sen-cô.

Chuyên chính của giai cấp vô sản và giai cấp nông dân cách mạng có nghĩa là chuyên chính của đa số những người lao động đối với thiểu số bọn bóc lột, đối với địa chủ và tư bản, đối với bọn đầu cơ và chủ nhà băng, vì nền *hòa bình*

dân chủ, vì sự *kiểm soát* của công nhân đối với sản xuất và phân phối, vì *ruộng đất* cho nông dân, vì *bánh mì* cho nhân dân.

Chuyên chính của giai cấp vô sản và giai cấp nông dân cách mạng có nghĩa là chuyên chính công khai của quần chúng, thực hiện trước mắt mọi người, không có âm mưu hay những sự câu kết lén lút. Bởi vì một nền chuyên chính như vậy không phải giấu giếm rằng nó sẽ không thương tiếc bọn tư bản chuyên đóng cửa xưởng giãn thợ và làm cho nạn thất nghiệp thêm trầm trọng bằng tất cả «các biện pháp thải công nhân», cũng như không thương tiếc bọn đầu cơ ở ngân hàng chuyên tăng giá thực phẩm và gây nên nạn đói.

Chuyên chính của giai cấp vô sản và giai cấp nông dân có nghĩa là nền chuyên chính không bạo lực đối với quần chúng, một nền chuyên chính phù hợp với ý nguyện của quần chúng, một nền chuyên chính nhằm bóp chết ý chí của kẻ thù của quần chúng trên.

Đó là thực chất giai cấp của khẩu hiệu: «Tất cả chính quyền vào tay các Xô-viết!».

Các sự kiện chính trị trong nước và ngoài nước, cuộc chiến tranh kéo dài vô tận và khát vọng hòa bình, những thất bại tại mặt trận và việc bảo vệ thủ đô, sự thối nát của Chính phủ lâm thời và kế hoạch «di chuyển» về Mạc-tư-khoa, sự suy sụp về kinh tế và nạn đói, nạn thất nghiệp và tình trạng kiệt quệ, tất cả những điều đó nhất định đẩy các giai cấp cách mạng ở Nga đến chính quyền. Điều này có nghĩa là, ngay từ bây giờ, nền chuyên chính của giai cấp vô sản và giai cấp nông dân cách mạng đã chín muồi ở Nga.

Đã đến lúc khẩu hiệu cách mạng: «Tất cả chính quyền vào tay các Xô-viết!» cuối cùng phải trở thành hiện thực.

«Con đường công nhân», số 35
ngày 13 tháng Mười 1917

Xã luận

HỌ VÔ LIÊM SỈ ĐẾN CHỪNG NÀO

Bị cuộc tiến công mãnh liệt của cách mạng dồn vào thế bí, chính phủ của bọn được giai cấp tư sản ưa chuộng hòng thoát thân bằng cách phun ra lời dối trá là nó không chuẩn bị chạy trốn khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát và không có ý định nộp thủ đô.

Mới ngày hôm qua thôi, người ta còn công khai đưa tin (báo *Tin tức*!) rằng chính phủ «có lẽ sẽ chuyển» về Mạc-tư-khoa và cho rằng tình hình thủ đô «bấp bênh». Mới ngày hôm qua thôi, người ta còn công khai nói đến («Ủy ban quốc phòng»)[87] sự «đầu hàng» của Pê-tơ-rô-gơ-rát, và chính phủ đã yêu cầu rút những đại bác đặt ở ngoại vi thủ đô. Mới ngày hôm qua thôi, tên địa chủ Rốt-di-an-cô, kẻ đồng lõa với Kê-ren-ski và Cooc-ni-lốp trong cuộc âm mưu chống lại cách mạng, còn chào mừng quyết định tán thành đầu hàng của chính phủ, vì hắn mong muốn tiêu diệt Pê-tơ-rô-gơ-rát, hạm đội và các Xô-viết. Mới ngày hôm qua thôi, «Luân-đôn» còn đồng tình với quyết định ấy và mong rằng chính phủ được nhanh chóng thoát khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát và hạm đội. Tất cả những việc đó là những việc mới ngày hôm qua thôi... Thế mà hôm nay, hoảng sợ và rút lui lộn xộn trước tinh thần kiên quyết bảo vệ thủ đô của hạm đội và quân đội, chính phủ của bọn được ưa chuộng lúng túng và nói năng bất nhất, hèn nhát định lấp liếm sự thật, tìm cách thanh minh trước cách mạng mà ngày hôm qua nó chuẩn bị phản bội một cách rất vụng về và rất ít kết quả.

Vả lại, lời tuyên bố «dứt khoát» của Kê-ren-ski về việc sự hoãn «di chuyển» đến mùa xuân đã bị lời tuyên bố không kém phần dứt khoát của Ki-sơ-kin cải chính; theo lời tuyên bố này thì một vài cơ quan chính phủ «*ngay bây giờ* có thể chuyển» về Mạc-tư-khoa. Còn về báo cáo viên B. Bô-gơ-đa-nốp (tuyệt nhiên không phải là một người bôn-sê-vích) của «ủy ban quốc phòng», thì y cũng tuyên bố hoàn toàn dứt khoát rằng «chính phủ đã biểu lộ *ý muốn rời khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát*, rằng các tầng lớp rộng rãi trong phái dân chủ đã nhìn thấy trong sự rời đi này *khả năng đầu hàng của Pê-tơ-rô-gơ-rát*» (báo *Tin tức*). Ấy là không nói đến những tin tức của báo chí xuất bản buổi chiều nói rằng «những người tán thành việc chính phủ lâm thời rời về Mạc-tư-khoa chiếm... *đa số* phiếu» (báo *Tin tức nước Nga*).

Thảm thương thay những tên lùn của Chính phủ lâm thời. Họ là những kẻ luôn luôn lừa bịp nhân dân, liệu họ còn có thể dựa vào một cái gì khác hơn là sự mê hoặc mới đó đối với quần chúng để che giấu sự rút lui lộn xộn của họ?

Nhưng nếu bọn được ưa chuộng chỉ có lừa bịp không thì sẽ không phải là chúng nữa. Vừa rút lui và ngụy trang bằng sự lừa bịp, Kê-ren-ski vừa phun ra hàng loạt những lời buộc tội Đảng ta và lải nhải về việc «lại xuất hiện những cảnh cướp bóc» và những «kẻ thù nguy hiểm của cách mạng», về sự «săng-ta» và sự «đồi bại của quần chúng», về những «bàn tay nhuốm máu những nạn nhân vô tội», v.v...

Cũng cái tên Kê-ren-ski đó đang lên tiếng chống những «kẻ thù của cách mạng», trước kia đã cùng với Cooc-ni-lốp và Xa-xin-cốp tổ chức âm mưu chống lại cách mạng và các Xô-viết, đã phản bội điều về thủ đô binh đoàn kỵ binh thứ ba!

Cũng cái tên Kê-ren-ski đó đang lên tiếng chống việc «lại xuất hiện những cảnh cướp bóc», bằng cách nâng giá bánh mì, trước kia đã đẩy nông thôn vào nạn cướp bóc và

đốt nhà! Các bạn hãy đọc tờ báo xã hội chủ nghĩa - cách mạng và vệ quốc *Chính quyền nhân dân* và hãy tự xét đoán:

«Một vài phóng viên viết cho chúng tôi rằng những sự rối loạn gần đây là do việc tăng giá chính thức. Nhưng giá mới đã gây ra ngay tình trạng sinh hoạt đắt đỏ nói chung. Do đó có sự bất bình, sự tức giận, sự bực bội cao độ của quần chúng; kết quả là họ dễ dàng đi tới chỗ tiến hành những vụ cướp phá hơn trước đây!...» (số 140).

Cũng cái tên Kê-ren-ski đó đang lên tiếng chống lại sự «đồi trụy của quần chúng», trước kia đã bôi nhọ cách mạng và sự trong sáng về tinh thần của cách mạng bằng cách khôi phục lại các cơ quan cảnh vệ và mật thám đứng đầu là những tên cặn bã Vôn-li-ác-ski và Su-ki-nơ!...

Cũng cái tên Kê-ren-ski đó đang lên tiếng chống lại sự «săng-ta» — mà toàn bộ chế độ của nó chỉ là sự săng-ta đối với nền dân chủ — kẻ trước kia đã không ngượng ngùng tiến hành sự săng-ta đối với «Hội nghị dân chủ» bằng cách viện ra một cuộc đổ bộ không có thực vào bờ biển Phần-lan và do đó cạnh tranh thắng lợi với tướng Kha-ba-lốp!...

Cũng cái tên Kê-ren-ski đó đang nói đến những «bàn tay nhuốm máu những nạn nhân vô tội», đang mang những bàn tay thật sự nhuốm máu hàng vạn binh sĩ vô tội, nạn nhân của cuộc tấn công phiêu lưu tại mặt trận vào tháng Sáu năm nay!...

Người ta nói rằng mọi việc trên đời đều có giới hạn. Nhưng há chẳng rõ ràng là sự vô liêm sỉ của những kẻ được giai cấp tư sản ưa chuộng không có giới hạn sao?...

Báo *Tin tức* đưa tin các ủy viên «Hội đồng nửa cộng hòa» đã đón tiếp Kê-ren-ski bằng những «tràng vỗ tay vang dội kéo dài tại khắp các ghế». Chúng ta không hề chờ đợi cái gì khác ở cái Tiền nghị viện đó của bọn tôi đòi, cái thai sảy của phái Cooc-ni-lốp và được Kê-ren-ski làm phép rửa tội.

Nhưng xin các ngài đó hiểu rằng, xin tất cả mọi người hiểu rằng, — những kẻ đang lén lút chuẩn bị những biện pháp đàn áp phái «tả», cũng như những kẻ đã sớm vỗ tay hoan hô sự đàn áp đó, — xin họ hiểu rằng, khi giờ quyết định đã điểm, thì tất cả bọn họ phải trả lời về những hành động của họ trước cách mạng mà họ muốn phản bội, nhưng họ sẽ không thể lừa dối được.

« Con đường công nhân » số 37,
ngày 15 tháng Mười 1917

Xã luận

BỌN PHẢN BỘI CÁCH MẠNG

Cần phải «xóa bỏ các Xô-viết và các Ủy ban», tên Ca-lê-đin theo phái Cooc-ni-lốp nói như vậy tại Hội nghị Mạc-tư-khoa trong tiếng hoan hô nhiệt liệt của bọn dân chủ - lập hiến.

Rất đúng, tên thỏa hiệp Txê-rê-tê-li đã trả lời lại, nhưng hãy còn quá sớm, vì «người ta không thể rút bỏ những giàn giáo» đó chừng nào mà lâu đài cách mạng tự do (tức là lâu đài phản cách mạng?) chưa xây dựng xong».

Việc này xảy ra đầu tháng Tám, tại Hội nghị Mạc-tư-khoa, vào thời kỳ mà âm mưu phản cách mạng của Cooc-ni-lốp và Rốt-di-an-cô, của Mi-li-u-cốp và Kê-ren-ski được tổ chức lần đầu tiên.

Lần đó âm mưu «không thành công»: nó thất bại vì cuộc bãi công chính trị của công nhân Mạc-tư-khoa. Nhưng sự liên hiệp của Txê-rê-tê-li và Mi-li-u-cốp, của Kê-ren-ski và Ca-lê-đin được thiết lập; liên hiệp chống công nhân và binh sĩ bôn-sê-vích; và rõ ràng là liên hiệp đó chỉ là bức bình phong che giấu một âm mưu thật sự được tổ chức chống lại các Xô-viết và các Ủy ban, chống lại cách mạng và những thành quả cách mạng, âm mưu này đã nổ ra vào cuối tháng Tám.

Bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn mên-sê-vích liệu có hiểu được rằng ca tụng sự liên hiệp với những «lực lượng đầy sức sống» của Hội nghị Mạc-tư-khoa là họ đã tiếp tay cho bọn đồng mưu thuộc phái Cooc-ni-lốp hay không? Bọn tiểu tư sản tự do ở tờ *Sự nghiệp nhân dân* và những cái kèn

của giai cấp tư sản ở tờ *Tin tức* liệu có hiểu được hay không rằng «cô lập» những người bôn-sê-vích và đẩy mạnh những cuộc phá hoại ngấm ngầm lén lút chống lại các Xô-viết và các Ủy ban là họ đã giúp bọn phản cách mạng, đã tự ghi tên mình vào danh sách những kẻ phản bội cách mạng?

Cuộc nổi loạn của Cooc-ni-lốp đã lật mặt tất cả các con bài. Nó đã vạch rõ tính chất phản cách mạng của bọn dân chủ - lập hiến và của sự liên minh với chúng. Nó đã vạch rõ tất cả nguy cơ đang đe dọa cách mạng do có sự liên minh giữa bọn dân chủ - lập hiến và bọn tướng lĩnh. Nó đã chứng minh rõ ràng rằng, không có các Xô-viết ở hậu phương và các Ủy ban ở mặt trận mà bọn vệ quốc đã thỏa hiệp với Ca-lê-đin để chống lại, thì cách mạng đã bị đè bẹp.

Người ta biết rằng trong những giờ phút nguy kịch của cuộc nổi loạn Cooc-ni-lốp, bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng đã buộc phải nhận sự che chở của chính những thủy thủ ở Cơ-rôn-stát, của chính những Xô-viết và Ủy ban «bôn-sê-vích» mà họ đã âm mưu liên hiệp với Ca-lê-đin và những «lực lượng đầy sức sống» khác để chống lại.

Bài học thật quý giá và quá ư là hùng hồn.

Nhưng... ngắn ngủi thay trí nhớ của con người. Đặc biệt là trí nhớ của bọn đào ngũ viết trên tờ *Tin tức* và tờ lá cải *Sự nghiệp nhân dân*.

Kể từ cuộc nổi loạn của Cooc-ni-lốp đến nay mới có hơn một tháng tí chút thôi. Người ta đã có thể cho rằng phái Cooc-ni-lốp đã vĩnh viễn chết rồi. Thế nhưng, «do ý muốn của định mệnh» và của Kê-ren-ski, thời gian ngắn ngủi đó đã đủ để chúng ta lại bước vào thời kỳ phiêu lưu Cooc-ni-lốp mới. Cooc-ni-lốp đã «bị bắt». Nhưng bọn cầm đầu cuộc nổi loạn của Cooc-ni-lốp lại nắm chính quyền. Cái liên hiệp cũ với các «lực lượng đầy sức sống» đã thất bại. Nhưng ngược lại, người ta đã trù tính một liên hiệp mới với phái Cooc-ni-lốp.

Hội nghị Mạc-tư-khoa không trở thành « nghị viện trường thọ» như thủ lĩnh cô-dắc Ca-ra-u-lốp mơ tưởng. Nhưng, ngược lại, người ta đã nặn ra Tiền nghị viện Cooc-ni-lốp, có nhiệm vụ «thay thế tổ chức cũ của các Xô-viết». Hội nghị đầu tiên của bọn tối phản động ở Mạc-tư-khoa đã rời khỏi vũ đài. Nhưng, ngược lại, gần đây tại Mạc-tư-khoa đã khai mạc một cuộc hội nghị thứ hai của bọn tối phản động, mà lãnh tụ, tên địa chủ Rốt-di-an-cô, đã tuyên bố công khai là y *«sẽ hài lòng nếu các Xô-viết và hạm đội bị tiêu diệt và nếu Pê-tơ-rô-gơ-rát bị Đức chiếm đóng»*. Chính phủ làm ra vẻ xét xử Cooc-ni-lốp. Thật ra nó đang chuẩn bị đưa Cooc-ni-lốp «lên ngôi» bằng cách câu kết với Cooc-ni-lốp và Ca-lê-đin, rút quân đội cách mạng khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát, chuẩn bị chạy trốn về Mạc-tư-khoa, chuẩn bị nộp Pê-tơ-rô-gơ-rát, hân hoan đón tiếp các «đồng minh dũng cảm của chúng ta» đang nóng lòng chờ đợi hạm đội Ban-tích bị tiêu diệt, Pê-tơ-rô-gơ-rát bị quân Đức chiếm đóng và ngài Cooc-ni-lốp lên ngôi...

Há chẳng rõ ràng là chúng ta đang ở ngay trước ngày xảy ra một cuộc phiêu lưu Cooc-ni-lốp mới, còn nguy hại hơn cuộc phiêu lưu cũ, hay sao?

Há chẳng rõ ràng là bây giờ chúng ta phải tỏ ra hết sức cảnh giác và hoàn toàn sẵn sàng chiến đấu, hay sao?

Há chẳng rõ ràng là các Xô-viết và các Ủy ban cách mạng bây giờ là cần thiết hơn bao giờ hết, hay sao?

Đâu là lối thoát trong cuộc đấu tranh chống bọn Cooc-ni-lốp, đâu là thành trì của cách mạng có thể đè bẹp, với tất cả sức mạnh của phong trào quần chúng, cuộc tấn công sắp tới của phe phản cách mạng?

Tất nhiên không phải ở cái Tiền nghị viện tồi đòi kia đâu!

Há chẳng rõ ràng là lối thoát duy nhất là ở các Xô-viết và ở quần chúng công nhân và binh sĩ ủng hộ các Xô-viết, hay sao?

Há chẳng rõ ràng là các Xô-viết, và chỉ có các Xô-viết, lãnh trách nhiệm cứu cách mạng khỏi cuộc phản cách mạng sắp tới, hay sao?

Ta thấy rằng nhiệm vụ của những người cách mạng là bảo vệ và củng cố các tổ chức đó, tập hợp quần chúng công nhân và nông dân xung quanh các tổ chức đó, thống nhất các tổ chức đó trong các đại hội địa phương và toàn quốc.

Tuy nhiên, bọn phản bội ở tờ *Tin tức* và *Sự nghiệp nhân dân*, quên mất những «thử thách nặng nề» của những ngày chống Cooc-ni-lốp, từ mấy ngày nay đang ra sức bôi nhọ uy tín của các Xô-viết, kích thích lòng căm thù các Xô-viết, phá hoại các đại hội xô-viết, đại hội địa phương và đại hội toàn Nga, phá vỡ và hủy diệt các Xô-viết.

«Báo *Tin tức* viết: vai trò các Xô-viết địa phương giảm dần. Các Xô-viết không còn là một tổ chức đại diện cho phái dân chủ nữa...

Chúng ta muốn thay đổi tổ chức lâm thời của các Xô-viết bằng một tổ chức vĩnh cửu, đầy đủ và hòa hợp của đời sống quốc gia và địa phương. Sau sự sụp đổ của chế độ «chuyên chế và đồng thời của toàn bộ chế độ quan liêu, chúng ta đã lập nên các Xô-viết đại biểu như là những nhà gỗ tạm thời mà toàn bộ phái dân chủ có thể trú ngụ được. Bây giờ thì thay cho các nhà gỗ đó, người ta xây dựng một lâu đài vĩnh cửu bằng đá của chế độ mới và tất nhiên, dần dần người ta rời bỏ các nhà gỗ để đến ở các căn phòng có tiện nghi hơn khi các tầng gác được xây cao dần lên».

Tờ *Tin tức*, cơ quan của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết, của chính các ban chấp hành đã có thể kéo dài sự tồn tại đáng buồn của nó chỉ nhờ có sự kiên trì của các Xô-viết, đã nói như vậy với tất cả sự vô sỉ của nó.

Còn những Li-áp-kin — Ti-áp-kin* của tờ lá cải *Sự nghiệp nhân dân* đang khập khiễng đi theo bọn *Tin tức*, thì trân trọng nhắc lại như sau: cần phải phá hoại đại hội các Xô-viết; đó là biện pháp để «cứu» cách mạng và Quốc hội lập hiến.

* Nhân vật trong vở hài kịch *Quan thanh tra* của Gô-gôn. *(B.T)*.

Các bạn thấy không? «Tổ chức lâm thời» là các Xô-viết cách mạng đã lật đổ chế độ Nga hoàng và sự độc đoán của nó. «Tổ chức vĩnh cửu và hòa hợp», đó là cái Tiền nghị viện của bọn tôi đòi tận tâm với A-léc-xê-i-ép và Kê-ren-ski. Các «nhà gỗ tạm thời», đó là các Xô-viết cách mạng đã đánh tan các đơn vị của Cooc-ni-lốp. «Lâu đài vĩnh cửu và bằng đá», đó là cái thai sẩy của phe Cooc-ni-lốp, cái Tiền nghị viện có nhiệm vụ che giấu bằng sự bàn cãi suông của nó, phe phản cách mạng đang huy động lực lượng. Ở kia là sự náo nhiệt và sự hoạt động sôi sục của đời sống cách mạng. Ở đây là nghi lễ và «tiện nghi» của một bàn giấy phản cách mạng. Liệu người ta có thể ngạc nhiên không khi thấy bọn phản bội là những kẻ đã viết trên tờ *Tin tức* và *Sự nghiệp nhân dân*, vội vã rời bỏ các «nhà gỗ» của Viện Smôn-ni để đến ở tại «lâu đài bằng đá» của Cung điện mùa đông, ưa thích vai trò làm loong toong cho ngài A-léc-xê-i-ép hơn là vai trò «lãnh tụ cách mạng» không?

Cần phải xóa bỏ các Xô-viết, ngài A-léc-xê-i-ép nói như vậy.

Xin tuân lệnh ngài, tờ *Tin tức* trả lời. Chỉ cần ngài xây dựng xong «tầng» cuối cùng của «lâu đài bằng đá» của Cung điện mùa đông; còn chúng tôi, trong lúc đó, chúng tôi sẽ phá hủy các «nhà gỗ» của Viện Smôn-ni.

Cần phải thay các Xô-viết bằng Tiền nghị viện, ngài Át-giê-mốp nói như vậy?

Xin tuân lệnh ngài, tờ *Sự nghiệp nhân dân* trả lời, nhưng trước hết hãy để chúng tôi phá hoại đại hội các Xô-viết đã.

Và tất cả những việc đó xảy ra vào một lúc như lúc này, vào đêm trước của một cuộc bạo động Cooc-ni-lốp mới, khi phe phản cách mạng đã triệu tập đại hội của nó ở Mạc-tư-khoa và phe phản động Cooc-ni-lốp đã huy động các lực lượng của nó, đồng thời tổ chức những vụ cướp phá ở nông thôn, gây nên nạn đói và thất nghiệp ở thành thị, chuẩn bị

phá hoại Quốc hội lập hiến, công khai tập trung lực lượng ở hậu phương và tại mặt trận để mở một cuộc tấn công mới chống lại cách mạng.

Đó là gì nếu không phải là trực tiếp phản bội cách mạng và những thành quả cách mạng ?

Những kẻ đó là ai, nếu không phải là những tên nhơ nhớp phản bội cách mạng và các tổ chức cách mạng ?

Sau những điều đó, công nhân và binh sĩ có tổ chức trong các Xô-viết sẽ có thái độ như thế nào đối với các ngài của tờ *Tin tức* và tờ *Sự nghiệp nhân dân* nếu, trong «những lúc nguy kịch» của một cuộc phiêu lưu Cooc-ni-lốp tương lai, các ngài đó lại «ngửa tay của kẻ ăn mày» như trước đây để cầu xin công nhân và binh sĩ giúp đỡ và che chở cho trước thế lực phe phản cách mạng ?...

Công nhân có thói quen vất bọn vàng vào xe cút-kít để tống cổ chúng khỏi nhà máy.

Nông dân có thói quen bêu riếu bọn vàng phản bội sự nghiệp chung.

Chúng ta tin chắc rằng các Xô-viết sẽ tìm được biện pháp vạch mặt một cách thích đáng bọn vàng khốn nạn phản bội cách mạng và các tổ chức cách mạng.

« Con đường công nhân » số 37,
ngày 15 tháng Mười 1917

Bài báo không ký tên

DIỄN VĂN ĐỌC TẠI PHIÊN HỌP CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG 16 THÁNG MƯỜI 1917

Ngày khởi nghĩa phải được chọn một cách đúng lúc. Cần phải hiểu nghị quyết[88] theo ý nghĩa duy nhất đó. Có người nói rằng cần phải chờ một cuộc tấn công của phía chính phủ, nhưng cũng cần phải hiểu thế nào là một cuộc tấn công. Việc tăng giá bánh mì, việc đưa bọn cô-dắc đến vùng mỏ Đô-nét-xơ, v.v..., đó đã là một cuộc tấn công rồi. Nếu không có một cuộc tấn công quân sự thì phải đợi đến bao giờ? Khách quan mà nói, điều mà Ca-mê-nép và Di-nô-vi-ép đề nghị có nghĩa là để cho phe phản cách mạng có thể chuẩn bị và tổ chức. Chúng ta sẽ lùi mãi mãi và sẽ làm cho cách mạng thất bại. Tại sao chúng ta không dành cho mình khả năng chọn ngày và những điều kiện khởi nghĩa để ngăn chặn phe phản cách mạng tổ chức nhau lại?

Đồng chí Sta-lin chuyển sang phân tích các quan hệ quốc tế và chứng minh rằng bây giờ cần phải tin tưởng nhiều hơn nữa. Có hai đường lối: đường lối thứ nhất hướng vào thắng lợi của cách mạng và nhìn về phía châu Âu; đường lối thứ hai không tin vào cách mạng và chỉ cho mình là một phe đối lập đơn thuần. Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát đã đi vào con đường khởi nghĩa, từ chối phê chuẩn việc rút quân đội. Hạm đội đã khởi nghĩa, vì nó đã tỏ thái độ chống lại Kê-ren-ski. Vậy, chúng ta phải kiên quyết và dứt khoát đi vào con đường khởi nghĩa.

Bản ghi tóm tắt tại phiên họp
toàn thể Ban Chấp hành trung ương

"THẾ LÀ NHIỀU CON BÒ TÓT VÂY QUANH LẤY TÔI"

Những người bôn-sê-vích đã kêu gọi: chúng ta hãy sẵn sàng! Có lời kêu gọi này là do tình hình nghiêm trọng và do bọn phản cách mạng huy động lực lượng, chúng muốn tấn công cách mạng, mưu toan làm cho cách mạng mất bộ phận đầu não bằng cách dâng thủ đô cho Vin-hem, muốn làm cho thủ đô kiệt sức, mất hết khả năng chiến đấu bằng cách rút quân đội cách mạng đi.

Nhưng không phải tất cả mọi người đều hiểu lời kêu gọi cách mạng của Đảng ta.

Công nhân hiểu lời kêu gọi này «theo lối của họ» và đã bắt đầu tự vũ trang. Những người công nhân, họ sáng suốt hơn nhiều người trí thức «khôn ngoan» và «có học vấn».

Binh sĩ cũng không thua kém công nhân. Mới ngày hôm qua thôi, tại phiên họp của các Ủy ban trung đoàn và đại đội của đơn vị bảo vệ thủ đô, họ đã quyết định, với đa số tuyệt đối, đứng lên bảo vệ cách mạng và lãnh tụ cách mạng là Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát, nguyện cầm vũ khí ngay khi có lời kêu gọi đầu tiên của Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Tình hình công nhân và binh sĩ hiện nay là như vậy.

Tình hình các tầng lớp khác trong nhân dân thì lại khác.

Giai cấp tư sản thì biết rõ lợi hại ở chỗ nào. «Không nói năng vô ích», chúng đã đặt đại bác trước Cung điện mùa đông vì nó có các «chuẩn úy» và các «học sinh sĩ quan» mà lịch sử, chúng ta hy vọng như vậy, sẽ không quên.

Bọn tay chân giai cấp tư sản ở tờ *Ban ngày* và tờ *Ý chí nhân dân* đã mở một chiến dịch chống lại Đảng ta, đem những người bôn-sê-vích «hòa lẫn» với bọn tối phản động, ra sức truy hỏi những người bôn-sê-vích về «ngày giờ khởi nghĩa».

Các bộ hạ của chúng, bọn Bi-nát-xích và bọn Đan, những tên đầy tớ của Kê-ren-ski, đã ra lời kêu gọi ký tên «B.C.H. T.Ư.»; kêu gọi không nên tham gia hành động, truy hỏi, như tờ *Ban ngày* và tờ *Ý chí nhân dân*, về «ngày giờ khởi nghĩa», khuyên công nhân và binh sĩ quỳ gối trước Ki-sơ-kin và Cô-nô-va-lốp.

Còn bọn yếu bóng vía ở tờ *Đời sống mới* thì khiếp sợ chúng, không chịu đựng nổi cơn thử thách: chúng «không thể lặng thinh nữa» và van nài khẩn khoản chúng ta cho biết là, rốt cuộc, khi nào thì những người bôn-sê-vích khởi nghĩa.

Tóm lại, nếu không kể công nhân và binh sĩ, thì có thể nói không sai rằng: « Thế là nhiều con bò tót vây quanh lấy tôi» chúng vu cáo, tố cáo, đe dọa, năn nỉ, hỏi han và truy bức!

Đây là câu trả lời của chúng ta.

Với giai cấp tư sản và «bộ máy» của nó, đối với chúng, chúng ta sẽ lại riêng biệt nói tới nữa.

Với bọn tay chân và đánh thuê của giai cấp tư sản, chúng ta bảo chúng đến cơ quan tình báo; tại đấy chúng có thể «hỏi tin» và «báo tin» ai có quyền biết «ngày» và «giờ» «cuộc biểu tình» mà hành trình đã được bọn khiêu khích của tờ *Ban ngày* vạch sẵn.

Với bọn Bi-nát-xích, Đan và những tên đầy tớ khác của Kê-ren-ski trong Ban chấp hành trung ương, chúng ta không có gì phải báo cáo với những «anh hùng» đã đứng về phía chính phủ Ki-sơ-kin — Kê-ren-ski chống lại công nhân, binh sĩ và nông dân. Nhưng chúng ta sẽ cố gắng làm thế nào để những vị anh hùng đó của phe phản động chịu trách nhiệm về những hành động của họ trước đại hội các Xô-viết, mà

ngày hôm qua họ còn mưu toan phá hoại, nhưng hôm nay, lùi bước trước áp lực của các Xô-viết, họ đã buộc phải triệu tập.

Với bọn yếu bóng vía ở tờ *Đời sống mới*, chúng ta không hiểu rõ thật ra họ yêu cầu chúng ta cái gì.

Nếu họ muốn biết «ngày» khởi nghĩa để động viên trước lực lượng trí thức khiếp nhược nhằm... kịp thời chạy trốn, chẳng hạn, sang Phần-lan, thì chúng ta chỉ có thể... ngợi khen họ, vì «dù thế nào đi nữa» chúng ta vẫn tán thành việc động viên lực lượng.

Nếu họ yêu cầu cho biết «ngày» khởi nghĩa để trấn áp tinh thần «thép» của họ, thì chúng ta làm cho họ tin rằng ngay nếu «ngày» khởi nghĩa đã được ấn định và nếu những người bôn-sê-vích có «rỉ tai» cho họ biết ngày đó, thì các vị yếu bóng vía của chúng ta cũng không hề mảy may «an thần»: sẽ có những «câu hỏi» mới, những cơn điên loạn mới, v.v...

Và nếu họ chỉ muốn tổ chức một cuộc biểu tình chống lại chúng ta để tách khỏi Đảng ta, thì lần này cũng vậy, chúng ta chỉ có thể ngợi khen họ: vì, thứ nhất, cử chỉ biết điều này chắc chắn sẽ được người có thẩm quyền trả công sau khi những «khó khăn» và «thất bại» có thể xảy ra; thứ hai, cử chỉ này sẽ làm sáng tỏ ý thức của công nhân và binh sĩ là những người, cuối cùng, sẽ hiểu rằng tờ *Đời sống mới* lần thứ hai (những ngày tháng Bảy!) rời khỏi hàng ngũ cách mạng và gia nhập đạo quân phản động của bọn Buốc-xép và Xu-vô-rin. Và mọi người đều biết rằng, dù thế nào đi nữa, chúng ta tán thành việc làm sáng tỏ.

Nhưng nếu họ không thể «lặng thinh» được, thì có lẽ vì ngày nay tất cả mọi người, không trừ một ai, đang kêu ỳ ọp trong bãi lầy toàn quốc của sự hỗn loạn của giới trí thức chăng? Phải chăng đó là điều giải thích cái «tôi không thể lặng thinh được» của Gooc-ki? Sự việc thật không thể tưởng

tượng được, nhưng lại là sự thật. Những kẻ đó không động tĩnh cũng như không nói năng gì khi bọn địa chủ và bọn tôi tớ của chúng đẩy nông dân đến thất vọng và đến những cuộc «nổi loạn» vì đói. Họ không động tĩnh gì cũng như không nói năng gì khi bọn tư bản và vây cánh của chúng chuẩn bị đóng cửa xưởng giãn thợ ở toàn nước Nga và gây nạn thất nghiệp nhằm đánh vào công nhân. Họ biết lặng thinh khi phe phản cách mạng mưu toan nộp thủ đô và rút quân đội khỏi thủ đô. Nhưng hình như những kẻ đó lại «không thể lặng thinh được» khi đội tiền phong của cách mạng, tức Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát, đứng lên bảo vệ công nhân và nông dân bị lừa bịp! Và lời đầu tiên mà họ phải nói là một lời trách móc không phải phe phản cách mạng, mà trách móc chính cái cuộc cách mạng mà họ say sưa nói đến khi uống trà và họ chạy trốn như chạy trốn bệnh dịch hạch vào những lúc quyết định nhất? Há chẳng phải thật là «nực cười» sao?

Cách mạng Nga đã vứt bỏ khá nhiều quyền lực. Sức mạnh của nó đã được xác nhận như việc nó từ chối không chịu cúi đầu trước những «tên tuổi lớn»: nó dùng họ hoặc vứt họ vào cõi hư vô nếu họ không muốn theo học trường cách mạng. Những «tên tuổi lớn» mà sau này bị cách mạng vứt bỏ, có rất nhiều: Pơ-lê-kha-nốp, Cơ-rô-pốt-kin, Bơ-re-sơ-cốp-skai-i-a, Da-xu-li-sơ và, nói chung, tất cả những nhà cách mạng già chỉ được người ta chú ý vì sự *già nua* của họ thôi. Chúng ta sợ rằng những vinh quang của những «giáo trưởng» này không để cho Goóc-ki được ngủ yên. Chúng ta sợ rằng Goóc-ki cảm thấy hết sức bị lôi cuốn theo họ vào viện đồ cổ.

Dù sao, mọi người đều tự do... Cách mạng không biết than vãn cũng không biết chôn cất những người chết của mình...

«Con đường công nhân», số 42,
ngày 20 tháng Mười 1917

Bài báo không ký tên

CHÚNG TA CẦN GÌ?

Tháng Hai, binh sĩ và công nhân đã lật đổ Nga hoàng. Nhưng sau khi đánh bại Nga hoàng, họ không muốn nắm lấy chính quyền. Dưới sự lãnh đạo của những thủ lĩnh xã hội chủ nghĩa - cách mạng và men-sê-vích xấu xa, công nhân và binh sĩ đã vui lòng giao chính quyền cho những tên đầy tớ của bọn đại địa chủ và bọn tư bản, cho bọn Mi-li-u-cốp và Lơ-vốp, bọn Gu-sơ-cốp và Cô-nô-va-lốp.

Đó là một sai lầm tai hại của họ. Và ngày nay, binh sĩ ở mặt trận, công nhân và nông dân ở hậu phương đang phải đền lỗi.

Lật đổ Nga hoàng, công nhân nghĩ rằng sẽ có bánh mì và việc làm. Nhưng đáng lẽ có bánh mì và việc làm, thì họ đã «có» cuộc sống đắt đỏ và nạn đói, nạn đóng cửa xưởng giãn thợ và nạn thất nghiệp.

Tại sao?

Vì trong chính phủ có những tên đầy tớ của bọn tư bản và bọn đầu cơ, chúng muốn trấn áp công nhân bằng nạn đói.

Lật đổ Nga hoàng, nông dân nghĩ rằng sẽ có ruộng đất. Nhưng đáng lẽ có ruộng đất, thì họ đã «có» sự bắt bớ các đại biểu của họ và những cuộc chinh phạt!

Tại sao?

Vì trong chính phủ có những tên đầy tớ của bọn địa chủ vô luận thế nào chúng cũng không chịu nhường ruộng đất cho nông dân.

Lật đổ Nga hoàng, binh sĩ nghĩ rằng sẽ có hòa bình. Nhưng đáng lẽ có hòa bình, thì họ đã «có» một cuộc chiến tranh mòn mỏi mà người ta còn muốn kéo dài đến mùa thu sang năm.

Tại sao ?

Vì trong chính phủ có những tên đầy tớ của bọn chủ nhà băng Anh — Pháp, chúng không hề được lợi lộc gì trong việc kết thúc «nhanh chóng» cuộc chiến tranh và chúng làm giàu một cách vô sỉ trong chiến tranh.

Lật đổ Nga hoàng, nhân dân nghĩ rằng Quốc hội lập hiến sẽ được triệu tập trong vòng hai hoặc ba tháng. Thế nhưng, việc triệu tập Quốc hội đã bị hoãn lại một lần rồi và giờ đây kẻ thù công khai chuẩn bị vĩnh viễn phá hoại Quốc hội.

Tại sao ?

Vì trong chính phủ có những kẻ thù của nhân dân, chúng không được lợi lộc gì trong việc Quốc hội lập hiến được triệu tập đúng lúc.

Sau thắng lợi của cách mạng tháng Hai, chính quyền nằm trong tay bọn địa chủ và tư bản, bọn chủ nhà băng và bọn đầu cơ, bọn lũng đoạn và bọn con buôn vô lương. Đó là sai lầm tai hại của công nhân và binh sĩ, đó là lý do của những tai họa hiện nay ở hậu phương và ở tiền tuyến.

Cần phải sửa chữa ngay sai lầm đó. Đã đến lúc mà một sự chậm trễ mới làm cho toàn bộ cuộc cách mạng bị lâm nguy.

Cần phải thay thế chính phủ hiện nay của bọn địa chủ và tư bản bằng một chính phủ mới, chính phủ của công nhân và nông dân.

Cần phải thay thế chính phủ hiện nay của những kẻ gian tà, bịp bợm, không do nhân dân bầu ra và không chịu trách nhiệm trước nhân dân, bằng một chính phủ được nhân dân thừa nhận, do các đại biểu của công nhân, binh sĩ và nông dân bầu ra và chịu trách nhiệm trước các đại biểu ấy.

Cần phải thay thế chính phủ Ki-sơ-kin — Cô-nô-va-lốp bằng một chính phủ các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân.

Những việc gì chưa làm được trong tháng Hai, thì bây giờ phải làm.

Như vậy, và chỉ có như vậy, chúng ta mới giành được hòa bình, bánh mì, ruộng đất và tự do.

Hỡi công nhân, binh sĩ, nông dân, cô-dắc và tất cả những người lao động!

Các bạn có muốn thay thế chính phủ hiện nay của bọn địa chủ và tư bản bằng một chính phủ mới, chính phủ công nông không?

Các bạn có muốn chính phủ mới của nước Nga tuyên bố, như nông dân đòi hỏi, hủy bỏ các quyền về ruộng đất của bọn lãnh chúa, và giao tất cả ruộng đất của bọn lãnh chúa cho các Ủy ban nông dân mà không phải chuộc lại, không?

Các bạn có muốn chính phủ mới của nước Nga công bố những hiệp ước bí mật của Nga hoàng, tố cáo những hiệp ước ấy và đề nghị một hòa ước thỏa đáng với tất cả các dân tộc đang đánh nhau, không?

Các bạn có muốn chính phủ mới của nước Nga vĩnh viễn chặn tay bọn chuyên đóng cửa xưởng giãn thợ và bọn đầu cơ là những bọn cố tình đẩy mạnh nạn đói và nạn thất nghiệp, sự suy sụp về kinh tế và nạn đắt đỏ, không?

Nếu các bạn muốn tất cả những điều đó, thì hãy tập hợp lực lượng của các bạn lại, hãy đứng lên tất cả, muôn người như một, tổ chức các cuộc họp, bầu các đoàn đại biểu và thông qua các đại biểu trình bày những yêu sách của các bạn tại Đại hội các Xô-viết khai mạc ngày mai ở Smôn-ni.

Nếu các bạn cùng nhau kiên quyết hành động, thì không ai dám chống lại ý chí của nhân dân. Nếu các bạn hành động

càng kiên quyết, có tổ chức và mạnh mẽ bao nhiêu, thì cái chính phủ già cỗi sẽ phải nhường chỗ cho chính phủ mới một cách càng hòa bình bấy nhiêu. Và như vậy toàn thể đất nước sẽ tiến lên một cách quả cảm và kiên quyết, giành lại hòa bình cho các dân tộc, ruộng đất cho nông dân, bánh mì và việc làm cho những người bị đói.

Chính quyền phải chuyển sang tay các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân.

Một chính phủ mới, do các Xô-viết bầu ra và bãi miễn, chịu trách nhiệm trước các Xô-viết, phải nắm lấy chính quyền.

Chỉ có một chính phủ như vậy mới có thể đảm bảo được việc triệu tập đúng lúc Quốc hội lập hiến.

« Con đường công nhân », số 44
ngày 24 tháng Mười 1917

Xã luận

CHÚ THÍCH

1. Hội nghị quốc tế những người quốc tế chủ nghĩa họp ở Xim-méc-van từ 5 đến 8 tháng Chín (23 - 26 tháng Tám) 1915. Trong tuyên ngôn của mình, hội nghị đã thừa nhận tính chất đế quốc của cuộc chiến tranh thế giới; hội nghị lên án thái độ của bọn «xã hội chủ nghĩa» bỏ phiếu tán thành những ngân sách chiến tranh và đã tham gia các chính phủ tư sản; hội nghị kêu gọi công nhân châu Âu đấu tranh chống chiến tranh, đấu tranh cho một hòa ước không có bồi thường và không có thôn tính. Hội nghị quốc tế những người quốc tế chủ nghĩa họp lần thứ hai ở Ki-en-tan từ 24 đến 30 (11 - 17) tháng Tư 1916. Bản tuyên ngôn và những nghị quyết đã được thông qua tại hội nghị Ki-en-tan là một bước tiến bộ trong quá trình phát triển của phong trào cách mạng quốc tế chống chiến tranh. Song, cũng như hội nghị Xim-méc-van, hội nghị Ki-en-tan đã không thông qua những khẩu hiệu bôn-sê-vích: biến chiến tranh đế quốc thành nội chiến, làm cho các chính phủ đế quốc nước mình bị thất bại trong chiến tranh, tổ chức Quốc tế III. — *Tr*. 16.

2. Nhóm «Thống nhất» hình thành vào tháng Ba 1917; nhóm này tập hợp những phần tử men-sê-vích - vệ quốc cực hữu; đóng vai trò lãnh đạo nhóm này là Pơ-lê-kha-nốp và những phần tử thủ tiêu chủ nghĩa cũ là Bu-ri-a-nốp và I-oóc-đen-ski. Nhóm này ủng hộ vô điều kiện Chính phủ lâm thời, đòi tiếp tục cuộc chiến tranh đế quốc và cùng với bọn Trăm-Đen đả kích những người bôn-sê-vích. Trong cuộc Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười vĩ đại, các thành viên của nhóm này đã tham gia tổ chức phản cách mạng «Ủy ban cứu nước và cứu cách mạng». — *Tr*. 19.

3. *Ngôn luận* — cơ quan trung ương của đảng dân chủ - lập hiến, xuất bản ở Pê-téc-bua từ tháng Hai 1906 đến 26 tháng Mười 1917. *Tr*. 29.

4. *Ngày* — báo xuất bản ở Pê-téc-bua từ 1912, dựa vào tiền của các ngân hàng; báo này nằm trong tay bọn men-sê-vích thủ tiêu chủ nghĩa; ngày 26 tháng Mười 1917 báo này bị đóng cửa vì đã hoạt động phản cách mạng. — *Tr.* 29.

5. Sau cuộc nói chuyện của Mi-li-u-cốp với các nhà báo, báo *Sự thật* số 17, ngày 25 tháng Ba 1917, đã đăng bài xã luận nhan đề *Đả đảo chính sách của bọn đế quốc*! trong đó phân tích, nhận định chính sách đối ngoại của Chính phủ lâm thời.

Sau cuộc cách mạng tháng Hai (từ 5 tháng Ba 1917), báo *Sự thật* trở thành cơ quan trung ương của Đảng bôn-sê-vích. Ngày 15 tháng Ba 1917 tại phiên họp mở rộng của Thường vụ Ban Chấp hành trung ương Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga, Sta-lin được cử vào Ban biên tập báo *Sự thật*. Sau khi trở về Nga hồi tháng Tư 1917, V. I. Lê-nin đã lãnh đạo báo *Sự thật*. Các cộng tác viên thân cận nhất của báo Sự thật là : V. M. Mô-lô-tốp, I-a M. Svéc-lốp, M. X. Ôn-min-ski, K. N. Xa-môi-lô-va và những người khác. Ngày 5 tháng Bảy 1917 tòa soạn báo *Sự thật*, đã bị bọn học sinh sĩ quan và bọn cô-dắc đập phá. Sau sự kiện tháng Bảy và do tình hình Lê-nin chuyển vào bí mật. J. V. Sta-lin trở thành chủ bút cơ quan trung ương của Đảng. Từ 23 tháng Bảy 1917, Tổ chức quân sự trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga đã tổ chức được việc xuất bản một tờ báo lấy tên là *Công nhân và binh sĩ*. Ban chấp hành trung ương Đảng ra chỉ thị cho báo *Công nhân và binh sĩ* đảm nhiệm chức năng của cơ quan báo trung ương của Đảng cho tới khi thành lập cơ quan đó. Trong thời kỳ từ tháng Bảy đến tháng Mười, Cơ quan báo trung ương của Đảng đã tiến hành công tác to lớn nhằm đoàn kết công nhân và binh sĩ xung quanh Đảng bôn-sê-vích và nhằm chuẩn bị cuộc khởi nghĩa vũ trang. Từ 13 tháng Tám 1917, cơ quan trung ương của Đảng bôn-sê-vích được xuất bản với tên gọi *Người vô sản*, sau khi tờ báo *Người vô sản* bị đóng cửa thì cơ quan trung ương lại mang tên *Công nhân*, sau đó mang tên *Con đường công nhân*, *Con đường công nhân*, xuất bản đến 26 tháng Mười 1917. Từ 27 tháng Mười 1917 Cơ quan trung ương của Đảng bôn-sê-vích lại được xuất bản với tên *Sự thật*. — *Tr.* 30.

6. *Buổi chiều* — báo ra buổi chiều, có xu hướng phản động, do A. X. Xu-vô-rin lập ra, xuất bản ở Pê-téc-bua từ 1911 đến 1917. *Tr.*31.

7. *Sự nghiệp nhân dân* — báo của bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng, xuất bản ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 15 tháng Ba 1917 đến tháng Giêng 1918. *Tr.* 33.

8. Xôn-đéc-bun — liên minh phản động của 7 bang theo đạo Thiên chúa ở Thụy-sĩ, được thành lập vào năm 1845 và chủ trương phân nhỏ đất nước về phương diện chính trị. Năm 1874 đã nổ ra cuộc đấu tranh vũ trang giữa Xôn-đéc-bun với những bang khác chủ trương chế độ tập quyền ở Thụy-sĩ. Cuộc chiến tranh đã kết thúc với sự thất bại của Xôn-đéc-bun và Thụy-sĩ, từ một liên minh các quốc gia, đã trở thành một quốc gia thống nhất theo chế độ liên bang. — *Tr*. 35.

9. Hội nghị đại biểu toàn Nga VII (hội nghị tháng Tư) của Đảng công nhân X. H. D. C. (b) Nga họp ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 24 đến 29 tháng Tư 1917. Đây là hội nghị đại biểu công khai đầu tiên của những người bôn-sê-vích. Trong sinh hoạt của Đảng, hội nghị này được coi là đại hội. Trong báo cáo về tình hình hiện tại. V. I. Lê-nin phát triển những luận điểm đã do Người trình bày từ trước trong những đề cương tháng Tư. Tại hội nghị, J. V. Sta-lin đã đọc diễn văn bảo vệ dự án nghị quyết của Lê-nin về tình hình hiện tại, đã đọc báo cáo về vấn đề dân tộc. Hội nghị đã lên án lập trường cơ hội và đầu hàng của Ca-mê-nép, Rư-cốp, Di-nô-vi-ép, Bu-kha-rin và Pi-a-ta-cốp không tán thành tiến hành cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa ở Nga, và trong vấn đề dân tộc thì họ giữ lập trường dân tộc - sô vanh. Hội nghị tháng Tư đã hướng Đảng bôn-sê-bích vào cuộc đấu tranh nhằm phát triển cuộc cách mạng dân chủ - tư sản thành cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa. Về nghị quyết của Hội nghị tháng Tư về vấn đề dân tộc, xin xem : «Các nghị quyết và quyết nghị của các đại hội, hội nghị đại biểu và hội nghị toàn thể Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Liên-xô», tiếng Nga, xuất bản lần thứ 6, 1940, phần I, tr. 233 — *Tr*.38.

10. Đại hội VIII của Đảng cộng sản (b) Nga họp ở Mạc-tư-khoa từ 18 đến 23 tháng Ba 1919. Đại hội đã kiên quyết lên án tư tưởng đế quốc và sô-vanh của Bu-kha-rin và Pi-a-ta-cốp trong vấn đề dân tộc. Về cương lĩnh của Đảng cộng sản (b) Nga được thông qua tại đại hội, xin xem : «Các nghị quyết và quyết nghị của các đại hội, hội nghị đại biểu và hội nghị toàn thể Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b) Liên-xô», tiếng Nga, xuất bản lần thứ 6, 1940, phần I tr. 281 - 195. *Tr*. 38.

11. Xem *Đại hội II của Quốc tế cộng sản*, tháng Bảy — tháng Tám 1920. M., 1934, tiếng Nga, tr. 492. — *Tr*. 40.

12. Lê-nin đã dẫn toàn văn bức điện của Sin-ga rép trong bài báo của Người nhan đề *« Hiệp nghị tự nguyện » giữa địa chủ và*

nông dân ư? đăng trên báo *Sự thật* số 33, ngày 15 tháng Tư 1917 (xem V. I. Lê-nin: *Toàn tập*, tiếng Việt, Nhà xuất bản Sự thật, Hà-nội, 1963, t. 24, tr. 152 - 153). — *Tr.* 43.

13. Hội nghị các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ toàn Nga do Ban chấp hành xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát triệu tập, họp ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 29 tháng Ba đến 3 tháng Tư 1917; hội nghị này đã chịu ảnh hưởng của bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng. — *Tr.* 50.

14. Thông điệp của Mi-li-u-cốp, bộ trưởng Ngoại giao của Chính phủ lâm thời và thủ lĩnh bọn dân chủ - lập hiến, gửi cho các cường quốc Đồng minh ngày 18 tháng Tư 1917, đã khẳng định là Chính phủ lâm thời vẫn trung thành với những hiệp nghị do chính phủ Nga hoàng ký, và tuyên bố rằng Chính phủ lâm thời sẵn sàng tiếp tục cuộc chiến tranh đế quốc. Bức thông điệp đã gây một sự phẫn nộ hết sức lớn trong công nhân và binh sĩ ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. — *Tr.* 52.

15. Cung điện của Cơ-se-xin-sca, nhân tình của Nga hoàng, bị binh sĩ cách mạng chiếm trong những ngày cách mạng tháng Hai. Cung điện đó là trụ sở Ban chấp hành trung ương và Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát của những người bôn-sê-vích, của Tổ chức quân sự trực thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga, Câu lạc bộ binh sĩ và các tổ chức khác của công nhân và binh sĩ. — *Tr.* 54.

16. Sau cuộc hội nghị tại Cung Ma-rin-ski, ngày 22 tháng Tư 1917. Chính phủ lâm thời đã công bố lời «giải thích» bức thông điệp của Mi-li-u-cốp; trong lời «giải thích» này, chính phủ lâm thời tuyên bố rằng họ hiểu khẩu hiệu «thắng kẻ thù một cách quyết định» là «xác lập một nền hòa bình vững chắc trên cơ sở quyền tự quyết của các dân tộc». Ban chấp hành xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát gồm những kẻ thỏa hiệp đã thừa nhận rằng những lời đính chính và những lời «giải thích» của chính phủ là thỏa đáng và «vụ đó đã được giải quyết xong». — *Tr.* 55.

17. Bun — «Liên hiệp tất cả công nhân Do-thái ở Ba-lan, Li-tu-a-ni và Nga», thành lập tháng Mười 1897 (xem J. V. Sta-lin: *Toàn tập*, tiếng Nga, tập I, tr. 395, chú thích 7). *Tr.* 62.

18. Ủy ban nhân dân cách mạng huyện Sơ-lút-xen-bua được đại hội đại biểu xã và làng bầu ra — đã thi hành những biện pháp nhằm giải quyết vấn đề ruộng đất. Tiểu ban ruộng đất của Ủy ban nhân dân cách mạng quyết định: 1) tiến hành cày bừa chung những ruộng bỏ hóa của bọn nhà Chung, tu viện, thái ấp và các

tư nhân; 2) trưng mua theo giá tối thiểu những gia súc và nông cụ cần thiết ở các trại ấp tư nhân và ở các kho tư nhân, v.v... Căn cứ theo quyết định này, các ủy ban xã đã kiểm soát tất cả số ruộng đất trong huyện, kiểm kê nông cụ, bảo vệ rừng, tổ chức ruộng đất trong huyện, kiểm kê nông cụ, bảo vệ rừng, tổ chức việc cày bừa những ruộng bị bỏ hóa, v.v... — *Tr.* 67.

19. Phụ trương của báo *Sự thật binh sĩ*, số 13, ngày 3 tháng Năm 1917 có đăng các nghị quyết của Hội nghị đại biểu toàn Nga VII (Hội nghị tháng Tư) của Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga. —*Tr.*75.

20. Việc chuẩn bị bầu cử vào các Đu-ma khu ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và các ban chấp hành khu của Đảng bôn-sê-vích trong thành phố kêu gọi công nhân và binh sĩ tích cực tham gia bầu cử và bỏ phiếu cho danh sách những người bôn-sê-vích. Ngày 10 tháng Năm 1917, Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga đã mở phiên họp có Sta-lin tham dự, tại phiên họp tiểu ban thành phố và các tiểu ban khu đã báo cáo về quá trình cuộc vận động bầu cử. Cuộc bầu cử vào các Đu-ma khu ở Pê-tơ-rô-gơ-rát tiến hành từ 27 tháng Năm đến 5 tháng Sáu 1917. Để nói về kết quả cuộc bầu cử, J. V. Sta-lin đã viết bài *Tổng kết cuộc bầu cử thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát* (xem tập này tr. 101). *Tr.* 76.

21. Phái lao động hoặc «nhóm lao động», — nhóm những người dân chủ tiểu tư sản ; thành lập vào tháng Tư 1906, gồm các đại biểu nông dân trong Đu-ma I. Năm 1917 phái lao động hợp nhất với đảng « nhân dân - xã hội chủ nghĩa ». — *Tr.* 81.

22. Đảng « xã hội chủ nghĩa nhân dân » một tổ chức tiểu tư sản, ra đời năm 1906 từ bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu. Họ đã đưa ra những yêu sách chính trị trong khuôn khổ của chế độ quân chủ lập hiến. Lê-nin gọi họ là « xã hội - dân chủ lập hiến » và « men-sê-vích - xã hội chủ nghĩa - cách mạng ». Sau cuộc cách mạng tháng Hai 1917 đảng « xã hội chủ nghĩa nhân dân » cùng với các đảng «xã hội chủ nghĩa» tiểu tư sản khác, đã giữ một lập trường hữu khuynh nhất. Sau Cách mạng tháng Mười bọn « xã hội chủ nghĩa nhân dân » đã tham gia các tổ chức phản cách mạng. — *Tr.* 81.

23. *Báo công nhân* — cơ quan trung ương của Đảng men-sê-vích xuất bản ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 7 tháng Ba 1917. Chẳng bao lâu sau Cách mạng tháng Mười báo này đã bị đóng cửa. — *Tr.* 82.

24. « Mê-giơ-rai-on-ka » (« Tổ chức liên khu của những người xã hội - dân chủ hợp nhất »), thành lập ở Pê-téc-bua vào năm 1913.

Tham gia tổ chức này có những người men-sê-vích tơ-rốt-kít và một bộ phận những người bôn-sê-vích cũ đã ra khỏi đảng. Trong cuộc chiến tranh thế giới thứ nhất, những phần tử trong tổ chức đó giữ lập trường trung phái và chống lại những người bôn-sê-vích. Năm 1917 phái này tuyên bố tán thành đường lối của Đảng bôn-sê-vích. Vì vậy trong cuộc bầu cử vào các Đu-ma khu ở Pê-tơ-rô-gơ-rát hồi tháng Năm 1917, những người bôn-sê-vích đã liên minh với phái này. Tại Đại hội VI của Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga, phái này được kết nạp vào Đảng. Một bộ phận của phái này đứng đầu là Tơ-rốt-ski, về sau đã trở thành kẻ thù của nhân dân. Tr. 83.

25. *Đời sống mới* — báo của bọn men-sê-vích, xuất bản ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ tháng Tư 1917. Báo này tập hợp bọn men-sê-vích thuộc phái Mác-tốp và một vài phần tử trí thức cá biệt có xu hướng men-sê-vích. Nhóm *Đời sống mới* luôn luôn ngả nghiêng giữa phái thỏa hiệp và những người bôn-sê-vích ; sau sự kiện tháng Bảy, nhóm này đã cùng với bọn men-sê-vích — vệ quốc tham gia đại hội thống nhất. Sau Cách mạng tháng Mười, trừ một vài cá nhân đi theo những người bôn-sê-vích ra, nhóm này đã giữ một lập trường thù địch với chính quyền xô-viết. Mùa hè 1918 báo *Đời sống mới* bị đóng cửa. — *Tr.* 84.

26. Đại hội nông dân toàn Nga I họp ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 4 đến 28 tháng Năm 1917. Đa số đại biểu tại đại hội thuộc phái xã hội chủ nghĩa - cách mạng và những nhóm có quan điểm gần với bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Phần lớn đại biểu nông dân các tỉnh đại diện cho những tầng lớp trên ở nông thôn, cho bọn cu-lắc. — *Tr.* 91.

27. «Tuyên bố về quyền lợi của binh sĩ». Nhật lệnh của Kê-ren-ski bộ trưởng bộ chiến tranh trong Chính phủ lâm thời, gửi quân đội và hạm đội, ban bố ngày 11 tháng Năm 1917, về các quyền lợi cơ bản của quân nhân. Bản «Tuyên bố» đã hạn chế rất nhiều quyền lợi của binh sĩ đã giành được trong những ngày đầu cách mạng 1917. Ban chấp hành Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát gồm bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn men-sê-vích đã hoan nghênh bản «Tuyên bố» đó, nhưng anh em binh sĩ và thủy thủ đã mít-tinh phản đối bản «Tuyên bố» đó, gọi nó là bản *tuyên bố tước đoạt quyền lợi* — *Tr.* 91.

28. *Sở giao dịch buổi chiều* — là tờ *Tin tức Sở giao dịch*, xuất bản buổi chiều. Tờ *Tin tức Sở giao dịch* là tờ báo tư sản xuất bản ở Pê-téc-bua từ năm 1880. Cái tên *Sở giao dịch buổi chiều* đã trở

thành danh từ có ác ý biểu thị tính vô nguyên tắc và tính bán mình của báo giới! Cuối tháng Mười 1917 báo này bị Ủy ban quân sự — cách mạng thuộc Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát đóng cửa. — *Tr.* 92.

29. Bí thư đảng xã hội Thụy-sĩ Rô-béc Gơ-rim đã đến nước Nga vào tháng Năm 1917. Đầu tháng Sáu các báo tư sản đưa tin rằng Gơ-rim lĩnh nhiệm vụ thăm dò cơ sở nhằm ký kết hòa ước riêng rẽ giữa Đức và Nga. Do đó Chính phủ lâm thời đã trục xuất Gơ-rim ra khỏi nước Nga. — *Tr.* 95.

30. Đại hội toàn Nga I các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, do Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát chuẩn bị và triệu tập, đã họp từ 3 đến 24 tháng Sáu 1917. Đa số đại biểu thuộc phái xã hội chủ nghĩa-cách mạng (285 đại biểu) và phái men-sê-vích (248 đại biểu). Còn những người bôn-sê-vích, hồi đó còn thiểu số trong các Xô-viết, thì có 105 đại biểu. Tại đại hội, các đại biểu bôn-sê-vích đã vạch trần tính chất đế quốc của cuộc chiến tranh và sự thỏa hiệp tai hại với giai cấp tư sản. V. I. Lê-nin đã đọc diễn văn về thái độ đối với Chính phủ lâm thời và về chiến tranh, Người đã đưa ra yêu sách đòi chuyển giao toàn bộ chính quyền cho các xô-viết để chống lại những khẩu hiệu thỏa hiệp của bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Đại hội đã chịu ảnh hưởng của bọn men-sê-vích và bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng. *Tr.* 99.

31. *Ý dân* — báo, cơ quan của cánh hữu đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng ; xuất bản ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 29 tháng Tư đến 24 tháng Một 1917. — *Tr.* 104.

32. Lời kêu gọi « Gửi tất cả những người lao động, tất cả công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát », viết nhân việc Ban chấp hành trung ương và Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga ấn định cuộc biểu tình của công nhân và binh sĩ vào ngày 10 tháng Sáu 1917. Lần đầu tiên lời kêu gọi này được công bố vào ngày 9 tháng Sáu dưới hình thức truyền đơn rải ở các khu của Pê-tơ-rô-gơ-rát. Ngày 10 tháng Sáu lời kêu gọi này đáng lẽ phải được đăng trên các báo *Sự thật* và *Sự thật binh sĩ*, nhưng vì đêm ngày 9 rạng ngày 10 tháng Sáu, Ban chấp hành trung ương và Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng bôn-sê-vích đã buộc phải hoãn cuộc biểu tình, cho nên lời kêu gọi ấy đã phải rút khỏi báo *Sự thật* và *Sự thật binh sĩ*. Chỉ có một số lượng nhỏ báo *Sự thật binh sĩ* được phát hành có kèm toàn văn lời kêu gọi. Ngày 13 tháng Sáu, lời kêu gọi này đã được đăng trên báo Sự thật số 80, tiếp sau bài *Sự thật về cuộc biểu tình*. Ngày 17 và 18 tháng

Sáu 1917 lời kêu gọi này lại được đăng lại trên báo *Sự thật* nhân cuộc biểu tình mới được ấn định vào ngày 18 tháng Sáu. — *Tr.* 107.

33. *Sự thật chiến hào* — báo bôn-sê-vích xuất bản ở Ri-ga từ 30 tháng Tư 1917. Những số đầu là do Ủy ban binh sĩ của trung đoàn Nô-vô-la-đô-giơ xuất bản bằng tiền của bản thân binh sĩ. Bắt đầu từ số 7 (ngày 17 tháng Năm 1917) báo này đã trở thành cơ quan của Tổ chức quân sự và tiểu ban Nga thuộc Ban chấp hành Ri-ga Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga. Từ số 26 (ngày 5 tháng Bảy 1917) nó trở thành cơ quan của Tổ chức quân sự trong quân đoàn XII thuộc Ban chấp hành Ri-ga, và sau đó thuộc Ban chấp hành trung ương của Đảng xã hội - dân chủ Lét-tô-ni. Ngày 21 tháng Bảy 1917 nó bị đóng cửa, nhưng sau đó một ngày — 23 tháng Bảy — lại được thay bằng tờ *Hiệu còi báo động chiến hào* báo của Tổ chức quân sự hợp nhất thuộc Đảng xã hội - dân chủ Lét-tô-ni xuất bản cho tới khi Ri-ga bị bọn Đức chiếm. Từ 12 tháng Mười, tờ *Hiệu còi báo động chiến hào* lại được xuất bản ở thành phố Ven-đen. Ngày 29 tháng Mười 1917, báo lại mang tên cũ *Sự thật chiến hào* và ra liên tục cho tới tháng Hai 1918. — *Tr.* 113.

34. *Sự thật binh sĩ* — báo bôn-sê-vích, bắt đầu xuất bản từ 15 tháng Tư 1917, là cơ quan của Tổ chức quân sự thuộc Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga ; từ 19 tháng Năm là cơ quan của Tổ chức quân sự thuộc Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga. *Sự thật binh sĩ* là tờ báo rất lưu hành trong binh sĩ và công nhân Pê-tơ-rô-gơ-rát. Công nhân góp tiền để xuất bản tờ báo này và đem phát không trong binh sĩ ở ngoài mặt trận. Số bản của báo này lên tới 5 vạn, một nửa số đó được gửi ra mặt trận. Trong những ngày tháng Bảy 1917, tờ *Sự thật binh sĩ* đã bị Chính phủ lâm thời đập phá và đóng cửa. Trong những ngày đầu sau Cách mạng tháng Mười, báo này lại được tái bản ngay và tiếp tục xuất bản cho tới tháng Ba 1918. — *Tr.* 117.

35. Nhà in *Lao động* (nơi đã in những sách báo bôn-sê-vích) là do Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga mua ngày 22 tháng Tư 1917. Theo lời kêu gọi của báo *Sự thật*, bản thân công nhân và binh sĩ đã góp tiền để mua nhà in này. Ngày 6 tháng Bảy 1917 nhà in này đã bị các đội học sinh sĩ quan và cô-dắc đập phá. — *Tr.* 117.

36. Hội nghị đảng bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát II (hội nghị bất thường) triệu tập vào ngày 1 tháng Bảy 1917. Tham dự hội nghị có 145 đại biểu, đại diện cho 32.220 đảng viên. Sở dĩ hội nghị bất thường

này phải triệu tập là do tình hình chính trị căng thẳng ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và ở trong nước nhân những sự việc sau đây: ngoài mặt trận cuộc tấn công đã bắt đầu, Chính phủ lâm thời mưu toan đưa những trung đoàn cách mạng ra khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát và « giải tỏa » thành phố bằng cách rút những công nhân cách mạng đi, v.v... Do sự kiện những ngày 3 và 5 tháng Bảy nên hội nghị bị gián đoạn và mãi đến 16 tháng Bảy mới lại tiếp tục họp. Toàn bộ công tác của hội nghị đều do Sta-lin trực tiếp lãnh đạo. — *Tr.* 120.

37. Hội nghị bất thường Mạc-tư-khoa — Hội nghị toàn quốc ở Mạc-tư-khoa — do Chính phủ lâm thời triệu tập ngày 12 tháng Tám 1917. Đa số những người tham dự hội nghị là đại biểu của địa chủ, tư sản, tướng lĩnh, sĩ quan và cô-dắc lớp trên. Đoàn đại biểu của các xô-viết và của Ủy ban chấp hành trung ương thì gồm có bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Tại hội nghị này, Cooc-ni-lốp, A-lếch-xê-i-ép, Ca-lê-đin và những tên khác đã đưa ra kế hoạch đàn áp cách mạng. Trong diễn văn của mình, Kê-ren-ski đã dọa đàn áp phong trào cách mạng và chặn đứng mưu toan của nông dân định chiếm ruộng đất của lãnh chúa. Trong lời kêu gọi của mình, do J. V. Sta-lin viết, Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích kêu gọi giai cấp vô sản hãy phản đối Hội nghị Mạc-tư-khoa. Ở Mạc-tư-khoa, vào ngày khai mạc hội nghị, những người bôn-sê-vích đã tổ chức bãi công một ngày có hơn 400 nghìn người tham gia. Những cuộc mít-tinh phản đối và những cuộc bãi công đã nổ ra ở nhiều thành phố khác. Sta-lin đã viết nhiều bài vạch trần thực chất phản cách mạng của Hội nghị Mạc-tư-khoa (xem tập này, tr. 209, 216, 226, 230). — *Tr.* 125.

38. Ngày 5 tháng Bảy 1917, đoàn đại biểu thủy thủ Hạm đội Ban-tích đã từ Hen-xin-pho đến Pê-tơ-rô-gơ-rát. Đoàn đại biểu đó đến Pê-tơ-rô-gơ-rát là vì Chính phủ lâm thời mưu toan sử dụng các tàu của Hạm đội Ban-tích để chống lại những thủy thủ cách mạng ở Cơ-rôn-stát đã tích cực tham gia cuộc biểu tình ngày 3-4 tháng Bảy ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Ngày 7 tháng Bảy, Chính phủ lâm thời đã ra lệnh bắt đoàn đại biểu Hạm đội Ban-tích gồm 67 người. *Tr.* 125.

39. Việc tước vũ khí công nhân ở Xê-stơ-rô-re-scơ xảy ra ngày 11 tháng Bảy 1917 theo lệnh của Chính phủ lâm thời sau khi có sự đồng ý của Ban chấp hành trung ương gồm bọn men-sê-vích và xã hội chủ nghĩa - cách mạng. Công nhân nhận được tối hậu thư đòi họ phải trao vũ khí, và dọa sẽ dùng đến lực lượng vũ trang đối với họ. Các ủy viên Ủy ban nhà máy ở nhà máy sản xuất vũ khí Xê-stơ-rô-rét-scơ — đều là những người bôn-sê-vích — đã bị bắt. — *Tr.* 125.

40. Lời tuyên bố của Chính phủ lâm thời công bố ngày 8 tháng Bảy 1917, chứa đựng nhiều hứa hẹn mị dân mà Chính phủ lâm thời, bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn men-sê-vích định dùng để làm dịu lòng quần chúng sau sự kiện những ngày 3 và 5 tháng Bảy. Chính phủ lâm thời vừa kêu gọi tiếp tục cuộc chiến tranh đế quốc, vừa hứa hẹn sẽ tiến hành bầu cử Quốc hội lập hiến vào ngày đã ấn định, tức 17 tháng Chín, sẽ thảo dự luật về ngày làm 8 giờ, về bảo hiểm xã hội, v.v... Mặc dù mang tính chất thuần túy hình thức, nhưng lời kêu gọi ngày 8 tháng Bảy đã trở thành mục tiêu đả kích của bọn dân chủ - lập hiến, chúng ra điều kiện là có rút bỏ lời tuyên bố đó thì chúng mới tham gia chính phủ. — *Tr.* 131.

41. Cam-cốp, một trong những thủ lĩnh cánh tả đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng hình thành ít lâu sau Cách mạng tháng Hai 1917. — *Tr.* 134.

42. Bài *Một thắng lợi của phe phản cách mạng* này đã được đăng trên báo ***Sự nghiệp của giai cấp vô sản*** số 5, ngày 19 tháng Bảy 1917, ở Cơ-rôn-stát, dưới đầu đề : *Một chiến thắng của bọn phản cách mạng*. — *Tr.* 144.

43. Lời của Mu-lây - Ha-xan, người mô-rơ Tuy-ni-di, một nhân vật trong vở kịch của F. Si-le *Vụ âm mưu của Fi-e-scô ở Ghê-nu-ê* (F. Si-le : *Toàn tập*, tiếng Nga, tập II, nhà xuất bản « Hàn-lâm-viện », 1936, tr. 260). — *Tr.* 148.

44. A. Hen-đéc-xơn — một trong số những người lãnh đạo Đảng lao động Anh. Trong thời kỳ chiến tranh thế giới thứ nhất, Hen-đéc-xơn, một tên xã hội - sô vanh, là ủy viên trong chính phủ Lôi Gioóc-giơ.

A. Tô-ma — một trong số những người lãnh đạo Đảng xã hội Pháp. Trong thời kỳ chiến tranh thế giới thứ nhất, y là một tên xã hội - sô vanh có tham gia chính phủ. *Tr.* 148.

45. Sta-lin viết lời kêu gọi *Gửi tất cả những người lao động ; tất cả công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát* sau những sự kiện ngày 3 và 5 tháng Bảy và theo yêu cầu của Hội nghị đảng bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát II. Ngày 25 tháng Bảy 1917 lời kêu gọi này đã được đăng trên tờ *Công nhân và binh sĩ* số 2 (trang đầu tờ báo ghi nhầm là ngày 24 tháng Bảy) ; theo yêu cầu của công nhân và binh sĩ, ngày 1 tháng Tám lời kêu gọi ấy lại được đăng lần thứ hai trong số 8. —*Tr.* 151.

46. Cuộc hội nghị 21 tháng Bảy mà bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn men-sê-vích gọi là hội nghị « lịch sử », là do Chính

phủ lâm thời triệu tập nhân có cuộc khủng hoảng nội các mà nguyên nhân là vì bọn dân chủ - lập hiến rút khỏi chính phủ và Kê-ren-ski tuyên bố từ chức. Tham gia cuộc hội nghị này có đại diện các đảng tư sản và thỏa hiệp. Tại hội nghị này bọn dân chủ - lập hiến đòi thành lập một chính phủ độc lập đối với các Xô-viết và các đảng dân chủ, một chính phủ có khả năng dùng khủng bố để khôi phục lại « kỷ luật » trong quân đội, v.v... Bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng và bọn men-sê-vích đồng ý những yêu sách đó, đồng ý để cho Kê-ren-ski được quyền lập Chính phủ lâm thời mới. — *Tr.* 154.

47. Lời trong bài thơ của nhà thơ Mỹ U. Uýt-man, dịch ra Nga văn và đăng trong tập những bài hát cách mạng, do Ban chấp hành Pê-téc-bua Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga xuất bản, 1916, tr. 9. — *Tr.* 56.

48. Đây là có ý muốn nói đến hội nghị bất thường của đảng bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát của những người bôn-sê-vích, họp vào ngày 1-3 và 16-20 tháng Bảy 1917 (xem chú thích 36), và hội nghị II của bọn men-sê-vích ở Pê-tơ-rô-gơ-rát họp ngày 15-16 tháng Bảy. — *Tr.* 158.

49. Bài *Về cuộc bầu cử vào Quốc hội lập hiến* viết vào dịp mở đầu cuộc vận động bầu cử vào Quốc hội lập hiến; Chính phủ lâm thời ấn định tiến hành cuộc bầu cử đó vào ngày 17 tháng Chín 1917. Phần đầu của bài đăng trên tờ *Sự thật* số 99, ngày 5 tháng Bảy 1917. Nhưng sau sự kiện tháng Bảy, báo *Sự thật* bị đóng cửa, nên không thể đăng tiếp được. Chỉ mãi tới 27 tháng Bảy 1917 tờ *Công nhân và binh sĩ* số 4 mới đăng toàn bộ bài này. — *Tr.* 163.

50. *Liên hiệp nông dân Nga* là một tổ chức tiểu tư sản thành lập năm 1905. Nó đòi tự do chính trị, triệu tập Quốc hội lập hiến và thủ tiêu chế độ tư hữu về ruộng đất. Năm 1906 nó bị tan rã. Năm 1917 nó lại hoạt động lại và ngày 31 tháng Bảy về họp đại hội ở Mạc-tư-khoa. Đại hội hoàn toàn ủng hộ Chính phủ lâm thời, tán thành tiếp tục cuộc chiến tranh đế quốc, phản đối việc nông dân chiếm lại ruộng đất của địa chủ. Mùa thu 1917 nhiều ủy viên trong Tổng ủy của Liên hiệp nông dân đã tham gia những cuộc khủng bố chống lại những cuộc khởi nghĩa nông dân. — *Tr.* 163.

51. Xô-viết đại biểu nông dân của quân đội đóng ở Pê-tơ-rô-gơ-rát (sau này đổi tên thành Xô-viết đại biểu nông dân Pê-tơ-rô-gơ-rát) thành lập ngày 14 tháng Tư 1917, gồm đại biểu các đơn vị quân đội và một vài xí nghiệp ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Nhiệm vụ chính của Xô-viết là đấu tranh đòi chuyển giao toàn bộ ruộng đất cho nông dân sử dụng mà không phải bồi thường. Xô-viết đại biểu

nông dân Pê-tơ-rô-gơ-rát đấu tranh chống chính sách thỏa hiệp của Xô-viết đại biểu nông dân toàn Nga do bọn xã hội chủ nghĩa - cách mạng cánh hữu lãnh đạo. Sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười, Xô-viết đại biểu nông dân Pê-tơ-rô-gơ-rát đã tích cực tham gia việc tổ chức chính quyền xô-viết ở nông thôn và thi hành sắc lệnh về ruộng đất. Tháng Hai 1918, do việc giải ngũ quân đội cũ, nên Xô-viết đại biểu nông dân Pê-tơ-rô-gơ-rát không còn nữa. — *Tr.* 165.

52. Đại hội VI Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga họp ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 26 tháng Bảy đến 3 tháng Tám 1917. Đại hội đã nghe và thảo luận các báo cáo chính trị và tổ chức của Ban chấp hành trung ương, các báo cáo của các địa phương, vấn đề chiến tranh và tình hình quốc tế, tình hình chính trị và kinh tế, phong trào công đoàn, cuộc bầu cử Quốc hội lập hiến và cuộc vận động tranh cử. Đại hội thông qua điều lệ mới của Đảng và ra quyết nghị riêng về việc tổ chức các liên đoàn thanh niên. J. V. Sta-lin đọc báo cáo của Ban chấp hành trung ương và báo cáo về tình hình chính trị. Đại hội bác những đề nghị tơ-rốt-kít của Bu-kha-rin và Pơ-rê-ô-bơ-ra-gien-ski ra sức hướng Đảng khỏi cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa, đại hội đã thông qua dự án nghị quyết về tình hình chính trị do J. V. Sta-lin đưa ra — Đại hội đã hướng Đảng vào khởi nghĩa vũ trang, vào cách mạng xã hội chủ nghĩa. — *Tr.* 170.

53. Phơ-ri-đơ-rích Át-le — một trong số các lãnh tụ đảng xã hội - dân chủ Áo. Năm 1916, để phản đối chiến tranh, Át-le đã giết chết thủ tướng Áo Stuyếc-cơ, do đó tháng Năm 1917 đã bị kết án tử hình. Sau khi ra tù năm 1918, Át-le đã giữ một lập trường thù địch với Cách mạng tháng Mười. — *Tr.* 171.

54. Ngày 4 tháng Bảy 1917 ở các khu công nhân có nhiều truyền đơn in lời kêu gọi sau đây:

«Các đồng chí công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát! Giờ đây giai cấp tư sản phản cách mạng rõ ràng đã chống lại cách mạng, vậy Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân toàn Nga hãy nắm lấy toàn bộ chính quyền vào tay mình!

Đó là ý nguyện của nhân dân cách mạng Pê-tơ-rô-gơ-rát, họ có quyền thông qua cuộc biểu tình *hòa bình* và *có tổ chức* mà bày tỏ ý nguyện đó của mình với Ủy ban chấp hành các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân hiện đang họp hội nghị.

Ý nguyện của công nhân và binh sĩ cách mạng muôn năm!

Chính quyền xô-viết muôn năm!

Chính phủ liên hiệp đã phá sản. Nó đã sụp đổ vì không có khả năng hoàn thành những nhiệm vụ khiến phải thành lập nó. Những nhiệm vụ vô cùng to lớn và hết sức khó khăn đang đặt ra trước cách mạng. Cần phải có một chính quyền mới, thống nhất với giai cấp vô sản cách mạng, với quân đội cách mạng và nông dân cách mạng, kiên quyết bắt tay vào nhiệm vụ củng cố và mở rộng những thành quả của nhân dân. Chính quyền đó chỉ có thể là chính quyền của các Xô-viết đại biểu công nhân, binh sĩ và nông dân.

Hôm qua đơn vị cách mạng bảo vệ Pê-tơ-rô-gơ-rát và công nhân đã biểu tình đưa ra khẩu hiệu: «Toàn bộ chính quyền vào tay các Xô-viết!». Chúng tôi kêu gọi hãy biến phong trào này nổ ra tại các đơn vị quân đội và công xưởng thành một cuộc biểu tình hòa bình có tổ chức biểu thị ý chí của tất cả công nhân, binh sĩ và nông dân Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Ban Chấp hành trung ương Đảng C.N.X.H.D.C.(b) Nga,
Ban Chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng C.N.X.H.D.C. (b) Nga,
Ban Chấp hành liên khu Đảng C.N.X.H.D.C.(b) Nga,

Tổ chức quân sự trực thuộc BCHTƯ Đảng C.N.X.H.D.C. (b) Nga,
Tiểu ban công nhân của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ.
Tr. 178.

55. «*Sự thật* khổ nhỏ» ra ngày 6 tháng Bảy 1917, thay cho báo *Sự thật* vì tòa soạn báo *Sự thật* bị bọn học sinh sĩ quan đập phá. Báo «*Sự thật* khổ nhỏ» đăng bản hiệu triệu của Ban chấp hành trung ương, Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát và Tổ chức quân sự của Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga, dưới đầu đề *Bình tĩnh và Tự chủ*. — *Tr.* 179.

56. *Tiếng nói sinh động* — tờ báo tầm thường tối phản động, xuất bản ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Năm 1917 báo này tiến hành một chiến dịch điên cuồng chống lại những người bôn-sê-vích; xuất bản cho tới Cách mạng tháng Mười. — *Tr.* 181.

57. Truyền đơn «Phải truy tố bọn vu khống!» do Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga xuất bản sau ngày 5

tháng Bảy, đến ngày 9 tháng Bảy 1917 thì được đăng trên tờ *Làn sóng*, báo của Ban chấp hành Hen-sin-phoóc Đảng C. N. X. H. D. C. Nga. Truyền đơn đó có đoạn viết: «Với phương pháp hết sức đơn giản đó, bọn phản cách mạng muốn làm cho cách mạng mất bộ phận đầu não bằng cách gieo rắc lòng ngờ vực trong quần chúng và xúi giục họ chống lại những lãnh tụ nổi tiếng nhất của họ, những chiến sĩ cách mạng xứng đáng nhất. Chúng tôi đòi Chính phủ lâm thời và Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ phải tiến hành một *cuộc điều tra ngay tức khắc và công khai* để làm sáng tỏ vụ âm mưu hèn hạ của bọn khủng bố và bọn vu khống ăn tiền nhằm đe dọa danh dự và tính mạng của các lãnh tụ của giai cấp công nhân... Phải lôi cổ ra tòa bọn vu khống và bọn tung những lời vu khống. Phải phỉ nhổ bọn khủng bố và bọn dối láo!». — *Tr.* 181.

58. Bes-ra-bốt-nư — biệt hiệu của Đ. Z. Ma-nu-in-ski. — *Tr.* 184.

59. Ngày 27 tháng Bảy 1917 bọn cô-dắc và kỵ binh đã nã súng vào đoàn tàu chở trung đoàn U-cơ-ren mang tên Bô-gơ-đen Khơ-mên-ni-ski ra mặt trận, ở các ga gần Ki-ép và ngay cả ở Ki-ép *Tr.* 190.

60. Lệnh số 1 do Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát ban hành ngày 1 tháng Ba 1917, theo yêu cầu của các đại diện những đơn vị quân đội cách mạng đã tuyên bố rằng binh sĩ ngày càng không tín nhiệm Ủy ban lâm thời của Đu-ma quốc gia và tiểu ban quân sự do Ủy ban đó cử ra.

«Lệnh» đó đề nghị các đơn vị quân đội (các đại đội, tiểu đoàn, v.v...) hãy bầu ra các ủy ban binh sĩ, cử đại biểu của mình vào các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, «Lệnh» đã giao vũ khí của các đơn vị cho các ủy ban binh sĩ và ghi rõ chỉ cho phép chấp hành các mệnh lệnh của tiểu ban quân sự trong những trường hợp những lệnh đó không mâu thuẫn với những mệnh lệnh và quyết định của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, v.v... — *Tr.* 195.

61. J. V. Sta-lin muốn nói đến cuốn sách của Lê-nin *Bàn về khẩu hiệu*, viết vào tháng Bảy 1917 (xem V. I. Lê-nin: *Toàn tập*, tiếng Việt, nhà xuất bản Sự thật, Hà-nội, 1963, t. 25, tr. 214-222). *Tr.* 199.

62. Bài «Phản đối hội nghị Mạc-tư-khoa» do Sta-lin viết theo yêu cầu của Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga sau khi Ban chấp hành trung ương, vào ngày 5 tháng Tám 1917, đã xem xét vấn đề hội nghị Mạc-tư-khoa. Ban chấp hành trung ương quyết định ra nghị quyết và một truyền đơn, và quyết định cho đăng trên cơ quan trung ương một số bài về hội nghị

Mạc-tư-khoa. Bài *Phản đối hội nghị Mạc-tư-khoa*, lúc đầu đăng với tính chất xã luận trên báo *Công nhân và binh sĩ* số 14, sau đó đăng trên báo *Sự nghiệp vô sản* ngày 12 tháng Tám 1917 ở Cơ-rôn-stát, ngày 13 tháng Tám đăng trên báo *Người vô sản số 1* với tính chất là lời kêu gọi của Ban chấp hành trung ương Đảng. Ngoài ra bài đó còn được in thành những truyền đơn.

Trong lời kêu gọi và trong truyền đơn, những dòng cuối được thay bằng những lời sau đây:

«Các đồng chí! Các đồng chí hãy họp mít-tinh và thông qua những nghị quyết phản đối «Hội nghị Mạc-tư-khoa»! Các đồng chí hãy hưởng ứng theo công nhân nhà máy Pu-ti-lốp và ngày hôm nay, để phản đối «hội nghị» đó, các đồng chí hãy tổ chức những cuộc quyên góp ủng hộ báo đảng đang bị tầm nã và ngược đãi. Đừng để bị khiêu khích và đừng tiến hành một cuộc biểu tình ở đường phố nào trong ngày hôm nay!». — *Tr.* 209.

63. Vấn đề hội nghị Stốc-khôn đặt ra hồi tháng Tư 1917. Boóc-bi-e-gơ, một phần tử xã hội - dân chủ Đan-mạch, đến Pê-tơ-rô-gơ-rát và lấy danh nghĩa Ủy ban hỗn hợp các đảng công nhân Đan-mạch, Na-uy, Thụy-điển, mời các đảng xã hội chủ nghĩa ở Nga tham gia hội nghị Stốc-khôn bàn về vấn đề ký hòa ước. Ủy ban chấp hành có xu hướng xã hội-cách mạng — men-sê-vích, rồi đến Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát, đã quyết định tham gia hội nghị Stốc-khôn và đảm nhiệm việc triệu tập hội nghị ấy. Hội nghị VII Đảng bôn-sê-vích (hội nghị tháng Tư) đã kiên quyết phản đối việc tham gia hội nghị Stốc-khôn, và đã vạch trần tính chất đế quốc của hội nghị đó. Ngày 6 tháng Tám, tại một phiên họp của Ban chấp hành trung ương các Xô-viết trong khi thảo luận vấn đề Hội nghị Stốc-khôn, Ca-mê-nép đã kêu gọi tham gia hội nghị đó. Đảng đoàn bôn-sê-vích trong Ban chấp hành trung ương đó không chịu trách nhiệm về lời kêu gọi của Ca-mê-nép. Ban chấp hành trung ương Đảng đã lên án thái độ của y và quyết định nói rõ quan điểm của Đảng về vấn đề ấy trên cơ quan báo trung ương. Ngày 9 tháng Tám, báo *Công nhân và binh sĩ* đã đăng bài của J. V. Sta-lin *Lại bàn về hội nghị Stốc-khôn*, ngày 16 tháng Tám, báo *Người vô sản* đã đăng bức thư của V. I. Lê-nin *Về bài diễn văn của Ca-mê-nép nói về hội nghị Stốc-khôn trong Ban Chấp hành trung ương các Xô-viết*.— *Tr.* 212.

64. Tháng Tư 1917, Ban chấp hành thuộc Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát đã quyết định cử đoàn đại biểu

đến các nước trung lập và các nước Đồng minh để chuẩn bị hội nghị Stốc-khôn. Đại hội toàn Nga I các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ đã phê chuẩn quyết định đó của Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát. Đoàn đại biểu đã sang Anh, Pháp, Ý, Thụy-điển để tiến hành đàm phán với đại biểu các đảng xã hội. Hội nghị Stốc-khôn không được triệu tập. — *Tr.* 212.

65. Nghị viện trường thọ — nghị viện ở thời cách mạng tư sản Anh thế kỷ XVII đã tồn tại 13 năm (1640 - 1653). — *Tr.* 217.

66. Cái hội nghị gọi là sơ bộ, hoặc «hội nghị riêng của các nhà hoạt động xã hội» đã họp ở Mạc-tư-khoa từ 8 đến 10 tháng Tám 1917. Hội nghị nhằm mục đích làm cho các bọn tư sản, địa chủ và bọn quân phiệt sát cánh với nhau, và thảo ra cương lĩnh chung cho Hội nghị quốc gia sắp tới. Chính tại hội nghị sơ bộ này đã thành lập ra tổ chức phản cách mạng «Liên hiệp những nhà hoạt động xã hội». *Tr.* — 219.

67. Quốc hội Phần-lan được triệu tập vào cuối tháng Ba 1917, đã đòi thực hiện chế độ tự trị cho Phần-lan. Sau những cuộc đàm phán kéo dài và vô hiệu quả với Chính phủ lâm thời, Quốc hội Phần-lan, ngày 5 tháng Bảy 1917, đã thông qua «đạo luật về chính quyền tối cao», theo đạo luật này — Quốc hội Phần-lan có quyền lực trong tất cả các lĩnh vực sinh hoạt của Phần-lan, trừ các mặt đối ngoại, lập pháp, quân sự và điều khiển quân sự, thì phải thuộc thẩm quyền của nước Nga. Ngày 18 tháng Bảy 1917, Chính phủ lâm thời đã tuyên bố rằng đạo luật do Quốc hội Phần-lan thông qua đã làm trước những quyết định của Quốc hội lập hiến, và Chính phủ lâm thời đã giải tán Quốc hội Phần-lan. — *Tr.*223.

68. Ra-đa trung ương U-cơ-ren do các đảng và nhóm tư sản và tiểu tư sản lập nên hồi tháng Tư 1917. Ban thư ký của Ra-đa trung ương với tư cách là cơ quan hành chính tối cao ở U-cơ-ren thành lập trước ngày xảy ra những sự kiện tháng Bảy. Sau vụ đàn áp cuộc biểu tình tháng Bảy ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, do thực hành chính sách áp bức dân tộc, Chính phủ lâm thời đã tách khỏi U-cơ-ren vùng Đô-ne-txơ, tỉnh Ê-ca-tê-ri-nô-sláp và một số vùng khác của U-cơ-ren. Chính quyền tối cao ở U-cơ-ren chuyền vào tay một đặc phái viên do Chính phủ lâm thời bổ nhiệm. Tuy thế, đứng trước nguy cơ cuộc cách mạng vô sản đang phát triển mạnh, bọn thủ lĩnh của Ra-đa trung ương đã sớm thỏa hiệp với Chính phủ lâm thời, và Ra-đa trung ương trở thành thành trì của bọn phản cách mạng tư sản và dân tộc chủ nghĩa ở U-cơ-ren. — *Tr.* 223.

69. «Tin tức của Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát» — bắt đầu xuất bản từ 28 tháng Hai 1917. Sau khi Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ được thành lập tại Đại hội toàn Nga I các Xô-viết, báo này đã trở thành cơ quan của Ban chấp hành trung ương và từ 1 tháng Tám 1917 (từ số 132) nó lấy tên là «Tin tức của Ban chấp hành trung ương và Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát». Trong thời gian ấy tờ báo này nằm trong tay bọn men-sê-vích và xã hội - cách mạng, và đã kịch liệt chống lại Đảng bôn-sê-vích. Từ 27 tháng Mười 1917, sau Đại hội toàn Nga II các Xô-viết, tờ *Tin tức* trở thành cơ quan chính thức của chính quyền xô-viết. Tháng Ba 1918, do Ban chấp hành trung ương toàn Nga và Hội đồng dân ủy chuyển địa điểm nên tờ báo cũng rời từ Pê-tơ-rô-gơ-rát về Mạc-tư-khoa. —*Tr*. 228.

70. Ngày 19 tháng Tám 1917, quân Đức mở cuộc tấn công để chọc thủng trận tuyến Nga ở Ri-ga. Quân Nga chống cự quyết liệt, nhưng bộ chỉ huy tối cao, đại diện là Cooc-ni-lốp, ra lệnh rút lui, nên ngày 21 tháng Tám quân Đức chiếm Ri-ga. Cooc-ni-lốp đã nộp Ri-ga cho quân Đức nhằm mục đích tạo một mối đe dọa cho Pê-tơ-rô-gơ-rát cách mạng, nhằm rút được các đơn vị cách mạng khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát và nhằm giúp cho việc thực hiện cuộc âm mưu phản cách mạng được dễ dàng. — *Tr*. 229.

71. *Thời mới* — báo xuất bản ở Pê-téc-bua từ 1868 ; cơ quan của bọn quý tộc và quan lại phản động. Từ 1905 báo này trở thành cơ quan của bọn Trăm-Đen và đến cuối tháng Mười 1917 thì bị đóng cửa. — *Tr*. 233.

72. *Tin tức nước Nga* — báo xuất bản ở Mạc-tư-khoa từ 1863; đại biểu quyền lợi của bọn địa chủ và tư sản tự do. Năm 1918 đã bị đóng cửa cùng với các báo phản cách mạng khác. — *Tr*. 249.

73. Vụ Đơ-rây-phuýt – vụ án có tính chất khiêu khích, do các tập đoàn phản động Pháp dựng lên; Đơ-rây-phuýt, viên sĩ quan Do-thái trong bộ tham mưu Pháp, năm 1894 đã bị Hội đồng quân sự kết án tù chung thân căn cứ theo lời buộc tội rõ ràng giả mạo là viên sĩ quan này đã can tội làm gián điệp và phản quốc. Ở Pháp lúc đó đã nổi lên một phong trào bảo vệ Đơ-rây-phuýt, phong trào này đã tố cáo tính chất bán mình của tòa án và đã làm cho cuộc đấu tranh giữa những người cộng hòa và bọn dân chủ căng thẳng thêm. Năm 1899 Đơ-rây-phuýt được khoan hồng và ra khỏi nhà tù. Năm 1906, sau khi xét lại, Đơ-rây-phuýt được trắng án. —*Tr*. 263.

74. *Thời báo* (Times) — một tờ báo có thanh thế của giai cấp tư sản Anh, xuất bản ở Luân-đôn từ 1788. — *Tr*. 264.

75. *Buổi sáng* (Le Matin) — tờ báo tư sản, xuất bản ở Pa-ri từ 1884. — *Tr*. 264.

76. Bài *Hoặc thế này hoặc thế kia* đăng trước tiên (có cắt bỏ vài đoạn) trên báo *Người vô sản* số 10, ngày 24 tháng Tám 1917, với nhan đề *Đâu là lối thoát?*. — *Tr*. 267.

77. *Ý chí nước Nga* — tờ báo tư sản do các ngân hàng lớn đài thọ ; xuất bản ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 15 tháng Chạp 1916 đến 25 tháng Mười 1917. — *Tr*. 270.

78. Bài *Cuộc âm mưu tiếp tục* đăng ngày 28 tháng Tám 1917 trong báo *Công nhân* số 5. Trong ngày hôm đó, nhân vụ nổi loạn của Cooc-ni-lốp, cho nên ngoài số báo thường lệ, còn ra số đặc biệt nửa gồm 1 trang. Ngày hôm sau, 29 tháng Tám, báo *Công nhân* số 6 lại đăng lại bài báo đó với nhan đề *Những ý kiến chính trị*. *Tr*. 277.

79. *Thời báo* (Le Temps) — tờ báo tư bản ở Pa-ri từ 1829 đến 1842 và từ 1861 đến 1942. — *Tr*. 304.

80. Nghị quyết của Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát đăng trên báo *Con đường công nhân* số 21, ngày 27 tháng Chín 1917. — *Tr*. 329.

81. Cuộc bãi công của công nhân viên đường sắt nổ ra từ 24 đến 26 tháng Chín 1917. Họ đòi tăng lương, ngày làm 8 giờ, cải thiện việc cung cấp lương thực. Cuộc bãi công lan ra khắp các tuyến đường sắt và đã được sự đồng tình và ủng hộ của công nhân công nghiệp. — *Tr*. 330.

82. Bản Tuyên ngôn 14 tháng Tám — cương lĩnh của phái «dân chủ cách mạng», do Tsơ-khê-ít-dê đọc tại hội nghị quốc gia ở Mạc-tư-khoa, thay mặt cho phái đa số xã hội - cách mạng men-sê-vích trong Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, Ban chấp hành của Xô-viết đại biểu nông dân toàn Nga và các tổ chức khác. Bản Tuyên ngôn kêu gọi ủng hộ Chính phủ lâm thời. — *Tr*. 333.

83. Phái Li-béc-đan — tên gọi châm biếm để chỉ các lãnh tụ men-sê-vích Li-béc và Đan và những kẻ theo chúng, tên gọi này xuất hiện sau khi tờ báo bôn-sê-vích *Người xã hội dân chủ* số 141 ngày 25 tháng Tám 1917 đăng bài báo của Đ. Bét-nư nhan đề *Li-béc-đan*. — *Tr*. 333.

84. *Báo công thương* — báo tư sản xuất bản ở Pê-tơ-rô-gơ-rát từ 1893 đến 1918. — *Tr*. 334.

85. *Sự nghiệp chung* — nhật báo xuất bản buổi chiều do V.Buốc-xep xuất bản từ tháng Chín đến tháng Mười 1917 ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Báo này ủng hộ Cooc-ni-lốp và tiến hành một chiến dịch điên cuồng vu khống các Xô-viết và những người bôn-sê-vích. —*Tr.* 343.

86. Đại hội toàn Nga II các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ, với sự tham dự của đại biểu các Xô-viết đại biểu nông dân tỉnh và huyện, khai mạc ngày 25 tháng Mười 1917 ở Pê-tơ-rô-gơ-rát. Đại hội chỉ họp có hai phiên: ngày 25 và 26 tháng Mười. Khi đại hội khai mạc, tổng số đại biểu có mặt là 649. Phái lớn nhất tại đại hội là phái bôn-sê-vích gồm 390 đại biểu. Chẳng bao lâu sau khi đại hội khai mạc, bọn men-sê-vích, bọn xã hội-cách mạng cánh hữu và bọn Bun đã bỏ đại hội ra về và đã cự tuyệt không thừa nhận cách mạng xã hội chủ nghĩa.

Đại hội II các Xô-viết tuyên bố chính quyền chuyển về tay các Xô-viết và đã thành lập Chính phủ xô-viết đầu tiên — Hội đồng dân ủy. Lê-nin được bầu làm chủ tịch Hội đồng dân ủy, Sta-lin được bầu làm Bộ trưởng dân ủy về các vấn đề dân tộc. — *Tr.* 377.

87. Ủy ban Quốc phòng hay Ủy ban chấp hành về phòng thủ đất nước được thành lập tại hội nghị quốc phòng do Ban chấp hành trung ương (có khuynh hướng xã hội chủ nghĩa - cách mạng và men-sê-vích) các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ triệu tập ngày 7 tháng Tám 1917. Ủy ban chấp hành về phòng thủ đất nước đã ủng hộ những biện pháp quân sự của Chính phủ lâm thời tiến hành để phục vụ lợi ích của bọn tư sản - địa chủ phản cách mạng (như việc đưa những đơn vị binh sĩ cách mạng ra khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát, v.v...). —*Tr.* 388.

88. Đây là nói về nghị quyết do Lê-nin thảo ra và được Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga thông qua tại phiên họp ngày 28 (10) tháng Mười 1917 (xem V. I. Lê-nin : *Toàn tập*, tiếng Việt, nhà xuất bản Sự thật, Hà-nội, 1963, tập 2, tr. 213). — *Tr.* 398.

THÂN THẾ VÀ SỰ NGHIỆP STA-LIN

(Tháng Ba — Tháng Mười 1917)

12 tháng Ba — Sta-lin được cách mạng tháng Hai 1917 giải phóng khỏi nhà tù ở Tu-ru-khan, và đến Pê-tơ-rô-gơ-rát.

14 tháng Ba — Bài *Bàn về các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ* của Sta-lin đăng trên báo *Sự thật* số 8.

15 tháng Ba — Tại hội nghị mở rộng của Thường vụ Ban chấp hành trung ương Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga, Sta-lin được cử vào bộ biên tập báo *Sự thật*.

16 tháng Ba — Bài *Bàn về chiến tranh* của Sta-lin đăng trên báo *Sự thật* số 10.

18 tháng Ba — Thường vụ Ban chấp hành trung ương Đảng cử Sta-lin làm đại biểu của mình trong Ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát.
Bài *Những điều kiện thắng lợi của cách mạng Nga* của Sta-lin đã đăng trên báo *Sự thật* số 12.

3 tháng Tư — Tại ga Bi-lê-ô-stơ-rốp (thuộc tuyến đường Phần-lan), Sta-lin và M. I. U-li-a-nô-va cùng với đoàn đại biểu nam nữ công nhân Pê-téc-bua và Xê-stơ-rô-rét-ski đã ra đón Lê-nin từ nước ngoài trở về và đã tiễn Người về đến Pê-tơ-rô-gơ-rát.

4 tháng Tư	Sta-lin tham dự hội nghị những nhà lãnh đạo của Đảng bôn-sê-vích và tham dự phiên họp chung những người bôn-sê-vích và men-sê-vích đại biểu tại hội nghị các Xô-viết toàn Nga. Tại đây Lê-nin đã trình bày các *Đề cương tháng Tư* của Người.
6 tháng Tư	Sta-lin tham gia hội nghị của Thường vụ Ban chấp hành trung ương, đọc tham luận trong cuộc thảo luận về các *Đề cương tháng Tư* của Lê-nin.
8 tháng Tư	Sta-lin ký tên vào bản kháng nghị phản đối quyết nghị ủng hộ «công trái tự do» của Ban chấp hành Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát.
14 tháng Tư	Bài *Ruộng đất cho nông dân* của Sta-lin đăng trên báo *Sự thật* số 32.
14-22 tháng Tư	Sta-lin tham gia hội nghị đại biểu toàn thành Pê-tơ-rô-gơ-rát của Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga.
18 tháng Tư	Sta-lin đọc bài diễn văn *Bàn về Chính phủ lâm thời* trong cuộc mít-tinh 1-5 tại Quảng trường Giao dịch trên đảo Va-xi-li-ép. Bài *Ngày mồng một tháng Năm* của Sta-lin đăng trên báo *Sự thật* số 35.
20 tháng Tư	Sta-lin, với tư cách là ủy viên Ban chấp hành Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát, đã tham dự hội nghị giữa các ủy viên Chính phủ lâm thời và các ủy viên Ủy ban lâm thời của Đu-ma quốc gia với các đại biểu của Ủy ban chấp hành Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát, họp ở Cung điện Ma-rin-ski nhân bức thông điệp của Mi-li-u-cốp ngày 18 tháng Tư 1917.
24-29 tháng Tư	Lê-nin và Sta-lin lãnh đạo hội nghị đại biểu toàn Nga VII (hội nghị tháng Tư) của Đảng bôn-sê-vích.

24 tháng Tư	Tại hội nghị, Sta-lin đã phát biểu bảo vệ dự án nghị quyết của Lê-nin về tình hình hiện nay, và được cử vào tiểu ban thảo nghị quyết trên cơ sở báo cáo của Lê-nin.
29 tháng Tư	Tại hội nghị, Sta-lin đọc báo cáo và diễn văn kết thúc vấn đề dân tộc, và được bầu vào Ban chấp hành trung ương Đảng.
4 tháng Năm	Bài *Những kẻ tụt lại đằng sau cách mạng* của Sta-lin đăng trên báo *Sự thật* số 48.
10 tháng Năm	Sta-lin tham dự phiên họp của Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga và đã phát biểu về vấn đề cơ cấu tổ chức của Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát và về cuộc bầu cử thành phố.
14 tháng Năm	Sta-lin đọc diễn văn về vấn đề dân tộc tại cuộc mít-tinh - dạ hội do câu lạc bộ công nhân và binh sĩ Et-tô-ni tổ chức trên đảo Va-xi-li-ép tại trụ sở Sở giao dịch chứng khoán.
21, 24 và 26 thang Năm	Bài *Cuộc vận động bầu cử thành phố* của Sta-lin đăng trên báo *Sự thật* số 63, 64 và 66.
Tháng Năm	Thành lập Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích, Sta-lin là ủy viên Bộ chính trị và từ đó trở đi Người luôn luôn là ủy viên của Bộ chính trị.
3-24 tháng Sáu	Sta-lin dự các phiên họp của đại hội I các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ toàn Nga.
6 tháng Sáu	Lê-nin và Sta-lin tham dự phiên họp mở rộng của Ban chấp hành trung ương Đảng. Sta-lin ủng hộ đề nghị của Lê-nin về việc tổ chức cuộc biểu tình hòa bình của công nhân và binh sĩ.
	Tại cuộc họp kín của Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng C. N. X. H. D. C. (b) Nga

bàn về vấn đề biểu tình, Sta-lin đã đọc diễn văn đánh giá tình hình chính trị ở Pê-tơ-rô-gơ-rát.

Đêm ngày 9 rạng ngày 10 tháng Sáu — Lê-nin và Sta-lin tham dự cuộc họp của đảng đoàn bôn-sê-vích tại đại hội Xô-viết toàn Nga, sau đó tham dự phiên họp của Ban chấp hành trung ương Đảng CNXH DC (b) Nga. Theo đề nghị của Lê-nin và Sta-lin, Ban chấp hành trung ương đã quyết định hoãn cuộc biểu tình ấn định vào ngày 10 tháng Sáu.

Đêm khuya Lê-nin và Sta-lin còn chuẩn bị bài vở cho báo *Sự thật* và các chỉ thị của Ban chấp hành trung ương về việc Ban Chấp hành trung ương quyết định hoãn cuộc biểu tình.

13 tháng Sáu — Bài của Sta-lin : *Hôm qua và hôm nay (cuộc khủng hoảng của cách mạng)* đăng trên báo *Sự thật binh sĩ* số 42.

15 tháng Sáu — Bài của Sta-lin : *Tổng kết cuộc bầu cử thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát* đăng trên tờ *Bản tin của Ban báo chí thuộc Ban Chấp hành trung ương Đảng CNXHDC (b) Nga* số 1.

16-23 tháng Sáu — Lê-nin và Sta-lin lãnh đạo hội nghị đại biểu toàn Nga của các tổ chức quân sự Đảng CNXHDC (b) Nga ở tiền tuyến và hậu phương.

17 tháng Sáu — Thay mặt Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích, Sta-lin chúc mừng hội nghị đại biểu toàn Nga của các tổ chức quân sự Đảng CNXHDC (b) Nga ở tiền tuyến và hậu phương.

Lời kêu gọi của Ban chấp hành trung ương và của Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng CNXHDC (b) Nga *Gửi tất cả các người lao động, tất cả công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát*, là do Sta-lin viết và đăng trên báo *Sự thật* số 84.

20 tháng Sáu	Đại hội I các Xô-viết toàn Nga đã bầu Sta-lin làm ủy viên Ban chấp hành trung ương các Xô-viết.
21 tháng Sáu	Tại hội nghị đại biểu toàn Nga của các tổ chức quân sự của Đảng CNXHDC (b) Nga, Sta-lin đọc báo cáo *Về phong trào dân tộc và các trung đoàn dân tộc*. Hội nghị đã thông qua dự án nghị quyết của Sta-lin về vấn đề dân tộc.
22 tháng Sáu	Tại phiên họp của Ban chấp hành trung ương, Sta-lin đã được cử vào Thường vụ Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ như là đại diện của nhóm bôn-sê-vích. Tại cuộc họp riêng của các ủy viên Ban chấp hành trung ương, Ban chấp hành Pê-tơ-rô-gơ-rát và Tổ chức quân sự Đảng CNXHDC (b) Nga, Sta-lin báo cáo về bản tuyên bố của nhóm bôn-sê-vích trong Ban chấp hành trung ương các Xô-viết đòi phải có những biện pháp kiên quyết để chống lại thế lực phản cách mạng đang phát triển.
1-3 và 16-20 tháng Bảy	Sta-lin và Svéc-lốp lãnh đạo hội nghị đại biểu II (Hội nghị bất thường) của đảng bộ thành phố Pê-tơ-rô-gơ-rát Đảng bôn-sê-vích.
3 tháng Bảy	Dưới sự lãnh đạo của Sta-lin, Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích có một loạt biện pháp trấn tĩnh quần chúng không để họ tham gia cuộc biểu tình vũ trang tự phát ; khi thấy rõ là không thể ngăn nổi phong trào, Ban Chấp hành trung ương quyết định tham gia cuộc biểu tình để làm cho cuộc biểu tình này mang tính chất hòa bình và có tổ chức.
4 tháng Bảy	Trong cuộc họp của Ban chấp hành trung ương, Sta-lin đòi phải chặn đứng việc tung ra những lời vu khống Lê-nin và những người bôn-sê-vích.

6 tháng Bảy	Sta-lin đến pháo đài Pi-e-và-Pôn, tại đấy, Sta-lin đã thuyết phục được những người thủy thủ cách mạng đừng có những hành động vũ trang. Sta-lin đã đề nghị được việc bãi bỏ lệnh của bộ tham mưu quân khu Pê-tơ-rô-gơ-rát về việc sử dụng lực lượng vũ trang đối với các thủy thủ.
7-8 tháng Bảy	Sta-lin và Ooc-giê-ni-kít-dê cùng với Lê-nin quyết định vấn đề Lê-nin nên đi khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát.
8-11 tháng Bảy	Sta-lin chuẩn bị cho Lê-nin rời khỏi Pê-tơ-rô-gơ-rát.
11 tháng Bảy	Sta-lin và C. I-a A-li-lu-ép tiễn Lê-nin ra ga Pơ-ri-mo-ski để đáp tàu đến ga Ra-dơ-líp.
11 tháng Bảy — 7 tháng Mười	Sta-lin liên lạc chặt chẽ với Lê-nin đã chuyển vào bí mật, và căn cứ theo các chỉ thị của Lê-nin, Sta-lin đã trực tiếp lãnh đạo hoạt động của Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích.
15 tháng Bảy	Bài của Sta-lin : *Hãy xiết chặt hàng ngũ* đăng trên tờ *Sự nghiệp vô sản* ở Cơ-rôn-stát, số 2.
16 tháng Bảy	Tại phiên họp buổi sáng của hội nghị đảng bộ Pê-tơ-rô-gơ-rát II (hội nghị bất thường), Sta-lin đọc báo cáo của Ban chấp hành trung ương về những sự biến tháng Bảy, và tại phiên họp buổi chiều thì đọc báo cáo về tình hình hiện nay và diễn văn kết thúc cuộc thảo luận về vấn đề này.
20 tháng Bảy	Tại hội nghị, Sta-lin đọc tham luận về vấn đề bầu lại Xô-viết đại biểu công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát và về những vấn đề khác.
20-23 tháng Bảy	Sta-lin viết lời kêu gọi *Gửi tất cả các người lao động, tất cả công nhân và binh sĩ Pê-tơ-rô-gơ-rát*, lời kêu gọi này đăng trên báo *Công nhân và binh sĩ* số 2.

23 tháng Bảy	Các bài của Sta-lin: *Cái gì đã xảy ra?* và *Một thắng lợi của bọn phản cách mạng* đăng trên báo *Công nhân và binh sĩ* số 1.
26 tháng Bảy — 3 tháng Tám	Sta-lin và Svéc-lốp lãnh đạo đại hội VI Đảng bôn-sê-vích.
27 tháng Bảy	Tại đại hội, Sta-lin đọc báo cáo của Ban chấp hành trung ương và lời kết luận về bản báo cáo đó.
30 tháng Bảy	Tại đại hội, Sta-lin đọc báo cáo về tình hình chính trị.
31 tháng Bảy	Sta-lin trả lời các câu hỏi của một nhóm đại biểu tại đại hội và đọc lời kết luận về bản báo cáo về tình hình chính trị.
31 tháng Bảy — 3 tháng Tám	Sta-lin lãnh đạo tiểu ban soạn thảo nghị quyết về tình hình chính trị, tiểu ban này do đại hội VI cử ra.
3 tháng Tám	Trước đại hội, Sta-lin đọc nghị quyết về tình hình chính trị. Sta-lin được bầu vào Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích.
4 tháng Tám	Phiên họp toàn thể Ban chấp hành trung ương Đảng đã cử Sta-lin làm tổng biên tập báo *Công nhân và binh sĩ*.
5 tháng Tám	Phiên họp toàn thể Ban chấp hành trung ương Đảng đã cử Sta-lin vào Ban chấp hành trung ương thu hẹp.
6 tháng Tám	Sta-lin tham gia hội nghị Ban chấp hành trung ương thu hẹp của Đảng, hội nghị này đã phê chuẩn nghị quyết của Ban chấp hành trung ương Đảng CNXHDC (b) Nga về Hội nghị Mạc-tư-khoa.
8 tháng Tám	Bài của Sta-lin: *Phản đối hội nghị Mạc-tư-khoa* đăng trên báo *Công nhân và binh sĩ* số 14.

9 tháng Tám	Bài của Sta-lin : *Lại bàn về hội nghị Stốc-khôn* đăng trên báo *Công nhân và binh sĩ* số 15.
13 tháng Tám	Theo sự ủy nhiệm của Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích, Sta-lin đã tổ chức xuất bản tờ *Người vô sản*, cơ quan trung ương của Đảng. Bài của Sta-lin *Thế lực phản cách mạng và các dân tộc ở Nga* đăng trên tờ *Người vô sản* số 1.
16 tháng Tám	Ban chấp hành trung ương cử Sta-lin vào tiểu ban soạn thảo nghị quyết về hội nghị Stốc-khôn.
17 tháng Tám	Tại trụ sở Ban chấp hành khu Nác-va Đảng CNXHDC (b) Nga, Sta-lin nói chuyện với binh sĩ về « Đảng xã hội-dân chủ và cuộc bầu cử thành phố ».
18 tháng Tám	Những bài của Sta-lin *Sự thật về sự thất bại của quân Nga ở mặt trận* và *Những nguyên nhân thất bại ở mặt trận hồi tháng Bảy* được đăng trên tờ *Người vô sản* số 5.
22 tháng Tám	Bài của Sta-lin : *Thời kỳ khiêu khích* đăng trên báo *Người vô sản* số 8.
25 tháng Tám	Bài của Sta-lin : *Hoặc thế này, hoặc thế kia* đăng trên báo *Công nhân* số 1.
27 tháng Tám	Tại phiên họp của Ban chấp hành trung ương, nghị quyết của đảng đoàn bôn-sê-vích (do Sta-lin viết) về tình hình chính trị đã được đọc lên.
28 tháng Tám	Bài của Sta-lin : *Chúng tôi yêu cầu* đăng trên báo *Công nhân* số 4.
30 tháng Tám	Sta-lin dự cuộc họp của Ban chấp hành trung ương Đảng thảo luận vấn đề đấu tranh như thế nào với vụ nổi dậy phản cách mạng của Cooc-ni-lốp.

31 tháng Tám	Sta-lin dự cuộc họp của Ban chấp hành trung ương thảo luận bản tuyên bố về chính quyền. Ban chấp hành trung ương Đảng ủy nhiệm cho Sta-lin trình bày tại phiên họp toàn thể bản báo cáo về tình hình. Bài của Sta-lin : *Phản đối việc thỏa hiệp với giai cấp tư sản* đăng trên báo *Công nhân* số 9.
tháng Tám — tháng Mười	Sta-lin làm tổng biên tập cơ quan trung ương của Đảng CNXHDC (b) Nga xuất bản dưới những tên gọi *Người vô sản, công nhân, Con đường công nhân.*
6 tháng Chín	Bài của Sta-lin : *Họ sẽ theo con đường của họ* đăng trên *Con đường công nhân* số 3.
9 tháng Chín	Bài của Sta-lin *Làn sóng thứ hai* đăng trên báo *Con đường công nhân* số 6.
15 tháng Chín	Tại phiên họp của Ban chấp hành trung ương Đảng, trái với ý kiến của Ca-mê-nép yêu cầu đốt những bức thư của Lê-nin : *Những người bôn-sê-vích phải nắm lấy chính quyền. Chủ nghĩa Mác và khởi nghĩa,* Sta-lin đề nghị gửi các bức thư ấy cho các đảng bộ lớn nhất để thảo luận.
17 tháng Chín	Bài của Sta-lin *Toàn bộ chính quyền vào tay các Xô-viết!* đăng trên báo *Con đường công nhân* số 13.
21 tháng Chín	Tại phiên họp của đảng đoàn bôn-sê-vích trong Hội nghị dân chủ, Sta-lin đã đọc báo cáo bảo vệ chỉ thị của Lê-nin về việc tẩy chay Tiền nghị viện.
23 tháng Chín	Ban chấp hành trung ương Đảng phê chuẩn danh sách ứng cử viên bôn-sê-vích vào Quốc hội lập hiến, trong số các ứng cử viên có Lê-nin và Sta-lin.

27 tháng Chín	Bài của Sta-lin : *Một chính phủ chuyên chính tư sản* đăng trên báo *Con đường công nhân* số 21.
28 tháng Chín	Tại cuộc họp của những người bôn-sê-vích ở khu đảo Va-xi-li-ép, Sta-lin báo cáo về Hội nghị dân chủ.
29 tháng Chín	Ban chấp hành trung ương Đảng quyết định công bố danh sách ứng cử viên Quốc hội lập hiến ở từng khu bầu cử. Sta-lin ứng cử ở các khu : Pê-tơ-rô-gơ-rát, E-ka-tê-ri-nô-sláp, Nam Cáp-ca-dơ, Sta-vơ-rô-pôn. Bài của Sta-lin : *Các ngài cứ việc chờ* đăng trên báo *Con đường công nhân* số 23.
5 tháng Mười	Sta-lin dự hội nghị Ban chấp hành trung ương. Theo đề nghị của Sta-lin, Ban chấp hành trung ương quyết định : trong những ngày đại hội các Xô-viết miền Bắc họp, sẽ triệu tập một cuộc hội nghị Đảng có các ủy viên Trung ương, các cán bộ phụ trách ở Pê-tơ-rô-gơ-rát và Mạc-tư-khoa tham gia.
8 tháng Mười	Sta-lin đến gặp Lê-nin đã bí mật trở về Pê-tơ-rô-gơ-rát, đã cùng với Lê-nin thảo luận các vấn đề chuẩn bị khởi nghĩa vũ trang.
10 tháng Mười	Lê-nin và Sta-lin dự phiên họp của Ban chấp hành trung ương Đảng. Ban chấp hành trung ương thông qua nghị quyết án của Lê-nin về khởi nghĩa vũ trang, và đã thành lập Bộ chính trị Ban chấp hành trung ương gồm 7 ủy viên, đứng đầu là Lê-nin và Sta-lin để lãnh đạo khởi nghĩa. Bài của Sta-lin : *Phe phản cách mạng đang huy động lực lượng, các đồng chí hãy chuẩn bị đánh trả lại*, đăng trên báo *Con đường công nhân* số 32.

15 tháng Mười	Các bài báo của Sta-lin : *Họ vô liêm sỉ đến chừng nào?* và *Bọn phản bội cách mạng* đăng trên báo *Con đường công nhân* số 37.
16 tháng Mười	Lê-nin và Sta-lin lãnh đạo phiên họp Ban chấp hành trung ương Đảng bôn-sê-vích Sta-lin kịch liệt phê phán những lời phát biểu của bọn phản bội Ca-mê-nép và Di-nô-vi-ép về vấn đề khởi nghĩa vũ trang. Trong quá trình cuộc họp đã bầu ra Cơ quan lãnh đạo trung ương để lãnh đạo khởi nghĩa, đứng đầu là Sta-lin.
20 tháng Mười	Sta-lin dự cuộc họp Ban chấp hành trung ương Đảng; tại phiên họp toàn thể Ban chấp hành trung ương, Sta lin đề nghị thảo luận các bức thư của Lê-nin nói về sự phản bội của Ca-mê-nép và Di-nô-vi-ép. Sta-lin dự cuộc họp thứ nhất của Ủy ban quân sự cách mạng thuộc Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát. Sta-lin đã phát biểu tại cuộc họp của các cán bộ phụ trách các công đoàn ở Pê-tơ-rô-gơ-rát, họp bàn về chuẩn bị khởi nghĩa vũ trang.
21 tháng Mười	Sta-lin dự cuộc họp của Ban chấp hành trung ương Đảng. Để củng cố ảnh hưởng của những người bôn-sê-vích trong Ban chấp hành Xô-viết Pê-tơ-rô-gơ-rát, Ban chấp hành trung ương đã quyết định đưa Sta-lin và Đơ-déc-gin-ski vào đó ; Ban chấp hành trung ương chấp nhận đề nghị của Sta-lin về việc chuẩn bị các báo cáo và đề cương cho đại hội toàn Nga II các Xô-viết : về ruộng đất, về chiến tranh, về chính quyền (do Lê-nin thảo), về vấn đề dân tộc (do Sta-lin thảo); Sta-lin và Svéc-lốp được cử để lãnh đạo đảng đoàn bôn-sê-vích trong đại hội.

24 tháng Mười	Đúng 11 giờ sáng số báo thường lệ ***Con đường công nhân*** được phát hành. Trên số báo này có đăng bài của Sta-lin ***Chúng ta cần cái gì?*** kêu gọi lật đổ Chính phủ lâm thời. Sta-lin đọc báo cáo về tình hình chính trị tại cuộc họp của đảng đoàn bôn-sê-vích trong đại hội toàn Nga II các Xô-viết. Buổi tối Lê-nin tới điện Smôn-ni, Sta-lin báo cáo với Lê-nin về tình hình các sự biến chính trị.
24-25 tháng Mười	Lê-nin và Sta-lin lãnh đạo cuộc khởi nghĩa vũ trang tháng Mười.

MỤC LỤC

In 5.200c cuốn tại Nhà máy in Tiến bộ* Hà-nội
Khổ 13 × 19 — Xong ngày 5 tháng 11 năm 1969
Số X. B. : 52. Số in : 1532. Gửi lưu chiểu tháng 12-1969.

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Phan-tiến-Tích

Phụ trách bản thảo:

Phạm-Thành

Nguyễn-văn-Lập

Trình bày : *Trịnh-Lễ*

Giá: 1đ45